

24
biblioteka
U. M. K.
Toruń

305125

SŁOWNIK

FRANCUSKI

POLSKI

A B C D R U H

24
biblioteka
U. M. K.
Toruń

305125

Fragment of a small label on the left edge of the book cover.

De superstitio
De hostia
De
De

S

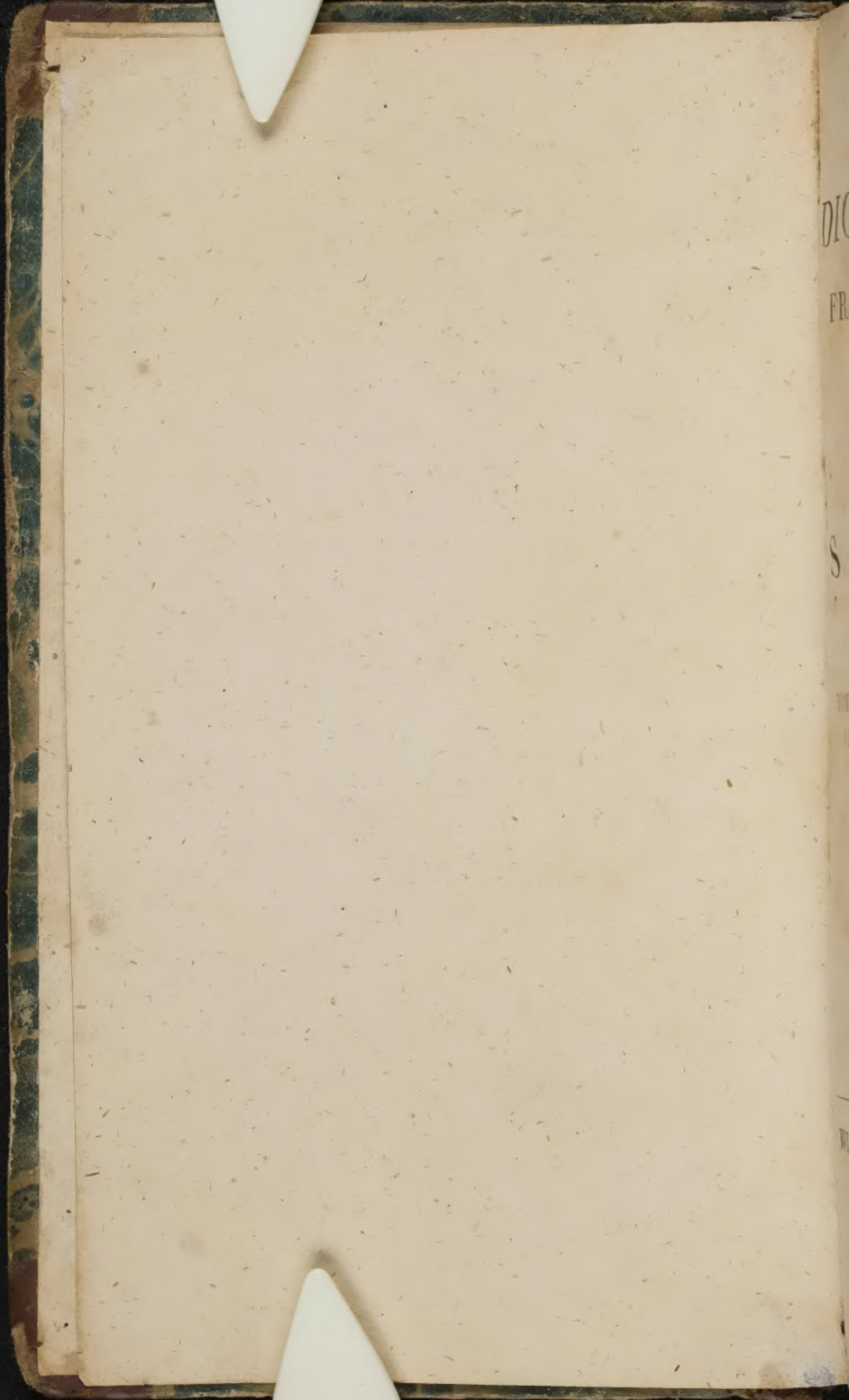
bien
pro

367-2

LIBRARY OF THE
S. 2 367

11111

Koatouadi Jan.

367-2

NOUVEAU
DICTIONNAIRE
FRANÇAIS ET POLONAIS.

NOUVEAU
SŁOWNIK
FRANCUZKO-POLSKI.

POMNOŻONY ZBIOREM WYRAZÓW
NAUKOWYCH I TECHNICZNYCH.

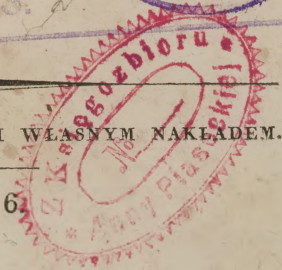
T O M II

L - Ż.

WILNO. JÓZEF ZAWADZKI WŁASNYM NAKŁADEM.

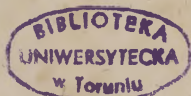
1 8 2 6

Dozwala się drukować pod tym warunkiem, ażeby po wydrukowaniu nie zaczynając przedawać, złożone były w Komitecie Cenzury exemplarze książki tey: ieden dla tegoż Komitetu, dwa dla Departamentu Ministeryum Oświecenia, dwa exemplarze dla IMPERATORSKIEY publiczney Biblioteki, ieden dla IMPERATORSKIEY Akademii nauk i ieden dla IMPERATORSKIEGO Uniwersytetu w Abo.

Wilno dnia, 20 Lipca 1826 roku.

LEON BOROWSKI Cenzor.

305125

K. 1733/58

L.

LABO

- L**a, *art. f.* ta, — *pr.* ona.
 La, *s. m.* la, szósty ton w muzyce.
 Là, *ad.* tam.
 La la, *ad.* powoli, zwolna, nu, daley, iako tako.
 Labarum, *s. m.* chorągiew woienienna przed cesarzem rzymskim noszona.
 Labazi, *s. m.* rodzaj szałaszu na drzewie w kraiach północnych.
 Labdacisme, *s. m.* wada mowy lub pisma kiedy kilka słów razem od litery L zaczynają się.
 Labdanum, *s. m.* v. Ladanium.
 Labeur, *s. m.* praca, uprawa roli, *u drukarzy* wielkie dzieło w wielkiej liczbie exemplarzy wybite.
 Labeurer, *v. n.* działać.
 Labial, le, *a.* lettre —, *f.* litera wargowa, *f.*
 Labié, ée, *adj.* w botanice paszczekowy, mówiąc o koronie kwiatowej do paszczęki zwierzęcej podobney.
 Labile, *a.* memoire —, pamięć słaba, *f.*
 Laboratoire, *m.* oficyna chemiczna, izba w której pracują.
 Laborieusement, *adv.* z trudnością, pracowicie.
 Laborieux, euse, *a.* pracowity, trudny, ciężki.
 Labour, *m.* uprawa, *f.* uprawianie roli, ogrodu etc., *n.*
 Labourable, *a.* orny, uprawny.
 Labourage, *m.* rolnictwo, uprawianie, *n.* uprawa roli, *f.*

T O M II.

LACH

- Labourer, *v. a. et n.* uprawiać, orać, kopać, wskopać rolę, ryć.
 Laboureur, *m.* rolnik, oracz, *m.*
 Labre, *s. m.* wargacz, ryba z rodzaju bezbrzennych, kościstych, skrzelowatych pierstoptwowych.
 Laburne, albo Aubours, *s. m.* wielgokwiat drzewo.
 Labyrinth, *m.* labirynt, *m. fig.* sprawa zawiła, *f.*
 Lac, *m.* ieżiéro, *n.*
 Lacer, *v. a.* sznurować, nawlec.
 Laceration, *s. f.* podarcie, podrapanie skryptu.
 Lacerer, *v. a.* w prawie rozedrzyć, rozerwać.
 Lacéret, *s. m.* świder mały cieśielski.
 Lacerne, *s. m.* u dawnych Rzymian płaszcz obszerny po wierzchu zbroi.
 Laceron, v. Laitron.
 Lacet, *m.* igliczka do sznurowania, *f.* sidło, *n.*
 Laceur, *s. m.* u rybaków ten co sieci robi.
 Lâche, *a.* nietęgi, nienatężony, wolny, *fig.* leniwy, gnuśny, bojaźliwy, trwożliwy, nikczemny, podły, — *m.* tchórz, *m.*
 Lâchement, *adv.* miękko, gnuśnie, podle, nieuczciwie.
 Lâcher, *v. a.* opuścić, spuścić, wypuścić, *fam.* dażyć, wyciąć, se —, *r.* spuścić się.
 Lachésis, *s. f.* w mitologii Lachezys, jedna ze trzech Park, ta co watek życia ludzkiego na wrzeczono zwiała.

- Lâcheté, *f.* tchórzostwo; *n.* bo-
iaźliwość, nikezemność, po-
dłość, *f.*
- Lacinié, *ce*, *adj.* w botanice o
kształcie liści rozpięzony,
wzdłuż narzynany, na długie li-
steczki podzielony.
- Lacis, *m.* robota siatkowa, *f.*
- Laconique, *a.* krótkomowuy, kró-
tki, wężłowaty.
- Laconiquement, *adv.* lakonicznie,
krótkomownie, krótko a węż-
łowato.
- Laconisme, *m.* krótkomowność, *f.*
- Lacque, *s. f.* v. Laque.
- Lacrymal, *alc*, *a.* łzawy.
- Lacrymatoire, *s. m.* bańka, którą
dawni Rzymianie ze łzami po-
zmarłym wylanemi do grobu
wstawiali.
- Lacrymule, *s. f.* łezka.
- Lacs, *m.* powróż, *m.* sidło, *n.*
- Lactaire, *adj. f.* w starożytn.
colonne —, słup w dawnym
Rzymie, do którego przynio-
szono znalezione dzieci.
- Lactate, *s. m.* w chemii sól po-
wstająca z kwasu mlecznego
z zasadą jaką skombinowanego.
- Lactée, *a. f.* veine —, żyła mle-
czna, *f.* voie —, mleczna dro-
ga na niebie, *f.*
- Lactescent, *ente*, *adj.* w botanice
mleczny, sok do mleka podob-
ny wydający.
- Lactifère, *adj.* w botanice mlé-
czny, w mleko obfitujący.
- Lactiphage, *s. m.* karmiący się
mlekiem.
- Lactique, *adj.* w chemii mleczny,
acide —, kwas mleczny.
- Lacune, *f.* miejsce próżne, *n.*
przerwa, *f.*
- Ladanum, *s. m.* żywica aromaty-
czna na wschodzie zbierana z ro-
śliny czystek kreteyski zwaney.
- Ladre, *a.* trędowaty, parszywy,
fig. nieczuły, bezczuły, skąpy,
— *m.* trędowaty człowiek, *fig.*
skniera, skąpiec, *m.*
- Ladrière, *f.* trąd, szpital, *m. fig.*
skępstwo, sknérstwo, *n.*
- L'adresse, kobieta trędowata, *f.*
fig. albo skąpa, *f.*
- Lady, Ladi, *s. f.* Lady, tytuł
znakomitszych dam angielskich.
- Laemmer-geyer, *s. m.* Gryf, sęp
największy w Ameryce połud-
niowej mieszkający.
- Lagan, *s. m.* w maryn. wymioty
morskie, w ogólności wszy-
stko cokolwiek morze wyrzuca:
— podatek od znalezionych
wymiotów morskich.
- Lagénite, *s. f.* szaszyowy kamień,
mający kształt butelki, albo
szaszy.
- Lagomys, *s. m.* szczekuszka,
z rodzaju zwierząt podwójno-
zębnych, do zająca podobny.
- Lagon, *s. m.* w maryn. izezioro
przez napływ piasków uformo-
wane.
- Lagophtalmie, *s. f.* podniesienie
powieki wyższej, choroba po-
wiek.
- Lagopus, *s. m.* koniczyna kotki,
roślina v. Pied-de-lievre.
- Lagre, *s. f.* w hutach szklan-
nych szklanne arkusze na ka-
mieniu do wałkowania kła-
dzone.
- Lagrie, *s. f.* rodzaj owadu chrzą-
szczowego.
- Lague, *s. f.* w maryn. ślad, nurt
za idącym okrętem.
- Laguis, *s. m.* petla, węzeł na koń-
cu liny.
- Lagune, *f.* izezioro, *n.*
- Lai, ie, *a.* świecki, — *m.* laik, *m.*
- Laïc, *s. m.* v. Laique.
- Laiche, *s. f.* trawa ostra ięzki
koniom kalecząca.
- Laïcocéphales, *s. m. pl.* kacerze
świeckiego człowieka za głowę
kościółta uznający.
- Laid, aide, *a.* szpetny, bezecny,
brzydki.
- Laideron, *f.* maskara, kobieta
bezecna, *f.*
- Laideur, *f.* szpetność, *f.*
- Laïe, *f.* świnia dzika, maciora,
droga w lesie wyrąbana, *f.*
młot dwóżyby, *m.*
- Lainage, *m.* towary wełniane,
m. pl.
- Laine, *f.* wełna, *f.*
- Lainer, laner, *v. a.* barwić, ku-

- tnerować sukno, — neur, *m.*
 kutnerownik, *m.*
 Lainerie, *f.* wełniana robota, *f.*
 Laineux, euse, *a.* wełnisty, weł-
 niany.
 Lainier, *m.* wełniarz, wełną han-
 dlujący, *m.*
 Laïque, *a.* świecki, — *m.* laik.
 Laird, *s. m.* Lord, tytuł panów
 szkockich,
 Lais, *s. m.* zapustek, drzewo
 młodociane na odrost zosta-
 wione.
 Laisse, *f.* sfora, *f.* sznurek do
 kapelusza, *m.*
 Laissés, *s. f. pl.* w *łowiectwie*
 gnóy wilczy i innych zwierząt.
 Laisser, *v. a.* zostawić, dać,
 spuścić co komu, polecić, po-
 wierzyć, opuścić, odbiedź, za-
 niechać, zaniedbać, pozwolić.
 Laisser-courre, *s. m.* miejsce i
 czas spuszczenia psów ze sfory.
 — trąbienie na spuszczenie psów.
 Laisses, *s. m. pl.* ziemia przy-
 pławiona do ładu morskiego
 z piaskiem zmieszana, z cza-
 sem twardniejąca.
 Lait, *m.* mleko, *n.* młecz, *m.*
 — coupé, mleko z wodą, vache
 à —, krowa doyna, — de chaux,
 wapno rozczynione do pobie-
 lania, petit —, albo — clair,
 serwatka, — virginal, mleko
 panińskie, woda wonna do
 umywania się, frère de —,
 soeur de —, brat młeczny,
 spółwychowanec, piersiamiie-
 dney mamki karmiony, jeune
 —, mleko pierwsze po połogu,
 fièvre de —, gorączka młeczna,
 veau de —, ciele ssące, co-
 chon de —, prosie, dents de
 — pierwsze zęby u dzieci.
 Laitage, *m.* nabiiał, *m.*
 Laité, albo Laitance, młecz ry-
 bi, *m.*
 Laité, ée, *a.* młeczny (o rybach).
 Laitée, *s. f.* gniazdo szczeniąt.
 Laiterie, *f.* piwniczka, komora,
 sklepik na mleko, *f.*
 Laiteron, *s. m.* v. Laitron.
 Laiteux, euse, *a.* młeczysty.
 Laitier, *m.* zuzel, *m.*
- Laitière, *f.* młeczarka, krowa doyn-
 na, mamka obfita w pokarm, *f.*
 Laiton, *m.* mosiądz, *m.*
 Laitron, Laiteron, albo Laceron,
s. m. młeczne ziele roślinna.
 Laitue, *f.* łoczyga, *f.*
 Laize, *s. f.* w *rękodzielniach*
 szerokość materyi, płótna etc.
 Lak, albo Lek, *s. m.* moneta
 rachunkowa perska sto tysięcy
rupii wynosząca.
 Lama, *m.* pop tatarski, — Lama,
 zwierz amerykański bardzo do
 wielbłąda podobny, grzbiet rów-
 ny, piersi garbate mający.
 Lamanage, *s. m.* prowadzenie o-
 krętu w port, albo z portu.
 Lamaneur, albo Locman, *s. m.* rot-
 man, co okręty do portu wpro-
 wadza, albo wyprowadza.
 Lamantin, albo Lamentin, *m.*
 ryba morska wielkości wielo-
 ryba, *f.*
 Lambdoïde, *adj. f.* szew czaszki
 głowicy, spoienie do litery greck-
 iej *lambda* zwanej podobne.
 Lambeau, *m.* płat, szmat, gał-
 gau, *m.* łata, *f. fig.* ułomek, *m.*
 Lambin, *m. ine, f. fam.* dłubacz,
 guzdracz, *m.*
 Lambiner, *v. n. fam.* dłubać,
 guzdrać się, lenić się.
 Lambis, *s. m.* ślimak bardzo
 wielki amerykański.
 Lambourde, *s. f.* balki, albo
 fugi w balkach, do których
 deski podłogowe przybicia,
 — wązka a gruba tarcica do
 budowania, — ostatnia war-
 szta kamieni w górach gdzie
 kamienie łamają, — gatunek
 kamienia miękkiego w Paryżu.
 Lambrequins, *s. m. pl.* deka heł-
 mowa, wstążki przytwierdza-
 jące czapeczkę siatkową żela-
 zną do hełmu, w *herbach* o-
 zdoby z hełmu wychodzące i
 tarczę okrążające.
 Lambris, *m.* futrowanie ściany,
n. posadzka, gipsówka, *f.*
 Lambrisage, *m.* futrowanie, gi-
 psowanie, *n.* posadzka, *f.*
 Lambrisser, *v. a.* futrować, gi-
 psować.

- Lambruche, Lambrusque, *f.* wino plonue, dzikie, *n.*
- Lame, *f.* blacha, blaszka, *f.* złoto, srebro lite, blaszkowe, *n.* głównia, głowienka, fala morska, *f.* wał, *m.*
- Lamé, *éé*, *adj.* przeplatany, prze-rabiany złotem albo srebrem litém, toiest ciągnioném.
- Lamellé, *éé*, *adj.* w botanice płatkowaty.
- Lamellicornes, *s. m. pl.* w hist. nat. rodzaj owadu chrząszczo-wego, mającego rożki spła-szczone.
- Lamentable, *a.* żałosny.
- Lamentation, *f.* żal, *m.* żalenie się, narzekanie, *n.*
- Lamenter, *v. a.* żalić się, narze-kać, ubolewać.
- Lamie, *s. f.* krawędnik, ryba z rodzaju żarłocznych, gatu-nek *ludojada*, — rodzaj owa-du chrząszczowego w drzewach żyjącego.
- Lamies, *s. pl.* w mitologii lamie, straszdyła z twarzą niewieścia ludzi pożerająca.
- Lamier, *m.* rzemieślnik, co złoto etc. blaszkowe, ciągnione ro-bi, *m.*
- Laminage, *s. m.* ciągnięcie me-tallów między dwiema walca-mi polerowanemi.
- Laminer, *v. a.* płaszczyc, bić.
- Laminoir, *s. m.* prasa do spła-szczania kruszców, dwa walce żelazne polerowane w odwro-tym kierunku obracające się, między które kładą blachy me-talowe do spłaszczenia i wy-ciągania.
- Lampadaire, *m.* zapalacz lamp, *m.* latarnia na trzonku, *f.*
- Lampadation, *s. f.* rodzaj tor-tury, iaką zadawano pierwszym męczennikom chrześcijańskim, przywiązując do nóg gorejące lampy albo zapalone świece.
- Lampadédromies, *s. f. pl.* goni-twy ateńskie z zapalonemi po-chodniami w ręku, pierwszy co bez zagaszenia pochodni
- stanął u mety otrzymywał na-grodę.
- Lampadistes, *s. m. pl.* u dawn. Greków ci co w tych goni-twach o pierwszeństwo ubie-gali się.
- Lampadomancie, *s. f.* wieszczba z gorejących lamp.
- Lampadophore, *s. m.* niosący pochodnią przy obrzędach, o-fiarach, igrzyskach etc.
- Lampadophories, *s. f. pl.* święta, obrzędy lub igrzyska, w któ-rych używano lamp i pochodni.
- Lampas, *s. m.* żaba, wrzód na podniebieniu końskim, *fig.* podniebienie, gęba, — materya iedwabna chińska.
- Lampassé, *éé*, *adj.* w herbach z wywieszonym językiem.
- Lampe, *f. fam.* lampa.
- Lampée, *f. fam.* szklanka pełna, *f.* kufel, kielich, *m.*
- Lamper, *v. n. fam.* pić.
- Lamperon, *m.* rurka lampowa, *f.* lichtarzyk, *m.*
- Lampion, *m.* lampeczka (na il-luminacyi), *f.*
- Lampons, *s. m. pl.* piymy, nale-waymy, — piosnka pijaacka, ba-chusowa.
- Lampotte, *s. f.* u rybaków śli-maki do wędy na przynętę u-żywane.
- Lampresse, *s. f.* sieć do łapania minogów.
- Lamprette, *s. f.* firletka, roślina.
- Lamproie, minog, ninog, *m.*
- Lamprophores, *s. m. pl.* Neofici, nowo ochrzczeni, którzy w cza-siech pierwotnego kościoła, po-cdbytem obrzędzie chrztu siedm dni w białych szatach chodzili.
- Lamproyon, *f.* minożek etc., *m.*
- Lampsane, *s. f.* brzoskiew polna, dzika kapusta, wielkierz, roślina.
- Lampteries, *s. f.* w starożyt. święta nocne na cześć Bachusa.
- Lampuge, *s. f.* złotołusk, ryba z rodzaju wstęgowatych.
- Lampyre, *s. f.* świetlik, rodzaj chrząszczyków, które w nocy iasność od siebie wydaia.
- Lance, *f.* włócznia, kopia, *f.*

- drag, *m.* stępel do nabijania armaty, szpatela, *f.* promień ognisty, *m.*
- Lancéolaire, *adj.* w botanice o kształcie liści lancetowy, albo dzidowy, który się zwęża u wierzchu i u spodu.
- Lancéolé, *éé*, *adj.* w botanice zwężający się, *v.* Lancéolaire.
- Lancer, *v. a.* rzucać, ciskać, miotać, *se* —, *r.* skoczyć, rzucić się na, ...
- Lancier, *s. m.* rzemieślnik co dzidy, lance robi, — żołnierz konny dzidą lub proporcem uzbrojony, ułan.
- Lancière, *f.* upust, spust we młynie, *m.*
- Lancinant, *ante, a.* kołący, bolący.
- Lançois, *m.* stawidło u młyn, *n.*
- Landan, *s. m.* drzewo na wyspach moluckich, ze drzdzenia iego chleb pieką.
- Lande, *f.* piaski, *m. pl.* Landes, *pl. fig.* nudne, niezabawne kawałki w książce, *m. pl.*
- Landgrave, *m. et f.* landgraf, *m.* — grabini, *f.* — viat, *m.* landgrabstwo, *n.* — vine, *f.* landgrabini, *f.*
- Landi, *s. m.* iarmark w mieście S. Dyonizego przy Paryżu, za błogosławieństwem Rektora uniwersytetu rozpoczynający się, — danina, którą uczniowie uniwersytetu dawali niegdyś mistrzom swoim w czasie tegoż samego iarmarku, — dzień pożegnania w uniwersytecie paryżkim z powodu tegoż iarmarku.
- Landier, *m.* wilk kuchenny, *m.*
- Laner, *v. a. v.* Lanier.
- Laneret, *s. m.* dzierzba, srokosz samiec.
- Lanet, *s. m.* u rybaków rodzaj małej czerpaczki do czerpania ryb z wody.
- Langage, *m.* język, *m.* mowa, *f.*
- Lange, *m.* powiaacz, *m.*
- Langout, *s. m. v.* Manhiot.
- Langouusement, *adv.* słabo, tęskno, chorowicie.
- Langoureux, *euse, a.* słaby, chorowity, pragnący, tęskny.
- Langouste, *f.* rak morski wielki, *m.* rodzaj szarańczy, *f.*
- Langoustière, *s. f.* sieć na wielkie raki morskie.
- Langrenus, *s. m.* iedna z plam xiężycowych.
- Langue, *f.* język, mowa, — *vivante*, język, którym cały naród za czasów naszych mówi, — *morte*, język, którym naród iaki mówił niegdyś, a dopiero w xięgach tylko się znajduje, iako grecki, łaciński etc., — o kawalerach maltańskich naród, — *de balance*, sztyft prostopadły do poprzeczki, na której szalki wiszą, — *de vipère*, oszczerca, osławiacz, *prendre* —, dowiadywać się o tém co się dzieje etc., — *de terre*, przestrzeń ziemi podłużna iednym końcem z ładem stykająca się, — *de boeuf*, wołowy język, miodunka *ziele*, — gatunek kielni mularskiej do gipsu, — gatunek starodawnej halabardy, — *de bouc*, kozodzik, kozorożnik *ziele*, — *de cerf*, ieleni szczaw roślina, — *de cheval*, jagoda babia, roślina, — *de chien*, psi język *ziele*, — *de serpent*, węzowy język, narada indyjska roślina, — zęby rybnie skamieniałe.
- Langué, *éé*, *adj. v.* Lampassé.
- Langnette, *s. f.* języczek, przycisk, przykryweczek, blaszka u instrumentów, u stolarzów listewka, deszczufeczka długa do wfügowania w co, — guzik, ślimaczek na wieku dzbankowym do zdejmowania, — kamyk formy języczney w ziemi zuaydujący się, — arkusz żelaza bitego na białą blachę.
- Langnettes, *pl.* przedziały w kominie podwójnym, — w studni dwóm należącej etc.
- Langneur, *f.* słabość, mdłość, tęskność, *f.* tęsknienie, *n.* nieochota, ociężałość, *f.*
- Langueyer, *v. n.* ozór wieprza oglądać, czy węgrowaty.

Languiet, *m.* ozór wieprzowy wędzony, *m.*
 Languir, *v. n.* słabieć, schnąć, cierpieć ból etc., umierać z czego, *fig.* pragnąć, tęsknić, pozwoli iść, wlec się.
 Languissant, *ante, a.* słaby, tęskny, pragnący.
 Lanice, *a. f.* boure—, wełna wyczesana, *f.*
 Lanier, *m.* srokosz, *m.* dzierzba samica, *f.*
 Lanière, *f.* rzemień, rzemyk, *m.* pęciny, *pl.*
 Lanifère, *a.* wełnisty.
 Lanigère, *adj. w botanice v. Lainieux.*
 Lanille, *s. f.* materya wełniana we Flandryi.
 Laniste, *s. m. w starożytn.* ten co zapaśników kupował, przedawał i kształcił.
 Lansquenet, *m.* Landsknecht, dawny żołnierz pieszy niemiecki: gra obrwna w karty, *f.*
 Lantéas, *s. m.* łódź, barka, szkuta chińska.
 Lauter, albo Lenter, *v. a. u kotlarza* wyklepać ozdobę iaką młotkiem.
 Lanterne, *f.* lantarna, *f.* — sourde, l. ślepa, *f.* — magique, l. czarownicjska, *f.* Lanternes, *pl. fig. fam.* bayki, plotki, brednie, *pl. f.*
 Lanterneau, *s. m.* mała tama rozdzielająca stawy solne.
 Lanterner, *v. n. fig.* guzdrać, dłubać, — *a. fam.* nabaiać komu.
 Lanterneurie, *f. fam.* bayki, brednie, *pl.*
 Lanternier, *m. ière, f.* zapalacz latarni, *m. fig. fam.* dłubacz, guzdrać, wietrznik, baiaacz, *m.*
 Lanternine, *s. f.* moneta srebrna florencka.
 Lantron, *s. f. w architekturze* rodzaj małej kopuły.
 Lantiponnage, *m. fam.* brednie, śgile, *pl.*
 Lantiponner, *v. n. fam.* bredzić, drwić.
 Lanture, *s. f. u kotlarza* wybiianie ozdób młotkiem, *v. Lanter.*

Lanturlu, słowo bez wyraźnego znaczenia używa się tylko dla wyrażenia odmówienia z pogardą połączonego. *Il lui répondit lanturlu.*
 Lanugineux, *euse, adj. w botanice* pokryty, włoskowaty, wełnisty, *v. Lainieux.*
 Lanusure, *s. f.* blacha ołowiana do podkładania pod dachówki po rogach i kątach.
 Lanzani, *s. m.* żwierz afrykański, którego się lew lęka.
 Lapate, albo Lapatum, *s. m.* szczaw kobyli roślina.
 Laper, *v. n.* leptać.
 Lapereau, *m.* króliczek, *m.*
 Lapidaire, *m.* iubiler, co drogic kamienie szlufuje, *m. a style,* napis, *m.* litery na kamieniach wyrte, *pl.*
 Lapidation, *f.* kamienowanie, *n.*
 Lapidier, *v. a.* kamienować.
 Lapidification, *f.* rodzenie kamieni, obrócenie w kamień, *n.*
 Lapidifier, *v. a. w chemii* metalle w kamień obracać.
 Lapidifique, *adj.* kamienisty, iaktwo się w kamień obracający.
 Lapillo, *s. m.* małe kamienie z lawy, ułamki lawy.
 Lapin, *m.* królik, *m.*
 Lapine, królik samica, *f.*
 Lapinière, *v. Garenne.*
 Lapis, *s. m.* kamień lazurowy, gatunek iaspisu wysokiego błękitnego koloru, z którego robi się przednia farba *Ultramarin* zwana.
 Lapmude, *f.* odzież ze skór tarantowych, *f.*
 Laponie, *f.* Laponia, *f.* — pon, ponien, *m.* Lapończyk, — *a.* poński.
 Laps, *se, a.* odszczepieniec, odpadły od wiary.
 Laps, *s. m. w prawie* przeciąg czasu, dawność czasu.
 Laquais, *m.* lokaj.
 Laque, *f.* lak (farba), *m.*
 Laque, *s. m.* lakier chiński.
 Laquéaire, *s. m.* zapaśnik w wiedney ręce się w drugiey puginał trzymający.

- Laraire, *s. m. u starożytnych* mała kaplica, gdzie bożków domowych stawiano.
- Larcin, *m. kradzież, f.*
- Lard, *m. słonina, f.*
- Larder, *v. a. spikować.*
- Lardoire, *f. szpikulec, m.*
- Lardon, *m. słonina na kawałki* pokraiana, *f. fig. przymówka, ucinki, f. pl. żart uszczypliwy, m.*
- Larenier, *s. m. u stolarzy* deska u spodu ramy będąca, ażeby woda do budynku nie ciekła.
- Lares, *s. m. pl. bogi domowe* dawnych pogan.
- Large, *a. szeroki, obszerny, przestronny, — m. szerokość, odległość, f. au —, wiele mając* miejsca, *fig. w dostatku.*
- Largement, *ad. dostatecznie, zupełnie.*
- Largesse, *f. szczodrobliwość, hojność, f. podarunek, m.*
- Largeur, *f. szerokość, szerz, f.*
- Largue, *m. śród morza, m.*
- Larguer, *v. a. na okrętach* popuścić liny, — linę na stronę ciągnąć, — z rąk co wypuścić.
- Larguer, *v. n. o okrętach* schronić się, powiewnym wiatrem z bitwy uciec, — rysować się, padać się, łupać się.
- Larigot, *s. m. piszczałka, flecik, — gardło.*
- Larin, *s. m. moneta srebrna* perska.
- Larix, *m. v. Mélèse.*
- Larme, *f. łza, kropla, f.*
- Larmier, *s. m. w architekturze* obdaszek, daszek na murach do ścieku wody, deska u ramy do tegoż, *p. Larenier.*
- Larmières, *f. pl. kąciki oczne, m. pl. (o ieleniach, łosiach).*
- Larmiers, *m. pl. skroni końska, f.*
- Larmolement, *s. m. w medyc.* mimowolne płynienie łez.
- Larmoyant, *ante, a. rozlewający* łzy.
- Larmoyer, *v. n. rozlewać* łzy, rzewnie płakać.
- Larron, *m. nese, f. złodziej, m. —eyka, f. w drukarni* plątek papieru na arkuszu położony, w prasie do formy przylegający, ażeby nim przykryte słowo nie było.
- Larrouneau, *m. złodzieik, m.*
- Larves, *m. pl. strachy, duchy, m. pl. T. poczwarka, m. (o robakach).*
- Laryngé, *é, Laryngien, ienne, adj. w anatomii* do krtani czyli uścicia gardła należący, gardłowy.
- Laryngographie, *s. f. opisanie* krtani.
- Laryngologie, *s. f. część* anatomii o krtani.
- Laryngotomie, *s. f. rozcięcie, przecięcie* krtani.
- Larynx, *s. m. w anatomii* krtani, początek czyli głowa rury oddechowej.
- Las, *asse, a. zmordowany, spracowany, fig. nieochotny, uprzykrzony.*
- Lascif, *ive, a. sprośny, wszeteczny, iurny.*
- Lascivement, *adv. sprośnie, wszetecznie.*
- Lasciveté, *f. sprośność, wszeteczność, iurność, f. zbytek, m.*
- Laserpitium, albo Laser, *s. m. lazurek* roślina.
- Lassant, *ante, a. przykry, markotny, uprzykrzony.*
- Lasser, *v. a. zmordować, spracować, sfatygować, uprzykrzyć* się, nudzić, se —, *r. zmordować* się etc., nudzić się, sprzykrzyć sobie.
- Lasseret, *s. m. u slosarzy* kołko ze szrubą.
- Lassière, *s. f. sieć* na wilki.
- Lassis, *s. m. gatunek* iedwabiu podłego, — materya z tego iedwabiu.
- Lassitude, *f. osłabienie, n. słabość, f.*
- Last, Laste, *s. m. w marynarce* łaśzt, ładunek okrętowy dwie becзки wazący.
- Lataniem, *m. rodzaj* drzewa palmowego, *n.*
- Latent, *ente, adj. o chorobach* końskich ukryty, *la morve es.*

un des vices latens du cheval, nosacizna jest wadą kurytą konia.
 Lateral, *a.* poboczny, postronny.
 Latéralement, *ad.* z boku.
 Latéralisés, *s. m.* rodzaj owadu muchowego, z nitkowatemi różkami.
 Latercule, *s. m.* dozorca gabinetu cesarza greckiego.
 Latéré, *a* Latéré, *v.* Legat.
 Laticlave, *s. m.* szata krótka senatorska starorzymska, złotemi guzami i purpurą bramowana.
 Latin, *ine*, łaciński, Latin, *m.* język łaciński, — *fig. pays* —; uniwersytet, kollegium, *l'église latine*, kościół zachodni, *les latins*, do tego kościoła należący, — *voile latine*, żagiel trójkątowy prostokątny.
 Latiniser, *v. a.* dążyć zakończeniu łacińskie słowo.
 Latinisme, *m.* własność języka łacińskiego, *f.*
 Latiniste, *m.* dobry łacinnik, *m.*
 Latinité, *f.* łacina, *f.*
 Latiostres, *s. m. pl.* płaskodziobe, szerokodziobe, ptaki z rodzaju nadbrzeżnych, brodzących.
 Latitude, *f.* szerokość, odległość, *f.*
 Latomie, *f.* więzienie podziemne głębokie, *n.*
 Latrie, *f.* culte de —, cześć samemu Bogu oddawana, *f.*
 Latrines, *f. pl.* kloaki, przewety, *pl.*
 Latte, *f.* łąta, *f.*
 Latter, *v. a.* łątami obiać.
 Lattis, *m.* robota ciesielska z łąt dachowych, *f.*
 Laudanum, *m.* lekarstwo z soku makowego, *n.*
 Laude, *s. m.* cło od sprzedaży towarów na niektórych iarmarkach.
 Laudes, *f. pl.* pacierze, pieśni po iutrzni, *pl.*
 Laudicénes, *s. m. pl.* u dawnych Rzymian ludzie płatni do pokłaskiwania sztuce teatralnej, i mówom publicznym, — pochlebny, którzy chwałą dla ziedzenia obiadu, pasibrzuchowie.
 Laure, *f.* Laura imię.

Lauré, *ée*, *adj.* uwieńczony, wieniecem ozdobiony.
 Lauréat, *a. m.* poète —, poeta uwieńczony, *m.*
 Laurent, *m.* Wawrzyniec, — *rence*, *f.* Laurencya, *f. imię.*
 Lauréole, *s. f.* wilcze łyko roślinna.
 Laurier, *m.* wawrzyny, *pl. m.* bobkowe drzewo, *fig.* zwycięstwo, *n.* sława, *f.*
 Lauriot, *s. m. u* piekarza cebrzyk mały, szufelek.
 Lavabo, *s. m.* tabliczka na prawej stronie ołtarza z napisem *lavabo* etc., — umywanie rąk przy Mszy S.
 Lavage, *m.* mycie, o-, wy-, umywanie, *n.* sama, szczerą wodą, *f.* pluskanie, *n.*
 Lavagne, *s. f.* gatunek łąpnego kamienia genewskiego.
 Lavande, *f.* lawenda, *f.*
 Lavandier, *m.* dozorca praczkarni królewskiej.
 Lavandière, *f.* praczka, *f.*
 Lavange, *s. f.* zamieć śniegów z gór staczących się w wielkich *massach*, — toż samo znaczy *Avalange*, *Avalanche* i *Lavanche*.
 Lavaret, *m.* ryba pewna, *f.*
 Lavasse, *f.* deżdż wielki, *m.*
 Lave, *f.* lawa, stopiona materya z wybuchających wulkanów strumieniami płynąca.
 Lavée, *s. f.* *lavée de laine*, kupa wełny z wody wyciągnięta po wymyciu.
 Lavège, *s. f.* kamień, z którego robią naczynia w ogniu wytrwałe.
 Lave-main, *m.* lawaterz, umywalnik, *m.* umywalnia, *f.*
 Lavement, *m.* T. mycie, umywanie, *n.* enema, *f.*
 Laver, *v. a.* myć, umywać, *fig.* oblewać, płynąć, podmywać.
 Lavert, *s. m.* rodzaj owadu bardzo uprzykrzonego w drewnianych budynkach w Luizjannie.
 Laveton, *s. m.* wełna ze sukien wyfolowana do materaców.
 Lavette, *f.* ścierka, *f.*

- Laveur, *m. ense, f. pracz; m. praczka, f.*
- Lavignou, *s. m. gatunek małego ślimaka morskiego jadalnego.*
- Lavis, *s. m. sposób malowania wodnemi farbami, illuminowanie rysunku.*
- Lavoir, *m. pralnia, f. koryto do umywania rąk u meczetów tureckich, n. pomywalnik kuchenny, m.*
- Lavure, *f. pomyie, pl.*
- Laxatif, *ive, a. laxujący, stolec sprawujący.*
- Laxité, *s. f. w medyc. osłabienie włókien, naczyń etc. w ciele ludzkim.*
- Laye, *v. Laie.*
- Layer, *v. a. drogę w lesie wyrąbywać, — ociosywać kamień młotkiem.*
- Layetier, *m. rzemieślnik co skrzynie robi, m.*
- Layette, *f. skrzynia, szuflada, f. powicie, n.*
- Layeur, *s. m. miernik leśniczy, co drogi przez lasy przerąbuje.*
- Lazagnes, *s. f. pl. łożanki ciasto.*
- Lazaret, *m. łożaret, szpital, m.*
- Lazulite, *s. f. gatunek kamienia krzemienego, tegoż samego rodzaju co kamień lazuruowy.*
- Lazzi, *m. pantomina w komedyi, f.*
- Le, *art. m. (ten), pr. go, to.*
- Lé, *m. szerokość materyi etc., f.*
- Léam, albo Léang, *s. m. kawałek srebra zamiast monety w Chinach używany.*
- Léans, *ad. v. Dedans.*
- Léard, *s. m. topola drzewo.*
- Lecanomancie, *s. f. wieszczba za pomocą rzucania kamieni do kadzi napełnionej wodą.*
- Lèche, *f. fam. skibka, króyka, f.*
- Léché, *ée, p. et a. lizany, fig. wykwintny, wytworny, wysmukły.*
- Lèche-frite, *f. brytfanna, f.*
- Lécher, *v. a. lizać, oblizać.*
- Leçon, *f. lekcyja, godzina, nauka, f. text odmienny, m. fig. nauka, przestroga, f. napomnienie, strofowanie, n.*
- Lecteur, *m. trice, f. czytelnik, lektor, m.*
- Lecticaire, *s. m. u Rzymian rzemieślnik co lektyki robi, — tragarz noszący lektykę.*
- Lectisternes, *s. m. pl. uczyty, na których posągi bogów kładziono na łożkach około stołu.*
- Lectrice, *s. f. czytelniczka, lektorka, zakonnica u stołu czytająca.*
- Lecture, *f. czytanie książek, n. umiętność, f.*
- Lécythe, *s. m. u starożytn. flaszka wielka do oliwy którą się zapasnicy namaszczali.*
- Lée, *s. m. moneta miedziana chińska, tysiącna część Leanga.*
- Lède, *s. f. śródek stawu solnego, naywiększa jego przestrzeń.*
- Lédum, albo Lède, *s. m. kozłep, psia róża krzew.*
- Légal, *ale, a. prawny.*
- Légalement, *adv. prawnie, wedle prawa.*
- Légalisation, *f. potwierdzenie sądowne, n.*
- Légaliser, *v. a. potwierdzić sądownie.*
- Légalité, *s. f. wierność, prostota, uczciwość.*
- Léat, *m. legat, poseł, wielkorządca papieżki, m.*
- Léat a latéré, *kardynał, poseł papieżki nadzwyczajny.*
- Légataire, *m. legataryusz, m.*
- Légatine, *s. f. gatunek materyi półdewabney.*
- Légation, *f. legacya, f. poselstwo, (n) wielkorządy papieżkie, pl. m. —toire, a. tey iurydykcyi podległy, od takiego rządzony.*
- Légatoire, *adj. m. et f. rządony przez namiestnika od cesarzów rzymskich wysłanego.*
- Lége, *adj. w maryn. vaisseau —, okręt próżny, bez ładunku.*
- Légendeire, *m. pisarz żywotów świętych, m.*
- Légende, *f. żywoty świętych, m. pl. fig. obszernie opisywanie, wylczenie czego, n.*
- Léger, *ère, a. lekki, żywy, ch.*

- rączy, *fig.* lekkomyślny, nie-
 stateczny, przyjemny, lekki,
troupes légères, lekkie półki,
 na podjazdy wysyłane, — *ca-
 valerie légère*, lekka jazda,
 iako huzarowie, ułani i kozacy,
v. Cheval, à la légère, *ad.*
 lekko, *fig.* lekkomyślnie, nie-
 rozsądnie.
Légerement, adv. lekko, — nie-
 wiele, trochę, — nieuważnie,
 — bez zastanowienia się, —
 zwinnie, rażno, żwawo.
Légereté, f. prędkość, chybkłość,
f. fig. lekkomyślność etc., *f.*
Légion, f. półk, *m. fig.* mnóstwo,
n. chmura, zgraja, *f.*
Légion d'honneur, — order legii
 honorowej we Francyi usta-
 nowiony.
Légionnaire, m. żołnierz legii
 rzymskiej, legionista, — pół-
 kowy, *m.*
Législateur, m. trice, *f.* prawo-
 dawca, *m.*
Législatif, ive, a. prawodawczy.
Légitime, m. prawnik, *m.*
Légitimation, f. T. upoważnienie,
 potwierdzenie, usprawiedliwie-
 nie, przyznanie uczciwości,
 przyznanie pełnymocy, *n.*
Légitime, a. sprawiedliwy, pra-
 wny.
Légitiment, adv. sprawiedli-
 wie, słusznie.
Légitimer, v. a. T. upoważnić,
 potwierdzić, uczciwość dzie-
 ciom nieprawego łoża przyznać,
 — son pouvoir, albo se —, *r.*
 pokazać prawność pełnymocy.
Légitimité, f. uczciwe urodzenie,
n. prawność, *f.* prawo, *n.*
Legrain, s. m. gatunek siewi ry-
 backiej.
Legs, m. zapis testamentowy.
Leguer, v. a. zapisać co komu.
Légume, m. legumina, *f.* Légum-
es, pl. iarzyna, *f.*
Légumineux, euse, a. iarzynny,
 leguminy.
Leiche, v. Laiche.
Léiopomes, s. m. pl. o rybach
 bezbronne, rodzaj ryb kości-
 stych, skrzelowatych, piersio-

płetwych, mających skrzęła
 nieuzbroione.

Lembaires, s. m. pl. żołnierz
 rzymski na uzbroionych rze-
 cznych statkach walczący.

Lemma, s. m. rzasa rośliną wo-
 dna.

Lemme, s. m. w matematyce
 lemma, podanie poprzednicze,
 które się dowodzi dla wyia-
 śnienia następnego dowodzenia.

Lemming, s. m. w *hist. nat.*
 leming, zwierzę z rodzaju szczu-
 rów, sławne wielkimi podró-
 żami czyli wędrówkami.

Lemniscate, s. f. u *geometrów*
 linia krzywa do liczby 8 po-
 dobna.

Lemniscéros, s. m. w *geometrii*
 linia krzywa w kształcie wężła.

Lemnisque, s. m. u *starożytn.*
 wstęga purpurowa do przy-
 wiązywania korony, — prze-
 wiązka palmy zwyciężkicy za-
 pasników, w *bibliologii* znak
 w dawnych rękopismach taki —
 dla oznaczenia różnicy niektóry-
 ch wykładaczów co do wy-
 rzarów tylko.

Lémuncule, s. m. kłódz rybacka
 u dawnych.

Lemures, s. m. pl. duchy, stra-
 chy nocne, dusze zmarłych, o
 których starożytni rozumieli,
 że przychodzą dręczyć żyjących.

Lémuries, albo Lémurales, s. f.
pl. święta w Rzymie obchodzone
 na cześć duchów *Lemures* zwa-
 nych.

Lende, s. f. *v.* Lente.

Lendemain, m. jutro, intrzejszy
 dzień, *m.*

Lendore, m. et f. fam. leniuch, *m.*

Lénéés, s. f. w *starożytn.* święta
 ateńskie na cześć Bachusa.

Léuifier, v. a. T. ulżyć, łagodzić.

Lénitif, m. lekarstwo łagodzące, *n.*

Lent, ente, a. wolny, nietęgi,
 nierychły, nieprędkki.

Lente, f. gnida, *f.*

Lentement, adv. powolnie, zwolna,
 nierychło.

Lenteur, f. nierychłość, nieprę-
 dkość etc., *f.*

- Lenticulaire, *a.* z obu stron wykukły.
- Lenticulé, *ée*, *adj.* w botanice soczewiczny, mający kształt soczewicy.
- Lentille, *f.* soczewica, *f.* Lentilles, *pl.* piegi, *f. pl.*
- Lentilleux, *euse*, *a.* piegowaty.
- Lentisque, *m.* mastykowe drzewo, *n.* lentyszak.
- Léonard, *m.* Leonard, *m.* — *de*, *f.* — *da*, *f.*
- Léonin, *ine*, *a.* société léonine, wilcze towarzystwo, w którym zarobek wspólny potężniejszy bierze, *vers* léonins, *m. pl.* wiersze ucinkowe, *pl.*
- Léontiasis, *s. f.* w medyc. trąd u Arabów.
- Leontiques, *adj. et s. f. pl.* ofiara słońcu, które pod postacią lwiej głowy słonecznymi promieniami otoczoney czcili Rzymianie.
- Léontopétalon, *s. m.* rzepa świnnia, lwi list *roślina*.
- Léontopodium, *s. m.* ięzyczki siwe *ziele*.
- Léopard, *m.* lampard, *m.*
- Lépadogastères, *s. m. pl.* w hist. *nat.* o rybach muszlopłetwe, rodzaj ryb piersioplawych, chrząstkowatych, mających płetwy pierwsze podwojone do konchy podobne.
- Lepas, *s. m.* morska żołądź, pław wieloskorupowy, mocno do skał przyczepiający się.
- Lepidium, *s. m.* pieprzycza *roślina*.
- Lepidoïde, *adj.* w anatomii łuskowaty, do łuski podobny.
- Lépidolithe, *s. f.* kamień z mnóstwa ziarn białych do perłowej macicy podobnych złożony.
- Lépidopes, *s. m. pl.* w hist. *nat.* o rybach łuskopłyn, rodzaj ryb kościstych, skrzelowatych, u których zamiast płetw brzuchowych wiszą dwie długie lancetowate listkowate ruchome łuski.
- Lépidopomes, *s. m. pl.* rodzaj ryb kościstych brzuchopłetwych skrzelowatych, tém tylko różniących się, że mają skrzela łuską pokryte i są bez zębów.
- Lépidoptères, *s. m. pl.* rodzaj owadu motylowego, o czterech skrzydłach drobną kolorową łuską pokrytych.
- Lèpre, *f.* trąd, *m.* parch, *m.*
- Lépreux, *euse*, *a.* parszywy, trędowaty.
- Léproserie, *f.* szpital trędowatych, *m.*
- Lepte, *s. f.* drobna bardzo starożytnych moneta.
- Leptocéphales, *s. m. pl.* w hist. *nat.* o rybach szczupła, z rodzaju ryb węzowatych, kościstych, bez wyraźnych skrzel.
- Leptosomes, *s. m. pl.* w hist. *nat.* o rybach listkowate, rodzaj ryb kościstych, skrzelowatych, piersioplętych, mających ciało bardzo cienkie listkowate.
- Leptosperme, *s. m.* w botanice roślina z rodzaju mirtów drobnie bardzo nasiona mająca.
- Leptures, *s. m. pl.* kleszcze, rodzaj owadu chrząszczowego piersi okrągło podługne mającego.
- Lequel, laquelle, *pr.* który, co, Lerot, *s. m.* koszatka orzechowa, żwierz żółtokasztanowaty, podbrzuszne światło popielate, około oczu i przy uszach plamę czarną mający.
- Les, *art. pl.* (to), — *pr.* one, ie. Lesché, *s. m.* w starożytności prywatne do którego Grecy schodzili się dla rozmowy.
- Lesque, albo Lisque, *s. f.* gatunek sieci rybackiej.
- Lèse-majesté, *f.* obraza maiestati, *m.*
- Lésér, *v. a.* skrzywdzić, obrazić.
- Lésine, *f.* skępstwo, sknérstwo, *n.*
- Lésiner, *v. n.* skąpić.
- Lésinerie, sposób postępowania podły, sknérwany, *m.*
- Lesion, *s. f.* szkoda, krzywda, ukrzywdenie, — naruszenie pieczęci.

- Lesse, *v.* Laisse.
 Lessive, *f.* ług, *m.* ługowanie, *n.*
 Lessiver, *v.* *a.* ługować, w ługu
 prać, namoczyć.
 Lest, *m.* balast, ładunek, *m.*
 Lestage, *m.* ładowanie balastem, *n.*
 Leste, *a.* dobrze ubrany, gusto-
 wny, *fig.* zręczny, żywy, żwawy.
 Lestement, *adv.* czysto i bogato,
 — zręcznie, zgrabnie, żwawo.
 Lester, *v.* *a.* ładować balastem.
 Lesteur, *m.* statek balast sprowa-
 dzający, *m.*
 Lestrignons, *s. m. pl.* naród dziki
 i okrutny mięsem ludzkim kar-
 miący się.
 Léthargie, *f.* śpiączka, *fig.* ospałość.
 Léthargique, *a.* śpiączkę mający, o-
 spały.
 Léthé, *s. m.* w mitologii Lete,
 rzeka piekielna, której wody
 taką miały własność że kto się
 ich napił, przeszłe zapominał
 rzeczy, zwana inaczej *fleuve*
d'oubli, rzeką zapomnienia.
 Léthifère, *adj.* w medyc. śmier-
 telny, śmierć sprawujący.
 Lettre, *f.* litera, *f.* list, *m.* Lettres,
pl. umiejętności, nauki, *f. pl.*
 Lettré, *éé, a.* uczony.
 Lettrine, *s. f.* w drukarni glo-
 satka, literki drobne drukarskie
 do głosek i przypisków.
 Leucacantha, *s. f.* kosatki, mie-
 czyk roślina.
 Leucé, *s. f.* trąd biały, plama
 biała na skórze do mięsa prze-
 nikająca.
 Leucite, *s. f.* granat biały, kamień.
 Leucographie, *s. f.* kamień biały
 łatwo się rozpuszczający, do
 prania bielizny używany.
 Leucium, *s. m.* białe fiołki,
 skopki roślina.
 Leucotithe, *s. f.* gatunek pirytu
 białego.
 Leucoma, *n.* bielmo na oku, *n.*
 Leucophlegmatie, *s. f.* puchlina
 przez wcedzenie, czyli infiltra-
 cya, czyli ociekłość i nabrzmia-
 łość, rozdymająca całą rozle-
 głość ciała.
 Leucophre, *s. f.* rodzaj robaków
 wzmoczkami zwanych, prze-

- zroczystych, białemi włoskami
 pokrytych.
 Leucorrhée, *s. f.* w medyc. białe
 upławy u niewiast.
 Leucosie, *s. f.* gatunek raka mor-
 skiego biało nakrapianego.
 Leude, *s. f.* cło od towarów
 przechodzących w Langwe-
 docyi.
 Leugaire, *adj. f.* w starożytn.
 colonne —, słup drożny u
 Rzymian, na którym odległość
 drogi oznaczona była.
 Leugeon, *s. m.* gatunek sieci ry-
 backiej.
 Leuh, *s. m.* zigga, w której
 podług alkoranu czyny ludz-
 kie ręką anioła są spisane.
 Leur, *pr. im.* swój, ich.
 Leurre, *s. m.* ptak wypchany z czer-
 woney skórki dla przywabienia
 sokoła, u rybaków przynęta
 na wędę, — *fig.* powab, przy-
 łąda.
 Leurrer, *v. a.* wabić sokoła, —
fig. przyciągać, zwabić czém,
 do czego.
 Levage, *s. m.* u cieśłów podnie-
 sienie i postawienie na swoim
 miejscu ciesielskiej iakiej ro-
 boty.
 Levain, *m.* kwas, siła kwasząca,
 od której się rzezc burzy, —
fig. zgryzota sumnienia, ostatki
 namiętności gwałtowney, skłon-
 ność do złego.
 Levant, *s. m.* wschód, — kraie
 pod panowaniem tureckim znay-
 dujące się, — kraie wschodnie.
 Levant, *a. m.* soleil —, słońce
 wschodzące, *n.*
 Levantin, *ine, n.* wschodni, Le-
 vantins, *m. pl.* narody wscho-
 dnie, żeglarze, kupcy do wscho-
 dnych krajów handlujący, *m. pl.*
 Levantis, *m.* żołnierz na galerze
 tureckiej, *m.*
 Léve, *f.* piątyk do gry pewney, *m.*
 Levée, *f.* zniesienie, przerwanie,
 zbieranie, *n.* pobór, werbunek,
m. zaciąganie żołnierza, *n.* ta-
 ma, *f.* wał, *m.* zabicie (graiąc
 w karty,) *n.*
 Leyer, *v. a.* pod-, wy-, wzniesić,

zacząć, założyć, zdiąć, znieść, uprzatnąć, sprzątnąć, zebrać, wybierać (podatki), zaciągać, werbować, — *le plan d'une ville*, plan miasta odrysować, — *n.* w górę iść, robić, rosnąć (o ciastach), wschodzić (o roślinach), *se* —, *r.* wstać, podnieść się, powstać, wschodzić (o słońcu etc.), — *m.* wstawanie, wschodzenie, *n.* wschód, *m.*

Levesche, *s. f. v.* Livèche,

Leveuse, *s. f.* w rękodzielni wachlarzów robotnica oddzielająca skleione podwójne arkusze, i one na krążkach rozkładająca.

Léviathan, *s. m.* Lewiatan, krokodyl niegdyś przez Egipcyan czczony.

Levier, *m.* drąg do podważenia, dźwigałny.

Lévrière, *s. f.* gruba lina, na której zawieszają sieci do suszenia.

Lévigation, *s. f.* w chemii ucierranie na proch.

Léviger, *v. a.* w chemii mieszaninę iaką na mąkę utrzeć.

Leviostres, *s. m. pl.* w hist. nat. rodzaj ptaków łączących, których dziób przy osadzie tak gruby jak głowa.

Levis, *a. m.* pont —, wzwód, most wzwodzony, *m.*

Lévite, *s. m. u.* Żydów Lewita, kapłan, ofiarnik, z pokolenia Lewi pochodzący.

Lévite, *s. f.* gatunek szaty niewieściey.

Lévitique, *s. m.* trzecie więgi mozeszowe.

Levrandaé, *ée, adj.* prześladowany, goniony.

Levrant, *m.* zaiączek, *m.*

Lèvre, *f.* warga, *f.* brzeg, *m.*

Levrette, *f.* charcica, *f.*

Levrette, *ée, a.* chudy iak chart.

Levretter, *v. n.* szczuć zaiące chartami, okocić się (o zaiącach).

Levretterie, *f.* ćwiczenie chartów, *n.* — tteur, *m.* charty młode wychowujący i ćwiczący je.

Lévriche, *f.* charciczka młoda, *f.*

Lévrier, *m.* chart, *m.*

Levron, *m.* charcię, *n.* chart młody, *m.*

Levûre, *f.* drożdże, obrzynki od słoniny do szpikowania, *pl.*

Lexiarques, *s. m. pl.* u dawnych Greków urzędnicy czuwający nad postępowaniem tych, których na senatorów rady pięciuset przeznaczano.

Lexicographe, *m.* autor dykcjonarza, słownika, *m.*

Lexicologie, *s. f.* nauka wyrazów, — rozprawa o wyrazach.

Lexique, *m.* słownik (osobliwie Grecki), *m.*

Lézard, *m.* iaszczurka, *f.*

Lézarde, *f.* rysa, rozpadlina, *f.*

Lhama, *v.* Glama,

Liais, *m.* kamień twardy łamany, *m.*

Liaison, *f.* spoienie, związanie, złączenie, ziednoczenie, *n. fig.* związek, *m.* maçonnerie en —, murowanie mocne w związaniu, *n.*

Liaisonner, *v. a.* u mularzów kamienie spaić, wiazać, nitować, układać tym sposobem, ażeby spoienie iednych na srodek drugiego przypadało, — przybiiać łaty dachowe tak, ażeby nie wszystkie ich końce na iedneyże krokwi przybite były, ale przeplatanie.

Liane, Liéné, *s. m.* rośliny pnące się na drzewa, krzaki i płoty, iako bluszcz etc.

Liant, ante, *a.* posłuszny, pokorny.

Liard, *m.* moneta drobna francuzka, *f.*

Liarder, *v. n.* składcę czynić, składcę się.

Liasse, *f.* fascykul, pęk papierów, sznurek do tego, *m.*

Libage, *s. m.* kamień wielki ociosany do fundamentów.

Liban, *s. m.* u rybaków lina u spodu sieci do której ciężary przywieszają.

Libanomancie, *s. f.* wieszczba za pomocą kadzideł.

Libation, *s. f.* ofiarowanie bogom wina i innych trunków

rozlanych — rozlanie napoiu pozostałego przy zakończeniu biesiady.

Libellatique, *s. f.* w dzieiach kościelnych Chrzęścianie wykupiający się od prześladowania pieniężnymi ofiarami, za które w zamian odbierali na piśmie uwolnienie od czynienia ofiar pogańskich.

Libelle, *m.* paskwil, *m.*

Libeller, *v. a.* w prawie spisać, ułożyć, napisać skrypt iaki albo dokument wedle przepisanej formy, — w sprawach poborowych pokazać wyraźnie na co sumę jaką obrócono.

Libelliste, *m.* autor paskwila, *m.*

Libellules, *s. f. pl.* rodzaj owadu żyłkoskrzydłowego.

Liber, albo Livret, *s. m.* w botanice słoie z których się kora drzewna składa.

Libéral, *ale, a.* szcudroblivy, hojny, arts libéraux, nauki wyzwolone, *f. pl.*

Libéralité, *f.* szcudroblwość, hojność, *f.*

Libérateur, *m.* trice, *f.* wyzwalacz, wybawiciel, *m.*

Libération, *s. f.* w prawie wyzwolenie z niewoli, — uwolnienie kogo od długów.

Libérer, *v. a.* wyzwolić, oswobodzić, wybawić, uwolnić.

Liberer (se), *v. r.* uwolnić się od długu etc.

Libéria, *s. f. pl.* święta u Rzymian w dniu 16 kwietnia, kiedy młodzież zrzucała z siebie odzież pierwszego wieku, zamieniając oną na tę, którą toga libera nazywano.

Liberté, *f.* wolność, swoboda, *f. fig.* zrzeczność, udatność, *f.*

Libertés, *pl.* swobody, przywiileie, — *de l'Eglise Gallicane*, wolność kościoła albo duchowieństwa francuzkiego.

Libertin, *ine, a.* rozpustny, rozpasany, wyuzdany, nierządny, wolnomyślny, — *m. f.* hultaj, rozpustnik, bezbożnik, *m.*

ibertinage, *f.* rozpusta, *f.* nie-

rząd, *m.* wolnomyślność, lekomyślność, *f.*

Libertiner, *v. n. fam.* nierządnie, rozpustnie żyć.

Liberum veto, *s. m.* Liberum veto, prawo dawney konstytucyi polskiej każdemu deputowanemu na seym służące, wstrzymywania i zawieszania wszelkich uchwał i wyroków seymu.

Libidineux, *euse, a.* nierządny, wszeteczny, nieprzyzwoity.

Libitinaire, *s. m.* u dawnych Rzymian przedsiębierca pogrzebowy co w świątyni Wenerzy sprzęty do pogrzebu potrzebne przedawał.

Libouret, *s. m.* u rybaków węd do łowienia wrzesienic.

Libraire, *m.* xiegarz, *m.*

Librairie, *f.* handel książkami, *m.* xiegiarnia, *f.*

Librement, *s. m.* równowaga pod skrzydłami u owadu muchowego dwuskrzydłowego.

Libration, *s. f.* w astronomii wahanie się pozorne xiężyca około iego osi.

Libre, *a.* wolny, swobodny, otwarty, szczéry, niewymuszony.

Librement, *adv.* wolnie, bez przymusu, — bez ceremonii, — poufale.

Liburne, *s. f.* w starożyt. statek woienny wiosłowy.

Lice, *f.* szranki, *pl.* miejsca ogrodzone do gonitwy etc., *n.* charcica, *f.* haute —, *v.* Haute-lice etc.

Licence, *f.* śmiałość, wolność za wielka, rozpusta, swawola, nierząd, *m. fam.* pozwolenie, *n.* wolność do czego, *f.*

Licencié, *m.* licencyat, *m.*

Licenciement, *m.* rozpuszczenie woyska, *n.*

Licencier, *v. a.* rozpuścić woysko, *se —, r.* za wiele sobie pozwalać, wyuzdać się, rozpaszać się.

Licenciement, *adv.* rozpustnie, swawolnie.

- Licencieux, euse, *a.* rozpustny, wyuzdany, rozpasany.
- Lichen, *s. m.* porost *roszlina*.
- Lichter, *s. m.* mały statek holenderski dla przewożenia towarów do portu.
- Licitation, *f.* licytacja, *f.* sprzedanie sądowe, *n.*
- Licite, *a.* pozwolony, wolny.
- Liciter, *v. a.* przedadź sądownie.
- Licorne, *f.* jednoróżec, *m.*
- Licou, Licol, *m.* uździenica, *f.*
- Licnophores, *s. m. pl.* ci co koszyki nosili w czasie świąt Bachusa.
- Lie, *f.* drożdże, *pl.*
- Lié, ée, *par. p. et adj.* związany, spoiony.
- Liège, *m.* korek, łąk u siodła, *m.*
- Lieger, *v. a.* *lieger un filet*, nawiązywać korki na sieć.
- Lien, *m.* związek, sznurek etc. do związania czego, *m.*
- Liens, *pl.* powróż, kaydany, którym więzień jest ujęty, *fig.* niewola.
- Lienne, *s. f.* u tkacza nitki w krośnie, przez które wątek nieprzeszedł.
- Lienterie, *f.* biegunka, *f.*
- Lier, *v. a. z.* wiązać, *fig.* obowiązać, — amitié, (*avec qq.*) zawrzeć przyjaźń z kim, — conversation, zacząć rozmowę, w rozmowę się wdadź, être lié, bydź w ścisłym związku, se —, *r. z.* —, wiązać się, *fig.* związać się, związek zawrzeć, zrobić z kim.
- Lierne, *s. f.* u cieślów bunt pod szczytem w wiązaniu dachowym.
- Lierner, *v. a.* buntami słupce w wiązaniu dachowym wiązać.
- Lierre, *m.* bluszcz, *m.*
- Liesse, *s. f.* radość, szczęście, powodzenie.
- Lieu, *m.* miejsce, *n.* ród, *m.* familia, *f.* *fig.* przyczyna, okazja, *f.* powód, *m.* temir —, (*de qc.*) zamiast czego bydź, słuzżyć, stać, au — de, que, zamiast, miasto, Lieux, *pl.* przewet, przechód, *m.*
- Lieue, *f.* mila, *f.*
- Lieur, *m.* wiążacz snopów, *m.*
- Lieutenance, *f.* porucznikostwo; porucznictwo, *n.*
- Lieutenant, *m.* porucznik, namiestnik, *m.* —nte, *f.* —owa, żona jego, *f.*
- Liève, *s. f.* wypis, albo ekstrakt z rejestru czynszowego i dochodowego.
- Lièvre, *m.* zając, *m.*
- Lièvreteau, *m.* zaiączek, *m.*
- Ligament, *s. m.* w anatomii ścięgno, ligament, w ogólności wszystko cokolwiek łączy jedną część z drugą.
- Ligamenteux, euse, *a.* włochaty (o korzeniach).
- Ligature, *f.* binda, do puszczenia krwi, nawiązka, *f.* urok, przyrok od którego człowiek schnie etc., *m.*
- Lige, *m.* dań z lenności, powinność lennika, *f.* — *a.* lenny.
- Ligence, *f.* powinność lennika, *f.*
- Lignage, *m.* ród, dóm, *m.* familia, *f.*
- Lignager, *m.* krewny z jedney familii pochodzący, *m.* — *a.* retrait, odkup, *m.* odkupienie, *n.*
- Ligne, *f.* linia, *f.* wiersz, rząd, szereg, sznurek wedy, *m.*
- Lignée, *f.* familia, *f.* ród, *m.* pokolenie, potomstwo, *n.*
- Ligner, *v. a.* w łowiectwie o wilkach łączyć się, parzyć się, — u cieślów sznurem odbiiać linią dla ociosania drzewa.
- Lignerolle, *s. f.* w maryn. szpagat cienki w ręku skręcony, z nici okrętowych do łatania żagłów.
- Lignette, *f.* sznureczek do sieci, *m.*
- Ligneul, *m.* dratwa, *f.*
- Ligneux, euse, *a.* drewnisty.
- Ligniperda, *s. m.* robaki których rybacy na przynętę używają.
- Lignivores, *s. m. pl.* w hist. nat. o owadzie drzewo pożerające, rodzaj owadu chrząszczowego, którego robak albo gąsienica kryje się w drzewię.
- Ligue, *f.* związek, bunt, *m.* spiknienie się, *n.*

Ligner, *v. a.* związek zrobić, związać, *se —, r.* związek zrobić, związać się, spiknąć się.
 Ligneur, *euse, s.* związkowy, należący do związku.
 Ligule, albo Linguatule, *s. f.* płaskowiec, rodzaj robaków płaskich we wnętrznościach zwierząt, ryb i ptaków znajdujących się.
 Ligulé, *ée, adj.* w botanice igieczkowaty, lisztewkowaty.
 Lilas, *m.* bez włoski, *m.*
 Liliacée, *a.* liliowaty.
 Lilith, *s. m.* straszdyło nocne w niewieściej postaci.
 Lilium, *s. m.* wyskok bezwodny, czyli wyskok przez potaż oczyszczony, — płyn do orzeźwienia chorego używany.
 Limace, *f.* v. Limas.
 Limagon, *m.* ślimak ze skorupą, *m.*
 Limaille, *f.* opiłki, *pl.*
 Limanchie, *s. f.* w medyc. głód, zbytne nieużywanie pokarmów.
 Limande, *s. f.* płaszczka, ryba z rodzaju bokopływów, kościśta, piersiopetwa, — u ciestłów balka płaska i szeroka a przytém nie bardzo gruba.
 Limas, *m.* ślimak bez skorupy, *m.*
 Limbe, *s. m.* w astronomii brzeg słońca albo księżycy, w botan. o koronie kwiatowej lamka, czyli zwierzchnia część korony, — w starożytn. cyrkuł około głowy.
 Limbes, *s. m. pl.* otchłan, mieszkankie świętych przed przyściem J. Ch.
 Lime, *f.* piła, piłka, rodzaj limonii, *f.*
 Limenarque, *s. m.* u starożytn. gubernator, rządca w nadmorskim porcie.
 Limer, *v. a.* o-, piłować.
 Limes, *pl.* kły spodnie u dzika.
 Limier, *m.* ogar, *m.*
 Liminaire, *a.* avertissement —, épître —, przemowa, *f.*
 Liminarque, *s. m.* u dawnych Rzymian urzędnik granic państwa strzegący.

Limitatif, *ive, adj.* ograniczający, określający.
 Limitation, *f.* określenie, umiarkowanie, *n.*
 Limite, *f.* granica, *f.*
 Limiter, *v. a.* określić, ograniczyć, umiarkować, ustanowić.
 Limites, *pl.* w algebrze dwie ilości, w których pierwiastki zrównania są zawarte, — granice.
 Limitrophe, *a.* przygraniczający, pograniczny.
 Limoctonie, *s. f.* w medyc. głód śmierci sprawwiający, — zbytne wstrzymywanie się od pokarmów mogące umorzyć chorego.
 Limoine, *s. f.* centurya mniejsza roślina.
 Limon, *m.* szlam, muł, *m.* błoto, *n.* limoniia, dyszel, *m.*
 Limonade, *f.* limonada, *f.*
 Limonadier, *m.* ière, *f.* limonadarz, *m.*
 Limoner, *v. n.* w leśnictwie o drzewach wielkości dyszlowej dorastać.
 Limoneux, *euse, a.* mulisty, błocisty.
 Limoniate, *s. f.* gatunek szmaraga światło zielonego kamień.
 Limonier, *m.* koń dyszlowy, *m.* limoniia, *f.* (drzewo).
 Limoniere, *s. f.* kary, wóz z łoblami.
 Limonner, *v. a.* ryby w wodzie wrzące płókać.
 Limousin, *m.* mularz kamieniem łamanym murujący, *m.*
 Limousinage, *m.* murowanie, *n.* mur z kamienia łamanego, *m.*
 Limousine, *s. f.* zawitek, zielony, czerwony i biały.
 Limpide, *a.* klarowny, przezroczysty.
 Limpidité, *f.* klar, *m.* przezroczystość, *f.*
 Limule, *s. m.* rodzaj skorupiaków w morzach indyjskich żyjących.
 Limure, *f.* piłowanie, *n.*
 Lin, *m.* len, *m.*
 Lince, *s. f.* gatunek atłasu chińskiego.
 Linceul, *m.* prześcieradło, *n.*

- Lincoir, *s. m.* u cieśłów podporka, krokiewka pod oknem dachowym, pod kominem.
- Linéaire, *adj.* podług linii ucyziony. *w botanice o liściach* równoszeroki, w znaczney części równoszeroki, chociaż się u wierzchu nieco zwęża, *w algebrze, équation* —, zrównanie w którym ilość niewiadoma jest tylko pierwszej potęgi.
- Linéal, *ale, adj.* w prawie następny, w prostey linii rodzaju swego.
- Linéament, *m.* rysy twarzy.
- Linette, *f.* siemie lniane, *n.*
- Lingam, Lingan, Lingum, *s. m.* Lingam, bóstwo w Indyach czczone.
- Lingard, *s. m.* nici krosienne krochmalone, do naprawiania tych co się przerwą.
- Linge, *m.* płótno, *n.* bielizna, *f.*
- Linger, *m.* ère, *f.* płóciennik, *n.*
- Lingere, *s. f.* cukiernik, rodzaj owadu bezskrzydłowego, mającego podobieństwo do poczwariki molowej.
- Lugierie, *f.* handel, targ, kram płócienny, *m.*
- Lingot, *m.* sztaba lita złota, srebra, *f.*
- Lingotière, *s. f.* forma do lania sztab ze złota i srebra.
- Lingual, *ale, a.* ięzyczny, do ięzika należący, — ięzyczny.
- Linguatule, *s. f.* v. Ligule.
- Lingue, *s. f.* gatunek stokfiszu podłego.
- Linguet, *s. m.* w maryn. hamulec windowy.
- Linier, ière, *s.* ten co lnem handluje.
- Linrière, *f.* pole lnem zasiane, *n.* przekupka lnu, konopi, *f.*
- Liniment, *m.* masć, *f.* plaster używający, zmiekczający, *m.*
- Linon, *m.* lino, *m.* płótno cienkie, *n.*
- Linot, *m.* Linotte, *f.* konopka, *f.* dzwonec, *m.*
- Linteau, *s. m.* nadprożek, deska pod sklepieniem we drzwiach i oknach.
- Liuthée, *s. f.* materya iedwabna chińska.
- Lion, *m.* onne, *f.* lew, *m.* lwica, *f.*
- Lionceau, *s. m.* lewek.
- Lionne, *s. f.* lwica.
- Lionné, *adj.* w herbach łązący, pełzający.
- Lionneau, *m.* lewek, *m.* lwie, *n.*
- Lioube, *s. f.* w maryn. nacięcie w maszcie do przyprawienia na nim drugiego masztu.
- Liparocèle, *s. f.* w chirurgii rodzaj przepukliny worka móższnego.
- Lipogrammatique, *adj.* dzieła do których pewne litery z alfabetu nie wchodzą.
- Lipogrammatiste, *s. et adj.* autor; pisarz co w dziele iakiem pewne opuszcza litery.
- Lipome, *s. m.* w medyc. dymienica zrobiona przez zsiadnienie się tłuszczu w komorkach błony sadlistey.
- Liposychie, Lipothymie, *f.* omdlenie, *n.* mdłości, *f. pl.*
- Lippe, *f.* wargi spodnia gruba, *f.*
- Lippée, *f. fam.* łyk, kęs, *m.* franche —, iedzenie darmo komu dane, *n.*
- Lippitude, *f.* ropienie się oczu, *n.*
- Lippu, ue, *a. fam.* wargaty.
- Lipyrie, *s. f.* w medyc. gorączka w której części wewnętrzne bywaią rozpalone, a nogi i ręce zmarzłe.
- Liquation, *s. f.* oddzielenie srebra od miedzi za pomocą ołowiu.
- Liquéfaction, *f.* roztopienie, rozpuszczenie, *n.*
- Liquéfier, *v. a.* ros-, topić, rozpuścić, *se* —, *r.* topnieć, rozpuszczać się.
- Liquet, *s. m.* gatunek małej gruski.
- Liqueur, *f.* płyn, napój, *m.* słodycz wina, wódka palona, *f.* likwor, *m.*
- Liquidambar, Copalme, *s. m.* styrak biały ciekły, sok z drzewa amerykańskiego tegoż nazwiska.
- Equidation, *f.* ob-, zrachowanie, zakończenie rachunku, *n.*
- Liquide, *a.* płynny, *fig.* iawny, pewny.

Liquides, *s. m. pl.* pokarmy ciekłe.
 Liquidier, *v. a.* ob-, zrachować.
 Liquidité, *f.* płynność, rzadkość, *f.*
 Liqueureux, *euse, a.* za słodki.
 Lira, *s. f.* moneta wenecka.
 *Lire, *v. a. et n.* czytać.
 Lis, *m.* lilija, *f. fig.* białość, *f.*
 Lisard, *s. m.* gatunek płótna indyjskiego.
 Lisbonnie, albo Moede, *s. f.* moneta złota portugalska.
 Lisérage, *m.* obszycie, obhaftowanie złotym etc. sznurkiem, *n.*
 Liséré, *m.* haftowana robota, *f.*
 Lisérer, *v. a.* obszyć, obhaftować sznurkiem iedwabnym etc.
 Liseron, Liset, *m.* powój płotowy roślinna.
 Liset, *s. m.* albo Lisette, *s. f.* mały chrabąszcz pączki drzew psujący.
 Liseur, *m.* *euse, f.* czytelnik, *m.*
 Lisible, *a.* czytelny.
 Lisiblement, *adv.* czytelnie, wyraźnie.
 Lisière, *f.* szlak, *m.* krayka u sukna etc., paski do prowadzenia dziecięcia, *m. pl.* granica, *f.*
 Lisme, *s. m.* danina którą Francuzi Maurom płacili za połów koralu.
 Lisoir, *s. m.* drzewo poprzeczne w powozie na którym dragi i słupki się opierają.
 Lisque, *s. m. v.* Lesque.
 Lissage, *s. m.* w maryn. wielkie sztuki drzewa do wiązań okrętowych.
 Lisse, *a.* gładki.
 Lisse, *s. f.* w marynarce zbiór drewnianych materyałów do połączenia części okrętowych służących, — narzędzie do gładzenia i polerowania papieru, kart, tektury etc., — instrument do glancowania skór kolorowanych, — szpagat do obwiiania pakietów.
 Lisseau, *s. m.* motek nici, albo szpagatu.
 Lissé, *ée, par. p. et adj. v.* Lisser, — amandes lissées, migdały cukrem oblewane.

Lisser, *v. a.* gładzić, polerować, glancować.
 Lisseron, *s. m.* balezki małe tkacze które się na przemian podnoszą do góry i opadają.
 Lissette, *s. f. pl.* sznurowadła tkacze u balezek co się podnoszą i opadają.
 Lissoir, *m.* gładysz, *m.* kamień, szkło etc. do gładzenia, polerowania, *m.*
 Lissure, *f.* glanc, *m.* polerowanie etc., *n.*
 Liste, *f.* rejestr, poczet, *m.*
 >Listeau, Listel, *s. m.* w architekturze ozdoba kwadratowa wyryta, wypukła albo przykleiona, albo też wypukłe strefy między laskowaniem wklęsłym na słupach.
 Liston, *s. m.* w herbach binda wążka z napisem.
 Lit, *m.* łóżko, łozę, koryto rzeki, *n.* warszta, *f. fig.* małżeństwo, *n.* — *de justice*, zasiadanie królewskie w parlamencie, — *d'honneur, fig.* śmierć chwalebna, iako na polu sławy przeciw nieprzyjacielowi etc.
 Litanies, *f. pl.* litania, *f.*
 Liteau, *s. m.* legowisko wilcze, — u cieślów i stolarzy mała lisztwa pod inną sztukę drzewa podłożona.
 Liteaux, *s. m. pl.* strefy różnego koloru między sukmem a krayką, — błękitne poprzeczne paski na płótnie lub serwetach gdzie mają bydź kraiane.
 Liter, *v. a.* warsztami układać, nafasować.
 Lithagogue, *adj. w med.* lekarstwo wypędzające kamień z pęcherza.
 Litharge, *f.* T. gleyta, poléwa, *f.*
 Lithargé, *ée*, albo Lithargiré, *a.* gleyta sfałszowana.
 Lithiasie, *s. f.* tworzenie się kamienia w ciele ludzkim.
 Lithiate, *s. m.* w chemii sól powstająca z kombinacy kwasu kamiennego z iaką zasadą.
 Lithique, *adj. w chemii* acide — kwas kamienny, z kamieni urynowych wydobyty.

- Lithobolies, *s. f.* w starożytn. święta w Epidaurze, Eginie i Trezenie odbywane, na cześć dwóch dziewic w Trezenie ukamieniuowanych.
- Lithocolle, *f.* kit do spajania drogich kamieni.
- Lithoglyphe, *s. m.* u starożytn. rzeźbiarz na kamieniach wyrzynający.
- Lithoglyphites, *s. f.* pl. istoty kopalne w kształcie wycisków lub rzeźby.
- Lithographie, *f.* opisanie kamieni, *n.*
- Lithographi, *s. f.* litografia, sztuka rysowania na gładkich piaskowych kamieniach, i odbijania tych rysunków na papierze.
- Lithoide, *adj.* w hist. nat. do kamienia podobny, w kształcie kamienia.
- Litholabe, *s. m.* w chirurgii szczypce do wymowiania kamienia z pęcherza.
- Lithologie, *f.* nauka o kamieniach, *f.*
- Lithologue, *m.* znający się na kamieniach.
- Lithomancie, *s. f.* wieszczba za pomocą kamieni.
- Lithomarge, *s. f.* gatunek gliny słodkiej i tłustej w dotknięciu.
- Lithontribon, *s. m.* proszak kruszący kamienie w nerkach i pęcherzu.
- Lithonriptique, *adj.* kruszący, mający własność kruszenia kamieni w pęcherzu.
- Lithophage, *s. m.* mały robaczek w łupkowym kamieniu znajdujący się.
- Lithophyte, *s. m.* roślina kamienna, iako korale etc.
- Lithosperme, *s. m.* wróble proso roślina.
- Lithostrotos, *s. m.* w starożytn. u dawnych Greków miejsce marmurem rozmaitych kolorów brukowane.
- Lithotome, *s. m.* instrument do wymowiania kamienia z pęcherza.
- Lithotomie, *s. f.* w chirurgii operacja kamienia, wymowianie kamienia z pęcherza.
- Lithoxylon, *s. m.* drzewo skamieniałe.
- Lithuanie, *f.* Litwa, *f.*
- Litière, *f.* barłóg, *m.* słoma dla bydła, lektyka, *f.* nosidło, *n.*
- Litigant, *ante, a.* prawujący się.
- Litige, *m.* spór w sądzie, *m.* prawowanie się, *n.* sprawa, *f.*
- Litigieux, *ense, a.* sporny.
- Litispendance, *s. f.* czas processu od początku aż do końca.
- Litomancie, *s. f.* u starożytn. wieszczba z głosu, który wydawały pierścienie iedne o drugie uderzane.
- Litorne, *f.* iemiętucha, *f.*
- Litote, *s. f.* figura retoryczna umniejszenie, gdy mówca mniej mówi aniżeli myśli.
- Litre, *s. m.* litr, miara objętości, zawierająca w sobie decimetr kubiczny.
- Litre, *s. f.* pas czarny na ścianach kościoła z herbami pana albo fundatora.
- Litron, *s. m.* miara szesnaście cali kubicznych.
- Litter, *v. a.* w fabrykach sukiennych zwiać sukno i kraykę sznurkami przeszywać.
- Littéraire, *a.* uczony, naukom służący.
- Littéral, *ale, a.* literalny.
- Littéralement, *adv.* literalnie, co do słowa.
- Littérateur, *m.* uczony, literat, *m.*
- Littérature, *f.* nauki, umiętności, *pl.* literatura, *f.*
- Littoraux, *adj. m. pl.* brzegowe, *poissons littoraux*, ryby przy brzegach bawiące.
- Liturgie, *f.* liturgia, *f.* opisanie publicznego nabożeństwa, *n.* — gique, *a.* do tego należący.
- Lituus, *s. m.* w starożytn. laska do pastorału podobna którą wieszczkowie dzielili niebo na cztery krainy, kiedy lot ptaków uważali, — trąba wojskowa rzymska.
- Liure, powróż, sznur, *m.* związka, *f.*
- Livarde, *s. f.* u powroźników lina

- zgrzebna około której okręcaia szpagat dla wygładzenia.
- Liveche, Livesche, *s. f.* dzięgiel włoski *roślina*.
- Livide, *a. siny*.
- Lividité, *f.* siność, sinizna, *f.*
- Livonie, *f.* Inflanty, *pl.*
- Livonine, *s. f.* moneta srebrna inflancka i estońska wartująca 60 kopieiek.
- Livraison, *f.* liwerunek, *m.*
- Livre, *m.* książka, xięga, *f.* à — ouvert, *ad.* bez zastanowienia się, bez przygotowania.
- Livre, *f.* funt, *m.* moneta francuzka, *livre sterling*, funt sterling, moneta rachunkowa angielska 20 szyllingów czyli zł. 40 wartująca.
- Livrée, *f.* liberya, czeladź, *f.*
- Livrer, *v. a. po-*, od-, wy-, dadź komu co, puścić, dadź, se —, *r.* (à qc.) poddadź się.
- Livres éléphantins, *w starożytn.* xięgi na słoniowej kości pisane, akta Senatu Rzymskiego.
- Livret, *m.* książeczka, tablica pitagoresowa, *f.*
- Lixiviation, *s. f.* wyługowanie, mycie popiołów dla wydobycia soli alkalicznych.
- Lixiviel, elle, *a.* wyłużony, o solach alkalicznych przez płókanie popiołów wydobytych.
- Lizardes, *s. f. pl.* płótna w Kairze tkane.
- Lizer, albo Elizer, *v. a.* wyciągać sukno w poprzek uiąwszy za kraykę żeby się nie marszczyło.
- Lobe, *m.* ucho, skrzydło (płuca, wątroby), *n.* połowa łuszczyzny, *f.*
- Lobule, *m.* uszko, skrzydełko, *n.* (v. Lobe.)
- Local, ale, *a.* miejscowy.
- Local, *m.* miejsce, iego położenie, *n.* i własność, *f.*
- Localité, *s. f.* własność, sposób, położenie, miejsce.
- Locataire, *m. et f.* najmacz, *m.* —czka, *f.*
- Locati, *s. m.* kareta, albo koń do naięcia.
- Locatif, ive, *a.* najmacza się ty — czący.
- Location, *f.* arenda, *f.* arendowanie, zaarendowanie, naięcie czego, naięcie komu, *a.*
- Loch, *s. m.* w marynarce narzędzie drewniane trójkątowe służące stérnikowi do mierzenia chyżości okrętowej.
- Loche, *f.* rybka do śliża podobna, *f.*
- Locher, *v. n.* ruchać się (o podkowie).
- Lochet, *m.* gatunek motyki, *f.*
- Lochies, *s. f. pl.* upławy albo przeczyszczenie białogłowskie po odbytem połogu.
- Lochiorrhée, *s. f. w medyc.* zbytne płynienie przeczyszczeń po połogu.
- Locman, *v. Lamaneur.*
- Locquets, *s. m. pl.* wełna z ud owczych.
- Locrenan, *s. m.* płótno grube w Bretanii wyrabiane.
- Locuste, *s. f.* szarańcza, rodzaj owadu czteroskrzydłowego, czyli świerszczowego.
- Locution, *f.* wyraz, sposób mówienia, *m.*
- Lodier, *m.* kołdra przeszywana, *f.*
- Lods et ventes, *s. m. pl.* dań przy otrzymaniu lenności.
- Lof, *s. m.* w maryn. *cote du lof*, połowa okrętu przeciw wiatrom będąca, — spodek żaglu rozpiętego, — wiatr powiewny, taki iakiego okręt potrzebuie.
- Log, *s. m. v.* Loch.
- Logarithme, *s. m.* w arytmetyce logarytm, liczba progressy arytmetyczney odpowiadająca inney liczbie progressy iome tryczney.
- Logarithmique, *adj.* logarytmiczny, do logarytmów należący.
- Loge, *f.* chata, cella, loża, buda, przegroda, komora, komórka, — *loge du change*, miejsce gdzie się zbierają kupcy w Lionie dla rozmówienia się w interesach, — bursa, birża, — *loge maçonnique*, *loge des Francs Maçons*, loża massońska, miejsce, gdzie się massoni czyli wolni mularze zgromadzają na prace.

Logeable, *a.* mieszkalny.
 Logement, *m.* gospoda, stancya,
f. mieszkanie, *n.* kwatery, *f.*
 zapisanie gospod, kwatery, *n.*
 Loger, *v. n.* mieszkać, wstąpić do
 stanąć w gospodzie, — *a.* dać
 komu mieszkanie, gospodę, przy-
 iąć, zapisać, stawić w gospodę,
 se —, *r.* stanąć gospodą, mie-
 szkanie sobie obrać, dom etc.
 wystawić, budować, urządzić
 się.
 Logette, *f.* chatka etc. *dim. v.*
 Loge.
 Logicien, *m.* logik, logiki uczący,
 uczący się, *m.*
 Logique, *f.* logika, *f.*
 Logis, *m.* mieszkanie, *n.* stancya,
 gospoda, kwatery, *f.*
 Logistes, *s. m. pl.* urzędnicy ateu-
 scy przed którymi zdawano
 sprawę z użycia publicznych
 funduszów.
 Logographe, *s. m.* skoropis, który
 tak prędko pisze iak kto mowi.
 Logographie, *s. f.* sztuka pisania
 prędkiego czyiey mowy.
 Logogriphe, *s. m.* logogryf, za-
 gadka, z przeistoczenia słów
 pochodząca.
 Logomachie, *f.* sprzeczka pró-
 żna, *f.*
 Logothète, *s. m.* kanclerz cesarza
 greckiego, — urzędnik cerkiew-
 ny co listy pieczętuie i oddaie.
 Loi, *f.* prawo, *n.* rozkaz, *m.* moc,
 władza, *f.*
 Lois du mouvement, *we fizyce*
 prawa ruchu w ciałach, kiedy
 iedne na drugie działają.
 Lois de Kepler, *w astronomii*
 prawa ruchu planet około słoń-
 ca, dowiedzione przez Keplera.
 Loin, *ad. et pr.* daleko. Loin,
 bien loin, miasto, zamiast, da-
 leko od tego.
 Lointain, aine, *a.* oddalony, od-
 legły.
 Loir, *m.* świszcz, *m.*
 Loisir, *m.* czas wolny, wczas, *m.*
 Lok, *s. m.* konfekt na dolegliwo-
 ści piersiowe.
 Lombaire, *adj. w anatomii* bio-
 drowy.

Lombard, *m.* lombard, *m.*
 Lombes, *s. m. pl.* lędźwie.
 Lombris, *s. m.* czerwone ślimaki
 morskie.
 Lombrer, *v. a. w żupach sol-
 nych* gęszczać sok.
 Lombrics, *s. m. pl.* dżdżownice,
 glisty ziemne.
 Lombrical, ale, *adj. muscles lom-
 bricaux,* muszkuły palce u rąk
 poruszające.
 Lompe, albo Cyclopteres, *s. m.*
 tasza, ryba z rodzaju pierś-
 pławych, chrząstkowatych, zu-
 pełnoskrzelnych.
 Lonchite, *s. f. w astron.* rodzaj
 komety do włóczni podobnego.
 Londre, *s. m.* okręt płaski w kształ-
 cie galery.
 Londres, *m.* Londyn, *m.*
 Long, longue, *a.* długi, nudny,
 nieprędko, nierychły.
 Long, *m.* długość, dłuż, *f.* le —,
 du —, au —, *ad.* wdłuż, pod-
 czas, au —, *ad.* obszernie.
 Longanimité, *f.* cierpliwość, *f.*
 Longe, *f.* cugiel, *m.* pieczenia
 cieleca nérkowa, *f.*
 Longer, *v. a.* wdłuż, po, na brze-
 gu czego iść etc.
 Longimétrie, *f.* nauka mierzenia
 długości, odległości etc.
 Longitude, *f.* długość ieografi-
 czna, *f. T.*
 Longitudinal, ale, *a.* wdłuż czego
 idący.
 Longitudinalement, *adv.* wdłuż,
 podłużnie.
 Long-Pan, *s. m.* najdłuższy bok
 kupy sarkofe albo stogu dwa razy
 tak długiego iak tego szerokość.
 Long-temps, *ad.* oddawna, długo.
 Longue, *f. a. la —, ad.* w czasie
 długim, przez czas długi, z cza-
 sem.
 Longuement, *adv.* długo, przez
 czas długi.
 Longueride, *f. w maryn.* kraty
 drewniane.
 Longuet, éte, *a. fam.* trochę
 długi, podługowaty.
 Longueur, *f.* długość, powolność,
 ospałość, *f.*
 Lonkite, *s. f. v.* Lonchite.

- Loo, *s. m.* instrument muzyczny chiński, gatunek zelów dźwięk wydających.
- Lophie, albo Bodroie, Raie-Pêcheresse, Diable-de-mer, *s. f.* żaboryb, ryba z rodzaju wieloszarowych, chrząstkowatych.
- Lophonotes, *s. m. pl.* rodzaj ryb kościstych, skrzelowatych, pierśpiętych, mających piętwe grzbietową bardzo długą, chyżo pływających.
- Lopin, *m. fam.* kawałek, *m. skiba*, sztuka chleba, séra etc., *f.*
- Loquacité, *f.* gadatliwość, *f.*
- Loque, *f. fam.* płat, *m. łąta*, *f.*
- Loqué, *adj. m. u rybaków hareus loqués*, śledzie od psa morskiego pogryzione.
- Loquet, *m.* klamka, *f.*
- Loqueteau, *m.* klamka mała, zapadka, *f.*
- Loquette, *f. fam.* kawałeczek, *m.* sztuczka, *f.*
- Loquis, *s. m.* sieczka szklanna.
- Lord, *m.* lord w Anglii, *m.*
- Lordose, *s. f. w medyc.* wychylenie kości pacierzowej na przód.
- Lorgner, *v. a.* zézem poglądać, z boku na co patrzeć.
- Lorgnerie, *f. fam.* zézem patrzanie etc., *n.*
- Lorgnette, *f.* szkieleko rzeczy wyraźnie pokazujące, *n.*
- Lorgneur, *m. euse*, *f.* zézem patrzający.
- Lori, *s. m.* papuga czerwona.
- Loricaire, *s. m.* kiryśnik, ryba z rodzaju sumowatych, kościstych, skrzelowatych, brzuchopiętych.
- Loriot, *m.* wywiłga, wilga, *f.*
- Lormerie, *s. f.* robota ostrogarska, iako ostrogi, łańcuszki pobielane, strzemiona, munsztuki, wędzida etc.
- Lorré, *ée*, *adj. w herbach* piętwisty, piętwy mający.
- Lors (de), *prp.* wtenczas, wtedy, podczas.
- Lors, Lorsque, *a.* wtedy gdy, w ten czas kiedy, iak, gdy.
- Losange, *f.* kwadrat spłaszczony, *m.*
- Losse, *s. f.* swider bednarski do szpuntu.
- Lot, *m.* los, *m.*
- Loterie, *f.* loterya, *f.*
- Loth, *s. m.* łót, podział stopy menniszney w Prusiech i Danii.
- Loti, *ie*, *adj.* wydzielony, oddzielony.
- Lotier, *m.* obrostrnica, *f.* (drzewo).
- Lotion, *s. f.* płókanie, kąpiel zielna.
- Lotir, *v. a.* dzielić, podzielić na losy.
- Lotissement, *m.* podzielenie na losy, *n.*
- Loto, *m.* loterya, *f.*
- Lotte, *f.* miętus, *m.* — franche, kiełb, *m.*
- Lotus, Lotos, *s. m.* komonica rośl.
- Louable, *a.* chwalebny.
- Lou-blement, *adv.* chwalebnie.
- Louage, *m.* najęcie, *n.*
- Louange, *f.* chwała, pochwała, *f.*
- Louanger, *v. a.* (żartem) chwalić.
- Louangeur, *m. euse*, *f.* pochwalca.
- Loucerve, *f.* ostrowidz samica, *f.*
- Louche, *a.* zézwaty, *fig.* mętny, nieklarowny, obojętny.
- Loucher, *v. n.* zézem patrzeć.
- Louchepois, *s. m.* stonog, owad bezskrzydłowy, *v. Cloporte.*
- Louchet, *m.* rydel ogrodniczy, *m.*
- Louer, *v. a.* niaić komu, u kogo, niaić kogo, chwalić, wychwalać, se —, *r.* przystać do kogo, niaić się, chwalić się, (*de qq. ou de qc.*) kontent bydź z czego, z kogo.
- Loueur, *m. euse*, *f.* najmacz, co komu czego najmuie, chwalebierz, wychwalacz, *m.*
- Louis, *m.* Ludwik, *m.* — se, *f.* — ka, *f.*
- Louis, albo Louis d'or, luidor, moneta złota francuzka 24 *liwrow* wynosząca.
- Loup, *m.* wilk, *m.*
- Loup-cervier, *m.* ostrowidz, ryś, *m.*
- Loupe, *f.* dymienica, *f.* guz, *m.* szkło rzeczy powiększające, *n.*
- Loup-garou, *m.* wilkołak, *m. fig. fam.* dziwak, odludek, *m.*
- Loup-marin, *m.* wilk morski, *m.*
- Lourd, lourde, *a.* ciężki, niezgrabny, *fig.* gruby.
- Lourdaud, *m. aude*, *f.* gilbas niezgrabny, *m.*

- Lourdement, *adv.* ciężko, *fig.* niezgrabnie.
- Lourderie, *f. fam.* niezgrabność, *f.* głupstwo, *n.*
- Loure, *f.* gaydy, dudy, *pl.* taniec pewny, *m.*
- Lourer, *v. a. et n.* na innym instrumencie dudnić, głos dudy wydawać.
- Loureur, *s. m.* dudziarz, na dudzie grający.
- Loutre, *f.* wydra, *f.*
- Loutre, *m.* rękaw, kapeluszy wydrowy, *m.*
- Louve, *f.* wilczyca, *f.*
- Louver, *v. a. u mularzów* przedziurawić kamień i drągiem żelaznym podeymować.
- Louvet, *ette, a.* wilczaty (o koniach).
- Louvetteau, *m.* wilczę, *n.*
- Louvetter, *v. n.* oszczenić się (o wilczycy).
- Louvetterie, *f.* sprzęty do polowania na wilki, *pl.* dom w którym one chowają, *m.*
- Louvetier, *m.* łowczy, w polowaniu na wilki, *m.*
- Louveur, *s. m.* ten co w kamieniach dziury robi, *v.* Louver.
- Louvière, *f.* dół na wilki, *m.*
- Louvière, *s. m.* sukna francuzkie w *Luswie* robione.
- Louvoyer, *v. n.* w *maryn.* lawirować.
- Louvre, *s. m.* luwr, pałac w Paryżu, dawna rezydencya królów francuzkich, *fig.* piękny i okazały dom.
- Lover, *v. a. w maryn.* linę w zatoki ułożyć.
- Loxie, *s. f.* ziarnoiad, gil, *ptak.*
- Loxosome, *s. m.* instrument do obserwacyi fenomenów ruchu kuli ziemskiej, odmian w powietrzu i różnicy dziennej.
- Loxodromie, *s. f. w maryn.* ukośna droga okrętu, czyli linia krzywa po której okręt idzie biegiem ukośnym.
- Loxodromique, *adj.* loxodromiczny, *tables loxodromiques*, tablice do wyrachowania drogi okrętowej.
- Loyal, *ale, a.* szczerzy, niesfałszowany, *fig.* wierny, szczerzy.
- Loyalement, *adv.* szczerze, wiernie, pocziwie.
- Loyauté, *f.* wierność, szczerłość, *f.*
- Loyer, *m.* czynsz, *m.* myto, *n.* zapłata, *f.*
- Luberne, *f.* lampart samica, *f.*
- Lubie, *f. fam.* chęć, myśl śmieszna.
- Lubricité, *f.* lubieżność, wszeteczność, *f.*
- Lubrifier, *v. a.* nasmarować, gładkim, śliskim uczynić.
- Lubrique, *a.* lubieżny, wszeteczny.
- Lubriquement, *adv.* wszetecznie, niewstydliwie.
- Luc, *m.* Łukasz, *m.*
- Lucaries, albo Luceries, *s. f. pl.* święta w gaju poświęconym blisko Rzymu, na pamiątkę schronienia bezpiecznego w tymże gaju od upadu nieprzyjaciół.
- Lucarne, *f.* okno dachowe, *n.*
- Lucernaire, *s. m.* nieszpory przy świetle lamp i świec iarzyonych.
- Lucernates, *s. m. pl.* kantyczki dawnych chrześcian w ich nocnych zgromadzeniach śpiewane.
- Lucide, *a.* iasny, świecący, świetny.
- Lucifer, *m.* intrzeńka, gwiazda zaranna, *f.* diabeł, *m.*
- Lucifuges, *s. m. pl.* mącznik, rodzaj owadu chrząszczowego w ciemnościach kryjącego się.
- Lucine, *s. f. w mitologii* Lucyna, bogini przełożona nad małżeństwami i poługami, toż samo co *Junona*.
- Lucratif, *ive, a.* zyskowny.
- Lucre, *m.* zysk, profit, *m.*
- Lucuma, *s. m.* drzewo peruwiańskie, owoc jego ma smak śrórowy.
- Luette, *f.* czopek, ięzyczek w gardle, *m.*
- Lueur, *f.* pozór, blask, *m.* światłość, iasność *f.*
- Lugubre, *a.* smutny, smętny, żałosny.
- Lugubrement, *adv.* smutnie, żałownie.
- Lui, *pr.* on, iemu, mu, iey.

- *Luire, *v. n.* świecić się, iasnić, zaiasnić, lsknać się, błyszczeć się.
- Luisant, *atte, a.* lskający się, błyszczący się, iasny, — *m. f.* glanc, *m.*
- Luites, *adj. f. pl. w łowiectwie* iądra u dzika.
- Lumachelle, *s. f.* gatunek marmuru, zawierający w sobie mnóstwo ślimaków i skorup spojonych.
- Lumbago, *s. m. w medyc.* gwałtowny ból w lędźwiach.
- Lumière, światło, *n. fig.* rozum, *m.* umiejętność, *f.*
- Lumignon, *m.* nos, grzybek u święty, niedopałek, kawałeczek świecy, *m.*
- Luminaire, *m.* światło na niebie, światło, *n.* świece w kościele etc. gorejące, palące się, *f. pl. fam.* wzrok, *m.*
- Lumineux, euse, *a.* świecący, iasny.
- Lunaire, *a.* księżyczny, księżycowy.
- Lunaison, *f.* okrąg, obieg księżyca od nowiu do nowiu, *m.*
- Lunatique, *a.* lunatyczny, człowiek pomieszanego rozumu.
- Lundi, *m.* poniedziałek, *m.*
- Luue, *f.* księżyc, miesiąc, *m.*
- Lunels, *s. m. pl. w herbach* cztery księżyc grzbietami ku sobie ułożone.
- Lunetier, iere, *s.* ten co robi i przedeia okulary, szlifierz co szkło do nich szlifuie, *fani.* używający okularów.
- Lunette, *f.* szkło, *n.* dziura wyrznięta w przewecie, *f.* — d'ap-proche, perspektywa, *f.* Lunettes, *pl.* okulary, *pl.*
- Luni-solaire, *adj. w astronomii* należący do obrotów słońca i księżyca razem uważanych.
- Lunule, *s. f. w ieometrii* figura płaska w kształcie półksiężyca, — półksiężyca na obuwiu rzymskich patrycyuszów, znak dostoięstwa.
- Lunulé, ée, *adj. w botanice* w kształcie półksiężyca.
- Lupercal, *s. m. u starożytn.* Rzymian miejsce bożkowi Pan poświęcone, — Grota, iaskinia, w której Romulus i Remus przez wilczyce karmieni byli.
- Lupin, *m.* słończnik strączysty, *m.*
- Lusace, *f.* Lużacya, *f.*
- Lustrage, *s. m.* glaucowanie iedwabów i rozmaitych materyy.
- Lustral, *ale, adj. u starożytn.* Rzymian jour — dzień w którym nowonarodzonym dawano imie, dzień ich oczyszczenia, *eau lustrale*, woda oczyszczająca którą pogańscy kapłani lud pokrapiali, — *hosties lustrales* ofiary na oczyszczenie się od zbrodni.
- Lustration, *s. f.* oczyszczenie u pogan, ofiara na odwrócenie czego złego etc.
- Lustre, *m.* glanc, *m.* woda do glancowania, *f. fig.* sława, świetność, iasność, okazałość, *f. lustro, n.* czas pięcioletni.
- Lustrer, *v. a.* glancować.
- Lustreur, *m.* glancujący materye etc.
- Lustrine, *f.* materya iedwabna, *f.*
- Lustroir, *s. m.* deszczutka kapeluszem powleczone do polerowania zwierciadeł i wymownia płam.
- Lut, *s. m. w chemii* kit do oblepienia i zatkania naczyń iakiego.
- Lutation, *s. f. w chemii* oblepienie naczyń chemicznych.
- Luter, *v. a.* oblepiać, kitem zatykać naczynie iakie.
- Luth, *m.* lutnia, *f.*
- Lutheranisme, *m.* luterstwo, *n.* nauka luterska, *f.*
- Luthérien, enne, *a.* luterski, — *m. f.* lüter, *m.* — rka *f.*
- Luthier, *m.* rzemieślnik, co lutnie robi, *m.*
- Lutin, *m.* nocnica, pokusa, *f.*
- Lutiner, *v. a. fam.* dręczyć, męczyć, — *n.* hałasować.
- Lutrin, *m.* pulpit kościelny, *m.*
- Lutte, *f.* zapasuięstwo, chodzenie w zapasy, *n.*
- Lutter, *v. n.* pasować się, iść w zapasy, walczyć.

- Intteur, *m.* zapasnik, *m.*
 Luxation, *f.* wywinienie członka, *n.*
 Luxe, *m.* zbytek, niestatek, *m.*
 niemiara, *f.*
 Luxer, *v. a.* wywinąć.
 Luxure, *s. f.* niewstrzeżliwość,
 rokosz.
 Luxuriance, *s. f.* wysilenie zbytecz-
 ne rosnącego drzewa, ob-
 fite wypuszczenie gałęzi, —
 wielka rozciągłość w opowia-
 daniu, w relacji.
 Luxuriant, *ante, adj.* zbyt ob-
 fity, wysilający się o drzewach.
 Luxurieux, *euse, a.* rokoszowy,
 wszeteczny.
 Luzerne, *f.* koniczyna, *f.*
 Luzernière, *f.* pole koniczyną
 zasiane, *n.*
 Luzin, *s. m.* w *maryn.* stryczki
 na okrętach iako do drabin
 masztowych.
 Ly, *s. m.* miara drożna chińska
 10 na iednę milę.
 Lyang, *s. m.* moneta rachunkowa
 chińska.
 Lycanthrope, *m.* człowiek cierpiący
 melancholią, mniemający że
 jest wilkiem.
 Lycanthropie, *s. f.* Lykantropia,
 gatunek melancholii, w której
 człowiek mniema się być zamienionym
 w wilka i naśladuje wszystkich
 spraw jego.
 Lycée, *s. m.* liceum, miejsce blisko
 Aten Apollinowi licejskiemu poświęcone,
 — szkoła Arystotelesa w Atenach, —

- miejsce gdzie się uczeni zgromadza-
 ją, — szkoła publiczna kosztem
 rządu utrzymywana.
 Lycées, *s. f. pl.* święta w Arabii
 na cześć Jowisza licejskiego.
 Lychnis, *s. m.* firletka roślina.
 Lycoperdon, *s. m.* vesse de loup,
s. f. bedłka kulkowa, mająca
 w sobie pył mączny, gatunek
 grzyba.
 Lycopode, *s. m.* włośzcęga, ro-
 dzaj mchu.
 Lycopsis, *s. f.* krzywoszyi roślina.
 Lygophiles, *s. m. pl.* mączniki,
 owad chrząszczy w ciemnościach
 kryjący się.
 Lymexylon, *s. m.* owad chrząszczy
 drzewa psujący.
 Lymphatique, *adj.* limfatyczny,
 wodnisty.
 Lymphé, *s. f.* limfa; humor wodnisty,
 klarowny, klejowaty, większą część
 odchodów ciała ludzkiego stanowiący,
 w botanice wodnistosc, sok roślinny.
 Lyngode, *s. f.* w *medyc.* gorączka
 z czkawką połączona.
 Lynx, *m.* ostrowidz, ryś, *m.*
 Lira, *f.* lira, *f.*
 Lyrée, *adj.* w *botanice* o liściach
 mające kształt liry.
 Lyrique, *a.* T. liryczny.
 Lysiode, *s. m.* u *starożytn.* komik,
 tancerz teatralny w ubiorze
 niewieście.
 Lysimachie, *s. f.* toieść roślina:

M.

- Mabouja, *s. f.* drzewo amerykańskie
 czarne, z którego dzicy ludzie
 robią maczugi.
 Maboya, Mabouya, *s. m.* diabeł
 u dzikich Karaibów.
 Macana, *s. m.* gatunek maczugi
 dzikich Amerykanów.
 Macaque, *s. m.* gatunek małpy
 krótkoogonowej z płaską głową.
 Ma, *pr.* moia.

T O M II.

- Macaron, *m.* makaron, *m.*
 Macaronné, *s. f.* wiersz zepsuta
 iacią przeplatany.
 Macaroni, *m.* makaron włoski, *m.*
 Macaronique, *adj.* o wierszach
 przeplatane wyrazami z iaciń-
 ska kończącemi się, *np.* *Enflavi
 omnes scadrone et regimentos*
 etc.
 Macaronisme, *s. m.* makaronizm

mieszana mowa, np. *chudy chłopus ego per kłopot zdechnere cogor*.
 Macer, *s. m.* drzewo barberyjskie którego kora na biegunkę wysmięta.
 Macération, *f.* martwienie siebie samego, ciała, w *chemii* macerowanie, moczzenie czego w płynie jakim.
 Macerer, *v. a.* martwić siebie samego, ciało, w *chemii* i *medycynie* zaurożyć mieszaninę jaką w płynie, dla dystylacji albo rozpuszczenia.
 Macéris, *s. m.* w *astronomii* konstellacya Herkulesa.
 Machabées, *s. m. pl.* ostatnie dwie xięgi starego testamentu, — Machabeycykowie.
 Machacoire, *s. m.* tarlica do tłuczenia kopopi.
 Machamona, *s. f.* bania wielka afrykańska na wysokich drzewach rosnąca.
 Mâche, Valérianelle, Blanchette, Bourslette, Doucette, *s. f.* kozłki, baldryan indyjski *roślina*.
 Mâchecoulis, Machicoulis, *s. m.* w *starożytnej fortyfikacji* otwory w wydatnej części galerii dla obrony muru u spodu.
 Mâchefer, *m.* żędra, *f.*
 Mâchelière, *a. f.* dent —, Mâchelière, *s. f.* ząb urzonowy, *m.*
 Mâchemoure, *s. f.* odrobiny sucharowe.
 Mâcher, *v. a.* żuć, gryźć.
 Mâcheur, *m. euse, f.* żuwacz, *m. fam.* obżerca, obżartuch, *m.*
 Machiavélisme, *s. m.* machiawelizm, maxymy, zdania *Machiawela* dotyczące się polityki i sztuki panowania, — *fig.* chytre, przewrotne postępowanie.
 Machiavélisme, *s. m.* Machiawel, ten co w polityce etc. według zasad *Machiawela* postępuje.
 Machicatoire, *m.* lekarstwo etc. do żucia, *n.*
 Machicot, *s. m.* choralista w kościele P. M. w Paryżu.
 Machinal, ale, *a.* mechaniczny.

Machinalement, *adv.* machinalnie mechanicznie.
 Machinateur, *m.* herszt, buntownik, *m.*
 Machination, *f.* spiknienie, buntowanie, *n.* machinacya, *f.*
 Machine, *f.* machina, *f. fig.* sztuka, chytrość, *f.*
 Machiner, *v. a.* knuć, zamysłać co złego.
 Machiniste, *m.* mechanik, *m.*
 Machinoir, *s. m.* kość do wybielenia dratwy na trzewiku.
 Mâchoire, *f.* czelusć, *f.*
 Machoné, *éc, par. et adj.* o rysunku sztycharskim niedokładnie, nieczysto, zaostro.
 Mâchonner, *v. a.* powoli żuć.
 Machurat, *s. m.* mazgal, chłopiec drukarski niechędgi w robocie.
 Machure, *s. f.* złe postrzyganie sukna.
 Machurer], *v. a. fam.* zesmolić, zwałać, splamić.
 Macis, *m.* muszkatolowy kwiat, *m.*
 Maclage, *s. m.* mieszanie materyi szklannej w kotle żelaznym prętem.
 Macle, *f.* orzech wodny, *m.*
 Macler, *v. a.* mieszać w kotle materyą szklaną prętem żelaznym.
 Macloniere, *s. f.* gatunek sieci rybackiej.
 Maçon, *m.* mularz, *m.*
 Maçonnage, *m.* murowanie, *n.* robota mularska, *f.*
 Maçonner, *v. a.* za-, murować, *fig.* partaczyć.
 Maçonnerie, *f.* robota mularska, *f.* mularstwo, *n.*
 Macouba, *s. m.* tytuń mający zapach różowy, — *głowacz ryba*.
 Macque, *f.* tarlica, cierlica, *f.*
 Macquer, *v. a.* konopie trzeć.
 Macrée, *s. f.* gwałtowny odpływ morza do rzeki.
 Macreuse, *s. f.* gatunek kaczki.
 Macrobie, *s. m.* człowiek długoletni.
 Macrocéphale, *s. m.* w *medyc.* człowiek mający nienaturalnie długą głowę.
 Macrochère, *s. f.* u *starożytn.*

- zwierzchnia szata z długimi rękawami.
- Macrocosme, *s. m.* świat cały, niebo i ziemia.
- Macrolépidote, *adj. w hist. nat.* wielką łuską pokryty.
- Macroptères, *s. et adj. m. pl.* rząd ptaków długoskrzydłych, pływających.
- Macrorhynques, *s. m. pl.* długopyski, rodzaj ryb chrząstkowatych, zupełnoskrzelnych, pokrytych twardemi łuskami.
- Macroures, *s. m. pl.* skorupiaki długoojowate, iako raki etc.
- Macre, *s. f.* końcha podwójna w kształcie skrzyneczki.
- Maculation, *f.* zesmolenie, zwalanie, *n.*
- Maculature, *f.* makulatura, *f.*
- Macule, *s. f.* plama, zwalanie, — *w astronomii* ciemna plama na słonecznej tarczy, — plama czerwona z którą się niektórzy rodzą.
- Maculer, *v. a.* zesmolić, zwałać.
- Madame, *f.* pani, *f.*
- Madarose, *s. f.* opadnienie włosów na brwiach i powiekach.
- Madéfaction, *s. f.* pokropienie, zmoczenie, odwilżenie.
- Madelaïne, *f.* Magdalena, — lon, Magdusia, *f.*
- Mademoiselle, *f.* panna, *f.*
- Madone, *s. f.* obraz N. P. Maryi.
- Madrague, *s. f.* sieć wielka na łowienie tuńczyków, na milę rozciągająca się.
- Madré, *ée, a.* fladrowaty, pstry, *fig. fam.* chytry, — *m.* filut, frant, *m.*
- Madrépore, *s. m.* koral gwiazdowy, stworzenia te mają niby gwiazdeczki, w porządku których znajdują się żyjące zwierzątka, w koło głowy jest ośm ramion w listkach gwiazdek leżących, na rozmnożenie puszczają nasienie a stare kamieniem, i tak się cała massa coraz powiększa, jest to rodzaj kamiennej rośliny, *v. Lithophyte.*
- Madrier, *m.* tarcica gruba, *f. dyl, m.*
- Madrigal, *s. m.* madrygał, czyli dowcipna myśl w kilkunastu wersach zawarta.
- Madrure, *f.* flader, plamy na skórze zwierzęcy.
- Maëstral, *s. m.* wiatr północno-zachodni na śródziemnym morzu.
- Maëstraliser, *v. n. w maryn.* zwrócić na zachód mówiąc o igle magnesowej.
- Mafflé, *ée, a. fam.* wielkogębiasty, pyzowaty.
- Magasin, *m.* magazyn, skład, szpichlerz, sklep, *m.*
- Magasinage, *m.* czas, przez który co w magazynie leży, *m.*
- Magasinier, *m.* dozorca magazynu, *m.*
- Magdalaine, *v.* Madeleine.
- Magdaléon, *m.* plaster zwity w trąbkę, *m.*
- Mage, *m.* mędrzec, *m.* (u Persów).
- Magicien, *m. ienne, f.* czarownik, czarnoksiężnik, *m.*
- Magie, *f.* czarnoksięstwo, *n.* czar, *pl.*
- Magique, *a.* czarnoksięski, czarowniczy.
- Magisme, *s. m.* dawna religia Magów perskich.
- Magister, *m.* bakałarz, *m.*
- Magistère, *s. m.* wielkie mistrzostwo maltańskie, — czas panowania wielkiego mistrza maltańskiego, — *w chemii* osad w proszku subtelny.
- Magistral, *ale, a.* arzędny, groźny.
- Magistrat, *m.* urząd, magistrat mieyski, urzędnik, *m.*
- Magistrature, *f.* dostojność, osoby urzędowe, *n.* urząd, *m.*
- Magma, *s. m.* wytłoczyny, ustoiny, co się ustało na dnie.
- Magnanime, *a.* wspaniałomyślny, wspaniały.
- Magnanimité, *f.* wspaniałość, *f.*
- Magnat, *s. m.* magnat, pan znakomity polski.
- Magnés arsenical, *s. m.* w dawnej chemii mieszanina równych części arseniku, siarki i antymonii.
- Magnesie, *s. f.* siarczan magnezy

- znajomy pod imieniem soli gorzkiej lub angielskiej.
- Magnétique, *a.* magnesowy, magnetyowy.
- Magnétiser, *v. a.* magnetyzować, udzielać, rozwiać, poruszać magnetyzm zwierzęcy.
- Magnetiseur, *s. m.* magnetizer, ten co magnetyzuje.
- Magnétisme, *m.* siła magnesowa, — animal, magnetyzm zwierzęcy, własność, działanie i skutki płynu magnetycznego, wprowadzonego w ciało ludzkie.
- Magnificence, *f.* wspaniałość, okazalność, *f.*
- Magnifier, *v. a.* wielbić, wystawiać.
- Magnifique, *a.* wspaniały, okazały, drogi.
- Magnifiquement, *adv.* wspaniale, okazałe, kosztownie.
- Magnoc, *s. m. v.* Manhiot.
- Magodes, *s. m. pl. u starożytn.* komik, tancerz teatralny u dawnych Greków, grający wspólnie z temi, których nazywano *Lysiodes*, *v.* *Lysiode*.
- Magot, *m.* małpa wielka, figura niekształtna, *f. fam.* skarb ukryty, *m.*
- Magredines, *s. f. pl.* płótno egipckie przedające się w Kairze.
- Mahentre, *s. m.* żołnierz związkowy.
- Mahométan, *m. anc. f.* mahometanin, *m.* — *a.* mahometanski.
- Mahometisme, *m.* religia mahometanska, *f.*
- Mahon, *s. m.* wielki statek wiosłowy turecki.
- Mahot, *s. m.* krzak na wyspach antylskich, z którego powrozy kręca.
- Mahute, *s. f.* bark, albo część skrzydła przy piersiach.
- Mai, *m.* May, *m.* (miesiąc i gałęzie brzozone).
- Maia, *s. f. w mitologii* Maia, córka Atlasa, matka Merkurego.
- Maie, *s. f.* dzieża, koryto do ciasta, — dno u prasy do wyciskania winnych gron i oliwek.
- Maidan, *m.* targ, *m.* targowisko, *n.* w kraich wschodnich, *m.*
- Maigre, *a.* chudy *fig.* podły, la-daiaki, chudy, — *m.* chude mięs etc., *n.* potrawa postna, *f.*
- Maigrelet, Maigret, ette, *a. fam.* trochę chudy.
- Maigrement, *ad. fig. fam.* chudo, nędznie, oszczędnie.
- Maigreur, *f.* chudość, *f.*
- Maigrir, *v. n.* chudnąć.
- Mail, *m.* piłatyk do rzucania kul, *m.* gra taka, *f.* plac, na którym w nią grają, *m.*
- Maille, *f.* oko, ogniwo, *n.* plama na żrzenicy, kropka pstra na kuropatwie, *f.* przedtém szeląg miedziany, *m.*
- Maille, *ée, p. et a.* fer maille, krata żelazna, *f.*
- Mailleau, *s. m.* małe naczynie drewniane do postrzygania sukna.
- Mailler, *v. a.* oka wiązać iako w sieci, — wybiąć młotkiem drewnianym batysta na marmurze dla wygładzenia, *se* —, *n.* pstrzyć się, nakrapianego dostawać pierza o kuropatwach.
- Maillerie, *s. f.* młyn do wybiiania konopi.
- Maillet, *m.* kula, szłaga drewniana, *f.*
- Mailletage, *s. m.* futrowanie okrętowe goździami obite.
- Mailleter, *v. a.* goździami obiać futrowanie okrętowe.
- Mailleur, *s. m.* rzemieślnik co sieci robi.
- Mailloche, *f.* młot drewniany.
- Mailloir, *s. m.* marmur, albo kamień twardy, na którym bieliznę młotkiem drewnianym wybiiają.
- Maillon, *s. m.* ogniwo łańcuchowe.
- Maillot, *m.* pieluchy, *pl.* powicie, *n.*
- Maillotin, *s. m. u starożytn.* maczuga drewniana albo żelazna, do przebiiania hełmów i zbroi.
- Maillotins, *pl.* buntownicy pod panowaniem Karola VI. maczugami uzbrojeni.

- Maillure, *f.* plamki, kropki pstre na sokółach etc., *f.*
- Main, *f.* ręka, *f.* charakter, *m.* pierwszeństwo, zabicie, grając w karty, *n.* libra papieru, *f.*
- Main-d'oeuvre, *s. f.* praca rzemieślnika.
- Main-forte, *s. f.* assistencya, użycie pomocy władzy wykonawczej do spełnienia sądowego wyroku.
- Main-levée, *s. f.* pozwolenie sądowe rozporządzać swoją własnością, — zniesienie nieustępnego dóbr zagrabienia.
- Main-mise, *s. f.* w prawie zagrabienie urzędowe, — *fum.* bicie, uderzenie.
- Main-morte, *s. f.* wieczność possessyi dóbr jako klasztornych albo gromadzie należących, — poddaństwo.
- Maint, ainte, *a.* nieieden, niektóry.
- Maintes fois, *adv.* wielokrotnie, często.
- Maintenant, *ad.* teraz.
- Maintenir, *v. a.* strzedz, utrzymywać, zachowywać, *se —, r.* utrzymać się.
- Maintenon, *s. f.* mały krzyżyk z okrągłych laseczek po końcach dyamentami sadzony, który damy na szyi nosiły.
- Maintenue, *f.* utrzymanie kogo przy possessyi, *n.*
- Maintien, *m.* całość, *f.* utrzymanie, zachowanie, rządzenie, *n.* mina, postać, *f.*
- Maire, *m.* Mer, prezydent muncypalności, burmistrz, *m.*
- Maire-du-Palais, *dawniej* pierwszy minister francuzki, marszałek nadworny, wszystkiemi sprawami państwa zawiadujący.
- Maire-de-Londres, albo Lord-Maire, pierwszy urzędnik cywilny w Londynie, w ręku którego są rządy miasta.
- Mairie, *f.* merowstwo, — czas trwania tego urzędu, — mieszkanie Mera.
- Mais, *c. ale,* lecz, iednak.
- Mais, *f.* kukuruzka, pszenica turecka, *f.*
- Maison, *f.* dom, *m.* domostwo, *n.* familia, *f.*
- Maisonnée, *f.* domownicy, *pl. m.* czeladź, *f.*
- Maisonnette, *f.* domek, *m.*
- Maistrance, Mistrance, *s. f.* w marynarce średnia klasa marynarzy między patentowanymi oficerami i maytkami.
- Maître, *m.* pan, mistrz, nauczyciel, *m.* — autel, wielki ołtarz, *m.* Maître-dès-arts, magister, *m.* Maîtres, *pl.* iędzied konny, *m.*
- Maîtresse, *f.* pani, mistrzyni, kuchanka, *f.*
- Maîtrise, *f.* mistrzostwo, *n.*
- Maîtriser, *v. a.* władać, panować, rządzić.
- Majesté, *f.* maiestat, powaga, wspaniałość, świetność, *f.*
- Majestueux, euse, *a.* wspaniały, poważny.
- Majeur, eure, *a.* pełnoletni, więk-szy, wyższy, ważniejszy.
- Major, *m.* maior, *m.*
- Majorat, *s. m.* Maiorat, prawó pierworodnego, na mocy tego prawa tytuł i dobra do najstarszego syna w spadku należą.
- Majordome, *s. m.* marszałek, maior domu papiezkiego, — *na galerach* urzędnik zawiadujący żywnością.
- Majorité, *f.* pełnoletność, *f.* maiorstwo, *n.* godność maiora, *f.*
- Majuscule, *f.* lettre —, litera wielka, *f.*
- Mal, *m.* złe, *n.* ból, *m.* szkoda, choroba, *f.*
- Mal, *ad.* źle.
- Malabatre, *s. m.* liść kassyi indyjskiej.
- Malachie, *s. f.* rodzaj owadu chrząszczowego.
- Malachite, *s. f.* malachit, kamień zielony nieprzezroczysty, pięknie dający się polerować.
- Malacie, *f.* apetyt szkodliwy (brzemiennych).
- Malacordème, *adj. m. et f.* rodząz zwierokrzewów miękkich galaretowatych.

- Malacoïde, *s. f.* roślina do ślazu podobna.
- Malacolithe, *s. f.* kamień słoio-waty niebieskoszarawy.
- Malacoptérygien, *adj. m.* o ry-bach miękkopłetwe, u których płetwy nie są kołcami uzbro-ione.
- Malacostracés, *s. m. pl.* w *hist. nat.* miękkokołskie, zwierzęta pokryte łuską miększą aniżeli skorupiaki.
- Malactique, *a. et m.* lekarstwo zmiękczające.
- Malade, *a.* chory, słaby, — *m. f.* chory.
- Maladie, *f.* choroba, *f. fig.* chęć nieumiarkowana, *f.*
- Maladif, *ive, a.* chorowity.
- Maladrerie, *f.* szpital chorych, *m.*
- Mal-adresse, *f.* niezgrabność, *f.*
- Mal-adroit, *oite, a.* niezgrabny.
- Mal-adroitement, *adv.* niezrę-cznie, niezgrabnie.
- Malagme, *s. m.* przyparzanie zmiękczające.
- Malaguette, *s. m.* gatunek pie-przu, — kardamon, rajske ziarenka z Jamaiki.
- Mal-aise, *m.* bieda, *f.* kłopot, *m.* niewygoda, *f.*
- Mal-aisé, *ée, a.* trudny, niewy-godny, ubogi.
- Malandres, *s. f. pl.* wrzody koń-skie w kolanach i przegubach, — sęki zgniłe w drzewie.
- Malandreux, *euse, a.* zgniły (o drzewie).
- Malandrin, *s. m.* trędowaty, wrzo-dowaty, — rozbójnik egipski albo arabski, — rozbójnicy francuzcy za królów Jana i Karola V.
- Malapre, *s. m.* u drukarzy zecer nieumiejący dobrze czytać.
- Mal-à-propos, *ad.* nie do rzeczy, nie w czas.
- Malart, *m.* kaczor dziki, *m.*
- Mal-avisé, *ée, a.* niebaczny, nie-rozsądny.
- Malaxer, *v. a.* w farmacyi roz-miękzczać.
- Mal-bâti, *ie, a. fam.* niekształtne budowany, brzydkiego wzrostu.
- Mal-content, *ente, a.* niekontent.
- Mâlê, *m.* samiec, *m.* — *a.* mę-zki.
- Malebête, *f.* na okrętach sie-kiera z młotem na jednej stronie zamiast obucha, człowiek zdra-dliwy, *m.*
- Malédiction, *f.* przeklinanie, prze-klęctwo, *n.*
- Malefaim, *f. fam.* głód wielki, *m.*
- Maléfice, *m.* czary, *pl.* oczarow-anie, *n.*
- Maléficié, *ée, a. fam.* oczarow-any.
- Malélique, *adj.* w astrologii o gwiazdach zły wpływ mający, szkodliwy, złe wrożący.
- Malemort, *s. f.* śmierć okropna, koniec życia smrotny.
- Malencontre, *s. f.* nieszczęście, zły los.
- Malencontreux, *euse, a. fam.* nieszczęśliwy.
- Mal-engin, *m.* oszukanie, *n.*
- Mal-en-point, *ad. fam.* źle, mi-zernie.
- Mal-entendu, *m.* błąd, *m.* omył-ka, *f.*
- Malenuit, *s. f.* zła noc, niespo-koyna, bezsenna.
- Malepeste, *i. fam.* bodaj cię kaci wzięli!
- Mal-être, *m.* choroba, słabość, *f.*
- Malévole, *a.* źle życzący, nie-życzliwy.
- Malfacon, *f.* niekształtność, nie-foremność, *f. fig.* oszukanie, *n.* nieszczerość, *f.*
- *Malfaire, *v. n.* źle czynić, szkodzić.
- Malfaisance, *f.* złość, *f.*
- Malfaisant, *ante, a.* złośliwy, szkodliwy.
- Malfait, *aite, a.* niekształtny, szpetny.
- Malfaiter, *m.* złoczyńca, *m.*
- Malfamé, *ée, a. fam.* osławiony.
- Malgracieux, *euse, a. fam.* nie-obyczajny, grubiański.
- Malgré, *prp.* mimo wolą, mimo, przeciw.
- Malhabile, *a.* niesposobny, nie-zgrabny.
- Malhabileté, *f.* niesposobność, niezgrabność, *f.*

Malheur, *m.* nieszczęście, *n.*
 Malheureusement, *adv.* na nieszczęście, nieszczęśliwie, nieszczęście.
 Malheureux, *euse, a.* nieszczęśliwy, nieszczęsny, mizerny, ubogi, — *m. f.* nieszczęśliwy.
 Malhonnête, *a.* nieprzystoyny, nieobyczajny, niepoczeiwy.
 Malhonnêtement, *adv.* nieuczciwie, nieprzystoynie, nieobyczajnie.
 Malhonnêteté, *f.* nieprzystoyność, nieobyczajność, niepoczeiwość.
 Malice, *f.* złość, złośliwość, *f.* figiel, psikus, *m.*
 Malicieusement, *adv.* zdradliwie, złośliwie, podstępnie.
 Malicieux, *euse, a.* złośliwy, zdradliwy, podstępny.
 Malicorium, *s. m.* skórka iabłka granatowego.
 Malignement, *adv.* złośliwie.
 Malignité, *f.* złość, złośliwość, *f.*
 Malin, *igne, a.* złośliwy.
 Maline, *s. f.* wezbranie morskie w czasie nowiu i pełni.
 Malines, *pl.* korunki brabantkie.
 Malingre, *a. fam.* słaby, wychudły.
 Malintentionné, *ée, a.* nieżyczliwy, nieprzyjaźny.
 Malique, *adj. w chemii acide* —, kwas iabłeczny.
 Malitorne, *a. fam.* niezgrabny, — *m.* dudek, *m.*
 Mal-jugé, *s. m.* niesłuszny wyrok, dekret nieprawny.
 Mallard, *s. m.* małe toczydło szlifierskie.
 Malle, *f.* łomoczek, *m.* waliza, *f.* kuferok podróżny, *m.*
 Malléabilité, *f.* ciągłość pod młotem, czyli klepalność o metalach.
 Malléable, *a.* ciągły pod młotem, klepalny.
 Malleole, *m.* kostka u nogi, *f.*
 Malletier, *m.* rymarz, tapicer, rzemieślnik co walizy, kufrzy robi, *m.*
 Mallette, *f.* łomoczek, *m.*
 Mallier, *m.* koń pocztowy iuczny, koń iuczny, koń drażkowy u powozu pocztowego, *m.*

Malmener, *v. a.* męczyć, trapić.
 Malmoulue, *adj. w łowiectwie* zle strawione wymioty ielenia.
 Malordonné, *ée, adj.* nieporządnie rozłożony, źle rozporządzony, — *w herbach* przeciw nauce herbowej położony.
 Malotru, *m. ue, f.* nędznik, mizerak, *m.*
 Malplaisant, *ante, a.* nieprzyjemny, markotny.
 Malpropre, *a.* niechędogi, niechędożny, niechlunny.
 Malpropreté, *f.* niechędożność, *f.* niechędostwo, niechluystwo, *n.*
 Malsain, *aine, a.* niezdrawy, szkodliwy.
 Malséant, *ante, a.* nieprzystoyny.
 Malsonnant, *ante, adj.* uderzający, przeciwny, źle brzmiący.
 Malt, *m.* sód, *m.*
 Maltalent, *s. m.* złe chęci, nienawiść, zemsta.
 Malte, *s. f. u starożytn.* massa ze smoły, wosku, gipsu i tłuściości, *ordre de Malte*, zakon kawalerów maltańskich w 1048 roku ustanowiony.
 Maltôte, *f. fam.* dzierstwo, *n.*
 Maltôtier, *m.* dzierca, *m.*
 Maltraiter, *v. a.* męczyć, krzywdzić, dręczyć kogo.
 Malveillance, *f.* nienawiść, niechęć, *f.*
 Malveillant, *ante, a.* nieżyczliwy, — *m. f.* człowiek taki.
 Malveisine, *s. f.* machina starożytna woienna do rzucania kamieni.
 Malversation, *f.* niewierność, *f.*
 Malverser, *v. n.* niewiernie urząd sprawować.
 Malvoisie, *m.* małmazya, *f.* (wino).
 Malvoulu, *ue, a.* nienawistny.
 Maman, *f.* mamunia, *f.*
 Mамelle, *f.* piers, *f.*
 Mamélon, *m.* cycek, *m.* brodawka, *f.*
 Mamelonné, *ée, adj. w botanice* brodawkowaty.
 Mamelu, *ue, a.* piersisty.
 Mamlouk, Mamluk, Mammeluk, *s. m. w Egipcie* mameluk.

- żołnierz na żołdzie Beia, którego jest niewolnikiem. Mamelucy formują korpus kawalerii egipckiej.
- Mammaire, *adj.* piersiowy, krew do piersi sprowadzający.
- Mammalogie, *s. f.* część historyi naturalnej o zwierzętach ssących.
- Mammifères, *s. et adj. m. pl.* w zoologii ssące, zwierzęta mlekiem z piersi wyssaniem karmiące się.
- Mammiforme, *adj.* w anatomii mający kształt piersi, albo brodawki piersiowej, lepsze słowo *mastoide*.
- Mamoudi, *s. m.* moneta rachunkowa w Bassorze i Persyi.
- Man, *s. m.* poczwarka chrząszczowa.
- Manale, *adj. f.* u starożytn. pierre —, kamień, w którym lud Rzymski wielkie pokładał zaufanie, tocząc go po ulicach w czasie suszy dla sprowadzenia deszczu.
- Manant, *s. m.* wieśniak, gbur, chłop oyczysty.
- Mancelinier, Manchelinier, *s. m.* drzewo amerykańskie bardzo iadowite, dzicy ludzie sokiem tego drzewa napszczają strzały.
- Mancelle, *f.* naszelnik, łańcuch u chomąta. *m.*
- Manche, *f.* rękaw, *m.*
- Manche, *m.* trzonek, *m.* rękoieść, *f.* rosochy, sochy u pługą, *pl.* szyia u skrzypiec, *f.*
- Mancherons, *m. pl.* sochy, rosochy u pługą, *pl.*
- Manchester, *m.* manszester, *m.*
- Manchette, *f.* mankietki, *pl.*
- Manchon, *m.* rękaw, w hutach szklanych cylinder szklanny na szyby wałkujący się.
- Manchonnier, *s. m.* rzemieślnik co szyby w hutach wałkuje.
- Manchot, *ote, a.* iednoręki.
- Mandarin, *m.* mandaryn, *m.* (w Chinach).
- Mandarinat, *s. m.* urząd, dostojność mandaryna chińskiego.
- Mandat, *m.* list papieżki na danie beneficjum przez śmierć wakującego, rozkaz urzędowy, *m.* pełnamoc, *f.*
- Mandataire, *m.* mandataryusz, mający list papieżki na otrzymanie beneficjum przez śmierć wakującego, — plenipotent w imieniu czyiem działający.
- Mandement, *m.* rozkaz, *m.*
- Mander, *v. a.* donieść, uwiadomić, roz-, kazać, zwołać, zaprosić, obstałować.
- Mandibule, *s. f.* w anatomii czelusć, szczeka.
- Mandil, *s. m.* gatunek czapki zawoju perskiego.
- Mandille, *f.* rodzaj płaszcza, *m.*
- Mandoline, *f.* cytra mała, *f.*
- Mandore, *f.* rodzaj lutni, *f.*
- Mandragore, *s. f.* pokrzyk roślina.
- Mandrin, *s. m.* wał tokarski, — świder do wiercenia dziur w żelazie, — u zegarmistrzów instrument do otaczania.
- Manducable, *adj.* w medyc. do bry do iedzenia.
- Manducation, *s. f.* w teologii pożywanie komunii świętey.
- Manéage, *s. m.* w maryn. praca maytków w ładowaniu, wynoszeniu potrzeb i sprzętów okrętowych.
- Manége, *m.* reytszula, *f.* szranki, *pl.* uieżdżanie konia, *n.* figszturna, *f.* chytry postępek, *m.*
- Manequin, *v.* Mannequin.
- Mānes, *m. pl.* dusze zmarłych, *f. pl.*
- Maneuvre, *v.* Manoouvre.
- Manganèse, *s. m.* manganec, metal popielatobiały, mało świetny i bardzo prędko swój blask w powietrzu tracący, w hutach używany do wybielania szkła.
- Mangeable, *a.* śniedny, co można iedź, iadalny.
- Mangeaille, *f.* żob, *m.* iadło, *n.*
- Mangeant, *ante, a.* iedzący.
- Mangeoire, *f.* żłób, *m.*
- Manger, *v. a.* prze-, z-, iedź; przemarnować, przetrwonić, *fig.* gryźć, — les mots, połykać słowa, — *m.* iedzenie, iadło, *n.*
- Mangerie, *f.* żarcie, obżarstwo, *n.* *fig.* żdźierstwo, *n.*

Mangeur, *m. euse, f. żerca, iedz-*
ca, m.

Mangeur, *f. miejsce od mólów*
etc. na czém pogryzione, n.

Manhiot, Magnoc, Manioque, Mani-
nioc, *s. m. chróst amerykański,*
z którego chleb pieką.

Maniable, *a. ciągły, miękki, po-*
wolny.

Maniaque, *a. wściekły, szalony.*
Manicanterie, *s. f. szkoła śpiewa-*
ków choralnych.

Manichéens, *s. m. pl. manichey-*
czykowie, kacerze III. wieku.

Manicheisme, *s. m. manicheizm,*
nauka Manesa, herezya Mani-
cheyczyków.

Manichordion, *s. m. gatunek szpi-*
nettu o 70 metalowych stru-
nach, instrument muzyczny,
— drót żelazny albo mosiężny
cieńki, z którego stróny robia.

Manicle, *s. f. narzędzie, którym*
postrzygacz sukna nożycom sił
dodaie, — kawał skóry, którym
szewcy obwiaiają przy robocie
rękę.

Manicles, *f. pl. pęta na ręce, pl.*

Manicolle, *s. m. u rybaków czer-*
pak do wymowabia ryby z wody.

Manicorde, *s. m. v. Manichordion.*

Manie, *f. szaleństwo, n. warya-*
cyą, chuć nieugaszona, f.

Maniement, *m. macanie, ruchanie*
członkami, n. fig. sprawowa-
nie, zawiadywanie, maniement
des armes, ćwiczenie bronią
żołnierzy.

Manier, *v. a. w ręce wziąć, w rękę*
obracać, macać, robić, przy-
prawiać, wywiać, prowadzić,
rządzić, fig. zawiadywać, spra-
wować, rządzić, au —, ad.
w palcach, w macaniu.

Manier, *v. n. o koniach, — un*
cheval, tresować, nieźdźać ko-
nia, uczyć go szkoły konney
w Maneżu, czyli uieźdźalni.

Manière, *f. zwyczaj, sposób, kształt,*
m. Manières, f. maniery, oby-
czaje, pl. de manière que, ad.
tak, iż, że.

Manière, *ce, a. przymuszony, wy-*
kwintny.

T O M II.

Maniériste, *s. m. malarz wymyśl-*
ny, co w dziełach swoich pię-
kney nie naśladaie natury.

Maniétte, *s. f. kawał kapelusza*
do wycierania ram w wybiia-
niu kartunów i płócien.

Manieur, *s. m. — d'argent, za-*
rzadzający pieniędzmi albo fun-
duszem skarbowym, — ten co
zboże szufluje.

Manifestation, *f. obiawienie, n.*

Manifeste, *a. jawny, oczywisty.*

Manifeste, *m. manifest, m.*

Manifestement, *adv. iasno, oczy-*
wście.

Manifester, *v. a. obiawić, obwie-*
ścić, se —, r. ziawić się, poka-
zać się, wydadź się.

Manigance, *f. fam. sztuka, f.*
podeyście, n.

Manigancer, *v. a. fam. oszukać,*
podeyśdź.

Maniguette, *s. f. wielkie rayskie*
ziarunka z Afryki.

Maniguere, *s. f. u rybaków sieć*
na palach rozciągniona do ło-
wienia węgorzy.

Manil, albo Mani, *drzewo ame-*
rykańskie, z którego smoła
służy do nasmalania czóten.

Manille, *f. kozera druga w nie-*
których grach, — kołko wielkie,
piersień miedziany, który Ne-
growie dla ozdoby na rękach i
nogach noszą.

Manioc, Manioque; *s. m. v. Man-*
hiot.

Maniolle, *s. f. u rybaków wielki*
czerpak.

Manipulaire, *s. m. u dawnych*
Rzymian wódz, v. Manipule,
albo Centurion.

Manipulation, *s. f. sposób dzia-*
łania iakiego iako w chemii,
farmacyi i innych rozmaitych
naukach i sztukach.

Manipule, *m. manipularz kapłań-*
ski, naręcznik, narękawie ka-
płańskie, — u dawnych Rzy-
metran rota ze 100 albo 200
żołnierzy, garść, garstka cze-
go, f.

Manipuler, *v. a. ręką co działać,*
sprawować, iako w farmacyi etc.

Manique, *s. f.* kawał skóry etc.; którą niektórzy rzemieślnicy obwiążą sobie rękę dla wygodniejszej roboty, *v.* Manicle.

Manitou, *s. m. u dzikich ludzi Ameryki północney* duch w każdym stworzeniu żyjącym, i w rzeczach martwych przebywający.

Maniveau, *m.* opaska, *f.*

Manivelle, *f.* korba, *f.*

Maone, *f.* manna, *f.* kosz kredensowy, *m.* — d'enfant, koszyk dziecienny z biegunami, *m.*

Mannequin, *m.* kosz, *m.* opaska, figura ludzka z ruchomymi członkami za wzór malarzom i rzeźbiarzom służąca.

Mannequinage, *s. m.* rzeźba na budowach używana.

Manoeuvre, *m.* robotnik, pomocnik, *m.*

Manoeuvre, *f.* obrót, ruszenie, obrócenie, *n. fig.* zamysł, postępek, *m.*

Manoeuvrer, *v. n.* obracać, kierować, ruszać, *fig.* sprawować, postępować, układać co.

Manoeuvrier, *m.* maytek *m.*

Manoir, *s. m. w prawie* dom, mieszkanie czyite.

Manometre, Manoscope, *s. m. we fizyce* manometr, instrument do poznawania odmian powietrza.

Manouvrier, *s. m.* robotnik z dziennej pracy żyjący, — podziennik.

Manque, *m.* niedostatek, *m.* wada, *f.*

Manqué, *ée, part. p. et adj. ouvrage* —, dzieło niedostateczne, defektowe, — projet —, chybiony zamiar, przedsięwzięcie, — poète —, poeta nie mający potrzebnych do tego przymiotów.

Manquement, *m.* zaniedbanie, niezachowanie, *n.* wada, przywara, *f.*

Manquer, *v. n.* nie dostawać, schodzić, zbywać, chybić, z panewki spalić (o strzelbie), potknąć się, (*de qc.*) potrzebować czego, zbywać komu, (*à qc.*)

zaniechać, zaniedbać, niedotrzymać, il a manqué, de tomber, prawie co nie upadł, — a. opuścić, zaniedbać, uchybić, nie trafić.

Mansarde, *s. f.* dach łamany z płaskim szczytem, — izba w dachu.

Mansardes, *pl.* okna dachowe zasuwane.

Mansfény, *s. m.* ptak drapieżny z wysp antylskich.

Mansion, *s. f. u starożytn.* stanowiska na wielkich gościńcach, gdzie dla wojska, ienerałów a nawet i cesarów wszelkie potrzeby przygotowane bywały, — gospoda, austerya.

Mansuetude, *s. f.* łagodność, łaskawość.

Mante, *f.* kwef, *m.* suknia do żałoby, kołdra wielka, *f.*

Manteau, *m.* płaszcz, *m. fig.* pozór, *m.* pokrywka, *f.*

Mantelé, *ée, adj. w herbach* płaszczem przyodziany.

Mantelet, *m.* płaszczyk, *m.*

Manteline, *s. f.* płaszczyk biało-głowski, mentlik.

Mantelure, *s. f.* psi włos na grzbiecie, odmiennego koloru.

Mantèque, *s. f.* sadło dzika.

Mantii, *s. m.* bielizna stołowa, obrusy etc.

Mantille, *s. f.* płaszczyk biało-głowski bez kaptura.

Mantonnet, *m.* hak, haczek, *m.* klamka, *f.*

Mantre, *f.* bicie, burzenie się wałów, *n.*

Manuaire, *a. m. droit* —, prawo przemocy, *n.*

Manubaliste, *s. f. w nauce wojennej* proca ręczna, kusza, —, machina do rzucania kamieni etc.

Manucteur, *s. n. w muzyce* dyrektor orkiestry co takt wybija.

Manuel, elle, *a.* ręczny, podręczny.

Manuel, *m.* książka podręczna, *f.* Manuellement, *adv.* z rąk do rąk, — w ręce.

- Manufacture, *f.* rękodzieło, rękodzielnia, fabryka.
 Manufacturer, *v. a.* robić, przysposobić.
 Manufacturier, *m.* rękodzielnik.
 Manumission, *f.* uwolnienie, wypuszczenie z poddaństwa, *n.*
 Manuscrit, *ite, a.* pisany.
 Manuscrit, *m.* rękopism, *n.*
 Manutention, *f.* utrzymanie, zachowanie, *n.*
 Manzanille, *s. f. v.* Mancelinier.
 Mappaire, *s. m. v.* Mappe.
 Mappe, *s. m. u dawnych Rzymian* płótno zwinięte będące znakiem otwarcia igrzysk, — urzędnik zaś dający ten znak rozwinięciem i rzuceniem tego płótna nazywał się *Mappaire*.
 Mappemonde, *f.* mapa geograficzna obiedwie półkule świata wyrażająca.
 Maque, *v.* Macque.
 Maquer, *v. a.* len trzeć.
 Maquereau, *m.* wrzecienica (ryba), *f.* przyszedł od ognia na nodze, *m.*
 Maquereau, *m. elle, f.* rufian, *m.*
 Maquerellage, *m.* rufianstwo, *n.*
 Maquerie, *s. f.* żyły innego gatunku na północ idące, w kopalniach łupnego kamienia.
 Maquette, *s. f. u snycerzów* model z wosku albo z gliny pierwszego rzutu, — *u rusznikarzów* żelazo na rurę strzelbową.
 Maquignon, *m.* rostrucharz, *m. fig. fam.* swat, rayfur, *m.*
 Maquignonage, *m.* rostrucharstwo, *fig. fam.* rayfurstwo, *n.*
 Maquignonner, *v. a.* zle, znarowione konie za dobre przedawać, *fig. fam.* szachrować, swatać.
 Maquilleur, *s. m.* łódź rybacka do łowienia wrzecienicy.
 Marabout, *s. m. poj. ecki* w meczecie, — człowiek bardzo szpetny, — imbryk do kawy tureckiej z białej blachy, — żagiel na galerze.
 Maraboutin, *s. m.* główny żagiel wielkiego masztu na galerze.
 Maraicher, Marager, *s. m.* ogrodnik iarzyony.
- Marais, *m.* bagno, bagnisko, *n.* ogrody iarzyone około Paryża, *m. pl.*
 Marander, *v. a. u rybaków* naprawiać sieci.
 Marasme, *m.* schnięcie ciała, konsumpcya.
 Marâtre, *f.* macocha żła, diablaca, *f.*
 Maraude, *m.* hultaj, *m.*
 Maraude, *f.* mała woyna, napady zbiegłych z obozu i rabujących żołnierzy.
 Marauder, *v. a.* rabować, krzywdzić.
 Maraudeur, *m.* żołnierz zbiegły rabujący, *m.*
 Maravédis, *s. m.* drobna miedziana moneta w Hiszpanii.
 Marbre, *m.* marmur, *m.*
 Marbres, *pl.* roboty marmurowe, — próbki rozmaitego marmuru.
 Marbré, *ée, par. p. et adj.* mallowanie albo robota iaka w kształcie marmuru, — marmurkowany.
 Marbrer, *v. a.* marmurować.
 Marbreur, *m.* marmurowoik, ten co marmurkuje papier.
 Marbrier, *m.* marmurnik, *m.*
 Marbrière, *f.* góry, gdzie marmur łamają, *pl.*
 Marbrere, *f.* robota marmurowana, *f.*
 Marc, *m.* Marek imię.
 Mare, *m.* grzywna, *f.*
 Mare, *m.* wytłoczyny, fusy, *pl.*
 Marcaige, *s. m.* podatek od ryb morskich.
 Marcassin, *m.* warchlak, *m.*
 Marcassite, *s. f. w mineralogii* piryt, mający świetność metaliczną koloru żółtego, z żelaza, siarki i ziemi złożony, — siarcezan żelazny.
 Marcescent, *ente, adj. w botanice o kwiatach* zwiedły, uschły.
 Marchand, *m.* kupiec, *m.* — *de, f.* kupcowa, *f.*
 Marchand, *ande, a.* skupny, kupiecki.
 Marchander, *v. a. et n.* targować, zadawać, *fig. fam. v. hestres, balancer, szanować.*

Marchandise, *f.* towar, handel, *m.*
 Marchante, *s. f.* porostnica ro-
 ślina.
 Marche, *f.* chód, *m.* chodzenie,
n. droga, iazda, *f.* marsz, sto-
 pień, *m.* granica, *f.*
 Marché, *m.* rynek, targ, *m.* cena
f. kupno, *n.*
 Marchepied, *m.* podnożek, *m.*
 Marcher, *v. n.* iść, iechać, cią-
 gnąć, (*sur qc.*) stąpić na co.
 Marchette, *s. f.* T. ptaszniczy
 zapadka albo podstawek w szla-
 kówce, kołek deszczuńkę wspie-
 rający, za poruszeniem którego
 ptak w sidła wpada.
 Marcheure, *m.* euse, *f.* piecho-
 tnik, *m.*
 Marcheux, *s. m.* u strycharzów
 rów nie wielki, dół w którym
 ginę depca.
 Marcolières, *s. f.* pl. sieci na ło-
 wienie ptaków morskich.
 Marcotte, *f.* obłak, *m.*
 Marcotter, *v. a.* obłakami sadzić.
 Mardelle, *v.* Margelle.
 Mardi, *m.* wtorek, *m.* — gras,
 zapusty, *pl.*
 Mare, *f.* kałuża, *f.*
 Maréage, *s. m.* w maryn. umo-
 wa między właścicielem okrętu
 i matkami co do służby o-
 krętowej w czasie podróży.
 Marécagé, *m.* bagno, *n.*
 Marécageux, *euse. a.* bagnisty.
 Maréchal, *m.* kowal, marszałek, *m.*
 Maréchalerie, *f.* kowalstwo, *n.*
 robota kowańska, *f.*
 Maréchaussée, *f.* sady marszał-
 kowskie, *pl.* straż konna do
 nich należąca, *f.*
 Marée, *f.* wylew i odlew morza,
m. ryby morskie solone, *f. pl.*
 Marer, *v. a.* motyką kopać.
 Maréyeur, *s. m.* kupiec rybami
 morskimi kupujący.
 Marfil, albo Morfil, *m.* kość sło-
 niowa nie obrobiona.
 Margajat, *m. fam.* smarkacz, *m.*
 Manganitique, Morganitique, Mar-
 ganatique, *adj.* w Niemczech
 małżeństwo z osobą płci żeń-
 skiej daleko niższego stanu.
 Margauder, *v. n.* w łowiectwie

miauczeć, o przepiórkach, które
 gardłem krzyk miauczący przed
 śpiewaniem wydają.
 Marge, *f.* brzeg, *m.*
 Margelle, *f.* studnia kamieniem
 obmurowana, *f.*
 Margeoir, *s. m.* w hutach szklan-
 nych zastona z gliny do za-
 mykania otworów kanałowych
 z wielkiego pieca do mniey-
 szych pobocznych.
 Marger, *v. a.* odmierzać marygi-
 nesy czyli brzegi na arkuszu,
 — w hutach szklanych zaty-
 kać wszystkie otwory pieca sia-
 nem z gliną zmieszanem.
 Marginal, *ale. a.* brzegowy.
 Marginé, *ée. adj.* w botanice
 feuille —, list okrążony, na
 około wyrzynięty.
 Margot, *ton. f.* Małgosia, *f.*
 Margotter, *v. n. v.* Margauder.
 Margouillis, *m.* kałuża, *f.*
 Margriette, *s. f.* znaczniejsze
 szklane drobiazgi, iako paci-
 órki, pierścienie etc.
 Margritin, *s. m.* gatunek paciór-
 ków szklanych kolorowych.
 Margrave, *m. et f.* margrabia, *m.*
 bini, *f.* — viat, *m.* bstwo, *n.*
 Marguerite, *f.* stokroć, Małgo-
 rzata, *f.*
 Marguiller, *m.* zakrystyan, ko-
 ścielny, syndyk, *m.* — guille-
 rie, *f.* urząd, *m.* godność tych, *f.*
 Mari, *m.* mąż, małżonek, — com-
 mode, mąż co przez niedbal-
 stwo, albo dla interessu, do-
 zwala żonie swoiey mniej przy-
 stoyne prowadzić życie.
 Mariable, *a.* dorosły, w wieku
 przyzwoitym do zawarcia mał-
 żeństwa będący.
 Mariage, *m.* małżeństwo, wesele,
n. ślub, stan małżeński, po-
 sag, *m.*
 Marie, *f.* Marya, *f.* — rion, Ma-
 rynia, Marysia, *f.*
 Marié, *m. ée. f.* pan młody, *m.*
 panua młoda, *f. nouveau* —,
 nowożeniec, *m.* młoda żona, *f.*
 Marier, *v. a.* ślub dawać, żenić,
 wydać za mąż, *fig.* *złączyć,

- ziednoczyć, se —, r. o —, żenić się, iśdź, pójdź za mąż.
- Marieur, m. euse, f. fam. družba, druchna, f.
- Marin, m. marynarz, m.
- Marin, ine, a. morski.
- Marinade, s. f. marynata z octu, soli, pieprzu etc. do chowania ryb, albo mięsa.
- Marine, f. żegluga, f. marynarstwo, n. potęga morska, f. zapach, smak od morza pochodzący, m.
- Mariné, ée, p. et a. marynowany, — zepsuty od długiego pobytu na morzu, w herbach maiaący rybi ogon.
- Mariner, v. a. marynować.
- Maringouin, s. m. komor, owad dwuskrzydłowy amerykański.
- Marinier, m. marynarz, m.
- Marionnette, f. lałka kuglarska, f.
- Marisca, s. m. w medyc. narość mięsna krokowa u niewiast.
- Marital, ale, adj. męzowski, do męża należący.
- Maritalement, adv. po męzowski, iak przynależy mężowi.
- Maritime, a. nadmorski, morski.
- Maritorne, s. f. szpetna, niezgrabna niewiasta.
- Marivaudage, s. m. styl żartobliwokrytyczny. — mieszanina subtelności metafizycznych, wyrażen płańskich, wysmażonych sentymentów i gminnego sposobu tłumaczenia się.
- Marjolaine, f. maieran, m.
- Marjolet, m. gach, m.
- Mark, m. m. marka, podział monety angielskiej, dwa i pół marka zawiera sterling.
- Marli, s. m. cienka przezroczysta tkanina niciana albo iedwabna, gatunek gazy.
- Marlin, s. m. siekiera do rąbania drew.
- Marmaille, s. f. grono małych dzieci wrzeszczących i igrających.
- Marmelade, f. sok, owoce w cukrze smażone, m. pl.
- Marmanteaux, m. pl. gay, m.
- Marmite, f. garnek do gotowania mięsa, m.
- Marmiteux, euse, a. fam. mizerny, ubogi.
- Marmiton, m. kucbcik, m.
- Marmonner, v. a. fam. mruczeć.
- Marmot, m. koczokodan, figura mała niekształtna, f. — m. marmotte, f. fig. fam. dziecię niekształtne, n.
- Marmotte, f. bobak, m.
- Marmotter, v. a. v. Marmonner.
- Marmouset, m. fam. mała figura niekształtna.
- Marne, f. margiel, m.
- Marner, v. a. gnoić rolą marglem.
- Marneron, m. kopacz marglu, m.
- Marnière, f. dół gdzie margiel kopią, m.
- Maroquin, m. kordyban, m.
- Maroquiner, v. a. wyprawiać skórę nakształt kordybanu.
- Maroquinerie, f. sztuka robienia kordybanu, fabryka kordybanu, f. kordyban, m.
- Maroquinier, m. kordybannik, m.
- Marotique, adj. nakształt wierszów poety Marota pisany.
- Marotte, f. laska z białzem wyrzniętym zamiast gałki, czapka błażęńska, f. fig. fam. rzecz ulubiona, f.
- Marouchin, s. m. urzet, farbownik najpodlejszy.
- Maroufle, m. fam. cymbał, oszust, nieuczciwy, — gatunek kleiu malarskiego.
- Maroufler, v. a. kleiem malarskim naprowadzać malowidło.
- Marquante, adj. f. — cartes —, karty kosterskie z dorabianemi okami.
- Marque, f. zuak, m. piątno, n. cecha, marka do gry, blizna, f. znamie, n. stepel, dowód, m.
- Marqué, ée, par. et adj. znaczony, cechowany, fam. marqué au B. ślepy, chromy, garbaty, cheval —, koń ze strzałką, z łysiną na łbie.
- Marquer, v. a. znaczyć, cechować, piątnować, steplować, donieść, oświadczyć, okazać, —

- n. o-; pokazać się, celować, przechodzić.
- Marqueter, *v. a.* nakrapiać, upstrzyć.
- Marqueterie, *f.* robota sadzoma, wykładana, *f.*
- Marquette, *s. f.* stoczek z białego wosku.
- Marqueur, *m.* znakujący etc, marketer, *m.*
- Marquis, *m.* markiz, *m.* — *sc, f.* — zowa, *f.* — sat, *m.* markizowstwo, *n.*
- Marraine, *f.* oyciec chrzestny, *m.* matka chrzestna, *f.*
- Marre, *s. f.* motyka ogrodnicza.
- Marri, *ie, a.* smutny, markotny.
- Marron, *m.* kasztan wielki, *m.*
- Marrons, *pl.* loki wielkie, *pl.*
- Marronner, *v. a.* wielkie robić loki.
- Marronner, *v. n.* drukować piśma potajemne, pokatne, iako paszkwile, dzieła przeciwno dobrym obyczajom etc.
- Marronnier, *m.* drzewo pewne kasztanowe, *n.*
- Marrube, *s. m.* szanta roślina.
- Mars, *m.* marzec, *u poetów* Mars bóg wojny, *fig.* znakomity wojownik, — *w chemii* żelazo, Mars, *pl.* zboże iare.
- Marsaique, *s. f.* sieci na tyczkach rozpięte do łowienia śledzi.
- Marsèche, *s. f.* ięzmięń marcowy.
- Marsouin, *m.* świnia morska, *f.*
- Martagon, *s. m.* złotogłów roślina.
- Martavanes, *s. f. pl.* dzban wielki do wody zewnątrz i wewnątrz polewany.
- Marteau, *m.* młotek, młot, *m.*
- Martel, *m.* młotek, *m. fig.* mettre — *en tête, (à qc.)* wbić komu co w głowę.
- Martelage, *s. m.* piątno leśnicze na drzewie do spuszczenia przez znaczonóm.
- Martelé, *ée, par et adj.* bity młotem, kuty, wybiiany.
- Marteler, *v. a.* młotem bić.
- Martelet, *m.* młoteczek, *m.*
- Marteleur, *s. m.* rzemieślnik młotem biący w wielkich hutach.
- Marteline, *s. f.* młotek szwajcarski.
- Marthe, *f.* Marta.
- Martial, *ale, a.* woenny, *w chemii* żelazny, żelazne własności mający.
- Martiales, *s. f. pl.* święta u dawnych na cześć boga Marsa.
- Marticles, *s. f. pl.* stryczki żelazskie rosochate.
- Martin, *m.* Marcin, *m.*
- Martinet, *m.* ierzyk, ptak z rodzaju przyczepnych, czworopalczastych.
- Martinet-pecheur, *s. m. v.* Martin-pecheur.
- Martingale, *s. f.* fasulec, rzemień którym konia fasują i głową rzucić oduczają, przypiąwszy koniec jego do popręgi a drugi do wędzidła.
- Martinisme, *s. m.* martyznizm, nauka martynistów.
- Martinistes, *s. m. pl.* martyniści, składający towarzystwo sekretne, podobne towarzystwu wolnych żularzy.
- Martin-pecheur, *s. m.* zimorodek ptak z rodzaju graniastodziobych, żyjący rybami.
- Martiobarbule, *s. m. u sztuce wojennej* broń dawnych Rzymian, hslabarda, mająca z iedney strony młotek, z drugiej zaś ząbkowate ostrze.
- Martoire, *s. f.* młotek slosarski ze dwiema obuszkami.
- Martre, *f.* kuna, *f.*
- Martyr, *m. yre, f.* męczennik, *n.* — *nica, f.*
- Martyre, *m.* męczeństwo, *n.* ból, *m.* męka, *f.*
- Martyriser, *v. a.* męczennikiem uczynić, męczyć, dręć etc.
- Martyrologie, *m.* żywotj męczenników, *m. pl.*
- Mascarade, *f.* maski, maszarady, *f. pl.*
- Mascaret, *s. m.* odpływ morski gwałtowny.
- Mascarou, *s. m.* maskara, larwa, głowa niekształtna, iako nad bramami, fontannami etc.
- Masculin, *ine, a.* męzki.
- Masculinité, *f.* linia rodu męska, *f.*
- Masque, *m.* maska, *f.*

Masque, *f. fam.* maskara, *f.*
 Masquer, *v. a.* maskę włożyć,
 przebrać, okryć, *fig.* taić, po-
 krywać.
 Massacre, *m.* rzeź, porażka, *f.*
 zaboje, mordy, *pl.* bicie, strze-
 lanie zwierząt, *n.* partacz, *m.*
 Massacrer, *v. a.* pozabijać, wybić,
 wyciąć, *fig.* zniszczyć, zepsuć.
 Massacreur, *m.* tyran okrutny, *m.*
 Masse, *f.* bryła, massa, sztuka,
 całość, *f.* batwan, *m.* pałka, *f.*
 młot, *m.* laska, *f.*
 Masselotte, *s. f.* w ludwisarni
 zbywający metall w armatnich
 i moździerzowych formach po
 odlanu znajdujący się.
 Massemore, *v. Mâchemoure.*
 Massepain, *m.* marcepan, *m.*
 Mâsser, *v. a.* stawić (w grze).
 Masseter, *s. m.* w anatomii dwa
 muszkuły dolną szczękę do
 górney pociągające.
 Massicot, *s. m.* niedokwas ołowiu —
 farba malarska z bleywasu
 palonego, — szkło z popio-
 łem cynowym zmieszane do
 polewania faiansu, — *massicot*
natif, węglan ołowiu żółtawy.
 Massier, *m.* marszałek, co berło,
 laskę niesie, *m.*
 Massif, *ive*, *a.* mocny, trwały,
 gruby, dychtowny, szczyry, *fig.*
 nieobyczajny, niezgrabny.
 Massif, *m.* mur, fundament mo-
 cny, gęste krzaki etc., *m.*
 Massore, *s. f.* wykład textu he-
 brayskiego przez Żydów spi-
 sany.
 Massorettes, *s. m. pl.* Żydzi,
 rabini, co pisali wykłady bi-
 blii hebrayskiej.
 Massue, *f.* pałka, maczuga, *f.*
 Mastic, *m.* żywica mastykowa, *f.*
 Mastication, *s. f.* żucie.
 Masticatoire, *m.* lekarstwo do
 żucia, *n.*
 Mastigadour, *s. m.* wędzidło koń-
 skie z kołek złożone, ażeby
 koń żniąc go mocniej się pienił.
 Mastigophore, *s. m.* w starożytn.
 dozorca porządku igrzysk pu-
 blicznych w Grecyi.
 Mastiquer, *v. a.* za-, kitować.

Mastodynie, *s. f.* w medyc. dole-
 gliwość brodawek piersiowych.
 Mastoïde, *adj.* brodawkowaty, wy-
 pukłość czyli górką na kości
 kształt brodawki piersiowej ma-
 jąca.
 Mastoïdien, enne, *adj.* do wypu-
 kłości brodawkowatej należący.
 Masulipatan, *s. m.* bawełnica iu-
 dyyska bardzo cienka, — ga-
 tunek chustki indyjskiej.
 Masulit, *s. m.* szkuta indyjska.
 Masure, *f.* mur zapadły, *m. fig.*
 pustki, *pl.* klecha, *f.*
 Mat, mate, *a.* nieiasny, niepole-
 rowany.
 Mât, *m.* maszt, *m.*
 Mat, *s. m.* w grze szachów mat,
 słowo wymawiające się przy
 posunieniu jakiej figury, jeżeli
 król przeciwnika przez ten krok
 z miejsca ruszyć się nie może.
 Matador, *s. m.* w grze lomba
 matadora, czyli kozera, iako
szpadylla, *manilla* i *haszta*.
 Matafion, *s. m.* w maryn. sznur
 drobne na galerze.
 Matamore, *m. fam.* samochwal-
 ca, *m.*
 Matamore, *f.* więzienie na nie-
 wolników podziemne, *n.*
 Matasse, *f.* iedwab surowy, *m.*
 Matassinade, *s. f.* kuglarstwo,
 tańce błazeńskie.
 Matassiner, *v. n.* kuglarzyć, tań-
 cować machając rękoma.
 Matassins, *s. m. pl.* gatunek tań-
 ców kuglarskich, — kuglarze,
 trefnisie tańczący.
 Matelas, *m.* materac, *m.*
 Matelasser, *v. n.* wysłać.
 Matelassier, *m.* materacnik, *m.*
 Matelot, *m.* maytek, okręt na o-
 bronę dany, *m.*
 Matelotage, *m.* żołd maytków, *m.*
 Matelote, *f.* potrawa marynarska,
f. à la —, po żeglarsku.
 Matéologie, *s. f.* próżne szpera-
 nie, ciekawość, naganne sprze-
 ciwianie się szczególniej w ma-
 teryach religijnych.
 Mater, *v. a.* T. dadź szach i mat,
 mat zrobić, *fig.* trapić, mar-
 twić, upokorzyć.

Mâter, *v. a.* masztami okręt o-
 patrzyć.
 Matereau, *s. m. w maryn.* sztuka
 drzewa na mały maszt przy-
 datna.
 Matérialisme, *s. m.* materializm,
 systemat utrzymujących że du-
 sza jest *materyalna*.
 Matérialiste, *s.* materialista, twier-
 dzący, że wszystko jest *mate-
 ryalnym*.
 Matérialité, *s. f.* istność mate-
 ryalna.
 Matériaux, *m. pl.* materiały, ma-
 terye, *pl.*
 Matériel, *elle, a.* materialny,
 ciało mający, niezgrabny.
 Matériellement, *adv.* materialnie.
 Maternel, *elle, a.* macierzyński.
 Maternité, *f.* macierzyństwo, *n.*
 Mâteur, *m.* cieśla masztowy, *m.*
 Mathématicien, *m.* matematyk, *m.*
 Mathématique, *a.* matematyczny,
 — *f. (pl.)* matematyka, *f.*
 Mathématiquement, *adv.* mate-
 matycznie, wedle prawideł ma-
 tematyki.
 Matière, *f.* materya, istota roz-
 ciągła nieprzeukliwa, w roz-
 maitych widzialna kształtach,
 — rzecz, o której autor w pi-
 śmie iakiem traktuje, — *w me-
 dycynie* ekskrementa ludzkie,
 — *w fizyce* *matière subtile*,
 płyn nadzwyczajnie rozrzedzo-
 ny, wszędzie obecny, którego
 działanie znaczny ma wpływ
 na mechanizm świata, *matière*
électrique, płyn elektryczny,
 otaczający naelektryzowane cia-
 ło, *matière affluente*, część
 płynu elektrycznego, który cia-
 łu naelektryzowanemu inne
 ciała w bliskości będące udzie-
 lają, *matière effluente*, część
 płynu elektrycznego, z ciała
 elektrycznego w postaci snop-
 ków, i rozbieżnych promieni
 wychodząca, *matière ignée*, —
du feu, — *de la chaleur*, cie-
 plik, — *magnétique*, płyn ma-
 gnetyczny, *matières d'or, d'ar-
 gent*, odlane sztuki złota albo
 srebra na robienie monety, o-

kazy, *f.* pochóp, powód, *m.*
 en — *de, ad.* co się tyceze,
 w materyi, w rzeczy.
 Mâtin, *m.* pies domowy, owczar-
 ski, rzeźniczy, *m.*
 Matin, *m.* poranek, *m.* — *ad.*
 rano.
 Matinal, *ale, a.* rano wstawiający.
 Matineau, *m.* piesek domowy, *m.*
 Matinée, *f.* poranek, czas poran-
 kowy, *m.*
 Mâtiner, *v. a.* łączyć się z psem
 brzydkim, *fig. fam.* wyłaiać.
 Matines, *s. f. pl.* iutrznia.
 Matineux, *euse, a.* rano wsta-
 wiający.
 Matinière, *a. f.* étoile —, iu-
 trzeńka.
 Matir, *v. a. u złotników* ziarn-
 kową robić robotę, dawać mat
 na złocie.
 Matite, *s. f.* kamień mający kształt
 brodawki piersiowej.
 Mâtoir, *s. m.* dółtko złotnicze do ma-
 towey czyli ziarnkowej roboty.
 Mâtis, *aise, a. fam.* chytry.
 Mâtiserie, *f. fam.* chytrność, *f.*
 frantostwo, *n.*
 Matou, *m.* kot, *m.*
 Matramaux, *s. m. pl.* gatunek
 sieci do łowienia ryb.
 Matras, *s. m. w chemii* bania
 szklana o długiej szyi do
 destylowania, retorta, — bełt
 wielki albo pocisk.
 Matricaire, *s. f.* maruna roślina.
 Matricaux, *adj. m. pl. w medyc.*
 macieczne, lekarstwa na dole-
 gliwości macieczne.
 Matrice, *a.* macierzyński, macie-
 rzysty, pierwotny o kolorach.
 Matrice, *s. f.* macica, żywot nie-
 wieści, miejsce płodu, *fig.*
 matka, miejsce gdzie się co
 rodzi, *w mennicy* forma, szte-
 pel do wybiłania monety, — *u*
zlewaczów literek drukarskich
 macica, forma do odlewania
 liter drukarskich, — wzorowe
 miary i wagi, podług których
 inne robione bydy mają.
 Matricule, *f.* spis, rejestr wszyst-
 kich członków do iakiegokol-
 wiek towarzystwa, lub zgroc:

madzenia należących, — *de l'Empire*, rejestr wszystkich xiążąt i stanów seymujących.

Matrimonial, *ale, a.* małżeński.

Matrone, *f.* matrona, męzka, uczciwa i cnotliwa, — akuszerka, dzieci od położnic odbierająca.

Matronée, Matronique, *s. m.* miejsce w kościele dla niewiast przeznaczone.

Matsuri, *s. m.* u Japończyków zabawy, igrzyska świąteczne.

Matte, *s. f.* metalł nieczysty z pierwszego topienia kruszcu otrzymany.

Matteau, *s. m.* T. handlowy kilka motków iedwabiu zwiniętych razem.

Mattées, *s. f. pl.* u starożytn. potrawy delikatne korzeniami zaprawne.

Mattelins, *s. m. pl.* gatunek wełny wschodniey.

Matton, *s. m.* cegła wielkiej ręki do brukowania, — upowroźników węzeł, nierówność, chropowatość niektórych części.

Maturatif, *ive, adj.* o lekarstwach przyspieszający formowanie się materyi wrzodowey.

Maturation, *s. f.* w alchemii wdoskonalenie metalu iakiego, — w medyc. wazzenie, dojrzwanie materyi i humorów czyniące ich do wypływu zdolnieyszeini.

Mature, *s. f.* wszystkie maszty okrętowe, — drzewo masztowe.

Maturité, *f.* dojrzałość, dostatość, *f. fig.* avec —, rozsądnie.

Matutinaire, *s. m.* mszał do mszy porankowych.

Matutinal, *ale, a.* do intrzni należący.

*Maudire, *v. a.* przeklinać.

Maudisson, *m. fam.* przeklinanie, *n.*

Maudit, *ite, p. et a.* przeklęty.

Maugréer, *v. n. fam.* kłać, przeklinać.

Maupiteux, *euse, a.* okrutny.

Maure, *s. m. v.* More.

Mauris, albo Percale, *s. f.* baweł-

nica biała z Indyy wschodnich.

Mausolée, *m.* nagrobek mający na sobie architektoniczne i snycerskie ozdoby.

Maussade, *a.* niechędogi, plugawy, niezgrabny.

Maussaderie, *f.* nieochędostwo, *n.* niezgrabność, *f.*

Mauvais, *aise, a.* zły szkodliwy.

Mauvais, *ad.* źle.

Mauve, *s. f.* málwa roślina.

Mauvette, *f.* dzierlatka, *f.*

Mauvis, *m.* drozd mały, *m.*

Max, *s. m.* moneta złota bawarska, 7. złotych i 8 graycarów wartująca.

Maxillaire, *a.* czeluściowy.

Maxime, *f.* reguła, ustawa, maksyma, *f.*

Maximum, *s. m.* w matematyce najwyższy stopień, do którego wielkości iaka wzrastająca dóyśdz może.

Mayence, *f.* Moguncya, *f.*

Mazette, *f.* szkapa, *f. fig.* fam. gracz niedoskopały, *m.*

Me, *pr.* mnie, mi, mnie, mię.

Méandre, *s. m.* Meandra, rzeka w Azyi, *fig.* zakręty rzeczne, — rysunek naśladowujący zakręty rzeczne.

Méat, *s. m.* w anatomii w ogólności każdy kanał pły do innego miejsca sprowadzający.

Mécanicien, *m.* mechanik, sztukmistrz, *m.*

Mécanique, *f.* mechanika, *f. fig.* skład, *m.* ułożenie naturalne, kunsztowne, *n.*

Mécanique, *a.* mechaniczny, *fig.* podły, nikczemny, mizerny.

Mecaniquement, *adv.* mechanicznie.

Mécanisme, *m.* mechanizm, *m.* ułożenie, *n.* skład mechaniczny, *m.*

Mécène, *m.* patron, obrońca, *m.*

Méchamment, *ad.* złośliwie, podło.

Méchanceté, *f.* złość, złośliwość, swawola, *f.* psikus, *m.*

Méchant, *ante, a.* mizerny, podły, zły, złośliwy, swywoły, psotliwy.

- Mèche, *f.* knot, *m.* próchno, *n.* hubka, *f.* lout, *m.*
 Méchef, *m. fam.* nieszczęście, *n.*
 Mecher, *v. a.* wino siarkować, siarką zaprawić, wypalić.
 Mechoachan, *s. m.* rabarbarum białe, korzeń amerykański purgujący.
 Mécètre, *s. m.* instrument do mierzenia rozmaitych długości.
 Mécópte, *m.* błąd, *m.* omyłka, *f.*
 Mécópter (se), *v. r.* (*de . . .*) omylić się w rachunkach (*o.*), *fig.* zwieść się, oszukać się.
 Mécónite, *s. f.* kamień wapienny z drobnych ślimaczków do makowych ziarn podobnych złożony, — węglan wapienny.
 Mécónium, *s. n.* opium, sok makowy, — ekskrementa dziecka nowonarodzonego.
 Méconnaissable, *a.* trudny do poznania.
 Méconnaissant, *ante, a.* niewdzięczny.
 Méconnaissance, *f.* niewdzięczność, *f.*
 Méconnaître, *v. a.* nie poznać, omylić się w poznaniu, *se* —, *r.* zapomnieć o swym przeszłym stanie etc.
 Méconnu, *ue, par. pass. et adj.* niepoznany, trudny do poznania.
 Mécontent, *ente, a.* niekontent, niespokojny.
 Mécontentement, *m.* nieukontentowanie, *n.* przykrość, *f.*
 Mécontenter, *v. a.* nieukontentowanie sprawić.
 Mécréant, *m.* niewierny.
 Mécroire, *v. n.* nie wierzyć, nie dowierzać.
 Médaille, *f.* medal *m.*
 Médailler, *m.* kabinecik, *m.* szafeczka do medalów, pieniądze dawnych, *f.*
 Médailliste, *m.* zbieracz medalów, pieniądze dawnych, *m.*
 Médailon, *m.* medalion, *m.*
 Médecin, *m.* lekarz, doktor, *m.*
 Médecine, *f.* nauka lekarska, *f.* lekarstwo, *n.*
 Médeciner, *v. a. fam.* lekarstwa dawać, zapisać.
 Médée (pierre de), *s. f.* kamień czarny złotego koloru żyłki na sobie mający.
 Médiale, *adj. f. u starożytn.* południowy, *hostie*, albo *victime médiale*, ofiara którą w południe zabiiano.
 Médian, *ane, adj. w anatomii* środkowy, *veine médiane*, żyła, z której w przegubie łokciowym krew puszczają.
 Médianoche, *m.* biesiada północna.
 Médiastin, *s. m.* błona dzieląca płuca i piersi na dwie części.
 Médiat, *ate, a.* pośrodkowy.
 Médiateur, *m.* trzeci, *f.* pośrednik, *m.*
 Médiation, *f.* pośrednictwo, *n.*
 Médical, *ale, adj.* lekarski, medyczny.
 Médicament, *m.* lekarstwo, *n.*
 Médicamentaire, *a.* tyżący się lekarstwa.
 Médicamenter, *v. a.* dawać lekarstwa.
 Médicamenteux, *euse, a.* leczący, silny.
 Médicinal, *ale, a.* lekarski, *v. Médicamenteux*.
 Médinne, *s. f.* korzec starorzyski, — korzec sycylijski, których 38 w łaszt wchodzi.
 Médine, albo Mine, *s. f.* moneta srebrna turecka trzy *aspry* wartująca.
 Médiocre, *a.* mierny, pomierny.
 Médiocrement, *adv.* miernie, pod miarą, w miarę.
 Médiocrité, *f.* po- —, mierność, średniość, *f.*
 Médionner, *v. a. w architek.* *i u mularzy* nagradzać, zamieniać robotę mularską, toiest kiedy dwa, trzy lub cztery sążnie tynkowania liczy się za jeden sążen muru ceglanego.
 Médire, *n. (de qc.)* obmawiać kogo.
 Médisance, *f.* obmowa, *f.*
 Médisant, *ante, a.* obmowny.
 Méditatif, *ive, a.* zamysłony, w myślach zatopiony.
 Méditation, *f.* myśl, uwaga, rozmyślanie, *n.* modlitwa wnętrza, *f.*

- Médité, *éc. par. p. et adj.* rozmyślny, umyślny.
- Méditer, *v. a. et n.* myśleć, rozmyślać, rozważać, zamyslać, mwdlić się po cichu.
- Méditerannée, *a. f.* óródziemny.
- Medium, *s. m.* ór zadek, sposób, droga do czego, — argument przeciw tezy wniesiony.
- Médoc, *m.* gatunek wina, kamienia, *m.*
- Médrese, *s. f. u Turków* akademie, kollegium przy wielkich meczetach.
- Médullaire, *a.* ópikowaty.
- Méduse, *s. f. w mitologii* meduza, iedna ze trzech gorgon, głowę wężami oplecioną mająca, — *w hist. nat.* gatunek zoofitu, czyli zwierzo krzewu morskigo, galaretowatego, w kształcie grzyba.
- *Méfaire, *v. n. fam.* szkodzić, źle czynić.
- Méfait, *s. m.* zbrodnia, występpek, kryminal.
- Méfiance, *f.* podeyrzenie, niedowierzanie, *n.*
- Méfiant, *ante, a.* podeyrzliwy.
- Méfier (se), *v. r. (de qq.)* nie dowierzać.
- Mégacéphale, *s. f.* rodzaj owadu chrząszczowego z bardzo wielką głową.
- Mégachile, *s. f.* rodzaj owadu pszczołowego, u którego wierzchnia szczęka iest w kształcie podłużnego prostokąta.
- Mégalésies, *s. f. pl.* święta Rzymskie na cześć bogini Cybelli.
- Mégalographie, *s. f. u starożyt.* sztuka malowania wielkich przedmiotów, bitew etc.
- Mégamètre, *s. m. w astronomii* narzędzie do wymierzania kilkostopniowej odległości między gwiazdami, — instrument do wynalezienia długości ieo-graficznej na morzu.
- Mégascope, *s. m. w optyce* narzędzie powiększające przedmioty z wielką dokładnością.
- Mégarde, *f.* niebaczność, *f.* nie-
- dbalstwo, *n. par —*, z niedbalstwa.
- Mégère, *f.* furya, *f. fig. fam.* diablica, *f.*
- Mégie, *f.* białoskórnicstwo, *n.*
- Mégisserie, *f. v.* Mégie, handel towarami białoskórniczemi, *m.*
- Mégissier, *m.* białoskórnik, *m.*
- Meige, *v.* Mezance.
- Meigle, *f.* motyka, *f.*
- Meilleur, *eur, a.* lepszy.
- Meionite, *s. f.* drobinek, kamień.
- Meistre, *s. m.* maszt przedniejszy na galerze.
- Méjurer (se), *v. r. w łowiectwie* zastępować, o ieleniu, który w biegu tylną nogę stawia dalej niż ślad przedniej nogi.
- Mélac (etaín, de) cyua przednia peruwiańska.
- Mélage, *s. m.* układanie papierów do klejania wedle porządku.
- Mélampyre, *s. m.* krowia rez rośl.
- Mélanagogue, *adj. m. et f.* lekarstwo żółć purgujące, — lekarstwo od melancholii.
- Mélancolie, *f.* melankolia, *f.*
- Mélancolique, *a.* melankoliczny.
- Mélandre, *s. m.* drapieżca, ryba morska czarna bardzo żarłoczna.
- Mélange, *m. po-, z-,* mieszanie, *n.* mieszanina, *f.*
- Mélaugé, *éc. par. p. et adj.* mieszaný.
- Mélauger, *v. a. po-, z-,* mieszać.
- Mélanite, *s. f. w mineralogii* czarnib kamień.
- Mélanthe, *s. m. w botanice* gatunek sitowia czarne kwiaty mającego.
- Mélas, *s. m.* czarna plama powierzchniowa na skórze.
- Mélasse, *f.* syrop cukrowy, *m.*
- Mélastome, *s. m.* rośliny, których owoce czarno farbują.
- Mélastomées, *s. f. pl.* rośliny czarno farbujące.
- Melé, *éc. par. p. et adj.* zmieszany, pomieszany.
- Méléce, *f.* utarczka, *f.* załepki, *pl.* swar, *m.* zwada, *f.*
- Méler, *v. a. po-, z-,* mieszać, *se —, r. się, (de qc.)* mieszać się, wdawać się w co.

- Mélèze, albo Larix, *s. m.* mo-
drzew, *m.*
- Mélianthe, *s. m.* miodownik,
roślina afrykańska.
- Mélica, albo Blé barbu, *s. m.*
trawa perłowa, proso indy-
skie.
- Méliceris, *s. m.* w *chirurgii*
wrzód materyą żółtawą i ge-
stą naksztalt miodu wydaiący.
- Méliceste, *s. f.* w *astronomii*
konstellacja Herkulesa.
- Mélier, *m.* rodzaj białych wino-
gron, *m.*
- Méliktu-ziziar, *s. m.* urzędnik
perski nad handlowemi stosun-
kami czuwaiący.
- Melilot, *s. m.* koniczyna roślina.
- Méline, *s. f.* ziemia łąkowa
żółta.
- Mélisse, *f.* miętka, miętkiew, *f.*
- Mellites, *s. m.* *pl.* rodzaj owadu
pszczolowego, z przedłużoną
dolną wargą.
- Méllithe, albo Méllilithe, *s. m.*
w *mineralogii* mały kryształ
wulkaniczny, żółtawy.
- Mélodica, *s. m.* melodikon, in-
strument muzyczny, w którym
cylinder stalowy do mosiężnych
strón dotykaiąc przyiemną wy-
daje harmoniá.
- Mélodie, *f.* melodia, *f.*
- Mélodieux, *euse, a.* melodyyny,
wdzięczny.
- Melodrame, *s. m.* melodramat,
widowisko teatralne spiewami
przeplatane.
- Meloë, *s. m.* maiówka, rodzaj
owadu chrząszczowego, bez-
skrzydłowego, za dotknięciem
wydaiącego ze siebie wilgoć
żółtawą do miodu podobną.
- Melolonthe, *s. m.* owad chrzą-
szczowy latający, inaczej zwa-
ny *Hannatons*.
- Mélon, *m.* melon, *m.*
- Mélonnière, *f.* inspekt na melo-
ny, *m.*
- Mélopée, *s. f.* u *starożytn. Gre-
ków* nauka i prawidła kompo-
zycy muzycznej i spiewów.
- Mélotte, *s. f.* u *Greków* skóra
każdego zwierzęcia ze sierścią
- a szczególniej skóry owcze
z wełną.
- Melpomène, *s. f.* w *mitologii*
Melpomena, iedna z dziewięciu
muz przełożona nad tragedya.
- Mémactéries, *s. f.* *pl.* u *starożytn.*
święta na cześć Jowisza.
- Mémactérian, *s. m.* w *chrono-
logii* piąty miesiąc roku atei-
skiego.
- Mémarchure, *s. f.* wywinienie
kostki w nodze końskiej.
- Membrane, *s. f.* błona co okry-
waiąca w ciałach zwierzęcych.
- Membrané, *éc, adf.* w *botanice*
o *pninach* i *łodygach* sple-
szonych, kiedy okrągłość iest
niby zgnieciona.
- Membraneux, *euse, a.* błonisty.
- Membre, *m.* członek, *m.*
- Membru, *ue, a.* członkowaty,
członki wielkie maiący.
- Membrane, *s. f.* rama z łat da-
chowych do układania dREW
w szańce, — forszty, drewna
długie na trzy albo cztery cale
grube, — w *marynarce* wszys-
kie członki okrętu, — cębro-
wina wielka, bale, z których
cębrowinę, albo drewna stol-
arskie piłnią.
- Même, *pr.* sam, ten sam, ta sa-
ma, to samo, to iest, a —, *ad.*
do woli w stanie, de —, *ad.*
także, iako i, de — que, tak,
iako, równo.
- Mémin, Memina, *s. m.* gatunek
sarny w Indyach wschodnich,
naymniejszy z tego rodzaju.
- Mémoire, *f.* pamięć, pamiętka, *f.*
- Mémoire, *m.* pismo, *n.* reiestr,
rachunek, *m.* kartka, *f.* —res,
pl. opisanie życia, *n.* dzieie,
pl. pamiętnik, *m.*
- Mémorable, *a.* pamiętny, pamię-
ci godny.
- Mémoratif, *ive, a.* pamiętliwy.
- Mémorial, *m.* memoriał, *m.*
- Mémorial, *ale, a.* pamiętny, pa-
mięci się tyczący.
- Memphite, *s. f.* marmur drę-
twiący z Arabii.
- Menaçant, *ante, a.* groźny.
- Menace, *f.* groźba, *f.*

Menacer, *v. a.* grozić.
 Ménade, *f.* diaboliczna, *f.*
 Méuage, *m.* gospodarstwo, *n.*
fam. sprzęty domowe, *pl.*
 Ménagement, *m.* ostrożność, ba-
 czność, *f.*
 Ménager, *v. a. et n.* oszczędzać,
 szanować, czcić, sprawić, za-
 cząć, ułożyć sztucznie.
 Ménager, *ère, a.* gospodarny, o-
 szzczędny, — *m. f.* gospodarz, *m.*
 Ménagerie, *f.* podwórze dla by-
 dła, *m.* zwierzyńiec, *m.*
 Ménagogue, *adj. w medyc.* le-
 karstwo wzbudzające czyszcze-
 nie miesięczne białogłowskie.
 Ménagyrtes, *s. m.* kapłani bogini
 Cybelli co miesiąc kwestuiący.
 Ménalipies, *s. f. pl. w mitologii*
 święta Sycyońska na cześć Mé-
 nalippy, córki Eola, kochanki
 Neptuna.
 Mendès, *s. m.* Mendes, bożek
 dawnych Egipcyan, pod po-
 stacią kozła.
 Mendiant, *ante, a.* żebraczy, że-
 brający, — *m. f.* żebrak, *m.*
 Mendicité, *f.* żebractwo, *n.*
 Mendier, *v. a. et n.* żebrać.
 Mendole, Mandole, *s. f.* ryba
 z morza śródziemnego, krótka,
 płaska, ze spiczastą głową.
 Meneau, *s. m.* słupec w okien-
 nym krzyżu.
 Menée, *f.* sztuka, *f.* zamysł, u-
 kład, *m.*
 Mener, *v. a.* prowadzić, wieść,
 mieć przy sobie, wziąć, brać
 z sobą, *fig.* zwodzić.
 Ménestrel, *s. m.* muzyk, grający
 na jakim instrumencie.
 Ménétrier, *m.* skrzypak ladaiaki.
 Méneur, *m.* euse, *f.* prowadzi-
 ciel, *m.*
 Méuiane, *s. f. w architekturze*
 balkon, galeryja, ganek wyda-
 tny, na przód budynku wy-
 chodzący.
 Méuianthe, *s. m.* bobrek, roślina,
 — ćwikła leśna.
 Menil, *s. m.* chałupa, wioska.
 Menin, *s. m.* młodzieniec szla-
 chetnego rodu przy boku zią-
 żęcia iakiego wychowany.

Méninge, *s. f.* błona mózg okry-
 wająca.
 Meningé, *ée, adj.* do błon okry-
 wających należący.
 Méningo-gastrique, *adj. f.* go-
 rączka choleryczna.
 Méningophilax, *s. m.* instrument
 chirurgiczny dla zabezpieczenia
 błony mózgowej przy trepan-
 nacyi.
 Ménippée, *adj. f. satire ménip-
 pée,* satyra wierszem i prozą
 tak nazwana od Menippa, —
we Francyi satyra niedługo prze-
 ciw lidze francuzkiej napisana.
 Ménispermées, *s. f. pl. w bota-
 nice* rośliny, których nasiona
 mają kształt półksiężyca.
 Ménisque, *s. m. w optyce* szkło
 z jeduey strony wklęsłe, a
 z drugiey wypukłe, *ménis-
 ques, pl.* pokrywy okrągłe,
 któremi starożytni nakrywali
 posągi.
 Ménologe, *s. m.* kalendarz ko-
 ściota greckiego.
 Ménologue, *s. m. w medycynie*
 rozprawa o miesięcznych czy-
 szczeniach białogłowskich.
 Menon, *m.* rodzaj kozy, *f.*
 Ménorrhagie, *s. f.* zbyteczne od-
 chody miesięczne białogłowskie.
 Menotte, *f. fam.* rączka, *f.* Me-
 nottes, *pl.* pęta na ręce, *pl.*
 Mense, *s. f.* stół iadalny, — do-
 chód z dóbr ekonomicznych
 opactwa albo zakonu.
 Mensole, *s. f. w architekturze*
 zawornik, kamień sklepienie
 zwierający.
 Mensonge, *m.* kłamstwo, igras-
 two.
 Mensonger, *ère, a.* kłamliwy,
 fałszywy, obłudny.
 Menstrue, *s. m. w chemii* płyn
 do rozpuszczania biał zsiadłych.
 Menstruel, *elle, adj.* miesięczny,
le sang —, odchody miesię-
 czne.
 Menstrues, *s. f. pl. w medyc.*
 odchody peryodyczne miesię-
 czne białogłowskie.
 Mensurabilité, *s. f. w iometrii*

- wymierność, własność ciała iakiego mogącego bydź wymierzonym przez oznaczoną wielkość.
- Mentagra, *s. f. w medyc.* liszay czerwonawy na brodzie.
- Mental, *ale, a.* skryty, tajemny, wewnętrzny.
- Menterie, *f.* igrastwo, *n.*
- Mentes, *s. f. pl.* kołdry wełniane.
- Menteur, *euse, a.* kłamliwy, o-błudny, — *m. f.* igrarz, *m.*
- Menthe, *f.* mięta *roślina.*
- Mention, *f.* wzmianka, wspomnienie, *n.*
- Mentionner, *v. a.* wzmiankować, wzmiankę o czym uczynić.
- *Mentir, *v. n.* igać.
- Menton, *m.* podbrodek, *m.*
- Mentonnière, *f.* wstążka pod brode, *f.*
- Mentor, *s. m.* Mentor, przyjaciel *Ulisesa*, nauczyciel syna iego *Telemaka*, — *fig.* człowiek rozumny, radą swoią innemu przewodniczący.
- Mentule marine, *s. f.* gatunek piawki morskiej.
- Menu, *ue, a.* drobny, mały, cienki, wązki, *fig.* mały, nieznaczny.
- Menu, *m.* reiestr potraw, *m.* Menu, albo menus plaisirs, *pl.* drobne wydatki, pieniądze na nie, *pl.*
- Menu, *ad.* pojedynczo, na sztuki, na kawalki.
- Mennaille, *f.* kupa drobnych pieniędzy, rybek, *f.* drobiazg, *m.*
- Mennet, *m.* mennet, taniec poważny i szlachetny.
- Menuf, *s. m.* gatunek lnu i płótna egipckiego.
- Menuiserie, *f.* stolarska robota, *f.* stolarstwo, *n.*
- Menuisier, *m.* stolarz, *m.*
- Menu-vair, *s. m.* futro z popielic.
- Méphitique, *adj.* o niektórych płynach i wyziewach niezdrowy, zabijający, — *acide* — kwas węglowy.
- Méphitis, *s. f. u starożytn.* bóstwo w miejscach siarkę wyziewających zamieszkałe, — smrodliwe wyziewy, zepsucie od wyziewów siarczanych.
- Méphitisme, *s. m.* zepsucie, szkodliwe powietrze etc., *v.* Méphitique.
- Méplat, *ate, adj.* więcej grubości niż szerokości mający, — *w malarstwie* łuk do linii prostej zbliżający się, — linia lekko zaokrąglona.
- Méprendre (se), *v. r.* o-, mylić się, zbłądzić, oszukać się.
- Mépris, *m.* pogarda, wzgarda, *f.*
- Méprisable, *a.* pogardliwy.
- Méprisant, *ante, a.* gardzący etc. wzgardliwy.
- Méprise, *f.* błąd, *m.* omyłka, *f.*
- Mépriser, *v. a.* gardzić, wzgardzić. pogardzać cżem.
- Mer, *f.* morze, *n.*
- Méandrine, *s. f. pl.* płótno rozmaitego gatunku, w Owerui tkane.
- Mercantile, *a.* kupiecki.
- Mercantille, *f.* kupiectwo, *n.*
- Mercenaire, *m.* najemnik, lokaj, robotnik najęty, *m.* — *a.* najęty, chciwy.
- Mercerie, *f.* kram, towar, *m.*
- Merci, *f.* miłosierdzie, *n.* łaska, *f.* dzięki, *pl. fig.* à la —, w mocy.
- Mercier, *m.* jère, *f.* kramarz, bławatnik, *m.*
- Mercredi, *m.* śróżda, *f.*
- Merure, *m.* w astronomii merkuryusz planeta, w mitologii merkuryusz, posłaniec bogów, bóg wymowy i złodzieiów, — w chemii żywe srebro.
- Mercures, *pl.* w starożytn. u Greków młodzież ośmio, dziewięcio i dziesięcioletnia, do tajemniczych obrzędów używana.
- Mercuriale mâle, *s. f.* szczyr rośl.
- Mercuriale, *f.* zgromadzenie parlamentu w każdą śróżde po ś. Marcynie i po wielkiej nocy, przez Ludwika XII. w 1499r. ustanowione, — mowa prezidenta tegoż dnia miana, — zgromadzenie śróżdowe uczonych, — *fig.* napomnienie, wymówka, burka.

Mercuriales, *pl.* święta u dawnych Rzymian na cześć Merkuryusza.

Mercuriel, *elle*, *a.* merkuryalny, żywe srebro w sobie zamykający.

Mercurification, *s. f.* w alchemii wydobywanie żywego srebra z metallów.

Merdaille, *s. f.* kupa dzieci małych naprzykrzających się.

Merde, *f.* gnój, ekskrementa zwierzęce albo ludzkie.

Mardeux, *euse*, *a.* gnoiem zawalany, zagnoiony.

Mère, *f.* matka, *f.* — *a.* — *goutte*, przedskok, *m.* — *laine*, wełna najprzedniejsza, *f.* *langue* —, język oyczysty, *m.*

Méreaü, *m.* znak, *m.*

Méridien, *s. m.* południk czyli płaszczyna koła wielkiego przez *zenith* miejsca i przez bieguny świata przechodząca, — *premier* —, południk pierwszy, to jest ten, do którego stosujemy i rachujemy położenie miejsc innych względem wschodu lub zachodu, — *magnetique*, w fizyce wielkie koło przez bieguny magnesu przechodzące, na którego płaszczynie znajduje się igła magnesowa.

Méridiens, *s. m. pl.* zapaśnicy, co w południe w szranki wchodzili.

Meridien, *enne*, *adj.* południowy.

Méridienne, *f.* w *astron.* linia południowa, spoczynek po obiedzie.

Méridional, *ale*, *a.* południowy.

Mérial, *s. m.* moneta złota w królestwie *Monomotapa* w Afryce, 5 talarów wyuożająca.

Meringue, *s. f.* ciasto z iay, cytryn, cukru tłuczonego i iabłek.

Merinos, *s. m. pl.* merynosy, barany i owce hiszpańskie przednią bardzo wełną na sobie mające.

Merise, *f.* trześnia, *f.*

Merisier, *m.* drzewo trześniowe, *n.*

Méritant, *ante*, *adj.* zasłużony, zasługami i dobrimi przymiotami znakomity.

Mérite, *m.* zasługa, *f.*

Mériter, *v. a.* zasłużyć, godnym bydź, — *n. (de qc.)*, zasłużyć się czemu, komu.

Méritoire, *a.* godny czego, zasługujący.

Merlan, *s. m.* witlinek, ryba z rodzaju miętuzowatych, kościstych, skrzelowatych, gardłopłetwych.

Merle, *m.* kos, *m.*

Merlette, *s. f.* w *herbach* ptaszek bez nóg i dzioba.

Merlin, *s. m.* sznurki okrętowe, — u *rzeźników* młotek długi albo rodzaj maczugi do zabijania bydła.

Merliner, *v. a.* w *maryn.* sznurkami przywiązywać.

Merlon, *s. m.* we *fortyfikacyi* kosz między strzelnicami od działa do działa, pospolicie na 20 albo 24 stopy długi, — część wału między strzelnicami zawartego.

Merluche, *f.* stokfisz, *m.*

Merlut, *s. m.* zawędzone, albo niewyprawione skóry kozłowe i baranie etc.

Mérocèle, *s. f.* przepuklina w udzie.

Méropole, *s. f.* w *astron.* jedna ze siedmiu przedniejszych gwiazd Pleiadami zwanych.

Merrain, *s. m.* kępki dębowe bednarskie, — rogi ielenie, pręt rogu ieleniego.

Merveille, *f.* dziw, cud, *m. à —*, *ad.* na podziwienie, cudnie.

Merveilleusement, *adv.* cudownie, dziwnie, przedziwnie.

Merveilleux, *euse*, *a.* cudowny, dziwny, przedziwny.

Mésaise, *v. Malaise.*

Mésalliance, *f.* małżeństwo stanu nierównego, *n.*

Mésallier, *v. a.* wydadź za mąż za podlejszego.

Mésange, *f.* sikorka, *f.*

Mésanio, *s. m.* gatunek koralu.

Mésaraique, *adj.* w *anatomii* do żył błony kiszkowej należący.

Mésarriver, *v. i.* nie powieśdź

się, nie udadź się, nie poszczęścić się.

Mésaule, *s. f. w archit.* mały dziedziniec między budykami dla światła.

*Mésavenir, *v. i.* nie udadź się, nie poszczęścić się.

Mesaventure, *s. f.* nieszczęśliwy przypadek, traf nieszczęsny.

Mesentère, *s. m.* błona kiszkowa.

Mesentérique, *adj.* do błony kiszkowej należący.

Méséréon, *s. m. v.* Lauréole.

Mésestimer, *v. a.* znieważać.

Mésintelligence, *f.* niezgoda, różnica, *f.*

Mesire, *s. m. w medyc.* dolegliwość wątroby, z zapaleniem i czarnością języka połączone.

Mesinérien, *s. m.* lekarz praktykujący wedle sposobu *Mesmera*.

Mesmerisme, *s. m.* mesmeryzm, nauka magnetyzmu z wierzącego, tak nazwana od doktora *Mesmera* iey wynalazcy.

Mésochrome, *s. m. w starożyt. u Rzymian i Greków* dyrektor orkiestry, koncertów etc.

Mésocolon, *s. m. w anatomii* część błony kiszkowej.

Mésocure, *s. f. u starożyt.* aktorka do tragedyi wchodząca.

*Mésouffrir, *v. n.* za mało zaccenić, zadadź.

Mésolabe, *s. m. u starożyt.* instrument iometryczny do wyznalezienia dwóch średnich proporcjonalnych.

Mésologarithme, *s. m.* logarytm dostyeczney i dostawy.

Mésomérie, *s. f.* część ciała w udach.

Mésorectum, *s. m.* błona utrzymująca na swoim miejscu odbytową kizkę.

Mésothéar, *s. m.* muszkuł przyciągający pierwszy palec do dłoni.

Mésotype, *s. f. w mineralogii* perłysk iglasty kamień.

Mesquin, *ine, a.* skąpy, sknérwany, podły.

Mesquinerie, *f.* sknérstwo, skąpstwo, *n.*

Message, *m.* poselstwo, *n.*

Message, *m. ère, f.* posłaniec, *m.*

Messagerie, *f.* urząd, dom posłańczy, *m.*

Messe, *f. dire la —*, mszą odprawić.

Messéance, *f.* nieprzystoność, nieprzyzwoitość, *f.*

Messéant, *ante, a.* nieprzystoyny.

*Messeoir, *v. n.* nieprzystoynie, bydź nic do rzeczy.

Messeterie, *s. f.* cło, podatek od futer i kawy w Konstantynopolu.

Messie, *m.* inessyasz, *m.*

Messier, *m.* polowy, *m.*

Messieurs, *s. m. pl.* mości panowie, ich mość panowie.

Méssire, *s. m.* J. W. J. M. P. tytuł wielkim panom i prałatom przyzwwoity.

Mestre-de-camp, *s. m.* półkownik regimentu pieszego, albo kawaleryi lekkiey.

Mesvendre, *v. Mévendre.*

Mesvente, *v. Mevente.*

Mésurable, *a.* pomierny, co można zmierzyć.

Mesurage, *m.* mierzenie etc., mierniczone, *n.*

Mesure, *f.* miara, *f.* wymierzenie, *n. fig.* reguła, *f.* zamysł, *m. à — que, c.* podług, według, iako, tako.

Mesure-etincelles, *s. m. v.* Spintéromètre.

Mesurer, *v. a.* wy-, od-, z-, mierzyć, se — *avec qq.*, przyrównać się do kogo.

Mesureur, *m.* miernik, *m.*

Mésuser, *v. n. (de qc.)* źle, na złe używać.

Métabole, *s. f. w retoryce* figura, zbiór rozmaitych wyrażeń iednoznaczających dla opisania iedney i teyże samey rzeczy.

Métacarpe, *s. m.* dłoń między palcami i przegubem.

Métachorèse, *s. f. w medyc.* przeyscie humoru chorowitego w inne miejsce.

Metachronisme, *m.* bład w opisywaniu czasów, *m.*

Métacisme, *s. m.* złe wymawianie litery M.

- Metagitnies, *s. f. pl. w starożytności* święta ateńskie na cześć Apollina.
- Métagitnion, *s. m. w chronologii* drugi miesiąc ateńskiego roku.
- Métairie, *f. folwarek, m.*
- Métal, *m. kruszec, m.*
- Métalepse, *s. f. figura, w której* za skutek bierze się wypadek poprzedzający, iako kiedy zamiast *il est mort*, mówi się *il a vecu* i przeciwnie.
- Métallique, *a. kruszcowy, numismatyczny.*
- Métallique, *s. f. sztuka* dobywania metallów z kopalni.
- Métallisation, *s. f. w chemii* nadawanie kształtu metalicznego.
- Métalliser, *v. a. w chemii* istocie iakiey nadawać kształt kruszcowy, metaliczny.
- Métallographie, *s. f. nauka* o metallach, znościomość kruszców.
- Métallurgie, *s. f. nauka* dobywania kruszców z ziemi, i obrabiania ich.
- Métamorphistes, *s. m. pl. kacerze* utrzymujący, że ciało J. C. przemieniło się w istotę boską w czasie w niebo wstąpienia.
- Métamorphose, *f. przemienienie, przeobrażenie* się w co, *n.*
- Métamorphoser, *v. a. przemienić, obrócić* w co, przeobrazić.
- Métaphore, *s. f. metafora, przenośnia* słowa z własnego znaczenia na inny sens.
- Métaphorique, *a. metaforyczny, niewłaściwy.*
- Métaphrase, *f. tłumaczenie* słowo w słowo, — *ste, m. tłumacz* co do słowa *m.*
- Métaphysicien, *m. metafizyk, m.*
- Métaphysique, *f. metafizyka, f. — a. — zyczny.*
- Métaphysiquer, *v. a. uczono* wywodzić, rozprawiać.
- Métaplasme, *s. m. w grammat.* przydanie, albo odmianienie litery, albo syllaby w słowie.
- Métaptose, *s. f. w medyc.* przemiana choroby iakiey na inną.
- Métastase, *s. f. w medyc.* przy-
- ście choroby albo dolegliwości z iedney części ciała w drugą.
- Métasyuchrise, *s. f. w medyc.* powrot do stanu zdrowego niektórych części ciała.
- Métatarse, *s. m. część* stopy między palcami i piętą.
- Métathèse, *s. f. v. Metaplasme.*
- Metayer, *m. ère, f. zagrodnik, m.*
- Métecal, *s. m. dukat* złoty marokański.
- Méteil, *m. żyto* z pszenicą mieszane, *n.*
- Métempsychose, *s. f. metempsychoza, przechodzenie* dusz z iednych ciał w drugie, według nauki Pitagoresa, Braminów *etc.*
- Métemptose, *s. f. w astronomii* dodanie dnia przybyszowego w kalendarzu co 134 lata.
- Météore, *m. meteora, fenomen* napowietrzny z wyziewów ziemskich tworzący się.
- Météorique, *adj. meteoryczny, — w botanice* kwiaty od zmian powietrza wędniejące.
- Météorisme, *s. m. w medycynie* podniesienie, i znaczne naprężenie dolnego żołądka.
- Météorographe, *s. m. instrument* fizyczny do meteorologicznych postrzeżeń nad odmianami w powietrznym okręgu.
- Météorolithe, *s. f. kamień* meteorologiczny, z powietrza spadły.
- Météorologie, *f. nauka* o meteorach czyli fenomenach i odmianach w powietrznym okręgu zachodzących, — *gique, a. tyczący* się tego.
- Météorologue, *s. m. v. Météorographe.*
- Météoromancie, *s. f. wieszczba* z fenomenów napowietrznych, szczególniej z błyskawicy, piorunów *etc.*
- Méthode, *f. sposób* uczenia, zwyczaj, sposób, *m.*
- Méthodique, *a. porządný.*
- Méthodiste, *s. m. autor, stronnik* iakiego sposobu, albo przyjętego systemu w botanice *etc.*

Méthonique, *adj.* w *chronologii* *cycle* —, okrąg wieczyca, czyli peryod 19 lat tak nazwany od *Metona* ateńskiego astronoma.

Méticuleux, *euse*, *adj.* bojaźliwy, lekliwy, nieśmiały.

Métier, *m.* rzemiosło, *n.* cech, *m.* krosna, krosienka, *pl.*

Métis, *isse*, *adj.* *et s.* zrodzony z *Europeyca* i *Indyanki*, albo z *Indyanina* i *Europeyki*, — pies mieszaniec.

Metoecies, *s. f. pl.* ofiara przez *Tezeusza* w *Atenach* ustanowiona, na pamiątkę osiedlenia się obywateli w mieście.

Métonomie, *s. f.* przemienienie, przeistoczenie imion właściwych w tłumaczeniu, iak się tego najczęściej dopuszczają *Francuzi*.

Métonymie, *s. f.* zamiana słów, trop krasomowski, kiedy się kładzie przyczyna za skutek, osoba za przymiot *etc. np.* *Bachus* i *Neptun* zamiast *wina* i *morza* *etc.*

Métope, *s. f.* w *architekturze* przestrzeń wkleśła między tryglifami porządku doryjskiego, w którą się ozdoby umieszczają.

Métopion, *s. m.* ammoniakowe drzewo w *Libii*.

Métoposcope, *s. m.* wieszczbiarz, przepowiadający o skłonnościach ludzkich, z rysów twarzy.

Métoposcopie, *s. f.* poznawanie z rysów twarzy charakteru, skłonności i obyczajów osoby iakiej.

Métoyerie, *s. f.* granica dwa dziedzictwa obce rozdzielająca.

Metragyrtes, *s. m. pl.* kapłani bogini *Cybelli*, zbierający iak mużnę dla matki bogów.

Mètre, *fam.* wiersz, *rym, m.*

Mètre, *s. m.* metr, miara długości we *Francyi*, czyli jedna dziesiątymilionowa część łuku południka ziemskiego, między biegunem północnym i *Ekwatorem* zawartego.

Metrenchite, *s. f.* w *chirurgii* serenga do sprycowania macicy.

Metriopathie, *s. f.* hamowanie, po-

skramianie namiętności, i boleści, cel do którego *stoicy* dążyli.

Métrique, *adj.* wiersz z krótkich i długich sylab złożony, iako *greckie* i *łacińskie*.

Métritis, *Mérite*, *s. f.* w *medyc.* zapalenie macicy.

Métrologie, *s. f.* zbiór, albo opisanie miar i wag.

Metromane, *s. m.* *metroman*, la-daiaki wierszopis, mający manią pisania wierszy.

Métromanie, *s. f.* mania, szaleństwo pisania wierszy.

Métromètre, *s. m.* instrument do wymierzania taktu w muzyce.

Métronome, *s. m.* u *Ateńczyków* dozorca miar i wag.

Métropole, *f.* miasto stołeczne arcybiskupa, *n.* katedra arcybiskupia, *f.*

Métropolitain, *m.* arcybiskup, *m.* *Métropolitain*, *aine*, *a.* arcybiskupi.

Mets, *m.* potrawa, *f.* iedzenie, *n.*

Mettable, *a.* do noszenia dobry (o sukniach).

Metteur en oeuvre, *m.* złotnik, *m.*

***Mettre**, *v. a.* stawiać, kładź, postawić, położyć, włożyć, użyć co do czego, łożyć co na co, oblec, wdziać, włożyć na głowę, se —, *r.* położyć się, stanąć, usieść, poyśdź, udadź się, ubierać się, nosić się, (*à qc.*) poświęcić się czemu, bawić się czem, — *à faire* (*qc.*) zacząć.

Meuble, *a.* ruchomy, — *m.* sprzęt domowy, *m.*

Meubler, *v. a.* opatrzyć sprzętami, należytemi potrzebami, bydłem *etc.*

Meugler, *etc.* *v.* *Beugler* *etc.*

Meule, *f.* kamień młyński, *m.* koło we młynie, *n.* osetka, *f.* kamień do szlifowania, stog siana.

Meulette, *s. f.* u *rybaków* żółdek stokfisa.

Meulière, *f.* gatunek kamieni młyńskich do budowania, *m.* góry, gdzie kamienie młyńskie łamają, *pl.*

Meunier, *m.* ière, *f.* młynarz, *m.*

Meurtre, *m.* zabój, *m.* zabójstwo, *n.*

- Meurtrier, *m. ière, f.* zbóycą, zabóycą, *m.* — *a.* zbóyczy, zbóyczy.
 Meurtrière, *s. f.* strzelnica przykryta w twierdzy.
 Meurtrir, *v. a.* przycisnąć, przynieść, zabić.
 Meurtrissure, *f.* sinak, *m.* przyciśnienie etc., *n.*
 Meute, *f.* sfora psów, *f.*
 Mévendre, *a.* ze szkodą przedadź.
 Mévente, *f.* sprzedaż ze szkodą, *f.*
 Meydan, *s. m. w Persyi* rynek, gdzie towary przedają.
 Mézail, *s. f. w herbach* dziurki w szyszaku do oczu.
 Mézair, *s. m.* skok koński, połowę korwety.
 Mézance, albo Meige, *s. f.* komora na galerze dla dozorcę wiosłowników.
 Mezzabout, *s. m.* żagiel galero- wy do nawałności.
 Mezzanine, *s. f.* porządek architektoniczny dwupiętrowy.
 Mi, *part.* pół, śród, środek, (przed niektórymi słowami).
 Miasmes, *s. m. pl. w medyc.* wyziewy chorowite i zaraźliwe.
 Miaulement, *m.* miauk kotów, *m.*
 Miauler, *v. n.* miauczeć.
 Mica, *s. m.* Mika, kamień błyszczący dający się łupać na drobne blaszki.
 Miche, *f.* bōchenek, *m.* bułka chleba, *f.*
 Michel, *m.* Michał, *m.* — *lle, f.* Michaela, *f.* — *chon, m.* — *chałek, m.*
 Micmac, *m. fam.* mieszanina, *f.* skryte zamysły, albo porozumiewanie się z kim.
 Mico, *s. m.* wódz, król dzikich narodów georgiańskich w północney Ameryce.
 Micooulier, Micaoulier, *s. m.* obrostnica drzewo.
 Mi-côte, *f.* pagórek, *m.*
 Microcosme, *s. m.* świat mały, toiest człowiek.
 Micrographie, *s. f.* opisanie części i własności drobnych bardzo rzeczy przez drobnowidz tylko widzianych.
 Microlepidote, *adj. w hist. nat.* drobną łuskę mający.
- Micromètre, *s. m.* drobnomierz, instrument do mierzenia średnic gwiazdowych, albo bardzo małych odległości.
 Microphone, *s. m. et adj.* powiększający głos, i małe tony.
 Microsome, *s. m. w hist. nat.* drobne zwierzątko morskie w kamienistej powłoce żyjące, — rodzaj zwierzokrzewu.
 Microscope, *s. m.* instrument do czynienia postrzeżeń na bardzo drobnych rzeczach, które powiększa.
 Midi, *m.* południe, *n.*
 Mi-douaire, *s. m. w prawie* pensya dla żony od męża sądownie przeznaczona.
 Mie, *f.* okruch, okruszek, *m.* nianka, piastunka, *f. fam.* nie, nic, wcale nie.
 Miel, *m.* miód przasny, *m.*
 Miélat, *m.* miodunka, *f.*
 Mielleux, euse, *a.* miodowy, *fig.* bardzo przyjemny.
 Mien, enne, *pr.* mój.
 Miette, *f.* okruszek, *m. fig.* o-drobina, *f.*
 Mieux, *ad.* lepiej, — *m.* najlepsza.
 Mièvre, *a. fam.* swawolny.
 Miévrierie, Miévretç, *f. fam.* swawola, *f.*
 Mignard, arde, *a. fam.* ładny, kształtny, piękny, grzeczny.
 Mignarder, *v. a. fam.* rozpieścić.
 Mignardise, *f. fam.* piękność etc., *f.* — *ses, pl.* karesy, *pl.*
 Mignon, onne, *a.* ładny, piękny, mały i grzeczny, argent —, pieniądze zebrane, *pl.* — *m.* kochanek, *m.* — *nka, f.*
 Mignonne, *s. f.* gatunek drobnych literek drukarskich, — brzo-skwiń najlepszy gatunek.
 Mignonnette, *f.* gatunek goździków, koronek cienkich, pieprz miałko tłuczony, *m.*
 Mignoter, *v. a. fam.* roz-, pieścić.
 Mignotise, *f. fam.* karesy, *pl.*
 Migraine, *f.* ból głowy, *m.*
 Migration, *f.* wyście, wywę-drowanie, *n.*
 Mijaurée, *f. fam.* błaznica, ma-szkara, *f.*

Mil, v. Mille.
 Mil, Millet, *m.* proso, *n.*
 Milan, *m.* kania, *f.*
 Milice, *f.* żołnierze powiatowi,
m. pl.
 Milicien, *f.* żołnierz powiatowy,
m.
 Milieu, *m.* śród, śródek, sposób,
m. au — de, pomiędzy, w pośród.
 Militaire, *a.* woenny, wojskowy,
 — *m.* żołnierz, *m.*
 Militairement, *adv.* po wojskowemu,
 wojskowym trybem.
 Militante, *adj. f. Pégliise* —,
 zgromadzenie wiernych na ziemi,
 kościół ś. walczący.
 Militer, *v. n. fig.* walczyć, służyć
 przeciw czemu.
 Mille, *s. m.* mila, około tysiąca
 kroków iometrycznych.
 Mille, *a.* tysiąc, — *m.* mila, *f.*
 Mille fleurs (eau de), *f.* krowi
 mokrz, *m.* wódka z tego pa-
 lona, *f.*
 Mille fois, *adv.* bardzo często.
 Millegreux, *s. et adj. m.* sitowie
 morskie.
 Millenaire, *a.* tysięczny, tysiąco-
 letni, — *m.* wiek tysięcole-
 tni, *m.*
 Mille-pieds, *m.* stonóg, *m.*
 Mille-pores, *s. m.* koral krop-
 kowy, roślina kamienna.
 Millésime, *s. m.* rok na medalu,
 albo na monecie wybity.
 Millet, v. Mil.
 Milliaire, *m. et a. f.* colonne —,
 słup mile oznaczający, *m.*
 Milliard, *m.* tysiąc milionów, *m.*
 Milliasse, *f. fam.* mnóstwo nie-
 zliczone, *n.*
 Millième, *a.* tysięczny.
 Millier, *m.* tysiąc, 10 centnarów.
 Milligramme, *s. m.* milligram,
 tysięczna część wagi nazwanej
gramme.
 Millimètre, *s. m.* millimetr. ty-
 sięczna część miary nazwanej
metr.
 Million, *m.* million, *m.*
 Millionnaire, *m. et f.* milliony
 majątku posiadający.
 Millionnieme, *a.* milionowy.

Milord, *m.* milord, *m.*
 Milort, *m.* wąż domowy, *m.*
 Milphose, Miltose, *s. f. w med.*
 olysienie powiek, kiedy z nich
 rzęsy zupełnie wypadną.
 Mime, *s. m. u starożył.* podrze-
 źniacz teatralny, bezwstydue
 tańce.
 Mimeux, euse, *adj. w botanice*
 grymaśne, niedotknięte, rodzaj
 roślin mających tę osobliwość,
 że na podobieństwo iakowej
 czułości dotykając się liści,
 też liścia się stulają, iako ro-
 ślina *czułek* albo *noli me tan-
 gere*.
 Mimique, *adj.* kuglarski, kome-
 dyjny.
 Mimologie, *s. f.* naśladowanie
 mowy czyiej, albo giestów.
 Mimologue, *adj.* doskonały na-
 śladowca mowy i giestów czyich.
 Minage, *s. m.* pomierne, korco-
 we, podatek od zboża wymie-
 rzonego.
 Minaret, *s. m. u Turków* wieża
 meczetowa, z której pop tu-
 recki lud na nabożeństwo zwo-
 ływa.
 Minauder, *v. n.* minki stroić,
 przymilać się.
 Minauderies, *f. pl.* minki, *pl.*
 przymilanie się, *n.*
 Minaudier, *m. ière, f.* minki stro-
 iący.
 Mince, *a.* cienki, *fig.* mały, po-
 dły, chudy.
 Mine, *f.* mina, postać, twarz,
 góry. *f. pl.* kruszec, podkop,
m. fig. zamiar, układ, *m.*
 Miner, *v. a.* podkopać, *fig.* zni-
 szczyć, nadwątlić.
 Minérai, *s. m. w kopalniach kru-
 szcowych* metall z obcemi isto-
 tami skombinowany.
 Minéral, *m.* kruszec, *m.*
 Minéral, ale, *a.* kruszcowy.
 Minéralisateur, *s. m. w minera-
 logii* istota z metalem iakim
 skombinowana stanowiąca kru-
 szec, iako *siarka, antimonium*
etc.
 Minéralisation, *s. f.* mineraliza-
 cya, czyli kombinacya metallu

z obcą iaką istotą, która go w kruszcze przeistacza, — iako kombinacya metallu z siarką, arsenikiem etc.

Minéraliser, *v. a.* mineralizować metal, zamienić go w kruszcz.

Mineralogie, *s. f.* mineralogiia, nauka o kruszczach i sposobie dobywania ich z ziemi.

Mineralogique, *adj.* mineralogiczny, do mineralogii należący.

Mineralogiste, *s. m.* mineralog, człowiek w mineralogii doskonały.

Minerval, *s. m. w starożytności* honorarium, które uczniowie w niektórych szkołach płacili nauczycielom swoim, trzeciego stycznia i dziewiętnastego marca, w czasie świąt na cześć bogini Minerwy.

Minerve, *s. f. w mitologii* Minerwa, bogini sztuk pięknych.

Minet, *m. ette, f. fam.* kotek, *m. kizia, f.*

Mineur, *m.* minier, podkopnik, górnik, *m.*

Mineur, *eure, a.* małeletni, młodoletni, mniejszy.

Miniature, *f.* miniatura, *f. — riste, m.* malarz co ie maluje, *m.*

Minière, *f.* kopalnia, góry, *f. pl.*

Minime, *a.* ciemnoszary.

Minimum, *s. m. w matematyce* najmniejszy stopień, do którego wielkość iaka doprowadzona być może.

Ministère, *m.* urząd, *m.* służba, *f.* rząd ministra, *m.* ministerium, *n.* straż, *f.*

Ministériat, *s. m.* urząd, sprawowanie urzędu ministra, — kaznodziejstwo dyssydenckie, — rządy starszego, przełożonego w zakonie iakim.

Ministériel, *elle, a.* ministeryalny.

Ministre, *m.* minister, poseł, kaznodzieia dyssydencki, *m.*

Minium, *m.* minia, *f.*

Minois, *m. fam.* minka, piękna twarzyczka, *f.*

Minon, *m. fam.* kizia, kicia, *f.*

Minoratif, *s. m.* lekarstwo łagodnie purgujące, *v.* Minoration.

Minoration, *s. f. w medyc.* wypróżnienie umiarkowane i lekkie, zmniejszające tylko humory, bez wielkiego wzruszenia.

Minorité, *f.* małość, młodoletność, *f.*

Minot, *s. m.* miara dwukorcowa do zboża, soli i węgla, — rola na dwa korce.

Minotaure, *s. m. w mitologii* Minotaur, straszny do połowy byk a do połowy człowieka, — *w astron.* konstellacya niebieska południowa.

Minuit, *m.* północ, *f.*

Minuscule, *f.* mała głoska, litera, *f.*

Minute, *f.* minuta, *f.* koncept, drobny druk, oryginał, *m.*

Minuter, *v. a.* ułożyć, potajemnie zamyślać, umówić.

Minutie, *f.* mała rzecz, drobnotka, fraszka, *f.*

Minutieux, *euse, a.* drobny, fraszkami zabawny.

Mi-parti, *ie, a.* na pół, na dwoie rozdzielony.

Miquelets, *s. m. pl.* zbóycy, bandyci w pirenejskich górach, a szczególniej na granicach Katalonii i Arragonii waleśiający się.

Miquelot, *m.* chłopiec żebrzący, *m. fam.* świętoszek, *m.*

Mirabelle, *f.* rodzaj śliwek złotych, *f.*

Miracle, *m.* cud, *m. à —, ad. fam.* cudownie, przedziwnie.

Miraculeusement, *adv.* dziwnie, cudownie.

Miraculeux, *euse, a.* cudowny.

Mirail'é, *ée, adj. w herbach* upstrzony na kształt pawich ogonów, albo motylów różnego koloru.

Miramamolín, *s. m.* tytuł dostojności przez Omara drugiego następcę Mahometowego Kalifom nadany.

Mirauder, *v. a. fam.* z uwagą patrzeć, oglądać.

Mircolion, *m.* mrówkolew, *m.*

Mire, *f.* celik na strzelbie, *m.*

Mire, *s. m. w łowiectwie* dzik

- pięcioletni, — *dawniry* lekarz.
 Mirer, *v. a.* celować, mierzyć do celu, *fig.* zamierzać, se —, *r.* oglądać się w zwierciadle.
 Miride, *s. f.* rodzaj owadu świerszczowego, mającego wielkie oczy i trójkątne ciało.
 Mirliflore, *s. m.* przyjemny, cudowny.
 Mirmidon, *m. fam.* pędrak, mędrdek, *m.*
 Mirmillons, *s. m. pl.* zapalnicy uzbrojeni tarczą i kosą, na szyszakach figurę ryby noszący.
 Miroir, *m.* zwierciadło, *n.*
 Miroité, *ée, a.* szpakowaty (o koniach).
 Miroiterie, *f.* handel zwierciadłami, *n.*
 Miroitier, *m.* zwierciadlnik, *m.*
 Miroton, *s. m.* potrawa mięsna z różnemi przyprawami.
 Mirosperme, *s. m.* w botanice balsamiczne, rodzaj roślin, których nasiona pokryte są płynem balsamicznym.
 Mirtil, *s. m.* gatunek motyla przy lasach żyjącego.
 Mirza, *s. m.* xiążę tatarski, Mirza.
 Mis, *ise, p. et a.* położony, postawiony etc., ubrany.
 Mis, *s. m.* w prawie data odebrania, którą pisarz grodzki na pismo sądowi podane kładzie.
 Misaine, *s. f.* maszt przedni okrętowy.
 Misanthrope, *f.* odludek, *m.* — *a.* nietowarzyski, dziwny, dziki.
 Misanthropie, *f.* nienawiść ludzi, dzikość, *f.*
 Miscellanées, *m. pl.* różne materje, pisma, *pl.*
 Miscible, *adj.* łączący się, mający własność łączenia się, mieszania się z czém.
 Mise, *f.* wydatek, zadatek, *m.* zadawanie w targu, kurencyja monety, ważność, *f. fam.* sposób noszenia się, ubierania się, *m.*
 Misérable, *a.* mizerny, nędzny, biedny, nieszczęśliwy, — *m. f.* nieborak, mizerak, *m.*
 Misérablement, *adv.* mizernie, nędznie.
 Misère, *f.* bieda, nędza, *f.* nieszczęście, *n. fam.* fraszka, *f.*
 Miséréré, *m.* w medycynie kolka miserere, choroba okropna, inaczey *dolegliwością iliaczną* zwana, w której materje gnoyne czyli ekskrementa gardłem wychodzą, *fam.* czas krótki, pacierz, *m.*
 Miséricorde, *f.* miłosierdzie, *n.* litość, *f.*
 Miséricordieux, *euse, a.* miłosierny, litościwy.
 Misogame, *s. m.* mający wstręt do małżeństwa.
 Misspikel, *s. m.* w mineralogii mieszanina żelaza z arsenikiem, istota biała często w naturze natrafiana.
 Missel, *s. m.* mszał.
 Mission, *f.* missya, *f.* wiary chrześciański rozkrzewianie, *n.*
 Missionnaire, *m.* misyonarz, nauczyciel wiary *s. m.*
 Missitavie, *s. f.* cło tamożenne w Konstantynopolu.
 Missive, *f.* list, *m.*
 Mistrance, *s. f.* v. Maistrance.
 Mistère etc., v. Mystère etc.
 Misy, *s. m.* istota mineralua kwasem siarczanym nasyciona, — gatunek koperwasu.
 Mitaine, *f.* rękawiczka bez palców, *f.*
 Mite, *f.* mól, *m.*
 Miterne, *s. f.* v. Jonchère.
 Mithrax, *s. m.* kamień słoneczny który wystawiony na słońce, mnostwem rozmaitych iasnieie kolorów.
 Mithriaques, *s. f. pl.* święta rzymskie na cześć słońca.
 Mithridate, *s. m.* lekarstwo przeciw truciznie, przez króla *Mitrydata* wynalezione.
 Mitigation, *f.* ulżenie, umniejszenie, *n.* folga, *f.*
 Mitigé, *ée, par. et adj.* zwolniony, — *o regulach zakonnych*, relaxowany.
 Mitiger, *v. a.* ulżyć, u-, zmniejszyć, pofolgować.

- Mitonner, *v. n.* przy wolnym ogniu gotować, — *a.* pielęgnować, pieścić.
- Mitouche, *s. f. faire la Sainte-Mitouche*, udawać, że nie żądamy tej rzeczy, której gorąco pragniemy, — wdziewać na się maskę słodyczy i łagodności, a w sercu pałać nienawiścią.
- Mitoyen, *enne, a.* pośredni, średni, między, *fig. avis* —, droga pośrednia, *f.*
- Mitoyerie, *f.* mur, *m.* ściana spólna, *f.*
- Mitraille, *f.* różne drobiazgi, graty żelazne, mosiężne, *m. pl.* siekane żelazo etc., karta-cze, którymi z dział na bliską metę strzelają.
- Mitral, *ale, adj.* w kształcie infuły, *w anatomii, valvules mitrales*, łapki u serca nakształt czapeczek.
- Mitre, *f.* infuła, *f.*
- Mitré, *é, a.* infułowaty, infułę mający.
- Mitron, *m. fam.* piekarczyk, *m.*
- Mixte, *a.* zmieszany, — *m.* rzecz mieszana, *f.*
- Mixtiligne, *adj. figure* —, figura z linii prostych i krzywych złożona.
- Mixtion, *s. f.* mieszanina różnych materyałów w lekarstwie, — *w sztycharstwie* sadza oliwą zaprawiona.
- Mixtionné, *é, adj.* zmieszany, nienaturalny.
- Mixtionner, *v. a.* po-, z-, mieszać.
- Mnémonique, *s. f.* sztuka ćwiczenia pamięci, — *wprawa o-beymowania* wiele rzeczy pamięcią.
- Mnémosyne, *s. f. w mitologii* Mnemozyua, bogini pamięci, matka dziewięciu muz.
- Mnévis, *s. m.* jeden ze trzech wołów w Egipcie czczonych.
- Mobile, *a.* ruchomy, *fig.* niestateczny, odmienny, — *m.* rzecz ruchoma, *f. fig.* sprężyna, *f.*
- Mobilier, *iére, Mobiliaire, a.* ruchomy.
- Mobilier, *m.* ruchomość, *f.*
- Mobilitéé, *f.* ruchomość, *f.* ruch *m. fig.* niestateczność, odmienność, *f.*
- Moca, *s. m. v.* Moka.
- Moche, *s. f.* pęk przędzywa iędwabnego na trzy części równe podzielonego.
- Mochlique, *adj. w medycynie o lekarstwach mocnych purgujących* wzruszający.
- Mock, *s. m.* wćiekłość, iakiey doznają mieszkańcy wyspy Ceylan po wzięciu opium.
- Modale, *adj. w logice proposition* —, propozycja warunkowa.
- Modalité, *s. f.* przymiot rzeczy.
- Mode, *f.* moda, *f.* zwyczaj, *m.*
- Modèle, *m.* model, wizerunek, *m.* forma, *f.*
- Modeler, *v. a. et n.* formować, kształcić, *se* —, *r.* (*sur qc.*) brać, obrać sobie co na wzór.
- Modérateur, *m.* trice, *f.* rządca, *m.*
- Moderation, *f.* mierność, skromność, *f.* umniejszenie etc., *n.*
- Modéré, *é, p. et a.* mierny, skromny, spokojny.
- Modément, *ad.* miernie, skromnie.
- Modérer, *v. a.* umiarkować, umniejszyć, zniżyć, wstrzymać, *se* —, *r.* umiarkować się, wstrzymać się.
- Moderne, *a.* nowy, terażniejszy.
- Moderner, *v. a.* odnawiać, rzeczom dawnym, starożytnym nadawać kształt terażniejszy.
- Modeste, *a.* skromny, obyczajny, grzeczny.
- Modestement, *adv.* skromnie, obyczajnie.
- Modestie, *f.* skromność, obyczajność, *f.*
- Modicité, *f.* szczupłość, mierność, *f.*
- Modificatif, *ive, a.* łagodny, ulżwiający, określający.
- Modification, *f.* określenie, ulżenie, *n.* ulga, *f.*
- Modifier, *v. a.* określić, ulżyć; umiarkować.

- Modillon, *s. m.* w *archit.* krok-
szczytny ze ściany wypuszczone
gzems podpierające.
- Modique, *a.* szczupły, mierny,
mały.
- Modulation, *s. f.* w *muzyce* na-
stępstwo tonów w śpiewie, —
przechód łagodny harmoniczny
z iednego tonu w drugi.
- Module, *s. m.* miara architekton-
iczna do rozmiaru wszystkich
części budynku, zwyczajnie na
to używa się średnica kolu-
mny albo słupa, — średnica
medalu.
- Moduler, *v. a.* komponować pieśń
według tonu obranego.
- Moelle, *f.* śpik, *m.*
- Moelleux, *euse, a.* śpikowaty,
pełen spiku, *fig.* mocny, wy-
borny.
- Moellon, *m.* kamień łamany, *m.*
- Moellonnier, *s. m.* najmnieysza
motyka do odłamywania ka-
mieni w kopalniach.
- Moeuf, *m.* T. *grammatyczny*
tryb.
- Moeurs, *f. pl.* obyczaię, zwy-
czaię, nałogi, *m. pl.*
- Mofette, *v.* Moufette.
- Moges de Morue, w *wnętrznosci*
stokfiszowe.
- Mogol (le Grand), *s. m.* wielki
Mogoł, cesarz Indostanu.
- Mohabut, *s. m.* bawełnica indy-
dyjska.
- Mohatra, *adj. m.* zysk lichwiar-
ski z zastawy, którą on za wy-
soką cenę przedaie, przyiąwszy
sam w bardzo mały wartości.
- Moi, *pr. ia.* mnie, mię, mnie, mi.
- Moignon, *m.* kikut, *m.*
- Moilette, *s. f.* narzędzie dre-
wniane kapeluszem podbite do
wycierania szkła.
- Moinaille, *s. f.* szyszak stek,
kupa mnichów i ofiarników.
- Moindre, *a.* podlejszy, mniey-
szy.
- Moine, *m.* mnich, *m.* flasza do
rozgrzania łożka, *f.*
- Moineau, *m.* wróbel, *m.*
- Moinerie, *f.* mnichowstwo, *n.*
- Moinesse, *f.* mniszka, *f.*
- Moinillon, *m.* mnich mały, *m.*
- Moins, *ad.* mniej, à — de albo
que, *c.* jeżeli nie, chyba że,
przynajmniej, aby, — *m.* nay-
mnieysza (rzecz), *f.*
- Moire, *f.* mora, *f.* (materya).
- Moiré, *ér, a.* wodnoworzysty.
- Mois, *m.* miesiąc, *m.*
- Moise, *s. f.* u *cieśłów* kłamra
słupcowa, drewno zwierające
inne sztuki.
- Moiser, *v. a.* wiązać, kłamrować
ciesielską robotę.
- Moisi, *m.* pleśń, *m.* rzecz sple-
śniała, *f.*
- Moisi, *ie, a.* spleśniały.
- Moisir, *v. n.* et se —, *r. s.*,
pleśnieć.
- Moississure, *f.* pleśń, *f.*
- Moison, *f.* zboże za arendę roli
dawane, *n.*
- Moissonnier, *m.* urodzajami arendę
opłacaający.
- Moissine, *f.* gałąź z winném
gronem, *f.*
- Moisson, *f.* żniwo, *n.*
- Moissonner, *v. a.* et *n.* żąć, zbie-
rać, *fig.* zabierać.
- Moissonneur, *m.* euse, *f.* żenica,
żeniec, *m.*
- Moite, *a.* wilgotny.
- Moiteur, *f.* wilgoć, *f.*
- Moitié, *f.* połowa, *f. fam.* mał-
żonka, *f.* — *ad.* pół, na pół,
częścią.
- Moka, *s. m.* kawa najlepszego
gatunku z *Moki* w Arabii.
- Mol, *v.* Mou.
- Molaire, *a. f.* dent —, ząb trzo-
nowy, *m.*
- Moldavie, *f.* Multany, *f. pl.*
- Moldavique, ou Melisse de Mol-
davie, Dracocephale, Tête de
dragon, *s. f.* smocza głowa,
melissa turecka *roślina*.
- Môle, *f.* zaśniad, piód niedono-
szony, kawał mięsa miasto
piódu.
- Môle, *m.* tama, grobla w morzu
przy porcie murowana albo
usypana, u *dawnych Rzymian*
nadgrobek okrągły na czwo-

rograniastej podstawie na o-koło słupy a na wierzchu ko- pułę mający.

Molécule, *f.* cząstka, bryłka, dro- binka, proszek.

Moler, *v. n.* w *maryn.* powie- nym wiatrem żeglować, mieć wiatr z tyłu.

Molester, *v. a.* naprzykrzać się, trapić, męczyć, nie wczasować kogo.

Molette, *f.* kółko u ostrogi, wrzód, wodnisty w pęcinach końskich, — cewka z haczykiem do skrę- cania sznurów, — kamień, którym malarz trze farby, — pieńek, drewno, na którym o- kularnik szkiełka szlifuje.

Moliere, *s. f.* kopalnia twardych kamieni, z której młyńskie kamienie wydobywają.

Moline, *s. f.* gatunek wełny hi- szpańskiej.

Molinisme, *s. m.* nauka i zdanie *Moliny* niezłuty o łasce.

Moliniste, *s. m.* molinista, uczeń, wyznawca nauki *Moliny*.

Molinosisme, *s. m.* kwietyzm, czyli nauka *Molinosa* kacerza hiszpańskiego, *v.* Quietisme.

Molinosisiste, *s. m.* kwietysta, mol- linista.

Mollasse, *a.* miękki.

Mollement, *ad.* miękko, *fig.* nie- męźnie, niedbale.

Mollesse, *f.* miękkość, *f. fig.* pieszczota, pieszczotliwość, nie- dbałość, *f.*

Mollet, *ette, a.* miękki, delika- tny, łagodny.

Mollet, *m.* frandzelka, łytko, *f.*

Mollière, *s. f. adj.* terre —, zie- mia tłusta i błotnista.

Mollifier, *v. a.* w *medyc.* zmie- kczyć, płynnym uczynić.

Mollipennes, *s. m. pl.* rodzaj o- wadu chrząszczego.

Mollir, *v. n.* ulegać się, zmie- kceć, spruchnieć, siły etc. tra- cić, ustawać, *fig.* haniebnie u- stępować, chwiać się.

Mollusques, *s. m. pl.* w *zoologii* mięczaki, istoty żyjące, bez nóg, ciało niegrzbietne mające.

Molo, *s. m.* pierwsza tłuściość w wyprawie skór wychodząca.

Molosse, *s. m.* w *wierszach gre- ckich i łacińskich* stopa ze trzech długiich sylab złożona.

Moluque, *s. f.* melissa, pszcze- lnik hiszpański, roślina.

Moly, *s. m.* smagliczka roślina, o której wspomina *Homer*, że *Merkury* dał ją *Ulissessowi* iako skuteczną bardzo od wszel- kich czarów.

Molybdate, *s. m.* w *chemii* mol- libdany, sole powstające z kwa- su molibdenowego z zasadą iaką.

Molybdéne, *s. f.* molibden, met- all koloru białego nakształt srebra, zazwyczaj tylko w pro- szku lub drobnych ziarnach wi- dziany.

Molybdite, *s. f.* kruszec mający w sobie odrobiny ołowiu.

Molybdoide, *s. f.* kruszec oło- wiany.

Mom, Mon de Brunswick, *s. m.* gatunek piwa Brunswickiego.

Moment, *m.* oka ignienie, *n.* chwila, *f.*

Momentané, *ée, a.* w oka mgnie- niu się stający.

Momerie, *f.* naszkarada, *f. fig.* obłuda, *f. żart, m.*

Momie, *f.* mumia, *f.*

Momon, *s. m.* granie w kości masek w czasie karnawału.

Momus, *s. m.* w *mitologii* Mo- mus, bożek syn *Sna* i *Nocy*, który bogów rozmieszał przez dowcipne żarty, a często iszka- radne satyry.

Mon, *pr.* mój, moja, moje.

Monacal, *ale, a.* mnichowski, mniszy.

Monachisme, *m.* stan mniszy, *m.* mnichowstwo, *n.*

Monade, *s. f.* istota pojedyncza bez żadnych części, — w *hist- nat.* najmniejsze żywioły przez drobnowidz tylko widziane.

Monadelphpe, *adj. f.* w *botanice* zrosły w jedno ciało, *v.* Mo- nadelphie.

Monadelphie, *s. f.* w *botanice*

zrosłonitkowa w jednę kupkę XVI. klasa roślin według układu *Linneusza*.
Monandre, *adj.* w botanice iednonitkowy, v. *Monandrie*.
Monandrie, *s. f.* w botanice iednonitkowa, co ma tylko iedną nitkę pyłkową, I. klasa roślin według układu *Linneusza*.
Monarchie, *m.* samowładztwo, iednowładztwo, *n.*
Monarchique, *a.* samowładny, iednowładny.
Monarchiques, *s. m. pl.* monarchiści, kacerze III. wieku utrzymujący o bytności iednej tylko osoby w Trójcy ś.
Monarchiste, *s. m.* stronnik monarchicznego rządu.
Monarque, *s. m.* monarcha, iednowładzca, rządcą państwa iakiego.
Monastère, *m.* klasztor, *m.*
Monastique, *a.* klasztorny.
Monaut, *a. m.* iednouchy.
Monax, *s. m.* świszcz amerykański zwierzę.
Monceau, *m.* kupa, bryła, *f.*
Mondain, *aime*, *a.* światowy.
Mondainement, *adv.* po światowemu.
Mondanité, *f.* marność świata, światowość, *f.*
Monde, *m.* świat, *m.* ludzie, *pl.*
Monder, *v. a.* ob-, wyłupać, wyłuszczyć.
Mondificatif, *ive*, *adj.* czyszczący rany i wrzody.
Mondifier, *v. a.* w medyc. czyścić rany i wrzody.
Mondrain, *s. m.* niewielka wyniosłość ziemi, pagórek, wzgórze.
Moneris, *s. f.* u starożytn. galeria o iednym rzędzie wioseł.
Monetaire, *s. m.* przełożony mienicy.
Moniale, *s. f.* w prawie kanonicznym mniszka.
Moniteur, *m.* przestrzegacz, *m.*
Monition, *s. f.* admonicja, napomnienie duchownego.
Mopitoire, *s. m.* monitorium, albo

napomnienie, aby każdy pod kłatwą wszystkie okoliczności, które mu o występku popełnionym są wiadome, wywił.
Monnaie, *f.* mennica, moneta, *f.* pieniądze drobne, *m. pl.*
Monnaie, *f.* miejsce w mennicy, gdzie pieniądze białą, *n.*
Monnayage, *m.* bicie pieniędzy, mincarstwo, *n.*
Monnayer, *v. a.* bić pieniądze.
Monnayeur, *m.* mincarz, *m.*
Monocéros, v. *Dicorne*.
Monochromate, *s. et adj.* iednofarbny, obraz iednym tylko kolorem robiony.
Monocle, *s. m.* w optyce perspektywa pojedyncza pospolita, — w *hist. nat.* skorupiaki mające oczy bardzo do siebie zbliżone.
Monocline, *adj.* w botanice mówiąc o roślinach, w których organa płciowe połączone są w iednym kwiecie.
Monocorde, *m.* instrument muzyczny z iedną stroną, *m.*
Monocroton, *s. m.* u starożytn. okręt z obu stron ieden rząd wioseł ruający.
Monocule, *m.* szkło na iedno oko, w *chirurgii* bandaż do fistuły łzowej i w ogólności do obwiązania iednego oka.
Monodie, *s. f.* śpiew żaloszny iednym głosem.
Monocécie, *s. f.* w botan. dzielnopłciowa na iedneży roślinie XXI. klasa roślin według układu *Linneusza*.
Monogamie, *f.* iednożeństwo, *n.* — *game*, *a.* iednożeniec, iednożenny.
Monogastrique, *adj.* w anatomii iednożoładkowy, ieden tylko żołądek mający.
Monogramme, *m.* cyfra, *f.*
Monographie, *s. f.* w *hist. nat.* opisanie iednej tylko iakieykolwiek rzeczy lub rodzaju etc.
Monogynie, *s. f.* w botanice iednootworowy, o iednym tylko otworze.
Monoïque, *adj.* w botan. dzielnopłciowy, do XXI. klasy

- dzielnopłciowych roślin należący.
- Monolithe**, *s. m.* dzieło z iedney sztuki kamienia, iako posągi, nagrobki etc.
- Monologue**, *m.* monolog, scena teatralna, do której iedna tylko osoba wchodząca mówi.
- Monomachie**, *s. f.* pojedynek, utarczka pojedynkowa.
- Monôme**, *s. m.* w algebrze wielkość pojedyncza bez połączenia znakami plus albo minus.
- Monopétale**, *adj. w botanice* iednolistny, o iednym liściu.
- Monophagies**, *s. f. pl. u staroż.* święta u Egiptów na cześć Neptuna, w których oni iedząc pospołu, nikogo do posługi nie używali.
- Monophylle**, *adj. w botanice* o kielichu kwiatowym iednolistniowy, czyli kielich szczególny, który lubo od wierzchu się dzieli, iednak u spodu iest iednostayny.
- Monopode**, *m.* stół o iedney nodze, *m.*
- Monopole**, *m.* Monopolium, przywilej wyłączny nadany komu do sprzedawania towaru, którego sprzedaż wolnaby bydź powinna, — zмова kupców na podniesienie ceny towaru iakiego, — podatek uciążliwy na niektóre rzeczy handlu.
- Monopoleur**, *m.* samokupiec, ten co sobie przywilej wyłączny do sprzedaży wyrobił, — zdzierca, łupieżca.
- Monoptère**, *s. m. u starożytn.* świątynia okrągła bez ścian bokowych, której wierzch wsparty iest tylko na kolumnach.
- Monoptote**, *adj. w grammatyce* o słowach nie przypadkujący się, nie deklinujący się.
- Monorime**, *s. m.* wiersze iednakową kadencją mające.
- Monospermatique**, *adj. w botan.* iednoziarnowe, to iest iedno ziarno nasienne wydające.
- Monosperme**, *adj. w botanice* o owocach iednoziarnowy.
- Monostique**, *s. m.* epigrammat w iednym wierszu zawarty, — *adj. o kryształach* ieden rząd ścianek około podstawy mające.
- Monostyle**, *adj. w botanice* o kwiatach iednoszypułkowy.
- Monosyllabe**, *a.* iednosyllabny, — *m.* słowo iednosyllabne, *n.*
- Monotone**, *a.* iednogłosy, *fig.* iednostayność nudna i przykra w stylu.
- Monotonie**, *f.* iednostayność nudząca w mowie albo śpiewaniu, — *fig.* wielka iednostayność w stylu, zwrotach lub figurach iakiego obrazu.
- Monotriglyphe**, *s. m. w architekturze* przestrzeń iednego trygłifa między dwiema słupami.
- Monoxilo**, *s. m.* czołn z iednego pnia, na Adryatyckim morzu używany.
- Monseigneur**, *m.* Jaśnie Oświecony, Jaśnie Wielmożny.
- Monsieur**, *m.* Pan, *m.* Mości Panie.
- Monstre**, *m.* potwór, *m.* potwora, *maskara*, *f.* straszdyło, *n.*
- Monstrueusement**, *adv.* niezwyoczaynie, dziwnie, dziwnie strasznie.
- Monstrueux**, *euse*, *a.* potworny, straszny, niekształtny.
- Monstruosité**, *f.* bezecność, rzecz straszna, nadzwyczajna, *f.*
- Mont**, *m.* góra, *f.*
- Montage**, *m.* ciągnięcie w górę, na górę, płynienie w zwodę, postępowanie w górę, do góry, *n.*
- Montaguard**, *arde*, *a.* na górach mieszkający, — *m.* goral, *m.*
- Montagne**, *f.* góra, góry, *f. pl.*
- Montagneux**, *euse*, *a.* górzisty.
- Montaison**, *s. f. u rybaków* czas, w którym pstrągi opuszczają wodę słoną i do słodkiej przechodzą.
- Montant**, *m.* summa w rachunku, *f.*
- Montant**, *ante*, *a.* w górę idący, biejący etc., wynoszący do....
- Montassins**, *s. m. pl.* gatunek przedzoney bawełny ze wschodu.
- Monte**, *s. f.* przypuszczanie o-

giera do kłaczy, — czas, w którym przypuszczaia.

Monté, *éc. a.* opatrzony.

Montée, *f.* wstąpienie, weyście etc. w górę, na górę, *n.* pochodzistość, *f.* wschody, *pl.* stopień, *m.*

Monter, *v. n. et a.* wstąpić, weyść, wleźć, wjechać, wlecieć etc. w górę, wzbijać się, wlecieć, iść w górę, postąpić na wyższy urząd, rosnać, wyrastać, górę brać, wciągnąć, wnieść etc., chieźdzać konia, iechać konno, wsieść na konia, składać, zszywać, sporządzić, — *n. et se —, r.* wynosić do..., wychodzić, — un lit, łożko złożyć, zbić, — un fusil, strzelbę osadzić, — un diamant, o-prawić, osadzić dyament, — une montre etc., — un bouquet uwinąć bukiet, — un instrument, nastroić strónami, — sur le ton, nastroić na pewny ton, — la garde, zaciągnąć na wartę, zawoździć wartę.

Montgolfiere, *s. f.* balon powietrzny, tak nazwany od wynalazcy swego *Mongolfierogo.*

Monticule, *m.* górka, *f.* pagórek, *m.*

Mont-joie, *f.* kupa kamieni na pamiątkę zwycięztwa etc., *f.*

Montoir, *m.* podstawkę do wsiadania na konia, *m.*

Montre, *f.* zegarek, początek sztuki, postawa do pokazania na próbę, znak, *m.* proba, *f.* probowanie, wystawianie koni, *n.* wzór, *m.* musztra, *f. fig.* wzór, *m.*

Montrer, *v. a.* pokazać, uczyć.

Montneux, *a.* górzysły.

Monture, *f.* iazda, *f.* bydlę do tego sposobu, łożę do strzelby, *n.* osada, oprawa, *f.*

Monument, *m.* pamiątka, *f.* grobowiec, *m.*

Monumental, *ale, adj.* do starożytnych pamiątek należący.

Mopse, *m.* mops, *m.*

Moque, *s. f.* kluba okrętowa

z dziurą we środku zamiast kółka.

Moquer (*se*), *v. r. (de qq. de qc.)* drwić, szydzić, wysmiewać się, żartować z czego.

Moquerie, *f.* drwiny, *pl.* szyderstwo, *n.* nierozum, *m.*

Moquette, *f.* axamit szalony, *m.*

Moqueur, *euse, a.* szyderski, szydzący, — *m. f.* szyderca, *m.*

Mora. *s. f. w starożytn.* półki spartańskie z 500 lub 700 ludzi złożone.

Mórabite, *s. m.* morabitowie, pustelnicy tureccy.

Morailler, *v. a.* szkło w hucie kleszczami rozciągać.

Morailles, *s. f. pl.* kleszcze wielkie hutarskie do szkła rozciągania, — dudki, żelaza, w których koniowi wargi albo nozdrza uymia.

Morailon, *m.* klamka u kufra etc., *f.*

Moraine, *s. f.* wełna ze zdechłych owiec, — pas wypukły z tyłku na ścianie.

Moraines, *s. f. pl.* robaki końskie od świeżej trawy w kieszce odchodowej znajdujące się.

Moral, *ale, a.* obyczajowy, obyczajny.

Morale, *f.* nauka obyczajności, *f.*

Moraliser, *v. n.* obyczajności uczyć, zastanawiać się nad tém.

Moraliseur, *m.* moralów uczący.

Moraliste, *m.* obyczajności uczący.

Moralité, *f.* reguła, *f.* wiersz obyczajności, *m.* obyczajność, *f.*

Moravie, *f.* Morawy, *pl.* —ve, *s. m.* —wianin, *a.* —wski.

Morbide, *adj. w malarst.* miętko, delikatnie, subtelnie, łagodnie.

Morbidesse, *s. f. w malarstwie* łagodność, delikatność, miętkość.

Morbifique, *adj. w medyc.* chorobę sprawujący.

Morce, *s. f. w architekturze* gatunek wiązania w kamiennym pawimencie, — bruk inne części bruku wiązający.

- Morceau, *m.* kawałek, *m.* sztuka, *f.* mięso, *n.*
- Morceler, *v. n.* po-, rozdzielić, rozerwać.
- Mordache, *f.* cęgi, obcęgi wielkie kuchenne, *pl.*
- Mordacité, *f. fig.* przycinki, *pl.* uszczypliwość, *f.*
- Mordant, *ante, a.* iadowity, uszczypliwy, kąsający etc etc.
- Mordate, *s. m.* tém imieniem nazywają Turcy chrześciana, którzy przyjąwszy mahometańską wiarę, wyrzekają się iey, i powtórnie muzułmanami zostają.
- Mordelles, *s. f. pl.* rodzaj owadu chrząszczowego.
- Mordicant, *ante, a.* ostry, gryzący, *fig.* uszczypliwy, iadowity.
- Mordienne (à la), *adv.* bez ceremonii.
- Mordiller, *v. n.* trochę kąsać, gryźć.
- Mordoré, *a.* morderowy.
- Mordre, *v. a. et n.* kąsać, gryźć, szczypać, odgryźć etc., *fig.* przycinać komu.
- More, *m.* murzyn, *m.*
- Moreau, *a. m.* cheval —, koń kary, *m.*
- Morelle, *f.* morela, *f.*
- Moresque, *a.* murzyński, — *f.* taniec murzyński, *m.* malowanie murzyńskie, *n.*
- Moresse, *f.* murzynka, *f.*
- Morfil, *m. v.* Marfil, chropowatość, plama na nożu szlufowanym etc., *f.*
- Morfondre, *v. a.* przerażać mrozem, oziębic się —, *r.* marznąć, oziębic się, *fig.* daremnie czekać.
- Monfondure, *s. f.* żoły, choroba końska.
- Morgue, *f.* twarz, mina zuchwała, *f.* wzrok pyszny, poważny, *m.*
- Morguer, *v. a.* (*qq.*) zuchwale, wzgardliwie spoglądać.
- Moribond, *onde, a.* konający, śmierci blizki.
- Moricand, *aude, a.* czarny, bury.
- Morigéner, *v. a.* dobrych uczyc obyczajów.
- Morille, *f.* smardz, *m.*
- Morillon, *m.* rodzaj czarnych winnych gron, *n. — ons, pl.* szmaragdy małe nie szlufowane, *m. pl.*
- Morion, *s. m.* przyłbica, — plagi kolbą muszkietową albo halabarda, kara żołnierska.
- Morions, *s. m. pl. u starożytn.* ludzie niekształtni, od natury upośledzeni, iako garbaci, kulawi, z długimi uszami, spiczastą głową etc., których na uczyt zapraszano dla bawienia gości.
- Morne, *a.* ciemny, posępny, markotny, ponury.
- Morne, *s. f. w herbach* refa u laski, rogu etc.
- Morne, *s. m.* skała albo góra mała w morzu.
- Morné, *é, adj. w herbach o zwierzętach* pyska, zębów, szponów, łapy i ogona nie mający, o strzałach i kopiach tępy, żeleźca nie mający.
- Morné, *s. f. w herbach* zwierz bez paszczy, łap i ogona, — koniec kiia, trzonka, dzidy u łamaney.
- Morniste, *f. fam.* policzek, *m.*
- Morose, *a.* ponury, markotny.
- Morphée, *s. m. w mitologii* Morfeusz, bożek snu.
- Morpion, *m.* wesz wielka, na częściach włosom porośtych mnożąca się.
- Mors, *m.* wędzidło, *n.*
- Morse, *s. m.* koń morski, zwierzę ssące, ziemnowodne.
- Morsure, *f.* ukąszenie, *n.*
- Mort, *f.* śmierć, *f.*
- Mort, *morte, a.* zmarły, umarły, — *m. f.* umarły, *m.*
- Mortadelle, *s. f.* salseson, kietbasa wielka włoska wędzona.
- Mortaillable, *adj.* poddany, po śmierci którego cały majątek na pana spada, gdy bezdzietny, lub nie mając krewnych u miera.
- Mortaise, *f.* gara, *f.*
- Mortalité, *f.* śmiertelność, *f.* u mieranie, *n.*
- Mort-bois, *v. Bois.*

Morte-eau, *s. f.* czas opadania morskiego, — *eau-morte*, woda stojąca, *tête-morte*, ostatek gęsty i suchy po dystylowaniu osobliwie minerałów, — *argent mort*, pieniądże leżące, nie przynoszące żadnego zysku, — *feuille morte*, list zwiędły.
 Mortel, *elle, a.* śmiertelny, — *m. f.* człowiek, *m.*
 Morte-saison, *f.* czas bez zarobku, *m.*
 Mortier, *m.* moździerz, *m.* wapno, *n.*
 Mortifère, *adj.* śmiertonosny, śmiertelny, śmierć przyczyniający.
 Mortifiant, *ante, a.* bolesny.
 Mortification, *f.* martwienie ciała, *n.* kara, *f.* umartwienie, *n.*
 Mortifier, *v. a.* skruszyć (mięso), *fig.* martwić ciało, uśmierzyć, martwić.
 Mort-né, *a.* niezżywo spłodzony.
 Mortodes, *s. f. pl.* perły fałszywe.
 Mortoise, *s. f.* gara, dziura czopowa w cębrowinie, — *d'archet*, dziurka pod podstawkiem smyczkowym gdzie włos jest wprawiony, — *de mât*, gara na spodzie masztu wielkiego.
 Mortuaire, *a.* pogrzebowy, żałobny.
 Morue, *f.* stokfiśz, *m.*
 Morve, *f.* smarkociny, *pl.* nosacizna, *f.*
 Morveau, *m.* smarkociny, *pl.* plugastwo, *n.*
 Morver, *v. n.* o niektórych roślinach ogrodowych gnąć, psuć się.
 Morveux, *euse, a.* smarkaty, zasmarkany, nosaty (koń), — *m. f.* *fam.* smarkacz, *m.*
 Mosaique, *f.* mozaika, sadzona robota, *f.*
 Mosarabe, *s. m. v.* Mozarabe,
 • uade, *f.* faryna biała, *f.*
 • squée, *f.* meczet, *m.*
 osquite, *s. m.* gatunek komarów bardzo uprzykrzonych w ciepłych krajach.
 ot, *m.* słowo, *n.* bon —, do-

wcip, *m.* myśl dowcipna, *f.* en un —, *ad.* słowem, à —, albo pour —, od słowa do słowa, słowo w słowo.
 Motacille, *f. v.* Hochequeue.
 Motelle, Moteille, *f.* ryba mała do śleza podobna, *f.*
 Motet, *s. m.* psalmy pod muzykę podłożone, — śpiewy kościelne.
 Moteur, *m.* sprawca, wódz, *m.*
 Motif, *m.* pobudka, *f.* pochop, zamysł, *m.*
 Motion, *s. f.* ruch, ruszanie się, — wniesienie iakie na zgromadzeniu, podanie, warunek.
 Motilité, *s. f. w hist. nat.* zdolność ruszania się.
 Motiver, *v. a.* wyklądać przy czyny, pobudki zdania iakiego.
 Motrice, *adj. f.* ruch sprawiający, poruszający, — *vertu, puissance motrice*, własność, siła poruszająca, działająca.
 Motte, *f.* bryła ziemi, gruda, *f.* pagórek, *m.* garbowiny, *pl.*
 Motus, *i. fam.* cyt! cicho!
 Mou, *m.* płuca cielece, baranie, *pl.*
 Mou, molle, *a.* miękki, *fig.* niewiesci, słaby, roskoszny.
 Mouchard, *m.* śpieg, *m.*
 Mouche, *f.* mucha, muszka, *f.* śpieg policyi, *m.*
 Moucher, *v. a.* utrzeć nos (sobie, świecy), wyśpiegować.
 Moucherolle, *f.* muchołów, *m.*
 Moucheron, *m.* komar, grzybek na świecy, *m.*
 Moucheté, *ée, p. et a.* pstry.
 Moucheter, *v. a.* pstrzyć, wyrzynać, wycinać.
 Mouchettes, *f. pl.* szczypce, *pl.*
 Moucheture, *f.* wyrzynanie, *n.* pstroczizna, *f.*
 Moucheur, *m.* ten co świece na komedyi uciera.
 Mouchoir, *m.* chustka do nosa, — de cou, na szyję, *f.*
 Mouchure, *f.* knot spalony świecy, *m.*
 *Moudre, *v. a. et n.* mleć.
 Moue, *f. fam.* krzywe usta, *pl.* faire la —, nos spuścić.
 Mouette, *f.* łyska ptak wodny.

- Moufette, *s. f.* wyziew szkodliwy, z lochów podziemnych, ze studni, z kloak etc., — śmierdziel, zwierz z rodzaju drapieżnych dołascicy podobny.
- Mouflard, *ardé, f. fam.* twarz pyzowata, *f.*
- Moufle, *m. fam. v. Mouflard.*
- Moufler, *v. a. fam.* pyzowata twarz robić.
- Mouflettes, *s. f. pl.* obłęki drewniane, któremi szklarz żelazo rozpalone uymuie.
- Mouillage, *m.* miejsce do wyrzucenia kotwicy wygodne, *n.*
- Mouille-bouche, *f.* winiówka, *f.*
- Mouiller, *v. a.* maczać, namoczyć, pokrapiać, oblewać.
- Mouillet, *s. m. u stelmachów* narzędzie do wyrzynania dziur na szprychy kołowe.
- Mouillette, *f. fam.* kawałeczek chleba do maczania w iaiu miętko ugotowaném, *m.*
- Mouilloir, *m.* rożek z wodą u kądzieli, *m.*
- Mouillure, *f.* maczanie etc., *n* wilgoć, mokość, *f.*
- Moulage, *m.* mierzenie drew, miarowe od tego, miarkowe, *n.* zapłata od mielenia, *f.* koła wewnętrzne młynskie, odlewianie etc., *n.* surówka, *f.*
- Moulant, *m.* młynarczyk, *m.*
- Moule, *m.* forma, *f. fig.* wzór, *m.*
- Moulé, *ée, p. et a.* lany etc., drukowany.
- Moulée, *f.* muł od szlufowania, *m.*
- Mouler, *v. r.* lać, odlewać, formować, wybiiać, — du bois, drwa mierzyć, se —, *r. fam.* (*sur qq.*) brać sobie za wzór.
- Mouleur, *m.* — de bois, miernik drew, *m.*
- Moulin, *m.* młyn, *m.*
- Moulinage, *s. m.* kształtowanie iedwabiu we młynie.
- Mouliné, *ée, a.* robaczywy.
- Mouliner, *v. a.* kształtować iedwab we młynie, — u ogrodników o roślinach zepsutych przez robactwo roztoczyć, przeziurawić, poryć.
- Moulinet, *m.* młynek (dziecinny), krzyż do obracania koła, poważ, *m.* winda, korba, kwerla, mątewka, *f.*
- Moulinier, *m.* przędziarz iedwabiu, *m.*
- Moulla, Moullah, Mollah, *s. m.* pop turecki.
- Moultans, *s. m. pl.* płótno malowane i bagazy ze Suratu w Indyach.
- Moulu, *ue, p. et a.* zmielony, *fig.* zbity, or moulu, złoto do pozłacania, *n.*
- Mou lure, *s. f.* ozdoby architektoniczne, wypukłe rzeźby, — ozdoby wypukłe u dział i moździerzów wojennych.
- Mourant, *ante, a.* konający, — rant, *m. idem.*
- *Mourir, *v. n. (de qc.)* umrzeć z czego, uschnąć, zwiędnąć, zgasnąć, se —, *r.* konać.
- Mouron, *s. m.* korzymor, korzyślep, myszotrzew roślina, — iaszczurka żółto nakrapiana.
- Mourre, *s. f.* gra włoska palcami, w której ieden wymawia liczbę iaką, a drugi ią palcami tegoż momentu pokazać powinien.
- Mousquet, *m.* muszkiet, *m.* — tade, postrzał muszkietowy, *m.* — taire, *m.* muszkietyr, *m.* — terie, *f.* strzelanie z muszkietów, *n.* — ton, muszkiet mały, *m.*
- Mousse, *f.* mech, *m.* piana, *f.*
- Mousse, *a.* tępy.
- Mousseline, *f.* muślin, *m.*
- Mousser, *v. a.* pienić się.
- Mousseron, *m.* pieczarki, *pl.*
- Mousseux, *euse, a.* pienisty, pieniący się.
- Mousoir, *s. m.* narzędzie do bicia piany czekoladowey.
- Mousson, *s. f.* wiatr peryodyczny na morzach indyjskich, — czas trwania tych wiatrów.
- Moussu, *ue, a.* mszysty.
- Moustache, *f.* wasy, *pl.*
- Moustique, *s. f.* gatunek komora bardzo ziadliwego w Afryce i Ameryce.
- Mouât, *m.* moszcz, *m.*

- Moutarde, *f.* musztarda, *f.*
 Moutardier, *m.* musztardniczka,
f. musztardnik, *m.*
 Moutier, *s. m.* kościół, klasztor.
 Mouton, *m.* baran, skop, *m.* skopowina, barania, skóra barania, *f. fig.* głupiec, *m.*
 Moutonnaille, *f. fam. fig.* barany dobre, *pl.*
 Moutonné, *ée, a.* wełnisty, kędzierzawy.
 Moutonner, *v. n.* wały rzucać, burzyć się.
 Moutonnier, *ière, a.* głupi iak wół, (baran).
 Mouture, *f.* mielenie, mliwo, *n.* miarka, zapłata od tego, *f.* zboże różne mieszane, *n.*
 Mouvance, *s. f.* trzymanie lenności od pana lennego, a nie dziedzielnego.
 Mouvant, *ante, a.* ruszający, ruchomy, miątki.
 Mouvement, *m.* ruch, *m.* ruszenie, *n.* ruchomość, *f. fig.* pochop, *m.* pobudka, *f.* rozruch, *m.*
 Mouvemens, *pl. w retoryce i poezyi* nowa paletyczna, rozczulaiąca, pobudzająca do czego, — nieporozumienia, kłótnie, wojny domowe.
 Mouver, *v. a.* wskopać trochę ziemię.
 Mouvet, Mouvoir, *s. m.* Mouvette, *s. f.* kiy, którym łóy na świecę rozpuszczony mieszaia.
 *Mouvoir, *v. a.* ruszać, wzr-, poruszyć, *fig.* wzniecać, pobudzać.
 Moxa, *s. m. w medyc.* bawełna w słupek zwinięta, którą w niektórych chorobach do cierpiącego członka przystawiwszy zapalaia.
 Moyé, *s. f.* miękki pas albo żyła w kopalniach twardego kamienia.
 Moyen, *enne, a.* mierny, średni.
 Moyen, *m.* sposób, maiatek, *m.* au — de, *ad* przez, za pomocą, —ns, *pl.* maiatek, *m.*
 Moyennant, *prp.* przez, za pomocą.
 Moyenner, *v. a.* sprawić, przywieść do czego, dokazać.
 Moyer, *v. a.* piłować kamień na dwie.
 Moyeu, *m.* żółtko, *n.* gatunek śliwek, piasta u koła, *f.*
 Mozarabe, *s. m.* chrześcianiin hiszpański niegdys pod panowaniem Maurów i Saracenów.
 Mozette, *s. f.* mucet u kaptura mnichowskiego.
 Mú, *ue, p. et a.* ruszony.
 Muable, *a.* odmienny, niestály.
 Muche-pot, *m. fam.* karczmiško, *n.*
 Mucher, *v, a. fam.* kryć, taic.
 Mucilage, *m.* materya, ropa kleista, *f.*
 Mucilagineux, *euse, a.* ślamowaty, lepki.
 Mucosité, *f.* ślamowatość, smarkociny, *f. pl.*
 Mucroné, *ée, adj. w botanice o roślinach* ostrokończasty, co się u wierzchu ostrzem zakończa.
 Mude, *s. f.* materya z kory drzewey w Chinach.
 Muderis, *s. m. w Turcyi* nauczyciel alkoranu przy cesarskich meczetach.
 Mue, *f.* pierzenie się, linienie, ronienie ielenia etc., *n.* wylina, *f.*
 Muer, *v. n.* pierzyć się, linieć, linić się, wylinieć, odmienić się (o głosie).
 Muet, *ette, a.* niemy, — *m. f. idem.*
 Muette, *s. f.* dwór łowczy, gdzie się myśliwi zbieraią, — legowisko zaiąca.
 Muézin, *s. m.* Turczyn co z wiedzy meczetowey lud do nabożenstwa zwolywa.
 Musle, *m.* pysk, *m.*
 Mufti, *s. m.* Mufty, najwyższy tłumacz prawa, arcyppoturcki.
 Muge, *s. m.* głowacz ryba.
 Mugir, *v. n.* ryczeć, *fig.* szumieć.
 Mugissant, *ante, a.* ryczący, *fig.* szumiący.

Mugissement, *m* ryk, *m*. ryczenie, *n*. *fig.* szum, *m*. szumienie, *n*.

Muguet, *m*. konwaliia, *f*. *fam.* gach, *m*.

Mugneter, *v. a.* zalecać się niewieście, — dokładać starania do osiągnięcia czego, iako urzędu, mieysca etc., — godzić na co, czynić zabiegi.

Muid, *m*. miara pewna, beczka, *f*.

Muire, *s. f.* woda solna do pewnego stopnia wywarzona.

Mulâtre, *a* et *m. f.* mieszaniec, *m*.

Multer, *v. n.* w *sgdach* karać, skazać na karę.

Mule, *f*. pantofel, *m*. mulica, *f*.

Mules, *pl.* oziębliżna, *f*.

Mulet, *m*. muł, sum morski, *m*.

Muletier, *m*. mulnik, *m*.

Mulette, *s. f.* u *sokolników* żółdek ptaka drapieżnego, — wola, flak cielęcy prosty gładki.

Mulon, *m*. kupa soli na pobrzedzu morza, *f*.

Mulot, *m*. mysz polna wielka, *f*.

Muloter, *v. a.* o *dzikach* ryć.

Mulquinerie, *s. f.* przedzenie i handel naysubtelniejszych korónkowych nici.

Mulquinier, *s. m.* ten co przedzie i przedaje korónkowe nici.

Multangulaire, *adj.* w *ieometrii* wielokątny, *lepsze słowo* Polygone.

Multicapsulaire, *adj.* w *botanice* o *owocach* wielotorebkowy.

Multicaule, *adj.* w *botan.* wielogłębny, iezeli z korzenia kilka gałęzi wypuszcza.

Multiflore, *adj.* w *botan.* wielokwiatowy.

Multiforme, *adj.* w *anatomii* różnokształtny, wielokształtny.

Multilatère, *adj.* w *ieometrii* wieloboczny, wielokątny, figura więcej niż cztery boki i cztery kąty mająca.

Multinome, *s. m.* w *algebrze* wielkość z wielu ilości znakami + albo — złączonych złożona.

Multiple, *adj.* w *arytmetyce* li-

T O M II.

czba inną liczbę kilka razy w sobie zawierająca.

Multipliable, *adj.* mogący być rozmnożony.

Multipliant, *s. m.* drzewo indyjskie, którego gałęzie prostopadłe do ziemi spadając nayıpknieyszą formiǳ kolumnadę, — w *dioptryce* szkło szlifowane wielościenne, przez które mnożą się rzeczy.

Multiplicande, *s. m.* mnożna, liczba wierzchnia mająca być przez spodnią rozmnożona.

Multiplicateur, *s. m.* mnożąca liczba spodnia, przez którą wierzchnia się mnoży.

Multiplication, *f.* mnożenie etc., *n*.

Multiplicité, *f.* wielość, wielorakość, *f*.

Multiplier, *v. a.* et *n.* roz-, pomnażać, mnożyć.

Multitude, *f.* mnostwo, *n*. kupa, *f. fig.* pospólstwo, *n*.

Multivalves, *s. f. pl. et adj.* o *pławach* i *konchyljach* wieloskorupowe.

Municipal, *ale, a.* mieyski, krajowy.

Municipalité, *s. f.* municypalność, zwierzchność miasta albo wsi, — wybrani urzędnicy mieyscy administracją i bezpieczeństwem miasta zawiadujący.

Municepe, *s. m.* miasto albo okolica co rzymskie municypalne prawo posiadało.

Munificence, *f.* hojność, *f*.

Munir, *v. a.* (*de qc.*) opatrzyć, *fig. se* — de *patience*, uzbroić się cierpliwością.

Munition, *f.* żywność, *f.* prowiant, *m.* pain de —, chleb razowy, *m*.

Munitionnaire, *m.* prowiantmyster, *m*.

Munychion, *s. m.* w *chronologii* dziesiąty miesiąc ateńskiego roku.

Muqueux, *m. v.* Mucilage.

Muqueux, euse, *a. v.* Mucilagineux.

Mur, *m.* mur, *m*.

Mür, üre, *a.* dojrzały, *fig.* rozsądny.

Muraille, *f.* mur, *m.*
 Mural, *ale, adj. w starożytn.*
 wałowy, *couronne* —, wieniec
 szturmowy, dawany tym, któ-
 rzy najpierw wchodzili na
 mury obleżonego miasta.
 Mure, *f.* morwa, *f.*
 Mûrement, *ad. fig.* rozsądnie.
 Murène, *f.* węgorz morski, *m.*
 murena, *f.*
 Murénophis, *s. f.* węgożownica,
 ryba z rodzaju wężowatych,
 kościstych, bez wyraźnych
 skrzel i bez promieni przy-
 skrzelowych.
 Murer, *v. a.* za-, obmurować.
 Murex, *s. m.* kolec, pław śli-
 makowy, skorupę pojedynczą,
 kręconą, po wierzchu kosmatą
 mający.
 Muriacite, *s. f.* gipsol, czyli so-
 lan sody.
 Muriate, *s. m.* solan, sól z kwa-
 su solnego i zasady iakiej po-
 wstająca.
 Muriatique, *adj.* acide —, kwas
 solny, który z sodą skombi-
 nowany tworzy sól morską.
 Mûrier, *m.* morwa, *f.* (drzewo).
 Mûrir, *v. n. et a.* dostawać, doyr-
 rzewać, dowarzać, doyrzałym
 robić.
 Murmure, *m.* mruczenie, sze-
 mranie, *n.* szum, *m.*
 Murmurer, *v. a.* mrużyć, sze-
 mrać, szumieć.
 Murrhine, *s. f.* napój dawny
 z wina słodkiego i aromatów.
 Murrins, *adj. m. pl.* vases —,
 naczynia z kamienia *murra*
 zwanego, bardzo kosztownego.
 Museographe, *s. m.* autor opi-
 sniący muzeum, czyli skład
 sztuk pięknych i nauk.
 Musagète, *adj. w mitol.* Apollo,
 bożek poezyi, muzyki i sztuk
 pięknych.
 Musaraigne, *f.* kretomysz pospo-
 lity, zwierzę w ogrodach, w kup-
 pach kamieni, stajniach i sto-
 dołach mieszkające.
 Musard, *m.* arde, *f. et a. fam.*
 gnuśny, gap, *m.*

Musc, *m.* piźmowiec; *m.* pi-
 źmo, *n.*
 Muscade, *f.* gałka muszkatołowa,
 kuglarska, *f.*
 Muscadelle, *f.* muszkatela, *f.*
 Muscadet, *s. m.* muszkatela, win-
 ne jagody białe i wielkie, —
 gatunek iabłek muszkatoło-
 wych.
 Muscadier, *m.* drzewo muszkato-
 łowe, *n.*
 Muscadin, *m.* cukierki piźmem
 przyprawione, *pl.*
 Muscat, *ade, a.* muszkatołowy.
 Muscat, *m. v.* Muscadet.
 Muscle, *m.* myszka, *f.* muszkuł,
m. —sculaire, *a.* muszkułowy,
 —sculeux, *euse, a.* pełen mu-
 szkułów etc.
 Muse, *f.* muz, *f. fig.* rymotwor-
 stwo, *n.*
 Musée, *m.* pysk, *m.* mord, *f.*
 Musée, *m. v.* Muséum, izba do
 nauk przeznaczona, *f.*
 Musées, Musées, *s. f. pl.* święta
 u dawnych Greków na cześć
 dziewięciu Muz.
 Museler, *v.* Emmuseler.
 Muselière, *f.* kaganiec, *m.* ogło-
 wie, *n.*
 Muser, *v. n.* zatrudniać się, ba-
 wić się czém inném a nie wła-
 sną robotą, — wpatrywać się,
 wlepić oczy w co, — ogła-
 dać się, próżnować.
 Muserolle, *f.* naprysk, *m.*
 Musette, *f.* gaydy, dudy, *pl.*
 Muséum, Muséon, *m.* muzeum,
 czyli gabinet starożytności, hi-
 storyi naturalnej, obrazów etc.
 Musical, *ale, a.* muzyczny.
 Musicien, *m.* enne, *f.* muzyk,
 muzykant, *m.*
 Musico, *s. m. w Niderlandach*
 szynki dla pospolitego ludu,
 gdzie piia, fajki palą, muzyki
 słuchaia, i z kobietami się bawia.
 Musique, *f.* muzyka, *f.*
 Musophage, *s. m.* szyszak, ptak
 z rodzaju zębatodziobych, ła-
 żących, czworopalczastych.
 Musqué, *ée, a.* piźmem pachną-
 cy, *fig.* łagodny, przyjemny,
 pochlebny.

Musquer, *v. a.* piżmować, piżmiem przyprawić.
 Mus-quinier, *s. m.* tkacz batystowy.
 Musse, *s. f.* kąt skryty, — dziura w płocie albo w krzaku kędy zaiące łażą.
 Musser (se), *v. pr.* chować się, kryć się.
 Musulman, *m.* muzułman, wyznania mahometańskiego, bismurman, *m.*
 Musulmanisme, *s. m.* religia mahometańska, muzułmanizm.
 Mutabilité, *f.* odmienność, *f.*
 Mutacisme, *s. m.* trudność wymawiania liter b, m, p.
 Mutande, *s. f.* odzież spodnia u mnichów.
 Mutation, *f.* odmiana, *f.*
 Mutilation, *s. f.* obcięcie człowieka, okaleczenie, — rzeźanie siebie samego, — wada, niedoskonałość budowania.
 Mutilé, ée, *par. et adj.* obcięty, okaleczony, rzezany, kaastrowany, — w architekturze ułamany, utracony, niedoskonały.
 Mutiler, *v. a.* skaleczyć, rzezać.
 Mutille, *s. f.* rodzaj owadu pszczołowego, do mrówek podobnego.
 Mutin, ine, *a.* krnąbrny, uporny, buntowny, — *m. f.* buntownik, *m.*
 Mutiner (se), *v. r.* buntować się, rzucić się, dasać się.
 Mutinerie, *f.* bunt, upór, *m.* krnąbrność, *f.*
 Mutique, *adj.* w botanice kolcami nie zakończony, gładki.
 Mutir, *v. n.* sinrodzić (o ptakach).
 Mutisme, *m.* niemota, *f.*
 Mutuel, elle, *a.* zobopolny, wzajemny.
 Mutuellement, *adv.* wzajemnie.
 Mutule, *s. f.* kroksztyn ze słupa wypuszczony do położenia balki.
 Myagrur, *s. m.* Inianka roślina.
 Mycélobie, *s. m.* rodzaj owadu chrząszczowego w grzybach znajdujacego się.
 Mycétophage, *s. m.* rodzaj owa-

du chrząszczowego spłaszczonego, grzyby psujacego.
 Mydriase, *s. f.* w medycynie osłabienie wzroku przez zbytne rozszerzenie źrenicy.
 Mygale, *s. f.* ptaszuk pajak, rodzaj owadu bezskrzydłowego, podziemnego.
 Myiologie, *s. f.* opisanie much, komorów.
 Mylabre, *s. m.* rodzaj owadu chrząszczowego, do kantaryd podobnego.
 Myloglosse, *adj.* w anatomii myszka język podnosząca.
 Mylohyodien, *adj.* w anatomii dwa muszkuły kości hyoidalnej, w korzeniach zębów trzonowych początek swój biorące.
 Mylopharyngien, *adj.* w anatomii dwa muszkuły krtani, przy zębach trzonowych zaczynające się.
 Myocéphale, Myocéphalon, *s. m.* w chirurgii nabrzmiałość na powłóce szklannej oka w kształcie muszki głowy.
 Myographie, *s. f.* opisanie muszkuł.
 Myologie, *s. f.* traktat o muszkułach.
 Myomancie, Myomantie, *s. f.* wieszczba ze szczerów i myszy.
 Myope, *a. s.* krótki mający wzrok.
 Myopie, *f.* krótki wzrok, *m.*
 Myosotis, *s. m.* ptasze oczko roślina.
 Myosure, Myosurus, *s. m.* myszy ogon, roślina.
 Myotomie, *s. f.* część anatomii o dyssekcji muszkuł.
 Myriade, *f.* miryada, (10000) *f.* fig. liczba wielka, *f.*
 Myriagramme, *s. m.* miryagram, waga 10 tysięcy gramów zawierająca.
 Myrialitre, *s. m.* miryalitr, miara objętości 10 tysięcy litrów zawierająca.
 Myriamètre, *s. m.* miryametr, miara długości 10 tysięcy metrów zawierająca.

- Myriapodes, *s. m. pl.* stonogi, rodzaj owadu bezskrzydłowego.
- Myriare, *s. m.* miryar, miara 10 tysięcy *arów*, równająca się kwadratowemu kilometrowi.
- Myrmécie, *s. f.* rodzaj brodawek na dłoni i pod podeszwą nóg.
- Myrmécite, *s. f.* kamień wżorzysty, na którym wytłoczona mrówka.
- Myrmécéoleon, Myoméleon, *s. m.* mrówkolew, owad zręcznie mrówki łowiący.
- Myrmécophage, *adj.* mrówkojad, mrówkami karmiący się.
- Myrobolan, *s. m.* mirobolan, owoc indyjski w kształcie żółędzi.
- Myrobolanier, *s. m.* drzewo mirobolan zawsze zielone.
- Myrrhe, *f.* mira, *f.*
- Myrrhite, *s. f.* agat żółty, kamień półprzezroczysty.
- Myrrhinite, *s. f.* kamień mający zapach mirry.
- Myrte, *m.* mirt, *m.*
- Myrtillithe, *s. f.* kamień wzorzysty w liście mirtowe.
- Myrtille, *f.* jagody czarne, borówki, *f. pl.*
- Myrtoides, *s. f. pl.* rodzaj roślin do rzędu mirtowych należących.
- Mystagogue, *s. m.* u starożytn. nauczyciel co nowo przyjętym tajemnicę tłumaczył, — ten, co w świątyniach bogom poświęconych skarby i wszystkie osobliwości pokazywał.
- Mystère, *f.* tajemnica, *f.*
- Mystérieux, euse, *a.* tajemny.
- Mysticité, *f.* badanie w tajemnicach duchownych, *n. fam.* udawanie tajemnic, *n.*
- Mystificateur, *s. m.* przebiegły zwodziciel, wytrawiony oszust.
- Mystification, *f.* zwodzenie, *n.*
- Mystifier, *v. a.* zwodzić.
- Mystique, *a.* tajemny (w religii), — *m.* mistyk, *m.*
- Mystre, *s. m.* miara do płynów u Greków.
- Mythe, *s. m.* podanie, wyiątek z historii baieczney czasów bohaterzkich.
- Mythologie, *f.* mitologią, nauka o bogach pogańskich, czyli podaniach baiecznych, — *gigue*, *a.* mitologiczny, — *logiste*, — *logue*, *m.* mitologista, *m.*
- Mytilite, *s. f.* w *hist. nat.* kosmatek skamieniały, albo kopalny *koncha*, *v.* Mytule.
- Mytule, *s. m.* kosmatek, pochwa morska, mająca skorupę dwowistą niby iedwabiem powleczołą, którym się czepia różnych rzeczy.
- Myure, Myurus, *adj.* w *medyc.* *un pouls* —, puls słabiejący, coraz woluiejący, zmniejszający się.

N.

- Nabab, *s. m.* Nabab, gubernator, rzadca miasta, prowincji w Indjach pod panowaniem wielkiego Mogola.
- Nababie, *s. f.* dostojność, urząd Nababa.
- Nabot, *m.* ote, *f. fam.* karzeł, *m.*
- Nacarat, *m. et. a.* kolor iasnoczerwony.
- Nacelle, *f.* łódka, *f.* czółno, *n.*
- Nacre, *f.* perłowa macica, *f.*
- Nadir, *s. m.* w *astrono.* u nadir, punkt nieba na stronie nam niewidzianej, pod nogami naszymi, czyli ostateczny punkt linii wierzchołkowej, w tamtej stronie nieba będący.
- Naffe, *f.* eau de —, wódka wonna z kwiecia pomarańczowego, *f.*
- Nage, *f.* à la —, *ad.* w pław, pływaniem, *fam. en* —, iak obłany, przemokły.
- Nagée, *s. f.* przestrzeń wody przepłyniona.

- Nageoir, *m.* miejsce do pływania, *n.*
- Nageoire, *f.* pletwa, *f. fig.* pławki, pływaczki, *pl.*
- Nager, *v. n.* pływać, płynąć.
- Nageur, *m. euse, f.* pływacz, rudelnik, *m.*
- Naguère, Naguères, *ad.* nie dawno.
- Naiide, *f.* bogini wód, *f.*
- Naiif, *ive, a.* naturalny, prosty, niewytworny, nieprzymuszony, szczery.
- Nain, *m. naine, f.* karzeł, *m.* karlica, *f.* — *a.* mały, karłowaty.
- Naire, *s. m. u Indyan malabarskich* tytuł szlachte i wojskowym dawany.
- Naissance, *f.* na-, urodzenie, plemień, *n. ród, m. familia, f. fig.* początek, *m.* powstanie, *n.*
- Naissant, *ante, a.* nastający, wynikający, rosnący, wschodzący etc.
- *Naitre, *v. n.* na-, u-, rodzić się, wschodzić, rosnąć, powstać, nastać, ylegać się, pokazywać się.
- Naivement, *adv.* szczerze, prosto, niewinnie.
- Naïveté, *f.* szczerłość, prostota chwalebna, *f.*
- Nakib, *s. m. w Turcyi* urzędnik chorągiew Mahometa noszący.
- Nambouri, *s. m. w Malabarze* duchowny pierwszego rzędu.
- Nan, *s. m.* gatunek muchy zwyczajney u Lapończyków, którą od wszelkiego złego przy sobie w skórzanym woreczku noszą.
- Nanan, *m.* przysmaczek, *m.* (w moście dziecinney).
- Nanette, Nanon, *f.* Anusia, *f.*
- Nanquin, *m.* naukin, *m.* — *quinet, m.* gatunek tegoż przedniejszy, *m.*
- Nantir, *v. a.* zapis, zastaw d. dż, se —, *r. (de qc.)* warować sobie, ubezpieczyć się, *fam.* opatrzyć się w co.
- Nantissement, *m.* zastaw, zapis, *m.* warowanie, *n.*
- Napée, *f.* bogini lasów, *f.*
- Naphte, *f.* kley biały ze skał zbierany, *m.*
- Naples, *m.* Neapol, *m.*
- Nappe, *f.* obrus, *m.* — d'eau, szeroki wedy spadek, *m.*
- Naqueter, *v. n. fam.* czekać unizienie, długo stać.
- Narcisse, *m.* narcys, *m. fig.* człowiek w samym sobie rozkochany, *m.*
- Narcissées, *s. f. pl. v.* Narcissoïdes.
- Narcissite, *s. f.* kamień wzorzysty, kolorem i przezroczystością do narcyasa podobny.
- Narcissoïdes, *s. f. pl.* rodzaj roślin do narcyasa podobnych.
- Narcotique, *a. et m.* spiączkę sprawujący.
- Narcotisme, *s. m. w medyc.* otrucie za pomocą istot narkotycznych, sen sprawujących.
- Nard, *s. m.* narduszek roślina aromatyczna.
- Nargue, *f. fam. (de), fe!* precz! wara! biada!
- Narguer, *v. a. fam.* gardzić.
- Narwal, *s. m. v.* Narval.
- Narine, *f.* nozdrze, *n.*
- Narquois, *m. oïse, f. fam.* filut, oszust, *m.* parler narquois, mówić w języku złodziejskim.
- Narrateur, *m.* opowiadacz, *m.*
- Narratif, *ive, a.* opowiadający.
- Narration, *s. f.* opowiadanie, wylizanie dzieł, powieść, — sprawa sądowa.
- Narrative, *f.* sposobność, sztuka opowiadania, *f.*
- Narrer, *v. a. o.*, powiadać.
- Narval, *m.* iednorożec morski, wieloryb.
- Nasal, *ale, adj. w gramm.* nosowy, iak *an, en, in, on, un,* są dyftongi nosowe.
- Nasalité, *s. f.* własność głosek nosowych.
- Nasammonite, *s. f.* kamień czernony z czarnymi żyłami.
- Nasara, *s. f.* moneta srebrna turetańska.
- Nasarde, *f.* sztuczka, *f.*

- Nasarder, *v. a.* szcztuki komu dawać.
- Naseau, *m.* nozdrze zwierząt, *n.*
- Nasi, *s. m.* prezydent Sanhedrinu u Żydów.
- Nasillard, *arde, a.* gęgot, *m.*
- Nasiller, *v. n.* gęgotać, przez nos mówić.
- Nasillonner, *v. n.* trochę przez nos mówić.
- Nasse, *f.* wiersza, sieć rybia, *f.*
- Nassib, *s. m.* u Turków przeznaczenie, które w wieździe w niebie będącej jest zapisane.
- Natal, *ale, a.* pays —, oyczyzna, *f.* lieu —, ville —, miejsce, miasto oyczyste, *n.* air —, powietrze oyczyste, *n.* jour —, urodziny, *pl.*
- Natation, *f.* pływanie, *n.*
- Natif, *ive, a.* rodem zkąd.
- Nation, *f.* naród, *m.*
- National, *ale, a.* narodowy.
- Nativité, *f.* na-, urodzenie, *n.*
- Natron, Natrum, *s. m.* w dawney chemii tém imieniem nazywano istotę, która się dziś nazywa węglan sody.
- Natta, *s. m.* w medyc. narość mięsista, gatunek woli albo nabrzmałości.
- Nattaire, *s. m.* pustelnik, mnich.
- Natte, *f.* mata, rogoża, plecionka, *f.*
- Natter, *v. a.* rogożą, matami obwijać, obkładać, pleść.
- Nattier, *m.* rogożnik, *m.*
- Naturalibus (iu), *adv.* w stanie natury, w stanie przyrodzonym.
- Naturalisation, *f.* naturalizacya, *f.* — ser, *v. a.* naturalizować, przypuścić do praw kraiowych.
- Naturalisme, *m.* natura, religia naturalna, *f.*
- Naturaliste, *m.* fizyk, naturalista, *m.*
- Naturalité, *f.* stan obywatelski, kraiowy, *m.*
- Nature, *f.* natura, *f.* przyrodzenie, *n.* gatunek, rodzaj, *m.*
- Naturel, *elle, a.* naturalny, przyrodzony, *fig.* naturalny, nieafektowany etc., rodzony, les
- naturels, obywatele, rodacy, kraiowi, *pl.*
- Naturel, *m.* przyrodzenie, *n.* natura, własność, sposobność, *f.* umysł, *m.* au —, podług natury.
- Naucore, *f.* pluskwa wodna o-wad.
- Naufrage, *f.* rozbitcie okrętu, *n.*
- Naufragé, *ée, a.* rozbity w nawałności morskiej.
- Naulage, *m.* przewoźnicze, przewozowe, *n.*
- Naunachie, *s. f.* u dawnych Rzymian gonitwy, igrzyska, bitwy wodne.
- Naurouz, *s. m.* w chronologii pierwszy dzień dawnego słonecznego roku u Persów.
- Nauscopie, *s. f.* sztuka widzenia, odkrywania okrętów na morzu w wielkiej bardzo odległości, do 200 mil rozciągającej się.
- Nauséabonde, *adj.* w medycynie ekliwość i womity sprawujący.
- Nausée, *s. f.* ekliwość, nudy, chęć womitowania.
- Nautier, *s. m.* nóż rybacki.
- Nautile, *s. m.* łódź, gatunek ptawu, w którym ślimak żyje, końca jego z wielu skorupek się składa.
- Nautilite, *s. m.* tenże sam ptaw skamieniały, albo kopalny.
- Nautique, *a.* żeglarski.
- Nautonier, *m.* (w poezyi) żeglarz, *m.*
- Naval, *ale, a.* wodny, morski, okrętowy.
- Navée, *s. f.* ładunek szkuty, łodzi, szczególniej rybą soloną.
- Navet, *m.* rzepa podługowata słodka, *f.*
- Navetière, *f.* rzepisko, *n.* zagon rzepny, *m.*
- Navette, *f.* nasienie rzepne, *n.*
- Naviculaire, *adj.* w botan. łodkowaty, w kształcie czołkowatym, — *s. m.* w anatom. czołnek, kostka w nodze.
- Navigable, *a.* ptawny.
- Navigateur, *m.* żeglarz, marynarz, *m.*

Navigation, *f.* żegluga, *f.* żeglarstwo, *n.*

Naviguer, *v. n.* żeglować, pływać, isdź.

Naville, *m.* kanał, *m.*

Navire, *m.* okręt, *m.*

Navrer, *v. a.* ranić, *fig.* trapić.

Ne, *ad.* nie.

Né, *éé, p. et a.* na-, urodzony, bien —, mal —, dobrego, złego wychowania.

Néanmoins, *ad.* iednak, przecię, mimo to.

Néant, *ad.* nic.

Néant, *m. nic, n.* nikczemność, *f.*

Nebride, *s. f.* skóra młodey łani, ielonka, którą się odziewali towarzysze Bachusa.

Nébrite, *s. f.* kamień czerwona-wy, albo brunatnożółty, iak skóra Faunów i Satyrów, poświęcony Bachusowi.

Nébuloux, *euse, a.* mglisty, posępny, pochmurny.

Nébulosité, *f.* pochmurność, posępność, *f.*

Nécaneés, *s. f. pl.* płótno w paski błękitne i białe wschodnio-indyjskie.

Nécessaire, *a.* potrzebny, — *m.* potrzeba, szkatulka, *f.*

Nécessairement, *adv.* nieodbitcie, koniecznie, nieomylnie.

Nécessitant, *ante, adj.* w teologii przymuszający, przyniewalający.

Nécessité, *f.* potrzeba, nędza, *f.* ubóstwo, *n.* — *tés, pl.* potrzeby, *pl.* prewet, przechód, *m.*

Nécessiter, *v. a.* przymusić, przyniewolić.

Nécessiteux, *euse, a.* nędzny, ubogi.

Nécrologe, *m.* reistr zmarłych, *m.*

Nécrologie, *s. f.* nekrolog, żywot zmarłego, opisanie iego życia.

Nécromance, Nécromancie, *f.* czarnoksięstwo, *n.* czary, *pl.*

Nécromancien, *m.* ienne, *f.* czarnoxieźnik, czarownik, *m.*

Nécrophobie, *s. f.* boiaźń śmierci, — boiaźń zmarłych.

Nécrophore, *s. m.* grobarz, rodzay owadu chrząszczowego, który zagrzebuie zdechłe kre-

ty, myszy, żaby i w ich ciastach iala składa.

Nécrose, *s. f. w-medyc.* zepsucie całkowite członka iakiego.

Néctar, *m.* napój bogów, *m.*

Nectique, *adj. w mineralogii* pływający, gatunek kamienia lekkiego, po wierzchu wody pływającego.

Nectopode, *adj. et s. w historyi naturalney o zwierzętach i ptakach wodnych* płetwonogie, — wodniki, chrząszcze po wodach pływające i w nich się nurzające.

Nécycomancie, *s. f. v.* Necromance.

Nécysies, *s. f. pl. u starożytn. Greków* święto solenne na cześć zmarłych.

Nef, *s. f.* okręt, nawa, — nawa kościoła, czyli część kościoła od wielkich drzwi do choru.

Néfastes, *adj. u dawn. Rzymian* *jours* —, dni nie sądowe, w których się sądy nie odbywały.

Néfle, *f.* niesplik, *m.*

Néflier, *m.* niesplik, *m.* (drzewo).

Négatif, *ive, a.* zaprzeczający, niezezwalający.

Négation, *f.* niezezwalanie, zaprzeczenie, *n.*

Négative, *f.* zdanie niezezwalające, *n.* odmowa, *f.* zapieranie się, *n.*

Négativement, *adv.* przeciwnie, niepozwalając, niezgadziąc się.

Négligé, *m.* suknia nocna, domowa, *f.*

Négligé, *éé, a.* zaniedbany, *fig.* niewymyślny, nikczemny.

Négligemment, *adv.* niedbale, od niechcenia, lekko.

Négligence, *f.* niedbalstwo, *n.* niedbałość, *f.*

Négligent, *ente, a.* niedbały.

Négliger, *v. a.* zaniedbywać, o mieszać, zaniechać.

Négoce, *m.* handel, *m.* rzecz, sprawa, *f.*

Négociable, *a.* o czym można traktować.

Négociant, *m.* kupiec wielki, *m.*

Négociateur, *m.* trice, *f.* pośrzednik, *m.*

- Négociation, *f.* negocjacya, *f.* traktowanie, kupczenie, *n.* handel wexlami, *m.*
- Négocier, *v. a.* traktować, sprawy publiczne prowadzić, — handlować.
- Nègre, *m.* Nègresse, *f.* murzyn afrykański, *m.*
- Nègrerie, *f.* dom na niewolników afrykańskich, *m.*
- Negres-cartes. Negres-castes, *s. f. pl.* u iubilców szmaragi najpiękniejszego koloru, bardzo kosztowne.
- Nègrier, *m.* kupiec niewolnikami handlujący, *m.* — *a. vaisseau*, okręt niewolników tych prowadzący, *m.*
- Nègrillon, *m.* onne, *f.* murzynek, *m.*
- Nègromancie, Nègromant, *v.* Nècromancie, Nècromant.
- Nègus, *s. m.* cesarz abisyński.
- Neige, *m.* śnieg, *m.*
- Neiger, *v. i.* śnieg pada etc.
- Neigeux, euse, *a.* śnieżny.
- Nématoures, *s. m. pl.* rodzaj owadu bezskrzydłowego, o sześciu nogach, którego ogonki włosami się kończą.
- Néméens, *adj. m. pl.* u starożytn. jeux —, igrzyska nemeńskie, przy lesie nemeńskim odbywane.
- Néméoniqué, *s. m.* zwycięzca w igrzyskach nemeńskich.
- Nénies, *s. f. pl.* śpiewy pogrzebowe w dawnym Rzymie.
- Nenni, *ad. fam.* nie.
- Nénuphar, *s. m.* grzybień, lilia wodna roślina.
- Néocore, *s. m. u* dawnych Greków zakrystyan, — miasta rzymskie, w których poświęcone cesarzom świątynie znajdowały się, iako *Smyrna*, *Efez* etc.
- Néoonie, *s. f.* święta na cześć Bachusa, w dzień sprobowania nowego wina.
- Néographe, *m.* nową wynajdujący pisownią, — phisme, *m.* nowa pisownia, *f.*
- Néographisme, *s. m.* sposób pisania nową pisownią, nie zwyczajną, nie będącą w użyciu.
- Néologie, *f.* tworzenie i używanie słów nowych, *n.* — gique, *a.* tycający się tego.
- Néologisme, *m.* wynajdowanie, wyszukiwanie nowych słów, wyrazów, — gotowość używania onych.
- Néologue, *m.* słów nowych używający.
- Néomenie, *s. f. u* Żydów nowożytyca, — u dawn. Rzymian święta na każdym nowiu księżyca.
- Néopète, *s. f.* w mineralogii kwarc ametystowy.
- Néophite, *m. et f.* nowonawrócony, nowowierca.
- Néoterique, *adj.* nowy, terazniejszy, tegoczesny.
- Néotocryptes, *s. m. pl.* galasówka, rodzaj owadu pszczołowego, który ostrym swym pyszczkiem w drzewach i liściach wykręca dziurki dla złożenia iay: a te potem soki okrążają, i tworzą różne wyrostki, np. gałki na liściach dębowych, z których się robak wylęga.
- Népenthés, *s. m.* roślina egipska o której wspomina *Homér* w *odyssei*, że sok z niej na melancholię i utulenie żalu bardzo jest pomocny.
- Neper (baguettes, ou bâtons de) *s.* instrument do mnożenia i dzielenia rozmaitych liczb, przez *Nepera* wynaleziony.
- Néphalies, *s. f. pl.* u dawnych Greków ofiary, w których zamiast wina, wody miodowej używano.
- Népheline, *s. f.* w mineralogii kamień przezroczysty, w kwasie saletrowym wewnątrz ciemniejący.
- Néphélion, *s. m.* w chirurgii mała plamka biała na oku.
- Néphralgie, *s. f.* dolegliwość w nerkach.
- Néphrétique, *a.* nerkowy. — *f.* kamień nerkowy, *m.* bolenie nerek, *n.*

- Néphritis, *s. f. w medyc.* zapalenie nerek.
- Néphrographie, *s. f.* opisanie anatomiczne nerek.
- Néphrologie, *s. f.* traktat anatomiczny o nerkach.
- Néphrotomie, *s. f.* dyssekcya nerek.
- Népotisme, *m.* wpływ krewnych papieża w rządu, *m.*
- Neptune, *s. m. w mitologii* Neptun, bóg panujący nad wodami i morzem, — *w poezyi* morze.
- Neptunien, *s. m.* fizyk, co wszystkie rewolucye globu ziemskiego iedynie przypisuje wodzie.
- Nère, *s. m. w chronologii* czas 600 lat w chronologii Chaldecycków.
- Néréide, *f.* bogini morska, *f.*
- Nerf, *m.* nerwa, suchożyła, *f. fig.* siła, sprężyna, *f.*
- Nerf-férure, *s. f.* zatrat koński.
- Nérite, *s. f.* koncha, ślimak iednoskorupowy w morzu i wodach słodkich żyjący.
- Nérolie, *m.* essencya pomarańczowa, *f.*
- Nervaison, *s. f. w medyc.* nerwy, włókna i ścięgacze.
- Nerval, *ale, a.* nerwy wzmacniający.
- Nerve, *v. a.* stronami obwiązać.
- Nerveux, *euse, a.* żyłowaty, *fig.* silny, mocny.
- Nervin, *adj. w medyc.* nerwy wzmacniający.
- Nervure, *s. f.* żyłowanie czego, sznurki iedwabne, złote albo srebrne, któremi szwy szatne sznurkowane bywają, — *u introligatora* wiązanie ze sznurków na grzbiecie xięgi.
- Nesle, *s. f.* moneta dawna francuzka, 15 deniers wynosząca.
- Net, *nette, a.* czysty, chędogi, próżny, iasny, gładki, *fig.* iasny, wyraźny.
- Net, *ad.* do szcztętu, zupełnie, *fig.* bez ogródki.
- Nettement, *adv.* czysto, ochędognie, — *fig.* iasno, wyraźnie, — szczerze, bez zataienienia, otwarcie.
- Netteté, *f.* czystość, *f.* ochędogstwo, *n.*
- Nettoyement, *m.* chędogzenie, *n.*
- Nettoyer, *v. a.* chędogzyć, czyścić.
- Neuf, *a.* dziewięć, — *m.* dziewiątka, *f.* dziewiąty.
- Neuf, *neuve, a.* nowy, *fig.* nie doświadczony, à—, albo de neuf, *ad.* nowo.
- Neure, *s. f.* mały statek hollenderski rybacki do łowienia śledzi.
- Neuritique, Neurose, *v. Névritique, Névrose.*
- Neutralement, *adv. T. grammat.* w rodzaju niakiim.
- Neutraliser, *v. a.* zoboiętnić, zniszczyć, złagodzić.
- Neutralité, *f.* bezstronność, *f.*
- Neutre, *a.* bezstronny, — *m.* et *a. T.* słowo rodzaju niakiego, *n.*
- Neuvaine, *s. f.* dziewięciodniowe pacierze kościelne, — *la docte—*, dziewięcioro muz, helikońskie dziewczki.
- Neuvième, *a. et m.* dziewiąty, dziewiąta część, *f.*
- Neuvièmement, *ad.* podziwiąte.
- Neveu, *m.* synowiec, siostrzeniec, *m.*
- Nevralgie, *s. f. w medyc.* dolegliwość nerwów.
- Nevritique, *adj.* lekarstwo na dolegliwości nerwowe.
- Névrographie, *s. f.* opisanie nerwów.
- Névrologie, *s. f.* część anatomii o nerwach, — traktat o nerwach.
- Névroptères, *s. m. pl.* żyłkoskrzydłowy, rodzaj owadu, u którego cztery skrzydła są nieokryte, i niby w siatkę żyłkami przeplatane.
- Névrose, *s. f. w medyc.* dolegliwość, choroba nerwów.
- Névrotique, *adj.* lekarstwo nerwowe.
- Névrotomie, *s. f. w anatomii* dyssekcya nerwów.

- Newtonianisme, *s. m.* nauka czyli teoria *Newtona* o mechanizmie świata, szczególnież zaś o ruchu ciał niebieskich i ich własnościach.
- Newtonien, *s. m.* fizyk, trzymający się zasad i nauki *Newtona*.
- Newtonien, ienne, *adj.* do nauki *Newtona* należący.
- Nez, *m. nos, m.*
- Ni, *c. ani.*
- Niable, *a.* zaprzeczny.
- Niais, aise, *a.* oiseux niais, ptak z gniazda wyjęty, *fig.* głupi, dudek, głupiec, prostak, co nie zna jeszcze świata.
- Niaiser, *v. n.* dzieciństwa wyrabiać.
- Niaiserie, *f.* dzieciństwo, głupstwo, *n.*
- Niche, *f.* frambuga, *f.* ką, *m. fam.* psikus, *m. psota, f.*
- Niché, *f.* gniazdo pełne ptaków. *n. fig.* plemię obrzydliwe, *n.*
- Nicher, *v. n.* gnieździć się, — *a. fam.* po-, wstawić, se-, *r. fig.* osieść, osadowić się, wkraść się.
- Nichet, *m.* iaie z gniazda, *n.*
- Nichoir, *m.* ptaszyniec, *m.*
- Nickel, *s. m.* w *mineralogii* nikiel, metall zupełnie nakształt srebra biały, doskonale ciągiy.
- Nickolane, *s. m.* w *mineralogii* nikolana, nowo wynaleziona istota metaliczna, nieco odmienne od *niklu*.
- Nicolas, *m.* Mikołaj.
- Nicoteux, *s. m. pl.* kawał dachówki na czworo rozbitey.
- Nicotiane, *s. f.* tabaka, tytuń.
- Nid, *m.* gniazdo, *n. fig.* legowisko, łożę, mieszkanie, *n.*
- Nidoreux, euse, *a.* swędowaty.
- Nièce, *f.* synowica, siostrzenica, *f.*
- Nielle, *f.* miodówka, czarnuszka.
- Nieller, *v. a.* miodówką zepsuć, zwarzyć.
- Nier, *v. a.* przeczyć.
- Nigaud, aude, *a.* głupi, — *m. f.* dudek, głupiec, *m.*
- Nigauder, *v. n.* błaznować, dudkować, fraszkami się bawić.
- Nigauderie, *f.* błaznowanie etc., *n.*
- Nigroll, Négueil, *s. m.* ryba morska z czarnemi oczyma i czarną na ogonie plamą.
- Nigrin, *s. m.* w *mineralogii* nigryn, czyli niedokwas tytanu.
- Nigua, *s. m.* rodzaj owadu zaskórnego, *v.* Chique.
- Nihil album, *s. m.* w *dawney chemii* niedokwas cynku w wierzchołku pieca osiadaiaący, przy wytopianiu metallów, — niedokwas cyny.
- Nilghaut, *s. m.* gatunek antylopy z rogami na przód zakrzywionemi *zwierzę*.
- Nillas, *s. m.* materya indyyska z kory drzewney z iedwabiem.
- Nille, *s. m.* witeczki, kołeczka u macicy winny kwitnący, — goźdz z kołkiem utrzymujący kwatery w oknach kościelnych, — w *hutach* rurka drewniana, którą na żelazną rękoieść wkładaia, aby nie paliła, — w *herbach* krzyżyk małe kotwiczkę po końcach maiaący.
- Nilomètre, *s. m.* nilometr, słup, czyli kolumna wysoka marmurowa blisko Kairu w Nilowej zatoce stojąca, na której oznacza się ilość przybyły w rzece Nilu wody.
- Nimbe, *s. m.* koło około głowy rzymskich cesarzów na starych monetach, — krąg światły, promienisty około głowy świętych na obrazach.
- Nimbo d'Acosta, Margoufier a feuilles de Fresne, *s. m.* drzewo amerykańskie iesionowi, a żółty owoc iego oliwkowi podobny.
- Nippe, *s. f.* odzież, stroie isprzęty do ubioru potrzebne.
- Nipper, *v. a.* opatrzeć kogo stroiem, sukniami.
- Nique, *f. fam.* faire la — à qc., potrząsać nad czém głową.
- Nise, *s. f.* pokład zwierzchni w kopalniach żupnego kamienia.
- Nisfié, *s. f.* moneta złota turecka, ieden piast i 20 par wynosząca.

Nitouche (sainte), *s. f.* dewotka, krzywgotka, *faire la* —, pokrywać się nabożeństwa pozorami, udawać świętoszka, *v. M'touche.*

Nitrate, *s. m. w chemii* sól powstająca z kombinacji kwasu saletrowego z zasadą iaką.

Nitre, *m. saletra, f.*

Nitreux, *euse, a. saletrowy.*

Nitrièrre, *f. dół saletrowy.*

Nitrique, *adj. w chemii acide* —, kwas saletrowy.

Nitrogène, *s. m. gaz saletrorodny.*

Nitro-muriate, *s. m. w chemii* sól powstająca z kombinacji kwasu saletrosolnego z zasadą iaką.

Nitro-muriatique, *adj. acide* —, kwas saletrosolny, czyli mieszanina jedney części kwasu wodosolnego z dwiema kwasu saletrowego, niewłaściwie nazywana wodą królewską.

Niveau, *m. szródwaga, f. prawo* dło rumistrskie, *n. zupełna* równina, *f. au* —, *de* —, podług szródwagi, równie.

Niveler, *v. a. podług szródwagi* ustawić, *prawkidłem* mierzyć.

Niveleur, *m. prawidłem rumistrskim* mierzący.

Nivellement, *s. m. ustawianie* szródwagą, niwellacya, — *de toutes les fortunes*, porównanie, równy dział wszystkich majątków.

Nivette, *f. rodzaj brzoskwiń, f.*

Nobiliaire, *m. xiążka szlachty* kraiovey, *f.*

Nobilissime, *m. f. szlachetny* (tytuł).

Noble, *a. szlachecki, fig. szlachetny, wspaniały, — m. szlachcic, m.*

Noblement, *adv. szlachetnie.*

Noblesse, *f. szlachta, f. szlachectwo, n. fig. szlachetność, wspaniałość, f.*

Noce, *f. albo Noces, f. pl. małżeństwo, wesele, goście weselni, m. pl.*

Nocher, *m. (w poezyi) przewoźnik, m.*

Noctambule, *v. Somnambule.*

Noctilion, *s. m. zmora, gatunek* nietoperza.

Noctilique, *a. świecący się w nocy.*

Noctuelle, *s. f. ómy, rodzaj* owadu motylowego, który tylko w wieczór i rano lata, a w dzień się kryje.

Nocturlabe, *s. m. instrument* do wynalezienia w nocy wysokości gwiazdy północney.

Nocturne, *a. nocny, — m. część* iutrzni, *f.*

Nodus, *s. m. dymienica, guz* weneryczny na kości albo w przegubach.

Noel, *m. Boże narodzenie, n.* pieśń na to, *f.*

Noeud, *m. węzeł, fontaź, m. fig.* węzeł, związek, sęk, *m. trudność, f.*

Noguet, *m. kosz owocowy, m.*

Noguette, *f. przekupka, dzie* wczyna przedawająca, *f.*

Noir, *noire, a. czarny, brudny, fig. czarny, ciemny, złośliwy, be* zeczny, — *m. czerni*, farba czarna, *f. czernidło, n. murzyn, m.*

Noirâtre, *a. czarnawy.*

Noiraud, *aude, a. m. et f. włosy* czarne, *twarz* czarnawą mający.

Noirceur, *f. czarność, f. fig. be* zeczność, *f.*

Noircir, *v. a. czernić, fig. czer* nić, oślawiać, se —, *r. czer* nieć, czernić się.

Noircisseur, *m. sarbierz, co* czarno farbuje, *m.*

Noircissure, *f. plama* czarna, *f.*

Noire, *s. f. nota* muzyczna czarna połowę białey noty wótca.

Noise, *f. fam. spór, swar, m.* zwada, *f.*

Noisetier, *m. leszczyna, f.*

Noisette, *f. orzech* laskowy, *m.*

Noix, *f. orzech, orzech* włoski, *m.*

Noli me tangere, *s. m. czułek* zwyczajny, roślina, której gdy się kto liści dotyka, też liścia iakby czucie miały, stulają się, i dopiero po niejakim czasie

- znowu się rozwiaiają; — gatunek raka *choroba*.
- Nolis, Nolissement, *m.* naieście, *n.* ładunek okrętu, *m.*
- Noliser, *v. a.* najmować okręt komu, albo u kogo na śródziemnym morzu.
- Nom, *m.* imię, *n.*
- Nomade, *a.* wędrujący.
- Nomance, Nomancie, *s. f.* wieszczenie z liter imienia czyiego.
- Nomarque, *s. m.* rządzca powiatu w Egipcie, *v. Nome*.
- Nombrant, *a. m.* nombre — liczba rachująca, *f.*
- Nombre, *m.* liczba, gromada, kupa, *f.*
- Nombrer, *v. a.* po-, liczyć.
- Nombreux, *euse, a.* liczny.
- Nombril, *m.* pępek, *m.*
- Nombril de Venus, — rozłóg, rząsa wietrzna *roślina*.
- Nome, *s. m.* powiat, ziemia, na które niegdys Egipt był podzielony, — dawny wiersz na cześć Apollina.
- Nomenclateur, *s. m. u dawnych Rzymian* niewolnik, który znając wszystkich obywateli po nazwisku wskazywał ich tym, którzy wiedzieć o nich potrzebowali, — ten, co się uczy nomenklatury iakiey nauki albo rzemiosła.
- Nomenclature, *s. f.* nomenklatura, słownik, rejestr imion i nazwisk w historii naturalney i innych naukach.
- Nomie, *s. f.* prawo, reguła, *słowo to nie używa się osobno, lecz służy do tworzenia innych, iako anatomie, astronomie etc.*
- Nominales, *a. f.* prières — publiczne modlitwy za zwierzchność etc., *f. pl.*
- Nominataire, *a.* mianowany na beneficium, *m.*
- Nominateur, *m.* mianownik.
- Nominatif, *m.* T. pierwszy mianujący przypadek, *m.*
- Nomination, *f.* mianowanie, *n.*
- Nominaux, *s. m. pl.* imionotworecy, sekta filozofów utrzymujących, że przmioty wielu rzeczom iednegoż gatunku służące, iakoto: *rodzay, gatunek, różnica, własność i przypadek*, są tylko imionami oznaczającemi rozmaite sposoby, w iakich logika uważać może rzeczy.
- Nomion, *s. m. u dawnych Greków* pieśń pasterka miłosna.
- Nommément, *ad.* mianowicie.
- Nommer, *v. a.* na-, zwać, mianować, na-, przeznaczyć, se-, r. zwać się.
- Nomocanon, *s. m.* zbiór praw cesarskich i duchownych mających z niemi stosunek, — zebranie kanonów apostołskich OO. SS. i zbiorów dawnych powszechnych.
- Nomographe, *s. f.* autor zbioru praw i dySSERTACJI o prawach.
- Nomophylax, *s. m. u dawnych Ateńczyków* urzędnik czuwający nad wykonaniem praw.
- Nomothète, *s. m.* prawodawca, tén imieniem Ateńczykowie nazywali tych, którzy im prawa dawali.
- Nompareil, elle, *adj.* nieporównany, niepośledni, wysmienity.
- Nompareille, *s. f.* w drukarni gatunek małych liter, — wstążka iedwabna bardzo wązka, — gatunek ziarenek cukrowanych.
- Non, *ad.* nie, non seulement, nie tylko, non plus, nie bardziej, nie więcej, non plus que, nie mniej iak.
- Nonagésaire, *a.* dziewięćdziesiątletni.
- Nonagesime, *adj. et s. m.* w astronomii punkt ekliptyki oddalony od punktu przecięcia iey z horyzontem na 90 stopni.
- Nonagone, *s. m.* w iometryi dziewięciokąt, figura dziewięć boków i dziewięć kątów mająca.
- Nonandre, *adj.* w botanice kwiat dziewięć nitek pyłkowych mający, *v. Ennéandrie*.

Nonante, *a.* dziewięćdziesiąt.
 Nonantième, *a.* dziewięćdziesiąty.
 Nonce, *m.* nuncyusz papieżki.
 Nonchalamment, *adv.* niedbale.
 Nonchalance, *f.* niedbalstwo, *n.*
 Nonchalant, *ante, a.* niedbały.
 Nonciature, *s. f.* nuncyuszostwo,
 godność posła papieżkiego, —
 kray, w którym się władza
 jego rozciąga.
 Non-conformiste, *s. w Anglii*
 niewyznający religii anglikań-
 skiej.
 None, *s. f.* niespór, albo go-
 dzinki o trzeciej po południu.
 Nones, *s. f. pl. w starorzyn-*
skim kalendarzu siódmy dzień
 miesiąca marca, maja, lipca i
 października, a innych miesięcy
 piąty.
 Nonnain, *Nonne, f. fum.* mni-
 szka, zakonnica, *f.*
 Nonnette, *f.* zakonniczka, *f.*
 Nonobstant, *prp.* bez względu,
 mimo.
 Non-pair, *a.* nieparzysty, nie-
 równy.
 Non-plus-ultra, *s. m.* najwyższy
 stopień doskonałości. — meta,
 za którą daley przeyść niepo-
 dobna.
 Non-résidence, *f.* niebytność w re-
 zydencji, *f.*
 Nonuple, *a.* dziewięćoraki.
 Nonupler, *v. a.* dziewięć razy
 pomnożyć.
 Non-usage, *m.* nieużywanie, *n.*
 Non-usage, *s. m.* niezwyčaj-
 ność, niezwykłość słowa zale-
 żanego, prawa starego etc.
 Non-valeur, *f.* bezcenneść, *f.*
 dług pozostały z podatków
 etc., *m.*
 Non-vue, *s. f. w maryn.* niepo-
 strzeżenie, niedożrzenie okrętu
 w bardzo mglistej chwili.
 Nopage, *s. m.* wrywanie szy-
 płów, węzełków ze sukna szczy-
 pcykami.
 Noper, *v. a.* węzełki ze sukna
 kleszczykami wrywać.
 Noquets, *s. m. pl.* nagięte blachy
 ołowiane w kątach pod dachó-
 wkami.

Nord, *m.* T. północ, *f.* wiatr
 północny, *m.*
 Normal, *ale, adj. w ieometryi*
ligne —, linia prostopadła,
 — *Ecole normale.* szkoła nor-
 malna, w której do stanu na-
 uczycielskiego sposobią.
 Normand, *ande, adj.* nieszczerý,
 dwóywykładny.
 Nosologie, *s. f. w medyc.* roz-
 prawa o chorobach w ogólności.
 Nostalgie, *s. f. w medyc.* choroba
 kraiowa, gorąca żądza powró-
 cenia do swoiey oyczyzny.
 Nostoc, Nestoch, *s. m.* gatunek
 mchu trzęsącego się za do-
 tknięciem.
 Nostomanie, *s. f. v.* Nostalgie.
 Nota, *m.* znak.
 Notable, *a.* znaczny, znakomity.
 Notables, *m.* przednieysi obywatele.
 Notaire, *m.* notaryusz, pisarz pu-
 bliczny.
 Notamment, *ad.* osobliwie.
 Notariat, *m.* notaryuszostwo, *n.*
 Notarić, *a. m.* acte —, doku-
 ment przez notaryusza spisa-
 ny, *m.*
 Notation, *s. f. w arytmetyce* ce-
 chowanie liczb charakterami
 im właściwemi.
 Note, *f.* znak, *m.* nota, *f.* przy-
 pis, *m.* kara zelżywa, obelga, *f.*
 Noter, *v. a.* na-, znaczyć, *fig.*
 osławić, oczernić.
 Noteur, *m.* noty piszący.
 Notice, *f.* wiadomość, *f.* dzien-
 nik, reiestr, *m.*
 Notification, *s. f. w sprawach*
sądowych notyfikacya, obwie-
 szczenie, ogłoszenie.
 Notifier, *v. a. w sądach* obwie-
 ścić, ogłosić co.
 Notiomètre, *s. m.* hygrometr,
 wilgociomierz, instrument me-
 teorologiczny.
 Notion, *f.* znościomość, wiado-
 mość, *f.*
 Notoire, *a.* iawný.
 Notonecte, *s. f.* zadopływ, ro-
 dzaj owadu świerszczowego,
 pływającego na wodzie, znaj-
 dującego się na błotach i sta-
 wach.

- Notoptère, *adj. et s. m.* śledziówka, ryba koścista skrzelowata, mająca płetwę iedną na grzbiecie.
 Notoriété, *f.* iawność, *f.*
 Notre, *pr. nasz, le, la nôtre, nasz.*
 Notule, *f.* przypisek, *m.* adnotatka, *f.*
 Nouasse, *f.* polna gałka muszkatołowa, *f.*
 Noue, *f.* gąsior, kął między dwiema dachami, *m.*
 Noué, *é, p. et a.* na węzeł związany, *c. f.* racbitique, *fig.* zawity.
 Nouement, *m.* za-, związanie na węzeł, *n.*
 Nouer, *v. a.* na węzeł za-, związać, węzeł zrobić, *fig.* zawrzeć, uczynić.
 Noues, ou Nos, wnątrznosci stokfisa solone razem z rybą.
 Nouet, *m.* woreczek z korzeniami, *m.*
 Nouveux, *ense, a.* sękowaty.
 Nougat, *m.* gatunek ciasta międłałowego, *n.*
 Noulet, *s. m.* rynny ołowiane albo drewniane do ścieku wody.
 Nourrain, *m.* narybek, *m.*
 Nourri, *ie, p. et a.* wyżywiony, karmiony, pełen, mocny, *fig.* tłusty, pełen, mocny.
 Nourrice, *f.* mamka, *f.*
 Nourricier, *iére, a. père—, mère—, wy—, żywiciel, m.* —lka, *f.* suc—, sève—, sok żywiący, *m.*
 Nourrir, *v. a. et n.* wy-, żywić, karmić, *fig.* wychować, żywić, utrzymywać.
 Nourrissage, *m.* chowanie bydła, *n.*
 Nourrissant, *ante, a.* posilny.
 Nourrisson, *m.* osesek, *m.*
 Nourriture, *f.* pokarm, *m.* żywność, strawa, karmia, *f. fig.* wychowanie, *n.*
 Nous, *pr. pl.* my, *nas.*
 Nouveau, Nouvel, elle, *a.* nowy.
 Nouveau, *ad. nowo, de —, znowu, powtórnie.*
 Nouveauté, *f.* nowość, odmiana, *f.*
 Nouvelle, *f.* nowina, wiadomość, *f.*
 Nouvellement, *ad.* niedawno.
 Nouvelleté, *s. f.* w prawie turbowanie kogo w possessyi.
 Nouvelliste, *m.* nowiniarz, *m.*
 Novale, *f.* nowina, *f.*
 Novateur, *m.* wynalęzca nowych rzeczy, odmian, *m.*
 Novation, *s. f.* w prawie zamiana dęgu na inny, odmiana dokumentu zmieniającego hypotekę.
 Nouvelles, *s. f. pl.* konstytucye cesarza Justyniana, część prawa rzymskiego.
 Novembre, *m.* listopad, *m.*
 Novice, *a. et m. f.* nowicyusz, niedoświadczony, niećwiczony.
 Noviciat, *m.* nowicyat, *m. fig.* proba, *f.*
 Novissimé, *ad. fam.* niedawno.
 Noyale, *f.* płótno grube, *n.*
 Noyau, *m.* pestka, *f. T.* słupiec wschodów kręconych, *m.*
 Noyé, *é, par. pas. et adj.* utopiony, — *fig.* zgubiony bez ratunku, — *u drukarzy papier —, papier nadto zmoczony, batterie —, baterya* tak blisko powierzchni wody będąca, że strzelnic otworzyć nie można.
 Noyer, *m.* drzewo orzechowe, *n.* orzeszyna, *f.*
 Noyer, *v. a. u—, za—, topić, zaurzyć, se —, r. za—, utopić się, utonać.*
 Noyon, ou Néion, *s. m.* w grze kulą dołek za celem wykopany, aby kula przerzucona weń wpadła.
 Noyure, *s. f.* u nożownika dziura do opitowania i ogładzenia główki szrubowej albo goździa.
 Nu, nue, *a.* nagi, goły, obnażony, — *m. T.* nagosć, *f.* obnażenie, *n. à nu, ad. nago.*
 Nuage, *m.* chmura, pochmurność, *f.* obłok, *m.*
 Nuageux, *euse, a.* obłoczysty.
 Nuance, *f.* zmieszanie, *n.* cień, *m.*
 Nuancer, *v. a.* mieszać, cienić, ułożyć.
 Nabécule, *s. f.* choroba oczu,

w które chory iak przez mgłę widzi.

Nubile, *a.* dorosły.

Nudicolles, *s. et adj. m. pl.* gołozzyne, rząd ptaków drapieżnych, mających długie pióra u sponu szyi w kształcie kołnierza, do którego głowę wciągają mogą.

Nudipédales, *s. f. pl.* święta bardzo rzadko w dawnym Rzymie obchodzone, z powodu powietrza morowego, albo głodu, w których bosemi nogami chodzili.

Nudité, *f.* nagosc, *f.*

Nue, *f.* obłok, *m.*

Nuée, *f.* chmura, *f. fig.* chmura, kupa, *f.*

Nument, *v.* Nument.

Nuer, *v. a. v.* Nuancer.

***Nuire**, *v. n.* (à) za-, szkodzić, *fam.* przeszkadzać.

Nuisible, *a.* szkodliwy.

Nuit, *f.* noc, *f. de —*, *ad.* w nocy.

Nuitamment, *ad.* w nocy.

Nuitée, *f.* czas nocny, *m.* noc, robota nocna, *f.*

Nul, *ulle*, *a.* żaden, *fig.* nieważny.

Nulle, *f.* znak w piśmie tajemnym nic nieznaczący, *m.*

Nullement, *ad.* żadną miarą, żadnym sposobem, bynajmniej.

Nulle-part, *ad.* nigdzie.

Nulli, *s. m.* iaiecznicza z wodą różową i cukrem, przysmak włoski.

Nullité, *s. f.* opuszczenie formy, nieważność.

Nument, *ad.* szczerze, bez ogródki.

Numéraire, *a. f.* valeur —, wartość pieniądzo nadana, *f.* — *m.* gotowy grosz, *m.*

Numéral, *ale*, *a.* liczbę oznaczający.

Numérateur, *m.* T. licznik, *m.*

Numération, *f.* T. numeracja, *f.* liczenie, wypłacenie, *n.*

Numérique, *a.* do liczb należący.

Numériquement, *ad.* podług liczby.

Numéro, *m.* liczba, numera, *f.*

Numéroter, *v. a.* numerować, liczbami znaczyć.

Numismales, *s. f. pl.* kamień wapienny spłaszczony.

Numismatique, *adj. et s.* numizmatyka, nauka o medalach, — należący do starożytnych medalów.

Numismatographie, *s. f.* opisanie starożytnych medalów.

Numismatiste, *s. m.* antykwarysta, biegły w nauce o medalach.

Nunme, *s. m.* moneta dawnych Rzymian.

Nummulaire, *s. f.* pieniążnik, śpiwzrod roślina.

Nuncupatif, *adj. m.* testament ustny w obecności świadków uczyniony.

Nundinales, *adj. f. pl. u dawn.* Rzymian pierwsze osm liter alfabetu, z których każda corocznie oznaczała przypadający iarmark.

Nunna, *s. f.* płótno białe chińskie.

Nu-pieds, *ad.* bosy.

Nuptial, *ale*, *a.* weselny.

Nuque, *f.* kark, *m.*

Nutation, *s. f.* w botanice nawrot rośliny do słońca, w astronomii pozorny ruch stałych gwiazd w stosunku do ekwatora.

Nu-tête, *ad.* z gołą, nienakrytą głową.

Nutritif, *ive*, *a.* posilny.

Nutrition, *f.* posiłek z pokarmu, *m.* żywienie, *n.*

Nutritum, *s. m.* maść osuszająca i odświeżająca z gleyty, octu mocnego i oliwy.

Nyabel, *s. m.* drzewo na brzegach Malabaru rosnące.

Nyctalope, *s.* ten co wieczorem mało, a w nocy nic zgoła nie widzi.

Nyctalopie, *s. f.* choroba oczu w której chory cokolwiek w dnie widzi, w wieczór mniej, a w nocy wcale nic.

Nyctélies, *s. m. pl.* święta dawnych Greków na część Ba-

- chusa odbywane w nocy przy świetle pochodni.
- Nyctéméron, *s. m. w chronol.* obrot dzienny pozorny słońca około ziemi.
- Nyctériens, *s. m. pl.* ptastwo nocne drapieżne, iako sowy, pułhacze etc.
- Nymphagogue, *s. m.* ten co panę młodą z oycowskiego domu do męża odprowadzał.
- Nymphales, *s. f. pl.* gatunek motylów skrzydła w zęby wyciżnane mających.
- Nymphe, *f. w mitologii* Nimfa, bogini w rzekach, zdrojach i fontannach przebywająca, — *w poezyi* młoda i piękna dziewczyna, — *u Greków dawn.*

- pałna młoda, nowo zaślubiona, — *w hist. nat.* poczwarka, przeobrażenie owadu z gasienicy, — *w anatomii* nimfy, dwa fałdy skóry umieszczone przy dwóch brzegach części wyższej fałdu niewieściego, pod wielkimi wargami.
- Nymphée, *s. m. w starożyt.* kąpiele publiczne.
- Nymphomanie, *s. f. w medyc.* rozjątrzenie macicy, — szaleństwo maciczne.
- Nymphotomie, *s. f. w chirurgii* operacya, w której ucinają po kawałku nimfy, gdy się tak wzrostem przedłużą, iżby przeszkadzały w chodzeniu lub w sprawie łozowej.

O.

O! i. o!

- Oannès, *s. m. w mitologii* bożek dawnych Babilończyków.
- Oariste, *s. m. w poezyi greckiej* dyalog, rozmowa między mężem i żoną, iako w VI. xiędze *Illiady* rozmowa Hektoraz *Andromaką*.
- Oasis, *s. f.* wyspy zieleniejące i zamieszkałe w pośród piasków gorących Libijskich.
- Obai, *s. m.* gatunek iasminu iapońskiego.
- Oban, *s. m.* sztaba złota 22 karaty wążca w Japonii zamiast monety używana.
- Obconique, *adj. w botanice* stożkowaty, w kształcie głowy cukru.
- Obédience, *f. T.* posłuszeństwo klasztorne, pozwolenie, *n.* rozkaz na odjazd do innego klasztoru, *m.*
- Obédienciaire, *s. m.* dziekan kapituły lionńskiej S. Justa.
- Obédienciel, *elle, a. T.* posłuszny.
- Obédiencier, *s. m.* zakonnik na czas iaki z klasztoru oddalający

- się dla dopełnienia beneficjalnej funkcji.
- Obéir, *v. n. (ć)* posłusznym być, słuchać, dać się powodować, ustępować.
- Obéissance, *f.* posłuszeństwo, *n.* moc, władza, *f.*
- Obéissant, *ante, a.* posłuszny.
- Obèle, *s. m. w dawnych pi-smach* znak w kształcie różenka na brzegu rękopismu kładziony, ostrzegający, że się tam znajduje powtarzanie, fałszywa nauka, albo zbytńia obfitość słów.
- Obélisque, *m.* obelisk, piramida wązka i długa z iedney sztuki kamienia zrobione pomnik, monument publiczny.
- Obéré, *ée, par. pas. et adj.* o-dłużony, długami obarczony.
- Obérer, *v. a.* zadłużać.
- Obesité, *s. f. w medyc.* zbytńeczna otyłość.
- Obier, Aubier, *s. m.* biel na drzewie, włoknisty sły pod korą drzewną.
- Obit, *m. T.* anniwersarz zmarłego, *m.*

Obituaire, *a. et m.* registre —, reieistr kościelny zmarłych, następcza duchownego na beneficium, *m.*
 Objecter, *v. a.* zarzucić, zarzut czynić, zadawać, zarzucać.
 Objectif, *ive, a.* zasadzony.
 Objection, *f.* zarzut, *m.*
 Objet, *m.* obiekt, zamiar, *m.*
 Objurgation, *f.* burka, *f.*
 Oblade, *s. m.* gatunek ryby z rodzaju łuszczaków.
 Oblat, *s. m.* ten co się zakonowi poświęciwszy majątek zgromadzeniu iakiemu oddawał, — dziecko do zakonu obiecane, — żołnierz, inwalid, którego nigdy każde opactwo żywić było powinne.
 Oblation, *f.* ofiara, *f.* sprawowanie ofiary, *n.*
 Obligation, *f.* powinność, *f.* obowiązek, ręczny zapis, cyrograf, *m.*
 Obligatoire, *a.* obowiązujący.
 Obligé, *m.* kontrakt na termin rzemieślniczy, *m.*
 Obligé, *ée, a.* obowiązany.
 Obligeamment, *adv.* w sposobie obowiązującym, uymuiącym.
 Obligeant, *ante, a.* grzeczny, zobowiązujący.
 Obliger, *v. a.* z-, obowiązać, z-, przyniewolić, łaskę, przysługę uczynić, zapisać, zastawić, oddadź na naukę, *s'* —, *r. (à qc.)* obowiązać się do czego.
 Obliquation, *s. f.* w optyce cathète d' —, linia prosta prostopadła do zwierciadła, w punkcie odbicia się promienia.
 Oblique, *a.* ukośny, *fig.* podey-rzany, niesłuszny, skryty, *angle* —, kąt mniey lub więcey 90 stopni mający, — *ligne* —, linia ukośna co na inną linią padając czyni z nią kąt ukośny, — *w nauce o słonecznych kompasach, plans* — *s.* płaszczynny, które oddalając się od zenitu, skłaniają się do horyzontu, *w mechanicie percussion* —, uderzenie ukośne, kie-

dy linia, po którey ciało uderzające przebiega, nie iest prostopadła do ciała uderzonego, albo nie iest na linii środka ciężkości tegoż ciała, *w iedografii sphere* —, położenie sfery, w którym horyzont przecina ekwatora ukośnie.
 Obliquement, *adv.* na ukos, ukośnie, nieprosto, — *fig.* nie w brew, nie prosto, z ogródka, z boku, przeskokami.
 Obliquité, *f.* ukos, *m.* poprzeczność, *f.*
 Oblong, *ongue, a.* podługowaty.
 Obol, *f.* obol, pół szkrupułu, halerz, *m.*
 Obombrer, *v. a.* schować, pokryć (*vieux*).
 Obreptice, *a.* podeyściem otrzymany.
 Obreption, *f.* wymachlowanie, wykręcenie.
 Obron, *s. m.* u słoszarza zapadka, dziura ryglowa w pasie żelaznym wewnątrz kufra będącym.
 Obronière, *s. f.* pas żelazny na zawiasach wewnątrz kufra na pokrywie.
 Obscène, *a.* sprosny, plugawy, nieprzyzwoity, tłusty.
 Obscénité, *f.* sprosność, nieprzyzwoitość, *f.*
 Obscur, *ure, a.* ciemny, *fig.* nieślawny, podły, ciemny.
 Obscurcir, *v. a.* zaćmiec.
 Obscurcissement, *m.* zaćmienie, *n.* ciemność, *f.*
 Obscurément, *ad.* ciemno, w ciemności.
 Obscurité, *f.* ciemność, podłość, *f.*
 Obséder, *v. a.* (*qq.*) opanować, otoczyć.
 Obsèques, *f. pl.* pogrzeb, obchód pogrzebowy, *m.*
 Obséqueux, *ense, adj.* pełen grzeczności, względów etc.
 Observance, *f.* zachowanie, *n.* obrządek, *m.*
 Observantin, *s. m.* zakonnik reguły s. Franciszka.
 Observateur, *m.* trzece, *f.* postrzegacz, przestrzegacz, *m.* — à esprit, bacznosc, uwaga, *f.*

- Observation, *f.* zachowanie, przestrzeżenie, *n.* przestroga, *armée d'observation*, obserwacyjny korpus, wojsko obleżenia strzegące, aby fortecy obleżonej nieprzyjaciel nie mógł posiłkować, — wojsko granic strzegące, aby ich nieprzyjaciel nie naiechał, przepis, *m.*
- Observatoire, *m.* T. strażnica (gwiazdarska), *f.*
- Observer, *v. a.* zachowywać, przestrzeżać, postrzedz, pilnować, à —, *r.* strzedz się, byź ostryżnym.
- Obsession, *f.* opętanie, opanowanie, otaczanie, *n.*
- Obsidiane, *s. f.* obsydyan, marmur czarny, bardzo twardy z Egiptu wyższego i Etyopii, dający się pięknie szlifować.
- Obsidional, *e. a.* obleżny, obleżenia się tyżący.
- Obstacle, *m.* przeszkoda, *f.*
- Obstination, *f.* krnąbrność, *f.* upór, *m.*
- Obstiné, *ée, a.* krnąbrny, uporny, uparty.
- Obstinément, *adv.* krnąbrnie, upornie.
- Obstiner, *v. a.* krnąbrnym, upornym czynić, s' —, *r.* zasażać się, upornie przestawać na czym.
- Obstrusif, *ive, a.* zatwardzający.
- Obstruction, *f.* zatwardzenie żołądka, *n.*
- Obstruer, *v. n.* zatwardzić.
- Obtemperer, *v. n.* służyć, byź posłusznym.
- *Obtenir, *v. a.* otrzymać, dostać.
- Obtention, *s. f.* w sądowych sprawach otrzymanie, dostąpienie czego, — wytoczenie, wyniesienie czego, iako pozwu etc.
- Obtondant, ante, *adj. w medyc.* renédés — s. lekarstwo przeciwko ostrości humorów.
- Obturateur, *s. m.* w fizyce klapka, zatyczka do zatknięcia otworu w machinie i akiey, w chemii krążek szklany etc., którym w pneumatologicznych działaniach, pod wodą albo pod merkuryuszem zatykaią przyjemnik, do którego się gaz zbiera.
- Obturation, *s. f.* v. Obstruction.
- Obtus, use, *a. fig.* esprit —, rozum tępny, *m.*
- Obtusangle, *adj.* triangle —, trójkąt mający ieden kąt rozwarty.
- Obus, *s. m.* haubica, działko krótkie wielkiego kalibru do rzucania bomb, — bomba z haubicy wyrzucona.
- Obusier, *s. m.* rodzaj moździerza na lawetach i kołach do rzucania bomb horyzontalnie, toż samo co *Obus* haubica.
- Obvention, *s. f.* podatek duchowny, kościelny.
- Obvers, *s. m.* w numizmatyce ta strona medalu, na której powinna byź głowa, kiedy iey nie ma.
- Obvier, *v. n.* (à qc.) zabiegać; zachodzić czemu.
- Obvoluté, *ée, adj.* w botanice zawinięty, iako liście w pączku etc.
- Oca, Oke, *s. m.* korzeń amerykański, z którego robią ciasto nazwane *Cavi*.
- Ocaigner, *v. a.* — *un gant*, wysmarować rękawiczkę wewnątrz gummą adragantu z wonnym olejkiem zmieszana.
- Occasion, *f.* okazya, okoliczność, sposobność, *f.* pochop, powód, *m.*
- Occasionel, elle, *a.* pochopny, powodny.
- Occasionellement, *adv.* przy okazji.
- Occasioner, *v. a.* powód dawać, okazji dodawać.
- Occident, *m.* T. zachód, *m.*
- Occidental, ale, *a.* zachodny.
- Occipital, ale, *adj.* w anatomii do tyłu głowy należący.
- Occiput, *s. m.* tył głowy.
- Occultation, *s. f.* w astronomii zniknięcie czasowe gwiazdy przez księżyc zaćmiony.
- Oculte, *a.* skryty, tajemny.
- Occupant, *adj.* osiadający, w pos-

- sessyą swoją biorący, zajmujący.
- Occupation, *f.* za-, obcięcie, *n.* zabawa, robota, *f.*
- Occupé, *é, p. et a.* za-, obięty, (*à qc.*) zatrudniony.
- Occuper, *v. a.* za-, obciąć, opanować, bawić, dać co do czynienia, *s'*— (*de qc.*) starać się o co, być czem zatrudnionym.
- Occurrence, *f.* przypadek, *m.* przyгода, okazja, *f.*
- Occurrent, *ente, a.* przypadkowy.
- Océan, *m.* albo mer océane, *f.* ocean, *m.* morze, *n.*
- Océanides, *s. f. pl.* w mitologii nimfy, córki Oceana i Tetydy.
- Ochavo, *s. m.* moneta miedziana hiszpańska.
- Oche, *s. f.* karb, kreska narznięta.
- Ocher, *v. a.* karbować.
- Ochlocratie, *f.* gminowładztwo, *n.*
- Ochote, ou Double Quarto, *s. m.* moneta miedziana hiszpańska.
- Ochre, Ochrous, *s. m.* cieciorka dzika roślina.
- Ocque, *s. f.* waga lewancka 3 funty 2 uncje wynosząca.
- Ocre, *f.* ochra, *f.*
- Ocreux, Ochreux, euse, *adj.* ochrowaty, do ochry podobny.
- Ocrolithe, Ochrolithe, *s. f.* ochrolit, ziemia niedawno przez Klaprota wynaleziona do ochry podobna.
- Octacorde, *s. m.* instrument muzyczny o ośmiu stronach.
- Octaèdre, *s. m.* w iometryi oktaeder, bryła ośmią równych płaszczyzn zawarta, z których każda jest równobocznym trójkątem.
- Octaétéride, *s. f.* w astronomii czas ośmioletni po upłynieniu którego dodawano trzy miesiące księżycowe.
- Octandrie, *s. f.* w botanice ośmionitkowa, gromada VIII. roślin według układu Linneusza.
- Octane, *adj. f.* w medyc. *fièvre* —, gorączka co ośm dni wracająca.
- Octant, *s. m.* w astronomii instrument do mierzenia wysokości i odległości gwiazd na morzu, osmą część koła czyli 45 stopni zawierający.
- Octante, *adj.* ośmdziesiąt, lepsze słowo quatre-vingt.
- Octantième, *adj.* ośmdziesiąty, lepsze słowo quatre-vingtième.
- Octaples, *s. m. pl.* tłumaczenie biblii w ośmiu kolumnach.
- Octateuque, *s. m.* ośmioro ksiąg pierwszych starego testamentu.
- Octave, *s. f.* ośmiodniowe nabożeństwo, — oktawa, dzień ósmi oktawy, — w muzyce oktawa, ton od tonu na ośmiu stopni oddalony, — część ósma łokcia, pół ćwierci.
- Octavine, *s. f.* klawikord mały jednę albo dwie oktawy mający.
- Octil, *adj.* w astronomii aspect —, położenie dwóch planet na ósmą część zodiaku czyli 45 stopni od siebie oddalonych.
- Octile, *s. m.* w astronomii odległość dwóch planet na 45 stopni.
- Octobre, *m.* październik, *m.*
- Octogénaire, *a.* ośmdziesiątletni.
- Octogone, *a.* ośmiokątny, ośmiokąt, *m.*
- Octopétale, *adj.* w botanice o koronie kwiatowej ośmioliciowa.
- Octophore, *s. f.* łoże śmiertelne, nosiło przez ośmiu ludzi niesione.
- Octophylle, *adj.* w botanice o kielichu kwiatowym ośmioczęściowy, ośmioliciowy.
- Octopus, *s. m.* ośmionóg, gatunek mięczaka bezpaciernowego, *v.* Foulpe.
- Octostyle, *s. f.* budynek mający od frontu ośm filarów.
- Octroi, *s. m.* w kancelaryi i sprawach finansowych zezwolenie, udzielenie, danie, przywilej na co, — zezwolenie królewskie na uchwałę pieniężną, poborową etc.
- Octroyer, *v. a.* udzielić, dać co, pozwolić komu czego.

- Octuple, *a.* ośmkrátowy, ośmiakraki.
- Octupler, *v. a.* ośmkrátownie, ośmrazy pomnożyć.
- Oculaire, *a.* T. oczny, do oczu należący, temoin —, świadek przytomny, *m. verre* —, albo oculaire, *m.* szkietko, *n.*
- Oculairement, *ad.* oczywiście, widocznie.
- Oculiste, *m.* okulista, *m.*
- Odalisque, Odalique, *s. f.* nałożnica sułtana tureckiego.
- Ode, *f.* oda, pieśń, *f.*
- Odéon, Odéum, *s. m.* w staroż. o leon, dom, albo sala do ćwiczeń muzycznych, — chor w kościele, albo sala przy kościele, gdzie się muzycy i śpiewacy uczą.
- Odeur, *f.* zapach, *m.* wonia, *f.* fig. sława, *f.* dobre mienie, *n.*
- Odeurs, *pl.* wonności, *f. pl.*
- Odieux, euse, *a.* nienawistny, nieznośny, bezecny, obrzydliwy.
- Odin, *s. m.* Odin, hóg wojny dawnych północnych narodów, a szczególniej Skandynawów.
- Odymètre, *s. m.* odometr, instrument, za pomocą którego kroki ludzkie, lub obrot koła wozowego wyrachować, a zatem odległość z nieiąką dokładnością oznaczyć można.
- Odonates, *s. f. pl.* panna, rodzaj owadu świerszczowego, długi ten owad po mokrych miejscach latający, czyli też społeczywiający z rozpierschłtemi zawsze widziany bywa skrzydłami.
- Odontagogue, *s. m.* instrument do wrywania zębów.
- Odontagre, *s. f.* w medyc. padagra w zębach.
- Odontalgie, *f. T.* bolenie zębów, *n.*
- Odontalgique, *a.* ból zębów uśmierzający.
- Odontechnie, *s. f. γ.* Odontotechnie.
- Odontique, *adj. v.* Odontalgique.
- Odontologie, *s. f.* część anatomii o zębach.
- Odantopètres, *s. m. pl.* w hist. nat. zęby rybne skamieniałe, pospoliciey uazywane Glosso-pètres.
- Odontophye, *s. f.* w medyc. wyrzynanie się zębów u dzieci.
- Odontotechnie, *s. f.* nauka dentysty.
- Odorant, ante, *a.* wonny.
- Odorat, *m.* powonienie, *n.*
- Odoration, *s. f.* wachanie, węchem dochodzenie.
- Odorer, *v. a.* czuć zapach, wachać.
- Odoriférant, ante, *a.* wonny.
- Odyssee, s. Odyssea, poemat Homera zawierający w sobie powrot Ulussessa do oyczyzny.
- Oecuménicité, *f.* powszechność (zboru kościelnego), *f.*
- Oecuménique, *a.* concile —, zbor powszechny, *m.*
- Oedémateux, euse, *a.* na puchlinę chory.
- Oedeme, *m.* puchlina, nadbiegłość biała, niecierpietliwa, zimna, łatwo ustępująca naciśnieniu, i nie wracająca nazad do swego stanu tylko bardzo zwolna.
- Oedémere, *s. m.* rodzaj owadu chrząszczowego.
- Oedémosarque, *s. f.* oedema z narością twardą mięsistą, lecz nieczułą połączona.
- Oedipe, *s. m.* w hist. baieczney Edyp, dawny król Tebów, sławny ze swoich nieszczęść, — fig. człowiek zawiłe bardzo rzeczy zgaduiący.
- OEIL, *m.* (*pl.* les yeux) oko, *n.*
- OEIL-de-boeuf, *s. m.* rumian pachnący roślina, — w maryn. otwór w obłokach w czasie pochmurnym, kędy wiatr przechód sobie czyni.
- OEIL-de-chat, *s. m.* kocie oko, gatunek agatu twardego, przezroczystego, szarozółtego, albo zielonawego.
- OEIL-de-christ, *s. m.* iaster roślinna ogrodowa.
- OEIL-de-paon, *s. m.* pawik, motyl z rodzaju nimf, czarny ze spodu, czerwony z wierzchu.

- Oeillade, *m.* rzut oka, *z.*
 Oeillère, *f.* kapturek u szoru, *m.*
 dent —, zęb oczny, *m.*
 Oeillet, *m.* gwoździak, *m.* dziurką
 do sznurowania, *f.*
 Oeillerie, *f.* kwatera na gwo-
 ździki, *f.*
 Oeilleton, *m.* odrostek, *m.*
 Oeillonner, *v. a.* odrostki u-
 rzynać.
 Oenas, *m.* gołąb dziki, *m.*
 Oeuéléum, *s. m.* wino z oley-
 kiem różowym zmieszane.
 Oenistéries, *s. f. pl.* święta a-
 teiście w których młodzież
 w świątyni Herkulesa z wipa
 czyniła libacje.
 Oenologie, *s. f.* sztuka robienia
 wina, — traktat o robieniu
 wina.
 Oenologiste, *s. m.* autor, pisarz
 o sztuce robienia wina.
 Oenomancie, *s. f. u starożytn.*
 wieszczba z win na libacją
 przeznaczonych.
 Oenomel, *s. m.* wino z miodu
 albo z miodem zmieszane.
 Oenomètre, *s. m.* instrument do
 mierzenia mocy wina, — inny
 instrument do wynalezienia ile
 w moszczu winnym znajduje
 się cukru.
 Oenope, *adj.* winnego koloru,
w medyc. do wina podobny.
 Oenophore, *s. m. u starożytn.*
 dzban wielki do wina, — pi-
 wniczy.
 Oenophories, *s. m.* święta egip-
 ckie, w których butelki z wi-
 nem w ręku noszono.
 Oenopte, *s. m. u Ateńczyków*
 cenzor, urzędnik przestrzegają-
 cy dobrego porządku w czasie
 świąt i igrzysk publicznych.
 Oenistice, *s. m. u starożytn.*
 wróżba.
 Oesophage, *s. m. w anatomii*
 gardziel pokarmowy, rura, przez
 którą pokarmy do żołądka idą.
 Oesophagotomie, *s. f. w chirurgii*
 przecięcie gardła, dla wy-
 dobycia obcego iakiego ciała.
 Oestre, *m.* bąk, owad muchowy,
 uprzykrzony koniom i bydłę-
- tom, iaia swoje za skórę zwie-
 rząt składający.
 Oestromanie, *s. f. w medycynie*
 szaleństwo maciczne, obłąkanie
 melancholiczne, zapalczywe, tę-
 chtające, bez żadney gorączki,
 y. Nymphomanie.
 Oesype, *m.* tłuściość z wełny o-
 wczey, *f.*
 Oetéline, *s. f. u dawnych Gre-
 ków* pieśń żałobna na cześć
 Linusa.
 Oetoscycros, *s. m. w mitologii*
 Apollo u Scytów.
 Oeuf, *m.* iaie, *n.* Oeufs, *pl.*
 ikra, *f.*
 Oeuvé, *ée, a.* ikrzasty.
 Oeuvre, *f.* dzieło, *n.* robota, bu-
 dowa, *f.* dochody na utrzy-
 mywanie budynków kościel-
 nych, *pl.* miejsce dla przeło-
 żonych kościelnych etc., *n.*
 —vres, *pl.* dzieła, *n.* xięgi, *f. pl.*
 Oeuÿre, *m.* dzieło, *n.* uczynek,
 czyn, *m.*
 Ofarai, Ofsarai, *s. m. w Japonii*
 mała skrzyneczka na iedną sto-
 pę długa, na dwa cale szeroka,
 napełniona cienkimi drewnia-
 nymi szpilkami, około których
 obwinięty iest papier, skrzynecz-
 czki te rozdaiają pielgrzymom
 zwiedzaiącym świątynie.
 Offensant, *ante, a.* obraźliwy, o-
 braźaiący.
 Offense, *f.* uraza, obraza, *f.*
 Offensé, *s. m.* obrażony.
 Offenser, *v. a.* urazić, obrazić,
fig. obrazić, ranić, razić, s' —,
r. obrazić się, rozgniewać się.
 Offenseur, *m.* obraziciel, *m.*
 Offensif, *ive, a.* zaczepny.
 Offert, *erte, par. pass. et adj.*
 ofiarowany, składany.
 Offerte, *s. f.* ofiara.
 Offertoire, *s. m.* ofertorium, albo
 ofiara we mszy.
 Office, *m.* powinność, przysługa,
 uczynność, *f.* urząd, *m.*
 Office, *f.* izba stołowa, umieię-
 tność zastawienia stołu, przy-
 prawienia wetów, *f.*
 Official, *m.* sędzia duchowny, *m.*

—lité, *f.* urząd onego, *f.* sądy duchowne, *m. pl.*
 Officiant, *m.* oficyant, *m.* —té, *f.* oficyantka, *f.*
 Officier, *m.* ofycjalista, urzędnik, oficyer, *m.*
 Officier, *v. n.* mszą, nabożeństwo odprawiać.
 Officière, *f.* oficyantka w klasztorze panieńskim.
 Officieux, *euse, a.* uczynny.
 Official, *ale, adj.* o lekarstwach apteczny, w aptece robiony.
 Offrande, *f.* ofiara, *f.*
 Offrant, *a. m.* le plus —, największy dający.
 Offre, *f.* podawanie, *n.* oferta, propozycja, *f.*
 *Offrir, *v. a.* ofiarować, podawać cenę, ofiarę d. d. z, s'—, *r.* ofiarować się do czego, wystawiać się, pokazać się.
 Offusquer, *v. a.* zaćmiec, zaślaniać, razić oczy etc.
 Ogéus, *s. m.* w mitologii bożek najdawniejszy, a zład Ogéni-des albo Ogéniens oznacza bardzo dawnych, albo nadzwyczajnie starych.
 Ogive, *s. f.* w architekturze kanty na wewnętrznej sklepowej oblączystości, co się we szkodku za krzyż zbiegaia.
 Ogmien, *s. m.* w mitologii Herkules w postaci zgrzybiałego starca.
 Ogre, *m.* mąż leśny, wilkołak, straszdyło ludzi pożeraiące.
 Oh! i. o!
 Oie, *f.* gęś, *f.*
 Oignement, *s. m.* namaszczenie.
 Oignon, *m.* cebula, *f.*
 Oignonnet, *m.* gatunek gruszek, *f.*
 Oignonière, *f.* zagon cebuli, *f.*
 Oille, *f.* rosół ziołami różnemi przyprawiony, *n.*
 Oindre, *v. a.* namazać oleiem świętym, namaścić, nasmarować.
 Oing, *m. v.* Vieux-oiing.
 Oint, ointe, *p.* namazany etc., Point, *m.* pomazaniec, *m.*
 Oiseau, *m.* ptak, *m.*
 Oiseler, *v. n.* ptaki łapać, ptasznictwem się bawić.

Oiseleur, *m.* ptasznik, co ptakami handluie, *m.*
 Oisellerie, *f.* ptasznictwo, *n.*
 Oiseux, *euse, a.* leniwy, próżniący, *fig.* próżny, niepożyteczny.
 Oisif, *ive, a.* próżniący, gnuśny, *fig.* nieużyty.
 Oisillon, *m. fam.* ptasznik, *m.*
 Oisiveté, *f.* gnuśność, *f.* próżnowanie, *n.* czas wolny, *m.*
 Oison, *m.* gaska, *f. fig.* (właściwie i przenośnie).
 Ojak, *s. m.* u Turków półk ian-czarów.
 Okal, *s. m.* dom gościnny w Egipcie.
 Okygraphie, *s. f.* sztuka pisania tak prędko iak się mówi.
 Olamba, *s. m.* tułumbas u murzynów, bęben nadzwyczajny wielkości.
 Olampi, *s. m.* gumma amerykańska, kley drzewny twardy, żółtobiały.
 Oléagineux, *euse, a.* oleisty, tłusty, pełen żywicy.
 Oléandre, *s. m.* błochowiec, bobkowa róża krzewina.
 Oleb, *s. m.* gatunek Inu egipskiego.
 Olécrane, *s. m.* w anatomii garbek na pierwszej łokciowej kości.
 Oléfiant, *adj.* w chemii gaz oleiny, czyli mieszanina czterech części mocnego kwasu siarczanego, z jedną wysoką, *v.* Oléogène.
 Oléogène, *s. m.* w chemii pierwiastek oleiny, czyli gaz oleiny z powyższej mieszaniny powstający.
 Oléosaccharum, *s. m.* gatunek kouserwy oleiowatej, którą robią z cukru, olejku trześnego lub balsamu.
 Oléracé, *ée, adj.* w botanice o roślinach pokarmowe, na pokarm służące.
 Olfactif, *ive, a.* powonieniu służący.
 Oliban, *m.* kadzidło arabskie, *n.*
 Olibrius, *s. m.* fanfaron, dumny,

- a przytém do niczego niezdatny.
- Oligarchie, *f.* możnorządztwo niewielu osób, *n.*
- Oligarchie, *a.* możnowładny.
- Oligiste, *adj.* ruda żelazna nie obfita.
- Oligophille, *adj.* w botanice małolistny, nie wiele liścia mający.
- Oligosperme, *adj.* w botanice mało mający nasienia.
- Oligotrophie, *s. f.* w medycynie zmniejszenie pokarmów.
- Olik, Oulik, *s. m.* moneta srebrna turecka, dziesięć asprów wartująca.
- Olim, *adv.* niegdyś, przedtém.
- Olim, *s. m.* dawne metryki parryskie do roku 1515 dochodzące.
- Olinde, *f.* gatunek dobrych głowien szpadowych, *f.*
- Olinder, *v. a. fam.* dobydź szpadły.
- Olindeur, *m. fam.* zawadyak, *m.*
- Olivaison, *m.* zbieranie oliwek, *n.*
- Olivâtre, *a.* oliwkowy.
- Olive, *f.* oliwka, oliwne drzewo, *n.*
- Olivettes, *s. f.* taniec w Prowancyi po zbiorze oliwek używany, — fałszywe perły, któremi ze senegalskimi murzynami handluja.
- Olivier, *s. m.* oliwne drzewo.
- Olivine, *s. f.* w mineralogii oliwin, kamień.
- Olographe, *adj. testament* —, testament własną ręką pisany i podpisany.
- Oloné, *s. f.* płótno grube z prowincyi Bretagne do żagliów.
- Olophyrme, *s. m.* u dawnych pieśń żałobna, pogrzebowa.
- Olympe, *m.* olimp, *m. fig.* niebo, *n.* — pień, *a.* olimpijski (o bogach), — pique, *a.* olimpiczny, olimpijski.
- Olympiade, *s. f.* olimpiada, czas czteroletni między olimpijskimi igrzyskami.
- Olympiens, *adj. pl.* dwanaście przedniejszych bogów pogańskich, iako: Jowisz, Mars, Neptun, Pluton, Wulkan, Apollo,
- Junona, Westa, Minerwa, Ceres, Dyana i Wenus.
- Olympioniques, *s. m. pl.* zwycięzca na igrzyskach olimpijskich.
- Omagre, *s. f.* w medyc. pedogra w ramieniu.
- Omaloides, *s. m.* rodzaj owadu chrząszczowego płaskiego.
- Oman, Omanus, *s. m.* w mitologii słońce, bóstwo dawnych Persów.
- Omasum, Omasus, *s. m.* w hist. nat. żołądek zwierząt przeżuwających.
- Ombelle, *s. f.* w botan. okołek, kiedy wszystkie szypułki z iednego miejsca wyrastają, a kwiaty się w iedną płaszczyzną zchodzą, wypukła, wpukła lub płaską.
- Ombellifere, *adj.* w botanice o kwiatach okołkowy, *v.* Ombelle.
- Ombilic, *m.* T. pępek, — cal, *e.* *a.* pępkowy.
- Ombrage, *m.* cień, *f. fig.* podeyrzenie, *n.* bojaźń, *f.*
- Ombreger, *v. a.* za-, cieniść, cieniem okryć, *fig.* podeyrzliwym czynić.
- Ombrageux, *euse, a.* lękliwy, *fig.* podeyrzliwy.
- Ombre, *f.* cień, ciemność, *f. fig.* cień, obrona, pokrywka, *f.* pozor, *m.*
- Ombre, *v. a.* T. cieniść.
- Ombreux, *euse, a.* T. cienisty.
- Ombromètre, *s. m.* w fizyce deszczomierz, instrument do mierzenia spadającego deszczu corocznie.
- Oméga, *s. m.* ostatnia litera alfabetu greckiego, *fig.* koniec, ostatnia część czego, — rodzaj owadu motylowego, mającego na skrzydłach znak do tej litery podobny.
- Omelette, *f.* iaiecznik, *m.*
- Ométides, *s. f. pl.* naramienniki z poduszek, których szczupłe i chude niewiasty w ubiorach używały.
- *Ometre, *v. a.* zaniechać, opuścić,

- Omission, *f.* zaniechanie, *n.*
 Omniscience, *f.* wszechwiedza, *f.*
 Omoclaviculaire, *s. m.* w *anatomii* ścięgacz łączący wypukłość kości łopatkowej z kłuzką.
 Omocotyle, *s. f.* w *anatomii* wydrążenie łopatki, do której wchodzi głowa wyższej ramiennej kości, nazwanej *humerus*.
 Omologuer, Omologation, *v.* Homologuer.
 Omophage, *adj.* mięso surowe iedzący.
 Omophagie, *s. f.* używanie mięsa surowego, *v.* Omophage.
 Omoplate, *s. f.* kość łopatkowa.
 Omphacin, *ine, adj.* w *farmacyi* huile —, oliwa z zielonych i niedoyrzałych oliwek.
 Omphalocèle, *s. f.* w *medyc.* kiła pępkowa.
 Omphalodes, *s. m.* żywokost, żywignat *roślina*.
 Omphalomancie, *s. f.* wieszczba ze sznurka pępkowego nowonarodzonego dziecka.
 Omphalopsyques, *s. m. pl.* kacerze IV. wieku, którzy patrząc na pępek życie swoje przepędzali.
 Omphaloptre, *adj.* w *optyce*, verre —, szkło z obu stron wypukłe nakształt soczewicy, toż samo to *lenticulaire*.
 Omras, Omrhas, *s. m. pl.* omrazy, przedniejsi panowie na dworze wielkiego Mogoła.
 On, l'on, *pr.* (w polskim języku wyraża się przez trzecią osobę liczby mnogiej).
 Onagra, Onagre, *s. f.* bazanowiec, toieść wielka, roślina amerykańska, którą osy bardzo lubią.
 Onagre, *s. m.* osieł dziki, — *u starożytn.* proca wielka woienna do rzucania kamieni.
 Onanisme, *m.* samogwałt, *m.*
 Onc, onques, *adv.* nigdy, na wieki, nie.
 Once, *f.* uncya, *f.* ryś, ostrowidz perski, *m.*
 Onciales, *a. f.* lettres —, wersały, *pl.*
 Oncle, *m.* wuj, stryy, *m.*
 Oncotomie, *s. f.* w *chirurgii* o-tworzenie wrzodu za pomocą ostrych narzędzi.
 Oncre, *s. m.* gatunek statku morskiego.
 Onction, *f.* namazanie, nama-szczenie, *n.* extrême —, ostatnie oleiem ś. namazanie, *n.*
 Onctueux, euse, *a.* oleiowaty, tłusty.
 Onctuosité, *f.* oleiowatość, tłustość, *f.*
 Ondatra, *s. m.* mysz piżmowa, ogon długi, spleaszczony, laucetowaty miąca.
 Onde, *f.* fala, *f. fig.* woda.
 Ondé, ée, *a.* moragowaty, wodnowzorzysty.
 Ondécagone, *m.* iedenastokąt, *m.*
 Ondée, *f.* deszcz nagły, *m.*
 Ondin, *ine, s. m.* domniemany, duch wodny, — geniusz wodny u kabalistów.
 Ondoiement, *m.* chrzest naprędce dany, *m.*
 Ondoyant, ante, *a.* burzliwy, burzący się, igrający.
 Ondoyer, *v. n.* fale rzucać, burzyć się, igrać falami, *fig.* igrać, — *n.* ochrzcić naprędce w niebezpieczeństwie.
 Ondulation, *f.* zakręt, *m.* fala, *f.*
 Ondulatoire, *a.* mouvement —, rzucanie fal, burzenie się, *n.*
 Onéiodynamie, *s. f.* w *medycynie* przykre i ciężkie uczucie we śnie, — mara, duszenie.
 Onéirogyne, *s. m.* w *medycynie* sen weneryczny.
 Onéraire, *a.* obciążony pracą i trudami.
 Onéreux, euse, *a.* przykry, obciążliwy.
 Ongle, *m.* paznogić, pazur, *m.* szpona, *f.*
 Onglée, *f.* zimno pod paznogi-cami, *n.*
 Onglet, *s. m.* w *drukarni* przedrukowany arkusz zamiast wyrzniętego z xięgi, w którym było pełno błędów, — strefy z papieru opravne do przy-

- kleiania kopersztychów, — rylec złotniczy zakrzywiony.
- Onglette, *s. f.* rylec slosarski, — wydrążenie na nożach składowanych, do którego otwierając nóż wkłada się paznogieć.
- Ongneal, *s. m.* w anatomii ostatni staw paznogieowy u zwierząt ssących.
- Onguent, *m.* maść, *f.*
- Onguiculé, *ée, adj.* o zwierzętach długimi i cienkimi pazurami opatrzony.
- Onirocritie, *s. f.* tłumaczenie snów.
- Onirocritique, *s. m.* tłumacz snów, wykładacz, sennik.
- Oniromancie, *s. f.* wykładanie snów; v. Onirocritie.
- Oniroscope, *s. f.* v. Onirocritie.
- Onocentaure, *s. m.* straszdyło połowa człowieka a połowa osła.
- Onocrotale, *m.* pelikan, *m.*
- Onomancie, Onomatomancie, *s. f.* wrożenie z imienia chrzestnego.
- Onomate, *s. f.* w starożytności święto sycyońskie na cześć Herkulesa.
- Onomatopée, *s. f.* w grammatyce słowo głos albo dźwięk rzeczy wyrażające, np. *świszt, grzmot, le sifflement, le tonnerre.*
- Ononis, *s. m.* lisi ogon, iglica, dzianowid, wilżyna rośliny.
- Ononychite, *s. m.* tém imieniem poganie nazywali prawego Boga Chrześcijań.
- Onoporde, *s. f.* oset podworzowy roślina.
- Onoscèle, Onoscèlide, *s. m.* straszdyło baieczne na oslich nogach.
- Onthophage, *s. m.* rodzaj owadu chrząszczowego w gnoiu zwierzęcym żyjącego.
- Ontologie, *s. f.* nauka o istotach w ogólności.
- Onuava, *s. f.* w mitologii Wenera, bogini dawnych Gallów.
- Onuphis, *s. m.* Onufis, wół w Egipcie czczony.
- Onychomancie, Onycomancie, *s. f.* wróżba z paznogi dziecięcia.
- Onyx, *m.* onix, kamień mało przezroczysty, do paznogi ludzkiego podobny.
- Onze, *a.* iedenasteć, — *m.* iedenasteć (liczba) iedenasty.
- Onzième, *a.* iedenasty, — *m.* iedenasta (część), *f.*
- Ouziement, *adj.* poiedenaste.
- Oolithe, *s. f.* kamień z drobnych ziarn do ikry rybiej podobnych złożony.
- Oomancie, *s. f.* wróżba ze znaków w iaiu postrzeganych.
- Opacité, *f.* ciemność, nieprzezroczystość, *f.*
- Opale, *f.* opal kamień.
- Opales, Opalies, *s. f.* pl. święto rzymskie na cześć bogini Ops.
- Opaque, *a.* ciemny, nieprzezroczysty.
- Opas, *s. m.* w mitologii Wulkan; bożek egipcki.
- Opéra, *m.* opera, *f.* dom do tego, *m.*
- Opérateur, *m.* cyrulik, lekarz iarmarkowy, *m.*
- Opération, *f.* skutek, *m.* operacja, *f.* przedsięwzięcie, *n.* zamysł woienne, *m.* pl.
- Opercule, *s. m.* wieko, pokrywa broniąca wejścia do śródka konchy iakiej, — w botanice pokrywa okrywająca stoik pyłkiem napełniony, który jest nasieniem, — o rybach skrzele.
- Opérer, *v.* a. et n. skutkować, sprawić, dokazać, przywieść do skutku, T. operować, cyrulickim sposobem postępować.
- Opertanes, *adj. m. pl.* w mitologii rzymskie podziemne albo piekielne bogi.
- Opes, *m.* T. dziury w murze na balki, *f. pl.*
- Ophiase, *s. f.* w medycynie opadanie włosów na głowie częściami.
- Ophicéphale, *s. m.* węzłógów ryba.
- Ophichtes, *s. m. pl.* o rybach węzowate, ryby zbliżające się w podobieństwie swojemu do

- gadów znanych pod ogólném nazwiskiem węzów.
- Ophidien, *s. et adj. m.* rodzaj węzów.
- Ophiogènes, *s. m. pl. w starożytn.* pokolenie ludzi mieniających się bydź potomkami węża.
- Ophioglosse, *s. m.* węzowy ięzyk, nasieźrzał, narda indyyska roślina.
- Ophiolatre, *s. m.* czciciel węzów; v. Ophiolatrie.
- Ophiolatrie, *s. f.* cześć węzom oddawana.
- Ophiologie, *s. f.* opisanie węzów.
- Ophiomancie, *s. f.* wróżenie z węzów.
- Ophiophage, *m.* węzojedzca, *m.*
- Ophite, *a. m. marbre*, — węzownik, *m.* (marmur).
- Ophites, *s. m. pl.* Ofitowie, co węże czcili.
- Ophiure, *s. m.* węzogon, gatunek morskiej gwiazdy promienistej, z rodzaju robaków nęgich.
- Ophris, *s. m.* podkolan, dwójlist roślina.
- Ophthalmie, *f.* ból oczu, *m.*
- Ophthalmique, *a.* oczny; do oczu należący.
- Ophthalmographie, *f.* opisanie oka, *n.*
- Ophthalmologie, *s. f.* część anatomii o oczach.
- Ophthalmoscopie, *s. f.* nauka poznawania temperamentu i charakteru czyiego z obserwacji oczu.
- Ophthalmotomie, *s. f.* rozbiór anatomiczny oka, dyssekcyja oka.
- Opiat, *m.* lekarstwo z opium robione, *n.*
- Opiconsives, *s. f. pl. w staroż.* święta w Rzymie obchodzone na cześć bogini Opsy.
- Opier, *s. m. w botanice* v. Obier.
- Opilatif, *ive, a. T.* zatykający etc.
- Opilation, *f. T.* zatkanie etc., *n.*
- Opiler, *v. a. T.* zatkać, zamulić.
- Opimes, *adj. f. pl. u dawnych Rzymian, les dépourilles* — woienne łupy zabrane nieprzyjacielskiemu wodzowi, którego hetman rzymski własną zabił ręką.

- Opinant, *m.* kreskę dający, głosujący.
- Opinateurs, *s. m. pl. w staroż.* liweranci rzymskiego wojska, co chleb, wino i furaz dostarczali.
- Opiner, *v. n.* zdanie swe powiedzieć, dadź kreskę.
- Opiniâtre, *a.* krnąbrny, uparty, — *m.* (toż samo).
- Opiniâtrément, *ad.* upornie, krnąbrnie.
- Opiniâtrer, *v. a. (qc.)* przestawać na czém, upornie się czego trzymać, — un enfant, uporu uczyć, *s' —, r. (à qc.)* zasażać się na co, trwać w swoim.
- Opiniâtrété, *f.* upór, *m.* krnąbrność, upartosc, *f.*
- Opinion, *f.* zdanie, *n.* kreska, *f.* głos, *m.*
- Opisthocyphose, *s. f. w medyc.* wychylenie w tył pancerzowej kości, — garb.
- Opisthodomie, *s. m. w architekturze starożytnej* tylna część świątyni, kościoła etc.
- Opisthographie, *adj.* z obu stron zapisany, v. Opisthographie.
- Opisthographie, *s. f.* pismo po obu stronach arkusza albotronicy będące, z których jedna recto a druga verso się nazywa.
- Opisthotonos, *s. m. w medyc.* konwulsye, w których ciało iest w tył wykrzywione.
- Opium, *m.* opium, czyli ekstrakt gumowatożywczy przygotowany z liści, z łodyg i z główek maku białego.
- Oplite, *s. m. v. Hoplite.*
- Oplitodromes, v. Hoplitodromes.
- Oplomachie, Oplomaques, v. Hoplomachie, Hoplomaques.
- Oplophores, *s. m. pl. v. Hopliphores.*
- Opobalsamum, *m.* balsam egipski, *m.*
- Opopanax, Opoponax, *s. m.* gumma żywica w kroplach czyli łożach zgęstniałych, krucha, biaława wewnątrz, smak gorzki maiaça.

- Oporice, *s. f.* lekarstwo z jesiennych owoców.
- Opportun, *une, a.* wygodny, wczesny.
- Opportunité, *f.* wygoda, przystępna doba, *f.*
- Opposant, *ante, a.* niepozwalający, przeciwny.
- Opposant, *m.* strona przeciwna, *f.*
- Opposé, *ée, a.* przeciwny, — *m.* rzecz przeciwna, *f.*
- Opposer, *v. a.* naprzeciw, naprzeciwko czemu co stawiać, kłaść, *s' —, r.* opierać się, przeciwiać się.
- Opposite, *m.* rzecz przeciwna, *f.* à l' —, *ad.* naprzeciwko.
- Opposition, *f.* odpór, *m.* przeciwność, *f.* sprzeciwianie się, przeszkadzanie, *n.* zawada, przeszkoda, *f.*
- Oppresser, *v. a.* obciążać, uciskać.
- Oppresseur, *m.* gwałciiciel, *m.*
- Oppressif, *ive, adj.* uciskający, uciemiężający, przykrość sprawujący, przytłumiący.
- Oppression, *f.* obciążenie, uciemiężenie, *n.* ucisk, *m.*
- Opprimer, *v. a.* uciskać, uciemiężać, gwałcić
- Opprobre, *m.* hańba, sromota, zelżywość, niesława, *f.*
- Opras, *s. m.* tytuł sułtana syamskiego.
- Ops, *s. f.* w mitologii Ops, bogini inaczey zwana *Cybelą, Rea, Westą.*
- Opsigone, *adj.* następnie rosnący, tworzący się, jako zęby trzoznowe, które poźniej wyrastają.
- Opsimathie, *s. f.* spożniona chęć nauczenia się czego.
- Opsomane, *s. m. et f.* ten co namiętnie pokarm jaki lubi.
- Opsonome, *s. m.* urzędnik policyjny ateński, mający baczość nad żywnością na rynkach przedawaną.
- Optatif, *m.* T. tryb życzący, *m.*
- Opter, *v. a. et n.* obierać.
- Optéries, *s. f. pl.* w starożytn. podarunek dziecięciu, albo panie młodey przy pierwszym nawiedzeniu.
- Opticien, *s. m.* optyk, biegły w nauce optyki, — rzemieślnik instrumenta optyczne robiący.
- Optimé, *adv.* bardzo dobrze, wyśmienicie.
- Optimisme, *s. m.* optymizm, systemat filozofów, którzy mniemają, że wszystko co jest i będzie, jest najlepszym.
- Optimiste, *s. m.* optymistą, stronnik optymizmu.
- Option, *f.* obieranie, *n.*
- Optique, *f.* optyka, czyli nauka o świetle wprost do nas przychodzącem, toiest widzenia rzeczy przez promienie, które nie są ani złamane, ani odbite, — w znaczeniu rozciągleyszym nauka widzenia w ogólności, w znaczeniu tém optyka zawiera w sobie *katoptrykę, dyoptrykę i perspektywę.* — w fizyce część fizyki o świetle i kolorach, — *a.* optyczny.
- Opulemment, *ad.* obficie, hojnie.
- Opulence, *f.* obfitość, dostatki, *m. pl.*
- Opulent, *ente, a.* bogaty, majątny.
- Opuntia, *s. f.* opuncya koszenilowa, roślina, na której guzikach owocowych owad pewny składa swoje jaja, i z tych iest owa kosztowna farba *koszenilla.*
- Opuscule, *m.* dziełko, *n.*
- Or, *m.* złoto, *n. fig.* bogactwo, *n.*
- Or, *ad.* nu, tedy, lecz.
- Oracle, *m.* wyrocznia, *f.* wyrok Boski, *m.*
- Orage, *m.* burza, nawałność, nawałnica, *f. fig.* nieszczęście, *n.* wrzawa, *f.*
- Orageux, *euse, a.* burzliwy, niespokojny.
- Oraison, *f.* mowa, modlitwa, *f.* pacierz, *m.*
- Oral, *ale, a.* ustnie podany.
- Orang, *s. m.* Orangutan, małpa afrykańska bezogonowa.
- Orange, *f.* pomarańcza, *f.*
- Orangé, *éc, a.* pomarańczowy, — *m.* kolor taki, *m.*

- Orangeade, *f.* sok pomarańczowy, *m.*
 Orangat, *m.* skórka pomarańczowa w cukrze smażona, *f.*
 Oranger, *m.* drzewo pomarańczowe, *n.*
 Orangerie, *f.* pomarańczarnia, oranżerya, *f.*
 Orang-outang, *m.* małpa wielka, którą dzikim człowiekiem nazywają.
 Orarium, *s. m.* w starożytności do okazywania znaków u kontentowania służąca.
 Orateur, *m.* mowca, *m.*
 Oratoire, *a.* krasomowski, — *m.* modlitewnia, *f.*
 Orbe, *adj.* w chirurgii, *un coup orbe*, stłuczenie krwią zaszłe, bez przerwania ciała, — *u mularzy* mur bez drzwi i okien, głucha ściana.
 Orbe, *s. m.* w astronomii, droga, jaką planeta opisuje, — wielkie koło, iakie ziemia około słońca opisuje, — przestrzeń, jaką planeta w biegu swoim odbywa.
 Orbiculaire, *adj.* okrągły, sferyczny, — *w botanice* zaokrąglony.
 Orbis, *s. m.* kula, ryba morska okrągła.
 Orbite, *s. f.* w astronomii, obieg, okrąg, koło, po którym gwiazda drogę swoją odbywa, — *w anatomii* dołek, iamka, w której oko siedzi.
 Orbone, *s. f.* w mitologii Orbona, bogini, opiekunka sierot i dzieci.
 Or-ça! *i. fam.* nu tedy! nuże!
 Orcanette, *s. f.* czerwieniec, czerwony wołowy język roślina farbiarska.
 Orchésographie, *s. f.* odrysowanie tańców pewnemi charakterami na papierze.
 Orchestique, *s. f.* ćwiczenie gymnastyczne z tańców i skoków, zręczności i siły.
 Orchestre, *m.* orkiestra, miejsce, siedzenie dla muzykantów na komedii etc., *n.* i muzykanci sami, *m.*

- Orchidées, *s. f. pl.* w botanice rośliny storczykowe.
 Orchis, *s. m.* storczyk, lisie iaja roślina.
 Orchite, *s. f. v.* Enorchite.
 Orchotomie, *s. f.* kastracja, wyrzynanie jąder.
 Orcus, *s. m.* w mitologii Pluton, bóg piekieł, — *w poezji* piekło.
 Ord, orde, *adj.* plugawy, niechędogi.
 Ordalie, *f.* usprawiedliwienie się, oczyszczenie się z obwinienia, albo dowodzenie swej niewinności, ogniem, wodą lub poświęceniem, — *proba ogniowa* dawnych wieków w Niemczech.
 Ordinaire, *a.* zwyczajny, pospolity, powszechny, ordynaryjny, — *m.* rzecz zwyczajna, *f.* zwyczaj, *m.* poczta ordynaryjna, *f.* dzień pocztowy, stół codzienny, *m.* strawa zwyczajna, *f.* à l' —, *ad.* iak za zwyczaj, iak zwyczajnie, d' —, albo pour l' —, pospolicie, zwyczajnie.
 Ordinairement, *ad.* pospolicie, zwyczajnie.
 Ordinaires, *s. f.* czyszczenia mieścieczne białogłowskie zwyczajne.
 Ordinal, *a. m.* T. nombre —, liczba porządkowa, *f.*
 Ordinand, *m.* święcenie braci mający.
 Ordinant, *m.* biskup, prałat poświęcenie dający, *m.*
 Ordination, *f.* poświęcenie na księdza, *n.*
 Ordonnance, *f.* porządek, *m.* rozporządzenie, rozrządzenie, postanowienie, *n.* uchwała, ustawa, assygnacja na summe, recepta, *f.* T. ordynans, *m.*
 Ordonnateur, *m.* rozporządzić, dozorca, *commissaire ordonnateur*, intendent wojskowy, pierwszy kommissarz czuwający nad tém, ażeby wojsko w żywność i inne potrzeby opatrzone było.
 Ordonné, *éc. par. et adj.* roz-

porządkony, przykazany, —
w herbach, mal ordonnées, s. m. przeciw herbowej nauce ułożone figury, — *w iometryi* przystawa albo rzędna linia od obwodu koła lub elipsy do linii prostej na płaszczyźnie tegoż koła będącej, to jest do średnicy, osi, lub linii odcinkowej poprowadzona.
Ordonner, v. a. rozporządzić, rozrządzić, stanowić, roz-, przy-, nakazać, poświęcić na kapłaństwo, (*de qc.*) rządzić czém.
Ordre, m. rzząd, porządek, rozkaz, m. rozporządzenie, *n. order, m.*
Ordure, f. gnój, m. łajno, plugastwo, n. śmieci, pl. fig. słowa plugawe, sprośne, *n. pl.*
Ordurier, ière, a. plugawy, sprośny, — *m.* sprośnomówca, *m.*
Oréades, s. f. pl. w mitologii boginie gór i pagórków.
Orée, f. fum. brzeg lasu, *m.*
Oreillard, arde, a. długi, zawiesziste uszy mający.
Oreille, f. ucho, *n.* (właściwie i przenośnie), *fig.* słuch, *m.* — *d'ours,* łyszczak, *m.* (ziele i kwiat).
Oreiller, m. poduszka, *f.*
Oreillette, f. obrączka na ucho, *m.*
Oreillons, m. pl. wrzód pod albo za uszami, *m.* okrawki ze skór, pargaminu, *pl.*
Oremus, s. m. początek niektórych pacierzy kościelnych, — pacierz, modlitwa.
Ores, adv. teraz.
Orfèvre, m. złotnik, *m.*
Orfeverie, f. złotnictwo, *n.* robota złotnicza, *f.*
Orfraie, f. łomignat, *m.* (orzeł).
Orfroi, s. m. kolumna, szrodek haftowany na przodzie ornatowym.
Orgagis, s. m. bawełnica z Indyy wschodnich.
Organdy, s. m. muślon, albo gatunek bawełnicy.
Orgaue, f. narzędzie zmysłów i uczucia, *n.* członek, głos, *m.*
Organique, adj. w fizyce orga-

niczny, za pomocą organów, iako to uczucia, zmysłów i członków, działający.
Organisation, s. f. organizacja, skład iakiego ciała, sposób w iakowym jest organizowane, ułożenie.
Organisé, ée, par. p. et adj. organizowany, opatrzony, — obdarzony, — urządzony.
Organiser, v. a. opatrzyć co członkami, — organizować, urządzić, opatrzyć.
Organisme, s. m. dyspozycya, uporządkowanie organów, członków, — rozkład.
Organiste, m. et f. organista, *m.*
Organsin, s. m. iedwab kręcony we dwoie we młynie tarty.
Organsiner, v. a. trzeć iedwab we młynie dwa razy.
Orgasme, s. m. w medyc. orgazm, burzenie się krwi, lub humorów, szukających wolnego wyścia.
Orge, f. ięczmień, m. — *mondé,* *m.* ięczmień otłukany, pęczak, kleik ięczmienny, *m.*
Orgeat, m. orżada, *f.*
Orgeolet, Orgelet, s. m. ięczmień na oku.
Orgiastes, s. f. pl. kapłanki Bachusa.
Orgies, f. pl. święto Bachusa, *n. fig.* biesiada, *f.* bankiet, *m.*
Orgue, m. Orgues, *f. pl.* organy, *pl.* chór organowy, *m.*
Orgueil, m. pycha, duma, *f.*
Orgueilleux, euse, a. pyszny, dumny.
Orgueilleux, m. ięczmień na oku, *m.*
Orient, m. wschód, kraie wschodnie, *m. pl.*
Oriental, ale, a. wschodni.
Orientaliste, s. m. uczony, biegły w znaiości języków wschodnich.
Orientaux, m. pl. narody wschodnie, *m. pl.*
Orienter, v. a. podług kraiów świata obrócić, wystawić, położyć, kierować, *s' —, r.* kraiów świata się trzymać, na nie

uważać, za niemi iść, zapo-
 znać się, *fig.* rozważyć.
 Orifice, *s. m.* otwór, uście nie-
 których części wewnętrznych
 ciała, — otwór ciasny niektó-
 rym naczyń.
 Oriflamme, *s. f.* chorągiew, którą
 dawni królowie Francyi w czasie
 wojny używali.
 Origan, *s. m.* lebiodka *roślina.*
 Originare, *a.* pochodzący, po-
 czątkowy.
 Originarement, *ad.* pierwiastko-
 wie, najpierwey, rodem zkąd.
 Original, *m.* oryginał, *m.* pismo
 etc. pierwsze, *n.*
 Original, *ale, a.* pierwszy, ory-
 ginalny.
 Originalité, własność, oryginal-
 ność, *f.*
 Origine, *f.* źródło, *n.* początek,
 ród, *m.*
 Originel, *elle, a.* pierworodny,
 pèche —, grzech taki, *m.*
 Orignal, *m.* łódź, *m.*
 Orillard, *v.* Oreillard.
 Orillon, *m.* T. ucho, *n.* — ns,
pl. v. Oreillons.
 Orin, *s. m.* w maryn. lina u
 spławu co nad kotwicą pływ.
 Orion, *s. m.* w mitologii Orion,
 bóg wojny u dawnych *Par-
 tów*, — w astronomii konstel-
 lacya południowa największa
 ze 78 gwiazd złożona.
 Oripeau, *m.* szych żółty, *m.*
 Orle, *m.* T. brzeg, obrąbek, *m.*
 Orme, *m.* itm. wiąz, *m.*
 Ormeau, *m.* wiąz mały, *m.*
 Ormille, *f.* szczep wiązu, *m.*
 Ormin, *s. m.* granatek, szarłat,
 lepiennik, zwisnosek *roślina.*
 Ormoie, *f.* las więzowy, *m.*
 Orne, *m.* iesion, *m.*
 Ornéés, *s. f. pl. u starożytn.*
 święta korynckie na cześć Priapa.
 Ornement, *m.* ozdoba, *f.* strój,
m. przyzdobienie, *n.*
 Ornemens, *s. m. pl.* ubiory ka-
 płańskie, kościelne.
 Ornéphiles, *s. m. pl. v.* Silvicoles.
 Orner, *v. a. et n.* zdobić, stroić.
 Ornière, *f.* koley, *f.*

Ornithies, *adj. et s. m. pl. u
 dawnych Greków* wiatry wio-
 senne, z któremi ptastwo prze-
 lotne przybywa.
 Ornithogale, ou Churle, *s. m.*
świedek roślina.
 Ornitholithes, *s. f. pl.* części
 ptasze zkamieniałe, iako dzioby,
 pazury etc.
 Ornithologie, *s. f.* opisanie pta-
 ków.
 Ornithologiste, *s. m.* biegły w na-
 uce o ptakach.
 Ornithomancie, *f.* wieszczba z po-
 lotu i śpiewu ptaszego.
 Ornithomyze, *s. m. v.* Rycin.
 Ornithorynque, *s. m.* dziobak,
 zwierz nowey Hollandyi, ma-
 jący nogi krótkie, palce błoną
 do pływania spięte, głowę
 dziobem zakończoną podobnie
 iak ptaki.
 Ornithoscopie, *s. f. v.* Ornitho-
 mancie.
 Ornithotrophie, *s. f.* sztuczne wy-
 leganie iay ptaszcych i hodo-
 wanie ptastwa domowego.
 Orbanche, *s. f.* zaraza, wilk
 zielony *roślina.*
 Orobe, *s. m.* wyka ptasza *rośl.*
 Orobite, *s. f. w mineralogii* kam-
 mien z drobnych ziarn do
 wyki podobnych złożony.
 Oromase, *s. m. w mitologii* bo-
 żek indyyski, początek wszel-
 kiego dobra.
 Orpailleur, *s. m.* ten co z rzek
 piasek złoty wydobywa.
 Orphelin, *m. in.* *f.* sierota, *f.*
 Orphésteleste, *s. m. w staroż.*
 uczeń Orfeusza, iego nauki
 słuchający.
 Orphie, *s. f.* belona, ryba z ro-
 dzam szczupakowatych.
 Orphilière, *s. f.* gatunek sieci na
 ryby.
 Orphique, *adj. m. et f.* należący
 do Orfeusza, — *une vie or-
 phique*, życie wstrzemiężliwe,
 umiarkowane, rozsądne, świą-
 toblawe.
 Orpiment, *m.* proszek żółty, po-
 wstający ze sublimacyi siarki
 z arsenikiem lub iego niedo-

- kwasem, który zwyczajnie *auripigmentem* nazywają, — zło-
tokost, *m.*
- Orpin, *s. m.* wronie maśło, za-
ięca kapusta roślinna, — *orpin*
mineral, *v.* Orpiment.
- Orque, *s. f.* wielka ryba morska,
v. Epaulard.
- Orseille, *f.* mech do farbowania
służący.
- Orsus! *i. fam.* nu tedy!
- Ort, *s. m.* orta, czwarta część
talara duńskiego.
- Ort, *s. m.* towar pakowany, bele,
skrzynie z towarami.
- Orteil, *m.* palec u nogi wielki, *m.*
- Orthesie, Orthis, Orthienne, *adj.*
f. w mitologii w *Lacedemonie*
przewisko bogini Dyany, co
znaczy *Diana przewodnicząca*,
taż sama, przed której ołtar-
zem dzieci odbierały chłostę
bez okazania najmniejszego
znaku boleści.
- Orthocératite, *s. f.* koncha zka-
mieniała prosta do rogu po-
dobna.
- Orthodoron, *s. m.* miara długo-
ści u dawnych Greków ćwierć
łokcia wynosząca.
- Orthodoxe, *a.* prawowierny.
- Orthodoxie, *f.* prawowierność,
wiara prawowierna, *f.*
- Orthodromie, *s. f.* droga okrę-
towa w prostey linii.
- Orthogonal, *ale, adj.* w *ieometr.*
prostopadły, — prostokątny.
- Orthographe, *f.* ortografia, pi-
sownia, *f.*
- Orthographie, *f.* model, abrys, *m.*
- Orthographier, *v. a.* T. pisać po-
dług reguł pisowni.
- Orthographique, *a.* ortograficzny.
- Orthographe, *m.* reguły pismo-
wni zachowujący.
- Orthopédie, *s. f.* sztuka napra-
wiania albo zapobiegania uło-
mnościom ciała w dzieciach.
- Orthopnée, *s. f.* trudność oddy-
chania, gdy człowiek tylko sto-
jąc oddychać może.
- Orthoptères, *s. m. pl.* rodzaj o-
wadu chrząszczowego, cztero-
skrzydłowego, u którego wierz-
- chnie dwa skrzydła są niby
pochwami, a spodnie w podłuż
składane pod pierwszemi się
kryją.
- Orthorynque, *s. m.* muchowka,
gatunek najmniejszy kolibrów,
inaczej zwany *Oiseauxmouches*.
- Ortie, *f.* pokrzywa, *f.*
- Ortive, *adj.* w *astronomii*, *lati-
tude* —, łuk horyzontu mię-
dzy punktem wschodu gwiazdy
iakiey, i punktem przecięcia
horyzontu prawdziwego z ekwa-
torem zawarty.
- Ortolan, *s. m.* ortolan, ptak z ro-
dzaju wróblowatych, klinodzio-
bnych, wybornego smaku.
- Orvet, *s. m.* rodzaj węzów nie-
szkodliwych, owadem żyjących.
- Orviétan, *s. m.* lekarstwo prze-
ciw truciznie, które w poło-
wie 17 wieku ciarlatan iakiś
z miasta włoskiego *Orvietta*
zwanego, do Paryża przywiózł.
- Oryctères, *s. m. pl.* rodzaj o-
wadu pszczołowego, w ziemi
grzebiącego się, inaczej zwa-
nego *Fouisseurs*.
- Oryctériens, *s. m. pl.* zwierzęta
w ziemi grzebiące.
- Oryctérope, *s. m.* rodzaj dzio-
bka z płaskimi pazurami,
którego ciało włosem pokryte,
v. *Ornithorynque*, — mrównik,
zwierzę bezzębne, mające ię-
zyk bardzo długi, wysuwalny.
- Oryctognosie, *s. f.* oryktognozya
część mineralogii, czyli znai-
mość istot mineralnych poie-
dynczych.
- Oryctographie, *s. f.* opisanie
rzeczy kopalnych.
- Oryctologie, *s. f.* część historyi
naturalney oryktologią zwana,
o rzeczach kopalnych.
- Orygma, *s. m.* w *starożył.* prze-
paść głęboka w Atenach w kształ-
cie studni, do której wtrącano
winowayców na śmierć skaza-
nych, zwana inaczej *berethron*,
a u Rzymian *barathrum*.
- Oryx, *s. m.* kozieł dziki.
- Os, *m.* kość, *f.*
- Oscabron, *s. m.* rodzaj ślimaka

- mającego grzbiet okryty skorupkami iedna na drugą dachówkowato zachodzącemi.
- Oschéocèle, *s. f. w chirurg.* kiła, przepuklina, w której *epiploor* i wnętrzości do worka móżnego przechodzą.
- Oschophories, *s. f. pl. w staroż.* święta ateńskie na pamiątkę zwycięztwa Tezeusza nad *Minotaurem*.
- Oscillation, *f.* ruch, *m.* ruszanie się iednostayne, *n.*
- Oscillatoire, *a.* ruszający się, kołysający się.
- Osciller, *v. n.* ruszać się, kołysać się.
- Osé, *éé, a.* śmiały, odważny, zuchwały.
- Oseille, *s. f.* szczaw roślina.
- Oselle d'or, moneta wenecka.
- Oser, *v. n.* odważyć się, śmieć, — *a.* odważyć.
- Oseraie, *f.* wierzbina, *f.*
- Osier, *m.* witwina, wić, witka, *f.*
- Osiris, *s. m. w mitologii* Oziris, bōżek dawnych Egipcyan, toż samo co sōńce.
- Osmanlis, *Osmans, s. m. pl.* Turcy.
- Osmonde, Fongère fleurie, Fongère aquatique, *s. f.* długosz podeyrzon, roślina.
- Ossec, *s. m.* stek okrętowy, dno nawy.
- Osselet, *m.* kostka, kosteczka, *f.*
- Ossemens, *m. pl.* kości, *f. pl.*
- Osseux, euse, *a.* kościsty.
- Ossification, *f.* obrócenie się w kość, *n.*
- Ossifier, *v. a.* w kość obrócić, *s'—, r.* w kość się obrócić.
- Ossifique, *adj.* w kość się obracający.
- Ossifrague, *m.* łomignat, *m.* (orzek).
- Ossillon, *m.* kostka od ptaka, *f.*
- Ossipango, Ossilago, *s. f. w mitologii* bogini dawnych Rzymian, wzmacniająca kości dziecinne, i lecząca złamania.
- Ossu, ue, *a.* kościsty.
- Ossuaire, *m.* kostnica, *f.*
- Ostensible, *a.* eo pokazać wolno.
- Ostensoir, *s. m.* monstrancya; w której hostyą na ołtarzu stawiaią.
- Ostentation, *f.* chełpliwość, chluba, *f.*
- Ostéocolle, *s. f.* kamień rurkawy do korzeni drzewnych podobny, któremu własność leczenia kości złamanych przypisują.
- Ostéocope, *s. m.* łamanie w kościach.
- Ostéodermes, *s. m.* rodzaj ryb chrząstkowatych, zupełnoskrzelnych, bez płetw brzuchowych, których skóra pokryta jest iakby kościanemi ziarnami.
- Ostéogénésie, Ostéogénie, *s. f.* część anatomii o kształtowaniu się kości.
- Ostéographie, *s. f.* w anatomii opisanie kości.
- Ostéolithes, *s. m.* kości skamieniałe.
- Ostéologie, *s. f.* część anatomii o kościach.
- Ostéosarcome, *s. m.* zmięknienie kości tak iak mięso.
- Ostéostomes, *s. m. pl.* rodzaj ryb kościstych, skrzelowatych, piersiopłetwych, u których kości szczękowe są zupełnie nagie.
- Ostéotomie, *s. f. w anatomii* dyssekcya kości.
- Ostracé, *éé, adj.* wieloskorupowy, mający dwie lub więcej twardych łusek, iako *ostrygi* etc.
- Ostracins, *s. m.* skorupiaki, we dwóch skorupach zawarte, w kształcie konchy.
- Ostracions, *s. m.* rodzaj ryb chrząstkowatych zupełnoskrzelnych, których ciało pokryte jest kościaną powłoką.
- Ostracisme, *s. m.* ostracyzm, prawo ateńskie, mocą którego skazywano obywateli na dziesięcioletnie wygnanie.
- Ostracite, *s. f.* skorupa ostrygi skamieniała.
- Ostracoderme, *adj. w hist. nat.* łuskowate, zwierzęta mające łuskę na sobie.

- Ostrelin, *s. m.* narody wschodnie.
- Ostrogot, *m. fig.* prostak, grubian, *m.*
- Otacoustique, *adj. m. et f.* słuch naprawiający.
- Otage, *s. m.* zakładnik, zastawnik, człowiek w zakładzie dany, na pewność wykonania warunków przymierza.
- Otalgie, *s. f. w medyc.* ból uszu.
- Otalgique, *adj.* lekarstwo w chorobach uszu.
- Otelles, *s. f. pl. w herbach* grotty dzidowe.
- Oten, *s. m. w mitologii* bóg wojny skandynawski, toż samo co Odin.
- Otenchyte, *s. m.* spryca do wlewania czego w ucho.
- Oté, *adv.* bez, wyjąwszy, oprócz.
- Oté ces endroits, l'ouvrage est bon.
- Oter, *v. a.* wziąć, położyć, postawić precz, odsunąć, sprzątnąć, wyjąć, wydrzeć, zabrać, zdiąć, odiać, iść, *s'—, r. fam.* (de quelque lieu), udadź się precz z kąd.
- Otite, *s. f. w medyc.* zapalenie uszu.
- Otographie, *s. f.* opisanie ucha.
- Otologie, *s. f.* część anatomii o uchu.
- Ototomie, *s. f.* dyssekcya ucha.
- Ottomane, *s. f.* sofa, kanapa w kształcie tureckim, służąca razem za łóżko do odpoczynku.
- Ou, *c.* lub, albo.
- Où, *ad. gdzie, dokąd, w co, przy czym, na czym, d'où, z kąd, par où, którędy.*
- Ouaiche, *s. m. w maryn.* purt, wart, ślad okrętu po wodzie płynącego.
- Ouaille, *f. fig.* owieczka, dusza komu powierzona, *f.*
- Ouais, *i. fam.* ey! do kata!
- Ouate, *f.* wata, *f.*
- Oauter, *v. a.* wata podszyc.
- Oubli, *m.* zapomnienie, *n.* niepamięć, *f.*
- Oublance, *f.* niepamięć, zapamiętałość, *f.*

- Oublie, *m.* ulipek, opłatek.
- Oublier, *v. a.* zapomnieć, *s'—, r.* zapomnieć się, zapamiętać się.
- Oubliettes, *s. f. pl.* niegdys wieczne więzienie we Francyi.
- Oublieur, *m.* cukiernik, co robi ulipki, chłopiec, co ie przedaie, *m.*
- Oublieux, *euse, a.* zapominający.
- Ouest, *m.* T. zachód, *m.*
- Ouf, *i.* o! au! ey do kata!
- Oui, *ad.* tak jest, — *m.* zezwolenie, *n.*
- Oui-dire, *m.* postuch, ogłos, *m.* powieść, *f.*
- Ouïe, *f.* słuch, *m.* dziura odgłosowa, *f.*
- Ouïes, *pl.* skrzele, *pl.*
- Ouiller, *v. a.* napełnić, dolać.
- Ouir, *v. a.* słyszeć, słuchać, przysłuchać.
- Oulémas, *s. m. pl.* Ulemowie, prawnicy tureccy, którzy Mustafa obieraia, *słowo to zwyczajniey pisze się Ulémas.*
- Ouragan, *m.* wicher, *m.* zawierucha, *f.*
- Ouraque, *s. m. w anatomii* sznurerek pęcherzowy ku pępkowi idący.
- Ourdir, *v. a.* T. osnować, osnowę postawić, *fig.* knuć, kleić.
- Ourdissoir, *s. m.* utok, wał do osnowy.
- Ourdissure, *s. f.* osnowanie.
- Ourdon, *s. m.* senes drobny.
- Ourler, *v. a.* obrabić.
- Ourler, *m.* obrąbek, *m.*
- Ouronologie, *s. f.* część nauki lekarskiej o urynie.
- Ourque, *s. f.* wielka ryba morską, *v.* Epaulard.
- Ours, *m.* niedźwiedź, *m.*
- Ourse, *f.* niedźwiedzica, *f.*
- Oursin, *m.* ież morski, *m.*
- Ourson, *m.* niedźwiadek, niedźwiedź mały, *m.*
- Ourvari, *s. m.* chytrość zwierząt, które dla oszukania psów na dawny ślad powracaia, — krzyk myśliwych dla nawoływania psów, — *fig.* przeszkody w sprawie iakiey, — wykrety prokurator-

- skie w processach, — wielki hałas, tumult.
- Outarde, *f.* drop, *m.* —deau, *m.* dropię, *n.*
- Outil, *m.* narzędzie, *n.*
- Outils, *v. a.* w narzędzie opatrzyć.
- Outrage, *m.* hańba, obelga, zelżywość, *f.*
- Outrageant, *ante, a.* zelżywy, obelżywy.
- Outrager, *v. a.* zhańbić, zelżyć, znieważać.
- Outrageux, *euse, a.* zelżywy, obelżywy.
- Outrance (à), à toute outrance, *ad.* do upadłego, do żywego, strasznie.
- Outre, *f.* burdziuk, szawłok, *m.*
- Outre, *prp.* nad, oprócz, za, na tamtej stronie, *ad.* daley, — que, *c.* oprócz tego, iż, d' — en —, *ad.* na wylot, en —, *ad.* nad to.
- Outré, *ée, a.* za wysoki, niezmierny, do ostatniego przywiedziony.
- Outrément, *ad.* okrutnie, strasznie.
- Outremer, *m.* ultramaryna, *f.*
- Outre-mesure, *ad.* nad miarę, nad zamiar.
- Outre-passer, *v. a. fig.* przestąpić.
- Outrer, *v. a.* przesadzić, przebrać miarę, przedawać, *fig.* do żywego doiać, dokuczyć, do ostatniego przywieść.
- Ouvert, *erte, p. et a.* otworzony, niezawarty, *fig.* iawny, oczywisty, szczéry.
- Ouvertement, *ad.* iawnie, w brew.
- Ouverture, *f.* otwór, *m.* dziura, otworzystość, *f.* otworenie, *n. fig.* początek, wstęp, układ, zamiar, *m.* — de coeur, *m.* szczerłość, *f.* — d'esprit, bystry rozum, *m.* sposobność przyrodzona, *f.*
- Ouvrable, *a. m.* jour —, dzień robotny, *m.*
- Ouvrage, *m.* dzieło, *n.* robota, praca, *f.*
- Ouvrage, *ée, a.* pilnie, pracowicie robiony.
- Ouvrant, *ante, a.* à jour —, ze światem, à porte —, przy otwarciu bram (miejskich).
- Ouvré, *ée, a.* pięknie wyrabiany, robiony.
- Ouvreaux, *s. m. pl.* czeluści w hucie, w których garńki ze szkłem roztopioném stoją.
- Ouvreur, *m. euse, f.* lożmayster, odźwierny w teatrze.
- Ouvrier, *m. ière, f.* robotnik, — a. jour —, dzień robotny, *m. cheville* —, sworzeń, *m.*
- *Ouvrir, *v. a.* otworzyć, rozłupać, *fig.* zacząć, zaczynać, zagaić, — *n.* otworzyć się, s' —, *r.* otworzyć się, rozchodź się, *fig.* (à qn.) odkryć się, zwierzyć się.
- Ouvroir, *m.* warsztat, *m.*
- Ovaire, *s. m.* iaieczuk, gniazdo iaieczne, gdzie się iaia zawiera.
- Ovale, *a.* podługowatookrągły, — *m.* figura podługowatookrągła, *f.*
- Ovale, *s. f.* machina do tarcia iedwabiu.
- Ovation, *s. f.* mały wiąz tryumfalny u dawnych Rzymian, — mały tryumf.
- Ove, *s. m.* ozdoba architektoniczna nakształt iaia.
- Ovicule, *s. m.* lisztewka spleszczona na kapitelach słupów, *v.* Astragale.
- Ovipare, *adj.* iaiorodny, ikrorodny, iaionośny, — iaia rodzący.
- Ovoide, *adj.* w botanice o owocach kształt iaia mający.
- Ovoir, *s. m.* dłoto snickerskie podłużnookrągłe.
- Oxalate, *s. m.* w chemii sól powstająca z kwasu szczawowego i zasady iakiey.
- Oxalide, *s. f.* szczawik roślina.
- Oxalique, *adj.* w chemii, acide —, kwas szczawioowy.
- Oxide, Oxigène, *v.* Oxyde, Oxygène.
- Oxyacantha, *s. m.* głóg.
- Oxycèdre, *m.* małe drzewo cedrowe, *n.*

Oxycrat, *m.* woda z octem zmieszana, *f.*
 Oxycroceum, *s. m.* we farmacyi plastr ze szafranu, octu i innych lekarstw.
 Oxydation, *s. f.* w chemii niedokwaszenie się.
 Oxyde, *s. m.* w chemii niedokwas.
 Oxygénation, *s. f.* kwaszenie ciał.
 Oxygène, *s. m.* kwasoród, gaz kwasorodny, czyli powietrze deflogistikowane.
 Oxygéné, *éé, par. pas. et adj.* z pewną częścią kwasorodu połączoney.
 Oxygone, *adj.* w ieometrii ostrokątny, *triangle* —, trójkąt ostrokątny.
 Oxymel, *m.* miód z octem zmieszany, *m.*

Oxypètre; *s. f.* glinka żółtawa kwaśnego smaku w okolicach Rzymu znajduiąca się.
 Oxyregmie, *s. f.* w medyc. ostryść kwasu żółdkowego odbiiająca się.
 Oxyrrhodin, *m.* ocet różany, *m.*
 Oxsaccarum, *m.* cukier octem przyprawiany, *m.*
 Oyant, *ante, adj. T. prawny* ten, któremu przed sądem zdaią rachunek.
 Oyas, *s. m. pl.* ministrowie króla syamskiego.
 Oyer, *s. m.* przedaiący gęsi.
 Ozène, *m.* wrzód w nosie śmierdzący, *m.*
 Ozza, *s. m.* w mitologii bóg Arabów, przed wprowadzeniem wiary mahometañskiej.

P.

Paamyles, Paamylies, *s. f. pl.* w starożytn. święta egipckie w czasie porównania dnia z nocą wiosennego, na cześć *Osi-rysa odzyskanego* t. i. odradzającego się słońca.
 Pabouches, *s. f. pl.* v. Babouches.
 Pahous, *s. m.* w Persyi ucałowanie nóg.
 Paca, *s. m.* zwierz brezylijski do prosięcia podobny.
 Pacage, *m.* pastwisko, *n.*
 Pacager, *v. n. T. v.* Paturer.
 Pacales, Pacalies, *s. f.* święta rzymskie na cześć Pokoju.
 Pacha, *s. m.* v. Bacha.
 Pachacamac, *s. m.* bóg pogan peruwiańskich.
 Pachalik, *s. m.* prowincya turecka pod rządem Baszy iakiego zostaiąca.
 Pachydermes, *s. m. pl.* rodzaj zwierząt ssących, mających skórę grubą, i więcej nad dwa palce kopytem rogowém ochronione, iako słoń, hipopotam etc.
 Pacifère, *adj. m. et f.* pokóy dający, *przezwisko Minerwy.*

Pacificateur, *m.* usmierzyciel niezgody, *m.*
 Pacification, *f.* uspokojenie, usmierzenie niezgód, *n.* pacyfikacya, *f.*
 Pacifier, *v. a.* uspokoić, usmierzyć niezgodę etc.
 Pacifique, *a.* spokojny, cichy.
 Packhuis, *s. m.* w *Hollandyi* magazyn, do którego przed opłaceniem cła składaią towary.
 Paco, *s. m.* istota mineralna czerwonożółta, srebro w sobie mairąca, w kopalniach *Chili i Peru* znajduiąca się.
 Pacos, *s. f.* owca peruwiańska bardzo subtelney wełny.
 Pacotille, *s. f.* ilość towarów, które wolno mieć temu, co służy na okręcie.
 Pacta-conventa, *s. m. pl.* artykuły, warunki umowy, które królowie Polscy obierani, przy wstąpieniu na tron, z iedney strony, a rzeczpospolita z drugiej, nawzajem sobie przysięgali.
 Pacte, *s. m.* ugoda, umowa.

- Pactiser, *v. n.* zawrzeć umowę, ugodę.
- Pactole, *s. m.* paktol, rzeka w Azji w Lidii, sławna piaskiem złotym, — zaczay, rodzaj skorupiaka krótkoogoniastego.
- Pactolides, *s. f. pl. w mitologii* nimfy, boginie na brzegach rzeki *Paktolu* mieszkające.
- Padelin, *s. m. w hutach* tygiel wielki do rozpuszczania szkła.
- Paden, *s. m.* mągardy gorzkie w Persyi na skałach zbierane, a w królestwie *Guzaratu* za monetę służące.
- Padou, *s. m.* wstażka z nici i iedwabiu z miasta *Padwy* we Włoszech.
- Pagaie, *m.* wiosło indyyskie, *n.*
- Paganales, Paganalies, *s. f. pl.* święta wiejskie u dawnych Rzymian na cześć bogini Cerery.
- Paganisme, *m.* pogaństwo, *n.*
- Pagarque, *s. m. u starożytn.* urzędnik powiatowy.
- Pagayer, *v. n.* wiosłem czółno pędzić.
- Pagayeur, *s. m.* wioslarz.
- Page, *m.* paż, *m.*
- Page, *f.* strona, *f.* (w książce).
- Pagiavel, *s. m.* liczba towarów w Indjach wschodnich, iako *tuzin, sto etc.*
- Pagne, *m.* fartuch indyyski, etc., *m.*
- Pagnon, *m.* gatunek czarnego sukna cienkiego, *n.*
- Pagnote, *m. fam.* tchórz, *m.* mont —, pagórek, z którego się można bezpiecznie przypatrywać bitwie, *m.*
- Pagnoterie, *f. fam.* tchórzostwo, *n.*
- Pagode, *s. f.* pagoda, bałwochwiania indyyska, — bożek indyyski, — mała figura z ruchomą głową, — moneta złota indyyska.
- Pagure, *s. m.* muszlowiec, rak morski nagoogoniasty.
- Paien, *m. enne, f.* poganin, *m.* — anka, *f.* — a pogański.
- Paillard, arde, *a. fam.* wszeteczny, sprosny.
- Paillarder, *v. a. n. fam.* wszetecznie żyć.
- Paillardise, *f. fam.* wszeteczństwo, *n.* nierząd, *m.*
- Paillasse, *f.* siennik, *m.*
- Paillason, *m.* mata ze słomy, *f.*
- Paille, *f.* słoma, słomka, *f.* źdźbło.
- Paillé, ée, *adj. w herbach* stręfisty, upstrzony rozmaitemi kolorami.
- Pailleur, *m.* podwórze na gnój, gnoiowisko, *n.*
- Paillet, *a. m. du vin* —, kłaret, *m.* (wino).
- Paillette, *f.* blaszka złota, srebrna, *f.* ziarnko złota, *n.* kawałeczek żelaza, *m.*
- Pailleur, *m. euse, f.* przekupień słomy, *m.*
- Pailleux, euse, *adj.* żułowaty, niewyczyszczony o kruszczach.
- Paillo, *s. m. w maryn.* komora, skład sucharów na galerze.
- Paillon, *m.* folga, *f.*
- Pain, *m.* chleb, *m. fig.* wyżywienie, *n.* żywność, *f.* — a cacherer, opłatek, *m.* — d'épices piernik, *m.*
- Pair, *s. m.* Par, dostojność xiążąt i hrabiów francuzkich w parlamencie paryzkim zasiadających, — w *Anglii* xiążęta, hłabiowie i baronowie mający prawo zasiadać w izbie wyższej parlamentu.
- Pair, *adj.* równy, podobny, na dwie części równe podzielić się daiący, — parzysty.
- Paire, *s. f.* para zwierząt, samiec i samica, — dwie rzeczy iednego gatunku razem będące.
- Pairement, *adv. w arytmetyce, nombre pairement pair,* liczba, której połowa iest także liczbą parzystą, np. 8. 12. etc.
- Pairie, *f.* godność francuzkiego albo angielskiego Para w parlamencie albo izbie wyższej, — parostwo.
- Paire, *s. m. w herbach* figura rosochata nakształt litery Y.
- Paisible, *a.* spokojny, cichy.
- Paissant, ante, *adj. w herbach* głowę schylający, iako bydlę pasące się.
- Paisseau, *s. m.* tycz, pał w winnicy.

- Paisson, *f.* pasza, *f.* pastwisko, *n.*
 Paisson, *s. m.* skrobaczka, którą
 garbarz skórę miękczy.
 Paissonné, *v. a.* skórę miękczyć
 skrobaczką.
 Paitre, *v. a.* et *n.* paść, spaść,
 zjść, paść się, se —, *r.* kar-
 mić się (o ptakach drapieżnych).
 Paix, *f.* pokój, *m.* zgoda, spo-
 kójność, *f.* — *i.* cicho!
 Pal, *s. m.* pał, ostrokoł
 Palabre, *s. f.* danina, którą Eu-
 ropejczykowie dobrowolnie
 królom i książętom pbrzeżów
 afrykańskich składają.
 Palade, *s. f.* w *maryn.* pociąg
 wioślami.
 Paladin, *m.* w dawnych roman-
 sach rycerskich przedniejszy
 z panów towarzyszący Karolo-
 wi W. na wojnę, — rycerz
 błagający się po świecie, szu-
 kający przygody, w którejby
 mógł dać dowód waleczności
 swojej, — pan chcący ucho-
 dzić za grzecznego i wale-
 cznego.
 Palais, *m.* pałac, — wspaniała
 budowla, — miejsce gdzie się
 sądy odbywają, *jours de palais*,
 dni sądowe, *gens de palais*,
 sędziowie etc., — podniebienie
 w ściech, — *de lievre*, mlec
 roślinna.
 Palamente, *s. f.* cały rząd wio-
 seł na galerze.
 Palamide, *s. f.* w Pélamide.
 Palau, *s. m.* w *maryn.* liny i
 kluby do windowania ciężarów
 w górę.
 Palanche, *s. f.* podszewka gruba
 odzieży maytków.
 Palanque, *f.* zrąb, *m.* ogrodzenie
 palami, *n.*
 Palanquer, *v. a.* windować cię-
 żary w okręt.
 Palanquin, *s. m.* na okręcie lina
 mała do windowania czego,
 — w *Indyach* lektyka na dwie
 albo trzy osoby.
 Palardeaux, *s. m.* pl. deszczutki
 nasmalane, sierścią powleczone
 do dychtowania albo zatkania
 szpar okrętowych.
- Palastre, *s. m.* kłótko, wiązanie
 albo blachy żelazne, w któ-
 rych są sprężyny zamkowe.
 Palatin, *inē, a.* f. legrabski, wo-
 iewodzki.
 Palatin, *m.* wojewoda w Polsce,
 wielkorządca w Węgrzech, *m.*
 Palatinat, *m.* godność falcgrabię-
 go, palatynat, *m.* wojewod-
 two, *n.*
 Palatine, *f.* palatynka, *f.*
 Pale, *f.* stawidło, *n.* zastawka,
 pała ołtarzowa, *f.* pióro u wio-
 śła, *n.*
 Pâle, *a.* błądy, les couleurs, *pl.*
 biała choroba, *f.*
 Paléage, *s. m.* w *maryn.* miesza-
 nie łożątko zboża, soli, rozmai-
 tego ziarna etc.
 Palée, *f.* pale pod mostem, mu-
 rem, *m. pl.*
 Palefrenier, *m.* masztalierz, *m.*
 Palefroi, *m.* koń na parady, koń
 dla damy, *m.*
 Paléographie, *s. f.* nauka o cha-
 rakterach pisma, — sztuka czy-
 tania pism i charakterów sta-
 rożytnych.
 Paléologue, *adj.* Paleolog, prze-
 zwisko wielu cesarzów wscho-
 dnych, znaczy właściwie, mó-
 wiący sposobem starożytnym.
 Paleron, *m.* łożątko, łożątko koni
 etc., *f.*
 Pales, *s. f.* w mitologii Pales,
 bogini pasterzy.
 Palestine, *s. f.* gatunek liter dru-
 karskich.
 Palestre, *s. f.* u dawnych Gre-
 ków miejsce publiczne dla
 ćwiczeń ciała, — też same
 ćwiczenia.
 Palestrotylax, *s. m.* urzędnik,
 czyli dozorca miejsc publicznych
 na ćwiczenia ciała przeznaczonych.
 Palet, *m.* kamień okrągły do ci-
 skania, *m.*
 Paleter, *v. n.* kamieniem takim
 rzucać.
 Palette, *f.* piłatyk do gry w pił-
 kę, — szpatela drukarska do
 czernidła, — miedniczka cyru-
 licka do krwi puszczenia, —

- paletta, krążek drewniany malarski do trzymania farb na ręku, — żelazo introigatorskie nakształt noża do pozłacania, — u *slosarza* deska blachą powleczonea, do której wierzący świder przykłada.
- Pâleur, f.* bladeść, *f.*
- Palicot, s. m.* w *rybołóstwie* małe ogrodzenie w tych miejscach, gdzie się obficie ryba zgromadza.
- Palier, m.* miejsce na wschodach bez stopniów, *n.*
- Palimpseste, s. f.* u *starożytn.* tablica do pisania, z której pismo zetrzeć można.
- Palindrome, s. m.* wiersz, który z obu stron czytany idęną myśl zawiera.
- Palindromie, s. f.* w *medyc.* powrot szkodliwych humorów do niektórych części ciała.
- Palingéusie, s. f.* odrodzenie się, powrócenie do pierwotnego kształtu.
- Palinod, Palinot, s. m.* wiersz na chwałę niepokalanego porządku N. P. Maryi.
- Palinodie, s. f.* palinodia, odwołanie wierszem fałszu, albo krzywdy komu uczynioney.
- Palintocie, s. f.* w *mitologii* powtórne narodzenie się Bichusa — w *prawie* powtórzenie lichwy albo opłaconych procentów.
- Palir, v. n. z-*, wyblednieć.
- Palis, m.* kół w płocie, płot, *m.*
- Palissade, f.* palisada, *f.* kół ostro, zrab, płot samorodny, *m.*
- Palissader, v. a.* opalisadować, ogrodzić palami, płotem samorodnym.
- Palissaire, adj. f.* u *starożytn.* *couronne* — wieniec szturmuowy, dawany temu, co się najpierwszy na nieprzyjacielskie wdął szanie, *v.* Vallaire.
- Palissandre, s. m.* *v.* Palixandre.
- Palissant, ante, a.* bledniejący, bładny.
- Palisser, v. a.* drzewka do szpalerów przywiązywać.
- Palisson, s. m.* skrobaczka żelazna płaska polerowana do mięknięcia skór.
- Palixandre, m.* drzewo błękitne do wykładania, *n.*
- Palla, s. f.* szata starorzymaska nakształt płaszcza.
- Pallades, s. f. pl.* u *starożytn.* młode dziewice bogom na ofiarę poświęcaone w Tebach w Egipcie.
- Palladium, s. m.* posąg Pallady, puklerz, ochrona Troi, — rzecz iaka, od której w starożytności bezpieczeństwo i trwałość miast lub państwa zawisła.
- Pallas, s. f.* w *mitologii* Pallas, bogini wojny, w *astronomii* planeta przez *Olbersa* odkryta.
- Palliatif, ive, adj.* lekarstwo ból uśmierzające ale go nie leczące.
- Palliation, m.* pozór, *m.* kolorowanie, *n.*
- Pallier, v. a.* kolorować, słowami co piękniemi ubarwić.
- Pallium, s. m.* u *starożytn.* wielki płaszcz dawnych filozofów greckich, — kołdra wełniana rzymska, — płaszcz biskupi biały z czarnymi krzyżkami, paliusz nowemu biskupowi od papieża przystany, — gatunek zastony.
- Palmaire, adj.* dłoniowy, do dłoni należący.
- Palme, f.* różeczka palmowa, *f. fig.* zwycięztwo, *n.*
- Palme, m.* pięść, *f.*
- Palmé, ée, adj.* o *ptakach* pletwonogie, wiotłonogie, mające nogi zrosłe błoną do pływania sposobną, — w *botanice* o *liściach* ręczny, mający podobieństwo do ręki z palcami.
- Palmer, v. a.* *palmer les aiguilles*, spłaszczyc igłę u góry do zrobienia uszka.
- Palmette, s. f.* ozdoby sncyerskie nakształt liści palmowych.
- Palmier, m.* palma, *f.* drzewo palmowe, *n.*
- Palmipèdes, s. m. pl.* o *ptakach* pływające, pletwonogie, *v.* Palmé.

Palmiste, *m.* rodzaj wiewiórek,
m. palma, *f.*

Palmite, *m.* drzeń palmowa, *f.*

Palombe, *f.* rodzaj gołębi dzi-
kich, *m.*

Palombino, *s. et adj. m.* gatunek
marmuru białego iak mléko.

Palon, *s. m. u woskowników*
szpatela drewniana do miesza-
nia roztopionego wosku.

Palonnier, Palonneau, *s. m.* or-
czyk u wagi wozowej.

Palot, *m. fam.* prostak, *m.*

Palourde, *s. f.* gatunek konchy
morskiej.

Palpable, *a.* dotykalny, dotkliwy,
iawny.

Palper, *v. a.* dotykać się zlekką
ręką.

Palpes, *s. f. pl. o rybach* wasy
po bokach szczęki górney, iako
u karpia, bolenia *etc.*

Palpitant, *ante, a.* drgający, biiący.

Palpitation, *f.* drganie, skakanie
serca, *n.*

Palpiter, *v. n.* drgać, skakać, bić.

Pal planche, *s. m.* deska za-
strzona do wbiiania w ziemię.

Paltoquet, *f. fam.* prostak, *m.*

Paludamentum, *s. m.* paludament,
szata wojenna hetmanów rzym-
skich, którą po otrzymaniu do-
wództwa nad wojskiem, wy-
ieżdżając z miasta kładli na
siebie.

Paludier, *s. m.* żupnik, co w ko-
palniach solnych albo karba-
rych morskich pracuje.

Palus, *m. T.* bagno, *n.*

Pamé, *ée, par. et adj.* omdlały,
zemdlony, *w herbach* ryba zo-
twartym pyskiem.

Pâmer, *v. a.* albo se —, *v. r.*
o-, ze-, mleć, *fam.* — de
rire, śmiać się do rozpuku.

Pamflet, *s. m. v Pamphlet.*

Pâmoison, *f.* mdłości, *f. pl.* o-
mdlewanie, *n.*

Pampe, *f.* listek u zboża zielo-
nego, *m.*

Pampelmouse, *s. f.* gatunek po-
maranczy indyjskiej wielkiej.

Pamphlet, *m.* gazeta, *f.* dzien-
nik, szpargał, *m.*

Pampre, *m.* winorośl, *f.*

Pan, *m.* poła u sukni, płaszczka
etc., część, strona muru, de-
ski u łózka, *w mitologii* Pan,
bożek pasterzy, myśliwych i
wieśniaków.

Panacée, *f.* lekarstwo powsze-
chne, *n.*

Panache, *m.* kitka, *f.*

Panaché, *ée, a.* pstro strefisty.

Panacher, *v. n.* se —, *v. r.* pstre
dostać strefy.

Panade, *f.* polewka z chleba, *f.*

Panader (se), *v. r. fam.* z wielką
powagą iść.

Panage, *m.* spaśne, *n* droit de —,
paśne, prawo pędzenia bydła
na pastwisko, *n.*

Panais, *m.* pasternak, *m.*

Panard, *adj.* koń mający prze-
dnie nogi na bok wykrzywione.

Panaris, *s. m.* zanokcica, naro-
stek, który się zwykł formo-
wać na końcach palców przy
korzeniu lub z boku pazno-
gcia.

Panathénées, *s. f. pl.* święta
ateńskie na część Miwerwy.

Pancaliers, *m.* kapusta włoska, *f.*

Pancarpe, *s. m. w starożytn.* wi-
dowiska rzymskie, w których
należy ludzie potykali się ze
zwierzętami.

Pancarte, *f.* instruktarz celny, *m.*
fig. szpargał, *m.*

Panchreste, *adj. w medyc.* le-
karstwo powszechne na wszelką
chorobę.

Panchymagogue, *adj. et s.* wy-
pędzający wszelkie humory.

Pancrace, *s. m. w starożytn.*
ćwiczenia gimnastyczne, szerm-
mistrzwo.

Pancratiaste, *s, m.* szermierz.

Pancréas, *s. m.* pankreas, podu-
szeczka żołądkowa.

Pancrétique, *adj. suc* —, sok
pankreatyczny.

Pandectes, *s. f. pl.* pandekty,
zbiór praw Justiniana w 50
księgach zawarty.

Pandémie, *s. f.* Pandémique, *adj.*
v. Epidémie, Epidémique.

Pandiculation, *s. f. w medyc.*

- wyciąganie się ciała ze zmor-
dowania się albo chęci snu.
- Pandore, *f. w mitologii* Pandora,
którą bogowie rozmaitemi ob-
darzyli darami, a Jowisz pu-
szką, nazwaną *boite de Pan-
dore*, z której się za otworze-
niem wszelkie zło wypłynęło
i rozlało się po ziemi, a na
dnie tylko pozostała nadzieia,
— instrument muzyczny sta-
rożytny, do lutni podobny.
- Pandoure, *s. m.* Pandur, żołnierz
lekkiej piechoty węgierskiej,
— *fig.* człowiek nieobyczajny,
niegrzeczny.
- Pane, *v.* Paonne.
- Pané, *é, par. pas. et adj.* w czém
chleb namoczono.
- Panégyrique, *m. et a* pochwała, *f.*
- Panégyriste, *m.* wychwalacz, *m.*
- Panelle, *s. f.* czerwony cukier
z wysp Antylskich.
- Panémore, *s. m.* wiatrak, młyn
wietrzny do podnoszenia w górę
wody, do mliwa zboża, wytła-
czania olejów etc.
- Paner, *v. a.* chlebem tartym po-
sypać.
- Panérée, *f.* kosz pełen czego, *m.*
- Paneterie, *f.* piekarnia nadwor-
na, *f.*
- Panetier, *m.* grand —, dozorca
piekarni nadwornej, *m.*
- Panetière, *f.* biesagi, *pl.*
- Pangolin, Phatagin, *s. m.* łusko-
wiec, zwierzę ssące, bezzębne,
łuskami pokryte, karmiące się
mrówkami.
- Panharmonicon, *s.* instrument
muzyczny, w którym się sły-
sząc dać wszystkie głosy ian-
czarskiej muzyki.
- Panhellénies, *s. f. pl.* w staroż.
święta w całej Grecji na cześć
Jowisza.
- Panicaut, *s. m.* mikołajek rośl.
- Panicule, *s. f. w botanice* wie-
cha, kupka kwiatów na cien-
kich i nierównych szypułkach
rozpierzchłych bez porządku na
wszystkie strony.
- Paniculé, *é, adj.* w botanice
rozpierzchłe na wszystkie stro-
ny, *v.* Panicule.
- Panier, *m.* kosz, *m.*
- Panification, *s. f.* obrócenie istot
mącznych w chleb.
- Panique, *a. f.* terreur —, strach
powszechny, próżny, nagły, *m.*
- Panis, Paniz, *s. m.* proso rośl.
- Pannaire, *s. m. w fabrykach ma-
teryalnych* ircha, skórka do
przykrywania zwiniętej na wal-
cu iedwabuey materii.
- Panne, *m.* gatunek materii ko-
smatey, *m.* sadio świnie, *n.*
- Panneau, *s. m.* kwatery, deska
albo szyba w ramę oprawiona,
— bok którykolwiek ciosanego
kamienia, — sieć na zając i
króliki, — *fig.* siła, zasadki
— poduszki pod siodłem.
- Pannelle, *s. f. w herbach* liście
topolowe.
- Panneton, *m.* T. broda u klu-
cza, *f.*
- Pannicule, *s. f. w anat.* skórka
tłustość okrywająca.
- Pannomie, *s. f.* tytuł pewnego
zbioru praw i uchwał.
- Pannus, *s. m.* plamka na oku,
— nierówna plama na skórze.
- Panonceau, *s. m.* tarcza herbo-
wna, — pieczęć pod listami
publicznymi, pod uniwersałami
przybitymi, — znak, herb u
domów, — chorągiew.
- Panophobia, *s. f. w medyc.* ga-
tunek szaleństwa, w którym
się człowiek wszystkiego lęka.
- Panoplie, *s. f.* zbroia pełna.
- Panorama, *s. m. w optyce* Pa-
norama, wielki obraz naokoło
patrzącego widza rozwinięty,
tym sposobem, że cały jego
obejmuje horyzont, i żadney
innej do porównania z nim nie
znajdując rzeczy, nazywają-
niejszego doświadcza omanie-
nia.
- Pansage, *m.* zawiązanie rany u
konia, *n.*
- Panse, *f.* brzuch, pampuch, *m.*
- Panséle, *s. m. w astron.* xię-
życ w pełni.
- Pansément, *m.* zawiązanie rany,

n. fig. opatrywanie, karmienie, *n.*
 Panser, *v. a.* zawiązać ranę, opatrywać, karmić konia.
 Pantéorrama, *s. m.* wypukłorzeźba wielkości naturalnej.
 Pansu, *ue, a. fam.* brzuchaty.
 Pantagogue, *adj. v.* Panchymagogue.
 Panialeon, *s. m.* instrument muzyczny.
 Pantalou, *m.* ubiór z iedney sztuki robiony, *m. fig.* błazen, *m.*
 Pantalonnade, *f.* śmieszne skoki, płasy, *m. pl. fig.* głupstwo, udawanie, *n.*
 Pantelant, *ante, a.* dyszący.
 Panteler, *v. n.* dyszcę.
 Pantène, *s. f.* sieć na węgorsze.
 Pantenne, *w maryn. être en pantenne*, bydź rozbroionym, pozbawionym okrętowych potrzeb, do rozwinięcia żagli.
 Pantes, *s. f. pl.* małe konchy służące w Afryce i w Ameryce zamiast monety.
 Panthée, *adj. f. u pogan, figura*—, figura łącząca w sobie atrybucye rozmaitych bóstw.
 Panthéon, *s. m.* Panteon, świątynia dla wszystkich bogów razem.
 Panthère, *f. ryś, m.*
 Pantière, *s. f.* sieć na bekasy.
 Pantine, *s. f.* pęk przedziwa wełnianego, nici albo iedwabiu.
 Pantogène, *adj. o kryształach* te, w których się kąty ściennie zmniejszają.
 Pantogonie, *s. f. w ieometrii* wszędzie iednostayny kąt czyniący.
 Pantographe, *s. m.* pantograf, instrument do kopiowania rysunków.
 Pantoiment, *s. m.* dychawica u ptaków.
 Pantois, *oise, a. m.* dychawiczny.
 Pantomètre, Holomètre, *s. m.* kątomierz, instrument do wymierzania kątów wysokości i odległości.

T O M II.

Pantomime, *m.* aktor gestami wszystko bez mówienia wyrażający.
 Pantomime, *f. w sztuce dramatycznej* pantomima, mowa gestami i poruszeniami twarzy.
 Pantoptères, *s. m. pl.* rodzaj ryb kościstych, skrzelowatych, bezpłetwobrzuszych, wszystkie inne płetwy nieparzyste mających.
 Pantoquière, *s. f. pl. w maryn.* lina poprzeczna do ściągnienia powrozów masztowych, gdy się okręt na iedną stronę przegina.
 Pantoufle, *f.* pantofel, *m.*
 Pantoufler, *v. n.* nienważnie, na opak o czém sądzić, *inaczej; raisonner pantoufle.*
 Paon, *m.* paw, *m.*
 Paonne, *f.* pawica, *f.*
 Paouneau, *m.* pawię, *n.*
 Papa, *m.* tata, tatuś, *m.*
 Papable, *a.* (na papieża) obieralny.
 Papal, *ale, a.* papieżki.
 Papauté, *f.* papieżstwo, *n.*
 Papavéracées, *s. f. pl.* maki, rośliny makowe.
 Papayer, Papau, *s. m.* drzewo amerykańskie, na pniu którego ogołocioném z gałęzi rosną kwiaty i owoce do lekarstw używane.
 Pape, *m.* papież, *m.*
 Papegai, *m.* ptak w strzelnicy, *m.*
 Papelard, *m. fam.* świętoszek, *m.*
 Papelardise, *f. fam.* obłuda, *f.*
 Papeline, *f.* inaterya półkiedwabna, *f.*
 Papeloné, *adj. w herbach* łuska pokryty.
 Paperasse, *f.* papiery zapisane, szpargały, *pl.*
 Paperasser, *v. n.* przewracać papiery stare, bazgrać.
 Paperassier, *m.* papiery stare przewracający, w nich szpérać lubiący.
 Papet, *s. m.* moneta srebrna rzymska.
 Papeterie, *f.* papiernia, *f.* handel papierny, *m.*
 Papetier, *m.* papieżnik, *m.*
 Papier, *m.* papier, *m. fig.* dzien-

- nik, *m. (pl.)* wexle; *m. obli-gacye, assygnacye, f. pl.*
- Papillonacé, *ée, adj. w botanice o koronie kwiatowej motyl-kowy, mający podobieństwo do motyla siedzącego.*
- Papillaire, *adj. m. et f. w ana-tomii cycykowaty, brodawko-waty.*
- Papille, *s. f. w anatomii bro-dawka na piersi.*
- Papillon, *m. motyl, m.*
- Papillonner, *v. n. fam. latać, uwiać się.*
- Papillotage, *m. blask, glanc, m. zawiązanie włosów na papilotki, n. papilotki, pl.*
- Papillote, *f. papilotka, f.*
- Papilloter, *v. a. zawiązać włosy na papilotki, — n. razić oczy blaskiem, (v. Clignoter).*
- Papion, *s. m. wielka mała pa z kró-tkim ogonem i przedłużonym pyskiem.*
- Papisme, *m. papieżstwo, n.*
- Papiste, *m. papieżki, papieżnik, m.*
- Papules, *s. f. w medyc. małe wrzodziki na skórze.*
- Papyracé, *ée, adj. w botanice żyłowaty, cienki i suchy iak papier.*
- Papyracée, *adj. gatunek konchy bardzo cienką, lekką i kruchą powłokę mającący.*
- Papyrus, *m. papierowe drze-wko, n.*
- Paquage, *s. m. pakowanie i so-lenie ryby w beczki.*
- Pâque, *f. wielkanoc żydowska, f. baranek wielkonocny, m.*
- Pâque, albo Pâques, *m. wielka-noc, f. Pâques, f. pl. sten-ries —, kwietna niedziela, f. — closes, niedziela przewo-dna, biała, f.*
- Paquer, *v. a. układać warstami śledzie solone w beczki.*
- Paquerette, *s. f. stokroć większa, matecznik, główka S. Jana rośl.*
- Paquet, *m. pakiet, pęk, m. pa-ka, f.*
- Paquet-bot, *m. okręt pocztowy, m.*
- Par, *prp. przez, na, z, za, od, dla, względem.*
- Para, *s. m. moneta turecka, trzy aspry wynosząca, — 40 część piastra.*
- Parabase, *s. f. rodzaj epizodu, ustęp w sztukach dramaty-cznych u dawnych.*
- Parabates, *s. m. pl. w starożyt-ci co w gonitwach ubiegając się na wozach biegali ieszczepiechotą.*
- Parabolains, *s. m. pl. nayz-więtsi zapaśnicy, szermierze, — duchowni co w szpitalach chorych doglądaią, a szczegól-niey morowem powietrzem zarażonych.*
- Parabole, *f. przyrównanie, w ie-ometryi parabola, linia krzy-wa z przecięcia ostrokręgu płaszczyzną do boku iego rów-noległą powstająca, — pa-raboles de Salomon, przypo-wieści Salomonowe.*
- Parabolique, *adj. paraboliczny, do paraboli należący, v. Pa-rabole.*
- Parabrama, *s. m. w mitologii nappierwszy z bogów indyjskich.*
- Paracentèse, *s. f. w chirurgii wypompowanie wody z czo-wieka na wodną puchlinę cho-ruiącego.*
- Paracentrique, *adj. f. w ieometryi, isochrone —, linia krzywa tak-kiego rodzaju, że ciężar po-niey spadając, równie się i w równym czasie do danego punktu przybliża i od niego oddala.*
- Parachèvement, *s. m. dokończe-nie, wydoskonalenie iakiego dzieła.*
- Parachever, *v. a. dokończyć, u-kończyć.*
- Parachronisme, *s. m. przytaczanie albo opowiadanie zdarzenia iakiego w daleko późniejszey dacie, aniżeli było w rzeczy samey. Prochronisme znaczy przeciwnie wcześniejszą opo-wiadać datą.*
- Parachute, *s. m. w fizyce balda-kin do balonu przyczepiony,*

wstrzymujący nagłe jego opadanie, — ochrona balonowa od niebezpieczeństwa upadnięcia nagłego na ziemię.

Paraclet, *s. m.* pocieszyciel, Duch święty.

Paracynancie, *s. f.* w medycynie gwałtowne zapalenie krtani, w którym oddech tak jest strudniony, że chory igrzyk wystawia.

Parade, *f.* parada, okazałość, *f.*

Paradière, *s. f.* gatunek sieci rybackiej.

Paradigme, *m. T.* przykład przy-
padkowania, czasowania słowa, *m.*

Paradis, *m. ray, m.* piętro ostatnie w teatrze, *n.*

Paradisier, *s. m.* rayski ptak inaczej zwany, *oiseau de paradis* albo *Manucode*.

Paradoxe, Paradoxal, *ale, a.* dziwny, osobliwy.

Paradoxe, *m.* zdanie dziwne, *n.*

Paradoxologue, *s. m. u staroż.* błążen publiczny, co różne dziwy ludowi opowiada.

Parafe, *m.* zawód, podpis, *m.*

Parafier, *v. a.* zawód piórem iaki zrobić, podpisać, podpisem swym oznaczyć.

Parage, *s. m.* rodowitość, przymiot, — część morza, okolice morskie iakiego miejsca.

Paragoge, *s. f.* w *gramm.* przydanie sylaby do słowa.

Paragogique, *adj.* sylabą przedłużony.

Paragraphe, *m.* paragraf, *m.*

Paraguante, *f. fam.* podarunek, *m.*

Parain, *v. Parrain*.

Paraison, *s. f.* T. hutniczy kształtowanie butelek i szkła w hutach.

Paraisonnier, *s. m.* hutarz co szkło do zwierciadeł wydyma.

Paraitre, *v. a.* dadź się widzieć, po-, ukazać się, wydawać się, pokazywać się, zdawać się.

Parale, *s. m.* w *starożyt.* okręt w wielkiem poszanowaniu u Ateńczyków będący.

Paraliens, *s. m. pl.* w *starożyt.*

mieszkańcy nadmorskiej części miasta Aten, — ci, co się na okręcie *parale* zwanym znajdowali.

Paralipomènes, *s. m. pl.* dodatek, suplement do dzieła, — xięgi dziełów albo kroniki w biblii.

Paralipse, *s. f.* figura retoryczna, zmyślone opuszczenie materyi, na którą jednak mówca zwraca uwagę słuchaczów.

Parallactique, *adj.* do paralaxy należący, *v. Parallaxe*.

Parallatique, *adj.* w *astronomii, lunette* —, instrument złożony z osi do biegunów świata wymierzoney, i lunety mogącej się nachylać na teży osi, według dziennego biegu gwiazd.

Parallaxe, *s. f.* w *astron.* Parallaxa, różnica położenia ciał niebieskich patrząc na nie ze dwóch poziomów, toiest fizycznego i umyślowego.

Parallèle, *a.* równoodległy.

Parallele, *s. f.* w *sztuce wojenney* ligne —, komunikacya z jednego przykopu do drugiego.

Parallélipipède, *s. m.* bryła sześcią prostokątów podłużnych zawarta.

Parallélisme, *s. m.* równoodległość dwóch linii.

Parallélogramme, *s. m.* prostokąt podłużny.

Parallélographe, *s. m.* instrument do kreślenia linii równoodległych.

Paralogisme, *m.* dowód fałszywy, *m.*

Paralysie, *f.* paraliż, *m.* —lytique, *a.* paraliżem ruszony.

Paramètre, *s. m.* w *ieometrii* linia stała i nieodmienna do utworzenia linii krzywey służąca.

Paramont, *s. m.* w *łowiectwie* wierzchołek głowy ieleniey.

Parangon, *s. m.* porównanie dwóch rzeczy, — model, przykład, — dyament bez żadney wady, — gatunek liter drukarskich, — marmur bardzo czarny egipcki.

Parangonner, *v. a.* porównywać.
 Paranomasie, *s. f.* podobieństwo w słowach rozmaitych języków.
 Parant, *ante, a.* zdołający.
 Paranthine, *s. f. w mineralogii* istota mineralna połysek trącająca.
 Paranymphe, *s. m. u dawnych Rzymian* dziewczęta, — *w akademii paryzkiej* mowa sołenna w szkołach teologii i medycyny do licencyata mianąca.
 Paranymphe, *v. a.* odmalować obraz promowanego licencyata w mowie sołennej, *v. Paranymphe*.
 Parapegme, *s. m. w dawnej astronomii* instrument do wskazywania porównań dnia z nocą.
 Parapegmes, *s. m. pl.* tablice kruszcowe, na których starożytni zapisywali uchwały i odezwy publiczne.
 Parapet, *s. m.* przedpiersień, wzniesiony wał dla ochrony żołnierzy od kul nieprzyjacielskich, — poręcze mostowe murowane.
 Paraphe, *v. Parafe*.
 Paraphernaux, *adj. pl.* wyprawa, przywianek, *bisns* —, dobra do posagu nie należące, którymżeż małż nie rządzi.
 Paraphimosis, *s. m. w medyc.* ociekłość obrzezka.
 Paraphone, *adj. w muzyce* zgodny.
 Paraphonie, *s. f. w muzyce* zgodność odmiennych tonów, jako kwinty i kwarty etc.
 Paraphrase, *f.* wykładanie, opisanie, *n.*
 Paraphraser, *v. a.* wykladać, opisać, *fam.* zmyślać, dodawać co w opowiadaniu.
 Paraphraste, *m.* wykładacz, opisywacz, *m.*
 Paraphrénésie, *s. f.* rodzaj obłąkania z przyczyną zapalenia naczyń *dyafragmy*.
 Paraphrosyne, *s. f. w medyc.* obłąkanie przemieniające od zażycia trucizny.
 Paraplegie, *s. f.* paraliż po apo-

plexyi następujący, — paraliż wszystkie części ciała dotykający oprócz głowy.
 Parapleuritis, *s. f. w medyc.* zapalenie tej części plewry, która wierzchnią część diafragmy pokrywa.
 Parapluie, *m.* parasol, *m.*
 Parasange, *s. f.* miara drożna perska 30 stadów wynosząca.
 Parascénium, Post-scénium, *s. m. u starożytn.* tylna część teatru gdzie się aktorowie ubierają.
 Paraselene, *s. f.* księżyc pobożny, które w czasie tegich mrozów przy wypogodzonem niebie, obok księżyca prawdziwego widzieć się daia.
 Parasite, *m.* pasorzyt, pasobrzuch, *m.*
 Parasol, *m.* parasol, *m.*
 Parasquinancie, *s. f. w medyc.* zapalenie krtni połączone z zapaleniem muszkułów zewnętrzných gardła.
 Parastate, *s. m. w anatomii* v. Epididyme.
 Parastremma, *s. m. w medyc.* wykrzywienie gęby, albo innej części twarzy.
 Parasynancie, *s. f. v. Parasquinancie*.
 Paratilne, *s. m.* kara za cudzołóstwo.
 Paratilles, *s. m. pl.* wykład krótki tytułów i ciąg prawa rzymskiego.
 Baratonnerie, *m.* konduktor, *m.*
 Paratrète, *s. f.* flaut pogrzebowy.
 Paravent, *m.* parawan, *m.* okiennica, *f.*
 Parc, *m.* zagroda, *f.* miejsce parkanem etc. ogrodzone, *n.* zwierzyniec, ogród, *m.* grodz, zaganka, *f.*
 Parcage, *m.* namierzwienie roli ogrodzonej, *n.*
 Parcelle, *f.* cząstka, *f.* kawaleczek, *m.*
 Parceque, *c.* ponieważ, *bo.*
 Parchemin, *m.* pergamin, *m.*
 Parcheminerie, *f.* robienie pargaminu, *n.* handel pargaminy, *m.*

Parcheminier, *m.* pargaminiarz, *m.*
 Parcimonie, *s. f.* oszczędność
 wyszukana, do najmniejszych
 szczegółów rozciągająca się.
 Parciose, *s. f.* na okręcie deski,
 którymi są rynnny do pompy
 idące przykryte.
 *Parcourir, *v. a.* przejść, prze-
 biedz, przejechać etc.
 Par-deçà, *prp.* tędy, tutaj.
 Par-delà, *prp.* tamtędy, więcej,
 nad.
 Par-derrière, *ad.* z tyłu, w tyle,
 na tyle, tyłem.
 Par-dessous, *prp.* pod, — *ad.*
 dołem, spodkiem.
 Par-dessus, *prp.* nad, na, przez,
 — *ad.* wierzchem, po wierz-
 chu, — *m.* przydatek, nad-
 miarek, *m.*
 Par-devant, *prp.* przed kim, w o-
 czach czyich, — *ad.* z przodu,
 z przodu.
 Par-devers, *pry.* u, przed.
 Pardon, *m.* wybaczenie, odpu-
 szczenie występku etc., dzwo-
 nienie na pacierze, *n.*
 Pardonnable, *a.* wybaczenia etc.
 godny.
 Pardonner, *v. a.* wy-, przeba-
 czyć, odpuścić, darować karę.
 Paré, *é, par. pass. et adj. v.*
 Parer —, ozdobiony, przystro-
 iony, — *vaisseau paré*, okręt
 do boju gotowy, we wszystko
 opatrzony.
 Pareau, *s. m.* Parre, *s. f.* nawa
 indyjska bez szczyby, na obu
 końcach stery mająca, — *pl.*
 gręzy u sieci.
 Paréage, *Parriage, s. m.* wspólne
 prawo dwóch panów do ie-
 dnego majątku.
 Paréatis, *s. m.* mandat na wy-
 ekwowanie wyroku sądowego.
 Parégorique, *adj. w medyc. re-
 mède* —, lekarstwo ból uśmie-
 rzające.
 Pareil, *cille, a.* równy, podobny
 — *m.* równy, rówieśnik.
 Pareillement, *ad.* równo, równym
 sposobem, także.
 Parélie, Parhélie, *s. m.* słońca
 poboczne, które w czasie tę-

gich mrozów, przy wypogo-
 dzoném niebie, obok słońca
 prawdziwego widzieć się daia.
 Parelle, *s. f.* szczaw ogrodowy
 roślina.
 Parent, *m.* ozdoba, *f.* przyo-
 zdobienie, *n.* wyłogi na rękaw-
 wach, *pl.*
 Parenchyme, *s. m.* substancya
 wnętrzości, iako serca, płuc
 etc., *w botanice* tkanka ko-
 morkowata, subtelna, między
 najdrobniejszymi żyłkami li-
 ścia i młodych gałązek.
 Parénèse, *s. f.* nauka moralna,
 mowa zachęcająca do cnoty.
 Parénétiqne, *adj.* moralny, do
 cnoty zachęcający.
 Parent, *m.* ente, *f.* krewny, — *na.*
 Parens, *pl.* krewni, rodzice, *pl.*
 Parentales, *s. f. pl. w starożyt.*
 święta przez Numę ustanowio-
 ne, na pamiątkę przodków.
 Parenté, *s. f.* powinowactwo,
 krewni, rodzina.
 Parentèle, *s. f.* powinowactwo.
 Parenthèse, *f.* myśl poboczna, *f.*
 nawias, *m.*
 Parer, *v. a.* zdobić, stroić, wy-
 kształcić, dokończyć, (*de* albo
contre qq.) oddalić, odwrócić
 co, — *un coup*, albo *n.* à un
coup, odbić, zastawić się, *se* —,
r. stroić się, ubezpieczyć się,
 uchodzić.
 Parère, *s. m.* zdanie, rada ku-
 pców w materij handlowej.
 Parerméneutes, *s. m. pl.* kacerze
 VII. wieku, co pismo S. iak
 chcieli tłumaczyli.
 Parésis, Parésie, *s. f. w medyc.*
 paraliż po kolce następujący,
 niezupełny.
 Paresse, *f.* lenistwo, *n.* gnuśność, *f.*
 Paresseux, *euse, a.* leniwy, gnu-
 śny, — *m. f.* leniuch, *m.*
 Paresseux, *s. m.* leniwiec, zwie-
 rzę z rodzaju szczerbatych,
 tak dalece w poruszeniach swo-
 ich powolne, że zaledwie pięć-
 dziesiąt kroków na dzień uśdź
 może.
 Parfaire, *v. a.* dokończyć, do-
 dadź, dopłacić.

- Parfait, *aité*, *a.* doskonały.
 Parfaitement, *ad.* doskonale, zupełnie.
 Parfilage, *s. m.* rozkręcanie, roz-winięcie galonów albo materyi litye, — odłączanie z niey złota lub srebra.
 Parfiler, *v. a.* rozkręcać galony, wybierać nici złote lub srebrne.
 Parfilure, *s. f.* nici złote albo srebrne od osnowy oddzielone.
 Parfois, *ad. fam.* czasem.
 Parfondre, *v. a.* szmelc rozpu-szczać.
 Parfournir, *v. a.* dołożyć, do-dadź.
 Parfum, *m.* zapach miły, *m.* wo-nia, perfuma, *f.* kadzidło, *n.*
 Parfumer, *v. a.* wonnością na-peknić, wonnym czynić, wy-kadzić.
 Parfumeur, *m. euse, f.* perfuma-mi handlujący.
 Parfumoir, *m.* kadzidlnica, *f.*
 Parhélie, *s. f.* v. Pardlie.
 Pari, *m.* zakład, *m.*
 Paria, *s. m.* człowiek nayośle-dniejszy Kasty Indian wy-znania *Bramy*.
 Pariade, *f.* czas gnieźdzenia się kuropatw, *m.* para kuropatw, *f.*
 Paricles, *adj. f. chartes paricles*, iednobraziący, — tyle iedno-staynych kopiy dokumentu ia-kiego, ile stron wchodzi do zawartego układu lub umowy.
 Par-ici, *adv.* tędy.
 Parier, *v. a.* założyć się, iść o-, w zakład.
 Pariétaire, *s. m.* pomurne ziele roślina.
 Pariétaux, *adj. m. pl. les os pa-riétaux*, kości ścienne na prze-dzie i z boków głowy.
 Parieur, *m.* zakładnik, zakłada-jący się, *m.*
 Parilies, *s. f. pl. w starożytn.* święta rzymskie domowe, na podziękowanie bogom za szczę-śliwie odbyty poóg.
 Paris, *m.* Paryż, *m.*
 Parisienne, ou Sédanoise, *s. f.* naydrobniejsze literki drukar-skie.

- Parisyllabique, *adj. w grammat.* o przypadkowaniu greckiem równosyllabowy.
 Parité, *s. f.* dowodów i podobieństwa równość, — poro-wnanie.
 Paritoire, *s. f.* v. Pariétaire.
 Parjure, *a.* krzywoprzysiężny, — *m.* krzywoprzysięstwo, *n.* krzy-woprzysięzca, *m.*
 Parjurer (se), *v. r.* krzywoprzy-sięgać.
 Par-là, *ad.* tamtędy, Par-là, *a.* ztąd, zatém.
 Parlage, *f. fam.* paplanie, świe-gotanie, *n.*
 Parlant, *ante, a. fig.* do żywego wyrażony (portret).
 Parlement, *m.* parlament, *m.*
 Parlementaire, *m.* z parlamentem przeciwno dworowi trzymający (o Anglii), — *a.* parlamentowy,
 Parlementer, *v. n.* umawiać się, traktować.
 Parler, *v. n. et a.* gadać, mówić, — *à qq.* albo *avec qq.*, z kim, — *m.* mowa, *f.*
 Parlerie, *f. fam.* paplanie, świe-gotanie, *n.*
 Parleur, *m. euse, f.* święgot, *m.*
 Parlier, *ière, adj.* gadatliwy, w słowa obfitujący.
 Parlier, *s. m.* adwokat, — pro-kurator.
 Parloir, *m.* parlatorium, *n.* sala do rozmowy, *f.*
 Parme, *s. f. w starożytn.* gatu-nek tarczy.
 Parmesan, *m.* parmesan (sér), *m.*
 Parmi, *prp.* między, pomiędzy.
 Parmi, *s. m.* lina za srzodek sieoi przez całą dłuż przywiązana, ażeby ią ryby nie przerwały.
 Parnage, *v.* Panage.
 Parnasse, *s. m.* Parnas, naywyż-sza góra w Focydzie, mieszka-nie muz, — *fig. nourrissons du Parnasse*, poeci, — *monter sur le Parnasse*, wiersze pi-sać, oddawać się poezyi.
 Parnassides, *s. f. pl. w mitologii* muzy na Parnasie mieszkające.
 Parnassie des marais, Fleur du

- Parnasse, *s. f.* iednolist, trawa parnaska. *roślina.*
- Parnassim, *s. m.* przełożony w synagodze.
- Parodie, *f.* parodya. *f.* wiersz, *m.* pismo na prześladowanie innego spisane, *n.* — dier, *v. a.* parodya pisać, — diste, *m.* parodya piszący.
- Paroi, *f.* przegroda, *f.*
- Paroir, *s. m.* rzezak, strug kowalski do kopyta, — żelazo, na którym garbarz skóry rozciąga.
- Paroirs, ou Paroire, *s. f.* skrobaczka kotlarska do skrobania mosiądzu co ma bydź pobielany.
- Paroisse, *f.* parafia, fara, *f.* kościół farny, *m.*
- Paroissial, *ale, a.* farny, farski.
- Paroissien, *m.* ienne, *f.* parafianin, *m.* — *n. ka, f.*
- Paroître, *v.* Paraitre.
- Parole, *f.* słowo, *n.* mowa, *f.* głos, zamysł, *m.* zdanie, *n.*
- Paroli, *s. m.* w grze faraona stawka potrójna, — załamanie rogu na karcie oznaczające potrójną stawkę.
- Paronomase, *s. f.* iednostajne brzmienie słów rozmaite znaczenie mających, w iednym fraziesie zawartych.
- Paronomasie, *s. f.* podobieństwo słów dwóch różnych ięzyków, iedno pochodzenie wskazujących.
- Parons, Pairons, *s. m. pl.* w łowiectwie rodzice ptaka drapieżnego.
- Paronichie, *s. f.* śledzionka zagnogcica, *roślina* na starych murach i opokach rosnąca.
- Paronyme, *s. m.* słowo, które dla swojego źródłosłownu ma z innem słowem podobieństwo.
- Parotide, *s. f.* gruczół za uchem blisko kąta szczęki dolnej.
- Paroxisme, *m.* paroksyzm, powrot choroby, *m.*
- Parpaing, *s. m.* kamień na całą szerokość muru.
- Parpagolle, *s. f.* moneta włoska w Milanie.
- Parque, *s. f.* Parka, iedna ze trzech bogiń, których czynnością było przedzenie wątku życia ludzkiego, — *fig. i poet.* śmierć.
- Parquer, *v. a.* w miejsce ogrodzone zaprowadzić, postawić, bydło w grodzi paść, — *n.* w grodzi paść się.
- Parquet, *m.* miejsce w sądach ogrodzone, *n.* osoby tamże zasiadające, *pl.* posadzka, *f.*
- Parquetage, *m.* robota wykładana na posadzce, *f.*
- Parqueter, *v. a.* wykładać, sadzić posadzkę.
- Parrain, *m.* kuma, oyciec chrzestny, *m.* matka chrzestna, *f.*
- Parricide, *m. et f.* oycobójca, *m.*
- Parricide, *m.* oycobójstwo, *n.* — *a.* oycobójski.
- Parsemer, *v. a.* posypać, porozrzucić.
- Parsimonie, *s. f.* v. Parcimonie.
- Parsis, *s. m. pl.* Indyjanie, uczniowie Zoroastra
- Part, *f.* część, strona, *f.* miejsce, *n.* à —, *ad.* na ustroniu, na stronę, osobno, de — en —, na wylot, wskrós.
- Partage, *m.* podział, dział, *m.* część dziedzictwa, *f.*
- Partager, *v. a.* po-, roz-, dzielić, dadź komu część.
- Partance, *f.* odiazd, *m.* oddalenie się, *n.*
- Partant, *adv.* ztąd tedy, ztém.
- Partement, *s. m.* odiazd, — wzbić się rac w górę.
- Parterre, *m.* miejsce w ogrodzie figurami bukszpanowemi etc. przyozdobione, *n.* parter, *m.* miejsce na samym dole w komedyalni, *n.* ludzie tamże przy patruiący się.
- Parthénien, enne, *adj.* w staroż. enfant —, dziecko w czasie niebytności męża narodzone.
- Parthénies, *s. f. pl.* w starożyt: pićśni na cześć dziewic.
- Parthénon, *s. m.* w starożytn: mieszkanie dziewic, nayodleglejsza część domu, — kościół Minerwy w Atenach.

- Parthique, *adj.* w *hist. starożyt.* przezwisko cesarzów rzymskich którzy zwyciężyli Partów.
- Parti, *m.* fakcja, strona, partya, okazya, *f.* przedsięwzięcie, postanowienie, *n.* oferta, *f.* sposób, zamiar, *m.*
- Partial, *ale,* *a.* stronniczy, iedney stronie przychylny.
- Partialement, *adv.* iednostronnie.
- Partialiser (se), *v. r.* sprzyać iedney stronie.
- Partialité, *f.* iednostronność, niebezstronność, *f.*
- Partibus (in), — *Evêque in partibus infidelium*, Biskup kraiu albo ziemi przez niewiernych zamieszkałey.
- Participant, *ante,* *a.* (*de qc.*) uczestniczy.
- Participation, *f.* uczestnictwo, *n.* wiedza, wiadomość, *f.*
- Participe, *m.* T. imieszów, spółuczestnik, *m.*
- Participer, *v. a.* (*à qc.*) bydź uczestnikiem, (*de qc.*) mieć własność inzey rzeczy.
- Particulariser, *v. a.* wyłuszczać, wszystkie okoliczności wyliczać.
- Particularisme, *s. m.* interes osobisty, — w *materyach teologicznych* nauka osobliwey łaski.
- Particularistes, *s. m. pl.* ci co w punktach wiary utrzymują łaskę osobliwą, toiest dowodzą, że J. C. tylko za wybranych umarł.
- Particularité, *f.* okoliczność, *f.*
- Particule, *f.* cząstka, *f.*
- Particulier, *ière,* *a.* osobny, własny, prywatny, osobliwy, Particulier, *m.* prywatny człowiek *m. en —, ad.* osobno, zosobna.
- Particulièrement, *ad.* osobliwie, dokładnie, obszernie.
- Partie, *f.* część, gra, partya, strona, *f.* towarzystwo, *n.* głos muzyczny, dług, *m.* sumina, *f.* — *pl.* rachunek, *m.* en —, *ad.* częścią, po części.
- Partiel, *elle,* *a.* osobny, do czego należący.

- Partir, *a. v.* Partager.
- *Partir, *v. n.* wy-, odiechać, wyszść, pýszść precz, *fig.* pochodzić, wynikać.
- Partisan, *m.* partyzant, adherent, arendarz intraty królewskiej.
- Partiteur, *s. m.* w *arytmetyce* liczba dzieląca.
- Partition, *s. f.* dzielenie, podział, — w *muzyce* partytura, rozłożenie głosów muzycznych w operze, symfonii etc., — podzielenie tarczy herbowej.
- Partner, *s. m.* współnik gry iakięy.
- Partologie, *s. f.* nauka położnicza.
- Partout, *ad.* wszędzie.
- Parulie, *s. f.* w *medyc.* wrzód zapalny na dziąsłach.
- *Parure, *f.* strój, *m.* ozdoba, *f.*
- *Parvenir, *v. n.* przybydź, przyyszść, wbić się, dostąpić.
- Parvenu, *m.* człowiek, któremu się poszczęściło, *m.*
- Paryis, *m.* sien przed kościołem, *f.*
- Pas, *m.* krok, ślad, przesmyk, *m.* cieśnina, *f.* prog, stopień, *m.* — *à —,* noga za nogą, powoli, de ce —, natychmiast, zaraz.
- Pas, *ad.* nie.
- Pascal, *ale,* *a.* wielkonocny.
- Pas-d'âne, *m.* podbiał, *m.* węzdiółto pewne, *n.* blacha u szpady, *f.*
- Pasigraphie, *s. m.* ten co pisze znakami we wszystkich językach zrozumianemi.
- Pasigrapher, *v. a.* tym sposobem pisać.
- Pasigraphie, *s. f.* sztuka pisania i drukowania znakami, które w rozmaitych językach czytane i rozumiane bydź mogą.
- Pasquin, *s. m.* Paskwin, posąg dawnego szermierza w Rzymie, do którego niegdys paszkwile przylepiano.
- Pasquinade, *f.* paszkwil, *m.*
- Passable, *a.* znośny, mierny.
- Passablement, *adv.* znośnie, miernie.
- Passacaille, *s. f.* picśiu pewna

- muzyczna, — gatunek tańców,
— pas do rękawa.
- Passade, *f.* przejazd, przewóz,
wiatyk, *m.* nadrożne, *n.*
- Passage, *m.* przechód, przejazd,
przewóz, *m.* przejście, *n.* droga
f. ganek, *m.* cło, brukowe,
mostowe, miejsce w wąźce, *n.*
- Passager, *ère, a.* przechodzący,
fig. marny, znikomy.
- Passalorynchites, *s. m. pl.* kace-
rze, którzy modląc się trzymali
palce na ustach i na nosie.
- Passant, *ante, a.* przechodny, do
chodzenia etc. wygodny. Pas-
sant, *m.* przechodzień, podró-
żny, *m.* en —, *ad.* na drodze,
po drodze.
- Passarilles, *s. f. pl.* rodziny
z Frontynianu.
- Passation, *s. f.* w prawie zawie-
ranie kontraktu, umowy etc.
- Passavant, *m.* list cło zapłacone
zaświadczenia, *m.*
- Passé, *f.* T. stawka dodana, *f.*
pas, *m.* pasowanie, *n. fig.* être
en —, blisko być celu, za-
miaru.
- Passé, *m.* przeszłość, *f.*
- Passé-balle, Passe-boulet, *s. m.*
w artylleryi deszczułka żela-
zna albo drewniana z wyrniętą
okrągłą dziurą według kalibru
kul armatnich, do kalibrowania.
- Passé-carreau, *s. m.* podstawek
krawiecki drewniany, z wierz-
chu zaokrąglony, na którym
szwy żelazem prasują.
- Passé-cheval, *m.* prum do prze-
wożenia koni, *m.*
- Passé-debout, *m. v.* Passavant.
- Passé-droit, *s. m.* łagodzenie
praw ostrości, — bezprawie,
niesłuszność, krzywda.
- Passée, *s. f.* odlot ptaków w cie-
płe kraje, — ślad, trop zwi-
rza, — przechód wojska, *u*
białoskórnik dwa tuziny skó-
rek owczych do namoczenia,
— *u perukarza* wplatanie włó-
sów w iedwab.
- Passé-fleur sauvage, *s. f.* firletka,
rożyczka P. Maryi *roślina*.
- Passége, *s. m.* kłus, chod koński.
- Passéger, *v. a.* kłusem albo stę-
po na ukos iechać.
- Passement, *m.* pasamon, galon,
sznur złoty, srebrny, iedwabny
na sukni, *m.*
- Passementer, *v. a.* oblamować.
- Passenterie, *s. f.* sztuka ro-
bienia galonów, wstążek, frę-
zli etc.
- Passementier, *m. ière, f.* szmu-
klerz, *m.*
- Passé-méteil, *m.* mieszan-
ka z dwóch części pszenicy a ied-
ney części żyta, *f.*
- Passé-muscat, *s. m.* Passe-mus-
quée, *s. f.* gatunek muszkate-
lowego wina.
- Passé-parole, *s. f.* rozkaz ustny
od pierwszego do ostatniego
przez całe wojsko idący.
- Passé-partout, *m.* klucz główny, *m.*
- Passé-passe, *m.* tours de —, sztu-
ki kuglarskie, *f. pl. fam.* filu-
terya, *f.*
- Passé-pierre, Perce-pierre, *s. f.*
łomikamień *roślina*, — sól
babia, ziele między morskimi
skałami rosnące.
- Passé-poil, *s. m.* strefa z iedwa-
bney materyi, albo złota lub
srebrna, którą niegdyś między
szwy wszywano.
- Passé-pomme, *f.* rodzaj jabłek, *n.*
- Passé-port, *m.* paszport, *m.*
- Passer, *v. n. et a.* iedź, pójść;
przemiąć, przeyść, przeie-
chać etc., płynąć, przechodzić,
przeciekać, minąć, zniknąć, do-
stać się komu, przyyść w rę-
ce czyie, wystarczyć, wytrwać,
uchodzić, popłacać, (graiąc)
pasować, nie grać, ustać, ze-
starzać się, wpływać, wyda-
wać się, przewieźć, przepra-
wić, przebydź, przechodzić,
przestąpić, przetknąć, prze-
wlec, przebić, precedzić, prze-
siać, przechodzić, przewyższać,
przeżyć, pomazać, obłożyć,
ostrzyć, szlufować, wydadź
(pieniądze), T. (*qc.*) wyprawić,
(*qc. à qq.*) przebaczyć, prze-
puścić, pozwolić aby co uszło,
— *pour....*, uchodzić, bydź

- poczytany za kogo, — *le temps (à qc.)* trawić czas czém. — *un contrat*, pisać, stanowić kontrakt, *en* — *par...*, znośić, zezwolić, — *en proverbe*, przeydź w przysłowie, — *de mode*, wyśdź z mody, — *par létamine*, roztrząsać, docho-dzić czego, — *sous silence*, zamilczeć, *passé, fam.* niech będzie! niech uydzie! *se* —, *r.* zniknąć, niknąć, upływać, scho-dzić, zblakować, dzać, stać się, (*de* albo *à qc.*) przestawać na czém, kontentować się czém, (*de qc.*) obeydź się bez czego, nie potrzebować czego.
- Passé-rage, Chasse-rage, s. f.* pieprzyca wielka *roślina*.
- Passereau, m.* wróbel, *w histor. natur.* wróblowate, pokrewień-stwo drobnych ptaków żywią-cych się ziarnem i owadami, iako sikorka, zięba, poswierka, gil, skowronek etc.
- Passeries, s. f. pl. Traité des* —, traktat, umowa handlowa do-zwalająca Hiszpanom i Fran-cuzom na granicach państwa około Pireneów zamieszkałym prowadzić handel w czasie wojny.
- Passerilles, Passes, s. f. pl. v. Passarilles.*
- Passet, s. m.* miara rzymska pięć palmów zawierająca.
- Passe-temps, m.* zabawa, *f.*
- Passeur, m.* przewoźnik, *m.*
- Passe-velours, s. m.* Amarante, *s. f.* szarłat, samit *roślina*.
- Passe-vogue, s. f.* silne wiośtem robienie na galerze.
- Passe-volant, s. m.* żołnierz po-stawiony do frontu a do spisu nienależący, — gość nieproszony nienależący do składki, — wąż, ten co bez biletu na teatr się wciska.
- Passibilité, f.* czynność, *f.*
- Passible, a.* czynny.
- Passif, ive, a.* cierpiący, beczynny, *T. verbe* —, albo *passif, m.* słowo biernie, *n.*
- Passi-flore, s. f. v. Grenadille.*
- Passion, f.* męka Pańska, *f.* hi-storya, *f.* czas teyże, *m.* kaza-nie o tém, *n.* namiętność, mi-łość, *f.*
- Passionné, ée, a.* namiętny, roz-kochany, wrzuszający, życzliwy.
- Passionnement, adv.* gorliwie, ser-decznie, żarliwie.
- Passionner, v. a.* ożywiać, żywo wyrażać, uymować, *se* —, *r.* dadź się uiać, unosić się, za-pędzić się, (*pour qc.*) uiać się za co usilnie.
- Passivement, adv.* biernie, cier-piętliwie.
- Pastoire, f.* durszlak, *m.*
- Pastel, s. m.* pastel, farba malar-ska w ołówkach do malowa-nia, — obraz, malowidło temi farbami robione, — ziele na-kształt urzetu do błękitnego malowania.
- Pastenade, v. Panais.*
- Pastenague, f.* pasternak, *m.* (ry-ba morska).
- Pastèque, f.* arbut, *m.*
- Pasteur, m.* pasterz, *m. fig.* xiądz, kaznodzieia, *m.*
- Pastiche, s. m. w malarstwie* o-braz co nie jest ani orygina-łem, ani kopią, lecz z roz-maitych części innych obra-zów złożony, — obraz, w któ-rym naśladowano gust, kolo-ryt etc. malarza iakiego.
- Pastillage, s. m.* cukierki dese-rowe.
- Pastille, f.* trociczka, kołaczyk, *m.*
- Pastisson, s. m. v. Coirge.*
- Pastophores, s. m. pl. w staroż.* kapłani, co w niektórych ob-rzędach nosili łożę Wenery, — kapłani, co w świątyniach egipckich podnosili zasłonę bóstwo pokrywające.
- Pastoral, ale, a.* pasterski, *fig.* kaznodziejski.
- Pastorale, f.* pastorał, *m.* skoto-paski, *pl.*
- Pastoralement, adv.* po oycow-sku, po pastersku, podług po-winności kaznodziejskiej.
- Pastoureau, m. elle, f.* pastu-szek, *m.*

Pastrama, *s. f.* wołowina solona w Konstantynopolu.

Pastremens, *s. m. pl.* skóry wołowe w ziemie zdejmowane.

Pat, *s. m.* w grze szachów, *être pat*, pat, gdy gracz w takim zostaje położeniu, że nie może się ruszyć bez narażenia króla swojego na *mat*.

Pât, *s. m.* pokarm, żer dla sokoła.

Patache, *f.* lekki okręt woenny na straży, *m.*

Patagon, *s. m.* moneta srebrna hiszpańska.

Patalam, *s. m.* u *Indyan* przepaść podziemna, piekło.

Pataque, *s. f.* moneta portugalska, brezyjska, bawajska i turecka.

Patar, *s. m.* drobna moneta holenderska.

Pataraffe, bazgranina, *f.*

Patarasse, *s. f.* dłoto okrętowe, młot z kilofem nakształt siekiery.

Patate, *f.* kartofel, *m.*

Pataud, *m.* pies młody z niezgrabnymi nogami, *m.*

Pataud, *m. aude, f. fam.* pampuch, brzechacz, *m.*

Patanger, *v. n.* w błocie deptać.

Pate, *s. f.* noga, łapa zwierzęcia mającego palce i pazury, — w *botanice* korzeń mający podobieństwo do łapy zwierzęcej, — spodek, noga u szklanki, kubka, — mosiężne pióro o pięciu wrębach do ciągnięcia liny muzycznych.

Pâte, *f.* ciasto, *n.* klejster, *m.*

Pâté, *m.* pasztet, *m. sig.* żyd, kleks, *m.*

Patée, *s. f.* galki z mąki do karmienia ptastwa domowego.

Patelet, *s. m.* gatunek storkusza.

Patelin, *m. fam.* machlarz, fiut, *m.*

Patelinage, *m. fam.* pochlebstwo zdradliwq, *n.*

Pateliner, *v. a. fam.* pochlebstwem zdradliwém zwieśdź, oszukać, sztucznie utożyć, ukar-

tować, — *n.* nieszczerze postępować.

Patelineur, *m. euse, f.* pochlebca zdradliwy, *m.*

Patellaires, *adj. m. pl.* w *mitologii* bogowie domowi, iako *Lares, Penaty etc.*

Patelle, *s. f.* skałoczep, ślimak mający głowę gruszkowatą, skał się mocno czepiający.

Patène, *f.* patyna, *f.*

Patenôtre, *f.* oyczenasz, *m. fam.* różaniec, *m.* paciorki, *pl.*

Patenôtres, *pl.* kawałki korkowego drzewa utrzymujące nad wodą sieci rybackie.

Paténôtré, *ée, adj.* w *herbach* z paciorków złożony.

Paténôtrier, *m.* ten co różańce robi.

Patent, *ente, adj. acquit patent*, assygnacya królewska do skarbu na wypłacenie summy, — *lettres patentes*, patent, list otworzysty królewski.

Patente, *f.* patent, *m.*

Pater, *m. fam.* oyczenasz, paciorek u różańca, *m.*

Pâter, *v. n.* w *łowiectwie* mówiąc o zaiacu, któremu w biegu po mokrej ziemi błoto do uóg się czepia.

Patère, *s. f.* w *starożytn.* czara ze szerokim otworem do ofiar używana.

Paternel, *elle, a.* oycowski.

Paternellement, *adv.* po oycowsku.

Paternité, *f.* oycowstwo, *n.*

Pâteux, *euse, a.* lepki, niewypieczony, mączysty.

Pathétique, *a.* wymiający, wzruszający.

Pathétiquement, *adv.* namownie, z dobraném do przenikania serca słów wyrażeniem.

Pathétisme, *s. m.* sztuka wzruszania uczucia, przenikania serca, pobudzania namiętności.

Pathognomonique, *adj. w medyc.* signes —, *s.* znaki właściwe i szczególne zdrowia, albo choroby iakiey.

Pathologie, *s. f.* patologia, część

- medycyny o naturze, różnicy, przyczynach i symptomatach chorób.
- Pathos, *s. m.* wzruszenia, uczucia, które mówca podniecić zdołał w słuchaczach.
- Patibulaire, *a.* szubieniczny.
- Patienment, *adv.* cierpliwie.
- Patience, *f.* cierpliwość, *f.*
- Patient, *ente, a.* cierpliwy.
- Patient, *m.* złoczyńca na śmierć osądzony, *m. fig.* co wytrzymał operacyą niebezpieczną.
- Patienter, *v. n.* byćdź cierpliwym, mieć cierpliwość.
- Patin, *m.* trzewik z korkiem, *m.* łyżwa, łyża, *f.*
- Patine, *s. f.* piękny kolor zielonawy na starej miedzi, pokrywający zwykłe dawne posągi i inne tego rodzaju dzieła.
- Patiner, *v. a.* macać, — *n.* na łyżwach biegać.
- Patineur, *m.* biegający na łyżwach, *fam.* macacz.
- Pâtir, *v. a.* znosić, cierpieć, (*de ou pour qc.*) dla czego.
- Pâtis, *m.* pastwisko, *n.*
- Pâtisser, *v. a.* ciasta, pasztety piec.
- Pâtisserie, *f.* pasztetnictwo, ciasta, *n.*
- Pâtissier, *m. ière, f.* pasztetnik, *m.*
- Patissoie, *s. m.* materya iedwabna chińska.
- Patois, *m.* wymowa chłopska nieprzyjemna, *f.*
- Patolles, *s. f. pl.* materye iedwabne ze Surat.
- Pâton, *m.* gałka, klósek do tuczenia, *f.*
- Patoréale, *s. f.* gatunek kaczki z grzebieniem czerwonym na dziobie.
- Patouille, *s. f.* w hutach machina do oddzielania ziemi od kruszcu.
- Patouillet, *s. m.* w mineralogii machina nakształt dzieży, w której mieszają kruszec dla oddzielenia go od części ziemnych.
- Patraque, *f. fam.* klepadło, *n.* grat, *m.*
- Patrat, ou Père Patrat, *s. m. w dawnych Rzymian* naczelnik kapłanów Féciaux zwanych, *v. Féciaux.*
- Patre, *m.* pastuch, *m.*
- Patriarcal, *ale, a.* patryarchalny.
- Patriarcat, *m.* patryarchostwo, *n.*
- Patriarche, *s. m.* Patryarcha, iako grecki w Carogrodzie, — Patryarcha przed narodzeniem Pańskóm, iako Noe, Abraham etc., — biskup w państwach wschoduich, — fundator zakonu, iako S. Franciszek, S. Benedykt etc.
- Patrice, *m.* patrycyusz, *m.*
- Patrices, *adj. m. pl. w mitologii Dieux Patrices*, ośm bóstw rzymskich rządzących światem, Janus, Saturn, Geniiusz, Pluton, Bachus, Słonce, Xiężyc i Ziemia.
- Patriciat, *m.* patrycyuszostwo, *n.*
- Patricien, *enne, a.* patrycyuszowski, — *m. f.* patrycyusz, *m.*
- Patrie, *f.* oyczyzna, *f.*
- Patrimoine, *m.* dziedzina, *f.* dziedzictwo, *n.* — monial, *ale, a.* do tego należący.
- Patriote, *m.* patryota, *m.*
- Patriotique, *a.* patryotyczny.
- Patriotisme, *m.* patryotyzm, *m.* miłość oyczyzny, *f.*
- Patriques, *s. m. pl. w starożytności* ofiary dawnych Persów na cześć boga Mythra.
- Patristique, *s. f. w hist. kościel.* nauka, wiadomość o życiu i dziełach oyców kościoła.
- Patrociner, *v. n.* namawiać, rozprawiać.
- Patron, *m. nne, f.* dobrodziej, obrońca, zastępca, patron, szypier, przełożony okrętu, *m. T.* model, wzór, *m.*
- Patronage, *s. m.* prawo podawania do godności kościeluey, albo mianowania na wakujące beneficjum.
- Patronimique, *a. m. nom* —, nazwisko, *n.*
- Patronne, *s. f.* patronka, obrońniczka, opiekunka, — druga galera królewska.

Patronner, *v. n.* formę na karcie kosterskiej, albo na materyi do szat wyprasować, — przez formę naprowadzać farbę.

Patrouillage, *m. fam.* pluskanie w wodzie, świnstwo, *n.*

Patrouille, *f.* warta, straż nocna, *f.*

Patrouiller, *v. n. fam.* pluskać w wodzie, po błocie chodzić, — *a. po-*, spaskudzić.

Patrouillis, *m. fam.* woda nieczysta, w której kto pluska, kałuża, *f.*

Patte, *f.* łapa, *f.* pazur, *m.*

Pattu, *ue, a.* pióronogi (o gołębiach).

Pâturage, *m.* pastwisko, *n.*

Pâtüre, *f.* pasza, *f.* pokarm, *m.*

Pâturer, *v. n.* paść.

Pâtuteur, *m.* konie na paszę prowadzący.

Paturon, *s. m.* pęcina, przegub nogi końskiej nad kopytem.

Paucrain, Paucrin, *s. m.* tragarz portowy do noszenia towarów z mieysca na mieysce.

Paul, *m.* Paweł, *m.* — lot, *m.* Pawluś, *m.*

Paule, *s. m.* moneta rzymska 10 baioków wynosząca.

Paulette, *s. f.* dań coroczna dla króla od urzędów, gdy na dzieciów spadać maia.

Paume, *f.* dłoń, piłka, pilarnia, *f.*

Paumelle, *m.* plaskur, *m.*

Paumer, *v. a. fam.* dłonią bić.

Paunet, *s. m.* naparstek do zszywania żagłów okrętowych.

Paumier, *m.* piłarnik, *m.*

Paumillon, *s. m.* ta część pługa na której pługowa waga iest osadzona.

Paumure, *s. f.* wierzchołek rogu ieleniego.

Paupière, *f.* powieka, *f.* rzęsy powiek, włosy, *m. pl.*

Paupoire, *s. f.* w hutach tablica odlewana, na której dno butelkowe spłaszczają.

Pausaires, *s. m. pl.* w starożytności, co w procesyach ku czci bogini Izdy odbywanych, mieli staranie o mieyscach odpoczy-

ku, — ci co na galerach daią znak wioselnikom aby w iednymże czasie wiosłami robili.

Pausanias, *s. f. pl.* w starożytności święta z igrzyskami, w których sami tylko obywatele spartańscy mogli mieć uczestnictwo.

Pause, *f.* odpocznienie, odetchnienie, *n.* pauza, *f.*

Pauser, *v. n.* T. zatrzymać, odpocząć.

Pausicape, *s. f.* w starożytności narzędzie kar w Atenach, byto bęben okrągły i szeroki, do którego wkładano głowę winowaycy, i tym sposobem zostawiano go bez żadnego pokarmu, — kaganiec na konie ażeby nie iadły.

Pau-us, *s. m.* w mitologii bóg odpoczynku.

Pauvre, *a.* ubogi, mizerny, nędzny, podły. — *m.* ubogi, *m.*

Pauvresse, *f. fam.* żebraczka, *f.*

Pauvret, *m. ette, f.* nieborak, *m.*

Pauvreté, *f.* ubóstwo, *n.* fig. głupstwo, *n.* brednie, *pl.*

Pavage, *m.* brukowanie, *n.*

Pavaner (se), *v. r.* pysznie stąpać, iść z powagą

Pavé, *m.* kamień do bruku, bruk, *m.*

Pavement, *m.* brukowanie, *n.* materyały do tego, *m. pl.*

Paventia, *s. f.* w mitologii Pawencya, bogini rzymska, chroniąca dzieci od bólezni.

Paver, *v. a.* brukować.

Pavesade, *s. f.* w maryn. opona albo zastona okrętowa wdluż okrętu rozciągnięta, ażeby nieprzyziacieli nie widział co się na nim dzieie, — w starożytności zastony z tarcie ruchome od pocisków nieprzyziacielskich brońące.

Paveur, *m.* brukarz, *m.*

Pavie, *m.* rodzaj brzoskwini, *f.*

Pavier, *v. a. v.* Pavoiser.

Pavier, *s. m. v.* Pavesade.

Pavillon, *m.* namiot, budynek poboczny, *m.* altana, *f.* pawilon nad łóżkiem etc., *m.* zastona, bandera, otworzystość spodnia trąby etc., *f.*

- Pavois, *m.* tarcza, *f.*
 Pavoiser, *v. a.* w maryn. rozciągać w dłuż okrętu zastonę, *v.* Pavesade.
 Pavoriens, *s. m. pl.* w starożytn. kapłani bogini Boiaźni.
 Pavot, *m.* mak, *m.*
 Payable, *a.* płatny, zapadły.
 Payant, *ante, a.* płaćący.
 Paye, *f.* płaca, zapłata, *f.* żołd, *haute-paye*, płaca podwyższona, nadzwyczajna, — ten ci ją bierze, — *morte-paye*, żołnierz garnizonowy w czasie wojny i pokoiu, — stary służa na wysłużonym chlebie.
 Payement, *m.* płacenie etc., zapłata, *f.*
 Payen, *v.* Païen.
 Payer, *v. a.* za-, wy-, płacić, nagrodzić, se —, *r.* nagrodzić, zapłacić sobie.
 Payeur, *m.* euse, *f.* płatnik, *m.*
 Pays, *m.* kraj, *m.* ziemia, okolica, *f.* *fam.* ziomek, *m.*
 Paysage, *m.* kraina, okolica, *f.*
 Paysagiste, *m.* malarz, co różne krainy etc. maluje, *m.*
 Paysan, *m.* anne, *f.* wieśniak, chłop, *m.* — *a.* wiejski, chłopski, à la —, po wiejsku, po chłopsku.
 Paysannerie, *f.* chłopski ród, chłopskie obyczaje, *pl. m.*
 Péage, *m.* cło, *n.* komora celna, *f.*
 Péager, *m.* celnik, *m.*
 Peau, *f.* skóra, *f.*
 Peausserie, *f.* handel skórą, *m.* skóry różne na sprzedaż, *f.* *pl.*
 Peaussier, *m.* wyprawiać skór, kupiec skórą handlujący, *m.*
 Peautre, *m.* *fam.* envoyer qq. au —, kazać komu iść do diabła, do kata.
 Pec, *a. m.* h. reng —, *m.* śledź wędzony, *m.*
 Peccable, *a.* grzeszny.
 Peccadille, *m.* grzeszek, grzech mały, *m.*
 Peccant, *ante, adj.* w medycyn. zły, niezdrowy, szkodliwy.
 Pêche, *f.* brzoskwinia, *f.* rybołówstwo, łowienie ryb, *n.*
 Pêché, *m.* grzech, *m.*
 Pécher, *v. n.* grzeszyć, błędzić.
 Pécher, *v. a.* łowić ryby.
 Pêcher, *m.* brzoskwinia, *f.* (drzewo).
 Pêcherie, *f.* rybołówstwo, *n.*
 Pêcheur, *m.* — resse, *f.* grzesznik, *m.*
 Pêcheur, *m.* euse, *f.* rybak, *m.*
 Pechstein, *s. m.* w mineralogii smotowiec kamień.
 Pechyagre, *s. f.* w medyc. podagra w łokciu.
 Pécore, *f. fam.* bestya, *f.* człowiek głupi jak sadło, *m.*
 Pecque, *f. fam.* błaźnica dumna, *f.*
 Pectiné, *s. m.* ou *adj.* muscle *pectiné*, muszkuł od kości krokowej *pubis* zwanej do lędźwi idący.
 Pectinite, *s. f.* marszczek, gatunek ślimaka skamieniałego.
 Pectoral, *ale, a.* piersiowy, napiersny.
 Pectoral, *m.* napiersnik, *m.*
 Péculat, *m.* kradzież dochodów publicznych, *f.*
 Pécule, *m.* własność, majątność, *f.*
 Pécune, *f.* pieniądze, *pl.*
 Pecunia, *s. f.* w mitologii Pekunia, bogini rzymska, którą wzywali w niedostatku pieniędzy.
 Pécuniaire, *a.* pieniężny.
 Pécunieux, *euse, a. fam.* bogaty w pieniądze.
 Pédagogie, *f.* pedagogika, *f.* — *gique, a.* pedagogiczny, — *gogue, m.* pedagog, *m.*
 Pédaire, *s. m.* et *adj.* u dawn. Rzymian senator tym sposobem zdanie swoje oświadczający, że w czasie obrad przechodził na tęstronę, do której się skłaniał.
 Pédale, *s. f.* pedał u organów, — piszczałki największe organowe, — najwyższe tony na basonie.
 Pédane, *s. f.* v. Chardon.
 Pédanée, *adj.* u dawnych Rzymian *juges* —, szołtys, sędzia wiejski.
 Pédant, *m.* ante, *f.* pedant, *m.*

- klécha, bakałarz, *m. v.* Pé-
dantesque.
- Pédanter, *v. n. fam.* bydź baka-
łarzem, dzieci uczyć.
- Pédanterie, *f.* pedanterya, *f.* ba-
kałarstwo, *n.*
- Pédantesque, *a.* pedantyczny, ba-
kałarski.
- Pédantiser, *v. n.* po bakałarsku
się obchodzić, bakałarza uda-
wać.
- Pédantisme, *m.* bakałarstwo, *n.*
- Pedarthrocacé, *s. m.* choroba
stawowa u dzieci.
- Pédéraste, *m.* samcołożnik, *m.*
- Pédérastie, *f.* samcołożstwo, *n.*
- Pédestre, *a. f.* statue —, posąg
pieszy, *m.*
- Pélicelle, *s. m.* w botanice mała
szypułka kwiatowa.
- Péliculaire, *a.* maladie —, wsza-
wa choroba, *f.*
- Pédicule, *s. m.* w botanice ogo-
nek, przysadka liściowa.
- Pédicure, *adj. m. chirurgien* —,
cyrułik co nogi leczy.
- Pédiens, *s. m. pl.* w starożytn.
Ateńczykowie między wzgó-
rzem i morzem mieszkający,
v. Paraliens.
- Péhiluve, *s. m.* kąpiel na nogi.
- Pélimanes, *s. m. pl.* w hist. nat.
czworonóżne, zwierzęta ssące,
u których na tylnych nogach
palec wielki odosobniony.
- Pédomètre, *v.* Odomètre.
- Pédou, *s. m.* kurjer pieszy.
- Pédotrophie, *s. f.* w medycynie
sposób karmienia dzieci.
- Pedum, *s. m.* kiy pasterski za-
krzywiony.
- Péduncule, Pédoncule, *s. m.* w bo-
tanice szypułka kwiatowa i o-
wocowa.
- Pégase, *s. m.* w mitologii Pegaz,
koń skrzydlaty urodzony ze
krewi Meduzy, — konstellacya
północna z 90 gwiazd złożona.
— Pegaz, ryba samoskrzelna,
mająca na czole pancierz z czę-
ści twardych złożony.
- Pégomancie, *s. f.* w starożytn.
wieszczba ze źródlanej wody.
- Pehlvi, *adj.* caractère —, da-
wne pismo perskie.
- Peignage, *s. m.* czesanie konopi,
wełny etc.
- Peigne, *m.* grzebień, *m.* grępla,
płocha, *f.*
- Peigné, *ée, p. et a.* czesany, wy-
czesany.
- Peigner, *v. a.* wy-, czesać, grę-
płować.
- Peignier, *m.* grzebieniarz, *m.*
- Peignoir, *m.* płaszcz z płótna
do pudrowania, *m.*
- Peignons, *pl. m.* wyczoski, *pl.*
- Peignures, *f. pl.* włosy czesa-
niem wyrwane, *m. pl.*
- Peiller, *m.* zbieracz gałganów na
papier, *m.*
- Peilles, *f. pl.* gałgany na papier,
m. pl.
- *Peindre, *v. a.* wy-, od-, poma-
lować, pisać, *fig.* opisać, wy-
razić.
- Peine, *f.* kara, praca, robota, za-
płata, kłopot, frasunek, troski,
pl. smutek, *m. à* —, *ad.* le-
dwie co, skoro, iak tylko.
- Peiner, *v. a.* trapić, kłopotać,
z trudnością, z pracą robić,
— *n.* męczyć się, z przykro-
ścią co czynić, se —, *r.* sta-
rać się.
- Peintre, *m.* malarz, *m.*
- Peinturage, *m.* farbowanie, po-
malowanie, *n.*
- Peinture, *f.* malarstwo, malowa-
nie, *n.* obraz, *m. fig.* wyrażę-
nie, opisanie, odmalowanie, *n.*
- Peinturer, *v. a.* farbować, po-
malować.
- Peinturenr, *s. m.* rzemieślnik,
co ściany, drzewo i żelazo
farbami pokrywa.
- Pékan, *s. m.* Pékan, zwierzę pół-
nocney Ameryki, gatunek kuny.
- Pekin, *s. m.* materya iedwabna
chińska w Pekinie robiona.
- Pelache, *f.* axamit szalony po-
dły, *m.*
- Pelade, *f.* ołysienie, *n.*
- Pelage, *m.* maść koni, *f.* kofe-
sierści, *m.*
- Pélagianisme, *s. m.* kacerstwo V.

- wieku tak nazwane od *Pelagiusza* angielskiego mnicha, który zaprzeczał grzechu pierworodnego.
- Pelagiens*, *s. m. pl.* Pelagianie, kacerze V. wieku, którzy w nauce o grzechu pierworodnym bładzili.
- Pelagien*, *adj.* o ptakach morskie, na morzu ukazujące się.
- Pélagoscope*, *s. m.* instrument optyczny w Sztokolmie wynaleziony, za pomocą którego w czasie nawet pochmurnym można widzieć rzeczy na dnie morskiem będące.
- Pelains*, *s. m. pl.* atlasy chińskie.
- Pelamide*, *f.* tuńczyk ryba.
- Pelard*, *a. m. bois* —, drzewo obłupane, *n.*
- Pelates*, *s. m. pl.* w starożytn. słudzy, służący w domach prywatnych ateńskich, z klasy obywateli wolnych lecz ubogich.
- Pelander*, *v. a. fam. v. battre*, *étriller*, *changriner*, *berner*.
- Pelé, ée*, *a.* obłupany, łysy.
- Pélecoïde*, *s. f.* w *ieometrii* figura w kształcie siekiery.
- Péle-mêle*, *ad.* nieporządku, bez porządku.
- Peler*, *v. a.* oskubać, oparzyć, obłupać, se —, *r.* linieć, linieć się (o włosach).
- Pélerin*, *m.* pielgrzym, *m. fig.* frant filut, *m.*
- Pélerinage*, *m.* pielgrzymstwo, *n.* pielgrzymka, *f.*
- Pelerine*, *f.* pielgrzymka, *f. fig.* filutka, *f.*
- Pelérines*, *pl.* pielgrzymek, pław morski bardzo podobny do ostrzyg.
- Pélican*, *m.* pelikan ptak wodny.
- Pelin*, *Plain*, *s. m. u* garbarza dół wapienny, wapno w wodzie gaszone, w którym skóry moczą.
- Pelisse*, *f.* kozuch, futro każde.
- Pellâtre*, *s. m.* szczer łopaty.
- Pellée*, *Pellerée*, *Pelleré*, *f.* łopata pełna czego, *f.*
- Pelle-a-cul*, gatunek stołka ogrodowego do łopaty podobnego.
- Pellee*, *Pellerée*, *Pelletée*, *s. m.* tyle ile się na łopacie zmiesci.
- Pelleron*, *m.* łopata, *f.*
- Pelleterie*, *f.* kusznicstwo, futra, *n. pl.* handel futrami, *m.*
- Pelletier*, *m. ière*, *f.* kusznicz, kupiec futrami handlujący, *m.*
- Pellicule*, *m.* skórka, błonka, *f.*
- Pellonia*, *s. f.* w *mitologii* Pelloniia, bogini rzymska, którą błagano o wypędzenie nieprzyjaciół.
- Peloir*, *s. m.* wałek drewniany, którym białoskórnik sierść albo wełnę ze skór strąca.
- Pélopides*, *s. m. pl.* w starożytn. Pelopidowie, tém imieniem Grecy nazywali członków rodziny *Pelops*a.
- Pélopies*, *s. f. pl.* w starożytn. święta na cześć *Pelops*a.
- Pélories*, *s. f. pl.* w starożytn. święta w Tessalii na pamiątkę opadnienia wód, które dolinę *Tempeyską* zalewały.
- Pélotage*, *s. m.* trzeci gatunek wełny hiszpańskiej.
- Pelote*, *f.* kłębek, *m.* gałka, bryła, iadwiszka, poduszka do szycia, *f.*
- Peloter*, *v. a.* grać w piłkę dla zabawy, — *a. fam.* śniegiem rzucać, wytrzepać komu skórę.
- Peloton*, *m.* pluton, mały oddział wojska, kłęb, kłębek, *m.* piłka niepowleczone, iadwiszka, poduszeczka do szpilek, kupa, chmura, *f.*
- Pelotonner*, *v. a.* na kupę złożyć, w kłębek, na kłębek zwiiać.
- Pelouse*, *f.* murawa, *f.*
- Pelte*, *s. f.* w starożytn. mała tarcza w kształcie liścia bluszczowego.
- Pelté*, ou *Pavoisé, ée*, *adj.* w botanice o liściach tarczowy, mający ogonek nie na brzegu, ale w pośrodku.
- Peltre*, *s. m.* grube płótno bretańskie.
- Pelu*, *ue*, *a.* kosmaty, włosami obrosły.

- Peluche, *f.* axamit szalony, *m.*
 Peluché, *ée*, *a.* kosmaty, axa-
 mitny.
 Pelure, *f.* skórka, łupina, sku-
 banka, *f.*
 Pemphigode, *adj.* w medycynie,
fièvre —, gorączka pęcherzy-
 kowata.
 Penaille, *s. f.* v. Penailon.
 Penailon, *f. fam.* łachman, gał-
 gan, (z pogardą) muich, *m.*
 Pénal, *ale*, *adj.* karny, *lois pe-
 nales*, prawa kryminalne, pra-
 wo karne.
 Penard, *m. fam.* stary bzydek, *m.*
 Pénates, *s. m.* et *adj.* Penaty,
 bogi domowe, — *fam.* dom,
 mieszkanie.
 Penaud, *aude*, *a. fam.* zdumiały,
 zawstydzony, zinieszony.
 Pence, *s. m. pl.* moneta srebrna
 angielska, dwunasta część szyl-
 linga.
 Penchant, *ante*, *a.* pochodzisty,
 spadzisty, *fig.* wałący się, za-
 padający.
 Penchant, *m.* pochodzistość, spa-
 dzistość, *f. fig.* skłonność, *f.*
 schyłek, upadek, *m.*
 Penché, *ée*, *adj.* nachylony, na-
 gięty.
 Penchement, *m.* nachylanie, na-
 ginanie, spuszczenie głowy, *n.*
 Pencher, *v. a.* na-, schylać, na-
 zginać, pochodzistym, spadzi-
 stym robić, — *n.* et *se* —, *r.*
 pochodzistym etc. byźć, stać
 się, nachylać się, zginać się
 etc.
 Pendable, *a.* godny szubienicy.
 Pendaion, *f. fam.* po-, obie-
 szenie, *n.*
 Pendant, *ante*, *a.* wiszący, za-
 wieszisty.
 Pendant, *m.* rzecz zawieszona,
 wisząca, *f.* pendant, *m.* kółko
 u zegarka, *n.* ziemię, *m.* kół-
 ko na klucze, *n.* T. rzecz ró-
 wna podobna, *f.*
 Pendant, (*prp.*) podczas, — *que*,
c. wtenczas, gdy, tak długo,
 iak.
 Pendar, *m.* arde, *f. fam.* wisie-
 lec, hultay, *m.*

- Pendeloque, *m.* perła etc. zawie-
 szona u kółczyka etc., *f.*
 Pendentif, *s. m.* w architektura
 sklepienie zawieszone, wystę-
 pujące z linii prostopadtey
 muru.
 Pentlerie, *s. f.* wieszanie, kołki
 garbarskie do rozwieszania skór.
 Pendiller, *v. a. fam.* chwiać się,
 kołysać się wisząc.
 Pendoir, *m.* powrót do zawie-
 szenia poćcia słoniny etc., *m.*
 Pendre, *v. a.* za-, po-, obie-
 ścić, wieszać, — *n.* wisieć.
 Pendule, *m.* perpendykiel, *m.*
 Pendule, *f.* zegar z perpendy-
 klem, *m.*
 Pendulier, *s. m.* et *adj.* zegar-
 mistrz, co zegary ściennie robi.
 Penduliste, *s.* et *adj.* stolarz co
 szafy zegarowe robi.
 Pène, *s. m.* kiść, pędzel, rygiel
 w zamku.
 Pénétrabilité, *f.* przenikliwość,
 przerażliwość, *f.*
 Pénétrable, *a.* przenikliwy, prze-
 raźliwy.
 Pénétrant, *ante*, *a.* przeraźliwy,
 przenikający.
 Pénétratif, *ive*, *a.* przeraźliwy.
 Pénétration, *f.* przenikanie, *n.*
fig. bystrość rozumu, *f.* do-
 wcip, *m.*
 Pénétrer, *v. a.* et *n.* przenikać,
 przerazić, przechodzić.
 Penguin, *v.* Pingouin.
 Pénible, *a.* pracowity, trudny.
 Penicilliforme, *adj.* w botanice
 pędzellokawy, w kształcie pę-
 dzelka.
 Pénide, *s. f.* w farmacyi cukier
 ięczyenny, — cukier biały
 w laski kręcony.
 Penie, *s. f.* w mitologii bogini
 ubóstwa.
 Penil, *s. m.* pagórek Wenery,
 obrosłość części wstydlwych
 Péninsule, *f.* półwysep, *f. m.*
 Pénitence, *f.* pokuta, kara, *f.*
 Pénitencerie, *s. f.* trybunał pa-
 piezki z kął wychodzą bulle
 w sprawach sumiennych.
 Pénitencier, *m.* penitencyary-
 usz, *m.*

- Pénitent, ente, *a.* pokutniący, — *m. f.* do spowiedzi chodzący, pokutniący.
- Pénitentioux, *a. m. pl.* pseumes, psalmy pokutne, *m. pl.*
- Pénitentiel, *m.* książka pokutna, *f.*
- Pennade, *f.* pchnienie nogą, *n.*
- Pennader, *v. a.* pchnąć, depnąć nogą.
- Pennage, *m.* pierze ptaka drapieżnego, *n.*
- Pennatule, *s. f.* rodzaj zoofitu, którego gałązki po wierzchu wody pływiają.
- Penne, *f.* pióro wielkie, *n.* pipa, *f.*
- Penning, *s. m.* moneta hollenderska z szelągi polskie wynosząca.
- Pennon, *s. m.* niegdyś chorągiew o dwóch długich końcach kawalera francuzkiego, mającego pod sobą 20 ludzi, — *w marynarce* pióra na nici na brzegu okrętowym przywiązane, wskazujące powiew wiatru.
- Pennonage, *s. m.* setnictwo w mieście Liionie.
- Penny, ou Denier sterling, *s. m.* moneta srebrna angielska, dwunasta część szyllinga.
- Pénombre, *s. m.* *w astronomii* przycień, cień słaby w zaćmieniach, przed całkowitem zaćmieniem albo oświeceniem.
- Pensaut, ante, *a.* myślący.
- Pensée, *f.* myśl, *f.* wyobrażenie, myślenie, *n.* zamiar, zamysł, *m.* zdanie, *n.* concept, *m.*
- Penser, *v. a.* et *n.* (*à*) myśleć co, o czém, pomyśleć nad czém, wymyśleć, rozumieć, tego byźdź zdania, że . . . , il a pensé mourir etc., bez mała, tylko co nie umarł etc.
- Penseur, *m.* człowiek głębokich myśli, *m.*
- Pensif, ive, zamyślony.
- Pension, *f.* strawne, *n.* stół, iurgiel, *m.* pensya, *f.*
- Pensionnaire, *m.* et *f.* stołownik, pensyonarz, *m.*
- Pensionnat, *s. m.* konwikt, pensya, mieszkание pensyonarzy.
- Pensionner, *v. a.* pensya, roczne pieniądze dać, wyznaczyć, przyjąć za stołownika, na pensya.
- Pensum, *s. m.* robota nakazana, robota do wykonania pozostała. — robota, praca uczniowi za karę wyznaczona.
- Pentacorde, *s. m.* instrument muzyczny o pięciu stronach.
- Pentacotarque, *s. m.* *w staroż.* dowódca pięciudziesiąt ludzi.
- Pentacrostiche, *adj. vers* —, wiersze poetyckie, w których z liter początkowych pięć razy imie iakie czytać się daie.
- Pentadactyle, *adj. w hist. nat.* o zwierzętach pięciopalcowy, pięć palców mający.
- Pentadécagone, *s. m.* v. Quindécagone.
- Pentagèdre, *s. m.* *w iometryi* bryła foremna z pięciu powierzchni równych złożona.
- Pentaglotte, *a.* w pięciu językach pisany.
- Pentagone, *a.* pięciokątny, — *m.* pięciokąt, *m.*
- Pentagynie, *s. f.* *w botan.* pięciotworowy.
- Pentamères, *s. m. pl.* rodzaj owadu chrząszczowego.
- Pentamètre, *s. et adj. m.* wiersz pięciostopny.
- Pentandrie, *s. f.* *w botanice* pięcionitkowa, czyli V. gromada roślin według układu Linneusza.
- Pentapaste, *s. m.* kluba o pięciu kółkach do podnoszenia ciężarów.
- Pentapétale, ou Pentapétalé, ée, *adj. w botanice* o koronie kwiatowej pięcioliściowa.
- Pentaphylle, *adj. w botan.* pięciolistny, pięciolistkowy.
- Pentapole, *s. f.* okolica, w której się pięć miast znajduje.
- Pentaprotiade, *s. f.* dostojność główniejszych pięciu urzędów dawnej Grecyi.
- Pentaptère, *adj. w botan.* pięcioskrzydłowy.
- Pentarchie, *s. f.* rządy pięciu osób.

Pentasperme, *adj.* w botanice pięćdziarnowy.

Pentastyle, *s. m.* w architek. budowa maiąca na przedzie pięć kolumn.

Pentasyringue, *s. f.* u dawnych Greków machina do karania winowayców, maiąca pięć dziur do których wkłada się głowa, ręce i nogi, tak, że zbrodzień poruszyć się nie może.

Pentateuque, *s. m.* pięć ksiąg Moyżeszowych.

Pentathle, *s. m.* pięcioro ćwiczeń ciała w igrzyskach greckich, iako skakanie, bieganie, trafianie do tarczy, robienie dzida, i pasowanie się.

Pente, *f.* pochodzistość, spadzistość, *f. fig.* skłonność, *f.*

Pentécomarque, *s. m.* u dawnych Greków rzadca pięciu miasteczek.

Pentécontarque, *s. m.* dowódzca okrętu o 50 wiosłach.

Pentécontore, *s. f.* w starożytn. okręt długi o 50 wiosłach.

Pentecôte, *f.* zielone świątki, *pl.*

Pentelicien, Pentélique (*marbre*) *s. m.* marmur biały bardzo piękny blisko Aten, w górze Penteles dobywany.

Penthône, *s. f.* święto oczyszczenia w kościele wschodnim.

Pentiere, *s. f.* wielka sieć na bekasy i inne ptaki.

Pentsée, *s. m.* czupryna okrągła, którą Chińczykowie z tyłu głowy noszą.

Penture, *f.* zawiasa, *f.*

Penule, *s. f.* w starożytn. płaszcz rzymski od stoty.

Pénultième, *a.* przedostatni, wtóry od końca.

Pénurie, *f.* niedostatek, *m.* niedza, *f.*

Péon, Péan, *s. m.* stopa wiersza czterosyllabowa w hymnach na cześć Apollina używana.

Péotte, *s. f.* bat mały okrągły w Wenecyi używany.

Pépasme, *s. m.* w medyc. dozwierwanie humorów.

Pépastique, Peptique, *adj.* trawienie ułatwiający.

Peperin, *s. m.* gatunek kamienia szarego, twardego w Rzymie do budowy używanego.

Pepie, *f.* pypeć, *m.*

Pepier, *v. n.* świegotać, świegotać.

Pepin, *m.* iąderko, *n.*

Pépinière, *f.* szkoła na drzewka, *f. fig.* szkoła, gniazdo, *n.*

Pépiniériste, *m.* ogrodnik drzew owocowych doglądający, *m.*

Pépites, *s. f. pl.* w mineralogii ziarna rodzimego złota.

Péplon, *s. m.* w starożytn. płaszcz niewieści.

Peptique, *v.* Pepastique.

Percalle, *s. f.* perkal, bagazyja biała indyjska.

Percant, *ante, a.* prerażliwy, ostrzy.

Perce (*en*), *ad.* mettre—, począć beczkę.

Percé, ée, *par. pass. et adj.* maison bien percée, dom maiący wielkie symetrycznie umieszczone okna, — w herb. pièces percées, części przezroczyste, przez które pole tarczowe widzieć się daie.

Perce-bois, *s. m.* rodzaju owadu chrząszczowego, podłużno okrągłego, w drzewach iain składającego.

Perce-bosse, *s. f.* bazanowiec, toieść wielka roślina.

Perce-chaussée, *s. m.* rodzaju chrząszcza tamy dziurawiącego.

Percée, *s. f.* przeręb w lesie, albo przestrzał naturalny, przez który się widok iaki odkrywa.

Perce-feuille, *s. f.* obieżywiat, dzwonki, dziurawiec, pepownik roślina.

Perce-forêt, *m. fam.* myśliwiec odważny, *m.*

Perce-lettre, *s. f.* dółko do przebicia dziurek na sznurczek iedwabny pod pieczęć.

Perceinent, *m.* przebicie, *n.*

Perce-mousse, *s. f.* Polytric com-

mun; *s. m.* mech włoskowy pospolity *roślina*.
 Perce-muraille, *s. f.* v. Parietaire.
 Perce-neige, *s. f.* trójkwiat, kościelne ziele, fiolki białe z pod sniegu wschodzące.
 Perce-oreille, *s. m.* kleszczowiec, rodzaj owadu chrząszczowego.
 Percepier, *s. m.* gwiazdosz, przywrotnik *roślina*.
 Perce-pierre, *s. f.* Fénuil marin, *s. m.* sól babia, kopr morski *roślina*.
 Perceptible, *a.* pojętny, widzialny.
 Perception, *f.* wybieranie picniędzy, dochodów etc., *n.* percepta, *f.* pojęcie, zrozumienie, *n.*
 Percer, *v. a. et n.* prze-, wiercić, przebić, przekłuć, przedziurawić, przekopać, przestrześcić, przechodzić, począć beczkę, otworzyć się (jako wrzód), prze-, zachodzić (o budynkach).
 Percevoir, *v. a.* dostawać, brać, wybierać.
 Perceur, *s. m.* cieśla okrętowy co dziury do kołków wierci.
 Perchant, *s. m.* ptak na żerdzi przywiązany do zwabienia innych.
 Perche, *f.* żerdź, grzęda, *f.* drąg, pręt, okuń (ryba) *m.*
 Percher, *v. n.* albo se —, *r.* usiesić, wlecieć na co (o ptakach).
 Perchis, *m.* płot z żerdzi, *m.*
 Perchoir, *m.* kłiek w klatce, *m.* grzęda, *f.*
 Perclus, *ue, a.* słaby, niedołężny.
 Pergoir, *m.* świder, *m.*
 Percussion, *s. f.* uderzenie ciała jednego o drugie, *w mechanicznej, percussion directe*, uderzenie po linii prostopadłej, przez środek ciężkości obu ciał przechodzącej.
 Perdable, *a.* co stracić można, utratny.
 Perdant, *m.* przegrawacz, *m.*
 Perditiion, *f.* zguba, strata, *f.* utracenie, potępienie, *n.*
 Perdote, *s. m.* w mitologii bóg

morza, czyli Neptun dawnych Prusaków.
 Perdre, *v. a. et n. u., s.,* traścić, przegrać, za-, zgubić, ze-, psuć, w niweez obrócić, se —, *r. z.,* ginać, zagubić się, w niweez obrócić się, do zguby swey dążyć, zniknąć, zabląkać się, rozbić się, zatonać.
 Perdreau, *m.* kuropatwie, *n.*
 Perdrigon, *m.* rodzaj śliwek, *f.*
 Perdrix, *f.* kuropatwa, *f.*
 Perdu, *ue, p. et a.* stracony, zgubiony etc., comme un perdu iak szalony, femme perdue, nierządnicza, *f.*
 Père, *m.* oyciec, opiekun, obrońca, *m.*
 Pérégrination, *s. f.* peregrynacja, wędrówka w dalekie kraie.
 Pérégrinité, *f.* stan cudzoziemca, *m.*
 Pérégrinomanie, *s. f.* choroba podróżowania, niemuimiarkowana chęć do podróży.
 Perelle, Parelle, Orseille d'Auvergne, *s. f.* glinka łuszkowata w prowincyi Auvergne do błękitney farby zażywana.
 Péremption, *s. f.* w prawie zażalość sprawy sądowej, — ustanie roku albo sprawy przez trzy lata nieagitowanej.
 Peremptoire, *adj.* finalny, iasny, dowodu żadnego nie potrzebujący, — zawity, iako rok.
 Peremptoirement, *adv.* finalnie, ostatecznie, za zupełną decyzją.
 Pérequisite, *s. m.* dawny spis gminu iakiego.
 Pérequisiteur, *s. m.* przeznaczony do uczynienia równego rozkładu podatków na wsi.
 Perfectible, *s. f.* udoskonalający się.
 Perfectibilité, *adj.* mogący być wydoskonalonym.
 Perfection, *f.* doskonałość, *f.* dokonczenie, dorobienie, *n.*
 Perfectionnement, *m.* wydoskonalenie, *n.*
 Perfectionner, *v. a.* wydoskonalić, se —, *r.* wydoskonalić się.
 Perfectissimat, *s. m.* godność

- wielkorządcy w prowincyi wschodniego państwa.
- Perfica, *s. f. w mitologii* bogini rzymska, która uciechy doskonałemi czyniła.
- Perfide, *a. zdradliwy, zdraździecki, niewierny, — m. f. zdrajca, m.*
- Perfidie, *f. zdrada, niewierność, f.*
- Perfolié, *ée, adj. w botanice o liściach przebity, gdy gałązki przez niego przerastają.*
- Perforant, *adj. et s. m. w anatomii* muszkuł palcowy u rąk.
- Perforation, *f. przewiercenie, przedziurawienie, n.*
- Pergolèse, *s. m. gatunek winnych gron w państwie papieżkiem.*
- Pergoute, *s. f. biała stokroć, główki S. Jana roślinna.*
- Peri, *ie, par. p. et adj. zginioty, — w herbach* położony, postawiony.
- Péri, *s. w mitologii wschodniej* stworzenie co nie jest ani człowiekiem, ani aniołem, ani diabłem, — duch ani zły, ani dobry.
- Périanthe, *s. m. w botanice* kielich kwiatowy.
- Périapte, *s. m. w starożyt.* talizman, który na szyi noszono broniąc się od choroby.
- Periblepsie, *s. f. w medyc.* spózyrzenie dzikie i niepewne obłąkanych.
- Peribole, *s. f. wystąpienie humorów, albo materji chorobney na powierzchni ciała.*
- Peribole, *s. m. okolica* świątyni pogańskiej, — wał nad brzegiem, poręcz.
- Péricarde, *s. m. w anatomii* worek sercowy, błona serce okrywająca.
- Péricardières, *adj. m. pl. mówiąc o robakach w worku sercowym* rodzących się.
- Péricardin, *ine, adj. w anatom.* do worka sercowego należący.
- Péricarditis, *s. m. w medyc.* zapalenie worka sercowego.
- Pericarpe, *s. m. w botanice* okrywa nasienna, łupina nasienie okrywająca.
- Périclither, *v. n. bydz w niebezpieczeństwie.*
- Péricondre, *s. m. w anatomii* błona pokrywająca chrząstki.
- Péricrane, *s. m. w anatomii* błona kość głowię czyli czaszkę opasująca.
- Péridot, *m. gatunek* szmaragdu, *m.*
- Péridrome, *s. m. w archit.* dawney galerya, kurytarz między kolumnami i murem, budowy kolumnami opasany.
- Périéciens, *v. Périocciens.*
- Périegètes, *s. m. pl. w starożyt.* kapłani kościoła delickiego, którzy za przewodników i tłumaczów cudzoziemcom służyli.
- Périer, *m. dzierlatka* ptak.
- Périérèse, *s. f. przecięcie* około wrzodu.
- Périgée, *s. m. w astronomii* największe zbliżenie do ziemi słońca, księżca, lub innego planety.
- Périgone, *s. m. w botanice* okrywa nasienna.
- Périgueux, *s. m. gatunek* kamienia czarnego bardzo twardego z Delfinatu.
- Perigyne, *adj. w botanice* mówiąc o koronie i nitkach pyłkowych otulających guzik owocowy.
- Périelie, *s. m. w astronomii* punkt największego zbliżenia planety od słońca.
- Peril, *m. niebezpieczeństwo, n.*
- Périlleux, *euse, a. niebezpieczny.*
- Périmet, *v. n. w prawie* o sprawach ulegających dawności zgasnąć, przepaść, ustać.
- Périmètre, *s. m. w iometrii* obwód figury, określenie.
- Périnée, *s. m. w anatomii* krok, miejsce między odchodem i częściami rodzącnymi.
- Période, *m. cel, koniec, szczyt, stopień, czas, m.*
- Période, *f. czas* nieiaki, obieg planety, peryod, *m.*
- Périodique, *a. peryodyczny, o-*

- biegający, odmienny, mióbrzmiący.
- Périodiquement, *adv.* peryodycznie, — w pewnym czasie przypadający.
- Périodiste, *s. m.* autor pism peryodycznych.
- Péριοeciens, *pl.* mieszkańcy drugiej półkuli ziemskiej, mający tę samą i tego nazwiska szerokość geograficzną, ale różniący się o 180 stopni długością.
- Périoste, *s. m.* w anatomii błona kość okrywająca.
- Péripatéticien, *i.enne, adj.* perypatetyk, naśladowca nauki *Arystotelesa*.
- Péripatétisme, *s. m.* nauka perypatetyków albo *Arystotelesa*.
- Péripétie, *s. f.* niespodziana odmiana powodzenia, szczególnież pódów literatury, iako sztuki dramatycznej, romansu etc.
- Périphérie, *f.* w *ieometrii* obwód figury okrągłej.
- Périphrase, *f.* obszernie opisanie, *n.*
- Périphraser, *v. a.* opisać.
- Périphe, *m.* obiechanie czego okrętem, *n.*
- Périploca, Périploque, *s. f.* obwoita, roślinna psy, wilki i lisy truiąca.
- Péripneumonie, *f.* T. dychawica, *f.*
- Péripolygone, *s. m.* w *mineral.* przyzmat wieloboczny, o wielu ścianach czyli bokach.
- Périptère, *s. m.* budowa opasana kolumnami w pewney odległości stojącemi.
- Péripir, *v. n.* zginać, w niwecz się obrócić, umrzeć, zapaść, utonąć, bydź potępionym.
- Pérrantérior, *s. m.* w *starożytn.* czara z wodą oczyszczająca.
- Périscléide, *s. f.* w *starożytn.* podwiązka, zdobiąca nogę nad kostką.
- Périsiciens, *s. m. pl.* mieszkańcy zimnych krajów, gdzie cieni
- w pewnym czasie roku cały horyzont obchodzi.
- Périsicyphisme, *s. m.* w *chirurgii* rozcięcie na czole od iedney skroni do drugiej.
- Périsperme, *s. m.* w *botanice* pokrywa otulająca zarodek nasienny.
- Périsssable, *a.* znikomy, marny.
- Périsologie, *s. f.* powtarzanie odmiennemi wyrazy dostatecznie już wyłuszczoney myśli, — wada w mówieniu.
- Péristaltique, *adj.* w anatomii *mouvement* —, ruszanie się wnętrzości podobne do ruchu robaka.
- Péristaphylie, *adj.* w anatomii muszkuły języczka, czopka, czyli błonki przy uściu krtani będącey.
- Péristaphylo-pharyngien, *adj. m.* w *anat.* dwa muszkuły między języczkiem i krtanią będące.
- Péristères, *s. m. pl.* w *hist. nat.* o ptakach miękkodziobe, rodzaj ptaków grzebiących, dziób miękki iak u gołębia mających.
- Péristole, *s. f.* w anatomii ruch wnętrzości, *v.* Péristaltique.
- Péristyle, *s. m.* w *archit.* budowa opasana wewnątrz kolumnami odosobnionemi, formującami galeryą, — rząd kolumn tak zewnątrz iako i wewnątrz budowy iakiey.
- Perisystole, *s. f.* w *medycynie* pauza czyli przerwa między ścieśnieniem i rozszerzeniem sercowém od bicia pulsu pochodzących.
- Péritoine, *s. m.* w *anat.* błona kiszki okrywająca.
- Péritonite, Péritonitis, w *medyc.* zapalenie błony kiszki okrywającej.
- Péritrochon, *s. m.* machina do podnoszenia wielkich ciężarów.
- Perle, *f.* perła, *f.*
- Perlé, ée, *adj.* perlami osadzony, perlisty, o muzyce wdzięczny, wyborny.
- Perloir, *s. m.* dółtko suycerskie

do perłowej roboty, — dur-
szlak cukierniczy do przepu-
szczania cukru perłowemi kro-
plami.

Perlure, *s. f.* chropowatość cę-
tkowata na rogu ielenim.

Permanence, *f.* trwałe zostawa-
nie, *n.*

Permanent, *ente, a.* niestający,
trwały, nieodmienny.

Perméabilité, *s. f.* przenikliwość.

Perméable, *adj. w fizyce* przeni-
kliwy, — ciało, przez które
światło, albo płyn magnety-
czny przenika.

Permesse, *s. m.* Permes, rzeka
z Helikonu wypływająca, Apol-
linowi i Muzom poświęcona.

Permessides, *s. et adj. f. pl.*
w mitologii Muzy mieszkające
nad brzegami rzeki *Permesu*.

*Permettre, *v. a.* ze-, pozwolić,
dopuszczać.

Permis, *ise, par. p. et adj.* po-
zwolony, niebronny.

Permission, *f.* zezwolenie, etc., *n.*

Permutant, *s. m. w duchowném*
prawie zamieniatz beneficjum
swego.

Permutation, *s. f.* zamiana bene-
ficjum, albo godności kościel-
ney na inną.

Permuter, *v. a.* po-, mieniać się
na godności kościelne.

Pernicieusement, *adv.* szkodliwie,
niebezpiecznie.

Pernicieux, *euse, a.* szkodliwy,
niebezpieczny.

Péroné, *s. m. w anatomii* kość
goleniowa mniejsza.

Péronier, *adj. w anatomii* mu-
szkuł przy kości goleniowej
mniejszej.

Peronnelle, *f. fam.* mała, bła-
żnica, *f.*

Pérons, *s. m. pl. w łowiectwie*
rodzice ptaka łowczego.

Péoptères, *s. m. pl.* rodzaj ryb
kościstych, skrzelowatych, bez-
płetwych.

Péroraison, *s. f.* zamknięcie, kon-
kluzya mowy albo pienia po-
etyckiego, — mowa na zgro-
madzeniu publiczném.

Pérot, *s. m.* drzewo przy pierw-
szym i drugim wrębie albo
spuszczaniu drzew zostawione.

Perou, *s. m.* Peru, królestwo
Ameryki południowej w złote
i srebrne miny obfite, — *fig.*
c'est un perou, handel ten
wiele zysku obiecuje.

Perpendiculaire, *a.* prostopadły.

Perpendiculairement, *adv.* pro-
stopadle.

Perpendicularité, *f.* prostopa-
dłość, *f.*

Perpendicule, *m. v.* Pendule,
wagociąg, *m.* linia prostopa-
dła, *f.*

Perpétrer, *v. a.* un crime, *v.*
Commettre.

Perpétuation, *f.* utrzymywanie,
uwiecznienie, *n.*

Perpétuel, *elle, a.* ustawiczny,
nieprzerwany.

Perpétuellement, *adv.* zawsze,
bez przerwy, wiecznie.

Perpétuer, *v. a.* wiecznie utrzy-
mywać, uwiecznić, se —, *r.*
mnożyć się.

Perpétuité, *f.* ustawiczność, trwa-
łość nieprzerwana, *f. à —, ad.*
na wieki.

Perplexe, *a.* zdumiały, pomie-
szany.

Perpléxité, *f.* zdumiałość, *f.* po-
mieszanie, *n.*

Perquisition, *f.* inkwizycya, *f.*
sądowe dociekanie, dochodze-
nie, *n.*

Perrau, *s. m.* kocięł do topienia
wosku.

Perriere, *s. f.* kopalnia kamieni,
— kawał żelaza, którym w hu-
tach otwierają piece dla wy-
puszczenia roztopioney materyi.

Perriers, *s. m. pl.* robotnicy wy-
dobywający z kopalni kamie-
nie łupne.

Perrique, *f.* papuga mała, *f.*

Perron, *s. m.* wschody przed
domem.

Perroquet, *m.* papuga, *f.* krzesło
polowe, *n.*

Perruche, *m.* papuga samica, ro-
dzay papug małych, *f.*

Perruque, *f.* peruka, *f.*

Perruquier, *m.* ière, *f.* perukarz, *m.*
 Pers, *Perse*, *adj.* modry, niebieski.
 Perse, *f.* Persy, *pl.* Persya, *f.* —san, *e.* *a.* Pers, Persyanin, Perski, Persyański.
 Perséa, *s. m.* Persea, drzewo egipckie poświęcone bogini Izydzie.
 Persécutant, *ante*, *adj.* nalegający, dręczący, prześladowający.
 Persécuter, *v. a.* prześladować, nalegać, dręczyć, trapić.
 Persécuter, *m.* trice, *f.* prześladowca, prześladownik, *m.*
 Persécution, *f.* prześladowanie, dręczenie etc., *n.* ucisk, *m.*
 Persée, *s. m.* Perseusz, konstelacja północna ze 67 gwiazd złożona.
 Perséque, *s. f.* okuń ryba.
 Persévérance, *f.* stałość, wytrzymałość, *f.*
 Persévérant, *ante*, *a.* stały, wytrzymały.
 Persévérer, *v. n.* wytrwać, dotrwać, przestawać na swoim.
 Persicaire, *s. f.* rdest pchłany roślina.
 Persicite, *s. f.* kamień gliniany w kształcie brzoskwinia.
 Persicot, *m.* wódka brzoskwinio-wa, *f.* persyko, *n. indecl.*
 Persienne, *f.* okiennica do zsuwania, *f.*
 Persiflage, *m.* szyderstwo, *n.*
 Persifler, *v. a.* szydzić, prześladować, — *n.* białać.
 Persifleur, *m.* szyderca, *m.*
 Persil, *m.* pietruszka, *f.*
 Persillade, *f.* przyprawienie potrawy pietruszką, *n.*
 Persillé, *a. m.* fromage —, sér spleśniały, *m.*
 Persique, *f.* brzoskwinia wielka, *f.*
 Persistant, *ante*, *adj.* trwający, — *w botanice* o kwiatach nad czas zakreślony trwających.
 Persister, *v. n.* (à, dans *qc.*) przestawać na swoim, trwać w czém.
 Personnage, *m.* osoba, *f.* mężczyzna, człowiek, *m.* rola, *f.*

Personnaliser, *v.* Personnifier.
 Personnalité, *f.* osobistość, uraza osobista, *f.*
 Personnat, *s. m.* *w kapitulach francuzkich* kanonik znakomitszy godnością albo urodzeniem.
 Personne, *f.* osoba, *f.*
 Personne, *pr. m.* kto, ne —, nikt.
 Personnel, *elle*, *a.* osobisty.
 Personnellement, *adv.* osobiście.
 Personnifier, *v. a.* pod postacią osoby udawać, wyrażać.
 Perspective, *ive*, *a.* podług perspektywy zrobiony.
 Perspective, *f.* perspektywa, *f.*
 Perspicacité, *f.* bystrość, przezorność, *f.*
 Perspicuité, *f.* wyraźność, jasność, *f.*
 Perspiration, *s. f.* *w medycynie* transpiracja nieznaczna.
 Persuader, *v. a.* (gg.) namawiać, wmawiać co w kogo, (gc. à qq) przekonać, (gc. à qq.) se —, *r.* myśleć, rozumieć.
 Persuasible, *a.* namowny, czego łatwo uwierzyć można.
 Persuasif, *ive*, *a.* przekonywający, namowny.
 Persuasion, *f.* namowa, *f.* przekonanie, *n.*
 Perte, *f.* strata, utrata, szkoda, zguba, *f.* à — de vue, okiem niedościgniony, en pure —, bez wszelkiej korzyści.
 Pertinément, *ad.* do rzeczy, słuszny, do rzeczy służący.
 Pertinent, *ente*, *a.* niezdrożny, słuszny, do rzeczy służący.
 Pertuaux, *s. m.* *pl w kopalniach kamienia żupnego* kora drzewna smołą oblana, którą kopalnie oświecają.
 Pertuis, *m.* dół, *m.* dziura, tama na rzece, cieśnina, *f.*
 Pertuisane, *f.* oszczep, *m.*
 Pertuisanier, *s. m.* żołnierz na galerach używany do strzeżenia więźniów.
 Perturbateur, *m.* trice, *f.* gwałciciel, *m.*
 Perturbation, *f.* niepokój, *m.* niespokojność, *f.*
 Pervenche, *s. f.* barwinek roślina.

Pervers, erse, *a.* przewrotny, namiętny, zły.
 Perversion, *f.* psucie dobrych obyczajów, zwodzenie, *n.*
 Perversité, *f.* przewrotność, złość, *f.*
 Pervertir, *v. a.* psuć, zwodzić, *fig.* przekreślić.
 Pesade, *s. f.* wspinanie się konia na tylnych nogach.
 Pesamment, *adv.* ciężko, z trudnością, niechętnie.
 Pesant, *ante, a.* ciężki, ważny, *fig.* przykry, trudny, ospały, nieżywy.
 Pesanteur, *f.* ciężar, *m.* waga, *f.* *fig.* głupota, *f.*
 Pesée, *f.* od-, ważenie, *n.* szala wagi pełna czego, *f.*
 Pèse-liquur, *m.* waga wodna, *f.*
 Peser, *v. a.* od-, ważyć, *fig.* rozważać, roztrząsać, — *n.* ważyć, ciężzyć.
 Peseur, *m.* wagmistrz, ważnik, *m.*
 Peson, *m.* przezmian, przesiłik, *m.*
 Pessaire, *s. m.* lekarstwo zewnętrzne na niektóre niewieście choroby.
 Pesse, Péce, Picéa, Epicia, *s. f.*
 Faux Sapin, *s. m.* iodła biała drzewo.
 Pesson, Palisson, *s. m.* u zamieszniaków instrument do wyprawy skór.
 Pessonure, *s. f.* skrobana skóra na klej używana.
 Peste, *f.* powietrze (morowe), *n.* — *i. fam. (de)* do diabła, do kata!
 Pester, *v. n. fam.* przeklinać, złożyć.
 Pestifère, *a.* zaraźliwy, powietrzny.
 Pestiféré, *a.* powietrzem zarażony, zapowietrzony.
 Pestilence, *f.* powietrze (morowe), *n.*
 Pestilent, ente, *a.* zaraźliwy, powietrzny.
 Pestilentiel, elle, *a.* zaraźliwy.
 Pestilentieux, euse, *a. fig.* zaraźliwy, szkodliwy.
 Pet, *m.* wiatr, *m.* bzdziina, *f.*
 Péta, *s. f.* w mitologii Peta, bogini dawnych Rzymian, prze-

wodnicząca prośbom, które do Bogów zasyłano.
 Petale, *s. m.* w botanice liście, z których się korona kwiatowa składa.
 Petalé, ée, *adj.* w botanice z takich liści złożony.
 Petalisme, *s. m.* wygnanie, niegdys w Syrakuzie tym sposobem odbywane, iak ostracyzm w Atenach, z tą tylko różnicą, że każdy obywatel zdanie swoje na oliwnym liście zapisywał.
 Pétalogeres, *s. m. pl.* v. Lamellicornes.
 Petaloïde, *adj.* w botan. w kształcie liścia korony kwiatowej.
 Petalosomes, *s. m. pl.* listkowate, rodzaj ryb kościstych, skrzelowatych, przedłużone ciało mających.
 Pétaminaire, Pétaenaire, *s. m.* w starożytn. skoczek, niebezpieczne skoki i nadzwyczajne łamania ciała czyniący.
 Pétarade, *f.* pierdzenie konia etc., *n.*
 Petard, *m.* T. petarda, *f.* szmermel, *m.* — der, *v. a.* petardą wysadzić, — dier, *m.* petardownik, *m.*
 Petase, *s. m.* gatunek kapelusza starożytnego od słońca ochraniającego.
 Pétasite, *s. m.* podbiał roślina.
 Petaud, *m.* cour du roi —, Petaudière, *f. fam.* nierząd, *m.* zamieszanie, *n.*
 Pétaure, *s. m.* w starożytn. hoydawka na dwie osoby.
 Pétechiiale, *a. f.* T. fièvre —, petocie, *pl.*
 Pétechies, *f. pl.* T. plamy od petoci pochodzące, *f. pl.*
 Pet-en-l'air, *s. m.* szata krótka niewieścia.
 Peter, *v. a.* wiatr puścić, pierdnąć, *fig.* huknąć, pukać, trzasnąć.
 Peteur, *m.* euse, *f.* pierdziel, bzdziach, *m.*
 Petillant, ante, *a.* trzeszczący, pukaający, iskrzący się, pieniący się, żywy, psolliwy.

- Petillement, *m.* trzeszczenie, pukanie, iskrzenie się etc., świerzbienie, *n.*
- Petiller, *v. n.* trzeszczeć, huknąć, pukać, pienieć się, iskrzyć się, burzyć się (o krwi).
- Petiole, *s. m.* w botanice ogonek liściowy, wązka część liścia, na której list stoi, albo wisi.
- Pétiolé, ée, *adj. w botan.* na ogonku liściowym osadzony.
- Petit, ite, *a.* mały, podły, słaby, petit à petit, *ad.* powoli, po mału.
- Petit-barrage, *s. m.* gatunek bielezny wzorzysty.
- Petit-canon, *s. m.* gatunek liter drukarskich.
- Petit-chêne, *s. m.* v. German-drée.
- Petitement, *adv.* szczupłe, ubogo, nędznie.
- Petitesse, *f.* małość, szczupłość, podłość, fraszka, *f.* drobiazg, *m.*
- Petit-gris, *s. m.* popielice, popielicowe futerko.
- Petition, *f.* T. żądanie, *n.* prośba.
- Petitionnaire, *s. m.* podający prośbę do zwierzchności.
- Petit-lait, *m.* serwatka, *f.*
- Petit-lard, *m.* słonina poprzerastała, *f.*
- Petit-maitre, *m.* Petit-maitresse, *f.* galant, *m.*
- Petit-métier, *m.* ulipki, *pl.*
- Petit-neveu, *m.* wnuk, siostrzeniec, synowiec, *m.*
- Petitoire, *s. m.* w sądach upomnienie się possessyi, lub innej iakiej własności.
- Petit-olonne, *s. m.* płótno żaglowe.
- Petit-qué, *s. m.* w drukarni medianota, czyli taki (;) znak, oznaczający skrócenie spójnika iako nosq; zamiast nosque.
- Petit-romain, *s. m.* w drukarni gatunek liter drukarskich.
- Petit-salé, *m.* mięso wędzone trochę solone, *n.*
- Petits-pieds, *m. pl.* ptastwo, *n.*
- Petit-texte, *s. m.* gatunek liter drukarskich.
- Peton, *m. fam.* nóżka, *f.*
- Pétoncle, *s. f.* koncha morska dwuskorupowa.
- Pétorite, *s. m.* w starożytn. wóz o czterech kołach.
- Pétreau, *s. m.* odrostek z korzenia drzewnego.
- Pétrée, *a. f.* Arabie —, Arabiia skalista, *f.*
- Petrel, *s. m.* petrel burzowy, ptak czarny ogon biały mający, pośród oceanu mieszkający.
- Pétreux, euse, *adj. w anatomii* kamienny, twardością do kamienia podobny.
- Pétricherie, *s. f.* potrzeby do łowienia stokfiszu, iako baty, sieci etc.
- Pétrification, *f.* skamieniałość, *f.*
- Pétrifier, *v. a.* skamienić, se —, *r.* skamienieć.
- Pétrin, *m.* dzieża, *f.* koryto do ciasta, *n.*
- Pétrir, *v. a.* zarobić, gnieść ciasto, glineę etc. deptać, *fig.* pétri de malice etc., pęfen złości etc.
- Pétrole, *m.* olej skalny, *m.*
- Pétromyzon, *s. m.* minóg, ryba chrząstkowata, wielosparowa.
- Pétrono, *s. m.* moneta włoska 30 soldów.
- Petto (in) *ad.* w myśli.
- Pétulance, *f.* rozpusta, zuchwałość, *f.*
- Pétulant, ante, *a.* rozpustny, zuchwały.
- Petun, *m. fam.* (podły) tytuń, *m.*
- Petuner, *v. n. fam.* tytuń palić.
- Peu, *ad.* mało, — à —, *ad.* powoli, po mału, dans —, *ad.* wkrótce, po krótkim czasie, à peu près, *ad.* prawie, niemal, pour — que, *c.* iezeli tylko, iezeli trochę, — *m.* małość, trocha, odrobina, *f.*
- Peucédane, *s. f.* v. Queue de pourceau.
- Peuille, *s. f.* okrawek, kawałek metalu ucięty do probowania.
- Peuplade, *f.* osada, *f.*
- Peuple, *m.* naród, lud, *m.* społeczeństwo, *n.* narybek, *m.*
- Peupler, *v. a.* zaludnić, narybić

staw, rozmnożyć, — rozmnożyć się.

Peuplé, *é*, *a.* ludny.

Peuplier, *m.* topola, *f.*

Peur, *f.* boiaźń, *f.* obawianie się, *n.*

Peureux, *euse*, *a.* boiaźliwy, Iękliwy.

Peut-être, *ad.* może.

Pézize, *s. f.* w botanice bedłka kúbkowa roślina.

Pfenning, *s. m.* moneta miedziana niemiecka.

Phacoide, *adj.* w anatomii o humorze kryształowym ocznym soczewiczny, mający podobieństwo do soczewicy.

Phaecasia, *s. f.* w starożytn. lekkie obuwie skórzane albo bawełniczne.

Phaëton, *m.* w mitologii Faeton, syn Słońca i Klimey, — Faeton, ptak pługonogi, pływający, — gatunek potażdu odkrytego na dwóch kołach.

Phaëtoniades, *s. f. pl.* siostry Faetona w topole zamienione.

Phagédaique, *adj.* w medycynie iadowity, gryzący, — *ulcere* —, wrzód iadowity.

Phagésies, *s. f. pl.* w starożytn. święta bachusowe.

Phalange, *s. f.* półk piechoty greckiej z kilku i kilkunastu tysięcy ludzi złożony, — batalion piechoty, — w anatomii kość palców u rąk i nóg, — pałk wielki iadowity.

Phalanger, *s. m.* workolot, zwierzę surinamskie latające, mające nogi błoną lotną spięte.

Phalangère, *s. f.* pałecznik drugi, pałeczki ogon roślina.

Phalangiste, *s. m.* rękacz, zwierzę czwororęczne ogon długi na końcu kiciasty mające.

Phalangosis, *s. f.* w medycynie wginanie się powiek, gdy włosy wewnątrz się zaginają i oko obrażają.

Phalaris, ou Alpiste, *s. m.* myszy ber roślina.

Phalène, *s. m.* w hist. nat. za-

noenica, motyle wieczorem i w nocy latające.

Phalliches, *s. f. pl.* w starożyt. święta bachusowe w Atenach, w czasie których *Pryapa* zwanego *Phallus* noszono.

Phallophores, *s. m. pl.* w star. kapłani wszetecznych obrzędów bachusowych, którzy posąg *Phallusa* nosili.

Phallus, *s. m.* posąg w kształcie członka męskiego, noszony w czasie świąt *Ozirysa* i *Bachususa*.

Phanérogame, *adj.* w botanice *plantes* —, rośliny, w których organa płciowe są widoczne.

Phantascopie, *s. m.* latarnia czarodziejska, przez *Roberta* wydoskonalona.

Phantase, *s. m.* w mitologii sen, co według *Owidiusza* w martwe przemienia się istoty, iako w ziemię, skałę, rzekę etc.

Phantasiastes, *s. m. pl.* kacerze utrzymujący, że ciało *J. Chr.* było wymyślone, a śmierć tylko pozorna.

Phantasmacope, *s. m.* machina optyczna w 1808 r. przez *Walkersa* w Londynie wynaleziona, z której rozmaite wychodzą cienie i powiększają się coraz do patrzących się zbliżają.

Phantasmagorie, *s. f.* pokazywanie za pomocą optycznych narzędzi w mieyscu ciemném rozmaitych cieniów, — rodzaj latarni czarodziejskiej.

Pharaon, *s. m.* Faraon, gra w karty.

Phare, *m.* latarnia nad pobrzeżem morskiem.

Pharillon, *s. m.* u rybaków fajerka, w której ogień płomieniem się pali dla zwabienia ryby w uocy.

Pharisaique, *a.* faryzeuszowski.

Pharisaisme, *m.* nauka faryzeuszów, *f. fig.* obłudza, *f.*

Pharisien, *m.* faryzeusz, *m.*

Pharmacente, *s. m.* aptekarz.

Pharmacentique, *f.* nauka aptekarska, *f.* — *a.* do tego należący.

- Pharmacie, *f.* v. Pharmaceutique,
— *cien, m.* aptekarz, *m.*
- Pharmacochimie, *s. f.* część chemii o preparowaniu lekarstw chemicznych ucząca.
- Pharmacotithe, *s. f.* w *mineral.* arsenian wapienny w białych iglastych kryształach.
- Pharmacologie, *s. f.* farmakologia, nauka o lekarstwach.
- Pharmacopée, *s. f.* nauka o preparowaniu lekarstw.
- Pharmacopole, *s. m. fam.* aptekarz.
- Pharmacoposie, *s. f.* każde lekarstwo płynne.
- Pharmacotrite, *s. m.* w *starożyt.* ten co miesza i trze rozmaite lekarstwa.
- Pharyngé, *ée, adj.* w *anatomii* do gardła należący, gardłowy.
- Pharyngographie, *s. f.* w *anat.* opisanie gardła.
- Pharyngologie, *s. f.* nauka o gardle.
- Pharyngo-palatin, *adj. m.* dwa muszkuły do gardła i podniebienia należące.
- Pharyngo-staphylin, *adj. m.* dwa muszkuły do gardła i iężyczka czyli czopka należące.
- Pharyngotome, *s. m.* instrument chirurgiczny do utworzenia uścia gardłowego.
- Pharyngotomie, *s. f.* rozcięcie uścia gardłowego.
- Pharynx, *s. m.* w *anatomii* uście gardła.
- Phascotome, *s. m.* zwierzę ssące nowey Hollandyi do świszczka podobne, iak *dydelf* torebkę pod brzuchem mające.
- Phase, *s. f.* w *astronomii* odmiany światła niektórych planet, iako księżycy etc.
- Phaséole, *s. f.* fazola, bob albo groch turecki.
- Phasque, *s. m.* gatunek mchu.
- Phasquier, *s. m.* łowienie ryb przy ogniu.
- Phatagin, *s. m.* v. Pangolin.
- Phébus, *m.* w *mitologii* albo *poetycznie* Apollo, — słońce, *n. fig.* nadęte, wysokie słowa, *n. pl.*
- Phellandre, *s. m.* koński koper *roślina.*
- Phellodrys, *s. m.* drzewo mające liście korkowe, a owoc do żółdzi podobny.
- Phelloplastique, *s. f.* sztuka nadsładowania starożytnych zabytków z korkowego drzewa.
- Phénicoptère, *s. m.* czerwonek, ptak z rodzaju brodzących.
- Phéuigme, *s. m.* lekarstwo czerwoność sprawujące i pęcherze naciągające.
- Phéuix, *m.* fenix *ptak baieczny,* — *fig.* celujący, wyższy nad wszystkich w swoim rodzaju, — gatunek motyla, — w *botanice* kąkol dziki, czerwone nasienie mający, — w *astron.* konstellacya południowa ze 72 gwiazd złożona, — w *herbach* ptak z rozpostartemi skrzydłami na stosie.
- Phéuomène, *m.* fenomen przyrodzenia, wypadek niezwyuczayny na powietrzu, w wodzie, albo na ziemi.
- Phérécration, *adj. m.* gatunek wiersza greckiego i łacińskiego.
- Phéréphaties, *s. f. pl.* w *staroż.* święta na cześć Prozerpiny.
- Phialite, *s. f.* kamienie, albo piasek spojony w kształcie flaszki, bakału etc.
- Phidities, *s. m. pl.* w *starożyt.* uczty, biesiady publiczne w Lacedemonie przez *Likurga* wprowadzone.
- Philadelphies, *s. f. pl.* w *staroż.* igryzyska w *Sardes*, tocznćm mieście *Lidy* ustanowione na pamiątkę poiednania się synów *Septymiusza*.
- Philanthe, *s. m.* rodzaj owadu pszczołowego.
- Philanthrope, *m.* człowiek ludzki, *m.*
- Philanthropie, *f.* ludzkość, *f.*
- Philantropique, *adj. sentimens,* *ues, écrits philanthropiques,* uczucia, zamiary, pisma ludzkością tchnące, — dobroczynne.

- Philharmonique, *s. et adj.* miłośnik muzyki.
- Philautie, *s. f.* miłość własna, miłość samego siebie.
- Philélie, *s. f.* pieśń dawnych Greków na cześć Apollina.
- Philippe, *m.* Filip, — lipot, *m.* Filipek, *m.* — ppine, ppote, *f.* Filipina, *f.*
- Philippique, *s. f.* filipiki, mowy Demostenesa przeciwko Filipowi, — mowy Cyclerona przeciwko Antoniuszowi, — zapalczywa i satyryczna mowa.
- Phillyrée, *s. f.* trzemcha roślina.
- Philobiosie, *s. f.* w medyc. miłość życia.
- Philodoxe, *s. m.* w zdaniu swoim uporny.
- Philologie, *f. T.* filologia, nauka języków i nauk wyzwolonych, *f.* — logique, *a.* filologiczny, — logue, *m.* filolog, *m.*
- Philomathique, *adj. société* —, towarzystwo przyjaciół nauk.
- Philomèle, *f.* w mitologii Filomela, córka Pandiona króla ateńskiego, przemieniona w słowika, — poetycznie słowik.
- Philosophale, *adj. f.* filozoficzny, — pierre —, kamień filozoficzny, czyli sztuka robienia złota.
- Philosophie, *m. f.* filozof, *m.*
- Philosophie, *f.* filozofia, *f.* — phique, *a.* filozoficzny, — pher, *v. n.* filozofować.
- Philosophisme, *s. m.* nauka fałszywych filozofów.
- Philosophiste, *s. m.* mniemany filozof, co dla uniknięcia przesądów wszelkiemi gardzi pryncypiami, — hypokryt, fałszywy mędrzec.
- Philotechnique, *adj. société* —, towarzystwo sztuk pięknych i rzemiosł.
- Philotésie, *s. f.* w starożytn. spełnianie napoiu za czyie zdrowie.
- Philtre, *m.* trunek na wzbudzenie miłości, *m.*
- Phimosia, *s. m.* w medyc. choroba obrzezka, mająca za znak
- guz inflammatyczny skóry, pokrywający gruczoł.
- Phiole, *v.* Fiole.
- Phlasmie, Phlasis, *s. f.* w chirurg. stłuczenie, wgięcie kości płaskiej.
- Phlebographie, *s. f.* opisanie żył.
- Phlébologie, *s. f.* nauka o żyłach.
- Phlébotomie, *s. f.* sztuka puszczania krwi.
- Phlébotomiser, *v. a.* krew puszcząć.
- Phlégéthon, *s. m.* w mitologii Flegeton, rzeka piekielna tocząca rozpuszczoną siarkę i palącą się smołę.
- Phlegmagogue, *v.* Flegmagogue.
- Phlegmasie, *s. f.* w medyc. zapalenie, inflamacja.
- Phlegmatique, Phlegme, Phlegmon, Phlegmoneux, *v.* Fl.
- Phlogistique, *s. m.* w chemii cieplik.
- Phlogose, *s. f.* wewnętrzna albo powierzchowna inflamacja.
- Phlomis, Phlomide, *s. f.* dziewanna czarna roślina.
- Phlyctènes, *s. f. pl.* w medyc. pryszcze, pęcherzyki, krostki na ciele gryzące.
- Phobeter, *s. m.* w mitologii sen przemieniający się w dzikie zwierzęta, węże, etc.
- Phobos, *s. m.* w mitologii bogini bojaźni u dawnych Greków.
- Phoenicoptère, *s. m. v.* Phénicoptère.
- Phoenix, *s. m. v.* Phénix.
- Pholade, *s. f.* folada, gatunek robaków kamienie i skały wapienne toczących.
- Phonascie, *s. f. u* starożytn. kształtowanie głosu w mówieniu i śpiewaniu.
- Phonasques, *s. m. pl.* nauczyciel śpiewów i deklamacyi.
- Phonique, *s. f.* nauka o głosach, — *a. centre* —, w fizyce miejsce, w którym znajdzie się mówiący, kiedy echo słowa jego powtarza.

- Phonocamptique, *adj.* głos odbiiający.
- Ploques, *m.* ciele morskie, *n.*
- Phoronomie, *s. f.* w *mechanice* nauka o prawach ruchu brył i rozcieków.
- Phosphate, *s. m.* sól powstająca z kwasu fosforycznego z zasadą iaką.
- Phosphore, *s. m.* fosfor, istota półprzezroczysta, w ciemności świecąca.
- Photologie, *s. f.* nauka o świetle.
- Photomètre, *s. m.* instrument do mierzenia stopniów światła.
- Photophore, *s. m.* ostrokrąg ucięty blaszany wewnątrz polerowany, od którego się światło lamp odbiia.
- Photosciatérique, *s. et adj. f.* nauka robienia zegarów słonecznych, v. *Gnomonique*.
- Phrase, *s. f.* frazes, kształt mowy.
- Phraéologie, *s. f.* w *grammat.* konstrukcyja frazesu ięzykowi iakiemu właściwa.
- Phrénésie, Phrénétique, v. *Frénésie*.
- Phrénique, *adj.* w *anatomii* do *diafragmy* czyli błony wewnętrznej poprzecznej należąca.
- Phrénitis, *s. f.* w *medyc.* zapalenie *diafragmy* czyli błony wewnętrznej poprzecznej.
- Phtiriasis, *s. f.* w *medyc.* choroba wszawa.
- Phtisie, *f.* suchoty, *pl.* —sique, *a.* na suchoty chory.
- Phylactère, *s. m.* wiyatki z pisma świętego na pergaminie pisane, które żydzi na czole albo na ramionach noszą.
- Phylarque, *s. m.* w *starożytn.* dowódzca woysk positkowych, które Saraceni cesarzom wschodnim posyłali.
- Phyllis, *s. f.* w *botanice* roślina z liścia swojego tylko ozdobna.
- Phyllite, *s. f.* list zkamieniały.
- Phyllobolie, *s. f.* u *starożytn.* rzucanie kwiatów i liści na groby umarłych
- Phyllomanie, *s. f.* w *botanice* zhytnie wysilenie rosliny w liściach.
- Phyllostome, *s. m.* gatunek nietoperza.
- Phyma, *s. m.* w *chirurgii* nabrzmiałość zapalna na skórze, bez żadney zewnętrznej przyczyny.
- Physalide, *s. m.* gatunek robaków chropawą skorupą pokrytych.
- Physicien, *m.* fizyk, przyrodzonych rzeczy nauczyciel.
- Physetère, *s. m.* potisz, rodzaj wieloryba.
- Physiognomonie, *s. f.* nauka poznawania charakteru, skłonności, obyczaiów, z rysów twarzy etc.
- Physiographie, *s. f.* opisanie płodów przyrodzenia.
- Physiologie, *f.* fizyologia, *f.*
- Physionomie, *f.* iżyzonomia, rysy twarzy.
- Physionotrace, *s. m.* instrument do stychowania portretów.
- Physique, *f.* T. fizyka, *f.* — *a.* fizyczny, przyrodzony.
- Physocèle, *s. f.* nabrzmiałość worka mosznego.
- Physomètre, *s. f.* w *medyc.* nabrzmiałość lekka, sprężysta w macicy.
- Physophore, *s. m.* rodzaj robaków pokrytych pęcherzykami powietrznymi, utrzymującami się na powierzchni wody.
- Phytolithe, *s. f.* kamień mający na sobie kształt rośliny iakiey.
- Phytologie, *s. f.* sztuka opisywania roślin.
- Phytomorphite, *s. f.* kamień wzorzysty mający na sobie kształty drzew.
- Phytophages, *s. m.* *pl.* rodzaj owadu chrząszczowego na roślinach żyjącego.
- Phytotopolithe, *s. f.* rośliny, których kształt znajduje się na kamieniach wytłoczony.
- Piaffe, *f. fam.* duma, chępliwość, *f.*
- Piaffer, v. *n. fam.* dumno stąpać, chępić się.

- Piaffeur, *a. m.* cheval —, koń wspaniały, *m.*
- Piailler, *v. n. fam.* wrzeszczeć.
- Piaillerie, *f. fam.* wrzask, krzyk, *m.*
- Piailleur, *m.* euse, *f.* człowiek wrzaskliwy, *m.*
- Pian, *s. m.* w Ameryce *tém* imieniem nazywają chorobę weneryczną.
- Piano, w muzyce łagodnie, zwolna, *s. m.* v. Forte-piano.
- Piastre, *f.* moneta srebrna Hiszpańska, Turecka, *f.*
- Piauler, *v. n. fam.* beczeć, wrzeszczeć, piszczeć (o kurczętach).
- Pic, *m.* dzięcioł *ptak*, — motyka mularska, *grając w rumel pikiet*, kopa, sześćdziesiąt, gdy gracz zamiast trzydziestego oka sześćdziesiąt liczy, — w *ieografii* góra bardzo wysoka, *à pic*, prostopadle.
- Pica, *m.* zły apetyt brzemiennych.
- Picaveret, *m.* konopka skalna *ptaszek*.
- Pichet, *s. m.* dzbanek gliniany do picia.
- Pichina, *s. m.* materya wełniana we Flandryi robiona.
- Picholine, *f.* mała oliwka, *f.*
- Picolets, *s. m. pl.* haczyki rygiel w zamku trzymające.
- Picorée, *f.* rabowanie, chodzenie na zdobycz, *m.*
- Picorer, *v. n.* chodzić na zdobycz, rabować.
- Picoreur, *v.* Maraudeur.
- Picot, *m.* karcz, pień, ząbek u koronek etc, *m.*
- Picoté, *é, a. fam.* dziobaty.
- Picotement, *m.* śwędzenie, *n.*
- Picoter, *v. a.* śwędzić, dziobać, *fig.* przymawiać, przycinać.
- Picoterie, *f.* przymówka, przycinki, *pl. f.*
- Picoteux, *s. m.* małe czołno 13 stop długie na dwóch ludzi, — gatunek sieci rybackiej.
- Picotin, *m.* miarka owsa, *f.*
- Picrochole, *adj. w medyc.* w żółć obfitujący, do gniewu skłonny.
- Pie, *f.* albo *a. m.* sroka *ptak*, *cheval* —, koń pstrokaty, *m.*
- Pie, *a. f. oeuvre* —, nabożna fundacya, *f.*
- Pie-mère, *s. f.* błona mózgu okrywająca.
- Pièce, *f.* sztuka, część, *lata, f.* piatek, kawałek, *m.* armata, *f.* oficer w szachach, *m.*
- Pied, *m.* noga, *T.* stopa, *f.* — *droits*, filar poboczny, podwójny, *m.* — *fort*, moneta na próbę, *f.*
- Pied-d'alouette, ou Delphinium, *s. m.* ostróżka, brunatek, modrzeniec rogaty *roślina*.
- Pied-d'âne, *s. m.* gatunek ostrzygi do kopyta osłego podobnej.
- Pied-de-biche, *s. m.* zapora, zwieradło, drąg wielki, którym stajenne wrota zawierają.
- Pied-de-chèvre, *s. m.* drąg dzwignalny żelazny na końcu rozdwojony i zakrzywiony, — drąg do przypierania kafaru do ścian, — w drukarni żelazo do zdejmowania skóry z piłki.
- Pied-de-lièvre, *s. m.* owieczki, koteczki, kocia stopa, zająca noga *roślina*.
- Piédestal, *s. m.* piedestal, podstawa u kolumny.
- Piédouche, *s. m.* podstawa popiersia.
- Pied-droit, *s. m.* podwoje w drzwiach.
- Pied-fort, *s. m.* moneta złota albo srebrna przeważająca, którą w mennicy na próbę chowają.
- Piège, *m.* sidło, *n.*
- Pierraille, *f.* kupa małych kamieni.
- Pierre, *m.* Piotr, *m.* — rrot, *m.* Piotrek, *m.*
- Pierre, *f.* kamień, — *brute*, kamień surowy, nieociosany, — *vive*, kamień niewykopany, — *de taille*, kamień łamany z gór, — *à broier*, marmur do tarcia farb malarskich, — *à feu*, — *à fusil*, krzemień, skałka, — *de touche*, kamień złotniczy probierski, — *précieuse*, kamień drogi, *cotton de pierre*, bawełna w orzechach albo łupinach, — *ponce*, pumex, żu-

- żel kamienny, kamień dziurko-
 waty z piany morskiej, — *in-*
fernale, kamień piekielny ze
 srebra robiony, gryząca, —
d'eponge, kamień gąbczasty,
 — *calcaire*, węgiel wapna, —
calaminaire, niedokwas zinku
 rodzimego.
Pierrée, *f.* kanał murowany do
 wody, *m.*
Pierreries, *f. pl.* klejnoty, drogie
 kamienie, *m. pl.*
Pierrette, *f.* kamyczek, *m.*
Pierreux, *euse*, *a.* kamienny.
Piété, *f.* pobożność, *f.* — filiale,
 miłość ku rodzicom, *f.*
Piéter, *v. n. fam.* se, mieć się
 na bezpieczeństwa.
Piétiner, *v. n.* nogami tupać, de-
 ptać.
Piétisme, *m.* nabożność zbyt-
 czna, *f.*
Piétiste, *m. et f.* nabożniś, *m.*
Piéton, *m. onne*, *f.* piechotnik, *m.*
Piètre, *a. fam.* nędzny, mizerny,
Piètrerie, *f. fam.* rzecz nic nie
 warta, *f. grat*, *m.*
Pieu, *m.* pał, *m.*
Pieusement, *adv.* nabożnie.
Pieux, *euse*, *a.* na-, pobożny.
Piffre, *m. esse*, *f. fam.* pańpuch, *m.*
Piffre, *s. m.* wielki młot do kle-
 pania złota.
Pigeon, *m.* gołąb, *m.*
Pigeonneau, *m.* gołąbię, *n.* go-
 łąbek, *m.*
Pigeonnier, *m.* gołębieńiec, go-
 łąbnik, *m.*
Pigne, *f.* złoto albo srebro z mer-
 kuryzusu oczyszczone.
Pignes, *pl. T.* menniczny ziarnka
 srebrne po wyślókaniu monet
 na dnie pozostałe.
Pignocher *v. n. fam.* klizać.
Pignon, *m.* pinela, *f. T.* szczyt,
m. blanki murów, cewy, *pl.*
Pignoné, *ée*, *adj.* w herbach
 blankowane, wschodowaty.
Pignoratif, *ive*, *adj.* obowiązujący,
 zastawny.
Pigou, *s. m.* lichtarz okrętowy
 o dwóch szpicach.
Pigoulière, *Pegolière*, *Pegaulière*,
s. f. statki, na których muro-
 wane znajdują się piece i fa-
 ierki do rozgrzewania smoty
 przy osmalaniu okrętów.
Pilastre, *s. m.* filar czworogra-
 niasty z podstawą i kapitelą.
Pilau, *m.* ryż z masłem goto-
 wany, *m.*
Pile, *f.* kupa, *f.* stos, *m.*
Piler, *v. a.* po-, u-, tłuc, *fig.*
fam. zaiadać.
Pilette, *s. f.* stępa do tłuczenia
 wełny.
Pilleur, *m.* tłuczący, *m. fam.*
 żarłok, *m.*
Pilier, *m.* filar, słup, *m.* podpo-
 ra, *f.*
Pillage, *m.* plondrowanie, *n.*
Pillard, *arde*, *a.* rabowny, zło-
 dziejski.
Piller, *v. a.* plondrować, rabo-
 wać, kraść, napaść (o psach).
Pillier, *f.* ździerstwo, łupie-
 stwo, *n.*
Pilleur, *m.* ździerca, łupieżca,
 wypisywacz, *m.*
Pilon, *m.* tłuk, stępor, *m.* stę-
 pa, *f.*
Pilonage, *s. m.* drągiem żelazym
 mieszać w piecu masę szklan-
 ną roztopioną.
Piloner, *v. a.* wałkować.
Pilori, *m.* szydrzeniec, pręgierz, *m.*
Pilorier, *v. a.* w szydrzeniec, u
 pręgierza postawić kogo.
Piloris, *m.* szczur piźmowy, *m.*
Piloselle, *Oreille de rat*, *s. f.*
 iastrzębiec, kosmaczek rośliny.
Pilot, *s. m.* kupa wielka soli, —
 stare gałgany na papier.
Pilotage, *m.* palowanie, sterowa-
 nie, *n.*
Pilote, *m.* sternik, *m.*
Piloter, *v. a. et n.* upalować,
 pale wbiąć, sterować, prze-
 prowadzać okręt.
Pilotis, *m.* pał do fundamentu, *m.*
Pilule, *f. fig.* pigułka, przy-
 krość, *f.*
Pilumne, *Pilumnus*, *s. m.* w mi-
 tologii *Pilumnus*, bóg daw-
 nych Rzymian przez młynar-
 zcy czczony.
Pimbèche, *f. fam.* kobieta wy-
 myślna, lalka, *f.*

Pimberah, *s. m.* wąż nadzwyczajnie wielki na wyspie Ceylon.
 Piment, *s. m.* stopa gęsia rośl.
 Pimpant, *ante, a. fam.* wystroiony, wysmukły.
 Pimpesouée, *f. fam. v.* Pimbèche.
 Pimprelocher, *v. a. fam.* włosy śmiesznie zdobić.
 Pimprenelle, *s. f.* biedrzyńca rośl.
 Piu, *m.* sosna, *f.*
 Pinnacle, *m.* ganek kościelny, szczyt, *m.*
 Pinaie, *f.* sołnina, bór sosnowy, *m.*
 Pinariens, *s. m. pl. w starożytności* kapłani Herkulesa.
 Pinasse, *f.* gatunek okrętu długiego, *m.*
 Pinasses, *pl.* materje indyjskie z kory drzewnej.
 Pinastre, *m.* chówka, *f.*
 Pince, *f.* przodek kopyta, podkowy, fald kończaty, *m.* kleszcze, *pl.* drąg żelazny, *m.*
 Pincés, *pl.* cztery zęby przednie końskie, nożyce raka, *pl.*
 Pincé, *ée, p. et a.* uszczypiony, etc., *fig.* wymyślny, przymuszany.
 Pinceau, *m.* pędzel, *m.*
 Pincée, *f.* szczyпка, *f.*
 Pincelier, *s. m.* kubek na dwoje rozdzielony, w którym malarz swoje pędzle płocze.
 Pince-maille, *m. fam.* sknóra, żmudak, *m.*
 Pincer, *v. n.* u-, szczypać, *fig.* przymawiać, — la harpe etc., grać na arfie etc.,
 Pincette, *f.* kleszczyki, *pl.* — tes, *pl.* obcigi kitchenne, *pl.*
 Pinchebec, *s. m.* miedź z cynkiem mieszana.
 Pinchina, *s. m.* sukno grube.
 Pinçon, *m.* sinizna od szczypania, *f.* uszczypnienie, *n.*
 Pindarique, *adj.* pindaryczny, w guście *Pindara* poety greckiego.
 Pindariser, *v. n. fam.* nadętym pisać albo mówić stylem, pod pretextem naśladowania *Pindara*.

Pindariseur, *m. fam.* słowa przebieraający.
 Pinde, *s. m.* *Pindus*, góra w *Tessalii*, Parnas, góra poświęcona Muzom.
 Pinéale, *adj. f.* glande pinéale, gruczołek pinelowy w śród dwóch guzików czworoparzystych w mózgu.
 Pineau, *s. m.* winne grona bardzo czarne, — gatunek drzewa palmowego w Ameryce.
 Pinée, *s. f.* nayprzedniejszy gatunek stokfisu.
 Pingoin, Pinguin, *s. m.* ptak w Indyach wschodnich na wyspie *Pinguin* latać nie mogący.
 Pinnatifide, *adj. w botanice o liściach* na poprzeczne części podzielony.
 Pinne-marine, *s. f.* szynka, pław dwuskorupowy, ze skorupy wisi nieiaka brodka, która iest iedwabiem, i którą się do skał mocno przyczepia.
 Pinnotère, *s. m.* pławczyk albo strzeżek, gatunek raka morskiego w skorupach ślimaków żyjącego.
 Pinnulaire, *s. f.* pletwa, skrzela ryby skamieniały.
 Pinnule, *s. f.* celownik na *Alidzie* czyli linii stolika mierzniczego.
 Pinque, *s. f. w maryn.* okręt z płaskim dnem, z wyniesionym i okrągłym tyłem.
 Pinson, *m.* zięba, *f.*
 Pinsonnée, *s. f.* polowanie nocne na zięby i inne drobne ptaki.
 Pintade, *s. f.* perlica, ptak afrykański, — gatunek węża, — pław dwuskorupowy z rodzaju ostrzyg.
 Pinte, *f.* kwarta, *f.* kufel, *m.*
 Pinter, *v. n. fam.* pić, kuflę wytrząsać.
 Pintereau, *s. m.* bazgracz, malarz ladaiaki.
 Pioche, *f.* motyka, *f.*
 Piocher, *v. a.* motyką kopać.
 Piochon, *s. m.* siekierka ciesielska obosieczna.

- Pioler, *v. n.* piszczeć, *v.* Piauier.
 Pion, *m.* chłóć (w szachach),
 warcab, *m.*
 Pionnier, *m.* pionier, żołnierz
 do sypania okopów i wszel-
 kich robót fortyfikacyjnych u-
 sposobiony, szanekopnik, *m.*
 Piot, *m. fam.* wino, *n.* tru-
 nek, *m.*
 Pipa, *s. m.* ropucha surynamska,
 czarno brunatna od spodu żół-
 tawa.
 Pipe, *f.* lulka, kufa wina, *f.*
 Pipeau, *m.* piszczałka ze trzciny,
f. wabik, *m.* Pipeaux, *m. pl.*
 lipowe różgi, gałązki, *f. pl.*
 Pipée, *s. f.* polowanie na ptaki
 wabikami.
 Piper, *v. a. et n.* wabić ptaki,
fig. (w grze) szalbierować, —
des dés. kostki szafszować.
 Piperie, *f.* szalbierstwo, *n.*
 Pipeur, *m.* szalbierz, *m.*
 Pipot, *s. m.* beczka do miodu.
 Pipris, *s. f.* czołn murzyński
 w Gwinei.
 Pipta, *s. m.* górzyk, ptak z ro-
 dzaiu zębatych, zrostopalcza-
 stych, inaczej zwany *Man-
 quins*.
 Piquant, *ante, a.* kolący, ostry,
 kończaty, *fig.* uszczypliwy, u-
 raźliwy, powabny.
 Piquant, *m.* tarń, kolec u ziół, *m.*
 Pique, *f.* pika, dzida, *f.* pikinier,
 pikownik, *m. fig.* chrapka na
 kogo, *f.*
 Pique, *m.* pik, *m.* (w kartach
 franc.).
 Pique-boeuf, *m.* hayday, wolarz,
 wołopas, *m.*
 Pique-nique, *m.* uczta spólna,
 składana, *f.*
 Piquer, *v. a. et n.* prze-, po-,
 kłóć, kąsać, gryźć, toczyć,
 świerzbieć, szpikować, prze-
 szywać, dać koniowi ostrogi,
 ostrogami, pocażać (beczkę),
 gryźć, szczypać (pieprz etc.),
fig. boleć, gryźć, martwić,
 se —, *r.* ukłóć się, *fig.* (*de
 qc.*) rozgniewać się, wynosić
 się z czego, zaszczycać się
 czém, unosić się, wpaść w za-
 pań, zrobaczywieć, zrobaczywieć
 się.
 Piquet, *laska, f.* pal, kołek, *m.*
 T. pikieta, *f.* (gra w karty).
 Piquette, *f.* wino podłe, *n.*
 Piqueur, *m.* myśliwiec konny
 na łowach, obieźdżacz koni,
 dozorca budowniczy, kucheik,
 co pieczenie szpikuie, *m.*
 Piquier, *m.* pikinier, pikownik, *m.*
 Piquot, *v.* Picot.
 Piqure, *f.* zakłócić, *n.* T. ściąg,
m. dzierganie, *n.* robota wy-
 biiana, *f.*
 Pirate, *m.* rozbójnik morski, *m.*
 Pirater, *v. a.* rozbijać na morzu.
 Piraterie, *f.* rozbój morski, *m.*
 Pire, *a.* gorszy, podlejszy, — *m.*
 naygorsza, nayniegodziwsza
 (rzecz), *f.*
 Piriforme, *adj.* gruszkowy,
 w kształcie gruszki.
 Pirogue, *s. f.* czołn dzikich lu-
 dzi amerykańskich z jedney
 sztuki drzewa.
 Pirole, *s. f.* gruszyczka roślina.
 Piron, *s. m.* gatunek zawiąsy.
 Pirouet, *f.* młynek, *m.* koło, o-
 brócenie się na jedney nodze, *n.*
 Pirouetter, *v. n.* w koło się o-
 bracać, kręcić się.
 Pis, *m.* wymie, *n.*
 Pis, *ad.* gorzey, — *m. v.* Pire,
m. pis-aller, *m.* ostatnia, *f.*
 ostatnie szczęście, *n.*
 Piscine, *s. f.* w piśmie świętém
 sadzawka do kąpania, — miey-
 sce w zakrystyi, gdzie wodę
 od płókania naczyn kościel-
 nych wylewaia.
 Pisiforme, *adj.* kształtu grocho-
 wego.
 Pisolithe, *s. f.* w mineralogii
 kamień grochowy.
 Pissasphalte, *s. m.* żydowska
 smoła, czyli ziemna żywica.
 Pissat, *m. fam.* szczyzny, *pl.*
 Pisse-froid, *s. m.* surowy, me-
 lancholiczny, nieczuły.
 Pissement, *m.* szczanie, puszcza-
 nie uryny, *n.*
 Pissenlit, *m. fam.* szczoeh, *m.*
 Pisser, *v. a. et n.* szczać, urynę
 puszczać.

Pisseur, *m. euse, f. szczoob, m.*
 Pissoir, *s. m. kąt, miejsce przeznaczone do odlewania uryny.*
 Pissoter, *v. n. często szczać.*
 Pissotière, *f. podła fontanna, f.*
 Pissotte, *f. kurek, czop w łożniku, m.*
 Pistache, *f. pistacya, f.*
 Pistachier, *m. pistacya, f. (drzewo).*
 Piste, *f. trop, szlak, ślad, m.*
 Pistil, *m. w botanice prątek nasienny, m.*
 Pistole, *s. f. pistol, moneta złota włoska, hiszpańska etc.*
 Pistolet, *m. pistolet, m.*
 Pistolier, *m. konny, co dobrze z pistoletu strzela, m.*
 Piston, *m. stępel w pompie etc., m.*
 Pitance, *f. porcyca, f. (w klasztorze).*
 Pitaud, *m. aude, f. prostak, grubianin, m.*
 Pite, *s. f. niegdyś mała moneta miedziana.*
 Piteusement, *adv. żałośnie, nędznie.*
 Piteux, *euse, a. żałosny, nędzny.*
 Pithèque, *s. m. mała afrykańska bezogonowa.*
 Pithométrie, *adj. echelle —, podziątka, narzędzie do mierzenia objętości naczyń, iako beczek etc.*
 Pitho, *s. f. w mitologii Pito, bogini przekonania u dawnych Greków.*
 Pitié, *f. litość, f. miłosierdzie, n.*
 Pitois, ou Putois, *s. m. pęzelek z borsuka włosów do cieniowania.*
 Piton, *m. goźdz, (m.) szruba z kołkiem, z dziurką, f.*
 Pitoyable, *a. żałosny, mizerny, nędzny.*
 Pitoyablement, *adv. nędznie, mizernie.*
 Pitrepite, *m. wódka bardzo tęga, f.*
 Pittoresque, *a. malowniczy, zadziwiający, dziwny, romantyczny.*
 Pituitaire, *adj. wodnisty, flegmisty.*

Pituite, *m. flegma, f.*
 Pituiteux, *euse, a. flegmisty.*
 Pityriase, *s. f. w medyc. choroba, w której głowa, powieki i podobrodek pokryte są łuską do otrąb podobną.*
 Pive, *s. f. rybia wesz owad.*
 Pivert, *m. dzięcioł, m.*
 Pivoine, *f. piwonnia, f.*
 Pivoine, *m. gil, m.*
 Pivot, *m. czop, biegun, korzeń główny, co prosto pod drzewem rośnie, m. macica, f.*
 Pivots, *pl. gatunek ciasta na chleb.*
 Pivotante, *adj. f. w botanice o korzeniach prostopadły, który prosto idzie w głąb ziemi.*
 Pivoter, *v. n. korzeń główny, macicę puszczać, dostawać.*
 Placage, *s. m. u stolarzy fornirowanie, nakleianie cienko piłowanego drzewa, na inne mniej kosztowne drzewo.*
 Placard, *m. ozdoba stolarska na drzwiach, kartka z obwieszczeniem, f. paszkwil, m.*
 Placarder, *v. a. przybić publicznie (obwieszczenie etc.), obwieścić.*
 Place, *f. miejsce, n. plac, m. fig. urząd, m. godność, f. — i. z drogi!*
 Placé, *ée, par. pass. et adj. u-mieszczony, postawiony.*
 Placement, *s. m. T. handlowy ułokowanie summy pieniężnej, — lokacya.*
 Placenta, *s. m. w anatomii placenta, błona, w której się dziecią rodzi, łożysko.*
 Placer, *v. a. położyć, postawić, kłaść, opatrzeć, ubezpieczyć.*
 Placet, *m. stołeczek, m. suplika, prośba, f.*
 Placier, *s. m. sługa urzędowy, co place i budy na rynku nymuie.*
 Placité, *ée, adj. w sądach zezwolony.*
 Plafond, *m. pośap, strop, m. podsiębicie, n.*
 Plafonner, *v. a. strop sadzić, malować.*

- Plage, *s. f.* brzeg płaski i miękki do przyładowania niesposobny, — kray, dział, strefa świata, *poetycznie* błonie, równia.
- Plagiaire, *m.* wypisywacz z książek, *m.*
- Plagiat, *m.* kradzież cudzych myśli z książek, *f.*
- Plagiaule, *s. f.* gatunek flatrowersu.
- Plagièdre, *adj.* kryształowy mający boki ukośne do podstawy.
- Plagiostomes, *s. m. pl.* rodzaj ryb chrząstkowatych, wieloszarparowych, ukośny otwór pyska mających.
- Plagiures, *s. m. pl.* ryby i pławy w głębi morza daleko od brzegów przebywające.
- Plaid, *s. m.* sprawa sądowa, — rada, zdanie, — płaszcz Gorarów szkockich.
- Plaidable, *adj. un jour* —, dzień sądowy.
- Plaidant, *ante, a.* prawujący się.
- Plaider, *v. a. et n.* prawować się, prowadzić komu sprawę, prawem kogo pociągać.
- Plaideur, *m. euse, f.* strona, *f.* prawujący się, *fig.* kłótnik, *m.*
- Plaidoirie, *f.* prawnictwo, *n.*
- Plaidoyable, *a. m. jour* —, dzień sądowy, *m.*
- Plaidoyer, *m.* oczyszczenie, *n.* obrona adwokata sądowa, *f.*
- Plaie, *f.* rana, blizna, *f.* szram, *m.*
- Plaignant, *ante, a.* skarżący, powodowy, powód, *m.*
- Plain, *aine, a.* równy, gładki, prosty, płaski, — pied, ieduo-stayna równość, *f.*
- *Plaindre, *v. a.* żałować, opłakiwać, *se* —, *r.* uskarżać się, żalić się, ubolewać.
- Plaine, *f.* równina, płaszczyna, *f.*
- Plain-pied, *s. m.* pokoje równej wysokości bez stopniów.
- Plainte, *f.* skarga, żalność, *f.* żal, *m.*
- Plaintif, *ive, a.* ustawicznie się żalący, żaloszny.
- *Plaire, *v. n.* (à) *n*-, *s*-, podobać się, chcieć, raczyć, *se* —, *r.* (à *qc.*) mieć w czym swe upodobanie, upodobać, ulubić sobie co, *se* — *en* quelque lieu, przebywać, lubić, chować się.
- Plaisamment, *adv.* żartobliwie, krotofilnie, śmiesznie, uciecznie, dziwnie, przyjemnie.
- Plaisance, *f.* lieu de —, maison de —, mieszkanie letnie, *n.* pałac letni na wsi, *m.*
- Plaisant, *ante, a.* wesoły, żartowny, trefny, przyjemny, dziwny, śmieszny.
- Plaisant, *m.* żartownik, *m.*
- Plaisanter, *v. n.* żartować, — *a.* drwić z kogo.
- Plaisanterie, *f.* żart, *m.*
- Plaisir, *m.* uciecha, radość, rokosz, zabawa, *f.* ukontentowanie, upodobanie, *n.* wola, łaska, przysługa, *f.*
- Plamage, *s. m.* zdejmowanie sierści ze skóry.
- Plamée, *s. f.* wapno, którym sierść ze skór zdejmują.
- Plamer, *v. a. u* garbarzy sierść ze skóry zdejmować.
- Plamerie, *s. f.* miejsce, gdzie garbarze sierść ze skór zdejmują.
- Plan, *e, a.* płaski.
- Plan, *m.* płaskość, *f.* model, abrys, wzór, kształt, *m.* forma, planta, *f.* plan, *m.*
- Planaire, *s. m.* płaskowiec, robak płaski.
- Planche, *f.* deska, tarcica, blacha kopersztychowa, *f.* kopersztych, *m.* podkowa muła, grzędła, *f.* zagon w ogrodzie, *m.*
- Plancheier, *v. a.* dyłować, tarcicami pokładać.
- Plancheieur, *s. m.* urzędnik dozieraający wejscia bezpiecznego na siatki i łodzie.
- Plancher, *m.* podłoga, *f.* połaj, strop, *m.*
- Planchette, *f.* deszczułka, *f.*
- Plançon, *m.* latorośl do sadzenia, *f.*
- Plane, *m. v.* Platane.
- Plane, *s. m.* pergaminowe kwadratowe listki do płatkowego złota, — narzędzie do zdey-

- mowania z formy gliny zby-
 waiącey przy robieniu cegły.
 Plane, *s. f.* strug bednarski, —
 czworograniasta blacha mie-
 dziana z rękoiścią do wyró-
 wniaia piasku, na którym o-
 łowiane blachy mają być od-
 lewane.
 Planer, *v. a.* wy-, równać, płas-
 szczyć, — *n.* krażyć po po-
 wietrzu, buiać (właściwie o
 ptakach).
 Planétaire, *adj. w astronomii*
 planetowy, — *s. m.* instru-
 ment wykazujący ruch planet.
 Planète, *f.* planeta, gwiazda świa-
 tłem słonecznym oświecona,
 bieg swój około słońca odby-
 wająca, błędna, błąkaiąca się,
 — *inférieure*, planety bliższe
 słońca, aniżeli ziemia, iako
Merkury, Venus, — *supé-
 rieure*, bardziej aniżeli ziemia
 od słońca oddalone, iako *Mars,*
Vesta i inne, — *primitive ou*
principale, planeta krążąca o-
 koło słońca, — *secondaire ou*
subalterne, krążące około in-
 nego planety, iako ciężyc o-
 koło ziemi.
 Planétolabe, *s. m.* instrument a-
 stronomiczny do mierzenia plan-
 net.
 Planeur, *s. m.* rzemieślnik kru-
 szczone naczynia wyklepujący.
 Planicaudes, *s. n. pl. w hist.*
nat. o płazach płaskoogono-
 we, iako ziemnowodne iaszczur-
 ki i krokodyle.
 Planiformes, *s. m. pl.* rodzaj o-
 wadu chrząszczowego spłaszczo-
 nego, *v. Omaloïdes*.
 Planimétrie, *s. f.* planimetrya,
 nauka mierzenia płaszczyzn,
 toiest pol, gruntów etc.
 Planirostres, *s. m. pl. o ptakach*
 płaskodziobe, iako *iaskółka,*
kozodóy etc.
 Planisphère, *s. m.* rys całej zie-
 mi przez dwie półkule na płas-
 zczyźnie wyrażony, — *astro-*
labium, instrument matematy-
 czny.
- Planoir, *s. m.* dółto snycerskie
 do gładzenia.
 Plant, *m.* płonka, latorośl do sa-
 dzenia, rozsada, szkofa na drze-
 wa, *f.*
 Plantage, *m.* sadzenie płonek,
 rozsady, — płonnik albo za-
 gon dla rozsady.
 Plantain, *m.* babka roślina.
 Plantaire, *adj. w anatomii* po-
 deszwowy, do podeszwy u nogi
 należący.
 Plantard, *m.* latorośl do sadze-
 nia, *f.*
 Plantat, *m.* winnica roczna, *f.*
 Plantation, *f.* sadzenie, *n.* osa-
 da, *f.*
 Plante, *f.* ziele, *n.* roślina, — du
 pied, podeszwa (u nogi), *f.*
 Planté, *éc, par. p. et adj.* posa-
 dzony, osadzony.
 Planter, *v. a.* sadzić, po-, pod-,
 przystawić, założyć, *fig. fam.*
(qq.) opuścić kogo, se —, *r.*
 stanąć, usieść, rozwalić się.
 Planteur, *m.* osadnik, ogrodnik, *m.*
 Plantisuges, *s. m. pl.* wesz ro-
 ślinna, rodzaj owadu drzewa
 wysysającego.
 Plantigrades, *s. m. pl. w hist.*
nat. o zwierzętach nastopne,
 mające nogi wyraźne, i chód
 na stopach, iako niedźwiedzie,
 ieże, krety etc.
 Plantoir, *m.* kołek do robienia
 dziur dla sadzenia, *m.*
 Plantule, *s. f. w botanice* zaro-
 dek nasienney.
 Plantureusement, *adv.* żyznie, ob-
 ficie.
 Plantureux, *euse, a.* obfity, u-
 rodzajny, żyzny, tłusty.
 Planure, *f.* wiór, *m.*
 Plaque, *f.* blacha, *f.* lustro, *n.*
 Plaqué, *éc, par. p. et adj.* po-
 wleczoney, futrowany.
 Plaquer, *v. a.* sadzić, futrować,
 powlec, oblepić.
 Plaqueresses, *s. f. pl.* gatunek
 grępli do gręplowania wełny.
 Plaquesain, *s. m.* u szklarzą
 słoik ołowiany do rozczynio-
 nej krety.

- Plaquis, *s. m.* powleczenie cienkim marmurem dla ozdoby.
- Plasme, *s. f.* szmaragd surowy tłuczony do niektórych lekarstw.
- Plastique, *adj. w filozofii* odradzający się, mający własność wydawania podobnych sobie istot, *Art* —, sztuka wyrobienia różnych rzeczy z gipsu, gliny, do ozdób sycerskich należących.
- Plastron, *m.* napiersnik, *m. fig. fam.* nasmiewisko, *n.*
- Plastronner (se), *v. r.* napiersnik sobie przywijać.
- Plat, *ate, a.* płaski, równy, *fig.* podły.
- Plat, *m.* miska, tafa, *f.* blat szpady etc., *m.* — de balance, szala u wagi, *f.*
- Platane, *m.* iawor cudzoziemski, *m.*
- Plataniste, *s. m. u starożyt.* równiwna iaworami zasadzona, na której młódź spartańska ćwiczenia gimnastyczne odbywała.
- Plat-bord, *s. m. w maryn.* poręcz u galeryi okrętowej, — ława, burt zwierzebną okrętową, na którym chodzić mogą.
- Plate, *s. f. w herbach* pieniążek srebrny, — wielka nawa płaska.
- Plateau, *m. w sztuce wojennej* miejsce wyniesione ale równe, pagórek płaski do założenia bateryi działowej przydatny, — *u piekarza* miska płaska drewniana, — dno drewniane u szal wielkich do wagi, — taca do naczyń kredensowych, wazonów z kwiatami etc., *w myślistwie* bobki, gnóy ieleni, sarni.
- Plate-bande, *f.* grzędą wązka na kwiaty, równianka, *f.* storcz, *m.* futrówka, *f.* futrowanie drzwi etc., *n.*
- Platée, *s. f. w architekt.* plac, okrąg budynku murowanego, fundamenta wszystkie.
- Plate-forme, *f.* dach płaski, *m.* altana, wzgórze przed strzelnicą na postawienie bateryi, — podłoga z dylów na poprzecznych brusach osadzonych do postawienia dział, — piętro pod działami na pokładzie okrętowym.
- Plate-longe, *f.* rzemień do hamowania konia, *m.* sfora, *f.*
- Plateure, *s. f.* żyła kruszcowa prostopadle albo ukośnie do ziemi wchodząca, a w głębi poziomy kierunek mająca.
- Platilles, *s. f. pl.* gatunek płótka.
- Platine, *f.* blacha do suszenia bielizny drobney, *f.* żelazko, *n.* zasuwka u drzwi etc., *f.* zamek u strzelby, *m.*
- Platine, ou Or blanc, *s. m.* platyna, metal twardy koloru białego, ciężkością gatunkową i ciągłością do złota podobny.
- Platitude, *f.* podłość, *f.* podły wyraz, *m.*
- Platonicien, ienne, *s. et a.* platoniczny, — do filozofii Platona należący.
- Platonique, *adj. amour* —, miłość platoniczna, wzajemny tylko szacunek na celu mająca.
- Platonisme, *s. m.* systemat, filozofia Platona.
- Plâtrage, *m.* robota gipsowa, *f.*
- Plâtras, *m.* gips, *m.* albo wapno odpadłe, *n.*
- Plâtre, *m.* gips, *m.*
- Plâtres, *pl.* drobniejsze części budynku.
- Plâtré, *ée, par. pass. et adj.* gipsowany, pozorny, nietrwały, niestały, — *paix* —, pokój, ugoda nietrwała.
- Plâtrer, *v. a.* gipsować, *fig.* kolorować, pokrywać, *se* —, *r.* *fig.* malować się.
- Plâtreux, *ense, a.* gipsowy, czernonawy.
- Plâtrier, *m.* gipsownik, *m.*
- Plâtrière, *m.* gipsarnia, *f.*
- Plâtrouer, *s. m.* kielnia do gipsu.
- Plature, *s. m.* wąż wodny indyjski ze spłaszczoneym ogonem, iadowity.

- Plausibilité, *f.* okazałość, *f.* pozor, *m.* podobieństwo, *n.*
- Plausible, *a.* okazały, pozorny.
- Plébéien, ienae, *adj. et s. u dawnych Rzymian plebeiusz, gminowy, nieszlachetny.*
- Plébiscite, *s. m. w prawie rzymskim wyrok, uchwała ludu rzymskiego, prawo czasu gminowładztwa dane.*
- Plécopodes, *s. m. pl. rodzaj ryb kościstych, skrzelowatych, piersiopłetwych, mających płetwy parzyste połączone.*
- Plécoptères, *s. m. pl. piersiopławy, rodzaj ryb chrząstkowatych, zupełnoskrzelowych, mających płetwy brzuchowe pod piersiowemi ustawione, w jedną talerzykowątą zrosłe.*
- Plectrum, *s. m. w muzyce u dawnych laseczka, którą uderzano o strony niektórych instrumentów.*
- Pléiades, *s. f. pl. w astronomii pleiady, sześć gwiazd na grzbiecie Byka, — poétique, siedmiu najsławniejszych poetów greckich.*
- Pleige, *s. m. w prawie rękoymia, zaręcznik.*
- Pleiger, *v. a. ręczyć za kogo.*
- Plein, eine, *a.* pełny, zupełny, dostateczny, doskonały, dychtowny, gruby, kotny, szczenny etc., — pouvoir, plenipotencya, pełna moc, *f. en —*, w szród, w pośród, przy całym, — *m.* zupełność, *f.* miejsce pełne, *n.*
- Pleinement, *ad.* zupełnie, doskonale, dostatecznie.
- Plénier, e, *a. f.* zupełny, doskonały, cour — e, zjazd dworu powszechny, *m.*
- Plénipotentiare, *a.* pełnomocny, — *m.* plenipotencyaryusz, *m.*
- Pléniostres, *s. m. pl.* pełnodzobie, ptaki z rodzaju wróblowych, mające silne dzioby z gładkimi brzegami.
- Plénitude, *f.* obfitość, doskonałość, *f.* — de puissance, władza i moc zupełna rządu, *f.*
- Pléonasme, *s. m. figura krasomowska przydatek słów do sensu niepotrzebnych, dla samej tylko siły i wdzięku, — obfitość zbyteczna słów.*
- Pléonaste, *s. m.* pleonast, kamień z wyspy Ceylan.
- Plérose, *s. f. w medyc.* wypełnienie, powrot do zdrowia ciała przez chorobę wycieńczonego.
- Plérotique, *adj. w medyc.* wypełniający.
- Plésion, *s. m. w sztuce wojennej u dawnych Greków szykowanie piechoty w podłużny czworokąt.*
- Pléteux, *s. m. u rybaków narzędzie do zakrzywiania haczków do wedy.*
- Pléthore, *s. f. w medyc.* obfitość humorów, pełność krwi.
- Plèthre, ou Pléthron, *s. m.* miara długości u dawnych Greków około 16 sążni.
- Pleurant, *ante, a.* płaczący.
- Pleure, *s. f. v. Plèvre.*
- Pleures, *pl.* wełna ze zwierząt zabitych.
- Pleurer, *v. n.* płakać, — *a.* opłakiwać.
- Pleurésie, *f.* kolki, *pl.* bólenie boków, *n.*
- Pleuréur, *m.* euse, *f.* płaczący, płaczek, *m.*
- Pleureuses, *f. pl.* strefy żałobne na rękawie, *f.*
- Pleureux, euse, *a.* płacziwy, zapłakany.
- Pleuritique, *s. et adj. w medyc.* mający pleurę, pleurytyczny.
- Pleurocysthes, *s. m. pl.* morskie iabłko, pław z wychodkiem na boku.
- Pleuronectes, *s. m. pl.* śładry, rodzaj ryb kościstych, skrzelowatych, piersiopłetwych, mających oczy obie na jednej stronie, pływających na płask.
- Pleuropneumonie, *s. f. w medyc.* plura z zapaleniem płuc i błony żebrowej.
- Pleurs, *m. pl.* łzy, *f. pl.*
- *Pleuvor, *v. i.* padać (o deszczu).

- Plèvre, *s. f.* błona żebrowa wewnątrz koła żeber rozpięta.
 Plexiforme, *adj.* do zawiłości nerwów i żył podobny, zawiły.
 Plexus, *s. m.* w anatomii zawiłość nitek nerwowych poplątanych między sobą.
 Pleyon, *m.* wić, słomianka, *f.*
 Pli, *m.* fałd, zmarsk, przegub, zakręt, *m. fig.* nałóg, obyczaj, obrot, *m.*
 Pliable, *a.* gibki, smagły.
 Plage, *m.* fałdowanie, składanie, marszczenie, *n.*
 Pliant, *onte, a.* gibki, smagły.
 Pliant, *m.* albo *a.* sięge, krzesło polowe, składane, *n.*
 Plica, *s. f.* w medyc. v. Plique.
 Plie, *s. f.* śladra, ryba morska.
 Pliement, *s. m.* u *introligatora* składanie arkuszków do zszywania i oprawy.
 Plier, *v. a.* fałdować, marszczyć, składać, na-, zginać, se —, *r.* na-, zginać się. *fig.* ustępować, nazad się cofać, umykać.
 Plieur, *m.* euse, *f.* składacz etc., *m.*
 Plinger, *v. a.* knot do świecy pierwszy raz w łożu umoczyć.
 Plingeur, *s. f.* namaczanie knotów świecznych pierwszy raz w łożu.
 Plinthe, *s. f.* w *archit.* tablica marmurowa na podstawku filarowym, — podstawek pod obrazami wyrzynanemi, — wypustek z muru, cegły z muru wypuszczone, *s. m.* w *sztuce wojennej* szykowanie wojska w kwadrat u dawnych Greków.
 Ploir, *m.* gładyszka, *f.*
 Plique, *f.* albo Plica, *m.* kołtun, gwoździec, *m.*
 Plis, *m.* wełna z owiec bitych, *f.*
 Plisser, *v. a.* fałdować, w fałdy składać, *n.* et se —, *r.* fałdować się.
 Plisson, *s. m.* potrawa ze śmietany i mleka.
 Plissure, *f.* fałdowanie, *n.* fałdy, *pl.*
 Ploc, *s. m.* sierść bydlęca ze szkłem tłuczonym do fug okrętowych, chroniąca od robaków.
 Plomb, *m.* ołów, *m.* ołowianka, *f.* à plomb, prostopadło.
 Plombagine, *f.* ołowiec, *m.*
 Plombée, *f.* farba czerwona z ołowiu preparowana, *f.*
 Plomber, *v. a.* polewać, ołowiem spaić, zalewać, szrówką mierzyć, piątnować ołowiem, ołowianą pieczęć przywiązać etc., farbą ołowistą farbować, udeptać, ubić ziemię.
 Plomberie, *f.* ołownia, *f.*
 Plombeur, *m.* celnik, co ołowiem piątnowie, *m.*
 Plombier, *m.* ołownik, *m.*
 Plombiere, *adj. pierre* —, kamień kruszcowy do ołowiu podobny.
 Plommer, *v. a.* polewać ołowiem naczynia garncarskie.
 Plongé, *ée, par. pass. et adj. chandelle* —, świece maczane, nie odlewane.
 Plongeon, *m.* nurek (ptak), *m.*
 Plonger, *v. a.* za-, ponurzyć, pograżyć, zatopić, świece maczać, *fig.* wprawić, zatopić, — *n.* nurkiem pływać, isdź, se —, *r. fig.* zanurzyć się, zatopić się w czém, osłep bieda.
 Plongeur, *m.* nurek, *m.*
 Ploquer, *v. a.* w *maryn.* fugi okrętowe napuszczać sierścią bydlęcą ze szkłem tłuczonym zaprawną od robaków, v. Ploc.
 Plotte, *s. f.* moneta srebrna szwedzka.
 Ployer, *v. a.* et *n.* na-, zginać, na-, zginać się.
 Pluie, *f.* deszcz, *m.*
 Plumage, *m.* pierze, pióra, *pl. n.*
 Plumail, Plumart, *m.* skrzydło (do zmiatania), *n.*
 Plumart, *s. m.* miotła, trzepaczka z piór.
 Plumasseau, *m.* v. Plumail, pióra u strzały, *n.* fletuchy, *m. pl.*
 Plumasserie, *s. f.* handel piórami.
 Plumassier, *m.* ten, co kitki, kwiaty z piór robi.

- Plume, *f.* pióro, *n. fig.* sposób pisania, *m.*
- Plumée, *f.* pióro pełne czego, *n.*
- Plumer, *v. a.* o-, skubać.
- Plumet, *m.* pióro na kapeluszu, *n.* kitka, *f. fig. fam.* kapelusz z kitką noszący.
- Plumeté, *adj. w herbach* nakrapiany, pstry.
- Plumetis, *s. m.* pismo na czarno pisane, bruilon.
- Plumette, *f.* materya wełniana, *f.*
- Plumeux, *euse, a.* pierzasty, pierzany.
- Plumicolles, *s. m. pl.* rodzaj ptaków drapieżnych, których głowa i szyja pokryte są piórami, iako sokoły etc.
- Plumitif, *s. m.* pismo naprędce pisane w sali sądowej zapadłego wyroku etc.
- Plumotage, *s. m.* czyszczenie cukru ziemią pewną.
- Plumoter, *v. n.* cukier pławić zaprawioną do tego ziemią.
- Plumule, *s. f. w botanice* wierzchnia część pączka albo zarodka, z którego gałązka wyrasta.
- Pluntéries, *s. f. pl. v. Plyntéries.*
- Plupart, *f.* większa część, *f.*
- Pluralité, *f.* większość, większa liczba, *f.*
- Pluriel, *s. m.* wieloraki, wieloliczny, mnogi.
- Plus, *ad.* więcej, daley, de — en —, coraz bardziey, au —, tout au —, naywięcey, naydaley, de —, daley, nad to, oprócz tego, — *m.* większa część, więcey.
- Pluser, *v. a.* wełnę skubać, albo obierać z nieczystości.
- Plusieurs, *a. pl.* wielu, różni, różne, wiele.
- Plusieurs fois, *adv.* często, częstokroć, wielokroć, wiele razy.
- Plus-pétition, *s. f.* przesadzone żądanie, nieumiarkowana prośba.
- Plut à Dieu que, *conj.* day to Boże, bodayby.
- Pluton, *s. m.* Pluton, bóg piekielny, — bawełnica normandzka.
- Plutôt, *ad.* prędszy, raczezy, lepiey.
- Plutus, *s. m. w mitologii* Plutus, bożek bogactwa i dostatków.
- Pluvial, *m.* kaptur mniszy na deszcz, *m.*
- Pluviale, *a. f. eau* —, woda deszczowa, *f.*
- Pluvier, *m.* deszczownik (ptak), *m.*
- Pluvieux, *euse, a.* deszczowy.
- Pluviomètre, *s. m. w fizyce* deszczomierz, instrument do mierzenia ilości spadłego deszczu.
- Pluviométraphie, *s. m.* deszczomierz, instrument meteorologiczny w niebytności nawet obserwatora wskazujący ilość spadłego deszczu.
- Plynteries, *s. f. pl.* święta w Atenach na część Minerywy.
- Pneumatique, *adj. w fizyce, machine* —, machina pneumatyczna, czyli powietrzociąg, którym można wypompować powietrze z przyjemnika, i rozmaite o własnościach jego czynić doświadczenia.
- Pneumatocèle, *s. f.* fałszywa kiła mesznego worka powietrzem wydętego.
- Pneumatomphale, *s. f.* fałszywa kiła pępkowa.
- Pneumatose, *s. f.* wydęcie żołądka od wiatrów.
- Pneumographie, *s. f. w anatom.* opisanie płuc.
- Pneumologie, *s. f.* rozprawa o płucach.
- Pneumonie, *s. f. w medyc.* choroba płucna.
- Pneumotomie, *s. f.* dyssekcya anatomiczna płuc.
- Pnyce, *s. f. w starożytn.* plac w Atenach, na którym zgromadzenia się ludu odbywały.
- Poallier, *s. m.* czop miedziany albo z innego kruszczu władzie dzwonowej.
- Poche, *f.* kieszenia, sieć na króliki, *f.* skrzypce małe. *pl.* gardziel ptaków, *f.* brzuch u niektórych liter, *m.*

Pocher, *v. a.* podbić oczy, sadzić iaia, brzech u litery zrobić, zalewać litery, zabazgrać.
 Pocheter, *v. a.* nosić w kieszeni oliwki etc.
 Pochette, *f.* kieszonka, *f.*
 Podagre, *a.* podagryczny, — *m. fam.* podagryk, *m.*
 Podestat, *s. m.* sędzia, urzędnik policyjny w niektórych wło-
 skich miastach.
 Podomètre, *s. m. v.* Odomètre.
 Podoptères, *s. m. pl.* o ptakach pletwonogie, ptaki pływające, mające nogi krótkie, czworopalczaste, pletwowe.
 Podure, *s. m.* pchła roślinna, rodzaj owadu bezskrzydłowego.
 Poëile, *s. m. w starożytn.* ieden z największych przysionków, albo galeryi krytych w Atenach, gdzie czyny wodzów rzeczywopolitey były malowane.
 Poêle, *m.* dywan na trunie, baldakin, *m.* — albo Poile, *m.* piec, *m.* izba, *f.*
 Poêle, *f.* patelnia, *f.*
 Poëlier, *m.* patelnik, *m.*
 Poëlon, *m.* mała patelnia, *f.*
 Poëlonnée, *f.* patelnia pełna czego, *f.*
 Poëme, *m.* wiersz, *m.*
 Poésie, *f.* poezja, *f.* wierszopisarstwo, *n.* wiersz, *m.*
 Poète, *m.* wierszopis, rymopis, *m.*
 Poëtereau, *m. fam.* wierszoklet, *m.*
 Poétique, *a.* wierszopisarski, poetyczny.
 Poëtiser, *v. n. fam.* wiersze pisać.
 Poge, *s. m.* prawy bok okrętu, — cło, które biskup nantyjski od przewozu śledzi brał.
 Poids, *m.* waga, *f.* ciężar, *m. fig.* waga, ważność, *f.*
 Poignant, ante, *a. fam. v.* Piquant.
 Poignard, *m.* pugiuał, sztylet, *m.*
 Poignarder, *v. a.* zranić, zabić pugiuałem.
 Poignée, *f.* garsć, rękoieść, *f.* trzonek, *m.*
 Poignet, *m.* wstaw, przegub ręki,

m. pięść, ręka, *f.* obrąbek u rękawa, koszuli, *m.*
 Poil, *m.* włos na ciele, *m.* broda, *f.*
 Poils, *pl.* w botanice cienkie niteczki na powierzchni roślin rosnące.
 Poilier, *s. m.* wrzecziono, na którym kamień młyński biega.
 Poiloux, *m. fam.* wszarz, *m.*
 Poilu, ue, *a.* włochaty, kosmaty.
 Poignon, *m.* szydło, *n.* szwayca, *f.* piętno, *n.* rylec, stępel, *m.* szpilka do włosów, *f.*
 *Poindre, *v. a.* kłóć, przycinać komu, — *n.* wschodzić, roz-
 wiać się, wyrastać, świtać.
 Poing, *m.* pięść, ręka, *f.*
 Point, *m.* kropka, *f.* punkt, sztych, ścieg, *m.* koronki wyszywane, *pl. f. fig.* punkt, artykuł, od-
 dział, szczyt, stopień, *m.* au dernier —, nad zamiar, nad-
 zwyczajnie, — de vue, widok, cel, *m.* — du jour, świt, *m.* świtanie, *n.*
 Point, *ad.* nie, nic, żaden, — du tout, bynajmniej, wcale nie.
 Pointage, *s. m.* miejsce na mapie wyznaczone, gdzie się okręt na morzu znajduje, — wada sukna od złego postrzygania.
 Pointal, *s. m.* u cieśłów podpora, słupiec co wspierający.
 Pointe, *f.* koniec, szczyt, *m. fig.* świt, dowcip, *m.* myśl dowcipna, *f.* smak ostry, ale przyjemny, zamiar, *m.* przedsięwzięcie, *n.* en —, *ad.* kończano.
 Pointes, *pl.* dachówki z końca ołtamane, — *electriques*, zaostrzone końce ciał elektryzujących się przez komunikacya.
 Pointé, ée, *par. pass. et adj.* wymierzony, ruchtowany iak działo, — *w muzyce* punktowany o nótach.
 Pointeau, *s. m.* rylec z hartowanej stali, którym zegarmistrz mosiężne sztuki oznacza i dziurki robi.

Pointement, *s. m.* rychtowanie armat.

Pointer, *v. n.* kłóc, kropkować, wymierzyć, wyrychtować, — *n.* w górę lecieć, wzbijać się wysoko (ptak).

Pointeur, *s. m.* oficer od artylerji rychtujący działo.

Pontillage, *s. m.* kropkowanie w miniaturném malowaniu.

Pointille, *f.* subtelnoski, *pl.* fraszka, *f.*

Pointiller, *v. n.* kropkować, *fig.* fraszkami się bawić, swarzyć się o nie, — *a. fam.* przycinać komu.

Pointillerie, *f.* swarliwość, przycinki, *pl.* *f.*

Pointilleux, *euse, a.* dziwaczny, swarliwy.

Pointu, *ne, a.* kończaty.

Pointure, *s. f.* w drukarni sztabka żelazna ze sztyłem do przekłócia papieru na prassie, — ściąganie żagliw czasu wielkiego wiatru.

Poire, *f.* gruszka, *f.* rożek do prochu, *m.*

Poiré, *m.* gruszczyk, *m.*

Poireau, *m.* brodawka, *f.*

Poirier, *m.* gruszka, grusza, *f.* (drzewo).

Pois, *m.* groch, *m.*

Poison, *m.* trucizna, *f.*

Poissard, *arde, a.* plugawy, nieprzystoyny.

Poissarde, *f.* rybaczka, *f.*

Poisse, *s. f.* pęk chróstu do podpałów wojennych nasmolony.

Poisser, *v. a.* smołą smarować, zalewać, po-, zesmolić.

Poisson, *m.* ryba, *f.*

Poissonaille, *f. fam.* rybki różne, *f. pl.*

Poissonnerie, *f.* rybki, iatki gdzie ryby przedają, *pl.*

Poissonneux, *euse, a.* rybny.

Poissonnier, *m. idre, f.* rybak, *m.*

Poissonniere, *f.* panewka do ryb, *f.*

Poitrail, *m.* piersi konia, *pl.* podpierśnik, *m.*

Poitrinaire, *a. et m.* na piersi chery.

Poitrinal, *m.* sztuciec, *m.*

Poitrine, *f.* mostek, *m.* piersi, *pl. f.*

Poitrimiere, *s. f.* drewno poprzeczne u krosien, na którym się pasamannik piersiami wspiera.

Poitron, *m.* śliwka żółta, *f.*

Poivrade, *f.* ocet z pieprzem, *m.*

Poivre, *m.* pieprz, *m.*

Poivrer, *v. a.* pieprzyć.

Poivrier, *m.* pieprz (drzewo), *m.* puszka do pieprzu, *f.*

Poivrière, *f.* korzenniczka, *f.*

Poix, *f.* smoła, żywica, *f.*

Polacre, ou Polaque, *s. f.* okręt na morzu śródziemnym mający żagle i wiosła.

Polaire, *adj.* biegunowy, przy biegunach będący.

Polarité, *s. f.* własność igły magnesowej obracania się do biegunów świata.

Polastre, *s. m.* łyżka żelazna do litowania rur ołowiem.

Polatouche, *s. m.* polatucha, rodzaj wiewiórki mającej skórę poboczną między przednimi a tylnymi nogami obwisłą.

Pôle, *m. oś, biegun, m.*

Polémarque, *s. m.* u dawnych Greków dowódzca wojska, wodz, hetman.

Polémique, *adj.* polemiczny, kontrowersyyny, dysputy pismienne w materyach uczonych albo religijnych.

Polemonium, *s. m.* kozielek rosłina.

Polemoscope, *s. m.* mnogowid, rodzaj lunetty, którą rzeczy z tyłu i z boku będące widzieć można.

Polenta, *s. f.* rosół z kasztanowej mąki.

Polètes, *s. m. pl.* w starożytn. urzędnicy ateńscy w liczbie dziesięciu, mający dozór nad dochodami z przedaży dóbr konfiskowanych pochodzącami.

Poli, *m.* politura, *f.* glanc, *m.*

Poli, *ie, p. et a.* polerowany, gładki, *fig.* grzeciyny, obyczajny, polerowny.

Police, *f.* policya, *f.*

Policer, *v. a.* policęą ntrzymy-

- wać, dobry porządek wprowadzać.
- Polichinelle, Polichinel, *s. m.* kuglarz, błazen na teatrach włoskich.
- Polićies, *s. f. pl. w starożytn.* święta w Tebach na cześć Apollina.
- Poliment, *m.* glanc, blask, polor, *m.*
- Poliment, *ad.* grzecznie etc.
- Polir, *v. a.* polerować, gładzić, *fig.* obyczajniejszym etc. czynić, wydoskonalić.
- Polisseur, *m. euse, f.* polerownik, *m.*
- Polissoir, *m.* kamień, stal, ząb do polerowania, *m.*
- Polissoire, *f.* szczotka do polerowania, *f.*
- Polissou, *m.* łaydak młody, swawolnik, *m.*
- Polisson, onne, *a.* łaydacki.
- Polissonner, *v. n.* baki strzelać, błaznować, błazgonić.
- Polissonnerie, *f.* błaznowanie, *n.* swawola, *f.*
- Polissure, *f.* polerowanie, *n.* politura, *f.*
- Politesse, *f.* grzeczność, obyczajność, gładkość, *f.*
- Politique, *a.* polityczny, przewrotny, chytry, — *m.* polityk, *m.*
- Politique, *f.* nauka o rządzeniu państwa, *n.* polityka, chytrność, *f.*
- Politiquer, *v. n. fam.* o rzeczach politycznych rozmawiać.
- Pollen, *s. m.* pyłek kwiatowy.
- Pollentia, *s. f. w mitologii dawnych Rzymian* bogini mocy, begini wielowładza.
- Polluer, *v. a.* splugawić, gwałcić, sprofanować, se —, *v.* samogwałcić się.
- Pollution, *f.* splugawienie, sprofanowanie, *n.* samogwałt, *m.*
- Pologne, *f.* Polska, *f.* —lonais, *e, a.* Polski, Polak, *m.*
- Poltron, onne, *a.* trwożliwy, tchórzowaty, — *m. f.* tchórz, *m.*
- Poltronnerie, *f.* tchórzostwo, *n.*
- Polyacanthé, *adj. w hist. nat.* wielokulcowy, kolczysty.
- Polyacoustique, *adj.* pomnażający głos.
- Polyadelphie, *s. f. w botanice* zrosłonikowa na wiele kupek, XVIII. gromada roślin według układu *Linneusza*, mająca nitki pyłkowe na wiele kupek zrosłe.
- Polyandrie, *s. f. w botan.* denkonitkowa, XIII. gromada roślin według układu *Linneusza*, mająca wiele nitek pyłkowych nie na boku, ale na dnie owocowem osadzonych.
- Polyangie, *s. f. w botanice* rośliny, których nasiona zamknięte są w wielu komórkach.
- Polyanthée, *adj. m. et f.* wielokwiatowy.
- Polycholie, *s. f. w medyc.* obfitość żółci.
- Polychreste, *adj.* wielorakim sposobem mogący być użyty, — do rozmaitego użycia służący.
- Polycotylédones, *s. f. pl. w botanice* rośliny mające wiele nasiennych liści.
- Polydactyles, *s. m. pl. o rybach* wolnopromieniste, rodzaj ryb kościstych, skrzelowatych, brzuchopłetwych, mających przy płetwach piersiowych po kilka promieni wolnych.
- Polydipsie, *s. f. w medyc.* zhyteczne pragnienie.
- Polyèdre, *s. m. w geometrii* bryła wieloboczna z wielu płaszczyzn złożona, w optyce szkło z wielu powierzchni pod rozmaitemi kątami złożone.
- Polygala, *s. m.* krzyżownica roślinna.
- Polygame, *m. et f.* wielożeniec.
- Polygamie, *f.* wielożeństwo, *n.*
- Polygarchie, *s. f.* rząd, w którym władza najwyższa do kilku osób należy.
- Polyglotte, *a.* w wielu językach pisany, — *f.* pismo święte takie, *n.*
- Polygnathes, *s. m. pl.* stonogi, rodzaj owadu bezskrzydłowego.
- Polygone, *a.* wielokątuy, — *m.* wielokąt, *m.*

- Polygonum**, *s. m.* rdest *roślina*.
- Polygraphe**, *s. m.* autor w rozmaitych materyach piszący, — machina, za pomocą której kilka piór piszą razem.
- Polygraphie**, *s. f.* sztuka niedocięzonego pisania za pomocą klucza, albo cyfr.
- Polygyne**, *adj. w botanice o kwiatach* wielozżykowy.
- Polygynie**, *s. f. w botanice* wielootworowy, rząd roślin w pierwszych trzynastu gromadach układu *Linneusza* zawarty.
- Polyèdre**, *s. m. v.* Polyèdre.
- Polymathe**, *s. m.* uczony, wiele rozmaitych mający wiadomości.
- Polymathie**, *s. f.* rozległa nauka, umiejętność powszechna rozmaitych rzeczy.
- Polymnie**, *s. f. w mitologii* Polimniia, jedna z dziewięciu Muz.
- Polynome**, *s. m.* ilość algebraiczna z kilku wyrazów składająca się, znakami *plus* i *minus* rozdzielona.
- Polyodous**, *s. m. pl.* kopyś, ryba z rodzaju chrząstkowatych, samoskrzelnych.
- Polyoptre**, *s. et adj. m. w optyce* szkło, przez które się rzeczy mnożą i zmniejszają.
- Polype**, *m.* polip, *m.*
- Polypétale**, *adj. m. et f. w botanice o kwiatach* wielolisciowy, kwiaty, których korona z wielu się liści składa.
- Polypeux**, *euse*, *adj.* polipowy.
- Polyphage**, *adj. m. w dawnej mitologii* przezwisko *Herkulesa* z powodu nadzwyczajnej jego żarłoczności.
- Polypharmacie**, *s. f.* zbiór lekarstw bez porządku i żadnego metodu.
- Polyphème**, *s. m.* Polifem, rodzaj ptawu skorupiastego, z wielką głową o jednem oku i dwiema przedłużonymi ramionami.
- Polyphyllé**, *adj. w botanice o kielichu kwiatowym* wielolisciowy.
- Polypier**, *s. m.* mieszkanie polipów.
- Polypile**, *adj. mouche* —, mucha z kosmatym brzuszkiem.
- Polypode**, *s. m.* paproć *roślina*, — stonóg, rodzaj owadu bezskrzydłowego.
- Polyptères**, *s. m. pl.* mnogopłetw, ryba z rodzaju kościstych, skrzelowatych, brzuchopłetwych.
- Polysarcie**, *s. f. w medyc.* zbyteczna otyłość.
- Polyscope**, *s. m. et adj. w optyce* szkło graniaste pomnażające rzeczy.
- Polyspaste**, ou *Corbeau d'Archimède*, *s. m. w mechan.* wielki drag dźwigałny, ostremi łapani na końcu uzbrojony, którym z wałów obleżonego miasta można było nieprzyjacielskie podnosić i zatapiać okręta.
- Polyspermatique**, *adj. w botan.* *plante* —, roślina wielonasienna.
- Polysperme**, *adj. w botan.* wielonasienny.
- Polystyle**, *adj. w botanice* wielozżykowy.
- Polysyllabe**, *a.* wielosyllabny.
- Polysynodie**, *s. f.* Polisyndiia, tytuł dzieła *Opata Saint-Pierre*: wyraz ten właściwie znaczy mnogość rad, czyli zgromadzeń administracyjnych w kraju.
- Polytechnique**, *adj.* do wielu nauk, sztuk i rzemioł odnoszący się, lub obemyjący, *école* —, szkoła politechniczna w Paryżu zaprowadzona, w której sposobą młódz do artylleryi, inżynieryi, wydziału mostów i dróg, marynarki etc.
- Polythésime**, *m.* wielobóstwo, *n.*
- Polythéiste**, *m.* chwalca wielu bogów, *m.*
- Polytric**, *Politric*, *Capillaire rouge*, *s. m.* mech włosisty *roślina*.
- Polytrophie**, *s. f. w medyc.* obfitość pokarmu.
- Pomeranie**, *f.* Pomorze, *n.* *Pomerania*, *f.* —nien, —nne, *a.* S. Pomerski, Pomorzczyk, *m.*
- Pummade**, *f.* pomada, *f.*

- Pommader, *v. a.* pomadą nama-
zać, napomadawać.
Pomme, *f.* jabłko, *n.* gałka, głó-
wka kapusty, *f.* — de terre,
kartofel, *m.*
Pomme, *m.* iabłecznik, *m.*
Pommeau, *m.* gałka u szpady,
kula u siodła, *f.*
Pommelé, *ée, a.* iabłkowaty.
Pommeler (se), *v. r.* iabłkowa-
tey maści się robić (o koniach),
drobnemi obłoczkami się o-
kryć.
Pommelle, *s. f.* deszczka karbo-
wana garbarska, — naczynie do
kutnerowania pończoch, — klin
dębowy do łupania kamieni
w górach, — blacha z dziur-
kami w rurach ołowianych,
aby pługastwo nie przecho-
dziło.
Pommer, *v. n.* składać się, wgló-
wki rość (o kapuście etc.).
Pommerais, *f.* sad iabłonny, *m.*
Pommeté, *adj.* w herbach z ga-
teczek złożony.
Pommette, *f.* gateczki, węzélki
na ozdobę, *pl.*
Pommier, *m.* iabłóń, *f.* panewka
do pieczenia iabłek, *f.*
Pomone, *s. f.* w mitologii Po-
mona, bogini owoców.
Pompe, *f.* okazałość, pompa, *f.*
— à feu, sikawka, *f.*
Pompéion, *s. m.* w starożytn.
Pompeion, *f.* wspaniały budynek
w Atenach, w którym poświę-
cone obrzędowe naczynia cho-
wano.
Pomper, *v. n.* et *a.* pompować,
wyciągać.
Pompusement, *adv.* okazałe, wspan-
iale.
Pompoux, *euse, a.* okazały, wspan-
iałały, szumny.
Pompholix, *s. m.* niedokwas
zynku.
Pompier, *s. m.* pempiarz, rur-
mistrz.
Pompon, *m.* różne drobne ozdo-
by białogłowskie na głowę, *n.*
Ponant, *s. m.* zachód, część świata
na zachodzie.
Ponce, *f.* woreczek z węglami

- tluczonymi, *m.* pierre —, pu-
mex, *m.*
Poncé, *s. m.* atrament do zna-
czenia bielizny.
Ponceau, *m.* kolor ponsowy, *m.*
Poncer, *v. a.* pumexem otrzeć,
węglowym proszkiem przesiać,
wybić.
Ponche, *m.* puncz, *m.*
Poncirade, *s. f.* v. Mélisse.
Poncire, *m.* cytryna z grubą
skóra, *f.*
Poncis, *m.* wzorek przekłuwany,
papier liniowany, *m.*
Ponction, *s. f.* przekłócie brzu-
cha do wypompowania wody,
operacya chirurgiczna.
Ponctualité, *f.* punktualność, *f.*
Ponctuation, *f.* kropkowanie (w pi-
saniu), *n.*
Ponctué, *ée, par. pass. et adj.*
w botanice o liściach kropko-
wany.
Ponctuel, elle, *a.* punktualny.
Ponctuer, *v. a.* kropkować.
Pondag, *s. m.* pochyłość żyły
węgla kopalnego.
Pondage, *s. m.* w Anglii cło od
każdey beczki towarów.
Ponderation, *s. f.* w malarstwie
nauka o równowadze ciał i
ich ruchu, stosownie do pra-
widół fizyki.
Pondeuse, *s. f.* ptak samica, co
iaia niesie, *fam.* niewiasta pło-
dna.
Pondre, *v. a.* et *n.* iaie z-, nieść.
Pongé, *ée, adj.* przesiękły wodą
etc. o skórach.
Pont, *m.* most, *m.* — de bateaux,
most na łyżwach, pokład, pię-
tro okrętowe, — levis, — à
bascule, wzwód, most spustny,
— dormant, most nierucho-
my, — suspendu, most wis-
zący.
Pontal, *s. m.* wysokość wnętrza
okrętowa.
Ponte, *s. m.* w grze faraona
poniter, co gra przeciw ban-
kierowi.
Ponte, *f.* niesienie iaży, *n.* czas
tegoż, *m.*
Ponté, *m.* krzyż u gifesu, *m.*

Ponter, *v. n.* poniterować, grać przeciw bankierowi.
 Pontet, *s. m.* okucle strzelby przykrywające cyngiel.
 Pontife, *m.* kapłan najwyższy, biskup, *m.* — souverain, papież. *m.* pontyfikał, *m.*
 Pontifical, *ale, a.* pontyfikalny, papieżki, biskupi.
 Pontificalment, *ad.* w ornacie biskupim.
 Pontificat, *m.* papieństwo, arcykapłaństwo, *n.*
 Pontil, *s. m.* kleszcze hutarskie do uymowania szkła rozpalonego.
 Pontiller, *v. n.* uymować temi kleszczami.
 Pontilles, *s. f. pl.* v. Epontilles.
 Pont-neuf, *s. m.* piosnka gminna.
 Ponton, *m. T.* most na tyłwach, prum, pręt do tego, *m.* mostołodź, *f.*
 Pontonage, *m.* mostowe, przewozowe, *n.*
 Pontonier, *m.* celnik mostowy, *m.*
 Pontuseau, *s. m.* pręt metalowy przez formę do robienia papieru przechodzący, — paski od tych prętów na papierze wyciśnione.
 Pope, *s. m.* u starożytn. ofiarnik, kapłan, co bydłeta na ofiarę przed ołtarzem zabijał.
 Poplitaire, ou Poplité, *ée, adj.* do podkolanka należący.
 Populace, *f.* gmin popolity, *m.* pospółstwo, *n.*
 Populaire, *a.* popolity, powszechny, miły, ludzki.
 Popularisme, *s. m.* podłe nadskakiwania ludowi, dla pozyskania sobie jego przychylności.
 Popularité, *f.* ludzkość, użyteczność, wyrazność powszechna, miłość, przyjaźń pospółstwa, *f.*
 Population, *f.* ludność, *f.*
 Populeux, *ense, adj.* ludny, zaludniony.
 Populo, *m. fam.* dzieciak, *m.*
 Populonia, *s. f.* bogini starożyńska od gradu, wiatrów i piorunów brojąca.

Poquer, *v. a.* grając w kulę kulę blisko celu rzucić.
 Poracé, *ée, adj.* w medyc. zielonawego koloru, iako żółt etc.
 Pore, *m.* wieprz, *m.* świnia, wieprzowina, *f.*
 Porcelaine, *f.* porcelana, *f.*
 Porc-épic, *s. m.* ieżozwierz, pod imieniem ieża morskiego znaiomy.
 Porchaison, *s. f.* w łowiectwie czas, w którym dzik bywa najtłuszcieszy i naysmaczniejszy do iedzenia.
 Porche, *m.* krużganek, *m.*
 Porcher, *m.* świniarz, świniopas, *m.*
 Pore, *m.* dziurka porowa na cieie i innych rzeczach, *f.*
 Poreux, *euse, a.* pełny dziurek, dziurkowaty.
 Porewit, *s. m.* w mitologii bóg wojny dawnych Germanów o sześciu głowach.
 Porisme, *s. m.* w ieometryi propozycja bardzo łatwa.
 Poristique, *adj.* w matematyce, *méthode* —, sposób oznaczenia przez iakie środki i wielą rozmaitych kształtów propozycja rozwiązana być może.
 Pornographie, *s. f.* pismo o nierządzie i wszeteczeństwie.
 Porocèle, *s. f.* gatunek twardej przepukliny.
 Porococa, ou Pororaca, *s. m.* w fizyce fenomen nagłego przy-
 pływu morskiego między *Maccapa* i *Cap-Nord*.
 Porosité, *f.* dziurkowatość, *f.*
 Porotique, *adj.* twardnienie sprawniający.
 Porphyre, *m.* porfir, *m.*
 Porphyrogénite, *adj.* dziecię cesarzów wschodnich w pokoju porfirem wysadzonym narodzone.
 Porphyriser, *v. a.* w chemii i malarstwie tłuc na porfirze na drobny proszek.
 Porque, *s. f.* w maryn. banty duo skrętowe spinające.
 Porreau, *v.* Poireau.
 Port, *m.* port, *m.* winduga przy rzece, *f.* noszenie, *n.* frocht,

- ładunek, *m.* postać, *f.* trzymanie się, porto, pocztowe, *n.* frocht, *m.* myto od noszenia, *n.*
- Portage, *m.* noszenie, *n.*
- Portail, *m.* drzwi główne, *pl.*
- Portant, ante, *a.* noszący, l'un portant l'autre, jedno w drugie rachiąc.
- Portant, *m.* antaba, refa, *f.* kółko, *n.*
- Portatif, ive, *a.* nośny, co nosić przy sobie można.
- Porte, *f.* drzwi, *pl.* forta, brama, *f.* wrota, la Porte, Porta Otomańska, dwór cesarza tureckiego.
- Porté, ée, *a.* (à qc.) skłonny do czego.
- Porte-aiguille, *s. m.* instrument chirurgiczny do przedłużenia igieł.
- Porte-allume, *s. m.* u piekarza faierka z zapaloném drzewem, koło czeluści piecowey dla oświecenia stawiająca się.
- Porte-arquebuse, *s. m.* łowczy, co królowi na łowach strzelbę podaje.
- Porte-assiette, *m.* prawda (stółowa), *f.*
- Porte-aune, *s. m.* drewno albo żelazo na powietrzu łokieć do mierzenia utrzymujące.
- Porte-baguette, *m.* bączek u strzelby, *m.*
- Porte-balle, *m.* barasznik, kramarz, co z towarami po domach chodzi, *m.*
- Porte-bouchoir, *s. m.* przód pieca piekarskiego.
- Porte-clef, *m.* dozorca w więzieniu, *m.*
- Porte-cochère, *v.* Cochère.
- Porte-collet, *m.* papier kleiony etc. w koźnierzu, *m.*
- Porte-crayon, *m.* futerałik do ołówka, *m.*
- Porte-croix, *s. m.* krucyfer w procesyach.
- Porte-crosse, *s. m.* ten co pastorał przed biskupem nosi.
- Porte-diner, *m.* naczynie do przenoszenia potraw, *n.*
- Porte-Dieu, *m.* xiądz z najświętszym Sakramentem do chorego idący, *m.*
- Porte-drapeau, Porte-enseigne, *m.* podchorąży.
- Portée, *f.* szczenienie, gniazdo zwierząt, *n.* donosność strzelby, *f.* wystąpił, *m.* donosność oczu, głosu, dosięgłość, *f.* pojęcie, *n.* dowcip, *m.*
- Porte-épée, *m.* pendent, *m.*
- Porte-éperon, *m.* rzemyk nad absasem przszyty do ostrogów, *m.*
- Porte-épine, *s. m. v.* Porc-épic.
- Porte - étandard, *m.* podchorąży, *m.*
- Porte-étrier, *m.* trok przy kuli do związania strzemion, *m.*
- Porte-faix, *m.* tragarz, *m.*
- Porte-feu, *s. m.* lont do zapalania sztucznych ogniów, — rura do zapalania granat i bomb.
- Porte-feuille, *m.* pugilares, *m.* teka, *f.*
- Porte-flambeau, *m.* pochodniarz, *m.*
- Porte-grève, *s. m.* niegdyś przedniejszy urzędnik w porcie, albo nadmorskiem mieście.
- Porte-lanterne, *s. m.* świeca, rodzaj owadu świerszczowego, mającego na przodzie głowy iak czapczkę, która w nocy znacznie świeci.
- Porte-lettre, *m.* pugilares, *m.*
- Portelots, *s. m. pl.* w marynar. listwy brzegowe do burtu okrętowego.
- Porte-lumière, *s. m.* w fizyce światłonośnik, instrument dla wprowadzenia światła do miejsca ciemnego.
- Porte-malheur, *m. fig.* nieszczęśnik, *m.*
- Porte-manchon, *m.* obrączka, na której rękaw wisi; *f.*
- Porte-manteau, *m.* tłomoczek, służa, co płaszcz za kim nosi, *m.*
- Portement, *m.* — de croix, malowanie, iak Pan Jezus krzyż niósł na kalwaryą, *n.*
- Porte-miroir, *s. m.* gatunek motyla surynamskiego bardzo pięknego.

- Porte-mouchettes, *m.* tacka do szczypców, *f.*
 Porte-mousqueton, *m.* haczek u łańcuszka do zegarka etc., *m.*
 Porte-or, *s. m. v.* Portor.
 Porte-pièce, *s. m.* durszlak szewski do przebitania dziur w rzemieniu.
 Porte-pierre, *s. m.* futerałik do noszenia kamienia piekielnego.
 Porte-poids, *s. m.* antabka żelazna, która się do nożek oprawy magnesowej przykłada, i na której zawieszają ciężary.
 Porter, *v. a.* nosić, znosić, znieść, nosić, donosić, w ciąży być, nosić płód (o zwierzętach), rozszczać, długości tyle i tyle wynosić, — (*qq. à qc.*) przy-, wieść kogo do czego, pobudzać, zapalać, nakłaniać, *fig. pod-*, wspierać, zamykać, zawierać w sobie, nieść, — *un coup à qq.*, uderzyć, pchnąć kogo, — *amitié, respect, (à qq.)* mieć, zachowywać przyjaźń, uszanowanie ku komu, — *envie (à qq.)* zazdrościć, — *la parole, mówić*, — *parole de qc. à qq.* propozycje czynić, zaświadczać się, — *témoignage*, dać świadectwo, — *un jugement (de albo sur qc.)* sądzić, dać swe zdanie o czym, — *n.* leżeć, wspierać się, osiągnąć, donieść, trafić, se —, *r.* mieć się, sprawować się, postępować sobie, (*à qc.*) skłaniać się, rezolwować się, przedsięwziąć, wziąć, rzucić się do czego, chwycić się czego.
 Portereau, *s. m.* słóza na mały rzece, u cieśłów drażek do noszenia wielkich sztuk drzewa.
 Porte-respect, *s. m.* szturmak, sztuciec.
 Porterie, *f.* izdebka odzwierne-go, *f.*
 Porte-trait, *m.* obladra u szorów, *f.*
 Porteur, *m. ense, f.* tragarz, oddawca, *m.*
 Porte-valise, *s. m.* urzędnik papierki co w czasie kawalkady przed koniuszymi idzie.

T O M II.

- Porte-vent, *s. m.* lada wiatrowa w organach, z której wiatr do piszczałek idzie, — rurka, którą dudy albo gaydy nady-
 maia.
 Porte-verge, *s. m. v.* Bedeau.
 Porte-vis, *s. m.* blaszka na lewym boku strzelby, do której końców dwie szruby zamek utrzymujące przechodzą.
 Porte-voix, *s. m.* trąba głosowa.
 Portier, *m. ière, f.* fertyan, oddzwierne, *m.*
 Portière, *f.* drzwi u karety, *pl.* zastona u drzwi, *f.*
 Portière, *a.* płodny o zwierzętach.
 Portion, *f.* część, porcja, *f.*
 Portique, *m.* przysionek, *m.*
 Portoir, *s. m.* tablica, na której roznoszą porcje dla zakonników.
 Portor, *m.* marmur czarny z żyłami złoto-żółtymi, *m.*
 Portraire, *v. a.* odmalować.
 Portrait, *m.* portret, obraz, *m. fig.* opisanie, *n.*
 Portraiture, *f.* livre de —, książka z rysunkami, *f.*
 Portugaise, *s. f.* moneta złota hamburska 10 dukatów wyu-
 szająca.
 Portugal, *m.* Portugalia, *f.* — *gais e, a. s.* — lski, — lczyk, *m.*
 Portulan, *s. m.* opisanie portów, brzegów morskich i wszystkich do tego należących rzeczy.
 Portunales, *s. f. pl.* w staroż. święta rzymskie na cześć *Portumna* bożka morskiego.
 Portumae, Portumnus, Portunus, *s. m.* w mitologii Portunus, bóg rzymski opiekujący się portami, — morzan, skorupiak wiosłonogi.
 Porydrostère, *s. m.* instrument do oznaczenia ciężkości gatunkowej bryty iakiej porównanej z taką objętością dystylowanej wody.
 Posade, *s. f. v.* Pesade.
 Posage, *m.* ustawienie, kładzenie etc., *n.* zapłata za to, *f.*
 Pose, *s. f.* w *archit.* ustawienie kamieni wielkich, — w *malarstwie* postawa, iaką malarz

20

- nadaie żywey figurze do malowania, — *w sztuce wojenney* straż, sztyldwach po capstrzyku wiecznym postawiony.
- Posé, *ée, a. fig.* poważny, ponury.
- Poséidonies, *s. f. pl. w starożyt.* święta na cześć Neptuna.
- Posément, *ad.* rozsądnie, skromnie.
- Poser, *v. a.* stawiać, kładź, położyć, postawiać, *fig.* przyiać, przypuścić, ustanowić.
- Poseur, *m.* ustawiać kamieni, *m.*
- Positif, *ive, a.* prawdziwy, pewny, niezawodny, wyraźny, przykazany.
- Positif, *m.* pozytywny, *m.* organy małe, *pl. T.* pierwszy stopień, *m.*
- Position, *f.* ustawienie, położenie, *n.*
- Positionnaire, *s. m.* dółtko sztycharskie do robienia kart geograficznych.
- Positivement, *ad.* pewnie, prawdziwie etc., wyraźnie.
- Possédé, *ée, p. et a.* opętany, — *m.* opętanie, *m.*
- Posséder, *v. a.* posiadać, mieć, trzymać, *se —, r.* wstrzymać się, nie tracić przytomności.
- Possesseur, *m.* possessor, posiadacz, *m.*
- Possession, *f.* trzymanie, posiadanie, *n.* possessya, osiadłość, *f.*
- Possessoire, *s. m. w prawie* prawo trzymania w possessyi, — sprawa o possessya, — *a.* possessyonalny, do majątności należący.
- Possessoirement, *adv.* possessyonalnie.
- Posset, *m.* serwatka z piwa i mléka, *f.*
- Possibilité, *f.* podobieństwo, *n.*
- Possible, *a.* podobny.
- Post-communion, *s. f.* modlitwa kościelna po kommuui.
- Posterit, ou Post-scriptum, *s. m.* przypisek pod listem.
- Post-dater, *v. a.* datę później położyć.
- Poste, *m.* urząd, *m.* godność, *f.* miejsce, *n.*
- Poste, *f.* poczta, stacya, *f.* stanowisko, *n.* poczta konna, *f.* szrot gruby, *m.*
- Poster, *v. a.* stawiać, postawić, *fam.* opatrzyć kogo urzędem.
- Postérieur, *eure, a.* nowszy, późniejszy, tylny, ostatni.
- Postérieurement, *ad.* później, potem.
- Posteriorité, *f.* późność, pośledniość, *f.* uposledzenie, *n.*
- Postérité, *f.* potomność, potomstwo, *n.* potomkowie, *pl. m.*
- Posthume, *a.* pogrobowiec, *m.* *fig.* pozostały.
- Postiche, *a.* przyprawny, wstawiony.
- Postillon, *m.* postylian, *m.*
- Postposer, *v. a.* położyć potem.
- Postpositif, *ive, adj. w gramm.* służący do umieszczenia po słowie, albo na końcu słowa.
- Postposition, *s. f. w medycynie* opóźnienie paroxyzmu gorączkowego, — *u dawnych Greków* szykowanie lekkiej piechoty za kolumną.
- Postulant, *m.* ante, *f.* upraszający.
- Postulation, *s. f.* obieranie niesposobney osoby na godność kościelną, — prośba do Oycy Sgo o konfirmacyą elekcyi osoby niesposobney do *beneficyum.*
- Postulations, *pl. w starożyt.* ofiary zagniewanym bogom czynione.
- Postuler, *v. a. et n.* żądać, dopraszać się czego, (*pour qq.*) sprawę czyię prowadzić.
- Postulés, *s. m. pl. w starożytn.* zapasnicy, gladiatorowie, szermierze, o których często lud się dopraszał dla tego, że byli odważniejsi i zručniejsi nad innych.
- Posture, *f.* pozytura, postać, *f.* *fig.* położenie, *n.*
- Pot, *m.* garnek, *m.* półgarncza, miara, *f.* knfel, *m.* — *de chambre,* urywał, *m. T.* — pourri, sie-

kanka, *f.* bigos, dzbanuszek różnemi napelniony ziołami, *m.*
 Potable, *a.* pity, co pić można.
 Potage, *m.* rosół, potaż, *m.*
 Potager, *m.* piecыз do gotowania potażów, talerz do tego, ogród kuchenny, *m.* — *a.* jardin —, ogród do warzywa, *m.*
 herbes potagères, *f. pl.* ogrodowina, *f.*
 Potamides, *s. f. pl.* w mitologii Ninyfy rzeczne, bogini zdrojów.
 Potamogéton, ou Potamogéiton, *s. m.* rdest wodny roślina.
 Potasse, *f.* potaż, *m.*
 Pote, *a. fam.* main —, ręka gruba, *f.*
 Poteau, *m.* słup, słupiec, *m.*
 Potée, *f.* garnek pełen czego, *m.*
 Potelé, ée, *a.* cielisty, pulchny.
 Potelet, *m.* słupiec mały, słupiek, *m.*
 Poteleur, *m.* szynkarz, co wino etc. na kwarty przedaie.
 Potelot, *s. m.* kamień kruszcowy, kruszec ołowiu, molibden siarczysty.
 Potence, *f.* podpora, *f.* kolano, *n.* drag, słup wypuszczony, *m.* kula, szubienica, miara, *f.*
 Potentat, *m.* rządca, mocarz, *m.*
 Potentiel, elle, *a.* moc potaieinną w sobie zawierający.
 Potentille, *s. f.* srebrnik, złotnik, rzepik leśny roślina.
 Poterie, *f.* garncarstwo, *n.* garncarnia, *f.*
 Poterne, *s. f.* w fortyfikacyi fórtka ukryta do wycieczek z fortecy.
 Potéyer, *v. a. u.* konwisarza smarować formy wewnątrz proszkiem pumexu z białkiem od iaia zmieszauem.
 Potier, *m.* garncarz, *m.* — d'étain, konwisarz, *m.*
 Potin, *m.* spiża z miedzi, cyny i galmanu, *f.*
 Potins, *pl.* kociołki żelazne do dystyllacyi spirytusów.
 Potina, *s. f.* w mitologii bóstwo opiekujące się dziećmi, mające staranie o ich napoiu.

Potion, *f.* napoiek lekarski, *m.*
 Potiron, *m.* rodzaj pieczarek, dyn, *f.*
 Potitiens, *s. m. pl.* w starożytn. kapłani Herkulesa, którym wolno było iadać wngtrzuości bydła na ofiarę zarzynanych.
 Potrimpos, *s. m.* w mitologii bóżyszczce dawnych Prusaków, któremu na ofiarę nieprzyziaciół zabiano.
 Potua, *s. f.* w mitologii bogini dawnych Rzymian strzegąca napoiów.
 Pot-pourri, *s. m. v.* Pot.
 Pou, *m.* wesz, *f.*
 Pouacre, *a. fam.* niechędogi, plu-gawy.
 Pouah! *i. fam.* fe! fi!
 Pouce, *m.* palec wielki, cal, *m.*
 Pouce-évent, *auner avec pouce-évent*, mierząc łokciem przydatek na palec szeroki.
 Pouce-pied, *s. m.* kaczoerek, morska żoładź, pław mający skorupę z wielu nierównych części złożoną.
 Poucier, *m.* naparstek, *m.*
 Poud, *s. m. pud*, waga rossyjska 40 funtów zawierająca.
 Pouding, *s. m.* pudin, potrawa angielska.
 Poudingue, ou Pudding, *s. m.* drobne kamyczki mocno spojone, formujące kamień twardy pięknie dający się szlifować.
 Poudre, *f.* kurz, pył, proch, proch do strzelania, puder, piasek pisarski, *m.*
 Poudrer, *v. a.* pudrować, obsypać.
 Poudrerie, *f.* prochownia, *f.*
 Poudrette, *f.* proch z gnoiu, *m.*
 Poudreux, euse, *a.* zakurzony, pełen kurzu.
 Poudrier, *m.* prochownik, *m.* piaseczniczka, *f.*
 Pouff! *i. fam.* puk!
 Pouf, Poufe, *adj. marbre* —, marmur w robocie na proch rozspuiący się.
 Pouffer, *v. n. fam.* — de rire, pukać ze śmiechu, śmiać się do rozpuku.

- Pouger, *v. n.* pełnym żaglem żeglować, — wiatr mieć z tyłu.
- Pouillé, *s. m.* katalog, inwentarz wszystkich *beneficyj* kościelnych w Dyecezyi albo w krain.
- Pouiller, *v. a. fam.* łącać, lżyć, se —, *r.* łącać się wzajemnie.
- Pouillerie, *f.* komórka do sukien w szpitalu, *f.*
- Pouilles, *f. pl. fam.* lżenie, słowa żelżywe, *pl. n.*
- Pouilleux, *euse, a.* wszawy.
- Pouillier, *m.* Pouillis, *m.* karczynisko mizerne, *n.*
- Pouillier, *m.* wyżół, *m.* kurnik, ten co kury przedaie, *m.*
- Poulain, *m.* źrzebie, — dymienica koło członka wstydlwego z wenerycznej choroby, — legary do spuszczenia beczek w piwnicy, — sanie do wożenia towarów.
- Poulaine, *s. f.* podłoga kraciana na przodzie okrętowym, — trzewik staroświecki o długim i wysokim przodku.
- Poulan, *s. m.* przewyższająca stawka tego co kary rozdaie w grze iakiey.
- Poulangis, *s. m.* gruba lniana i wełniana materya z Pikardyi.
- Poularde, *f.* pularda, kurczę wytuczzone, *n.*
- Poule, *f.* kura, kokosz, stawka, *f.*
- Poulet, *m.* kurczę, *n.* listek miłośniczy, *m.*
- Poulette, *f.* kokoszka młoda, *f.*
- Poulevrin, *v.* Pulevrin.
- Pouliche, *f.* świerzobka, kobyłka, *f.*
- Poulie, *f.* kluba, winda, *f.* wałek, *m.*
- Poulière, *s. f.* warstat gdzie kluby robią.
- Poulieur, *s. m.* klubownik, co kluby robi.
- Poulin, *s. m. v.* Poulain.
- Pouliner, *v. n.* oźrzebić się.
- Poulinière, *a. f.* jument —, klacz do stada, *f.*
- Pouliot commu, ou Pouliot royal, *s. m.* miętkiew, poley, roślina. — w marynarce mała kluba.
- Poulpe, *f.* mięsistość, *f.*
- Poulpeton, *m.* bigos cięcielną w paski kraianą obłożony, *m.*
- Pouls, *m.* puls, *m.*
- Poumon, *m.* płuca, *pl.*
- Pound, *s. m.* moneta rachunkowa angielska, znaczy toż samo co *Livre sterling*, *v.* *Livre sterling*.
- Poupard, *m.* dziecię powite, *n.*
- Poupart, *s. m.* krabba, skorupiak nabrzeżny, gatunek raka.
- Poupe, *f.* rafa, *f.* tył okrętu, *m.*
- Poupée, *f.* lalka, *f.*
- Poupelin, *m.* ciasto w maśle smażone, *n.*
- Poupeliner, *m.* patelnia do roztopienia masła, *f.*
- Poupetier, *m.* ten co lalki robi albo przedaie.
- Poupeton, *s. m.* gatunek siekanki mięsney albo postney.
- Poupetonnière, *s. f.* radelek pobielany z pokrywą, okładający się ogniem z wierzchu.
- Poupin, *ine, a.* wymuskany, do lalki podobny, — *m. f.* lalka, *f.*
- Poupon, *m.* onne, *f.* dzieciątko, *n.*
- Pour, *prp. et c.* za, dla, na, ku, do, przeciw, żeby, aby, co się tycze, — lors, *ad.* wtenczas, wtedy, — que, *c.* aby, żeby, chociaż.
- Pourceau, *m.* świnia, *f.* wieprz, *m.* fig. świnia, *f.* plugawiec, *m.*
- Pourchasser, *v. a. fam.* ubiegać się, uganiać się za czém.
- Pourfendre, *v. a.* rozszczępić, rozdziwić, przeciąć.
- Pourparler, *m.* rozmowa, *f.* znozenie się z kim, *m.*
- Pourpier, *s. m.* kurza noga roślina.
- Pourpoint, *m.* kaftan, *m.* —terie, *f.* krawiectwo kaftanów, *n.* —tier, *m.* krawiec kaftanów, *m.*
- Pourpre, *f.* purpura, *f.* purpur, *m.*
- Pourpre, *m.* purpur, *m.* petocie, *pl.*
- Pourpré, *ée, a.* purpurowy, fièvre —, petocie, *pl.*
- Pourpris, *s. m.* grodz, ogrodzenie.

Pourquoi, *c.* czemu, dla czego,
— przyczyna, *f.*

Pourri, *m.* zgniłość, zgnilizna, *f.*

Pourri, *ie, a.* zgniły.

Pourrir, *v. a.* gnić, — *n.* gnić.

Pourrissoir, *s. m. w papierni*
miejsce, gdzie się gatunki fer-
mentują nim ie do stępy włożą.

Pourriture, *f.* zgniłość, zgnili-
zna, *f.*

Poursuite, *f.* gonienie za kim, *n.*
pogoń, usilność, *f.* staranie u-
silne, *n.*

Poursuivant, *m.* starający się o
co, dopinający się czego.

*Poursuivre, *v. a.* gonić, ścigać
kogo, w pogoń iść za kim,
prześadować, postępować da-
ley, nacierać, starać się, do-
chodzić sądownie, domagać się,
ubiegać się.

Pourtant, *c.* przecie, iednak.

Pourtour, *s. m. w architekturze*
obchód, okrąg około czego.

*Pourvoir, *v. n. (à qc.)* obmy-
śleć, obradzić, starać się o co,
zapobiedz, — *a. (de qc.)* dadź
komu co, obdarzyć czém, *fig.*
(*qq.*) obmyślić kogo, se —, *r.*
opatrzyć się.

Pourvoyeur, *m.* liwerant, *m.*

Pourvu, *ue, p. et a.* opatrzone,
obdarzone.

Pourvu que, *c.* byle tylko, aby
tylko, gdyby tylko.

Posse, *f.* latorośl, *f.* zraz, *m.*
dusznosc, dychawica koni, *f.*
fam. ceklarstwo, *n.*

Posse-balle, *s. m.* instrument
żelazny, którym z początku
kulę do karadina zabijają.

Posse-cul, *s. m.* posługacz cek-
larza co mu więźniów odpro-
wadzać dopomaga.

Possé, *é, p. et a.* pchnięty etc.,
— de nourriture, obżarty (o
koniu), vin —, wino zwietrza-
te, *n.*

Pousse-pieds, *s. m.* pław morski
v. Pouce-pied.

Pousser, *v. a.* pchać, popychać, po-
biać, popierać, posuwać, wbiać,
wpychać etc. postępować w czém,
kontynuować, rozszerzać, *fig.* za

daleko postępować, pobudzać,
zachęcać, skłaniać, (*qq.*) popie-
rać kogo, dopomagać komu,
— un cheval, pędzić konia, —
des cris, krzyczeć, wrzeszczeć,
— des soupirs, wzdychać, —
n. pączki puszczać, rozwiać
się, pukać, rosnąć, — à...,
rzucić się na...

Poussier, *m.* proch z węglów, *m.*

Poussière, *f.* proch, pył, *m.* ku-
rzawa, *f.*

Poussif, *ive, a.* dychawiczny.

Poussin, *m.* kurczatko, *n.*

Poussinière, *s. f.* Pleiady, kon-
stellacja w znaku byka.

Pousoir, *s. m.* kleszczyki trój-
zębe do wyrwania zębów, —
u strycharzów narzędzie do
zeskrobywania ziemi.

Poussolane, *s. f.* v. Pouzolane.

Poutie, *s. f.* proszek, nieczystość
na szatach.

Poutre, *f.* balka, *f.* tram, *m.*

Poutrelle, *f.* balezka, *f.*

*Pouvoir, *v. n. et a.* móc, zda-
rzyć się.

Pouvoir, *m.* moc, powaga, wła-
dza, *f.* pełna moc, plenipoten-
cya, *f.*

Pouzolane, ou Poussolane, *s. f.*
Pucolana, gatunek piasku albo
raczej wyrzutu wulkanicznego,
w okolicach miasta Puzzał
znajdującego się, do muro-
wania i tynkowania używa-
nego.

Praecentorieenne, *adj. f. w star.*
flûte —, flaut, na którym przed
bożyszczami w świątyniach sto-
jącymi przygrywano.

Praecidanées, *adj. et s. m. pl.*
w starożytn. victimes —, ofi-
ary w wigilią uroczystości
zabijane.

Praestana, *s. f. w mitologii* Pre-
stana, bogini rzymska, mamka
Romulusa.

Pragmatique, *s. f.* — sanction,
sankcya pragmatyczna czyli u-
stawa Ludwika XI. i Karola
VII. przyniująca i modyfikują-
cą wyroki zboru Bazyley-
skiego, *w niektórych krajach*

- akta, urządzenia monarchy ty-
czące się krain i własney fa-
mili.
- Pragmatique, *adj.* urządzenia w ma-
teryach duchownych, kościel-
nych.
- Praguerie, *s. f.* związek powstań-
ców zbuntowanych przeciwko
Karolowi VII. królowi fran-
cuzkiemu w 1440 roku.
- Prairie, *f.* łąka, *f.*
- Praline, *f.* migdał w cukrze sma-
żony, *m.*
- Praliner, *v. a.* w cukrze smażyć.
- Prame, *f.* pram, *m.*
- Pramion, *s. m.* kryształ górny
czarny.
- Prase, *s. f.* gatunek szmaragdu,
kamień zielonawy z Czech i
Indyi.
- Praticable, *a.* do wykonania po-
dobny, przebyty.
- Praticien, *m.* prawnik, *m.*
- Pratique, *a.* do wykonania spo-
sobny, podobny, — *f.* prakty-
ka, *f.* wykonanie, ćwiczenie
się, *n.* — *ques. f. pl.* wykryty,
przeskoki, skryte porozumie-
wanie się, *n.*
- Pratiquer, *v. a.* wykonać, usku-
tecznić, czynić, (*qq.*) obcho-
dzić z kim, przekupić, uiąć
kogo.
- Praux, *s. m. v.* Pros.
- Praxidice, *s. f.* w mitologii bo-
gini przedsięwzięcia, dobrego
bytu, toż samo co *Minerwa*.
- Pré, *m.* łąka, *f.*
- Préalable, *a.* poprzedzający, po-
przedni, *fig.* au —, naprzód,
nawpierwey.
- Préalablement, *adv.* pierwey, na-
przód, toż samo co au préa-
lable.
- Préambule, *m.* wstęp, *m.* przed-
mowa, zdrożność od rzeczy, *f.*
- Préau, *m.* łąka mała, murawa,
dziedziniec w więzieniu, —
plac, podwórze w klasztorńm
zabudowaniu
- Prébende, *f.* prebenda, *f.*
- Prébendé, *ée, a.* prebendę ma-
jący.
- Prébendier, *m.* prebendarz, *m.*
- Précaire, *a. fig.* uproszony, nie-
pewny, par —, albo Précaire-
ment, *ad.* z łaski, za prośbę.
- Précaution, *f.* baczność, ostro-
żność, *f.*
- Précautionné, *ée, a.* baczny, o-
strożny.
- Précautionner, *v. a.* (*qq. contre*
gc.) zabezpieczyć kogo przeciw
czemu, se —, *r.* ubezpieczyć
się, obwarować się.
- Précédemment, *ad.* wprzód, na-
przód.
- Précédent, *ente, a.* poprzedza-
jący, poprzedni.
- Précéder, *v. a.* poprzedzać, byźć,
żyć przed kim.
- Précéinte, *s. f.* w marynar. *v.*
Lisse.
- Précenteur, *s. m.* precentor, kan-
tor w kościele katedralnym.
- Précépte, *m.* nauka, *f.* przyka-
zanie, *n.*
- Préccepteur, *m.* nauczyciel, gu-
werner, *m.*
- Précceptoral, *ale, adj.* nauczyciel-
ski.
- Précceptorat, *m.* nauczycielstwo, *n.*
- Précceptorial, *ale, a.* nauczycielski.
- Précceptoriale, *f.* albo prébende —,
prebenda z nauczycielstwem
złączona, *f.*
- Préchantre, *m.* kantor, *m.*
- Prèche, *m.* kazanie, *n.*
- Prêcher, *v. a. et n.* kazanie mieć,
fig. rozpowiadać, rozprawić,
wychwalać.
- Prêcheur, *m.* kaznodzieia, *m.*
- Précieuse, *f.* niewiasta pełna prze-
sady w mowie i sposobie po-
stępowania, — lalka.
- Précieusement, *ad.* starannie.
- Précieux, *euse, a.* kosztowny,
przymuszony, pieszczotliwy.
- Précipice, *m.* przepaść, otchłań, *f.*
- Précipitamment, *ad.* popędliwie,
skwapliwie.
- Précipitant, *s. m. w chemii* sprau-
wiający osad.
- Précipitation *f.* popędliwość, skwap-
liwość, w chemii osad, opa-
dzenie nuygrubszych części
płynn, metalu etc. na dno na-
czytnia.

Précipité, *s. m.* materya rozwi-
zana i na dno opuszczona.
Précipiter, *v. a.* zepchnąć, zrzu-
cić, pograżyć, *fig.* przynaglić,
przyspieszyć.
Précipiter (se), *v. pr.* rzucić się
z góry, skoczyć, spaść, — le-
cieć na łeb, pograżyć się w u-
padek, w roskoszy, — wpa-
dać iako rzeka w morze, *w che-
mii* osiadać na dnie.
Préciput, *s. m.* podarunki wza-
iemne małżouków ha przeży-
cie, — to co starszy brat pra-
wem starszeństwa na swoje
część bierze.
Précis, *ise, a.* pewny, dokładny,
istotny, iasny.
Précis, *m.* wyobrażenie, *n.* zbiór,
wypis, *m.*
Précisément, *ad.* pewnie, dokła-
dnie, właśnie, właściwie.
Précision, *f.* dokładność, pe-
wność w mowie, *f.*
Préciste, *s. m.* w prawie kano-
niczném ten co w Niemczech
przez cesarza na beneficjum
był mianowany.
Précoce, *a.* ranny, wcześniej do-
rzały.
Précocité, *f.* ranność, wczesna
dojrzałość, *f.*
Précompter, *v. a.* wytrącić.
Préconisation, *s. f.* mowa w kon-
systorzu papieżkim o dostate-
czney sposobności nominowa-
nego na biskupstwo.
Préconiser, *v. a. fig.* wychwalać,
wysławiać.
Précordial, *ale, adj.* w anatomii
do dyafragmy czyli błony po-
przeczey należący.
Précurseur, *m.* przesłaniec, po-
przednik, *m. fig.* znak, *m.*
Prélécéder, *v. n.* w sądach u-
przedzić kogo śmiercią, umrzeć
przed kim.
Prédécès, *s. m.* w sądach poprze-
dzanie kogo śmiercią, zgon
przed śmiercią czyją.
Prédécesseur, *m.* poprzednik, *m.*
Prédestinationisme, *s. m.* nauka
kacerska o przeznaczaniu.
Prédestination, *s. f.* predestyna-

cia, przeznaczenie przedwie-
czne.
Prédestiné, *ée, p. et a.* przerna-
czony, zbawiony.
Prédestiner, *v. a.* przeznaczyć,
zbawić.
Prédetermination, *s. f.* w teolo-
gii opatrność Boska kierująca
wołą człowieka, — wieczny
wszystkich przyczyn związek,
podług którego bez umniey-
szania wolney człowieka woli,
nic się nie dzieie, co by przed-
wiecznie nie było przerna-
czono.
Prédeterminer, *v. a.* kierować
wołą człowieka.
Prédial, *ale, adj.* kapitałów, dzie-
dzictw i spadków tyczący się.
Prédicable, *adj.* w logice o przy-
miotach innemu równie przy-
zwoity.
Prédicament, *s. m.* jedna z 10
kategoryy, do której *Arysto-
teles* odnosił wszystkie rzeczy
umysł człowieka zaprzatające,
— *fig.* dobre mienie, sława,
reputacya.
Prédicant, *m.* (z pogardą) predy-
kant, *m.*
Prédicateur, *m.* kaznodzieia, *m.*
Prédication, *f.* kazanie, *n.* nau-
ka, *f.*
Prédiction, *f.* przepowiadanie, wie-
szczenie, *n.*
Prédilection, *f.* miłość większa
ku komu, *f.*
*Prédire, *v. a.* przepowiadać,
wieszczyć, prorokować.
Prédominant, *ante, a.* przewyż-
szający.
Prédominer, *v. n.* przewyższać,
więcey się wydawać.
Prééminence, *f.* przodek, *m.* prze-
wyższanie, *n.*
Prééminent, *ente, a.* znaczny,
więcey się wydający.
Préétablir, *v. a.* wprzód ustano-
wić, przeznaczyć.
Prééxistant, *ante, adj.* wprzód e-
xystujący, przed inną rzeczą
byt swój mający.
Prééxistence, *s. f.* exystencya
przed drugim.

- Préexister, *v. n.* exystować przed innym.
- Préface, *f.* przedmowa, wstęp, *m.*
- Prefecture, *f.* prefektura, wielkorządy, *pl. m.*
- Préférable, *a.* lepszy, przodek mający.
- Préférablement, *ad.* nad, więcey, bardziey.
- Préférence, *f.* prym, przodek, *m.* pierwszeństwo, *n.*
- Préférer, *v. a.* przenosić co nad co, wyżey cenić, ważyć.
- Préféricule, *s. m.* w starożytn. czara ze szerokim otworem do ofiar, na medalach starożytnych znajduiąca się.
- Préfet, *m.* wielkorządca, prefekt, *m.*
- Préfinir, *v. a. v.* Fixer, T.
- Préfix, *ix.*, *a.* prze-,znaczony.
- Préfixion, *s. f.* w prawie postanowienie, — *de délai*, postanowienie odkładu, odwołki.
- Prégadi, *s. m.* senat wenecki, najwyższa władza rzeczywospolitey.
- Prégaton, *s. m.* naysubtelniejszy dziurki do przeciągnięcia drótu złotego albo srebrnego.
- Pregnant, *ante, adj.* w medycyn. gwałtowny, straszny.
- Prégnation, *s. f.* czas noszenia płodu u zwierząt.
- Prehnit, *s. f.* premit, kamień z rodzaju krzemiennych.
- Préjudice, *m.* krzywda, szkoda, *f.* uszczerbek, *m.*
- Préjudiciable, *a.* szkodliwy, uszczerbek czyniący.
- Préjudiciaux, *adj. m. pl.* w sądach koszta, expensa prawne, które opłacić potrzeba przystępując do sprawy.
- Préjudicier, *v. n.* (à) szkodzić, uszczerbek czynić.
- Préjugé, *m.* przesąd, *m.*
- Préjuger, *v. a.* domniemać się, domysleć się.
- Prélart, *s. m.* w maryn. zasłona kwadratowa z płótna nasmonolonego do przykrywania otworów okrętowych od napływu wody.
- Prélasser (se), *v. r. fam.* z dumą wielką stapać, iść.
- Prélat, *m.* prałat, *m.*
- Prélats, *pl.* płótno żaglowe Bretańskie.
- Prélation, *s. f.* w sądach prawo na pierwszeństwo do urzędów po oycu.
- Prélature, *f.* prelatura, *f.*
- Prêle, *f.* skrzyp roślinna.
- Prélegs, *s. m.* odkaz, który przed podzieleniem dziedzictwa wydany bydź powinien.
- Préleguer, *v. a.* legować, odkazać, aby co komu przed podziałem sukcesyi wydane było.
- Préler, *v. a.* skrzypem polerować, trzeć.
- Prélevement, *m.* wytrącenie, odrachowanie, *n.*
- Prélever, *v. a.* wytrącić, odrachować wprzód.
- Préliminaire, *a.* przedugodny, poprzedni, *fig. discours* —, przedmowa, *f.* préliminaires de la paix, *m. pl.* punkta pokoju przedugodne, *m. pl.*
- Prélire, *v. n.* T. drukarski odczytać, przeczytać pismo przed wzięciem do druku.
- Prélonge, *s. f.* długa lina do wciągania dział na górę.
- Prélude, *m.* przegrawek, wstęp, *m.*
- Préluder, *v. n.* przegrawać.
- Prématuré, *é, a.* przedwczesny, rychły.
- Prématurément, *ad.* zarychło, przed czasem.
- Prématurité, *f.* *fig.* rychłość, wczesność, *f.*
- Prépnéditation, *f.* rozważa, *f.*
- Prémédité, *é, a.* umysłny, rozważny.
- Préméditer, *v. a.* rozważyć, rozmyśleć.
- Prémices, *f. pl.* pierwiastki, *pl.*
- Premier, *ière, a.* pierwszy, znaczniejszy, główny.
- Première, *s. f.* w drukarni pierwsze odbicie do korekty, — stronica arkusza, na której się pierwsza karta znajduje.
- Premièrement, *ad.* naprzód, nypierwey.

Prémises, *s. f. pl. w logice* najpierwsze dwie propozycje syllogizmu.

Prémontre, *m.* zakonnik premonstracki, *m.*

Prémotion, *s. f. w teologii* przedwieczne Boskie rozporządzenie w każdym stworzeniu i z niem łącznie działające.

Prémunir, *v. a. (contre qc.)* opatrzyć, ubezpieczyć przeciw etc.

Prénable, *a.* dobyty, *fig.* kto się łatwo da uiać, przekupić.

Prenant, *ante, a.* biorący etc.

*Prendre, *v. a.* brać, chwytac, łapać, wziąć, uiać, wziąć na się, wdziać, przybrać, kraść, dobyć, przyiać, dostać, schwycić, złapać, zabrać, wziąć, łowić, poymać, — *les armes*, uzbierać się, brać się do oręża, — *son parti*, postanowić co u siebie, — *parti*, przystać, dać się zawerbować, — *sur soi*, brać na siebie, przymuszać się, — *les devants*, isść wprzód, — *feu*, zaiąć się, — *racine*, puszczać, dostawać korzenie, — *la fièvre*, febry dostać, — *n.* przyiać się, zsiadać się, krzepnąć, marznąć, napadać, *fig.* wziętym bydź, przyiętym bydź, zostać, — *au nez*, w nos isść, — *à la gorge*, gryźć w gardle, se —, *r. (à qc.)* trzymać się kogo, wieszać się, przyczepić się, — *à...*, obchodzić się, brać się do czego, ścinać się, krzepnąć, *s'en* —, (*à qq.*) trzymać się kogo względem czego, winę składać, zwałać na kogo, — *de paroles*, kłócić się.

Preneur, *m. euse, f.* ten co bierze etc.

Prénom, *m.* imie, *n.*

Prénotion, *s. f.* ciemne wyobrażenie o rzeczy przed iey rozpoznanieim.

Préoccupation, *f.* przesąd, *m.* uprzedzenie, *n.*

Préoccupé, *é, a. (de qc.)* uprzedzony.

Préoccuper, *v. a. (qq.)* uprzedzić kogo, przesądem zaprzętnąć głowę, se —, *r.* zaprzętnąć sobie głowę przesądem jakim, uwieśdź się.

Préopinant, *m.* najpierwey wotujący, mówiący.

Préopination, *s. f. w medyc.* niepewność lekarza w prognostykach choroby, czyli znakach uprzedzających o iey trwałości i końcu.

Préopinier, *v. n.* wprzód, pierwey wotować, zdanie swe powieźć.

Préparant, *adj. m. w anatomii* naczynia do przygotowania czego, naczynia wyrabiające.

Préparatif, *m.* przygotowanie, *n.*

Préparation, *f.* przygotowanie, przysposobienie się, *n.*

Préparatoire, *a.* przysposabiający, przygotowaniu służący.

Préparer, *v. a.* przygotować, przysposobić, rozporządzić, ułożyć, se —, *r. (pour ou à qc.)* przygotować się na co, przysposobić się do czego, zanosić się na co.

Prépondérance, *f.* przewaga, *f.*

Prépondérant, *ante, a.* przeważający, ważny.

Préposé, *m.* przełożony, *m.*

Préposer, *v. a. (qq.)* przełożyć kogo na co, zwierzchność komu dać nad czém.

Prépositif, *ive, adj. w gramm.* służący do umieszczenia przed albo na początku słowa.

Préposition, *f.* T. przyimek, *m.*

Prépuce, *f.* nieobrzezka, *f.* nieobrzezek, *m.*

Prérogative, *f.* przodek, prym, prerogatywa, *f.* pierwszeństwo, *n.*

Près, *prp. et ad.* blisko, przy, blisko przy, około, prawie, bez mała, tylko co, *de* —, *ad.* zbliska, w bliskości, *fig.* z uwaga, *à cela* —, *ad.* to wyiąwszy, oprócz tego, *à peu* —, *vid.* Pen.

Présage, *m.* przeznaczenie, *n.* znak, *m.*

- Présager, *v. a.* znaczyć, domyślać się.
- Presbyopie, *s. f. w optyce* skład szczególny oka, w którym rzeczy w dalekości tylko będące widzieć można, — wzrok daleki.
- Presbyte, *s. w optyce*, ten co zdaleka tylko widzieć może, *v. Presbyopie*.
- Presbytéral, *ale, a.* kapłański, plebański.
- Presbytère, *m.* plebania, *f.*
- Presbytérianisme, *s. m.* nauka, sekta prezbiteranów, protestantów angielskich, *v. Presbytérien*.
- Presbytérien, *s. m.* protestanci angielscy, prezbiterowie, władzy biskupiey nieuznający, i utrzymujący, że kościół powinien być rządzony przez wszystkich kapłanów bez różnicy i niektórych świeckich.
- Préséance, *s. f.* Boska wiadomość przyszłości.
- Présinder, *v. n.* odrzucić, uczynić wyjątek.
- Prescriptible, *a.* prawu dawności podległy.
- Prescription, *f.* preskrypcya, *f.* prawo dawności, *n.*
- *Prescrire, *v. a.* przepisać, naznaczyć, — *n. et se —, r.* preskrypcyą własność przysędzić, *se —*, powinność sobie ustanowić.
- Prescrit, *ite, p. et a.* przepisany, preskrypcyi podpadły.
- Préséance, *f.* pierwszeństwo, miejsce pierwsze, *n.*
- Présence, *f.* przytomność, obecność, *f.*
- Présent, *m.* podarunek, *m. T.* czas terażniejszy.
- Présent, *ente, a.* przytomny, obecny, terażniejszy.
- Presentation, *f.* przełożenie, pokazanie, *n. — de la Vierge*, święto ofiarowania P. Maryi, *n.*
- Présentement, *ad.* teraz.
- Présenter, *v. a.* pokazać, przedłożyć, ofiarować, przyprowadzić, stawić, trzymać przed-
- na-, *se —, r.* stawić się, stanąć, pokazać się, ofiarować się, wydawać się, w oczy wpadać.
- Préservatif, *ive, a.* zapobiegający szkodzie, chorobie, — *m.* zapobieżenie, ubezpieczenie, *n.*
- Préserver, *v. a. (qq. de qc.)* zachować, ubezpieczyć kogo od czego.
- Présidence, *f.* prezydentostwo, *n.*
- Président, *m.* prezydent, *m. — dente, f. — towa, f.*
- Présider, *v. n. et a. (à qq. albo qc.)* pierwsze mieć miejsce, przydawać, prowadzić, władać.
- Présidial, *m.* sądy ziemskie, od których appellacya nie idzie, — *dial, e, a.* do nich należący.
- Présidialement, *adv.* przydajalnie bez dalszej appellacyi.
- Présidiaux, *s. m. pl.* sędziowie ziemscy albo przydajalni we Francyi.
- Présidio, *s. m.* garnizon w twierdzy lub zamku iakim, — twierdza, zamek hiszpański w Afryce lub Ameryce, pośród mahometaniskich lub bałwochwalczych krajów.
- Présomptif, *ive, a.* domniemany, przyjęty.
- Présomption, *f.* domniemanie, *n.* presumpcya, *duma, pycha, f.*
- Présomptueux, *euse, a.* dumny, pyszny.
- Presque, *ad.* prawie, bez mała, nie mała.
- Presqu'île, *f.* półwysep, *f.*
- Pressant, *ante, a.* pilny, usilny, dolegliwy.
- Presse, *f.* ciżba, prasa, gatunek brzoskwiń, *f.*
- Pressé, *ée, p. et a.* tłoczony etc., pilny.
- Pressée, *prasa pełna czego, f.*
- Pressentiment, *m.* przeczucanie, *n.*
- *Pressentir, *v. a. et n.* przeczucować, *fig.* wywiadywać się, dochodzić.
- Presser, *v. a.* tłoczyć, pchać, ścisnąć, prasować, wyciskać, wytłaczać, przynaglać, przyspieszyć, *fig. (qq.)* nalegać ko-

- mu, wymagać na kim, przyniewalać, — *n.* nagłej pomocy, pośpiechu potrzebować, dokuzać, se —, *r.* tłoczyć się, ciśnąć się, śpieszyć się.
- Pressieur, *m.* prasownik, *m.*
- Pressier, *m.* drukarz przy prassie pracujący, pressyer.
- Pression, *f.* ciśnienie, *n.* przycisk, *m.*
- Pressirostres, *s. m. pl.* o ptakach miernodziobe, rodzaj ptaków brodzących, mających ściśnione dzioby.
- Pressis, *m.* sok wyciśniony, *m.*
- Pressoir, *m.* tłokarnia, *f.*
- Pressurage, *m.* tłoczenie wina, wino podleysze z prassy ściekające, *n.*
- Pressurer, *v. a.* tłoczyć, prasować, *fig. fam.* wypróżnić, osłabić.
- Pressureur, *m.* tłokarz, *m.*
- Prestance, *f.* postać piękna, *f.*
- Prestant, *s. m.* prycypał, rejestr w organach.
- Prestation, *s. f.* w sądach wykonanie przysięgi.
- Preste, *a. et i.* Prestement, *ad. fam.* prędko, prędko.
- Prestement, *adv.* zręcznie, — prędko, naprędce.
- Prester, *s. m.* meteor ognisty, tak gwałtownie z obłoków wypadający, że wszystko zapala i niszczy cokolwiek na drodze spotyka.
- Prestesse, *f.* prędkość, szybkość, *f.*
- Prestige, *m.* omamienie, kuglarstwo, *n.*
- Préstigiateur, *s. m.* kuglarz, oszust.
- Prestimonie, *s. f.* w prawie kanoniczném fundusz beneficjalny kapłański.
- Presto, *adv.* prędko, żwawo.
- Prestolet, *m. fam.* bambiza, *f.*
- Présumer, *v. a. et n.* domyślać się, domniemać się, — *trop de (qq.)* za dobre mieć zdanie o kim, zbyt komu zaufać.
- Présupposer, *v. a.* przyzywać, trzymać za pewne.
- Présupposition, *f.* przyzymowanie etc., *n.*
- Présure, *f.* sęrzyisko, *n.*
- Prét, *m.* pożyczanie, *n.* pożyczka, *f.* załatek dzierżawcy, lenung, żołd, *m.*
- Prêt, être, *a.* gotowy.
- Pretantaine, *f. fam.* courir la —, tam i sam wszędzie biegać.
- Prétendant, *m.* ante, *f.* pretendent, *m.* tka, *f.*
- Prétendre, *v. a. et n.* żądać, wymagać, twierdzić, chcieć, myśleć, (*à qc.*) zabiegać, domagać się, pretendować.
- Prétendu, ue, *a.* mniemany, tak zwany, — *m. f.* pan młody, *m.* panna młoda, *f.*
- Prête-nom, *m.* który imie swe na co daie.
- Prétation, *f.* pretensya, *f.* prawo, upominanie się, *n.*
- Prêter, *v. a.* pożyczyć, *fig.* dać, użyzyć, pozwolić, — *secours, aides*, dopomagać, — *la main*, rękę podać, dopomódz, — *serment*, przysiądz, — *n.* ciągnąć się, rozciągać się, se —, *r.* (*à*) ustąpić, powolnym się okazać, puścić się, stosować się do...
- Prétérit, *s. m.* w grammatyce czas przeszły.
- Prétérition, *s. f.* w prawie opuszczenie najbliższego krewnego w testamentie, — w retoryce figura krasomowska kiedy mowca udaie, że nie chce wspominać o rzeczy, o której iednak mówi, np. *Je ne vous dirai point qu'il étoit aussi brave que modeste etc.*
- Prétermision, *s. f.* figura retoryczna, toż samo co Prétérition.
- Préteur, *s. m.* u Rzymian pretor, sędzia mieyski, rządca prowincyi, wódz wojska.
- Préteur, *m. euse, f.* pożyczalnik, wierzyciel, *m.* — *sur gage*, na zastaw pożyczający.
- Prétexte, *m.* pretext, *m.* pokrywka, wymówka, *f.*
- Prétexter, *v. a.* udawać, pokrywać, zaśłaniać się, wymawiać się czem.

- Pretintaille, *f.* falbanki, fręzle etc. na sukni białogłowskiej, *pl.* — *tailler*, *v. a.* falbany, fręzle etc. przyszyć.
- Prétoire, *s. m.* miejsce, gdzie pretor rzymski sprawy sądził, — mieszkanie pretora, — w obozie namiot iego.
- Prétorien, *ienne*, *adj.* do woyska pretoryańskiego należący, — *porte prétortenne*, najpierwsza ze czterech bram obozu rzymskiego przeciwko nieprzyjacielowi położona.
- Prétraille, *f.* (z pogardą) bombiza, *m.*
- Prêtre, *m.* xiądz, kapłan, *m.*
- Prêtresse, *f.* kapłanica, *f.*
- Prêtrise, *f.* kapłaństwo, *n.*
- Préture, *s. f.* urząd, dostojenstwo pretora rzymskiego.
- Preuve, *f.* proba, *f.* dowód, znak, *m.*
- Preux, *adj. et s. m.* śmiały, odważny, mężny.
- *Prévaloir, *v. n.* (*à ou sur*) przeważać, przemagać, przechodzić, *se —, r.* (*de qc.*) zażywać czego na swój pożytek.
- Prévaricateur, *m.* szalbierz, patron niewierny, *m.*
- Prévarication, *f.* szalbierstwo, *n.* niewierność, *f.*
- Prévariquer, *v. n.* niewiernie sobie postępować.
- Prévenance, *f.* uprzejmość, grzeczność, *f.*
- Prévenant, *ante, a.* uprzejmy, grzeczny.
- *Prévenir, *v. a.* (*qq. ou qc.*) upредить, zabiedz, zayśdź, uiać, omamić, zapobiedz, wprzód powiedzieć, oznaymić, *se —, r.* uprzedzonym być, dadź się uiać.
- Prévention, *f.* uprzedzenie, *n.* przesąd, *m.*
- Prévnu, *ue, p. et a.* uięty, omamiony.
- Prévision, *s. f.* przezorność Boska.
- *Prévoir, *v. a.* przewidywać.
- Prevot, *m.* przełożony, profos, sędzia, proboszcz, *m.* —tal, *e,*
- a.* do niego należący, —*té, f.* probostwo, *n.* urząd, sądy takiego sędziego, *pl. m.*
- Prévoyance, *f.* przezorność, ostrożność, *f.*
- Prévoyant, *ante, a.* przezorny, ostrożny.
- Priape, *m.* w mitologii Pryap, syn Bachusa i Wenery, bożek nierządów i ogrodów, *fig. fam.* członek wstydlivy mężki, *m.*
- Priapée, *f.* wiersz rozpustny, *m.*
- Priapisme, *s. m.* pryapizm, wznoszenie się ustawiczne i bolesne prącia.
- Prie-Dieu, *m.* ławka do modlenia się, *f.*
- Prier, *v. a.* (*qq. de*) prosić, zaprosić, modlić się.
- Prière, *f.* prośba, modlitwa, *f.* pacierz, *m.*
- Prieur, *m.* eure, *f.* przeor, *m.* —rzysza, *f.*
- Prieuré, *m.* przeorstwo, *n.*
- Primat, *m.* prymas, *m.*
- Primatial, *e, a.* prymasowski.
- Primate, *f.* prymasowstwo, *n.*
- Primaute, *f.* pierwszeństwo, *n.*
- Prime, *s. f.* pryma w godzinach kapłańskich, — Dziesiąta część iedności, — mówiąc o wadze 24 część ziarna, — w *ieometr.* 60 część stopnia, — gra pewna w karty, — naysubtelniejsza wełna hiszpańska, — opłata za assekurowane towary, — w loteryi udzielną wygrana na niektóre wygrywaiące bilety rozłożona, oprócz zwyczajney losowey wygraney, *de prime abord*, za pierwszym spóyrzeniem, na początku, zaraz, zrazu.
- Primer, *v. a. et n.* zacząć grać w piłkę, *fig.* przodkować, przodek mieć.
- Primerolle, *s. f.* v. Primevere.
- Primeur, *f.* czas nowaliowy, *m.*
- Primevère, *f.* pierwiastka polna, *f.*
- Primicérial, *m.* dostojenstwo najstarszego po biskupie, *n.*
- Primicier, *m.* najstarszy po biskupie, *m.*
- Primitif, *ive, a.* pierwordny, pierwszy, początkowy.

- Primo, *ad. v.* Premièrement.
 Primogéniture, *f.* pierworod-
 two, *n.*
 Primordial, *ale, adj.* początkowy,
 pierwszy.
 Prin, *s. m.* *Prin filé*, tytuł na-
 kształt sznura kręcony.
 Prince, *m.* książę, *m.*
 Princerie, *v.* Primicériat.
 Princesse, *f.* księżna, księżniczka.
 Principal, *ale, a.* najprzedniey-
 szy, główny.
 Principal, *m.* punkt główny, *m.*
 rzecz sama, iścizna, *f.* kapitał,
m. osoba najpierwsza, *f.* pan,
 pryncypał, *m.*
 Principalement, *ad.* osobliwie,
 nadewszystko.
 Principauté, *f.* przełożęństwo
 szkolne.
 Principauté, *f.* xięstwo, *n.* go-
 dność książęcia, *f.*
 Principe, *m.* źródło, początek,
 pierwsza przyczyna, *w fizyce*
 istota, zasada ciał z rozma-
 itych rzeczy i własności złożo-
 nych, element, — przyczyna
 przyrodzona działania, ruchu,
 — prawidło, *m.* *axyma*, pobudka,
 reguła, grunt. Principes, *pl.*
 początki, *pl.*
 Principion, *m.* *fam.* xiążątko, *n.*
 Printanier, *ère, a.* wiosenny.
 Printemps, *f.* wiosna, *f.*
 Prione, *s. m.* rodzaj owadu chrzą-
 szczego.
 Priorat, *m.* przeorstwo, *n.*
 Priorité, *f.* pierwszeństwo, *n.*
 Pris, prise, *p. et a.* wzięty etc.,
 bien —, przystoyny, dobrego
 wzrostu.
 Prise, *f.* zdobyc, *f.* połów, łup,
m. zdobycie, wzięcie w niewolę,
 więzienie, *n.* areszt, trzonek,
m. antaba, szczyпка, bitwa, *f.*
 — de corps, areszt, rozkaz na
 wzięcie do więzienia, *m.* — de
 possession, obięcie possessyi, *n.*
 lâcher —, puścić, *fig.* ustąpić.
 Prisée, *f.* oszacowanie, *n.* taxa,
 ustawa, *f.*
 Priser, *v. a.* oszacować, taxę u-
 stawić, wysoko sobie cenić,
 poważać.
- Priseur, *m.* szacownik, taxator, *m.*
 Prismatique, *adj.* przyzmatyczny.
 Prisme, *s. m.* przyzmat, czyli bryła
 którey dwie podstawy prze-
 ciwległe są równe i równole-
 głe wielokąty, a boki są po-
 dłużne kwadraty.
 Prison, *f.* więzienie, *n.* taras, *m.*
 Prisonnier, *m.* ière, *f.* więzień,
 ieniec, poymaniec, *m.*
 Prisonnières, *pl.* materya iedwa-
 bna lekka i przezroczysta na-
 kształt gazy.
 Privatif, *ive, adj.* *w grammat.*
 partykuła na początku słowa
 położona, inny sens temuż
 słowu dająca.
 Privation, *f.* utrata, *f.* uięcie, za-
 branie czego, zbywanie, *n.*
 niebytność, *f.*
 Privativement, *ad.* sam ieden,
 wszystkich innych wyjąwszy.
 Privauté, *f.* poufałość, *f.*
 Privé, *m.* przewet, przechód, *m.*
 Privé, *ée, a.* prywatny, domowy,
 tajny, tajemny, poufały, przy-
 swoiony, domowy, wyzuty.
 Privement, *adv.* prywatnie, nie-
 urzędownie, — poufale, famili-
 arnie.
 Priver, *v. a.* (*qq. de qc.*) wznąć,
 pozbawić, ogołocić, zrzucić,
 odiać, *se —, r.* (*de qc.*) poz-
 zbawić się czego, stracić co,
 odiać, odmówić sobie.
 Privilège, *m.* swoboda, *f.* przy-
 wilej, *m.*
 Privilégié, *ée, a.* uprzywilejo-
 wany.
 Prix, *m.* cena, wartość, zapłata,
f. au — de, w porównaniu z..
 Proarosies, *s. f. pl. w starożyt.*
 ofiary bogini Cerery po żni-
 wach.
 Probabilisme, *s. m.* nauka zdań
 podobnych do prawdy.
 Probabilité, *f.* podobieństwo, *n.*
 Prob ble, *a.* podobny do rzeczy,
 do prawdy.
 Probant, *ante, a.* dowodzący, do-
 wodny.
 Probation, *f.* proba, *f.*
 Probatique, *adj.* la piscine —,

- sadzawka, przy której J. C. uzdrowił paraliżyka.
- Probatoire, *a.* na próbę służący.
- Probité, *f.* poczciwość, *f.*
- Problématique, *adj.* problematyczny, do prawdy podobny, nierozstrzygnięty, wątpliwy.
- Problématiquement, *adv.* problematycznie, wątpliwie.
- Problème, *s. m.* problemat, nauka podająca sposoby wynalezienia lub czynienia czego, *w matematyce* zagadnienie do rozwiązania podane, dla osiągnięcia nieznaney dotąd wiadomości.
- Proboscide, *s. f.* *w herb.* trąba słoniowa.
- Procatartique, *adj. w medycynie* *une cause* —, pierwsza, początkowa przyczyna choroby.
- Procédé, *m.* postępek, proceder, *m.*
- Procéder, *v. n.* pochodzić, wynikać, postępować, dalej iść, postąpić.
- Procédure, *f.* postępek, *m. pl.* akta prawne, *f.*
- Procéusmatique, *s. m.* stopa wiersza łacińskiego albo greckiego ze czterech krótkich sylab złożona.
- Procès, *m.* sprawa, *f.* proces, *w anatomii* wypukłość kości, wydatność, — *w chemii* operacja, działanie przy dochodzeniu czego nowego, — *verbal*, protokół spisany urzędownie iakiego zdarzenia, śledztwo.
- Processif, *ive*, *a.* sporny, swarliwy.
- Procession, *f.* processya, *f.* obchodzenie, *n.*
- Processional, Processionnel, *m.* kantyczki do processyi, *pl.*
- Processionnellement, *ad.* w processyi.
- Prochain, aine, *a.* bliski, następujący.
- Prochain, *m.* bliźni, *m.*
- Prochainement, *ad.* w najbliższym razie, czasie.
- Procharistères, *s. f. pl.* uroczyste ofiary przez urzędników ateńskich Minerwie na początku wiosny czynione.
- Proche, *a.* blizki, — *prp. et ad.* blisko, przy, blisko, w pobliżu, w bliskości, *de — en —, ad.* iedno przy drugim, iedno po drugim. Proches, *m. pl.* krewni blizcy.
- Prochronisme, *s. m.* błąd, omyłka w chronologii.
- Procigale, *s. f.* gatunek muchy brzęczącej.
- Proclamation, *f.* ogłoszenie, obwołanie etc., *n.*
- Proclame, *s. f.* zeznanie winy zakonnika w obliczu całej kapituły.
- Proclamer, *v. a.* ogłosić, obwołać, obwieścić.
- Procommissaire, *s. m.* zastępca kommissarza.
- Proconsul, *s. m. u dawn.* Rzymian Prokonsul, rządca prowincyi z konsularną władzą.
- Proconsulaire, *adj. province* —, prowincya, w której prokonsul rządzi.
- Proconsulat, *s. m.* urząd i dostojenstwo prokonsula.
- Procréation, *f.* płodzenie, *n.*
- Procréer, *v. a.* płodzić.
- Proctalgie, *s. f. w medyc.* dolegliwość w otworze stolcowym.
- Procurateur, *m.* prokurator, szafarz kościelny.
- Procuration, *f.* plenipotencya, pełna moc, *f.*
- Procuratrice, *f.* plenipotentka, *f.*
- Procure, *f.* szafarstwo klasztorne, *n.*
- Procurer, *v. a.* wyiednać co komu, wystarać się o co, nabiwić kogo, sprawić, dokazać.
- Procureur, *m.* prokurator, plenipotent, pełnomocnik, szafarz klasztorny, *m.*
- Procyon, *s. m. w astronomii* gwiazda pierwszey wielkości w konstellacyi małego psa.
- Prodictateur, *s. m.* zastępca dyktatora u dawnych Rzymian.
- Prodigalement, *ad.* rozrzutnie, marnotrawnie.

- Prodigalité, *f.* rozrzutność, marnotrawność, *f.*
- Prodige, *m.* cud, *m.*
- Prodigeusement, *adv.* nadzwyczajnie.
- Prodigieux, *euse, a.* cudowny, straszny, nadwyzwyczajny.
- Prodigue, *a.* rozrzutny, marnotrawny, — marnotrawca, *m.*
- Prodiguer, *v. a.* przemarnować, marnotrawić, rozrzucać.
- Proditoirement, *adv.* w sądach zdradziecko.
- Prodromées, Prodromiens, *adj. m. pl. w mitologii, Dieux*—, bogi budownictwu przewodniczące.
- Prodrome, *s. m.* rzecz poprzedzająca co, — poprzednik, iako przemowa do xiążki.
- Production, *f.* rodzenie, wydanie, *n.* plód, urodzaj, owoc, *m.*
- *Produire, *v. a.* rodzić, wydawać, donosić, sprawiać, wprowadzać.
- Produit, *m.* produkt, zysk, profit, *m.*
- Proëdre, *s. m.* w dawnych Atenach prezydujący w Senacie.
- Proëminence, *s. f.* wydatność, wystawa, wydanie się miejsca iakiego, albo części budowy.
- Proëminent, *ente, adj.* wydatny, wystający.
- Proëmptose, *s. f.* w astronomii zrównanie xiężycowe.
- Proërosies, Prërosies, *s. f. pl.* święta na cześć Cerery przed siewbą.
- Profanateur, *m.* gwałciciel rzeczy świętych, *m.*
- Profanation, *f.* gwałcenie, profanowanie, *n.*
- Profane, *a.* świecki, nieświęcony, niepoświęcony, bezbożny, światowy, — *m.* gardziciel religii, *m. fam.* niepoświęcony, *m.*
- Profaner, *v. a.* profanować, gwałcić, używać na złe czego.
- Profectif, *ive, adj.* w sądach, *bien* —, dobra po rodzicach, po przodkach spadłe.
- Profërer, *v. a.* przemówić, wymówić.
- Profès, *esse, a. et m. f.* ten, co ślub uczynił.
- Professer, *v. a.* wyznawać, bawić się kunsztem iakim etc., uczyć publicznie.
- Professeur, *m.* nauczyciel publiczny, professor, *m.*
- Profession, *f.* wyznanie, *n.* ślub zakonny, *m.* rzemiosło, *n.* stan, *m.*
- Professoral, *ale, a.* professorski, nauczycielski.
- Professorat, *m.* professorstwo, *n.* professura, *f.*
- Profil, *m.* T. profil, abrys, model, *m.* strona, *f.* przecięcie, *n.*
- Profiler, *v. a.* z boku odrysować, odmalować, w przecięcie wyobrazić.
- Profit, *m.* zysk, pożytek, profit, *m.*
- Profitable, *a.* pożyteczny, zyskowy.
- Profiter, *v. n.* zyskać, zysk, pożytek mieć, (*de qc.*) korzystać, na swój pożytek użyć, służyć, pożytecznym bydź, postępować w czëm, rosnać, chować się.
- Profiterole, *s. m.* kołacz, ciasto nakształt podpiomyka, — *potage de* —, polewka ze skórką chlebową.
- Profond, *onde, a.* głęboki.
- Profondément, *ad.* głęboko.
- Profondeur, *f.* głębokość, głębia; *f. fig.* niedociekłość, gruntowność, *f.*
- Profontié, *adj.* w maryn. okręt, co głęboko w wodzie płynie i wiele ładunku potrzebuje.
- Profusément, *ad.* obficie, hojnie, rozrzutnie.
- Profusion, *f.* obfitość, hojność, rozrzutność, *f.*
- Prognostic, *s. m.* v. Pronostic.
- Programme, *m.* T. pismo na uroczystość szkolną etc. wydane, *n.*
- Progrès, *m.* postępek, skutek, *m.* przybywanie, rośnienie, *n.*
- Progressif, *ive, a.* postępujący.
- Progression, *f.* postępowanie, *n.* bieg, w matematyce progressya, postęp liczb, albo wielkości przez przydawanie albo

- umniejszenie w pewney proporcji.
- Prohibé, ée, *adj.* zakazany, zabroniony.
- Prohibitiif, ive, *adj.* zakazujący, zabraniający.
- Prohibition, *s. f.* zakaz, wzbronienie.
- Proie, *f.* łup, *m.* zdobycz, *f.*
- Projectile, *s. m.* w *mechanice* ciało ciężkie, albo ciężar rzucony w powietrze, tam prawom ciężkości nlegający.
- Projection, *s. f.* w *chemii* dozwucanie do tygla proszku iakiego przy kalcynacyi, w *mechanice* nadanie ruchu rzuconemu ciału, wyrzut, — *mouvement de* —, ruch rzuconego ciała na powietrze.
- Projecture, *s. f.* w *architekturze* wydatność, wystawa, wypukłość.
- Projet, *m.* spiszek, rachunek, projekt, zamysł, *m.*
- Projeter, *v. a.* ułożyć, projekt zamyślać.
- Prolation, *s. f.* w *muzyce* korolatura, przedłużenie sylaby.
- Prolégomènes, *s. m. pl.* długa przemowa zawierająca w sobie naypotrzebniejszy wiadomości o traktowanej materji w dziele.
- Prolepse, *s. f.* figura krasomowska we wczesném uprzątnieniu lub odwróceniu mogących się uczynić zarzutów.
- Proleptique, *adj.* w *med.* fièvre —, gorączka, w której paroxyzm każdą razą wcześnię się obiawia.
- Proletaire, *s. m.* ubogi, potrzebny, do nayuboższej klasy należący.
- Prolifique, *adj.* płodny, do płodzenia sposobny.
- Prolixe, *a.* rozciągły, obszérny.
- Prolixité, *f.* rozciągłość, obszérność, *f.*
- Prolocuteur, *s. m.* w *Anglii* mowca, prezydent izby wyższej.
- Prologue, *m.* przemowa, *f.* prolog, *m.*
- Prolongation, *f.* przedłużenie, *n.* odwłoka, *f.*
- Prolonger, *v. a.* przedłużyć, odwłaczać.
- Promalactérion, *s. m.* w *staroż.* pierwsza izba kąpieli starożytnych, w której ciało wonnościami nacierano.
- Promenade, *f.* przechadzka, *f.* spacer, *m.*
- Promener, *v. a.* na spacer prowadzić, oprowadzać, se —, *r.* przeysdź się, na spacer isdź, przeciwdząć się.
- Promenoir, *m.* przechadzka, *f.*
- Promesse, *f.* obietnica, *f.* zapis, *m.*
- Prométhées, *s. f. pl.* w *staroż.* święta atenskie, gonitwy z rozpalonemi pochodniami na cześć *Prometeusza*.
- Prometteur, *m. euse, f.* obiecownik, *m.*
- *Promettre, *v. a.* przyrzec, obiecać, se —, *r.* obiecywać sobie, spodziewać się.
- Prominence, *f.* wystawianie, *n.*
- Prominent, ente, *a.* wystawiający.
- Prominer, *v. n.* wystawać.
- Promis, ise, *par. et adj.* obiecany.
- Promisseyeur, *s. m.* iedna z gwiazd niebieskich, z której astrologowie wróżyli.
- Promission, *f.* obietnica, *f.*
- Promontoire, przylądek, *m.*
- Promoteur, *m.* dopomagacz, *m.*
- Promotion, *f.* dopomożenie, *n.* promocya, *f.*
- *Promouvoir, *v. a.* promowować, podnieść kogo, dopomódz komu (o urzędzie).
- Prompt, pte, *a.* prędki, gotów, pilny, popędliwy, nierozmyslny.
- Promptitude, *f.* prędkośc etc., ochota, popędliwość etc., *f.*
- Promptuaire, *s. m.* zbiór, text skrócony, iako prawa etc.
- Promulgation, *f.* obwieszczenie, *n.*
- Promulguer, *v. a.* obwieszczać, publikować.
- Pronateur, *adj. m.* w *anatomii* muscles — *s.* muszkuły dłoń ku ziemi nachylające.
- Pronation, *s. f.* w *anatomii* pociąganie w dół muszkuł dłoniowych.

Prône, *n.* kazanie, *n.*
 Prôner, *v. a. et n.* kazanie mieć,
fig. wychwalać.
 Prôneur, *m.* kaznodzieia, *m.*
 Prôneur, *m.* — euse, *f.* gaduła,
 wychwalacz, *m.*
 Pronom, *m. T.* zaimek, *m.*
 Prononcé, *ée, p. et a.* wymó-
 wiony etc., wyrażony, iasny,
 w oczy wpadający.
 Prononcer, *v. a.* wymawiać, u-
 stanawiać, wyrzec, ferować dek-
 ret, rozstrzyż, (mowę mieć).
 Prononciation, *f.* wymowa, *f.*
 wyrok, dekret, *m.*
 Pronostic, *m.* prognostyk, znak
 przepowiadający, *m.*
 Pronostiquer, *v. a.* wieszczyć,
 przepowiedzieć.
 Pronostiqueur, *m.* wieszczek, prze-
 powiadacz, *m.*
 Proodique, *adj.* gatunek wiersza
 starożytny pocyzi.
 Propagande, *s. f.* zgromadzenie
 w Rzymie na krzewienie wiary
 świętej.
 Propagateur, *m.* rozmnożyciel,
 rozkrzewiciel, *m.*
 Propagation, *f.* rozmnożenie, roz-
 krzewienie, *n.*
 Propager, *v. a.* rozmnożyć, roz-
 krzewić, *se —, r. się.*
 Propension, *f.* skłonność, *f.*
 Prophète, *m.* prorok, *m.* —phé-
 tessé, *f.* prorokini, *f.* —phétie,
f. prorocstwo, *n.* —phétique, *a.*
 prorocki, —phétiser, *v. a. et*
n. prorokować, przepowiadać.
 Prophylactique, *s. f.* w *medyc.*
 sposób zachowania zdrowia, *v.*
 Hygiene.
 Prophylaxie, *s. f. v.* Proply-
 lactique.
 Propice, *a.* przychylny, życzliwy.
 Propitiation, *s. f.* *sacrifices de*
 — s, ofary na ubłaganie Boga.
 Propitiatoire, *s. m.* wieko na
 skrzyni przymierza w starym
 zakonie, = *a.* błagalny.
 Proplastique, *adj. art —,* sztuka
 robienia form do posągów.
 Propolis, *s. f.* pierzga, wosk,
 którym pszczoły susz zatykają.
 Proportion, *f.* pomiar, stosunek,

m. pomierność, składowość, pro-
 porcyja, *f. à —, ad.* w pro-
 porcyi, według pomiaru.
 Proportionnalité, *s. f.* w *mate-*
matyce stosunek wielkości
 w proporcji między sobą bę-
 dących.
 Proportionnel, elle, *adj.* propor-
 cyonalny.
 Proportionné, *ée, a.* proporcjo-
 nalny, stosowny, należyty, bien
 —, dobrego ułożenia, kształ-
 tny.
 Proportionner, *v. a.* (*qc. à qq.*)
 do czego stosować, upropor-
 cyonować.
 Propos, *m.* mowa, rozmowa, pro-
 pozycya, *f.* przedsięwzięcie, u-
 stanowienie, *n. à —, ad.* w czas,
 do rzeczy, stosownie, przy o-
 kazji, przy tém przychodzi mi
 na myśl, *mal à —, ad.* nie
 w czas, *à tout —, ad.* przy
 każdej okazji, *de — délibéré,*
 umyślnie.
 Proposable, *a.* co przełożono
 być ma, radzony.
 Proposant, *m.* przekładający, pro-
 ponujący, kandydat u refor-
 mowanych, *m.*
 Proposer, *v. a.* przekładać, prze-
 łożyć, proponować, za-, po-
 dadz, wystawiać, — *au prix,*
 wyznaczyć nagrodę, *se —, r.*
 przedsięwziąć, ustanowić co u
 siebie.
 Proposition, *f.* propozycya, *f.* za-
 danie, podanie, *n.* nanka, *f.*
 wniosek, *m.*
 Propre, *a.* własny, właściwy, ten
 sam, sposobny, zdatny, ozdo-
 bny, czysty, chędogi, — *m.*
 własność, *f.* Propres, *pl.* wła-
 ściżna, własność, *f.*
 Proprement, *adv.* właśnie, szcze-
 gólnie, czysto, chędogo, zgra-
 bnie, przyziemnie.
 Propret, ette, *f. fam.* stroynis, *m.*
 Propreté, *f.* czystość, ozdobność,
f. ochędostwo, *n.*
 Propriétaire, *m. et f.* właściciel, *m.*
 Propriété, *f.* własność, właści-
 wość, *f.*
 Proptose, *s. f.* w *medycynie* wy-

- stąpienie z miejsca szczególnie części oko składających.
- Propylées, *s. f. pl.* wspaniałe przysionki świątyni starożytnych.
- Proquesteur, *s. m. u dawnych Rzymian* namiestnik, albo zastępca podskarbiego w prowincyi iakiey.
- Prorata, *m. au —*, w proporcji.
- Prorogation, *s. f.* prorogacya, przedłużenie terminu, odroczenie.
- Proroger, *v. a.* przedłużyć termin, odroczyć.
- Pros, ou Praux, *s. m.* łódź, barka bardzo szeroka z obu końców śpiczasta na południowym morzu używana.
- Prosaigue, *a.* prozą pisany.
- Prosateur, *m.* prozaista, *m.*
- Proscarabée, *s. m.* dwupłec, owad z głowy podobny do muchy, z okrągłych i grubych piersi do chrząszcza, z tyłu do robaka.
- Proscénium, *s. m. w starożytn.* ta część teatru na której aktorowie grają.
- Proschairétéries, *s. f. pl.* święta w Atenach i Grecyi w dzień przeniesienia się panny młodey do mężowskiego domu.
- Proscription, *f.* wywołanie z oycyzny, z kraiu.
- *Proscrire, *v. a.* wywołać z kraiu etc., banizować.
- Proscrit, *s. m.* wywołany z kraiu, banit.
- Proscrit, *ite, adj.* wywołany, skazany, potępiony.
- Prose, *f.* mowa wolna, niepoetycka, proza, *f.*
- Prosélyte, *m. et f.* nowowierca, *m.*
- Prosélytisme, *f.* staranność niepotrzebna o nawrócenie do religii iakiey.
- Prosenné-édre, *adj.* kryształ dziewięcioboczny.
- Proserpine, *s. f. w mitologii* Prozerpina, córka Jowisza i Cerery, żona Plutona, królowa piekieł.

- Proseuque, *s. f.* bożnica żydowska.
- Prosodie, *f. T.* prozodya, *f.*
- Prosodies, *pl. w starożytn.* hymny greckie na cześć bogów.
- Prosodique, *a. T.* prozodyczny.
- Prosonomasie, *s. f. w retoryce* podobieństwo brzmienia rozmaitych słów iednegoż frazesu.
- Prosopographie, *s. f.* opisanie rysów zewnętrznych i postaci osoby iakiey etc.
- Prosopopée, *s. f.* prozopopeia, mowa osoby zmyśloney albo istoty martwey, *figura retoryczna.*
- Prospectus, *s. m.* prospekt, czyli ogłoszenie dzieła mającego wyjść z druku, z uwiadomieniem o formacie, liczbie tomów etc.
- Prospère, *a.* życzliwy, przyiaźny.
- Prospérer, *v. u.* szczęśliwym bydź, poszczęścić się, udać się, dobrać się powodzić.
- Prosperité, *f.* szczęście, powodzenie dobre, pomyślność, *f.*
- Prostaphérèse, *s. f. w astronomii* starożytney różnica między średniem i prawdziwem położeniem planety.
- Prostase, *s. f. w medyc.* więk szość iednego humoru nad inne.
- Prostates, *s. m. pl.* gruczoł białawy, kształtem podobny do serca, którego zasada jest obrocona ku stronie pęcherzowej, między kiszka prostą i pubis.
- Prosternation, *f.* czołobitność, *f.*
- Prosternement, *m.* padanie do nóg, *n.*
- Prosterner (se), *v. r.* upadać do nóg, schylać się do ziemi.
- Prosthèse, *s. f. w grammatyce* dodanie litery na początku słowa bez odmiany sensu, w chirurgii przydanie sztuczne członka iakiego na miejsce utraczonego.
- Prostitué, ée, *adj.* nikczemnie poświęcający się na czynie u-

sługi, oddany komu z bezczelnością.
 Prostituée, *f.* nierządnicą, *f.*
 Prostituer, *v. a.* zwiesić do nierządu, zgwałcić, zhańbić, *se* —, *v.* nierządnie, wszetecznie żyć, zhańbić się, (*à*) poddać się, podlegać.
 Prostitution, *f.* zgwałcenie, zhańbienie, wszeteczeństwo, *n.* nierząd, *m.*
 Prostyle, *adj. m.* budynek z kolumnami przed sienią.
 Protase, *s. f.* przemowa dramatu, w której cała treść się zawiera.
 Prote, *s. m.* T. drukarski prot, dozorca czyli zawiadowca drukarni, pod którego okiem wszystkie roboty drukarskie odbywają się.
 Protecteur, *m.* — trice, *f.* obrońca, zastępca, *m.*
 Protection, *f.* obrona, opieka, *f.*
 Protée, *m. fig.* człowiek odmienny, *m.*
 Protégé, *ée, s.* protegowany, osoba protekcyi czyiey doświadczająca.
 Protéger, *v. a.* bronić kogo, obstawiać za kim.
 Protéforme, *adj. w medycynie* zmienny, odmiennego kształtu, przerywany, odmieniający się.
 Protestant, *m.* — ante, *f.* dyssydent, *m.* — a. dyssydencki.
 Protestantisme, *m.* religia dyssydencka, *f.*
 Protestation, *f.* niedozwianie, sprzeciwianie, upewnianie, przyrzekanie, *n.*
 Protester, *v. a. et n.* upewniać, przyrzekać, nie dozwalać, sprzeciwiać się, nie przystawać.
 Protêt, *s. m.* oświadczenie, protestacya przeciw wexlowi nieprzyjętemu.
 Protévangile, *ou Protévangelion, s. m.* księga S. Jakóba biskupa irozolimskiego o narodzeniu Matki Boskiej i J. Chr.
 Prothèse, *s. f. v.* Prosthèse.
 Protocaonique, *adj.* księgi święte

przed zebraniem kanonów za kanoniczne uznane.
 Protocole, *m.* protokół, formularz, tytułarz, *m.*
 Protoctistes, *s. m. pl.* kacerze VI. wieku utrzymujący, że dusze przed ciałami stworzone były.
 Protomartyr, *s. m.* najpierwszy męczennik, przezwisko S. Stefauna.
 Protonotaire, *s. m.* pierwszy sekretarz papieżki, — protonotaryusz w konsystorzu papieżkim.
 Protopathique, *adj. w medycynie* choroby, które ani poprzedzone ani też z inney jakiegokolwiek powstały choroby.
 Protospaithaire, *s. m.* dowódzca gwardyi cesarzew konstantynopolitańskich.
 Protosynelle, *s. m.* wikary patryarchy greckiego.
 Protothrone, *s. m.* pierwszy sufragan patryarchy greckiej.
 Prototype, *m.* wzór, wizerunek, model rzeczy wyciskanych, albo sztychowanych.
 Protovestiaire, *s. m.* pierwszy szatny cesarza carogrodzkiego.
 Protrygées, *s. f. pl.* święta na cześć Neptuna i Bachusa przed zebraniem wina.
 Protubérance, *s. f. w anatomii* wydatność, wypukłość.
 Protuteur, *m.* spółopiekun, *m.*
 Prou, *ad.* wiele, dosyć.
 Proue, *s. f.* sztaba, przod nawy, okrętu.
 Prouesse, *s. f.* nigdyś dzielność, odwaga, dzieło rycerskie, *dzisiaj* wyraz ten używa się tylko w sensie żartobliwym, — *fig.* zbyteczna rozpusta, rozwzięłość.
 Prouer, *v. a. et n.* dowodzić.
 Provéiteur, *s. m.* ławnik, komendant wenecki.
 Provenant, *ante, a.* pochodzący.
 Provende, *f. v.* Provision de vivres, mieszanek dla bydła, *f.*
 *Provenir, *v. n.* pochodzić, wynikać, na dobro wychodzić, donosić, przychodzić.

Provenu, *m.* zysk, pożytek, *m.*
 Proverbe, *m.* przysłowie, *n.* przy-
 powieść, *f.*
 Proverbial, *ale, a.* przypowiestny.
 Providence, *f.* opatrność, *f.*
 Provignément, *m.* T. rozwodze-
 nie winorośli, *n.*
 Provigner, *v. a. T.* rozwodzić
 winorośle, sadzić je w ziemię,
 — *n. fig.* mnożyć się, krze-
 wić się.
 Provin, *m.* latorośl, *f.*
 Province, *f.* prowincya, *f.* po-
 wiat, *m.*
 Provincial, *ale, a.* prowincyalny,
 powiatowy, — *m. f.* parafian-
 nin, *m.*
 Provincial, *m.* prowineyał, *m.*
 Provincialat, *m.* prowincyal-
 stwo, *n.*
 Proviseur, *m.* dozorca szkoły
 etc., *m.*
 Provision, *f.* dostatek, *m.* opa-
 trzenie, *n.* par —, tymczasem,
 do dalszej rozprawy. Provi-
 sions, *pl.* list, przywilej na
 godność kościelną, *m.*
 Provisionnel, *elle, Provisoire, a.*
 tymczasowy, poprzedni.
 Provisoire, *adj. m. et f. w są-
 dach* tymczasowy, do ostate-
 cznego wyroku.
 Provisoirement, *adv.* tymczaso-
 wie.
 Provocation, *f.* wyzywanie, po-
 budzenie etc., *n.*
 Provoquer, *v. a.* wyzywać, po-
 ruszać, pobudzać.
 Provoqueurs, *s. m. pl. w staroż.*
 szermierze przeciw innym szer-
 mierzom *Hoplomaques* zwa-
 nym w zbroy walczący, *v. Ho-
 plomaques.*
 Proxène, *s. m. w Lacedemonie*
 urzędnik przez króla wybierany
 do przyjęcia cudzoziemców.
 Proxénète, *m.* stręczyciel, ra-
 iący, *m.*
 Proximité, *f.* bliskość, *f.* powin-
 nowactwo, *n.*
 Proyer, *s. m.* gatunek przelo-
 tnego ptaka.
 Prude, *a.* zbyt grzeczny, skro-
 mny, — *f.* taka kobieta, *f.*

Prudemment, *adv.* roztropnie,
 przezornie.
 Prudence, *f.* roztropność, prze-
 zorność, *f.*
 Prudent, *ente, a.* mądry, rostro-
 pny.
 Pruderie, *f.* zbyteczna skro-
 mność, *f.*
 Prud'homme, *s. f.* prosta szcze-
 rość, poczciwość, baczność, u-
 waga, cnota.
 Prud'homme, *s. m.* człowiek wa-
 leczny, honorowy, poczciwy,
 — *w sądach* cechmistrz przy-
 sięgły, strażnik, celnik.
 Prune, *f.* śliwka, *f.*
 Pruneau, *m.* śliwka suszona, *f.*
 Prunelaie, *f.* sad śliwkowy, *m.*
 Prunelle, *f.* żrzenica, taruka, *f.*
 Prunellier, *m.* tará, *f.*
 Prunette, *s. f. w botanice* imie
 rodzaju owoców pestkowych,
 iako *wiśnie, śliwki, brzoskwini-
 nie etc.*
 Prunier, *s. m.* śliwa drzewo.
 Prurit, *s. m.* świerzb, świerzbie-
 nie ciała przemiiające bez krost.
 Prusse, *f.* Prusy, *pl.* — ssien,
 une, *a.* Pruski, Prusak, *m.*
 Prusse (bleu de), *s. m.* farba
 błękitna ze krwi wołowej kal-
 cynowaney ze saletrą etc. wy-
 dobyta.
 Prussiate, *s. m. w chemii* sól po-
 wstaająca z kombinacy kwasu
 pruskiego z zasadą iaką.
 Prussique, *adj. w chemii, acide* —,
 kwas pruski, czyli wodosinny,
 przez rozkład części organi-
 cznych, mających w sobie sa-
 letrorod wydobyty.
 Prylis, *s. f. w starożytn.* taniec
 woienny lacedemoński.
 Prytanat, *s. m.* dostojenstwo se-
 natora ateńskiego.
 Prytanée, *s. m.* ratusz ateński,
 obszerna budowa, w której
 zasiadał senat, i gdzie się u-
 czyły publiczne oraz inne od-
 bywały zgromadzenia, — *wzr.*
Francyi dom wychowania dzieci
 tych, którzy się oyczynnie za-
 służyli, *niegdyś collegium Lu-
 dwika wielkiego.*

Prytanes, *s. m. pl.* senatorowie ateńscy.
 Prytanide, *s. f. u* Greków wdo-
 wa ogień święty utrzymująca,
 iako *Westalki* w Rzymie.
 Prytanie, *s. f.* czas urzędowania
 senatorów ateńskich *Prytanes*
 zwanych.
 Psallete, *f.* szkoła, gdzie śpie-
 wać uczą, *f.*
 Psalmiste, *s. m.* psalmista, Da-
 wid.
 Psalmodie, *f.* śpiewanie psalmów,
 psalmowanie, *n.*
 Psalmodier, *v. n.* psalmy śpie-
 wać, psalmować.
 Psalterion, *m.* psalterz, *m.*
 Psauae, *m.* psalm, *m.*
 Psautier, *m.* psalterz, *m.*
 Psécas ou Psécade, *s. f. u* da-
 wnych Rzymian panua, garde-
 robna.
 Psélaphie, *s. f. w* medyc. nacie-
 ranie ręką części chorych.
 Psellion, *s. m. w* starożyt. pier-
 ściień, talizman na szyi no-
 szący się.
 Psellisme, *s. m. w* medyc. zaią-
 kanie się.
 Pséphophorie, *s. f. u* starożytn.
 sztuka liczenia płaskimi kam-
 myczkami.
 Pseudamantes, *s. f.* fałszywe ka-
 mienie.
 Pseudo-diptère, *s. m. w* star. świą-
 tynia mająca ośm kolumn na
 przodzie, tyleż z tyłu, a pię-
 tnaście z każdego boku.
 Pseudo-étoile, *s. f. w* astron.
 fałszywa gwiazda, meteor po-
 wietrzny nakształ gwiazdy.
 Pseudo-galbène, *s. f. w* minera-
 logii zynk siarczysty.
 Pseudomorphique, *adj.* mający
 postać, figurę fałszywą i zwo-
 dniczą.
 Pseudonyme, *a.* zmyślone imie
 mający.
 Pseudo-périptère, *s. m.* świąty-
 nia, które boku kolumny
 w mur są wpuszczone.
 Pseudo-prase, *s. f.* kwarc zie-
 lony, kamień półprzezroczysty.

Pseudo-prophète, *s. m.* fałszywy
 prorok.
 Pseudorexie, *s. f.* fałszywy głód.
 Psi, *s. m.* sówka, czyli greckie
psi, rodzaj motyla nocnego.
 Psilothre, *s. m.* lekarstwo spę-
 dzające włosy.
 Psoas, *s. m.* muszkuły biodrowe.
 Psoque, *s. m.* rodzaj owadu
 żyłkoskrzydłowego, drzewo
 gryzącego.
 Psora, *m. w* medyc. krostka świerz-
 biąca.
 Psorique, *a.* parszywy.
 Psorophthalmie, *s. f.* ból oczu
 połączony ze świerzbem i ma-
 temi krostami.
 Psychagoge, *s. m. u* dawnych
 Greków czarnoksiężnik dusze
 zmarłych wywołujący.
 Psychagogique, *adj. w* medyc.
 lekarstwo trzeźwiące, iako w le-
 targu, apoplexyi etc. — do ży-
 cia powracający.
 Psyché, *s. f. w* mitologii Psyche
 małżonka Kupidyna, — wiel-
 kie zwierciadło na osi w ra-
 mach utwierdzonej obracające
 się, w którym cała figurę wi-
 dzieć można.
 Psychologie, *s. f.* nauka o duszy.
 Psychomancie, *s. f.* wywoływa-
 nie dusz zmarłych i wieszczba
 z tego.
 Psychostasie, *s. f.* dochodzenie
 przeznaczenia, w którym *Mer-*
kury ważył na szali przezna-
 czenie dwojga bohaterów.
 Psychromètre, *s. m.* zimnomierz,
 Psycétique, *adj. w* medyc. od-
 świeżający.
 Psylle, *s. f.* kuglarze egipscy
 przypisujący sobie nieograni-
 czone panowanie nad wężami,
 które bez uszkodzenia biorą do
 rąk etc.
 Psyllium, *s. m.* płesznik roślina.
 Ptarmique, *s. f.* kichawiec ro-
 ślina.
 Ptarmique, *adj.* lekarstwo poru-
 szające kichawkę.
 Ptéride, *s. f. w* botanice v. Fou-
 gère.

- Ptérocarpe*, *s. m. w botanice* rośliny, w których strąk skrzydełkami błoniastym iest opatrzoney.
- Ptérodicères*, *s. m. pl.* owady skrzydlate po dwa rożki na głowie mające.
- Ptérophore*, *s. m.* kurier rzymski włócznią ozdobioną piórami noszący, — rodzaj owadu świerszczowego.
- Ptéropodes*, *s. m. pl.* rodzaj robaków nagich opatrzonych błoną do pływania.
- Ptérygion*, *s. m.* narość od kąta ocznego do błony rogowej rozciągająca się, — narość męsisista około piznocy u rąk i nog.
- Ptérygoide*, *adj. w anatomii* mówiąc o dwóch wypukłościach *sfenoidalney* czyli kliniastej kości do skrzydeł nietoperza podobnych.
- Ptilose*, *s. f.* wypadnienie brwi.
- Ptisane*, *s. f. v. Tisane.*
- Ptoxis*, *s. f. w medyc.* opadnięcie powieki górney.
- Ptyalagogue*, *adj. m. et f.* lekarstwo ślinę pedzące.
- Ptyalisme*, *v. Salivation.*
- Ptyas*, *s. m.* ou *Ptyade*, *s. f.* gatunek żmii według dawnego mniemania śliuż bez ukąszenia iadowite rany sprawujący.
- Ptysmagogue*, *adj. w medyc.* ślinienie wzbudzający.
- Puamment*, *adv.* smrodliwie, *fig. et fam.* *mentir* —, kłamać bezczelnie, oczywiście.
- Puant*, *ante*, *a.* smrodliwy, śmierdzący.
- Puant*, *m. fam.* śmierdziuch, gnóiek, *m.*
- Puanteur*, *f.* smród, *m.*
- Pubère*, *a.* dorosty, mężny.
- Puberté*, *f.* dorostłość, mężność, *f.*
- Pubescent*, *ente*, *adj. w botanice* puchowy, rośliny, których powierzchnia iskby puchem pokryta.
- Pubis*, *s. m. w anatomii*, *os pubis*, kość krokowa.
- Public*, *ique*, *a.* publiczny, powszechny, nietajny, wiadomy.
- Public*, *m.* publiczność, *f.* lud, *m. en —, ad.* publicznie.
- Publicain*, *m.* celnik, *m.*
- Publication*, *f.* obwieszczenie, *n.*
- Publiciste*, *m.* nauczyciel prawa publicznego.
- Publicité*, *f.* iawność, nietajność, *f.*
- Publier*, *v. a.* obwieścić, wywołać, wydać dzieło.
- Publiquement*, *adv.* publicznie, w obliczu, w przytomności wszystkich.
- Puce*, *f.* pchła, *f.*
- Puceau*, *m.* młodzieniec prawy, *m.*
- Pucelage*, *m.* paniństwo, młodzieństwo prawe, nieuaruszone, *n.*
- Pucelle*, *f.* dziewica prawa, ryba pewna, *la pucelle d'Orléans*, dziewica orleańska *Joanna Ark*, która pod panowaniem Karola VII. oswohodziła miasto *Orlean* przez Auglików obleżone.
- Puceron*, *s. m.* kwiatopsny, rodzaj owadu świerszczowego na roślinach znajdujący się.
- Puchot*, *s. m. v. Trombe.*
- Pudeur*, *f.* wstyd, *m.* wstydlliwość, *f.*
- Pudibond*, *onde*, *a.* wstydlivy.
- Pudicité*, *f.* skromność, czystość, wstydlliwość, *f.*
- Pudique*, *a.* skromny, czysty, wstydlivy.
- Pucé*, *s. f.* osnowa tkacza.
- *Puer*, *v. a. et n.* śmierdziec.
- Puéril*, *ile*, *a.* dziecinny.
- Puérilité*, *f.* dziecinność, *f.* dzieciństwo, *n.*
- Pugilat*, *m.* zapasy, *pl.*
- Puine*, *m.* krzak, *m.*
- Puiné*, *cé*, *a.* młodszy.
- Puis*, *ad.* potem.
- Puisage*, *m.* czerpanie, *n.*
- Puisard*, *m.* stek, splyw, *m.*
- Puiselles*, *s. f.* wielka Iyżka do czerpania i nalewania łożu na świece.
- Puiser*, *v. a. et n.* czerpać.
- Puisette*, *s. f.* gatunek czerpaczki do czerpania łożu.

- Puisoir, *s. m.* naczynie miedziane do czerpania saletry z kotła.
- Puisque, *c.* ponieważ, gdy.
- Puissamment, *adv.* potężnie, dzielnie, silnie, — wiele, bardzo, nadzwyczajnie.
- Puissance, *f.* moc, władza, siła, powaga, *f.*
- Puissant, *ante, a.* możny, mocny, silny.
- Puits, *m.* studnia, szyba, *f.*
- Pulluler, *v. a.* mnożyć się, krzewić się.
- Pulmonaire, *a.* do płuc należący, tyczący się.
- Pulmonie, *f.* suchoty, *pl.*
- Pulmonique, *a.* suchotny.
- Pulpe, *s. f.* mięsiśtość owocu między skórką i komórką, — rdzeń, szrodek wdnę całej rośliny zajmujący, — mięsiśtość zwierzęca, najlepsze mięso do iedzenia.
- Pulpeux, *euse, adj.* mięsisty.
- Pulsatif, *ive, adj.* douleur —, bicie pulsu bolesne.
- Pulsatille, Passe-flour, Coquelourde, *s. f.* sasanka *roślina.*
- Pulsation, *f.* bicie pulsu, *n.*
- Pulsiloge, *s. m.* instrument do mierzenia prędkości bicia pulsowego.
- Pulsimancie, *s. f.* w medycynie postrzeżenia z bicia pulsu czynione.
- Pulsion, *s. f.* w fizyce wzbudzenie ruchu w płynie sprężystym, iak np. w powietrzu.
- Pulvérin, *m.* proch do posypki, rożek do prochu, *m.* kropelki najmniejsze, *f. pl.*
- Pulvérisation, *f.* obrócenie, tłuczenie na proch, *n.*
- Pulvériser, *v. a.* obrócić, tłuć w proch, na proch, *fig.* zniszczyć, w niwecz obrócić.
- Pulvérateurs, *s. m. pl.* zwierzęta w piasku kąpiące się, — tarzające się.
- Pulvérent, *ente, adj.* w botan. pokryty puchem nakształt pyłu.
- Pulvinaire, *s. m.* małe posłanie, łóżko w świątyniach pogańskich dla bożków.
- Pumicin, *m.* olejek palmowy, *m.*
- Punais, aise, *a.* śmierzący z nosa.
- Punais, *m.* wrzód w nosie, *m.*
- Punaise, *f.* smród z nosa, *m.* pluskwa, *f.*
- Punch, *v.* Ponche.
- Pundit, *s. m.* uczeni indyjscy Braminowie, znaiomość języka *samskryckiego* posiadający.
- Punique, *adj. w hist. starożyt.* o Kartagińczykach, *guerre* —, wojna punicka, *foi* —, zła wiara, przewrotność.
- Punir, *v. a.* u-, karać.
- Punissable, *a.* kary godny.
- Punition, *f.* kara, *f.* karanie, *n.*
- Pupillaire, *a.* sieroci.
- Pupillarité, *f.* nieletność, małoletność, *f.*
- Pupille, *f.* źrenica, *f.*
- Pupille, *m. et f.* sierota, małoletni etc., wychowaniec, *m.*
- Pupitre, *m.* pulpit, *m.*
- Pupue, *f.* dudek, *m.*
- Pupuller, *v. n.* wrzeszczeć iak dudek.
- Pur, pure, *a.* czysty, szczerý, niesfażowany, niewinny, sam.
- Puraque, *f.* ryba elektryczna, *f.*
- Pureau, *s. m.* część nieprzykryta dachówki na dachu położoney.
- Purée, *f.* grochówka, *f.*
- Purement, *ad.* czysto, tylko.
- Pureté, *f.* czystość, szczeróść etc., skromność, *f.*
- Purette, *f.* piasek czerwonawy, który magnes iak żelazo ciągnie, *m.*
- Purgatif, *ive, a.* purgujący.
- Purgatif, *m.* lekarstwo na laxans, *n.*
- Purgation, *f.* czyszczenie, *n. v.*
- Purgatif, Purgations, *pl.* miesiarczka, *f.*
- Purgatoire, *m.* czyściec, *m.*
- Purge, *f.* czyszczenie rzeczy od powietrza zarażonych, *n.*
- Purgeois, *s. m. pl.* kadzie piaskiem napełnione, przez które woda do rur spływając czyści się.
- Purger, *v. a.* prze-, czyścić, purgacją dadź, se —, r. czyścić się, purgacją brać, *fig.* czyścić się, usprawiedliwiać się.

- Purgerie, *s. f.* blech, gdzie cukiery czyszczą i biela.
- Purification, *s. f.* czyszczenie, w chemii pławienie kruszców, w medyc. czyszczenie krwi, — święto Gromniczney N. P. M. — oczyszczenie w starym zakonie.
- Purificateur, *s. m.* puryfikaterz, chusteczka do ocierania kielicha i palców przy Mszy.
- Purifier, *v. a.* czyścić, pławić.
- Purisme, *m.* czystość zbyteczna języka.
- Puriste, *m.* zbytecznie o czystość języka troskliwy.
- Puritans, *s. m. pl.* Purytanie, kalwiniści angielscy, biskupiey władzy nie uznający.
- Puritanisme, *s. m.* nauka purytanów.
- Purpurin, *ine, a.* purpurowy.
- Purpurine, *s. f.* kruszec z żywem srebrem rozczyniony do pozłoty, albo pobielenia.
- Purulence, *s. f. w medyc.* supuracja, ropienie się rany etc.
- Purulent, *ente, a.* ropisty.
- Pus, *m.* ropa, *f.*
- Pusillanime, *a.* trwożliwy, lękliwy.
- Pusillanimité, *f.* trwożliwość etc., *f.*
- Pustule, *f.* kostka nabrzmiąta, *f.*
- Putain, *f.* nierządnicza, wszetecznicza.
- Putanisme, *s. m.* nierząd wszetecznych kobiet.
- Putassier, *m.* wszetecznik, *m.*
- Putatif, *ive, a.* mniemany.
- Pute, *s. f. v.* Putain.
- Putéal, *s. m. w starożyty.* przykrycie studni w mieyscu tém, gdzie piorun uderzył.
- Putois, *m.* łasica, *f.*
- Putput, ou Pupu, *s. m. v.* Huppe.
- Putréfaction, *f.* zgniłość, *f.*
- Putréfait, *aite, a.* zgniły.
- Putréfier, *v. a.* zgnoić co, se —, *r. z-*, guić.
- Putride, *a.* zgniły.
- Pyanepsies, *s. f. pl.* święta atenijskie na cześć Apollina.
- Pycnite, *s. f. w mineralogii* szerl, kamień z rodzaju berylu.
- Pycnostyle, *s. m.* budowa o bardzo gęstych kolumnach, — gęste filarowanie.
- Pygnotique, *adj. w medyc.* zgęszczający, iako krew, humory etc.
- Pygargue, *s. m.* gatunek orla z białym ogonem.
- Pyginée, *m. et f.* karzeł, *m.* karlica, *f.*
- Pylagores, *s. m.* deputowani, posłowie miast greckich na sejm.
- Pylées, *s. f. pl.* zgromadzenie Amfiktyonów w cieśninie Termopilskiej.
- Pylore, *s. m. w anatomii* otwór spodni żołądkowy, przez który pokarmy do kiszki wchodzą.
- Pyose, *s. f. w medyc.* ropienie oczu.
- Pyoulque, *s. m. v.* Pyulque.
- Pyraconthe, ou Pyracantha, *s. m.* bukszan ościsty roślina.
- Pyrale, *s. f.* rodzaj owadu motylowego.
- Pyramidal, *ale, a.* piramidalny, graniastosłupowy.
- Pyramide, *f.* piramida, graniastosłup, *m.*
- Pyrauste, *s. m.* gatunek motyla co wsrzęd dnia do ognia się nęci i w nim ginie.
- Pyrétique, *adj. w medyc.* lekarstwo przeciwgorączkowe.
- Pyrétologie, *s. f.* nauka o gorączkach.
- Pyrexie, *s. f. w medyc.* gorączka symptomatyczna, która początek swój z inney zasięga choroby i ma iey symptomata.
- Pyrique, *adj.* ogniowy, — do sztucznych ogniów należący.
- Pyrite, *f. w mineralogii* pirit, kombinacja siarki z iakimkolwiek metalem, — siarczyk żelazny.
- Pyriteux, *ense, a.* piritowy, piritu własności w sobie mający.
- Pyritologie, *s. f.* opisanie piritów.
- Pyrobole, *s. m.* machina staro-

- żytna woienna do rzucania zapalonych dzirydów.
- Pyroboliste, *m.* puszkarz, feierwerkier, ten co sztuczne ognie robi.
- Pyrolatrie, *s. f.* adoracya ognia.
- Pyrole, *s. f.* gruszyczka rośl.
- Pyro-ligneux (*acide*), *w chemii s. m.* kwas z roślin wydobyty.
- Pyro-lignite, *s. m. w chemii* sól powstająca z kombinacyi kwasu roślinnego z zasadą iaką.
- Pyrologie, *s. f.* rozprawa o ogniu.
- Pyromance, Pyromancie, *s. f.* wieszczba przez ogień.
- Pyromaque, *adj.* krzemień, skałka do fuzyi.
- Pyromètre, *s. m.* ogniomierz, instrument do mierzenia siły ognia, iego działania i skutków.
- Pyro-mucite, *s. m. w chemii* sól powstająca z kombinacyi kwasu zwierzęcego i zasady iakiey.
- Pyro-muqueux, *adj. w chemii acide* —, kwas z istot wodnistych zwierzęcych i gumm wydobyty.
- Pyronomie, *s. f.* nauka o użyciu ognia w działaniach chemicznych.
- Pyrophage, *s. m.* kuglarz ogień połykający.
- Pyrophane, *adj. w mineralogii* kamień za zbliżeniem do ognia kolor odmieniający.
- Pyrophore, *s. m.* pyrofor, mieszanina siłku, miodu lub mąki ztopiona razem, w powietrzu sama przez się zapalająca się.
- Pyroscopie, *s. f.* v. Pyromancie.
- Pyrosophie, *s. f.* mądrość, nauka o ogniu, chemia.
- Pyro-tartareux, *adj. w chemii acide* —, kwas winny, — kwas z winnego kamienia.
- Pyro-tartrite, *s. m. w chemii* sól powstająca z kombinacyi kwasu winnego z zasadą iaką.
- Pyrotechnie, *s. f.* nauka użycia ognia, — sztuka robienia feierwerków i wszelkich woiennych ogniów.
- Pyrotechnique, *adj.* do tey nauki należąca.
- Pyrotique, *v.* Caustique.
- Pyróxène, *s. m. w mineralogii* szerl wulkaniczny, kamień.
- Pyrrhique, *s. f. u starożyt* tanciec woienny w pełney zbroi, — *s. m.* gatunek wiersza greckiego i łacińskiego.
- Pyrrhonien, *m. u dawnych Greków* Pirronista, sekta filozofów o wszystkiém powątpiewających, — *fig.* powątpiewacz.
- Pyrrhonisme, *m.* powątpiewanie o wszystkiém.
- Pyrséphore, *s. m. w starożytn.* ten co w czasie świąt ognie roznosił, iako lampy, pochodnie etc.
- Pythagoriciens, *s. m. pl.* Pitagoreyzykowie, uczniowie Pitagoresa, sekta tych filozofów, — *table de Pythagore*, tablica Pitagoresa do mnożenia liczb pojedynczych.
- Pythagorisme, *s. m.* nauka Pitagoresa.
- Pythie, *s. f.* Pitya, kapłanka wyroczeni Delfickiey w kościele Apollina.
- Pythonisse, *s. f. u starożytn.* toż samo co *Pythie*, *fig.* wróżka, czarownica.
- Pyulque, *s. m.* instrument chirurgiczny w kształcie sereugi do wydobywania materyi ropiastej z ran.
- Pyxiantha, *s. m.* bukszpan ościisty roślina.
- Pyxidule, *s. f. w botanice* torebka nasienna, — *główka w układzie Linneusza.*

Q.

- Quadragénaire, czterdziestoletni.
 Quadragésimal, ale, *a.* czterdziestodniowy, wielkopostny.
 Quadragésime, *f.* dimanche de la —, niedziela wstępna, *f.*
 Quadran, *v.* Cadran.
 Quadrangle, *m.* czworogran, *m.*
 Quadrangulaire, *a.* czworograniasty.
 Quadrat, *s. m.* w drukarni kwadrat drukarski do wypełnienia miejsca próżnego między słowami.
 Quadratin, *s. m.* kwadracik drukarski mniejszy, *v.* Quadrat.
 Quadratique, *adj. w algebrze*, équation —, zrównanie drugiego potęgi.
 Quadratoriste, *s. m.* malarz architektoniczny, ścienny.
 Quadrature, *s. f.* obrócenie jakiegokolwiek figury z linii krzywych złożonej na kwadrat.
 Quadre, Quadrer, *v.* Cadre, Cadrer.
 Quadriennial, *v.* Quatriennial.
 Quadrifolium, *m.* gatunek koniuczyny, *f.*
 Quadrigé, *s. m.* u starożytn. wóz w kształcie konchy na dwóch kołach, na cztery konie poręcz.
 Quadrijugué, *ée*, *adj. w botanice* o liściach skupione czterolistkowe na jednym ogonku.
 Quadrilatère, *adj. w teometrii* czworoboczny.
 Quadrille, *m.* lomber we cztery osoby, *m.*
 Quadrinôme, *s. m.* w algebrze wielkość ze czterech terminów złożona.
 Quadrupartit, *ite*, *a.* na cztery części podzielony.
 Quadriphyllé, *adj. w botanice* calice —, kielich czterolistny.
 Quadrirème, *s. f.* galera starożytna o czterech rzędach wiosł.
 Quadrisolce, *adj. v.* Quadrupède.
 Quadrissyllabe, *a.* czworosyllabuy.
- Quadrumanes, *s. m. pl. w hist. nat.* zwierzęta czwororęczne.
 Quadrupède, *a. et m.* czworonogi, zwierzę czworonogie, *n.*
 Quadruple, *a.* czwórnasobny, — *m.* czwórnasób, *m.*
 Quadrupler, *v.* *a.* czwórkować, cztery razy brać, — *n.* w czwórnasób się rozmnożyć.
 Quai, *m.* przybrzeże, *n.*
 Quaiage, *s. m.* cło od towarów na pobrzeżu wyładowanych.
 Quaique, *f.* bat do towarów, *m.*
 Quaker, ou Quacre, *s. m.* Kwakrowie, sekta w Anglii przez Jerzego Foxa w 1650 r. założona.
 Quakerisme, *s. m.* religia, nauka Kwaków.
 Qualificateur, *s. m.* referendarz w duchownych sądach.
 Qualification, *f.* tytułowanie, *n.* własność, *f.*
 Qualifié, *ée*, *a.* znaczny, sławny.
 Qualifier, *v.* *a.* (qq. albo qc. de...) tytułować, mianować, nazywać, se —, *r.* tytułować się, udawać się za....
 Qualité, *f.* własność, *f.* przymiot, stan, tytuł, *m.*
 Quamoclit, *s. m.* iasmin czerwony amerykański.
 Quand, *ad. et c.* gdy, kiedy, gdyby, choćby, chociażby.
 Quanguan, *s. m.* hałas, trwoga w rzeczy niewartej tego.
 Quant, *prp.* (à...) co do, względem, co się tycze.
 Quantes, *a. f. pl.* toutes et — fois, albo toutes fois et —, iak często, ie razy.
 Quantième, *a.* który, — *m.* data, *f.* dzień, *m.*
 Quantité, *f.* wielość, wielkość, moc, siła, *f.* T. iloczas, *m.*
 Quap-cotol, *s. m.* kukawka meksykańska.
 Quarantaine, *f.* czterdzieści, post, czas czterdziestodniowy, *m.*
 Quarante, *a.* czterdzieści.

Quarantener, *s. m.* powróż rybacki potrójny.

Quarantie, *s. f.* trybunał wenecki.

Quarantième, *a.* czterdziesty.

Quarationer, *v. a. u ci słów* ociosywać krawędzie u balek, słupów etc.

Quarré, etc. *v.* Carré, etc.

Quart, *m.* ćwierć, czwarta część, *f.*

Quart, arte, *a.* czwarte, fièvre quarte, *v.* Quartaine.

Quarts, *pl.* skrzyńki sosnowe do przewozu rozynek, — beczutki do śledzi.

Quartaine, *a. f. fam.* fièvre —, czwartaczka, kwartaczka, *f.*

Quartanier, *s. m.* dzik czteroletni.

Quartation, *s. f.* kwartacya, mieszanie jednej części złota ze trzema częściami srebra.

Quartaut, *s. m.* czwarta część kufy, oxeftu.

Quarte, *f.* kważa, miara i naczynie do napoiów, *u fechtmistrza* kwarta, sztych pewny, — kwarta w muzyce, — cztery karty kosterskie w rzędzie, — czwarta część półkuli ziemskiej, — *w prawie* część czwarta dziedzictwa, — *entendre la tierce et la quarte*, dobrze robić szpada, dobrze fechtować, — *canonique*, w prawie duchowném, pokładue, pogrzebowe dla plebana od parafiana swego w innej parafii pochowanego, — *falcidie, quarte falcidienne*, część czwarta dziedzictwa dla dziedzica testamentowego, którą testamentarz legatami uszczuplić niepowinien, — *quarte trebelliane* albo *trebelline*, część czwarta dziedzictwa dla dziedzica testamentowego, gdy komu innemu dziedzictwo oddadź jest obowiązany.

Quartenier, *Quartinier, s. m.* kwartalny, urzędnik policyjny kwartału miejskiego.

Quarter, *v. n. u furmana* okładą, to jest nie na koleci iechać,

— *u fechtmistrza* umknąć się razowi obrotem.

Quarteron, *m.* czwarta część od sta, ćwierć funta, *f.*

Quartier, *m.* ćwierć, ćwierć roku, kwatera, kwadra xiężyca, *f.* kwartał, *m.* stanowisko, sąsiedziwo, *n. fig.* pardon, *m.* miłosierdzie, *n. à —*, *ad.* na ustroniu, o podał.

Quartiers, *pl.* obie strony kopyta końskiego, — klapy boczne u siodła, — sztabka złota półtora cala długa, cal szeroka i pół linii gruba, do klepania, — odłam kamienia łupnego w kopalni.

Quartier-maitre, *s. m.* dozorca pompy okrętowej, — kwatermistrz wojskowy.

Quartier-m stre, *m.* kwatermistrz u regimentu cudzoziemskiego zaciągu.

Quartz, *s. m.* kwarc, kamień z rodzaju krzemienitych.

Quasi, *ad. fam.* prawie, niemal.

Quasimodo, *m.* niedziela przewodna, biała, *f.*

Quaternaire, *a. nombre —*, liczba 4, liczba poczwórna, *f.*

Quatorzaine, *s. f. w prawie* czternaście dni.

Quatorze, *a.* czternaście.

Quatorzième, *a.* czternasty.

Quatrain, *m.* strofa ze czterech wierszów, *f.*

Quatre, *a.* cztery, — *m.* czwartka, *f.*

Quatre-temps, *m.* kwatember, suche dni, *m.*

Quatre-vingts, *a.* ośmdziesiąt.

Quatre-vingt-dix, *a.* dziewięćdziesiąt.

Quatre-vingt-dix-neuvième, *a.* dziewięćdziesiąty.

Quatre-vingtième, *a.* ośmdziesiąty.

Quatrième, *a.* czwarty, — *m.* czwarta część, *f.* czwarte piętro, *n.*

Quatrièmement, *ad.* poczwarte.

Quatriennial, *ale, a.* czteroletni.

Quatto, *s. m.* gatunek małpy surynamskiej.

- Quatnor, *s. m.* kwartet muzyczny.
- Quayage, *s. m.* cło od towarów, na pobrzeżu składanych.
- Que, *pr. et c.* który, którego, którą, które, co, co, iak, czemu, po co, na co, iak, od, nad, że, żeby, aby, niech, niechay.
- Quel, elle, *pr.* iaki, który, co za.
- Quelconque, *prp.* iakikolwiek, ktokolwiek, ne —, żaden, bynajmniej.
- Quellement, *ad. fam.* tellement —, iako, tako, ani źle, ani dobrze.
- Quelque, *pr.* iaki, którykolwiek, *pl.* kilka, —... que, którykolwiekby, iakikolwiekby, niech będzie iak..., — chose, *v.* Chose, — part, gdziekolwiek, dokądkolwiek, — *ad.* około.
- Quelquefois, *ad.* czasem.
- Quelqu'un, une, *pr.* ieden, pewien, kto, ktoś, którykolwiek, *pl.* niektórzy, niektóre, kilka.
- Quémander, *v. n.* potajemnie żebrać.
- Quémendeur, *m.* —euse, *f.* żebrak potajemny, *m.*
- Qu'en-dira-t-on, *m.* myślenie, gadanie ludzi o czém, *n.*
- Quénia, *s. m.* ieżozwierz afrykański.
- Quenotte, *f. fam.* żabek u dziecięcia, *m.*
- Quenouille, *f.* kądziel, *f.*
- Quenouillée, *f.* kądziel pełna czego, *f.*
- Quenouillette, *f.* kądziel mała, *f.*
- Querelle, *f.* spór, *m.* sprzeczka, *f.*
- Quereller, *v. a. et n.* klócić się, spór wieśdź, swarzyć się.
- Querelleur, euse, *a.* swarliwy, — *m. f.* zwadźca, *m.*
- Quèrimonie, *s. f.* skarga do sądu duchownego prosząc aby monitoria wydane były.
- Quérir, *v. a.* aller —, iśdź po co, venir —, przyśdź po co, — envoyer —, posłać po co.
- Questeur, *m.* podskarbi, *m.*
- Question, *f.* zapytanie, zadanie, *n.*
- Questionnaire, *m.* katownik, *m.*
- Questionner, *v. a.* za-, pytać się, wypytywać się.
- Questionneur, *m.* —euse, *f.* pytaacz, wypytywacz, *m.*
- Questure, *f.* podskarbstwo, *n.*
- Quête, *f.* śladowanie etc., zbieranie iałmużny, *n.* kwesta, *f.*
- Quêter, *v. a. et n.* śladować, śledzić, ślakować, iałmużnę zbierać, żebrać.
- Quêteur, *m.* euse, *f.* kwestarz, *m.*
- Queue, *f.* ogon, kuper, dyszel u wiatraka, korzonek, harcapy, ogon u sukni, *m.* laska do bilardu, osetka, miara wielka do wina, *f.*
- Queurse, *s. f.* osła, kamień szlifierski, którym garbarze skóry oskrobiają.
- Queux, *m. v.* Cuisinier.
- Qui, *pr.* który, która, które, co, kto.
- Quia (à), *fam.* être—, nie módz nic więcej odpowiedzieć, przemówić.
- Quibus, *s. m.* avoir du quibus, mieć pieniądze, bydź bogatym.
- Quiconque, *pr.* każdy, ktokolwiek, kto.
- Quidam, Quidane, *s. m.* et *f.* pewny, pewna osoba.
- Quiescente, *adj. w chemii,* affirmative —, powinowactwo spoczynkowe.
- Quiet, ète, *adj.* spokojny, cichy, nieruchomy.
- Quietisme, *s. m.* kwietyzm, nauka kwietystów.
- Quiétiste, *s. m.* kwietysta, który całą doskonałość chrześcijańską na spoczynku, czyli nieczynności duszy zakłada.
- Quietude, *s. f.* spokojność, pokój na umyśle.
- Quignon, *m. fam.* glen, *m.* sztuka wielka chleba, *f.*
- Quilboquet, *s. m.* wegielnica mała stolarska.
- Quillage, *s. m.* droit de —, cło okrętowe w portach francuzkich.
- Quille, *f.* kregiel, *m.*
- Quiller, *v. a.* kreglami do kul rzucić.

Quillette, *f.* wierzba do sadzenia, *f.*
 Quillier, *m.* kręgielnia, *f.*
 Quillon, *s. m.* krzyż u szpady w giefesie.
 Quillot, *s. m.* miara zbożowa wschodnia.
 Quin, *s. m.* w żupach solnych staw przy podniesieniu morza napełniający się.
 Quinaire, *s. m.* medale najmniejsze starożytne.
 Quinaud, *aude, a. fam.* zawstydzony, pomieszany.
 Quincaille, *f.* różne sprzęty, towary żelazne, miedziane, mosiężne, *pl.*
 Quincaillerie, *f.* drobne towary żelazne etc., *pl.* handel takiowy, *m.* —llier, *m.* handel taki mający.
 Quincajou, ou Kinkajou, *s. m.* kot dziki amerykański.
 Quinconce, *s. m.* sadzenie drzew ogrodowych w szachownicę.
 Quindécagone, *s. m.* w *ieometryi* piętnastokąt, figura piętnaście kątów i tyleż boków mająca.
 Quindécemvirs, *s. m. pl.* w *starożytn.* urzędnicy rzymscy w liczbie piętnastu, co igrzysk i xiąg sybilskich pilnowali.
 Quine, *s. m.* dwie piątki na kostkach.
 Quinette, *s. f.* gatunek kamlotu, — laska dębowa do podpierania się.
 Quinola, *s. m.* kinal, walet, niżnik czerwieny w niektórych grach.
 Quinquagénaire, *a.* pięćdziesiątletni.
 Quinquagésime, *f.* niedziela za-pustna, *f.*
 Quinquatries, *s. f. pl.* święta u dawnych Rzymian na cześć Minnerwy.
 Quinqué, *s. m.* kwintet muzyczny.
 Quinquenelle, *s. f.* w *prawie* moratorium pięcioletnie sądow-nie dozwolone.
 Quinquéanal, *ale, a.* pięcioletni, pięćletni.
 Quinquennium, *s. m.* czas pię-

cioletni do nauk akademickich, bez którego duchowny pewnych godności otrzymać nie może.
 Quinquenove, *s. f.* gra pewna w kostki.
 Quinquéporte, *s. m.* gatunek sieci rybackiej z pięcią otworów.
 Quinquercce, *s. m.* w *starożytn.* ubieganie się o nagrodę szermierzy w pięciu rozmaitych walkach iednego dnia odbytych.
 Quinquèrème, *f.* galera o pięciu rzędach wiosł, *f.*
 Quinquina, *m.* china, *f.*
 Quinquinatiser, *v. a.* dawać do zażycia chinę.
 Quint, *a.* piąty, — *m.* piąta część, *f.*
 Quintadiner, *v. n.* o *piszczałkach organowych* dwa głosy razem wydawać, zadzierać, brzmieć iak kwinta.
 Quintaine, *s. f.* słup w ziemię wkopany albo posąg, około którego różne ćwiczenia odbywano na koniu, rzuciając dzi-rydem, strzelając z pistoletu, rąbiąc pałaszem etc.
 Quintal, *m.* centnar, *m.*
 Quintau, *m.* mendel, *m.* kupa snopów, wiązek drew, *f.*
 Quinte, *f.* kwinta, piąta, *f.* gatunek skrzypców wielkich, *pl.* dziwactwo, *n.* krnąbrność, *f.* kaszel suchy, *m.*
 Quinte-feuille, *s. f.* pięciornik, pięćlistnik *roślina*.
 Quintelage, *s. m.* ładunek okrętowy, ballast albo gruby piasek i kamienie dla równowagi okrętu kładzione.
 Quinter, *v. a.* piątnem, stępem piątnować, znaczyć, cechować (złoto, srebro).
 Quintessence, *f.* sam wybór, *m.* sama treść, *f.*
 Quintessencier, *v. a.* kwintessen-cyą z czego wyciągać, *fig.* mędrkować, subtelizować, roz-trząsać.
 Quinteux, *euse, a.* dziwny, krnąbrny.

- Quintil, *adj. w astronomii*, — *aspect*, położenie dwóch planet na 72 stopnie czyli piątą część zodyaku oddalonych od siebie.
- Quintille, *s. m.* grą w lombra w pięciu.
- Quintuple, *a.* pięcioraki.
- Quintupler, *v. a.* pięć razy powtórzyć, — przez pięć rozmnożyć.
- Quinzain, *m.* (graiąc w piłkę) 15 z obu stron.
- Quinzaine, *f.* liczba 15, *f.* dwa tygodnie, *pl.*
- Quinze, *a.* piętnaście, piętnasty, *m.*
- Quinzième, *a.* piętnasty, — *m.* piętnasta część, *f.*
- Quiossage, *s. m.* tarcie skór osła.
- Quiosse, *s. f.* osła garbarska do tarcia skór.
- Quiosser, *v. a.* skóry osła trzeć.
- Quipos, *s. m. pl.* wiązania, węzki na sznurkach, które *Peruwianie* wiazali dla pamięci o ważniejszych wypadkach, i z których iak w wiązce czytali.
- Quiproquo, *s. m.* omyłka, błąd, branie iednego za drugie.
- Quirinales, *s. f. pl.* święta rzymskie na cześć *Romulusa*.
- Quirinus, *s. m.* Kwirinus, bożek dawnych *Sabinów* pod postacią topora albo włóczni.
- Quiris, *Quirita*, *s. f.* przezwisko bogini *Junony*.
- Quis, ou Quisse, *s. m.* piryt siarczasty.
- Quittance, *f.* kwit, *m.* kwitacya, *f.*
- Quittancer, *v. a. z-*, kwitować, kwit dadź.
- Quitte, *a.* wolny, kwita.
- Quittement, *adv. w sądach* bez długów.
- Quitter, *v. a.* opuścić, porzucić, odejść, złożyć, puścić, oddać, nie zażywać więcej, ustąpić, uwolnić, odpuścić, *z-*, kwitować.
- Quitus, *s. m.* rachunek zakwitowany.
- Qui-va-là, qui-vive? kto tam? kto idzie?
- Quoailer, *v. n. o koniu* machać ogonem.
- Quocolods, *s. m.* gatunek marmuru, który na szkło przetapiają.
- Quoggelo, *s. m.* krokodyl afrykański.
- Quoi, *pr. co*, iako, de —, o czym, czém, z czego, z kąd, *fig.* sposób, *m.* maiętność, *f.*
- Quoique, *c.* choć, chociaź.
- Quolibet, *m.* żart głupi, *m.*
- Quote, *adj.* część przypadająca na każdego z ogóluey iakiey summy.
- Quotidien, *enne, a.* codzienny, powszedni.
- Quotient, *m.* T. iloraz, *m.*
- Quotité, *f.* kwota, część, *f.* dział, *m.*

R.

- Rabâchage, *m. fam.* częste powtarzanie w mówieniu, *n.*
- Rabâcher, *v. n. fam.* często się powtarzać.
- Rabâcheur, *m.* —euse, *f. fam.* często rzecz iedną opowiadający, powtarzający.
- Rabais, *m.* zmniejszenie, zniżenie, *n.*
- Rabaissement, *m.* zniżenie, pomniejszenie ceny, *n.*
- Rabaïsser, *v. a. z-*, unżyć, schylić, spuścić, *z-*, umniejszyć, *fig.* upokorzyć, — *n.* stanąć, upadać, na dół iść.
- Raban, *s. m. u rybaków* powrót iednymkońcem do sieci a drugim do zatopionego kamienia przy-

wiązany, — w maryn. końce rozmaitych lin okrętowych, — stryczek ze starych lin.
 Rabaner, *v. a. w maryn.* stryczkami co wiazać.
 Rabat, *m.* kołnier, *m.*
 Rabatage, *s. m.* czesanie wełny, oczyszczanie.
 Rabat-eau, *s. m. u szlifierza* kawałek kapelusza etc. nad osłą przymocowanego dla zatrzymania wody.
 Rabat-joie, *m.* przerywacz uciechy, *m.*
 Rabattre, *v. a. u-*, zniżyć, spuścić, zwiesić, zbić, przyprasować, zwalić powtórnie, potrącić, wytrącić, spuścić taniej, — *n.* odbić (graiąc w kregle), — *n. et se —, r.* niespodzianie w inszą stronę się zwrócić, inszą drogę obrać.
 Rabattu, *ue, par. pass. et adj.* znizony, spuszczone, zwieszony, — ztępiony.
 Rabbin, *m.* rabin, *m.*
 Rabbinage, *m.* (z pogardą) pisma rabinów, czytanie tychże, *n.*
 Rabbinique, *a.* rabiński.
 Rabbinisme, *m.* nauka rabinów, *f.*
 Rabbiniste, *m.* naśladowca rabiński, *m.*
 Rabdoïde, *adj.* do różgi albo prącia podobny, — w anatomii szew drugi w kości głowicy.
 Rabdombance, *s. f.* mniemana wieszczba z różeg albo prętów.
 Rabêtir, *v. a. fam.* tępić, głupim czynić, — *n.* zgłupieć, stępieć.
 Râble, *m.* krzyż, *m.* lędźwie u zaiąca, królika, *pl.* kosiór, *m.* grzebło mularskie etc., *n.*
 Râbles, *pl.* poprzeczne balki w okręcie, do których się deski przybiiają.
 Râbler, *v. a. w hutach szklanych* podniecać ogień kosiorem, — poprawiać w piecu.
 Râblu, *ue, a.* w krzyżu szeroki, *fam.* pleczysty.
 Râblure, *s. f.* fuga w balce do

wprawienia końców tarcicowych.
 Rabobeliner, *v. a. fam.* niekształtnie łątać.
 Rabonnir, *v. a.* poprawić, polepszyć, — *n.* poprawić się, polepszyć się (o winie).
 Rabot, *m.* hebel, pocisk, *m.* v. Rable.
 Raboter, *v. a.* heblować.
 Raboteur, *s. m.* cieśla cogzemy, lisztwy i inne powierzchowne ozdoby dorabia.
 Raboteux, *euse, a.* sękowaty, nierówny, chropowaty.
 Rabotier, *s. m. w mennicy* stoł żłobkowany, na którym kutą monetę zaokrąglaią.
 Rabougri, *ie, a.* skrzywiony, niewyrośły, *fig.* niedorośły, karłowaty.
 Rabougriir, *v. n. et se —, r.* nie wyrosnąć, skrzywić się.
 Rabouillère, *f.* iama królików, *f.*
 Rabouquin, *s. m.* gitara u Florentotów.
 Raboutir, *v. a. fam.* zszyć, złątać.
 Rabrouer, *v. a. fam. (qq.)* ofuknąć kogo, oburzyć się na kogo.
 Racages, *s. f. pl. w marynarce* raki, gałki na sznurze około órzodka masztowego dla łatwiejszego kierowania drągami żaglowemi.
 Racaille, *f.* gołota, *f.* łaydactwo, *n.* odrzutek, *m.*
 Racambeau, *s. m. w marynarce* refa wielka żelazna drąg masztowy z masztem zwieraiąca.
 Raccomodage, *m.* łatanie, *n.* zapłata od tego, rzecz łatana, *f.*
 Raccomodement, *m.* pogodzenie, *n.* zgoda, *f.*
 Raccomoder, *v. a.* łątać, naprawić, po-, wprawić, pogodzić, se—, *r.* po-, zgodzić się.
 Raccomodeur, *m.* — *euse, f.* łątacz, *m.*
 Raccordement, *s. m. w archit.* połączenie dwóch ciał, dwóch powierzchni w równy wysokości, — połączenie nowej budowy ze starą.
 Raccorder, *v. a. w archit.* po-

łączyć dwie budowy, dwie powierzchni etc., *w malarstwie* kończyć malowidło, dodawać harmonii w kolorycie, *w muzyce* stroić nanowo instrument, — *fig.* pogodzić dwie osoby.

Raccoupler, *v. a.* znowu zesforować, zsprzęgać.

Raccourci, *m.* summarysz, *m.*

Raccourcir, *v. a.* skracać.

Raccourcissement, *m.* skrócenie, *n.*

Raccours, *m.* zstępowanie się sukna w farbie, *n.*

Raccoutrement, *m.* łatanie etc, *n.*

Raccôûtrer, *v. a.* naprawiać, zszyć, nanowo łątać.

Raccôûtreur, *m.* — cuse, *f.* łątacz, *m.*

Raccoutumer (se), *v. r.* (*à qc.*) przyzwyczaić się znowu do czego.

Racrocher, *v. a.* zawiesić znowu, se —, *r. fig. fam.* znowu się pogodzić, znowu się przyczepić, przypochlebić się.

Racrocheuse, *f. fam.* nierządnicą, co się do każdego przyczepia, *f.*

Race, *f.* ród, rodzaj, dom, *m.* pokolenie, plemię, *n.*

Racer, *v. n.* tego samego rodzaju ptaki wylęgać.

Rachalander, *v. a.* nowych kupców nastęrczyć.

Rachat, *m.* odkupienie, wykupienie, *n.*

Rache, *f.* *w żupach solnych* miara pięćdziesiąt funtów soli obeymniająca, ustoiny mazi albo smoły rzadkiey.

Racher, *v. a.* kończyć haftowanie.

Rachetable, *a.* odkupny, wykupny.

Racheter, *v. a.* odkupić, wykupić, opłacić.

Rachever, *v. a.* namaczać świece w roztopionym łożu po raz ostatni.

Rachialgie, *s. f.* kolka malarska roślinna.

Rachisagre, *s. f.* *w medycynie* rodzaj podagry w pacierzowej kości.

Rachitis, *m.* angielska choroba, *f.* — tique, *a.* taką chorobę mający.

Rachitisme, *s. m.* choroba zboża.

Rachosis, *s. m.* *w medycynie* rozwolnienie skóry nosznego worka.

Racinage, *m.* farba z łąszczyz, z kory etc. orzechów, *f.*

Racinal, *s. m.* *u cieślów* próg, przycieś we wrotach słozowych, — gruba sztuka drzewa, balka co podpieraiaća.

Racinaux, *pl.* — *de grue*, podstawk, noga u kafaru, — *d'écure*, podpory pod łożem w stayni, — *de comble*, przyciesi w fundamencie z palów.

Racine, *f.* korzeń drzew, roślin, — *w medyc.* korzeń włos, paznogcia, zęba, wrzodu, — *w grammat.* słowo pierwotne, od którego inne pochodzą, *w arytmetyce*, — *carree d'un nombre*, pierwiastek kwadratowy, liczba sama przez się rozmnożona, będąca mnogości

tey pierwiastkiem, iako liczba 3 jest pierwiastkiem 9, *la racine cube* ou *cubique*, pierwiastek kubiczny czyli sześcienny, liczba przez kwadrat teyże liczby rozmnożona, będąca mnogości tey pierwiastkiem, iako liczba 3 jest pierwiastkiem 27.

Raciner, *v. a.* et *n.* wkorzeń się, łąszczyzną etc. orzechową farbować.

Rack, ou Arack, *s. m.* arak, wódka tega, ze soku trzciny cukrowey pędzona.

Racle, *f.* skrobaczka, *f.*

Racle-boyau, *m. fam.* skrzypek mizerny, *m.*

Racler, *v. a.* o-, wy-, skrobać, raszplawać, ostrychnać miarę, *fig. fam.* — *le boyau*, skrzypać na skrzypcach.

Racleur, *m.* skrzypacz, *m.*

Racloir, *m.* skrobaczka, *f.*

Racloire, *f.* strychnulec, *m.*

Raclure, *f.* oskrobiny, opiłki, *pl.*

Racolage, *m.* wərbownictwo, *m.*

- Racoler, *v. a.* gwałtem, podeysciem werbować.
- Racoleur, *m.* werbownik gwałtem, podeysciem werbujący, *m.*
- Raconter, *v. a. o-*, powiadać.
- Raconteur, *m. euse, f.* opowiadacz przykry, *m.*
- Racornir, *v. a.* twardym robić, skurczyć, se —, *r.* stwardnić, skurczyć się.
- Racoupler, *v. a.* zesforować, sprzęgać, iako psy, woły etc.
- Racquit, *m.* odebrane pieniądze, *pl.*
- Racquitter, *v. a.* nagrodzić szkodę etc., se —, *r.* odegrać, nazad swe pieniądze wygrać.
- Rade, *s. f.* stanowisko na morzu dla wielkich okrętów niedaleko brzegu.
- Radeau, *m.* tratwa, *f.*
- Radelier, *m.* tratwiarz, *m.*
- Rader, *v. a.* stać na kotwicach w stanowisku okrętowém, — sól mierzoną strychować.
- Radeur, *m.* żupnik sól mierzący, *m.*
- Radiaires, *s. m. pl.* rodzaj zoofitów kolezastych, w morzu żyjących, iako morska żółdź, morskie iabłko.
- Radial, *ale, a.* promienisty.
- Radiation, *s. f.* w fizyce biyszczenie, rozchodzenie się promieni ze świecącego ciała, — wyskrobanie, przekreślenie z piśma słowa iakiego sądownie dozwolone.
- Radical, *ale, adj.* w botanice do korzenia należący, od niego pochodzący, — początkowy, pierwiastkowy, w algebrze, *signe* —, znak położony przed liczbą, z której się ma pierwiastek wyciągać, — *vice* —, wada przyrodzona wkorzeniona.
- Radical, *s. m.* w chemii pierwiastek, czyli zasada kwasząca, iako siarka, fosfor są pierwiastkami kwasu siarczanego, fosforycznego etc.
- Radicalement, *ad.* z przyrodzenia, z gruntu.
- Radicante, *adj. f.* w botanice o roślinach korzenie puszczaiący, kiedy włócząc się po ziemi tu
- i ówdzie wypuszczają ze siebie korzonki.
- Radicaton, *f.* korzenie, *n.*
- Radicule, *f.* korzonek, kiełek, *m.*
- Radié; ée, *a.* promienisty, błyszczący się.
- Radier, *s. m.* w maryn. dwie mocne tarcice u sztaby i rufy okrętowej, w hydraulicie ogrodzenie z palów umrowane wewnątrz za podstawę służące, — wiązanie, krata na słózne fundamentą.
- Radieux, *euse, adj.* błyszczący, lśnący się, promienisty.
- Radiomètre, *s. m.* instrument do mierzenia wysokości gwiazd na morzu.
- Radis, *m.* rzodkiewka, *f.*
- Radius, *s. m.* w anatomii kość łokciowa mniejsza albo wyższa.
- Radoire, *f.* strychulec do soli, *m.*
- Radotage, *m.* Radoterie, *f. fam.* brednie, *pl.*
- Radoter, *v. n.* bredzić, głupstwa białać.
- Radoterie, *s. f.* brednie, dzieciństwa.
- Radoteur, *m.* — *euse, f.* białacz, bredniarz, *m.*
- Radoub, *s. m.* dychtowanie, naprawianie okrętu nadwątłego.
- Radouber, *v. a.* dychtować, naprawiać okręt.
- Radoubeur, *m.* naprawiacz okrętu, *m.*
- Radoucir, *v. a.* przyjemniejszym czynić, zwolnić, *fig.* usmierzyć, ubłagać, przygasić, se —, *r.* zwolnić, *fig.* usmierzyć się etc., *fam.* — *pour* albo *auprès d'une femme*, kochanka udawać.
- Radoucissement, *m.* zwolnienie etc., *n. fig.* usmierzenie, przygaszenie, *n. fam.* miłostki udawane, *pl.*
- Raf, *s. m.* gwałtowne morskie wezbranie.
- Rafale, *s. f.* wiatr tegi lądowy okrętom bardzo niebezpieczny.
- Raffaisser (se), *v. r. z-*, ulegać się, ustoić się.
- Raffermir, *v. a. z-*, pomocnić, potwierdzić, se —, *r. u-*, zmocnić się.

- Raffermissement, *m.* u-, wmo-
cnienie, *n.*
- Raffes, *f. pl.* obcinki, obrzynki
skórzane, *pl.*
- Raffiler, *v. a.* u rękawicznika
palcem okrągłość przywoita
nadawać.
- Raffinage, *m.* T. czyszczenie (o-
sobliwie cukru), *a.* cukier czy-
szczony, *m.*
- Raffiné, *ée, a. fig.* chytry, do-
świadczony, wymyślny.
- Raffinement, *m.* roztrząsanie, ba-
danie zbyteczne, *n.* subtelno-
ści, *pl.*
- Raffiner, *v. a.* czyścić, chędożyć,
pławić, — *n.* sur qc., myślic
nad czem, dociekać czego, roz-
trząsać co, se —, *r.* schytrzeć,
doskonalszym, mędrszym zo-
stać.
- Raffinerie, *f.* cukiernia, *f.*
- Raffineur, *m.* ten co czyści, pł-
wi (srebro, cukier etc.).
- Raffoler, *v. n. fam. de...*, bydź
omamionym od czego.
- Raffolir, *v. n.* oszaleć.
- Raffutage, *s. m.* kształtowanie
kapelusza.
- Raffuter, *v. a.* naprawiać, nico-
wać kapelusza.
- Rafle, *f.* szypułka od winnego
grona, *f.* oka iedney numery
na kostkach, *pl.*
- Rafler, *v. a. fam.* zabrać, za-
garnąć.
- Rafrachir, *v. a. o-*, chłodzić,
posilić, okrzepić, oberznać, od-
nowić, *fig.* odnowić, — *n.*
pokrzepić się, ochłodzić się,
se —, *r.* posilić się, ochłodzić
się, ochłodzić.
- Rafrachissant, *ante, adj.* odświe-
żający, chłodzący, posilający.
- Rafrachissement, *m.* ochłoda, *f.*
pokrzepienie, posilenie, *n.* zas-
silek, *m.*
- Rafrachissoir, *s. m.* kocieł albo
inne naczynie, w którym sy-
ropu cukrowe chłodzią.
- Ragaillardir, *v. a. fam.* rozwe-
selić.
- Rage, *f.* wściekłość, *f.* szaleń-
stwo, *n.*
- Ragot, *s. m.* hak na końcu dy-
szla karowego, — dzik dwu-
letni.
- Ragot, *otte, a.* niski i otyły.
- Ragoter, *v. n. fam.* mruzczyć.
- Ragout, *m.* potrawa z mięsa ko-
rzeniami przyprawiona, *f. fig.*
ponęta, *f.*
- Ragoutant, *ante, a.* smaczny, *fig.*
przyjemny, powabny, ponętny.
- Ragouter, *v. a.* apetyt sprawiać,
ostrzyć, *fig.* zachęcać, pobu-
dzać.
- Ragrafer, *v. a.* za-, przypiąć, za-
czepić.
- Ragrandir, *v. a.* znowu powię-
kszyć, rozprzestrzenić.
- Ragrée, *v. a.* gładko obrzynać,
wyrównać, wykształcić, se —,
r. opatrzeć się w potrzeby
brakujące (na okręcie).
- Ragrément, *s. m.* naprawa, po-
prawianie, wyrównywanie.
- Ragué, *adj.* lina okrętowa prz-
tarta.
- Raguet, *s. m.* gatunek małego
stokfiszu, dorszu niesolonego.
- Raie, *f.* linia, kręśka, strefa,
brózdka, płaszczka (ryba), *f.*
- Raifort, *m.* chrzan, *m.*
- Railet, *f.* karb, rowek u igły, *m.*
- Railler, *v. a.* szydzić, drwić, wy-
śmiewać się, — *n.* albo se —,
r. (*de qc*) szydzić, etc. z czego,
żartować.
- Raillerie, *f.* żart, *m.*
- Raillleur, *eure, a.* szyderski, żar-
tobliwy, — *m. f.* szyderca,
żartownik, *m.*
- Railure, ou Rainure, *s. f. v.*
Railet.
- Rain, *s. m.* gałąź, latorośl, —
brzeg lasu.
- Raine, Rainette, *s. f.* żaba zie-
lona.
- Raineau, *s. m.* wiązanie utrzymu-
jące pale w tamie, albo w fun-
damentach budynkowych.
- Rainette, *s. f.* u cieślów stry-
chulec do karbowania, — ga-
tunek iabłek zwykle *renettami*
zwanym.
- Rainure, *s. f.* fuga w sztuce do
wpuszczenia innej sztuki.

Raire, *v. a. v. Raser.*

Raire, *v. n. beczć (iak ieleń).*

Rais, *m. sprycha, f.*

Raisin, *m. igoda winna, f. winnegrono, n. — sec, rozynek, m.*

Raisine, *m. wino warzone, n.*

Raison, *f. rozum, m. prawo, n. satysfakcja, f. rachunek, m. sprawowanie się z czego, n. przyczyna, racya, f. dowód, m. à — de... , ad. w cenie, według ustawy, rachując po...*

Raisonné, *a. rozumny, słuszny, przyzwoity, mierny.*

Raisonné, *éc, a. dowodny, dokładny.*

Raisonnement, *m. rozsądek, m. rozważanie, rozumowanie, n. wniosek, m. baianie, n. wymówka, f.*

Raisonner, *v. n. mówić, sędzić rozumnie, rozmawiać, bawić, rozprawić.*

Raisonneur, *m. — euse, f. rozprawiacz, gadatywus, m.*

Raiss, *s. m. kapitan okrętu w Egipcie.*

Rajace, Rajasse, ou Rapasse, *s. f. gatunek kamienia bardzo białego i czystego, z którego starożytni posągi robili.*

Rajah, *s. m. Rajah książę Indostanu hołdownik wielkiego Mogoła.*

Rajeunir, *v. a. odmłodzić, — farbować posiwiałe włosy.*

Rajeunissement, *s. m. odmłodnienie.*

Rajustement, *m. fam. pogodzenie, ułatwienie, n.*

Rajuster, *v. a. znowu poprawić, posunąć, powtórnie iednać, godzić.*

Râle, *m. wodnik, ptak z rodzaju brodzących, długopalczastych, granie, skrzypienie na piersiach, n.*

Râlement, *m. v. Râle.*

Ralentir, *v. a. za-, przytrzymać, fig. przygasić, hamować, zmniejszyć, wstrzymać, se —, r. słabić, ustawać.*

Ralentissement, *m. ustawianie, n.*

Râler, *v. n. grać, skrzypieć na piersiach konając.*

Ralinguer, *v. n. w maryn. żagiel od wiatru odwracać.*

Ralingues, *s. f. pl. nawłoka u żagla, lina, którą brzeg żaglowy obszyty bywa.*

Raller, *v. n. o ieleniu czasu bełkowska beczć, krzyżać.*

Raillement, *m. zebranie, zgromadzenie, n.*

Raillier, *v. a. zebrać, zgromadzić.*

Rallongement, *s. m. u cieślów dłużyć rogu dachowego, od wierzchu do gżemu.*

Rallonger, *v. n. przedłużać, dłużyć czyiuc.*

Rallumer, *v. a. znowu zapalić, fig. znowu wzniecać, wszczynać, se —, r. znowu się zaiąć, zapalić się, wszczynać się etc.*

Ramadan, *m. v. Ramazan.*

Ramadouer, *v. Amadouer.*

Ramadoux, *s. m. gatunek szczucia indyjskiego.*

Ramage, *m. gałęzie, m. pl. miłe spiewanie ptaków, n.*

Ramager, *v. n. spiewać (o ptakach).*

Ramaigrir, *v. a. znowu wychudzić, wypłonić, — n. schudnąć, opasnąć.*

Ramaillage, *s. m. garbowanie, wyprawianie skórek zamszowych.*

Ramailler, *v. a. zamsz wyprawiać.*

Ramaire, *adj. w botanice gałzkowy, do gałęzi należący.*

Ramas, *m. zbiór, m. kupa, f.*

Ramasse, *f. sanie w okolicach górzystych, pl.*

Ramassé, *éc, p. et a. zbierany etc., fig. otyły.*

Ramasser, *v. a. zbierać, podnieść z ziemi, na saniach wieść kogo z góry na dół, fig. zbić, wykropić.*

Ramasseur, *m. furman san, m.*

Ramassis, *m. fam. kupa, f.*

Ramazan, *m. post wielki w Turcyi, m.*

Rambade, *s. f. poręczce na pokładzie galerowym.*

Ramberge, *s. f. okręt długi niedłży u Anglików używany.*

- Rambour, *s. m.* gatunek wielkich iabłek.
- Rambourrage, *s. m.* u sukienika pomieszanie wełny różnego koloru, — sukno różnego koloru.
- Rame, *f.* wiosło, *n.* tycz do grochu etc., ryza papieru, *f.*
- Ramé, *ée, par. et adj.* tyczny, pnący się po tyczy, — w herbach ielenie rogi mający — *boulets ramés*, dwie półkule żelazne prętem złączone do strzelania z działa.
- Raméade, *s. f.* dwa piętra na sztabie galerowej, każde na piętnastu ludzi mogących tam walczyć.
- Raméal, *ale, a. w botanice* o liściu gałązkowy, na gałęzi będący.
- Rameau, *m.* gałąź, *f.*
- Ramée, *f.* gałęzie, *pl.* may, chłodnik, *m.*
- Rampot, *s. m.* bęben u Hotentotów.
- Ramendage, *s. m.* dokładanie listkowego złota przy pozłacaniu drzewa.
- Ramender, *v. a. et n. fam.* zniżać, zniżeszć cenę, stanieć, iść na dół, dokładać złoto listkowe pozłacając drzewo, — naprawiać sieć rybacką.
- Ramener, *v. a.* nazad, znowu przyprowadzić, przywieść, stawić.
- Rameneret, *s. m.* linia sznurem ciesielskim na drzewie odbita.
- Ramenter, *v. a. w łowiectwie* zatrzymywać psy na przodzie będące, czekając na dalszych.
- Rametevoir, *v. a.* przypominać co.
- Ramequin, *m.* grzanka srebrem pokładana, *f.*
- Ramer, *v. a.* puścić groch etc. po tyczy, — *n.* wiosłem robić.
- Ramereau, *m.* turkawka młoda, *f.*
- Ramette, *s. f.* rama drukarska bez żelaznej poprzeczki w środku.
- Rameur, *m.* wiosłowy, rudelnik, *m.*

- Rameux, *euse, a.* gałęzisty, rosochaty.
- Ramier, *m.* turkawka, *f.*
- Ramification, *s. f.* w botanice gałęzie i gałązki same, — ostatni podział gałęzek albo żyłek liściowych, — *w anatom.* rosochatość, rozdzielenie, dzielenie się żyły na żyłki drobniejsze.
- Ramifier (se), *v. r.* rosochacić, w gałęzie rosnąć.
- Ramilles, *f. pl.* chróst, *m.*
- Ramingue, *a.* narowisty (o koniu).
- Ramiste, *adj. f.* tym imieniem nazywają litery j, v, w 1557 roku przez Ramusa wynalezione.
- Ramoir, *s. m.* narzędzie rzemieślnika kufry robiącego, do kraiania i polerowania drzewa.
- Ramotir, *v. a.* znowu zmoczyć, odwilżyć.
- Ramolade, *f.* sos silny, *m.*
- Ramollir, *v. a.* od-, zmiękczyć znowu, *fig.* zniewieścić, niewieściuchem czynić.
- Ramollissant, *m.* lekarstwo zmiękczające, *n.*
- Ramon, *m.* miotła otarta, *f.*
- Ramoner, *v. a.* kominiarzycerać.
- Ramoneur, *m.* kominiarz, *m.*
- Rampant, *anté, a.* czołgający się, łążący.
- Rampe, *f.* poręcz przy wschodach, *f.* rząd stopniów na wschodach, pagórek pochodzisty, *m.* pochodzistość, *f.*
- Rampement, *m.* czołganie się, łażenie, *n.*
- Ramper, *v. n.* czołgać się, łażać po ziemi, *fig.* płazać się.
- Rampin, *adj.* o koniach nieperwiny na tylnych nogach, — na przodek kopyt następujący.
- Ramure, *f.* rogi ielenie, *m.* gałęzie, *f. pl.*
- Rance, *a.* gorzkawy.
- Ranche, *f.* szczebel, *m.*
- Rancher, *m.* ostrwia, ostrew, *f.*
- Rancherie, *s. f.* w Ameryce wioska niepodległych Indian.
- Ranchier, *s. m.* w herbach kosa nicosadzoa, bez topuryska.

Rancidité, Rancissure, *f.* gorzka-
wość, *f.*

Rancio, *adj. vin* —, wino czer-
wone hiszpańskie, które sta-
rzejąc żółtawego nabiera ko-
loru.

Rancir, *v. n.* gorzknąć, zgorz-
knąć.

Rancissure, *s. f.* v. Rancidité.

Rançon, *f.* okup, *m.*

Rançonnement, *m. wy-*, okupie-
nie, *n. fig.* łupieństwo etc., *n.*

Rançonner, *v. a.* un vaisseau
marchand, okup za okręt za-
brany żądać, *fig.* przecenić, za
drogo przedadź, zdzierać.

Rançonneur, *m. euse, f.* zdzierca,
łupieżca, *m.*

Rancune, *f.* chrapka, nienawiść, *f.*

Rancunier, *m. — ère, f.* et *u.*
chrapkę etc. mający.

Randon, *s. m.* wytryskanie krwi
z rany, — wezbranie wód, —
zbieżenie się ludzi.

Randonnée, *s. f.* w myślistwie
obieg ielenia albo zająca na-
około kniei, gdy go psy wy-
ruszą.

Rang, *m.* rząd, porządek, *m.*

Range, *f.* rząd kamieni wielkich
na bruku, *m.*

Rangé, *éc, par. et adj.* porzą-
dnie ułożony, sporządzony, po-
stawiony, *bataille rangée*, bi-
twa dwóch wojsk porządnie
uszykowanych, — *homme* —,
człowiek rządny, porządnie in-
teressa swoje utrzymujący.

Rangée, *f.* rząd, szereg, *m.*

Ranger, *v. a.* porządkiem usta-
wić, położyć, rozrządzić, u-
szykować, sprzątnąć, *fig.* przy-
wieźć, przyprowadzić, se —,
r. porządkiem stanąć, stawać,
ustąpić, unknąć, *fig.* przystą-
pić do., przystać, poddać się.

Ranger, ou Rangier, *s. m.* vid.
Rhenne.

Rangette, *s. f.* w hutach żela-
znych żelazo 30 linii szeroko-
ści a 12 grubości na ośmio-
funtowe sztuki pokraiane, —
szereg żaków szkolnych.

Ranguillon, *s. m.* w drukarni

punktury, dwa sztyfty na for-
mie do utrzymywania arkusza,
— trzpień u sprzączki.

Ranimer, *v. a.* ożywić, *fig.* od-
żywić, ocucić, zagrzewać.

Ranine, *adj. f.* w anatomii vid.

Ranulaire, — dziwny, skoru-
piak wiostonogi.

Rans-des-vaches, *s. m.* piosnka,
którą wołopasy szwajcarscy na
dudzie przygrywiają.

Ranulaire, *adj.* w anatomii o
żyłach podjęzyczny.

Ranule, *s. f.* nabrzmiałość, pu-
chlina pod języczkiem.

Rapace, *a.* drapieżny.

Rapacité, *f.* drapieżność, zdzier-
stwo, *n.*

Rapatelle, *f.* włosienica, *f.*

Rapatriage, Rapatrimient, *m. fam.*
pogodzenie powtórne, *n.*

Rapatrier, *v. a. fam.* znowu po-
godzić.

Râpe, *f.* raszpla, tartka, szypułka
winnego grona, *f.*

Râpé, *m.* jagody z winnych gron
do polepszenia wina, *f. pl.*
wino jagodami takimi pole-
pszone, *n.*

Rapen, *s. m.* moneta miedziana
szwajcarska.

Râper, *v. n.* trzeć, raszpłować.

Rapetasser, *v. z.* łątać, naprawiać.

Rapetisser, *v. a.* zmniejszyć, —
n. zmniejszyć, se —, *r.* skur-
czyć się, zmniejszyć się.

Raphanédon, *s. m.* w chirurgii
złamanie ukośne kości długiej.

Raphanistre, *s. m.* rzodkiew ro-
ślina.

Raphé, *s. m.* w anatomii rysy
na ciele, zwjy.

Rapide, *a.* bystry.

Rapidement, *adv.* bystro, nagle.

Rapidité, *f.* bystrość, prędkość, *f.*

Rapidolithe, *s. f.* w mineralogii
laskowy kamień, istota mine-
ralna połysk tracąca, v. Pa-
ranthine.

Rapiécetage, *s. m.* łątanie, na-
prawianie szat etc., — łątania,
łątane suknie.

Rapiéceter, ou Rapiécér, *v. a.*
łątać.

- Rapière, *f.* rapir, *m.*
 Rapine, *f.* drapież, *f.* zdzierstwo, *n.*
 Rapiner, *v. a.* z ręcznie kraść na złe używając powierzonego sobie obowiązkowi, — rabować, rozbić, łupić, zdierać.
 Rapineur, *s. m.* oszust, zdzierca, łotr.
 Rapistre, *s. m. v.* Raphanistre.
 Rapontic, Rhapontic, *s. m.* szczaw rabarbarowy *roślina*.
 Rappareiller, *v. a.* parzyć, do pary składać, — wybierać się na żeglugę, okręt do odjazdu gotować.
 Rappe, ou Rappen, *s. m. v.* Rapen.
 Rappel, *m.* odwołanie, przywrócenie, *n.*
 Rappelier, *v. a.* odwołać, przyzwąć, przywrócić, se —, *r. (gc.)* przypomnieć sobie co.
 Rapport, *m.* odniesienie, odwiezienie, *n.* dochód, urodzaj, użytek, *m.* doniesienie, *n.* powieść, prośba, plotki, *pl.* proporcya, *f.* związek, skład, *m.* podobieństwo, zgadzanie się, ściąganie się, odbiwanie się, rzyganie, *n.* par — à...., *ad.* co się tycze, względem.
 Rapportable, *adj. w sądach* to co ze wziętej sukcesyi powrócić należy, — część dóbr dziedzicznych powrócić się mająca.
 Rapporté, *é, par. p. et adj.* odniesiony, odwieziony, — przełożony, wyliczony, doniesiony, oznajmiony.
 Rapportier, *v. a.* odnieść, odwieźć, przy-, zawieźć, przywieźć, donieść, oznajmić, powiadać, przytaczać, pleść, wypełnić, roznieść, przynosić (zysk, pożytek), rodzić, — à *gc.*, ściągnać na co, ułożyć, uporządzić podług czego, wywodzić, dowodzić, *fig.* od-, ponieść, *n.* odbiwać się, rzygać, se —, *r. (à gc.)* ściągnać się, zmierzać na co, zgadzać na co, stosować do czego, s'en — à...., odwoły-

- wać się na...., zdatć się, spuścić się na....
 Rapporteur, *m.* donosiciel, referent, podszczuwacz, plotka, *m.*
 *Rapprendre, *v. a.* znowu się na-, uczyć, znowu na-, uczyć.
 Rapprovoiser, *v. a.* znowu przyswoić, ugłaskać.
 Rapprochement, *m.* powtórne przybliżanie, przystawanie etc., połączenie, *n. fig.* zjednanie, pogodzenie, *n.*
 Rapprocher, *v. a. et n.* znowu przybliżać, przysuwać, przystawiać, przybliżać się etc., *fig.* zjednać, pogodzić, se —, *r.* przybliżyć się etc., *fig.* lżej, wolniej postępować.
 Rapsode, *s. f. u dawnych Greków* śpiewak wierszy Homero-wych.
 Rapsodie, *s. f. u starożytn. u* rzywki, wiyatki z wierszów Homero-wych, które śpiewacy chcącym ich słuuchać śpiewali, *dzisiaj* łatanina, nędzny zbiór wierszy różnych autorów.
 Rapsodiste, *s. m.* pisarz łataniny nędznego zbioru cudzych wierszy, albo cudzey przy.
 Rapsodomancie, *s. f.* wieszczenie z wierszów dzieła iakiego, losem wyciągniętych, szczególniej z wierszy Homera i Wirgiliusza.
 Rapt, *m.* wykradzenie, porwanie białogłowy, *n.*
 Rápure, *f.* oskrobiny, trociny, *pl.*
 Rapuroir, *s. m.* kociek, albo kadź do saletry pławienia, po pierwszym iey odwarzeniu.
 Raque, *s. f. w maryn.* rak, kula drewniana u lin masztowych, — gorzałka mocna indyyska z ryżu pędzoną.
 Raquette, *f.* pilnik, *m.* —quetier, *m.* ten, co ie robi, *m.* —queton, *m.* pilnik wielki, *m.*
 Rare, *a.* rzadki, osobliwy.
 Rarefactif, *ive, Rarefiant, ante, a.* rozrzedzający.
 Rarefaction, *f.* rozrzedzenie, *n.*
 Rarefiant, *adj. m.* rozrzedzający, — rozciągający.

Raréfier, *v. n.* rozrzedzać.
 Rarement, *ad.* rzadko kiedy.
 Rarescence, *s. f.* w medyc. rozrzedzenie.
 Rareté, *f.* rzadkość, *f.*
 Raretés, *s. f. pl.* osobliwości, rzadkie, godne widzenia rzeczy.
 Rarissime, *a. fam.* bardzo rzadki.
 Rarité, *s. f.* w fizyce rozszerzalność, własność niektórych ciał, szczególniej płynów sprężystych, zawierania mało materji w wielkiem objęciu.
 Ras, *rase*, *a.* ogolony, gładki, krótkosiercisty, płaski, strychowany (strychulcem).
 Ras, *m.* rasza, *f.*
 Rasade, *f.* kieliszek pełny, *m.*
 Rasant, *ante*, *adj.* strychujący, *we fortyfikacyi, flank* —, *ligné* — *ante*, kurtyna, albo flank, z którego wystrzały strychnią przeciwległy bok bastionu.
 Rase, *s. f.* smoła okrętowa.
 Rasement, *m.* rozwalenie, zniszczenie fortecy, *n.*
 Raser, *v. a.* o-, golić, rozwalić, znieść, *fig.* blisko czego przysięść, trącić, drasnąć, *se* —, *r.* golić się.
 Rasette, *f.* rasza podła, *f.*
 Rasibus, *prp. fam.* zupełnie, do szczytu.
 Rasoir, *m.* brzytwa, *f.*
 Rasière, *s. f.* miara zbożowa we Flandryi.
 Raspation, *s. f.* w chemii raszpłowanie, obrócenie w proch za pomocą raszpla.
 Raspatoir, *s. m.* piłeczka chirurgiczna do opiłowania złamaney kości.
 Raspecon, ou Rat de mer, *s. m.* gwiazdożrała, ryba z rodzaju kościstych, skrzelowatych, gardłopłetwowych, zwyczajniey *Uranoscope* zwana.
 Rassade, *f.* gatunek paciórek szklanych, *pl.*
 Rassasiant, *ante*, *a.* sytny.
 Rassasiement, *m.* nasycenie, *n.* sytność, *f.*
 Rassasier, *v. a.* na-, sycić.

Rasse, *s. f.* w hutach kosz do węglów.
 Rassée, *s. f.* ilość węgla w koszu zawartych, kosz pełen węgla.
 Rassembler, *v. a.* zebrać, zgromadzić, znowu składać, zbierać.
 *Rasseoir, *v. a.* znowu umocnić, osadzić, — *n. et se* —, *r.* ustać się, wyklarować się, ustać, *fig.* przysięść znowu do siebie, uspokoić się.
 Rasséréner, *v. a.* wypogodzić, wyjaśnić, *se* —, *r.* się.
 Rassiéger, *v. a.* znowu obledz.
 Rassis, *m.* podkwa stara podkuta, *f.*
 Rassis, *ise*, *a.* wyklarowany, *fig.* esprit —, cichy, skromny umysł, *m.* pain —, chleb czerstwy, *n.*
 Rassoté, *ée*, *a. (de)*, omamiony od . . .
 Rassurant, *ante*, *a.* dodawający, uspokajający.
 Rassurer, *v. a.* podierać, znowu serca dodawać, uspokoić, znowu umocnić, *se* —, *r.* serca znowu nabrać, uspokoić się, przysięść do siebie, *v. se* Rasséréner.
 Rasure, *f.* ostrzyżenie włosów, *n.*
 Rat, *m.* szczur, *m.*
 Ratafia, *s. m.* ratafia, gorzałka z soku rozmaitych owoców.
 Ratan, *s. m. v.* Rotin.
 Ratiné, *ée*, *par. et adj.* zmarszczony, zgrzybiały, zgarbiony, skrzywiony, — zwiędły.
 Ratinier (*se*), *v. r.* zmarszczyć się, skurczyć się, wędznąć.
 Rate, *f.* śledziona, *f. fig.* ponnosć, posępność, *f.* dziwactwo, *n.* szczur samica, *f.*
 Râteau, *m.* grabie, *pl.*
 Râtelée, *f.* grabie pełne czego, *pl.*
 Râtelier, *v. a.* grabić.
 Râteleur, *s. m.* robotnik do grabienia siana i zboża pożętego.
 Râteleux, *ense*, *adj.* śledziony chorobe cierpiący.
 Râtelier, *m.* drabina do siana nad żłobem, *f.* wisiadło, *n. fig. fam.* rząd zębów, *m.*
 Rater, *v. n.* nie zająć się, nie

- wystrzelić (o broni), — *a.* chybić, nie trafić.
- Ratier, *m.* — ière, *f. fam.* tetryk, dziwak, *m.*
- Ratière, *f.* połapka na szczury, *f.*
- Ratification, *f.* potwierdzenie, *n.* dokument potwierdzający, *m.*
- Ratifier, *v. a.* potwierdzić.
- Ratillon, *m.* szczurek, *m.*
- Ratinage, *s. m.* ratynowanie sukna.
- Ratine, *s. f.* ratyna, sukno z jednej strony gładkie postrzygane, a z drugiej kosmate, barankowate, kędzierzawe.
- Ratiner, *v. a.* kędzierzawić ratynę.
- Ratiocination, *f.* rozważanie, rozmyślanie, *n.*
- Ratiociner, *v. n.* rozważać, rozmyślać.
- Ration, *f.* racya, porcya, *f.*
- Rational, *s. m.* w starym zakonie napiersznik kapłański.
- Rationnel, *elle, adj.* w *astron.* horizon —, *ou vrai*, poziom umysłowy, albo iometryczny.
- Ratis, *m.* tłustość z kiszek, z flaków, *f.*
- Ratiser, *v. a.* żarzyć ogień albo węgle, — poprawiać ognia, — ożywiać, wzniecać, poduszcząć, wzbudzać.
- Ratisser, *v. a.* o-, skrobać.
- Ratissoire, *f.* skrobaczka, graca, *f.*
- Ratissure, *f.* oskrobiny, *pl.*
- Raton, *m.* gatunek ciasta ze ścierem, *n.* szczurek, *m. fam.* dzieciuch, *m.*
- Ratopolis, *s. f.* stolica, miasto stołeczne szczurów.
- Rattacher, *v. a.* znowu umocnić, przyszyć.
- Rattars, *s. m.* w *Persyi* strażnik, celnik, — straż bezpieczeństwa podróżnych pilnująca.
- *Ratteindre, *v. a.* znowu dogonić, doścignąć.
- Rattendir, *v. a.* znowu zmiękczyć, skruszyć.
- Rattraper, *v. a.* znowu oszukać, znowu dostać.
- Rature, *f.* skrobanina, mazanina w piśmie, *f.*
- Raturer, *v. a.* mazać, przekreślić, wy-, skrobać.
- Raucité, *f.* chrapka, *f.* chrapliwy głos, *m.*
- Raucourt, Rocourt, Rocou, *s. m.* v. Roucou.
- Ranque, *a.* chrapliwy.
- Ravage, *m.* niszczenie, pustoszenie, *n. fig. fam.* zamieszanie, *n.* zamieszka, *f.*
- Ravager, *v. a.* niszczyć, pustoszyć, burzyć.
- Ravageur, *s. m.* niszczyiciel, burzyciel, pustoszyiciel.
- Ravalement, *s. m.* tynk, tynkowanie muru, — szwank, poniżenie.
- Ravaler, *v. a.* znowu połączyć, znowu ściągać, spuszczać, *fig.* połykać (słowa), nie wydadź, nie wymawiać, uszczerbiać, uwłaczać, ścianę wapnem obrzucić, — zwać skórę, *fig.* zeszepecić, obrzydzić, ohydzić, poniżyć, se —, *r.* zuiżyć się, upokorzyć się.
- Ravaler, *v. n.* o wodach opadać, zniżać się, — spadać z ceny, tanieć.
- Ravaudage, *m.* łatanie etc., *n.* łatanina, *f.*
- Ravauder, *v. a.* et *n.* łątać, cęrować (pończochy), *fam.* krzątać się, wyłajać, zbiczować, baiać, bredzić.
- Ravauderie, *f. fam.* brednie, *pl.* baianie, *n.* fraszka, *f.*
- Ravaudeur, *m.* — euse, *f.* teh, ta, co łąta etc., *m. fam.* baiać, *m.*
- Royaux, *s. m. pl.* w *mysliktwie* tycze gąździste do wysyraszania ptastwa z krzaków.
- Rave, *f.* rzępa, *f.*
- Rave de poisson, *ou Résure, s. f.* ikra ryb morskich na przynętę do łapania pstrągów zaprawna.
- Ravelin, *s. m.* w *fortyfikacyi* rawelin, tarcza wałowa, kasztel trójkątowy przed kurtyną do obrony mostów i bram.
- Ravenelle, *s. f.* modrzak, modrzeniec biały roślina.
- Ravet, *m.* karakuła, rodzaj owadu xięgi i szaty psującego.

Ravi, *ie*, *par. et adj.* umiesiony, przeięty, *être ravi de joie*, przeięty radością.
 Ravière, *f.* rzepisko, *n.*
 Ravigote, *f.* polewka z ziółtek różnych, *f.*
 Ravigoter, *v. a. fam.* znowu porzucić, posilić.
 Ravilir, *v. a.* zhańbić, znieważać.
 Ravin, *m.* wąwóz, *m.*
 Ravine, *f.* struga, *f.* potok, *m. v.*
 Ravin.
 Ravir, *v. a.* uwieść, porwać, gwałtem wziąć, *fig.* mieć, unosić, porywać, *fam.* a —, na podziwieniu, do zachwycenia.
 Raviser (*se*), *v. r.* zdanie swe odmienić, inaczej się namyślić.
 Ravissant, *ante, a.* drapieżny, *fig.* przedziwny, powabny.
 Ravissement, *m.* wykradzenie, porwanie panny, *n. fig.* zachwycenie, *n.*
 Ravisseur, *m.* wykradający pannę.
 Ravitaillement, *m.* powtórne opatrzenie w żywność, *n.*
 Ravitailler, *v. a.* znowu w żywność opatrzyć.
 Raviver, *v. a.* odnowić, rozżarzyć, *fig.* ożywiać, zapalać.
 Ravoir, *v. a.* odżywiać, nazad dostać, otrzymać, *fam.* se —, r. przychodzić do siebie, znowu siłę nabierać.
 Ravoir, *m.* ogrodzenie w morzu do połowu ryb, *n.*
 Ray, *ou Capeiron*, *s. m.* sieć rybna w kształcie lejka, z bardzo drobnych oczek.
 Rayas, *s. m. pl.* Rałasowie, chrześciance i żydzi poddani turcecy, płaący pogłównie.
 Rayaux, *s. m. pl.* formy menniczne do lania złota i srebra.
 Rayé, *é*, *p. et a.* po-, przekreślony, strefisty, gwintowany.
 Rayer, *v. a.* rysy, kresy robić, prze-, kreślić, strefować, strefy robić, gwintować (gwintówkę).
 Ray-grass, Fromental, Faux-froment, Pain-vin, *s. m.* kłkol trwałe roślina. Trawę tę, u

T O M II.

nas pospolita, Anglicy pod imieniem *Raygrass* umyślacie na łąkach zasiewają.
 Rayon, *m.* promień, *m.* sprycha, brzoza, *f.* rowek, *m.* węza, *f.* plaster miodu, *m.* przegródka, półka, — *vecteur*, promień wodzący, liniia prosta od ogniska ellipsy do iey obwodu poprowadzona.
 Rayonnant, *ante, a.* promienisty, błyszczący się.
 Rayonné, *é*, *adj.* w anatomii ułożony w kształcie promieni.
 Rayonner, *v. n.* promienie rzucać, wypuszczać.
 Rayure, *f.* strefa, ścieszka (na materyi), gwint (wgwintówce) *m.*
 Raze, *s. f.* miara zbożowa w Bretanii.
 Re, *pp. ins.* do innego dodane słowa oznacza powtórna czynność, powrot czego, znowu, jeszcze raz, nazad, *np.* *regagner, refaire, reimprimer etc.*
 Réactif, *ive*, *adj.* w chemii oddziaływający.
 Réaction, *s. f.* w fizyce oddziaływanie, odpor ciała uderzonego sile ciała uderzającego.
 Réaggrave, *s. m.* w prawie kanoniczném kłątwa kościelna obostrzona.
 Réaggraver, *v. a.* obostrzyć kłatwę, ogłosić, że kto popadł pod kłatwę obostrzoną.
 Réagir, *v. n.* w fizyce oddziaływać, opierać się sile, działaniu ciała uderzającego.
 Réajournement, *s. m.* w sądach pozew powtórny.
 Réajourner, *v. a.* w sądach powtórnie kogo do prawa pozwać.
 Réal, *m.* albo Réale, *f.* real, moneta hiszpańska.
 Réalgal, *ou Réalgar*, *s. m.* w chemii realger, arsenik czerwonny, czyli siarczyk arseniku.
 Réalisation, *f.* skutecznienie, wypełnienie, *n.*
 Réaliser, *v. a.* skutecznienie, wypełnienie, dokonać.
 Réalistes, *s. m. pl.* Realisci, filo-

- zofowie, którzy wspólne przy-
mioty wielu rzeczom iedney
natury służące, za rzeczywiste
uważają, i w tém się od in-
ney sekty *Nominaux* zwany
odróżniają, v. *Nominaux*.
- Réalité, *f.* istota, rzeczywistość, *f.*
Réalito, ou Réalillo, *s. m.* mo-
neta srebrna hiszpańska.
- Réapposer, *v. a.* znowu co przy-
łożyć, znowu przystawić, przy-
prawić albo przycisnąć.
- Réappréciation, *s. f.* powtórny
szacunek, *taxa*.
- Réarpentage, *s. m.* nowy pomiar
gruntu.
- Réassignation, *s. f.* pozew po-
wierzony, — assignacya nowa
na wypłacenie czego.
- Réassigner, *v. a.* powtórnie za-
assignować, — inną wyzna-
czyć zapłatę, — nową dadź
assignacyą, — powtórnie za-
pозwać.
- Réatteler, *v. a.* znowu zaprządz.
Réatu, bydz oskarżonym i prze-
konanym o występki.
- Rebaiser, *v. a.* znowu pocało-
wać.
- Rebander, *v. a.* znowu nacią-
gnąć, zawiązać.
- Rébaptisant, *m.* — ante, *f.* no-
wochrzczeniec, *m.*
- Rebaptisation, *f.* chrzest po-
wrotny, *m.*
- Rébarbatif, *ive, a.* burzliwy, fu-
kliwy.
- Rebarbe, *s. f.* małe nierówności
od ryłka sztycharskiego na bla-
sze pozostałe.
- Rebâter, *v. a.* znowu osiodłać
bydło tłomokowe.
- Rébâtir, *v. a.* znowu wybudować,
wystawić.
- Rebattement, *s. m.* w herb. roz-
maite figury idealne upstrzone.
- Rebattre, *v. a.* znowu bić, stukać,
drugi raz karty tasować,
mieszać, *fig.* powtarzać.
- Rebattret, *s. m.* narzędzie żela-
zne do ociosywania łupnego
kamienia.
- Rebaudir, *v. a.* w łowiectwie
głosem albo trąbą psy zachę-
cać, o psach podniesieniem o-
gona dawać znak nowo znale-
zionego śladu.
- Rebec, *s. m.* skrzypce o trzech
stronach.
- Rebelle, *a.* buntowny, *fig.* u-
porny, krnąbrny.
- Rebelle, *m. f.* buntownik, *m.*
- Rebeller (se), *v. r.* buntować się,
powstać.
- Rebellion, *f.* bunt, *m.* powsta-
nie, *n.*
- Rébêuir, *v. a.* powtórnie poświę-
cić.
- Rébêquer (se), *v. r. fam.* odwar-
kiwać, odszczekiwać.
- Reblanchir, *v. a.* znowu pobiełać.
- *Réboire, *v. n.* znowu pić.
- Rebondi, *ie, a.* otyły, pulchny.
- Rebondir, *v. a.* odbić się, zno-
wu odskoczyć.
- Rebondissement, *m.* odskakiwa-
nie etc., *n.*
- Rebord, *m.* brzeg, wyłog, *m.*
- Reborder, *v. a.* znowu obszyć,
obrabiać, oblamować.
- Rebotter (se), *v. r.* bóty znowu
wznuć, wdziać.
- Rebouchement, *m.* powtórne zat-
kanie, *n.*
- Reboucher, *v. a.* znowu zatkać,
se —, *r.* przęgiąć się (o o-
strzu).
- *Rebouillir, *v. n.* znowu się wa-
rzyć, gotować.
- Rebouiser, *v. a.* drugi raz far-
bować, odnowić (kapeluszy) *fig.*
fam. oszukać, rozumu uczyć,
wybuzować.
- Rebourgeonner, *v. n.* nowe pą-
czki puszczać, znowu się pu-
kać.
- Rebours, *m.* strych pod włos, *m.*
fig. fam. opaczność, przeci-
wność, *f.* — *a. fam.* uparty,
dziwny, à —, *ad.* pod włos,
fig. opacznie, na opak.
- Rebrasser, v. *Retrousser*.
- Rebrider, *v. a.* wyndać.
- Rebroder, *v. a.* jeszcze co doha-
tować.
- Rebrouiller, *v. a.* znowu roz-
rzucić, pomieszać.
- Rebrousser, *v. a.* pod włos cze-

- sać, głąskać, — *n.* nazad iść, powracać, à rebrousse-poil, *ad.* pod włos, *fig.* na opak, opacznie.
- Rebroussoir, *m.* Rebrousse, *f.* grzebień, *m.* szczotka do czesania pod włos, *f.*
- Rebroyer, *v. a.* ieszcze raz trzeć, tłuc.
- Rebuffade, *f. fam.* fuki, *pl.* burkanie, *n.*
- Rébus, *m.* dwuwykłalność, *f.* słowo dwuwykładne, *n.*
- Rebut, *m.* odmowa, *f.* wybierki, *pl.* brak, *m.*
- Rebutant, *ante, a.* nieprzyjemny, przykry, nieprzyjazny.
- Rebuter, *v. a.* odrzucić, wyłączyć, odmówić, odstraszyć, odrażać, se —, *r.* dadź się odstraszyć, trwożyć się, wzdrygać się, opierać się.
- Recacher, *v. a.* znowu skryć.
- Recacheter, *v. a.* znowu zapieczętować.
- Récalcitrant, *ante, a.* uporczywy.
- Récalcitrer, *v. n.* opierać się, wzdrygać.
- Recaler, *v. a.* gładko heblować.
- Recamer, *v. a.* złotogłów złotem albo srebrem haftować.
- Récapitulation, *f.* krótkie zebranie, powtórzenie, *n.*
- Récapituler, *v. a.* krótko zebrać, powtórzyć.
- Recarreler, *v. a.* posadzkę kamienną przerażać, — poprawić, podszyc nową podszewką.
- Recasser, *v. a.* orać odłog.
- Recassis, *s. m.* odłog orany.
- Recéder, *v. a.* znowu ustąpić, spuścić (komu czego).
- Recélé, *s. m.* w prawie przechowywanie, zatajenie.
- Recèlement, *m.* taienie etc.
- Recéler, *v. a.* taić, kryć, przechowywać.
- Recéleur, *m.* —euse, *f.* przechowywacz, *m.*
- Récément, *ad.* niedawno.
- Recensement, *s. m.* w prawie słuchanie świadków, — powtórne przeglądanie towarów.
- Recenser, *v. a.* wysłuchać świadków, przeglądać towary.
- Récent, *ente, a.* świeży, niedawny.
- Réception, *s. m.* ucinanie wierzchołków drzewa, palów etc.
- Réceper, *v. a.* obcinać winorośle, wierzchołki drzew, — albo palów sterczących dla zrównania z innymi.
- Récépissé, *m.* kwit na otrzymanie czego dany, *m.*
- Réceptacle, *m.* stek, zbiór, *m.*
- Réception, *f.* przyjęcie, przywitanie, przypuszczenie, odebranie, *n.*
- Recette, *f.* wybieranie, *n.* percepta, recepta, *f.*
- Recevable, *a.* przyjętny, przyjęcia godny, ważny, słuszny.
- Receveur, *m.* —euse, *f.* przyjmujący, odbierający, poborca, szafarz, *m.*
- Recevoir, *v. a.* przyjąć, brać, wybierać, otrzymać, odebrać, dostać, przyjąć, przywitać, zatrzymać, dopuścić.
- Recez, *s. m.* Reces, albo Konstytucya państwa Niemieckiego, — protokół obrad tegoż.
- Réchafauder, *v. a.* ieszcze raz rósztować, rósztowanie wystawić.
- Rechange, *s. m.* prowizya od wexlu niezapłaconego, — rzecz na odmianę chowana, iako szata, broń, na okrętach masy, żagle.
- Rechanger, *v. a.* znowu odmienić, przemienić, przefrymarczyć, — *n.* (de qc.) na przemianę używać, przemieniać co.
- Rechanter, *v. a.* ieszcze raz śpiewać.
- Réchapper, *v. n.* *fam.* znowu się wybawić od czego, wybrnąć z czego.
- Recharge, *f.* przewaga, *f.* powtórne nabicie, *n.* podatki podniesione, podwyższone, nowe, *pl. m.* powtórne uderzenie (na nieprzyjaciela), powtórne zlecenie etc., *n.*
- Recharger, *v. a.* znowu nabieć,

naładować, powtórnie uderzyć na nieprzyjaciela, komu co złościć, nakazać.

Rechasser, *v. a.* znowu odpędzić, odbić, odegrać.

Réchaud, *m.* fajerka, *f.* węgle rozżarzone, *m. pl.*

Réchauffé, *ée, par. pass. et adj.* odegrzany, — stare potwarzane baśnie.

Réchauffer, *v. a.* znowu rozżarzać, zapalać, zachęcać.

Réchauffoir, *m.* piecyk do grzania potraw, *m.*

Rechausser, *v. a.* znowu obuć trzewiki, oblec pończochy.

Rechaussoir, *m.* młot mincarski, *m.*

Rechoir, *v. n. v.* Rechoir.

Recherché, *ée, a. et p.* skupny, szukany, dobrze wyrobiony, wydoskonalony, piękny, wykwiśnięty, afektowany.

Recherche, *f.* szukanie, staranie się, dochodzenie, dociekanie, wynajdowanie, *n.*

Rechercher, *v. a.* znowu szukać, wywiadywać się, dochodzić, wynajdować, dociekać, dopinać się, domagać się, starać się (o panne).

Rechercheur, *s. m.* u strycharza robotnik materyały do pieca przywożący.

Rechigné, *ée, a.* markotny, tetryczny.

Rechigner, *v. n.* mrużyć, tetrykowato wyglądać.

Rechinsér, *v. a.* — la laine, płókać wełnę w czystey wodzie.

Rechoir, *v. n.* upaść, — odpaść w dawną chorobę, — w dawny błąd.

Rechute, *f.* odpadnienie, *n.* powrót choroby, *m.*

Récidive, *f.* błąd, grzech powtórny, *m.* odpadnienie, *n.*

Récidiver, *v. n.* odpaść, wpaść w przeszłą chorobę, w przeszły grzech.

Récief, *s. m.* kwit, zeznanie szypna na przyjęte do okrętu towaru.

Récipé, *m.* recepta, *f.*

Réciplane, *s. m.* kątomierz, do mierzenia wydatnych i wklęsłych kątów, — węgielnica.

Réciendaire, *s. m.* kandydat do iakiego urzędu, zgromadzenia, lub towarzystwa.

Récipient, *s. m.* przyjemnik albo balon chemiczny, do którego spływają destylowane istoty, — naczynie na machinie pneumatycznej do umieszczenia w niem ciała, mającego się obserwować w próżni.

Réciprocité, *f.* wzajemność, zobopólność, *f.*

Réciproque, *a.* wzajemny, zobopólny.

Réciproquement, *adv.* wzajemnie.

Récirer, *v. a.* znowu woskować.

Récit, *m.* opowiadanie, *n.* powieść, *f.*

Récitateur, *m.* opowiadacz, powiadający.

Recitatif, *s. m.* recytatywa, rodzaj śpiewu do deklamacyi bardziej zbliżonego.

Récitation, *f.* powiadanie na pamięć, *n.*

Réciter, *v. a.* opowiadać, — z pamięci recytować.

Réclamateur, *s. m.* ten co w admiralicji dopomina się zwrotu okrętu własnego albo towarów nieprawnie zabranych, — wywoływacz zgubionej rzeczy.

Réclamation, *f.* upominanie się, zabranie, *n.*

Réclame, *s. m.* krzyk na sokoła, — wabik na ptaki.

Réclame, *s. f.* słowo, albo sylaba (na końcu stronicy zostawiona na znak, że się następująca od teyże zaczyna sylaby, — ostatnie słowa każdej kwestyi mówiącego na teatrze aktora.

Réclamer, *v. a.* zywać, upominać się, nazad żądać, wołać, wabić nazad, — *n.* (*contre qq.*) przeczyć, opierać się, zabraniać, *se —, r.* (*de qq.*) odwoływać się do kogo.

Réclamper, *v. a.* naprawić maszt strzaskany.

- Réclaire, *s. m.* gatunek sieci rybackiej.
- Réclinaison, *s. f.* o zegarach słonecznych ustęp od płaszczyzny pionowej, — dopełnienie pochyłości zegara słonecznego.
- Réclinant, *adj. m.* *cadran* —, zegar słoneczny, którego płaszczyzna zbacza od linii wierzchołkowej.
- Récliné, *éc, adj.* w botanice o liściu schylony.
- Récliner, *v. n.* nachylać się, oddalać się od linii wierzchołkowej, *v.* Réclinant.
- Reclouer, *v. a.* znowu przybić.
- *Reclure, *v. a.* *v.* Enfermer.
- Reclus, *use, a.* zamknięty, samotny; — *m. f.* pustelnik, odhudek, *m.*
- Recluserie, *s. f.* cela pustelnicza.
- Reclusion, *f.* zamknięcie, *n.* cela, *f.*
- Recocher, *v. a.* — *la pate*, ciasto ręką rozbiiać, kołatać.
- Recoigner, *v. a.* znowu whić, odpędzić, odpór dać.
- Recognition, *s. f.* rozbiór, sprawdzenie, wypytywanie iakiej rzeczy.
- Recoiffer, *v. a.* znowu włożyć na głowę, poprawić na głowie kornet, znowu zatknąć butelkę etc.
- Recoin, *m.* ką, *m.* ustronie, *n.*
- Récolement, *s. m.* w sądach czytanie świadectw w obecności świadków dla większej pewności, — protokół urzędników leśnych o dopełnionym wrębie wedle przepisu, — sprawdzenie rzeczy, papierów z inwentarzem.
- Récoler, *v. a.* czytać świadectwa w obecności świadków, — sprawdzać rzeczy lub papiery z inwentarzem.
- Récollecion, *f.* zebranie myśli, *n.* uwaga, *f.*
- Recoller, *v. a.* znowu kleić, lepić.
- Recollets, *s. m.* *pl.* reformaci, zakonnicy reguły S. Franciszka.
- Récolliger (se), *v. r.* zebrać myśli, namyślić się.
- Récolte, *f.* żniwo, zbieranie, *n.*
- Récolter, *v. a.* zbierać, żąć.
- Recommandable, *a.* chwalebny, zaletny.
- Recommandaressé, *f.* rayfurzyni, rayfurka, *f.*
- Recommandation, *f.* zalecenie, poważanie, poszanowanie, *n.* opis skradzionych lub zgubionych rzeczy, *m.* prośba o dłuższe trzymanie kogo w więzieniu, *f.*
- Recommander, *v. a.* zalecać, zachwalać, poruczać, opisać i obwieścić rzecz ukradzioną etc., o dalsze trzymanie w więzieniu prosić.
- Recommencer, *v. a.* et *n.* znowu zacząć.
- Récompense, *f.* nagroda, zapłata, *f.* eu —, w nagrodę, zamiast tego.
- Récompenser, *v. a.* nagrodzić, wywdzięczyć co komu, se —, *r.* samemu sobie szkodę nagrodzić.
- Récomposer, *v. a.* znowu składać, znowu ułożyć, spisać.
- Recompter, *v. a.* przerachować, powtórnie co zliczyć, zrachować.
- Réconciliable, *a.* ugodliwy, zgodny.
- Réconciliateur, *m.* —trice, *f.* iednac, pośrednik, *m.*
- Réconciliation, *f.* pogodzenie, *n.* zgoda, *f.*
- Réconcilier, *v. a.* powtórnie pogodzić, ziednać.
- Réconcilier (se), pogodzić się z kim, — wypowiedać się z grzechów na spowiedzi zapomnianych.
- Réconduction, *s. f.* tacite —, odnowienie arendy pod warunkami lat uprzednich.
- Reconduire, *v. a.* znowu odprowadzić, za drzwi kogo wypchnąć.
- Reconduite, *s. f.* odprawa, odprowadzenie.
- Réconfort, *m.* *v.* Consolation.

- Réconforter, *v. a. v.* Consoler.
 Reconfronter, *v. a.* powtórnie konfrontować, ieszcze raz przekonywać winowaycę świadkami.
 Reconnaissable, *a.* znaczny, łatwy do poznania.
 Reconnaissance, *f.* przy-, poznanie, *n.* wdzięczność, obligacya, *f.* zapis, *m.* karta, *f.*
 Reconnaissant, *ante, a. (de qc.)* wdzięczny.
 *Reconnaître, *v. a.* poznać, dociec, postrzedz, odkryć, wyznać, zeznać, przyznać, wywdziżyć, wyszpiegować, se —, *r.* błąd swój uznać, nawrócić się, namyślić się, przyśdź do siebie.
 Reconnu, *ne, par. et adj.* uznany, poznany, — nagrodzony, zawdzięczony.
 *Reconquérir, *v. a.* powtórnie podbić, dobyć, zawoiować.
 Reconstruction, *f.* odbudowanie, *n.*
 *Reconstruire, *v. a.* odbudować, wystawić,
 Reconsulter, *v. a.* znowu się raździć, znowu rozradzać.
 Reconter, *v. a.* znowu powiadać.
 Recontracter, *v. a.* znowu ugodę, kontrakt zawrzeć, zrobić.
 Reconvenir, *v. a. w prawie* poznać stronę powodową, — poznać tego co mię pozwał.
 Reconvention, *s. f. w prawie* rekonwencya, obwinienie od pozwanego, — kontrakt odnowiony, ugoda nowa.
 Reconvoquer, *v. a.* znowu zwołać.
 Recopier, *v. a.* ieszcze raz przepisać.
 Recoquillement, *m.* zwłanie się etc., *n.*
 Recoquiller, *v. a.* zwinąć, założyć, kędzierzawić, se —, *r.* zwłanie się, kręcić się, kurczyć się, kędzierzawić się.
 Recorder, *v. a.* przypominać sobie, przesłuchywać się, świadkami co potwierdzić, se —, *r. (avec qq)* umówić się z kim.
 Recorriger, *v. a.* powtórnie poprawić.
 Recors, *s. m.* świadek, pieczętaz, — *w sądach* świadek co był przy ekspedycyi służ sądowych.
 Recoucher, *v. a.* znowu położyć (do łóżka, na ziemię).
 *Recoudre, *v. a.* znowu szyć, przyszyć etc.
 Recouler, *v. a. w fabryce kart* przecierać karty spuszczaiąc je przeciw światła, — wyciskać oliwę ze skór.
 Recoupage, *s. m. w fabryce szklanej* krzyżowanie machiny polerującej dla zagładzenia iey śladów na powierzchni szkła pozostałych.
 Recoupe, *f.* odłupki, odcinki (z kamienia), *pl.* mąka z otrąb pozostałych, *f.*
 Recouplement, *s. m. w architekt.* ścięczenie muru ku górze.
 Recouper, *v. a.* powtórnie rznąć, obrzynać, inaczej kraić, ieszcze raz karty zbierać.
 Recoupette, *s. f.* mąka naypo-dlejsza z otrąb.
 Recourbé, *é, par. et adj.* zakrzywiony, zagięty.
 Recourber, *v. a.* zakrzywić, zagiąć, inaczej zginać.
 *Recourir, *v. a.* tam i sam biegać, znowu pobiedz, (à) udać się do . . . , rady szukać u . . .
 *Recourre, *v. a.* odbić, odpędzić, odebrać.
 Recours, *f.* ucieczka, *f.*
 Recousse, *f.* odbicie etc., *n.*
 Recousu, *ne, par. et adj.* zszyty nanowo.
 Recouvert, *erte, par. et adj.* pokryty, narzucony, — odzyskany.
 Recouvrable, *a.* znowu nabytny, dobytny.
 Recouvrement, *m.* odzyskanie, przywrócenie, *n.*
 Recouvrer, *v. a.* znowu odzyskać, nabydź, otrzymać.
 *Recouvrir, *v. a.* znowu nakryć, zasłonić etc.
 Rechercher, *v. a.* wyplanać.
 Récréance, *s. f. w sądach* wytrzymanie spornej majątności do ostatecznego wyroku, *let-*

- tres de récréance*, odprawa posła z poselstwa, toiest listy na przyzwanie posła swego z obcego dworu.
- Récréatif, *ive*, *a.* wesoły, ucieśzny, zabawny.
- Récréation, *f.* uciecha, rozrywka, *f.* rozweselenie się, *n.*
- Recredentiaire, *s. m.* dzierżawca spornej majątności.
- Récrcrer, *v. a.* cieszyć, rozweselić, rozerwać.
- Recréer, *v. a.* znowu stanowić, wprowadzać (urzędy).
- Récrcment, *s. m.* w *medyc.* humory ze krwi oddzielające się, iako żółć, ślina etc.
- Recrépir, *v. a.* znowu wapnem zarzucić, zapluskać.
- Recreuser, *v. a.* znowu głębiej odkopać.
- Recribler, *v. a.* ieszcze raz przesiać.
- Récrier (se), *v. r.* wy-, krzyknąć, wrzasnąć, (*sur qc.*) powstawać, wołać przeciwko komu.
- Récrimination, *f.* wzajemne oskarżanie, obwinianie, wzajemne lżenie, *n.*
- Récriminer, *v. n.* wzajemnie oskarżać, obwiniać, wzajemnie lżyć.
- *Récrite, *v. a.* znowu prze-, pisać, odpisać.
- *Recroître, *v. n.* znowu rosnąć, odrastać, znowu się wzbierać.
- Recroqueviller (se), *v. r.* skurczyć się, zmarszczyć się.
- Recrotter, *v. a.* znowu zbłocić, zaszargać.
- Recru, *ne*, *a.* wysilony, zmęczony.
- Recru, *m.* odrost, *m.*
- Recrue, *f.* rekruci, *pl.* zaciąg, *m.*
- Recruter, *v. a.* rekrutować.
- Recta, *ad. fam.* prosto do....
- Rectangle, *gulaire*, *a.* prostokątny, — *gle*, *m.* prostokąt, *m.*
- Recteur, *m.* rektor, *m.*
- Rectification, *s. f.* czyszczenie, podwyższenie siły przez powtórna destyllacją, — w *ieometryi*, — *d'une courbe*, wy-
- nalezienie linii prostej, równające się danej linii krzywey.
- Rectifier, *v. a.* naprawić, naprostować, w *chemii* powtórnie destyllować, — w *ieometryi* wynaleźć linią prostą, któraby równała się danej linii krzywey.
- Rectiligne, *a.* liniami prostemi okrażony, w liniach prostych zawarty.
- Rectitude, *f.* szczerość, poczciwość, prawość, *f.*
- Recto, *s. m.* pierwsza stronica arkusza w oprawney xiędze.
- Rectoral, *ale*, *a.* rektorski.
- Rectorat, *m.* rektorstwo, *n.*
- Rectum, *s. m.* w *anatomii* kiszka ostatnia dolna, odbytowa.
- Recu, *m.* kwit, *m.*
- Recueil, *m.* zbiór, *m.*
- Recueillement, *s. m.* zebranie wszystkich myśli do nabożnego rozmyślania.
- *Recueillir, *v. a.* zbierać, przyjąć, wnosić, se —, *r.* krótkiemu słowy wyrazić, myśli swe zebrać.
- Recueilleoir, *s. m.* czołnek albo motowidło powroźnicze do związania nici.
- *Recuire, *v. a.* ieszcze raz przewarzyć etc., wypalić.
- Recuisson, *s. f.* w *hutach szklanych* ogrzewanie w naytęższym ogniu, — ostudzanie powietne szkła.
- Recuit, *ite*, *par. p. et adj.* przewarzony, przepalony.
- Recuit, *s. m.* ou Recuite, *s. f.* powtórne rozpalenie albo rozpuszczenie kruszcu, — gatunek sérów z mléka warzonego, w *ludwisarni*, *mettre au recuit*, suszyć przy mocnym ogniu formę do dział odlewania.
- Recuite, *f.* rozpalenie, rozpuszczenie kruszców, *n.*
- Recuteur, *s. m.* chłopiec mincarski.
- Recuits, *pl.* cząstki kamienne w wapnie znajdujące się.
- Recul, *s. m.* cofnięcie się w tył działa wystżelonego.

Reculade, *f.* cofnięcie wozu w zad, *n.* odskok, *m.*
 Reculé, *ée, p. et a.* w zad pochnięty etc., odległy.
 Reculée, *f.* feu de —, ogień wielki, przed którym unyknąć trzeba, *m.*
 Reculement, *m.* cofnięcie się w tył, w zad, *n.* podpiersień, podpiersznik, *m.*
 Reculer, *v. a.* w zad, nazad, w tył popychać, posuwać, pomykać, cofać, *fig.* odwłaczać, odciągać, odkładać, — *n.* et se —, *r.* nazad, w tył ustępować, iść, cofać się, *fig.* rączkiem, przewrotnie iść, odstąpić, odwłaczać, odkładać.
 Reculons (*à*), *ad.* w znak, w zad, na opak, rączkiem.
 Récupération, *f.* pozyskanie, odebranie, *n.*
 Récupérer (*se*), *v. r. fam.* pozyskać szkody, nagrodzić sobie.
 Récirage, *s. m.* izba, miejsce, gdzie białcy białe żelazne wyrabiają.
 Récurer, *v. a. v. Ecurer*, — *u* nożownika szorować kamieniem piaskowym, — po raz trzeci uprawiać winnicę.
 Récurrent, *ente, adj.* w anatomii o nerwach nerwy muszkułów gardzielowych, — wstecz cofający się, — mogący być czytany na odwrot.
 Récusable, *a.* odrzuty, podejrany.
 Récusation, *f.* odrzucenie, *n.*
 Récusier, *v. n.* odrzucić, nie przyjąć.
 Rédacteur, *m.* zbieracz, wydawca, *m.*
 Rédaction, *f.* zbieranie, spisanie, wydanie pism etc., *n.*
 Redan, *s. m.* szaniec mający kąty wklęste i występujące.
 Redans, *pl. w architekturze* ustępy w murze na pochyłości wyniesionym, — *w budowie okrętowej* wcinania wiążące dwie sztuki drzewa, — pokłady kamieni łupnych iedne na drugich w kształcie wschodów.
 Redanser, *v. a. et n.* znowu jeszcze tańcować.

Rédarguer, *v. a. et n.* łaiać, strofować, mruczeć.
 Reddition, *f.* oddanie, poddanie, składanie rachunków, *n.*
 Redébattre, *v. a.* znowu nagabać, zbiać, prawem dochodzić.
 Redéclarer, *v. a.* powtórnie oświadczać.
 Redédier, *v. a.* powtórnie poświęcić.
 *Redéfaire, *v. a.* znowu rozebrać, rozplatać, rozwiązać.
 Redéjeuner, *v. a.* jeszcze raz śniadanie ięszdź.
 Redébiter, *v. a.* powtórnie rozważać.
 Redélivrer, *v. a.* znowu wybać, wyratować.
 Redemander, *v. a.* znowu, powtórnie się o co dopominać.
 Redemeurer, *v. a.* znowu gdzie stać, mieszkać.
 Redémolir, *v. a.* znowu rozwalić, rozrzucić.
 Rédempteur, *m.* zbawiciel, *m.*
 Rédemption, *f.* zbawienie, odkupienie, *n.*
 Redents, *m. pl.* karby, fugi, nacięcia, wcinania w niektórych sztukach drzewa okrętowego.
 Redépêcher, *v. a.* znowu wysłać.
 Redescendre, *v. a. et n.* znowu spuścić, zejść, zstąpić.
 Redevable, *a. (de)* winien, obowiązyany.
 Redevance, *f.* czynsz gruntowy, *m.*
 Redevancier, *m.* — ière, *f.* czynszownik, *m.*
 *Redevenir, *v. n.* znowu zostać.
 Redevider, *v. a.* znowu zwiiać.
 Redevoir, *v. a.* nie dopłacić długu, — pozostać winnym po skończonym obrachunku.
 Redhibition, *s. f. w sądach* wracanie kupna, nieważność, — zniesienie kontraktu kupnego.
 Redhibitoire, *adj.* o kupnie nieważny, kupno znoszący, od kontraktu kupnego uwalniający.
 Rédiger, *v. a.* pisać, wydawać, układać, rozporządzać, krótko zebrać.

Rédimer (se), *v. r.* wykupić się, uwolnić się.
 Redingote, *f.* oponcza, *f.*
 *Redire, *v. a.* powtarzać, znowu powiadać, świągotać, wypaplać, (*à* albo *dans qc.*) nicować, przy-, ganić.
 Rediseur, *m.* powtarzacz, świągot, pąpla, *m.*
 Redistribuer, *v. a.* znowu rozdawać.
 Redistribution, *f.* powtórne rozdawanie etc., *n.*
 Redite, *f.* powtarzanie, *n.*
 Redompter, *v. a.* znowu podbić, zawoiować, opanować.
 Rédondance, *f.* zbyteczna obfitość słów w mowie.
 Rédondant, *ante, a.* zbyteczny, zaobszerny (w mowie).
 Rédonder, *v. n.* zbytecznie się rozwozić, zaobszernie mówić.
 Redonner, *v. a.* oddać, — *n.* znowu uderzyć, napaść, se —, *r.* znowu się poświęcić, poddać się.
 Redorer, *v. a.* powtórnie pozłacać.
 Redorte, *s. f.* w herbach wieniec z gałęzi, — okrągło kręcona i pleciona gałąź.
 Redoublement, *m.* przybywanie etc., *n.*
 Redoubler, *v. a.* przyczyniać, pomnażać, dodawać, jeszcze raz podszyć, — *n.* silić się, mnożyć się, przybywać.
 Redoul, Roudou, *s. m.* Corroyère, Herbe aux tanneurs, *s. f.* drzewo mirtowe w południowej Francji rosnące, którego garbarze do wyprawy skór używają.
 Redoutable, *a.* straszny.
 Redoute, *f.* reduta, reduty, *pl. f.*
 Redouter, *v. a.* bać się, lękać się.
 Rèdre, *m.* sieć wielka, *f.*
 Redressé, *é, a. fig.* dumny, wymuskany.
 Redressement, *m.* wy-, prostowanie etc., *n.*
 Redresser, *v. a.* wy-, prostować, naprawiać, znowu wyprawić, wystawić etc., naprowadzić, nawodzić na drogę, wspomódz,

T O M II.

wyratować, *fam. (qq. au jeu.)* oszukiwać kogo w grze, se —, *r.* prosto się trzymać, nosić się.
 Redresseur, *m. fam.* szalbierz, gracz, *m.*
 Redressoir, *s. m.* wyginacz, narzędzie konwisarskie do wyprostowania wygiętych cynowych naczyń.
 Réductible, *a.* na mniejsze części przemienny.
 Reductif, *ive, adj.* w chemii służący do obrócenia czego w co.
 Réduction, *f.* wprawienie, wstawienie człopa, obrócenie w przeszłą postać, uhamowanie etc., pomniejszenie, *n.*
 *Réduire, *v. a. (à qc.)* przyprowadzić, przywieść do czego, przymusić, przywolić, uhamować, zawoiować, podbić, obrócić, przemienić po¹, zmniejszyć, uiać, skrócić, (miary, wagi i monety), porównywać, obracać na..., ścisnąć, uszczuplić, se —, *r. (à qc.)* mierzyć, wychodzić na co, uiać sobie, określić się, uszczuplić się, obrócić się, przemienić się, zmniejszyć się aż do pewnej miary.
 Réduit, *m.* kącik, *m.* ustronie, *n.* szanie, *m.*
 Réduplicatif, *ive, adj.* w grammatyce powtarzanie, powtórne czynienie znaczący.
 Réduplication, *s. f.* w grammatyce powtórzenie syllaby albo litery.
 Réédification, *f.* odbudowanie, *n.*
 Réédifier, *v. a.* odbudować, wystawić.
 Réel, *elle, a.* rzetelny, istotny, rzeczywisty.
 Réellement, *adv.* istotnie, rzeczywiście, rzetelnie, w rzeczy samej.
 Réer, *v.* Raire.
 Réexportation, *s. f.* w handlu wywiezienie za granicę przywiezionych towarów.
 Réexporter, *v. a.* wywieźć za granicę na powrot towary do kraju przywiezione.

Refächer, *v. a.* znowu kogo rozgniewać.

Refaçonner, *v. a.* przekształcić.

Réfaction, *s. f. T. handlowy* dodanie wagi w zamoczonych towarach przewyższającej, — zmniejszenie ceny na towary, nie mające tej dobroci, iaka zapowiedziana była.

*Réfaire, *v. a. et n.* znowu robić, czynić, naprawiać, łątać, posilić, pokrzepić, wrócić, znowu zaczynać, se —, *r.* wzmacniać się, sił znowu nabierać.

Réfait, *s. m. w grze szachów* zaczęcie nowej gry, — nowe rogi ielenie, *bois* —, drzewo pod węgielnicę ociosane.

Refaucher, *v. a.* powtórnie sieć, kosić.

Réfection, *f.* naprawa, reparacya, *f.* obiad (w klasztorach), *m.*

Réfectoire, *m.* refektarz, *m.* stolowa izba w klasztorze, *f.*

Réfectoier, *m. ière, f.* serwitörz, *m.* (w klasztorach).

Refend, *s. m.* ściana między gmachami w budynku, *u stolarza* pozostałość użytej do czego deski.

Réfendoir, *s. m.* narzędzie do równego osadzania zębów gręplowych.

Refendre, *v. n.* jeszcze raz rozszczepić, rozłupać, wdluż przepiłowac.

Référé, *s. m. w sadach* relacya deputata, kommissarza.

Référéndaire, *m.* referendarz, *m.*

Référer, *v. a. (à qc. v. Rapportier, Attribuer), — n.* referować, przekładać, — *le serment qq.* przysięgę referować.

Refermer, *v. a.* znowu zamknąć, zawrzeć.

Referrer, *v. a.* znowu pod-, okuć.

Refeter, *v. a.* odnowić święto iakie, którego długo nie święcono.

Refeuiller, *v. a.* przyozdobić co małem, — na oknach dawać lisztwy zewnętrzne albo ramy do przybicia okiennic.

Refeuillure, *s. f.* rama do okiennic.

Reficher, *v. a.* znowu wetknąć, wbić, fugę zalepić, zatkać.

Refiger, *v. a.* znowu krzepłym czynić, se —, *r.* skrzepnąć.

Refin, *s. m.* gatunek wełny subtelney.

Refixer, *v. a.* znowu co osadzić, — znowu co postanowić, naznaczyć.

Reflatter, *v. a.* znowu komu pochlebiać.

Réfléchi, *a.* rozważny, roztropny, *w grammatyce, verbe* —, słowo zaimkowe, *rayon* —, promień od powierzchni ciała iakiego odbity.

Réfléchir, *v. a. et n.* odbiać, odbiać się, odskakiwać, rozważać, rozmyślać.

Réfléchissant, *adj.* odbiający, có odbianie się sprawuje.

Réfléchissement, *m.* odbianie się, *n.* promienie odbiające się, *m. pl.*

Reflét, *s. m. w malarstwie* odbite światło.

Refléter, *v. a. w malarstwie* odbite światło dawać.

Refleuret, *s. m.* wełny hiszpańskiej drogi gatunek, podleyszy od zwaney *Refin*.

Refleurir, *v. n.* znowu kwitnąć.

Réflexe, *adj.* odbiający się.

Reflexibilité, *s. f.* własność, sposobność odbiania rzeczy.

Reflexible, *adj. w optyce i fizyce* odbiający promienie światła albo kolory.

Réflexion, *f. w mechanic* cofanie się wsteczne ciała w ruchu będącego, przez inne ciało iakie w biegu swoim zatrzymanego, — *w katoptryce* odbicie się promienia światła od gładkiej powierzchni, iako lustra etc. rozważa, rozmyślanie, rozważanie, *n.*

Refuer, *v. n.* nazad płynąć.

Refux, *m.* odlew, *m.*

Refonder, *v. a. w prawie* zapłacić kondemnatę, koszta prawne.

Refondre, *v. a.* przelać, przetopić, *fig.* przelać, przeformować, naprawić.

Refonte, *f.* przelanie etc., *n.*

Reforger, *v. a.* przekuć.

Réformable, *a.* poprawny.

Reformateur, *trice, s.* poprawiacz, ten co nadużycia prostuie, wprowadzać porządek, dyscyplinę etc.

Réformation, *f.* poprawa, reforma, reformacja kościelna, *f.* zwłanie chorągwi, rozpuszczenie wojska, odmiana życia, *f.*

Réforme, *s. f.* reformacja zakonna, — poprawa życia złego, praw, obyczajów, — reforma wojska, zwłanie chorągwi, — prostowanie nadużycia.

Réformé, *ée, a.* poprawiony, odmieniony, reformowany, — *m.* kalwinista, reformat zakonnik, *m.*

Réformer, *v. a.* reformować, poprawić, odmienić, zwiąć chorągwie, rozpuścić wojsko, określić, zmieyszyć.

Reformer, *v. a.* znowu formować, robić.

Refouetter, *v. a.* znowu bić różgą, biczem.

Refouiller, *v. a.* znowu poprzewracać, porozrzucać etc.

Refoulement, *s. m.* — *de la fumée*, rozchodzenie się dymu w dół, — odbiwanie się dymu.

Refouler, *v. a.* powtórnie tłuc, wałkować, *w artylleryi* wiszorem działa wycierać, — klepać żelazo albo stal do białości rozpaloną dla nadania mocy, *w łowiectwie* zwrócić psy nazad, *w marynarce* przeciw wałom żeglować.

Refouloir, *s. m.* *w artylleryi* wiszor, sztepel do nabijania i czyszczenia działa.

Refourbir, *v. a.* powtórnie polerować.

Refournir, *v. a.* znowu opatrzyć.

Réfractaire, *a.* nieposłuszny, uporny, *Pierre* —, kamień w ogniu trwały, co w najsilniejszym ogniu, ani się w wapno, ani w szkło nie obraca.

Réfracté, *ée, par. p. et adj.* ray-

on —, promień łamany, kilka razy odbity.

Réfracter, *v. a.* *w fizyce* łamać promienie światła.

Refractif, *ive, adj.* *w dyoptryce* łamanie się promieni światła sprawujący.

Réfraction, *s. f.* *w mechanice* zboczenie ciała w ruchu będącego, z przyczyny oporu iakiegokolwiek, *w dyoptryce* łamanie się światła, — *w handlowych stosunkach* udanie się do osoby, z którą zawarta umowa albo rachunek okazał się byćzomylnym.

Refrain, *s. m.* wiersz, co na końcu strofy powtarzany bywa, — powtarzane słowa, powtarzana piosnka, — powrot wałów morskich o skały obciążających się.

Refranchir (se), *v. r.* *w maryn.* ubywać, *le vaisseau se refranchit*, woda do okrętu nalana zaczyna ubywać.

Réfrangibilité, *s. f.* własność łamania się promieni światła.

Refrangible, *adj.* o promieniach łamiący, — do łamania światła sposobny.

Refrapper, *v. a.* znowu bić.

Refrayer, *v. a.* u garniarza mokremi palcami wyrównać, wygładzić.

Refréner, *v. a.* hamować.

Réfrigérant, *ante, adj.* chłodzący, orzezwiający.

Réfrigérant, *s. m.* *w chemii* głowa murzyna, naczynie miedziane zimną wodą wypełnione, dla przedszego studzenia pary do alembika wzniesionej.

Réfrigèratif, *ive, s. et adj.* odświeżający, chłodzący.

Réfrigération, *s. f.* *w medycynie* orzezwianie, ochładzanie.

Réfringent, *ente, adj.* *w fizyce* łamanie się światła sprawujący.

*Refrine, *v. a.* znowu w masle smażyć.

Refriser, *v. a.* znowu kędzierzawić.

Refrigné, *ée, a.* ponury, posępny, marketny.

Refrognement, *m.* marszczenie
 czoła, *n.* ponurość, *f.*
 Refroid, *s. m.* *mettre les cuirs*
en refroid, skóry z łaźni wy-
 ięte na żerdziach rozwieszać.
 Refroidi, *ie, par. p. et adj.* o-
 ziębiony; ostudzony.
 Refroidir, *v. a.* oziębić, ochłó-
 dzić, — *n.* et se —, *r. o-*,
 ziębnać, ochładnąć, plawać.
 Refroidissement, *m.* oziębienie,
 ochłodzenie, *n.*
 Refrotter, *v. a.* znowu trzeć etc.
 Refuge, *m.* ucieczka, obrona, *f.*
 Réfugier, *ée, p. et a.* wygnany,
 — *m.* wygnaniec, *m.*
 Réfugier (se), *v. r.* uciekać się, u-
 ciekać do.....
 Refuir, *v. n.* w łowiectwie o
 zwierzu uciekającym na dawny
 trop powrócić, kołować.
 Refuite, *f.* wybiegi, przeskoki, *m. pl.*
 Refus, *m.* odmowa, *f.* odmówie-
 nie, *n.*
 Refuser, *v. a.* nie przyjąć, odmó-
 wić, nie chcieć, se —, *r. (gc.)*
 sobiesamemu czego żądać, co
 odmówić, (*à gc.*) wstrzymać
 się od czego, opierać się, wy-
 strzegać się.
 Réfution, *s. f.* w sądach zapła-
 cenie, powrot kosztów pra-
 wnych.
 Réfutation, *f.* zbijanie etc., *n.*
 Réfuter, *v. a.* zbiać dowody,
 odpowiadać na zarzut.
 Regagner, *v. a.* znowu ode-, wy-
 grać, znowu doścignąć, dostać
 się, dostać, otrzymać.
 Regain, *m.* potraw, *m.*
 Régat, *m.* uczta, hiesiada, *f.* ban-
 kiet, *m.*
 Régalade, *f. fam.* boire à la —,
 wypić duszkiem kieliszek wina
 etc.
 Régale, *f.* prawo królewskie, ma-
 iestatyczne, *n.*
 Régale, *a. f.* w chemii, eau —;
 kwas saletrosolny.
 Régalement, *s. m.* podział równy
 podatków, — w architekturze
 równanie całej płaszczyzny
 środkiem pod jedną linią ho-
 ryzontalną.

Régaler, *v. a.* częstować, trakto-
 wać, uczyć, czynić propor-
 cyonalny, albo równy rozkład
 podatków, — równać płaszczy-
 znę do poziomu.
 Régaleur, *s. m.* ten co łopata
 albo inném narzędziem nasy-
 puje ziemię i onę ubiia.
 Régalien, *a. m. droit* —, *v. Ré-*
gale, f.
 Régaliste, *m.* beneficjaryusz kró-
 lewski, *m.*
 Régates, *s. m. pl.* w chemii sole
 z kwasu saletrosolnego.
 Regard, *m.* wzrok, *m.* weyrzenie,
 spóyrzenie, *n.*
 Regardant, *m. fam.* przypatru-
 jący się, oglądający.
 Regardant, *ante, à. fam.* zao-
 szczędny.
 Regarder, *v. a.* et *n.* spóyrzeć,
 weyrzeć, poglądać, oglądać,
 przy-, patrzeć się, rozważyć,
 zastanowić się, leżeć ku.....
 tyczeć się, ściagać się.
 Regarnir, *v. a.* znowu czém o-
 patrzyć, przyozdobić.
 Regates, *s. f. pl.* gonitwy na łó-
 dziach na kanale weneckim.
 Regayer, *v. a.* czesać len, ko-
 nopie.
 Regayoir, *m.* ochlica, *f.*
 Regayure, *f.* zgrzebie, wyczo-
 ski, *pl.*
 Regeler, *v. n.* znowu marznąć.
 Régence, *f.* zawiadywanie pań-
 stwem podczas małoletności
 rządcy etc., *n.* rządy, *pl.*
 czas nauki nauczyciela, *m.*
 Régénérateur, *s. m.* wskrzesiciel,
 przywróciiciel.
 Régénération, *f.* odrodzenie, *n.*
 Régénérer, *v. a.* odrodzić.
 Régent, *m.* — ente, *f.* rządcza,
 nauczyciel kollegium iakiego,
m. — *a.* rządzący państwem,
 panujący.
 Régenter, *v. a.* et *n.* publicznie
 uczyć, fig. rządzić, władać,
 panować.
 Regermer, *v. a.* odrastać, znowu
 wshodzić.
 Régicide, *m.* królobóyc, *m.* kró-
 lobóystwo, *n.*

Régie, *f.* zawiadywanie dochodów, ceł, *n.*
 Régifuge, *s. n.* u dawnych Rzymian v. Fugales.
 Regimbement, *m.* wierzganie konia etc., *n.*
 Regimber, *v. n.* wierzgać, *fig.* opierać się, nieposłusznym bydź.
 Régime, *m.* dyeta, mierność, *f.* przełożenstwo, *n.* rząd klasztorny, *m.* panowanie, rządzenie, *n.*
 Régiment, *m.* regiment, półk, *m.*
 Région, *f.* okolica, kraina, *f.*
 Régir, *v. a.* rządzić, władać, zawiadywać czém.
 Régisseur, *m.* zawiadywacz, dozorca, *m.*
 Registraire, *s. m.* dozorca protokołów, reiestrów.
 Registrata, *s. m.* T. sądowy treść uchwał, wypis krótki, tytuł wyroku, dekretu.
 Registrateur, *s. m.* w kancelaryi Apostolskiej pisarz, co bulle i prośby do xiąg wprowadza.
 Registre, albo Regitre, *m.* reiestr, protokół, *m.* xięga wielka sądowa, *f.*
 Registrer, Regitrer, *v. a.* w reiestr wpisać, zareiestrować.
 Règle, *f.* liniiał, *m. fig.* reguła, ustawa, *f.* prawidło, *n.* porządek, *m.*
 Règles, *pl.* w medyc. czyszczenie miesięczne białogłowskie.
 Réglé, *éc, p. et a.* liniowany, liniowy, *fig.* regularny, porządnny, ustanowiony, ułożony.
 Règlement, *m.* ustawa, uchwała.
 Réglément, *ad.* porządnie, regularnie, zwyczajnie.
 Règlementaire, *adj.* tyczący się ustanowień, urzędzeń, — *ironicznie, administration, regime* — rząd, administracya do zbytku mnożąca uchwały i postanowienia.
 Régler, *v. a.* liniować, *fig.* stawiać, narychtować, ograniczyć, określić, hamować, ustanowić, urządzić, naznaczyć, rozporządzić, *se* —, *r. (sur qc.)* naśladować co, iśćz czym torem.

Reglet, *s. m.* w drukarni lisztewka do rozdziatów, — u stolarza liniyka na cale podzielona, w architektur. lisztewka wypukła, — wstążeczki różnokolorowe nięte w górze guzikiem szmuklerskim do zakładania kart, szczególniej kościelnych.
 Réglette, *s. f.* regułka drukarska do wymowania wierszy.
 Régleur, *m.* liniownik, *m.*
 Régliste, *f.* lukrecya, *f.*
 Régloir, *s. m.* kość albo drewno szewskie do wymarszczenia rzemienia, — liniiał do liniowania papieru.
 Régture, *f.* liniia, *f.* (na papierze).
 Régnant, *ante, a.* panujący etc.
 Règne, *m.* rządy, *pl. m.* panowanie, *n. fig.* państwo, w historii naturalnej królestwo zwierzęce, roślinne i kopalne.
 Régner, *v. a.* panować, władać, rządzić, ciągnąć się, zachodzić.
 Règnicole, *m.* mieszkaniec, obywatel, *m.*
 Régonflement, *m.* wzbieranie wód, *n.* wylew, *m.*
 Regonfler, *v. n.* wzbierać, wylewać (o wodzie).
 Regorgement, *m.* przelanie się, *n.*
 Regorger, *v. n.* wy-, przelewać się, wzbierać się, *fig. (de qc.)* obfitować, opływać w czém, mieć czego w dostatku.
 Regouler, *v. a. fam.* ofuknąć, nadto nasycić.
 Regouïter, *v. a.* znnowu kosztować.
 Regrat, *m.* przekup, *m.* przekupywanie, *n.* kram, stragan, *m.*
 Regratter, *v. a.* oddrapać, zdrapać, znnowu oskrobać, — *n.* (sól) przekupywać, *fam.* oberwać co (pieniędzy).
 Regratterie, *f.* przekupstwo, *n.*
 Regrattier, *m. ière, f.* przekupień, *m. fig. fam.* skapiec, *m.*
 Regresser, *v. a.* powtórnie szcześcić.
 Régrélage, *s. m.* powtórne bieleńie wosku.
 Régréler, Régrélouer, *v. a.* wosk

- powtórnie bielić, przez dłuższy czas przepuszczać.
- Regrès, *s. m.* w prawie duchowném przywrócenie beneficjum ustapionego, albo przefrymarzonego.
- Régression, *s. f.* w retoryce figura, w której powtórzone słowa inny sens mają, np. *Nous ne vivons pas pour boire et pour manger; mais nous buvons et nous mangeons pour vivre.*
- Regret, *m.* żal, smutek, *m.* — *pl.* żale, skargi, *pl.* a —, *ad.* nie-rad, z niechęcią.
- Ré regrettable, *a.* godny pożalenia.
- Regretter, *v. a.* żałować, tęsknić po kim, po czém.
- Regrossir, *v. a.* u sztycharza rozprzeździć, rozszerzyć.
- Reguider, *v. a.* znowu co do góry windować, o sokołach do góry się wzbijać.
- Régularité, *f.* regularność, *f.* ścisłe zachowywanie reguły zakonnej, *n.*
- Régulateur, *s. m.* o zegarach kółko minutowe nazwane niepokój, — minuta ze ślimakowém kołem w zegarkach kieszonkowych, — perpendykuł w zegarach wiszących.
- Régule, *s. m.* w dawney chemii część metaliczna w półmetallach.
- Régulier, *ière, a.* regularny, porządkowy, zakonny, klasztorny, — *m.* albo *clergé régulier*, zakonnik, *m.*
- Régulièrement, *adv.* regularnie, porządnie, zwyczajnie.
- Réguline, *adj. f.* v. Regule.
- Regulo, *s. m.* tytuł syna cesarza chińskiego.
- Regulus, *s. m.* w astron. Iwie serce, gwiazda pierwszej wielkości w konstellacyi Iwa.
- Réhabilitation, *f.* przywrócenie do przeszłego stanu, *n.*
- Réhabilitier, *v. a.* przywrócić do stanu przeszłego, do godności utraconey.
- Réhabituer (se), *v. pr.* przyzwyczaić się znowu do czego, — nawyknać do czego.
- Rehacher, *v. a.* znowu co siekaczem albo nożem posiekać.
- Rehanter, *v. a.* znowu z kim obcować.
- Rehasarder, *v. a.* znowu się na co odważyć.
- Rehaussement, *m.* podwyższenie, *n.*
- Rehausser, *v. a.* podwyższyć.
- Rehauts, *s. m. pl.* w malarstwie światło najwyższe, gdzie kolor jest najmocniejszy.
- Reheurter, *v. a.* powtórnie zakładać, — znowu się o co uderyć.
- Reimposer, *v. n.* podatek znowu nakazać.
- Réimposition, *f.* powtórne podatków nakazanie, *n.*
- Réimpression, *f.* druk książki powtórny, *m.*
- Réimprimer, *v. a.* książkę drugi raz drukować.
- Rein, *m.* nerka, *f.* Reins, *pl.* nerki, lędźwie, *pl. f.* krzyż u konia, *m.*
- Reine, *f.* królowa, *f.*
- Reine-claude, *f.* gatunek śliwek soczystych, *f.*
- Reinette, *f.* reneta, *f.* (jabłko).
- Réinfester, *v. a.* znowu zarazić.
- Réinstaller, *v. a.* znowu przywrócić do urzędu.
- Reinté, *ée, adj.* o psach łowczych szerokiego krzyża, krzyżowaty.
- Réintégrande, Réintégration, *f.* przywrócenie possessyi, *n.*
- Reintégré, *ée, par. et adj.* przywrócony, iako do possessyi dóbr etc.
- Réintégrer, *v. a.* przywrócić possessyą.
- Réinterroger, *v. a.* znowu się pytać.
- Réinviter, *v. n.* znowu zaprosić.
- Reis-effendi, *s. m.* kanclerz państwa tureckiego.
- Reispoute, *s. m.* milicyant indyjski, zwyczajniey Cipaye zwauy.
- Reissole, *s. f.* sieć rybacka.
- Réitération, *f.* powtarzanie, *n.*

Réitérer, *v. a.* powtarzać.
 Reitre, albo Rêtre, *m.* raytar niemiecki, *m.* (z pogardą), *vieux* —, frant doświadczony, *m.*
 Rejaillir, *v. n.* wytryskiwać, wyskakiwać, wybić się, odbić się, *fig.* spływać, spadać na kogo.
 Rejaillissement, *m.* wytryskiwanie, wyskakiwanie etc., *n.*
 Rejaunir, *v. a.* powtórnie żółtym pofarbować, — *v. n.* — powtórnie pożółknąć.
 Rejet, *m.* latorośl, *f.* wyrostek, *m.*
 Rejetable, *a.* odrzutny.
 Rejeteau, *m.* daszek ponad oknem, *m.*
 Réjeter, *v. a.* znowu rzucić, odrzucić, wyrzucić, wyrzucić, odrastać, puszczać latorośle, wyrostki, *fig.* za-, odrzucić, nie dopuścić, nie dozwolić, — *le faute sur qq.*, zwalić, złożyć winę na kogo.
 Rejeton, *m.* wyrostek, *m.* latorośl, *fig.* potomek, *m.*
 Rejetonner, *v. a.* wyrostki obcinać, obrzynać.
 *Rejoindre, *v. a.* znowu złączyć, złożyć, — (*qq.*) znowu doścignąć, dogonić, se —, *r.* znowu się złączyć, zeyśdź się.
 Rejointoyer, *v. a.* w *archit.* spojenie między kamieniami będącące, fugi i rysy zapełnić, załepić.
 Rejouer, *v. a.* znowu grać.
 Réjouir, *v. a.* ucieszyć, rozweselić, se —, *r.* rozweselać się, radować się.
 Réjouissance, *f.* uciecha, zabawa, *f.* igrzysko, *n.*
 Réjouissant, *ante, a.* wesoły.
 Rejoûter, *v. a.* znowu walczyć, passować się, — znowu do pierścienia gonić.
 Relâche, *m.* odpocznienie, przestanie, *n.* odpoczynek, przestaniek, *m.* rozrywka, *f.*
 Relâché, *éc, p. et a.* zwolniały, popuszczony, *fig.* rozpustny.
 Relâchement, *m.* roz-, zwolnienie, popuszczenie, *n.* gnuśność,

niedbałość, rozpusta, rozrywka, *f.* odpoczynek, *m.*
 Relâcher, *v. a.* et *n.* roz-, zwolnić, zwolnieć, popuścić, wypuścić, uwolnić, se —, *r.* zwolnieć, słabiej, ustępować.
 Relais, *m.* podwoda, stacya, *f.* stanowisko, *n.*
 Relaisé, *adj. m.* w *myślistwie*, *lievre* —, zając od biegu osłabiony, co się z miejsca ruszyć nie może.
 Relancer, *v. a.* w *myślistwie* znowu spędzić zwierzę z legowiska, — odeprzeć, odpędzić, — *fig.* ofuknąć, wyłaić kogo.
 Relaps, Relapse, *adj. et s.* odpadły, heretyk na wiarę świętą nawrócony, i znowu do dawnych błędów odpadły.
 Rélargir, *v. a.* znowu rozprzeźstrzenieć, rozszerzyć.
 Relater, *v. a.* opowiadać, wspominać.
 Relatif, *ive, a.* ściągający się.
 Relation, *f.* ściąganie się, *n.* związek, *m.* powieść, *f.* doniesienie, przekładanie, *n.* relacya, *f.* porozumiewanie się, obchudzenie się z kim, *n.*
 Relativement, *ad.* ściągając się na rzecz inaszą, względem.
 Relatter, *v. a.* nowe nabijać łaty na dachu.
 Relaver, *v. a.* powtórnie myć.
 Relaxation, *s. f.* w *medyc.* osłabienie, rozwolnienie, — w *prawie kanoniczném* zmniejszenie albo darowanie kary, — wypuszczenie więźnia, uwolnienie.
 Relâxé, *par. p. et adj.* w *chirurgii*, *nerf* —, nerw osłabiony, rozwolniony, nie na swoim miejscu będący.
 Relaxer, *v. a.* w *prawie* uwolnić więźnia z więzienia.
 Relayer, *v. a.* od roboty odlużować, — *n.* świeże wziąć konie.
 Relégation, *f.* wygnanie, wywołanie z kraju, *n.*
 Relégué, *s. m.* nagroda wysłużonego żołnierza gwaryjkonney królewskiej.

Reléguer, *v. a.* wygnać, wywołać z kraju.
 Relent, *m.* pleśń, spleśniałość, *f.*
 Relevailles, *f. pl.* wywód, *m.* wywodziny, *pl.*
 Relevé, *s. m.* stara podkowa nowymi hufnalami przybita, — wyciąg z rachunku artykułów do jednego przedmiotu należących, — podniesienie w górę oczu na dół spuszczonego, — czas, w którym zwierzę z legowiska swojego na paszę wychodzi.
 Relevé, *éé, a. fig.* wysoki, wyniosły, wspaniały, *sentimens* — s, uczucia szlachetne, — *pensée* —, myśli wysokie i szlachetne, *matière* —, materye uczone nie dla wszystkich zrozumiałe, — położnica co wywód odprawiła, *à une telle heure de* —, o tej godzinie po południu.
 Relèvement, *m.* wystawienie powtórne, *n.*
 Relève-moustache, *s. m.* szczyrczyki długie i płaskie do emaliowania.
 Relève-quartier, *s. m.* rzemień krótki do wdziewania trzewika.
 Relever, *v. a.* podnieść, znowu wystawić, wybudować, podwyższyć, wnieść, zwodzić, sprządzać wartę, łańc, strofować, wysadzić, wyozdobić, za złe mieć, powiększać, pocieszyć, serca dodać, — *n.* lepiej się mieć, wywodzić, odprawić po połogu, wysiść, uniknąć, se —, *r.* wstać, *fig.* zapomódz się.
 Releveur, *s. m.* w anatomii o muszkulach podnoszący się.
 Reliage, *m.* pobitanie beczek, *n.*
 Relief, *m.* wypukła robota, wypukłość, *f. fig.* świetność, *f.*
 Reliefs, *pl. fam.* niedoiadki, *pl.*
 Relien, *s. m.* proch strzelniczy gruby przez sito nie przepuszczone.
 Relier, *v. a.* znowu wiązać, z-, przywiązać, pobić beczkę, oprawić książkę.
 Relieur, *m.* introligator, *m.*
 Religusement, *adv.* bogobojnie,

nabożnie, pobożnie, — należycie, pocziwie, sumiennie.
 Religieux, *euse, a.* nabożny, bogobojny, sumienny, zakonny, — *m. f.* zakonnik, *m.* zakonnica, *f.*
 Religion, *f.* religia, *f. fig.* sumiennosć, *f.*
 Religionsnaire, *m.* (sztydząc) kalwinista, *m.*
 Relimer, *v. a.* znowu pićką piłować.
 Reliquaire, *m.* relikwiarz, *m.*
 Reliquat, *s. m.* reszta niedopłacona, *f.*
 Reliquataire, *m.* dłużnik niedopłacający, *m.*
 Relique, *f.* relikwia, świętosć, *f.*
 *Relire, *v. a.* znowu czytać, czytywać.
 Reliure, *f.* oprawa książki, *f.* oprawianie, *n.*
 Relocation, *s. f.* w prawie przynajmowanie komu czego.
 Reloger, *v. n.* znowu do dawnego mieszkania przeprowadzić się.
 Relouage, *s. m.* czas, w którym się śledzie ikrzą, tarlisko śledzi.
 Relouer, *v. a.* znowu niać, arendować co u kogo, co komu.
 *Reluire, *v. a.* świecić się, błyszczyć się, *fig.* przebliać się.
 Reluisant, *ante, a.* świecący się, błyszczący się.
 Reluquer, *v. a. fam.* z boku, zezem patrzeć.
 Relustrer, *v. a.* glancu dodawać.
 Remâcher, *v. a.* przeżuwać, żuć, *fig. fam.* rozbierać, rozmyślać.
 Remaçonner, *v. a. fam.* mur naprawiać.
 Remander, *v. a.* znowu uwiadomić etc.
 Remanger, *v. a.* znowu iedź.
 Remaniement, *m.* częste przewracanie, *n.* naprawa, poprawa, *f.*
 Remanier, *v. a.* obmacywać, w ręku często przewracać, przeyrzeć, na-, poprawić.
 Remarchander, *v. a.* znowu co targować.
 Remarcher, *v. n.* znowu iedź, —

znowu ciągnąć, znowu maszerować, — znowu ruszać.
 Remarier, *v. a.* znowu ożenić, wydadz za żonę.
 Remarquable, *a.* znaczny.
 Remarque, *f.* uwaga, przestroga, *f.* przypis, *m.*
 Remarquer, *v. a.* znowu znaczyć, postrzedz, poznać, widzieć.
 Remarqueur, *s. m.* szydząc przestrzegacz, *u sokolnika* ptak co kuropatwę znalaznie i iey pilnuie.
 Remasquer, *v. a.* znowu maskę przywdziać.
 Remballer, *v. a.* znowu pakować, ładować.
 Rembarquement, *m.* powtórne ładowanie etc., *n. fig.* powtórne wpląkanie, wdawanie się, *n.*
 Rembarquer, *v. a.* powtórnie okręt ładować, *se —, r.* powtórnie na okręt wsieść, pójść, *fig.* znowu się w co wplątać, wdawać.
 Rembarrer, *v. a. fig. fam.* ofukać, zbuzować, odbić.
 Remblai, *m.* nawożenie, wyrównanie gruntu, *n.* nawóz, *m.*
 Remblayer, *v. a.* powtórnie posiewać.
 Remboitement, *m.* wstawienie etc., *n.*
 Remboiter, *v. a.* wstawić, wprawić członek wywity etc.
 Rembourrage, *s. m.* wysiękać wełną, sierścią, włosami, — materyał do tego użyty.
 Rembourrement, *m.* wysłanie etc., *n.*
 Rembourrer, *v. a.* wysłać, nakłcać.
 Remboursable, *a.* znowu płatny.
 Remboursement, *m.* odpłacenie, zapłacenie etc., *n.*
 Rembourser, *v. a.* od-, za-, wypłacić, nagrodzić, oddać, *fig. fam.* — *un soufflet*, dostać w policzek i uspokoić się przytém.
 Rembrasser, *v. a.* znowu zapalić.
 Rembrasser, *v. a.* znowu ścisnąć, wziąć za szyję.
 Rembrocher, *v. a.* znowu na rożeń zatknąć.

T O M II.

Rembruni, *ie, par. et adj.* pociemniony, — *fig.* smutny, ponury.
 Rembrunir, *v. a.* zaciemniać, czynić brunatnym, — *fig.* zasmucić.
 Rembuchement, *s. m.* weyście zwierza w głęboką knieię.
 Rembucher (*se*), *v. pr.* o zwierzętach weyść w głęboką knieię, — w głąb puszczy.
 Remède, *m.* lekarstwo, *n.* enema, *f. fig.* sposób, őrzodek, *m.*
 Remédier, *v. n.* (*à qc.*) pomódz, zapobiedz.
 Remeil, *s. m.* oparzynsko, gdzie bekasy wodne przebywają.
 Remeier, *v. a.* znowu pomieszzać.
 Remembrance, *s. f.* wspomnienie, pamięć.
 Remémoratif, *ive, a.* przypominający.
 Remémorer, *v. a.* przypomnieć, — *se —, r.* przypomnieć sobie.
 Réménée, *s. f.* sklepienie nade drzwiami i oknami.
 Remener, *v. a.* znowu odprowadzić.
 Remercier, *v. a.* (*qq. de qc.*) podziękować komu za co, odprawić.
 Remerciment, *m.* dzięki, *pl.* podziękowanie etc., *n.*
 Réméré, *s. m.* w prawie odkupienie przedaney majątności.
 Remesurer, *v. a.* powtórnie przemierzyć.
 Remetteur, *m.* przesyłacz pieniędzy, *m.*
 *Remettre, *v. a.* znowu postawić, położyć, posadzić, wstawić, włożyć, wsadzić, wprawić, wrócić, powrócić, pod-, wydadz, poruczyć, polecić, zlecić, zwierzyć, dać, odkładać, odwłaczać, darować, odpuścić, *se —, r.* powrócić się na swe miejsce, stanąć, usieść na swém miejscu, *fig. (de)* przyśść do siebie, polepszyć się, (*qc.*) przypominać sobie co.

Remeubler, *v. a.* znowu w domowe opatrzyć sprzęty.

- Réminiscence, *f.* przypominanie sobie, *n.*
- Rémipèdes, *s. m. pl.* wioslinek, skorupiak wiosłostopny, — wodniki pletwonogie, chrząszcze po wodach pływające, *v.* Nectopode.
- Remis, *ise, par. p. et adj.* znowu na swe miejsce posadzony, położony, postawiony, — odesłany, odniesiony do wyższego sądu, — odpuszczony, iako grzech, — do przeszłego stanu przywrócony, — odłożony.
- Remise, *f.* upuszczenie, darowanie, *n.* odwłoka, szopa, *f.* T. przesłanie pieniędzy, wexlu, *n.* *carosse de* —, albo *remise, m.* pojazd naemny.
- Rémissible, *a.* odpuszczenia godny.
- Rémision, *f.* darowanie, odpuszczenie, miłosierdzie, *n.* litość, folga, ulga, *f.* ulżenie, *n.* Rémissionnaire, *m.* od śmierci, kary uwolniony.
- Rémítarses, *s. f. pl.* wiosłonogie owady z rodzaju świerszczowego, iako pluskwy wodne etc.
- Rémiz, *s. m.* remiz, ptak mały.
- Remmaillotter, *v. a.* znowu dziecię w pieluchy powić.
- Remmancher, *v. a.* narzędzie iakie w nowy trzonek osadzić.
- Remmenner, *v. a.* nazad odwieźć, odprowadzić.
- Rémolade, *f.* maść końska, *f.* sos z musztardy robiony, *m.*
- Remolard, *m.* dozorca wiosel galery, *m.*
- Remole, *f.* zakręt, wir na morzu, *m.*
- Remollient, *ente, adj.* Remollientif, *ive, adj.* *w medyc.* o lekarstwach zmiękczaiący.
- Remonder, *v. a.* *w fabryce iedwabnych materyj* oczyszczać osnowę, zdejmować węzłki i inne nierówności.
- Remontage, *s. m.* *bois de remontage*, przysposobione drzewo do naprawy wozów i ławetów pod działą.
- Remontant, *s. m.* tylne końcowe rzemienie u pendentą.
- Remonte, *f.* opatrzenie końmi, *n.* konie dla iazdy wybrane, *m. pl.*
- Remonter, *v. n. et a.* znowu wyciąć, wstąpić, wleźć, wejść (na górę, do góry), wsieść na konia, nazad iść, płynąć, wybiąć się, wyżej iść, windować, nieść, ciągnąć do góry, podszyć bóty, złożyć, zbić, naciągnąć, nakręcić, nawiązać, znowu opatrzyć końmi.
- Remontoir, *s. m.* zbiór wszystkich kołek i sprężyn w zegarze.
- Remontrance, *f.* wystawianie, napominanie, *n.* rada, przestroga, *f.*
- Remonstrans, *s. m. pl.* Remonstranci, Ormianie hollenderscy.
- Remotrer, *v. a.* przekładać, znowu pokazać, wystawiać, napominać, uczyć.
- Remouture, *s. f.* naramienniki u sukien białogłowskich.
- Rémora, Rémore, *f.* przeszkoda, zatoka, *f.* trzymonaw, *f.* (ryba).
- Remordre, *v. a.* znowu ukąsić, kąsać, znowu się brać do czego.
- Remords, *m.* wyrzuty, gryzienie sumienia, *n.*
- Remorque, *s. f.* *w maryn.* trelowanie, ciągnięcie nawy żaglowej wiosłową.
- Remorquer, *v. a.* trelować, ciągnąć okręt nawą wiosłową.
- Remors, ou Mors du diable, *s. m.* dryakiew ugrzyżona rośl.
- Remotis (à), *fam.* na ustroniu, ustronnie.
- Remoucher, *v. a.* znowu utrzeć nos, albo świecę.
- *Remoudre, *v.* znowu mleć.
- Rémoudre, *v. a.* znowu ostrzyć, szlifować.
- Remouiller, *v. a.* znowu co wodą pokrapiać, zamoczyć, — *w maryn.* znowu kotwicę wyrzucić.
- Remouillure, *s. f.* piekarza odnowienie zakwa. 1.

Remoulade, *s. f. v.* Remolade.
 Remoulage, *s. m.* otręby z razowey mąki.
 Remoulat, *s. m. v.* Remolard.
 Rémouleur, *m.* szlifiierz, *m.*
 Remous, *s. m.* krążenie wody od przechodzącego okrętu.
 Rempaquement, *m.* powtórne nasolenie śledzi, *n.*
 Rempaqueteur, *v. a.* znowu pakować.
 Remparement, *s. m. T.* woenny wał, taras.
 Remparer (se), *v. a.* zastąpić się, obwarować się.
 Rempart, *m.* wał, *m. fig.* przedmurze, *n.* obrona, zastona, *f.*
 Remplacement, *m.* nagrodzenie, *n.* nagroda, *f.* powtórne wydanie pieniędzy na prowizyą.
 Remplacer, *v. a.* wydadź znowu pieniądze na prowizyą, nagrodzić.
 Remplage, *m.* napełnienie, dolanie, dosypanie etc., *n.*
 Rempli, *m.* założenie, *n.* sąd, *m.*
 Remplir, *v. a.* założyć, podwinać.
 Remplir, *v. a.* znowu napełnić, dosypać, dolać, napełnić, natkać, osadzić, koronki etc. naprawiać, *fig.* pełnić, sprawować, odbywać, przestrzegać.
 Remplissage, *m.* dopełnienie, dosypanie, dolanie, naprawianie koronek etc., *n.*
 Remplisseuse, *f.* kobieta, co koronki naprawia, *f.*
 Remploi, *m.* pożyczczenie, wydanie kapitału na prowizyą, *n.*
 Remployer, *v. a.* znowu użyć, umieścić.
 Remplumer, *v. a.* nowemi opatrzyć piórkami, se —, *r. fig.* opierzyć, znowu pierza dostać, *fig.* w pierze porosnąć, przyyść do sił etc.
 Rempocher, *v. a.* znowu włożyć do kieszeni.
 Rempoissonnement, *s. m.* narybienie stawu.
 Rempoissonner, *v. a.* znowu narybić staw albo sadzawkę świeżą rybą.

Remporter, *v. a.* nazad wziąć, odnieść, otrzymać.
 Remprisonner, *v. a.* znowu wsadzić do więzienia.
 Remprunter, *v. a.* znowu pożyczyc.
 Remuage, *m.* ruszanie, trzęsienie, przewracanie, *n.*
 Remuant, aute, *a.* niespokoiny.
 Remue-ménage, *m.* nieporządek przy wyprowadzaniu się z mieszkania, *m. fig. fam.* nieporządek, *m.* zamieszanie, *n.*
 Remuément, *m.* ruchu, *m.* ruchanie się, wywożenie ziemi, *n. fig.* rosterk, rozruch, *m.*
 Remuer, *v. a.* et *n.* ruszać, wko-pać, wzruszać, przewiewać, buutować, — *un enfant*, w pieluchy dziecię uwic, se —, *r.* ruszać się, *fig.* krzątać się, u-wiiać się.
 Remueur, *m.* szufiarz, co zboże przewiewa, *m.*
 Remueuse, *f.* powiacczka, *f.*
 Remugle, *m.* stęchlizna, *f.*
 Rémunérateur, *m.* nagrodziciel, *m.*
 Rémunération, *f.* nagroda, *f.*
 Rémunérateur, *adj. w sądach* nagradzający, służący za nagrodę.
 Rémunérer, *v. a.* nagrodzić.
 Remures, Rémuries, *s. f. pl.* w staroż. święta rzymskie na cześć Remusa przez jego brata Romulusa ustanowione.
 Renacler, *v. n. fam.* parskać ze złości, klnąć.
 Renaissance, *f. fig.* odrodzenie, odnowienie, wskrzeszenie, *n.*
 Renaissant, ante, *a.* odradzający się, powstawający etc.
 *Renaître, *v. n.* znowu wschodzić, powstawać, ożywiać się, odrastać, *fig.* znowu odrodzić się, wskrzeszać się, odnowić się.
 Rénal, ale, *adj. w anatomii* nerkowy, przy nerkach leżący.
 Renard, *m.* lis zwierzę, — *w marynarce* tabliczka wiatrowa, na której 52 wiatry wyrażone, — hak wielki do windowania cembrowiny, *u mularzów* bleyczyk, — rysa w turze turmu-

- sowey kędy woda przecieka, — *fig.* człowiek chytry, przebiegły, frant, *queue-de-renard*, ber *ziele*, — korzonki w rurach rurinusowych wodę tamujące.
- Renarde, *f.* liszka, *f.*
- Renardé, *ée*, *a.* wywietrzały.
- Renardeau, *m.* lisie, lisiątko, *n.*
- Renardier, *m.* myśliwy do lisów, *m.*
- Renardière, *f.* jama lisia, połapka na lisy, *f.*
- Renasquer, *v.* Renâcler.
- Rencasser, *v. a.* w *ogrodnictwie* powtórnie do skrzyni albo kubła przesadzić.
- Renchainer, *v. a.* znouu w łańcuch osadzić.
- Renchéri, *ie*, *p. et a.* faire le —, *la* —, drożyć się ze sobą, wysoko się cenić.
- Renchérir, *v. a.* zdrożyć, droższyn czynić, zdrożeć, w górę pójść, *fig.* (*sur qq.*) przodkować, celować nad kim.
- Rencherissement, *v.* Enchérissement.
- Renchier, *s. m.* w *herbach* ieleń wielki.
- Rencontre, *f.* spotkanie się, zyskanie się, uderzenie, trącenie czego o co, *n.* potyczka, doba, *f.* trefunek, dowcip, *m.* myśl dowcipna, okazya, *f.* przypadek, *m.* *aller*, *venir à la — de qq.*, iść, pójść przeciw komu.
- Rencontrer, *v. a.* zastać, trafić, znaleźć, (*qq.*) spotkać kogo.
- Rencorsier, *v. a.* nowy stan u sukni biologiczkiej zrobić.
- Rencourager, *v. a.* znouu serca dodawać.
- Rendage, *s. m.* zysk menniczny dla pana i miancarza.
- Rendant, *m.* —*ante*, *f.* rachunek zdający, zniący, *m.*
- Rendetter (*se*), *v. r.* znouu się zadłużyć.
- Rendez-vous, *m.* przyrzeczenie znaydowania się w pewnym miejscu o pewnej godzinie,

- schadzka, *f.* zbiór; *m.* siedlisko, *n.*
- *Rendormir, *v. a.* znouu usnąć, se —, *r.* zasnąć.
- Rendoubler, *v. a.* założyć (suknią dla skrócenia).
- Rendre, *v. a.* oddać, wydać, złożyć, poddać. świadczyć, sprawować, czynić, rodzić, nosić, przetłumaczyć, wyrzucić, okazać, — *n.* (*à sur*) wieść, iść aż do..., se —, *r.* (*à*) poddać się, ustąpić, udadź się dokąd, zostać.
- Rendu, *ue*, *p. et a.* oddany etc., znuzony, przybyty.
- Rendu, *m.* zbieg wojskowy, — *fam.* figiel wzajemny, odwet.
- *Renduire, *v. a.* powtórnie bielić, tynkować.
- Rendurcir, *v. a.* twardszym czynić, stwardzić.
- Rène, *f.* cugle, wodze, *fig.* rząd, administracya.
- Renégat, *m.* atę *f.* bisurman renégat, chrześcianin co przeszedł na mahometańską wiarę.
- Renieger, *v. n.* o *śniegu* znouu padać.
- Rénette, *s. f.* świderk konowski do znalezienia zagwoźdżenia w kopycie, — dółko do robienia dziurek w rzemieniu.
- Rénetter, *v. a.* kopyto końskie wykroić.
- Renettoyé, *v. a.* powtórnie wyczyścić, wychłodzić, wymiatać.
- Renfaiter, *v. a.* szczyt, dach naprawiać.
- Renfermer, *v. a.* znouu zamknąć, zawrzeć, zamykać. zawierać w sobie, *fig.* zebrać, se —, *r.* zawrzeć się, zamknąć się etc, znouu, *fig.* określić się, umiarkować się, myśli swe zebrać.
- Renfiler, *v. a.* znouu nawlec.
- Renflammer, *v. n.* znouu roz-, zapalić, rozżarzyć.
- Renflement, *s. m.* zbytćzna miąższość słupowa, — nieznacznie wzrastająca wypukłość słupa od podstawy do trzeciej części wysokości.

- Renfler, *v. n.* napęczniać.
- Renfoncecement, *s. m.* w *nauce* *perspektywy* głębia, głębokość, oddalenie sprawująca, — *u pozłotnika* wklęsłość, dołek, — *de sofite*, wklęsłość między balkami w stropie.
- Renfoncer, *v. a.* znówu zasadzić, wprawić dno w beczkę, wbić, ponurzyć, pograżyć.
- Renforcé, *éé, par. p. et adj.* zmocniony, posilony, *bourgeois* —, bogaty, pyszniący się mieszczanin.
- Renforcement, *m.* zmocnienie, *n.*
- Renforcer, *v. a.* zmocnić.
- Renformer, *v. a.* rozprzestrznić (rękawiczki).
- Renformir, *v. a.* mur stary naprawić.
- Renformis, *m.* naprawa muru starego, *f.*
- Renformoir, *s. m.* *urękawicznika* rozciągadło do rozprzestrzenienia rękawic.
- Renfort, *m.* pomoc, *f.* posiłek, *m.*
- Renfrogner (*se*), *v. r. v. se* Renfrogner.
- Renngement, *m.* powtórne wdanie, wmieszanie się w co, *n.*
- Renngager, *v. a.* znówu, powtórnie zastawić, wplatać, uwikłać, usidlić, zawierbować.
- Renngainer, *v. a.* znówu włożyć do pochwy, *fig.* oszczędzać, zataić.
- Renngendrer, *v. n.* odrodzić się nanowo, powstawać, odrastać.
- Renngorger (*se*), *v. r.* piersi wystawiać, *fig.* nadymać się.
- Renngorgeur, *s. et adj.* w *anatomii* dwa muszkuły głowę poruszające na pacierzowej kości.
- Renngraisser, *v. a.* znówu tuczyć, — *n. et se* —, *r.* znówu tyć, ciała nabierać.
- Renngrégement, *m. v.* Accroissement.
- Renngrégér, *v. a. v.* Accroître, Augmenter.
- Renngrégement, *s. m.* przekowanie monety, gdy stępel nie był wyraźny.
- Renngréner, *v. a.* w *mennicy* przekuć monetę niewyraźnie wybitą, — *we młynie* znówu na koszt młyński dosypywać, — zapadać, wpadać iako zęby w koło.
- Renngui, *s. m.* moneta ołowiana w królestwie Syam.
- Renngiable, *a.* zaprzeczny, czego się zaprzecić etc. można.
- Renngié, *par. pass.* zapierający się wiary, odstępcą.
- Renngiement, *m.* zapieranie się, zaprzeczenie, *n.*
- Renngier, *v. a.* zapierać się, nie przyznawać się, odprzysiądz się (wiary etc.).
- Renngieur, *m.* bluźnierca, *m.*
- Renngifler, *v. n.* charchać, niuchać, wachać.
- Renngifierie, *f.* charchanie, niuchanie etc., *n.*
- Renngifleur, *m.* cuse, *f.* charchała, niuchacz, *m.*
- Renngiforme, *adj.* w *botanice* o *liściach* nerkowy, mający podobieństwo do nerki.
- Renngiveler, *v. a.* sprawdzać niwellacyą, powtórnie niwellować.
- Renngive, *f.* renifer, zwierzę przżuwaający, z rodzaju ieleni, rogi gałęziste, w tył zagięte, wierzchołki dłoniaste mający.
- Renngoir, *v. a.* znówu co czernić.
- Renngom, *m.* sława, *f.* dobre mienie, *n.*
- Renngommée, *f.* sława, *f.* mienie, imię, *n.* wieść, *f.*
- Renngommer, *v. a. faire* —, wstawić, *se* —, *r.* (*de qq.*) zaszczycać się, chępić się kim.
- Renngonce, *s. f.* w *grze kartowej* farba, której gracz w rękę nie ma.
- Renngoncement, *m.* odrzeczenie się, *n.*
- Renngoncer, *v. n.* (*à qq.*) od-, wyrzec się, odstąpić, — *a. (qq.)* nie przyznać, zapierać się kogo.
- Renngonciation, *f.* zrzeczenie się, odstąpienie, *n.*
- Renngoncule, *f.* iaskier, żabinek, *m.*
- Renngouée vulgaire, Centinode,

- Trainasse, *s. f.* sporyż wielki samiec, wróble ięzyczki, mokrzec *roślina*.
- Renouement, *s. m.* odnowienie, utwierdzenie przyjaźni, umowy etc.
- Renouer, *v. a.* znowu z-, zawiązać, *fig.* znowu zacząć, rozpocząć, odnowić, — *n. fig.* pogodzić się.
- Renoueur, *m. euse, f.* cyrulik co członki wywinione wprawia, *m.*
- Renouveau, *m.* wiosna, *f.*
- Renouveler, *v. a.* odnawiać, wznawiać, wzniecać, se —, *r.* znowu się wznawiać, wszczynać.
- Renouvellement, *m.* odnowienie, *n.*
- Rénovateur, *s. m.* za czasów feudalnych iomeira, miernik nowe pomiary i mapy robiący.
- Rénovation, *s. f.* odnowienie, w chemii wydoskonalenie minerału.
- Renseignement, *m.* nauka, wiadomość, *f.*
- Renseigner, *v. a.* znowu uczyć czego z większą usilnością.
- Renseigner, *v. a.* znowu zasiewać.
- Rentamer, *v. a.* znowu począć, — *fig.* kończyć przerwana mowę.
- Rentassé, *ée, par. p. et adj.* znowu w kupę albo warstami układany, — mały gruby człowiek.
- Rentasser, *v. a.* znowu w kupę układać, zbierać.
- Rente, *f.* dochody roczne, *pl.* czynsz, *m.*
- Renté, *ée, a.* majątny, dochody znaczne mający.
- Renter, *v. a.* nadadź dochody, opatrzyć dochodami.
- Renterrer, *v. a.* znowu zagrześć, zakopać.
- Rentier, *m.* —ière, *f.* czynszownik, *m.*
- Rentoiler, *v. a.* koronkami etc. znowu obszyć.
- Renton, Rentou. *m.* fuga, *f.*
- Rentonner, *v. a.* przetoczyć z beczki w beczkę.

- Rentortiller, *v. a.* znowu co okręcać, obwiać.
- Rentrainer, *v. a.* nazad zawlec, odwieźć, nazad zawieźć, brać.
- *Rentraire, *v. a.* zszyć, zacérować.
- Rentraiture, *f.* zszycie, *n.* szew w szyciu, *m.*
- Rentraut, *adj. m.* do środka wpadający, *angle* —, kąt wklęsły, czy do środka wpadający.
- Rentrayeur, *m.* —euse, *f.* zszywacz, *m.*
- Rentrée, *f.* otwarcie, zagaenie sądów po wakacjach, — *w myślistwie* powrot zwierza do kniei przed wschodem słońca, — *w grze kartowy* kupuo, karty kupione.
- Rentrer, *v. n.* znowu wejść, wstąpić, powrócić.
- Renvaloir, *v. a.* znowu naiechać, napasidź.
- Renvelopper, *v. a.* znowu wwinąć, powtórnie co zawiązać.
- Renvenimer, *v. a.* znowu otruć, powtórnie iadem nspuścić, roziaźrzyć, pogorszyć iako ranę, — znowu paduszcząć, roziuszczać, oburzać, — se —, *r.* pogorszyć się znowu, roziaźrzyć się, rozjesdź się na kogo.
- Renverse (à la), *ad.* wznak.
- Renversé, *ée, par. p. et adj.* obalony, powalony, o ziemię rzucony, — zepsuty, zniszczony, spustoszony, — rozproszony, iako uciekający nieprzyjaciel, — *w herbach* wywiocony, na wywrot postawiony.
- Renversement, *m.* obalenie, rozwalenie, upadnienie, *n. fig.* pod-, upadek, nierząd, *m.* zamieszanie, przeładowanie, przewrócenie, *n.*
- Renverser, *v. a.* obalić, rozwalić, wywrócić, przewrócić, pomieszać, porozrzucić, znieść, *fig.* rozproszyc, pobić, pomieszać, se —, *r.* na wznak pasć, powalić się, pomieszać się.
- Renverseur, *s. m. fam.* walacz,

pustoszyciel, burzyciel, przewróciiciel.
 Renvi, *m.* więcej podanie w grze, *n.*
 Renvider, *v. a.* zwinąć nitkę na wrzeciono, przybliżać go do kołowrotka.
 Renvier, *v. n.* więcej podadź, stawić w grze.
 Renvoi, *m.* odesłanie, odbicie, *n.* odmowa, *f.* odsyłanie czytelnika, *n.*
 Renvoyer, *v. a.* powtórnie posłać, odesłać, odprawić, odrzucić, nie przyjąć, odbić, odmówić.
 Réordination, *s. f.* powtórzone poświęcanie na kapłaństwo.
 Réordonner, *v. a.* powtórnie kogo na kapłaństwo poświęcać.
 Repaire, *m.* legowisko, łożysko, *n. fig.* iaskinia rozbójnicza, *f.*
 Répaissir, *a.* zgrubić, grubszym robić.
 *Repaître, *v. n.* paść, iedź, — *a. fig.* za nos wodzić, zwodzić, se —, *r. fig. (de qc.)* paść się, paść oczy swe nad czém.
 Repaitir, *v.* Repétrer.
 Répandre, *v. a.* rozlać, rozlewać, rozrzucić, rozsiewać, roznosić.
 Répandu, *ue, par. p. et adj.* rozlany, rozkrzewiony, rozszerzony, rozgłoszony, rozpasany na co, *homme fort répandu dans le monde*, człowiek na wielkim świecie żyjący, wszędzie bywający.
 Réparable, *a.* naprawny, przywrotny.
 Réparage, *s. m.* powtórne sukna postrzyganie, — przefarbowanie.
 Répaître, *v. n.* znowu się pokazać.
 Réparateur, *m.* iednacz, *m.* (osobliwie o Chrystusie).
 Réparation, *f.* naprawa, poprawa, nagroda, *f.* przywrócenie, *n.*
 Réparer, *v. a.* na-, poprawić, nagrodzić.
 Reparition, *s. f.* w astronomii pokazanie się gwiazdy wychodzącej z zaćmienia innego planety.
 Reparler, *v. n.* znowu mówić.

Reparon, *s. m.* drugi lnu czesane-go gatunek.
 Repare, *f.* odpowiedź, *f.*
 *Repartir, *v. a.* odpowiedzieć, — *n.* znowu odiechać.
 Répartir, *v. a.* podzielić.
 Répartition, *f.* podzielenie, *n.* podział, *m.*
 Repas, *m.* obiad, *m.* iedzenie, *n.* biesiada, uczta, *f.*
 Repasse, *s. f.* gruba mąka z otrębami zmieszana.
 Repasser, *v. a. et n.* przechodzić, powracać, iedź, iechać, przeprawić się przez, ostrzyć, szlifować, prasować, polerować, *fig.* rozważyć, rozmyślić, powtórnie przeyrzeć, przeczynać.
 Repassettes, *s. f. pl.* gręple bardzo subtelné, któremi po raz ostatni czeszą wełnę.
 Repasseur, *s. m. u igielnika* polerownik, co końce igieł i szpilek zaostrza i one wygładza.
 Repaver, *v. a.* bruk przerabiać, znowu brukować.
 Repayer, *v. a.* drugi raz zapłacić.
 Repêcher, *v. a.* znowu ryby łowić, z wody wydobywać.
 Repeigner, *v. a.* znowu czesać.
 *Repeindre, *v. a.* znowu malować.
 Repeint, *s. m.* miejsce na malowidle nanowo pomalowane, poprawiane.
 Rependre, *v. a.* znowu zawiesić.
 Repenser, *v. n.* znowu o czém myślić, przemyślać, rozmyślać, — z większą uwagą zastanawiać się nad czém.
 Repentance, *f.* żal, *m.* skrucha, pokuta, *f.*
 Repentant, *ante, a.* żałujący.
 Repenti, *ie, par. p. et adj.* pokutujący, żałujący za grzechy, *s. m.* pokutnik, skruszony, pokutujący człowiek.
 Repentir (se), *v. r. (de qc.)* żałować, żal komu być.
 Repentir, *m.* żal, *m.*
 Repercer, *v. a.* znowu przedziurawić, znowu dziurę przebić.
 Répercussif, *ive, adj. et s. w medycynie* odpędzający, wpędzający wewnątrz.

- Répercussion, *s. f. w medyc.* powracanie humorów wewnątrz, *w fizyce* odbijanie się promieni słonecznych, głosu etc., *w muzyce* częste iednych tonów powtarzanie.
- Répercuter, *v. a. o humorach* wpędzić wewnątrz, — *o świetle i głosie* odbijać.
- Reperdre, *v. a.* powtórnie zgubić, — przegrać wygraną.
- Repère, *s. m.* znaczek na sztukach rzeczy rozebraney do łatwiejszego iey składania, — krążek na murze perspektywowej oznaczający iak daleko ią wyciągnąć potrzeba.
- Répertoire, *m.* reiestr materyi, zbiór, *m.*
- Repeser, *v. a.* znowu co ważyć, powtórnie odważyć, przeważać, — rozmyślać, znowu co rozważać.
- Répétailler, *v. a. fam.* nadto powtarzać.
- Répéter, *v. a.* powtarzać, powiadać, przesłuchywać się, uzasadzać, dopominać się.
- Répétiteur, *m.* repetytor, powtarzacz, *m.*
- Répétiteurs, *pl. w maryn.* okręta i fregaty dane znaki czyli sygnały powtarzające.
- Répétition, *f.* powtarzanie, *n.* reputacya, proba komedyi, *f.*
- Repétrir, *v. a.* znowu przegnieść, przemieszać.
- Repeuplement, *m.* zaludnienie, osadzenie powtórne, *n.*
- Repeupler, *v. a.* powtórnie zaludnić, osadzić las drzewami, narybić staw.
- Repic, *s. m.* grając w pikietę dziewięćdziesiąt, gdy gracz z ręki bez przeszkody liczy trzydzieści, a wymawia dziewięćdziesiąt.
- Repiler, *v. a.* znowu tłuć w morderzku albo w stępie.
- Repiquer, *v. a.* znowu wyszywać, szyć, przesywać, — *u mularza* znowu kamień dłotem podziurkować.

- Répit, *m.* odłożenie, *n.* przeciąg, fryszt.
- Replacer, *v. a.* znowu na swém miejscu postawić, położyć.
- Replaidier, *v. a. et n.* znowu się prawować, znowu process zacząć.
- Replanter, *v. a.* znowu sadzić.
- Replâtrage, *m.* zapleśnienie, zarzucenie gipsu, *n. fig. fam.* barwa, pokrywka, *f.*
- Replâtrer, *v. a.* znowu gipsować, *fig. fam.* nagrodzić, barwić, pokrywać.
- Replet, *ête, a.* otyły, cielisty.
- Repletion, *f.* otyłość, cielistość, *f.* przeładowanie żołądka, *n.*
- Repleuvair, *v. n. o deszczu* znowu padać.
- Repli, *m.* fałd, zmarsk, brzeg, róg, *m.* — *pl.* zakręty, kręgi, *m. pl.*
- Replier, *v. a.* znowu fałdować, składać, marszczyć, se —, *r.* znowu się fałdować etc., przewiać się, kręcić się, *o oddziale wojska* czynić rozmaite obroty wsteczne dla połączenia się z innym korpusem.
- Réplique, *f.* odpowiedź, *f.* odpór, *m.*
- Répliquer, *v. a.* odpowiedzieć, zarzucić.
- Replisser, *v. a.* inaczej fałdować, inne fałdy składać.
- Replonger, *v. a.* znowu zanurzyć, pograć, *fig.* znowu wprowadzić, zawikłać (w nieszczęście etc.).
- Repolir, *v. a.* znowu co wygładzić, polerować, — poprawiać pismo.
- Repolon, *s. m.* w iezdnej szkole mała wolta, półkoła, wykrecanie w półcyrkuł.
- Répondant, *m.* rekoymia, zaręczyciel, respondent, *m.*
- Répondre, *v. a. et n. (à qq.)* odpowiedzieć, zbijać, przeciwnie dowodzić, odpowiadać, zgadzać się, ciągnąć się, zachodzić aż do...., (*de qc.*) ręczyć, odpowiadać, bydz w odpowiedzi za kogo.

Répons, *m.* odpowiedź choru, *f.*

Réponse, *f.* odpowiedź, *f.* odpis, *m.*

Reportage, *s. m.* czynsz z gruntu dwudziestą część dochodu wynoszący, — opłata połowy dziesięciny.

Reporter, *a.* nazad przy-, zanieść, wypłacić, wypieść.

Repos, *m.* odpoczynek, pokój, *m.*

Reposée, *s. f.* w myślistwie miejsce, legowisko dzienne ielenia, daniela, sarny.

Reposer, *v. a.* położyć, uspokoić, — *n.* odpoczywać, leżeć, *fig.* spać, ustawać się, se —, *r.* odpocząć, wytchnąć od roboty, *fig. (sur qq.)* spuścić się na kogo.

Reposoir, *m.* ołtarz na ulicy w dzień Bożego ciała, *m. fig.* miejsce do odpoczynku, *n.*

Repous, *s. m.* kalk, albo wapno z tłuczoną cegłą i piaskiem mieszane.

Réposer, *v. a.* w powtórne wstąpić małżeństwo.

Repoussant, *ante, a.* odstraszający.

Repoussement, *m.* odpychanie, odbijanie, *n.*

Repousser, *v. a.* znowu odepchnąć, odpędzić, odbić, odeprzeć etc., — *n.* znowu pączki puszczać, wschodzić, wyrastać.

Repoussoir, *s. m.* durszlak, drewno albo żelazo spiczaste do wybijania goździa, — dłoćto długie sycerskie, — kleszczyki do wyrwania zębów, w *małarstwie* mocne cienie na przodzie obrazu dla oddalenia innych przedmiotów.

Répréhensible, *a.* naganny, nagany, kary godzien.

Répréhension, *f.* nagana, *f.* strofowanie, *n.*

*Reprendre, *v. a. et n.* odebrać, znowu wziąć, przyjąć, znowu zacząć, wziąć się do czego, odpowiedzieć, rzec, (*qq. de qc.*) strofować, ganić, zaszyć, zacerować, wkorzenić się, przyjąć się, se —, *r.* zbierać się, zarastać, namyślić się.

T O M II.

Repreneur, *m.* ganiiciel, *m.*

Représaille, *f.* zemsta, przemoc wzajemna, *f.* — *pl.* prawo odwetu, *n.*

Représentant, *m.* zastępca, *m.*

Représentatif, *ive, a.* zastępnym, zastępujący, *gouvernement* — rząd reprezentacyjny, w którym najwyższa władza w imieniu ludu jest sprawowana przez reprezentantów albo posłów przez niego obranych.

Représentation, *f.* ukazanie, pokazanie, wyobrażenie, wystawienie etc., *n.*

Représenter, *v. a.* wystawić, wyobrazić, stawić, pokazać, przedłożyć, grać, zastępować, se —, *r.* się, stanać, wystawiać, wyobrażać sobie.

Repréter, *v. a.* znowu co komu pożyczyć.

Reprier, *v. a.* powtórnie prosić, — albo prosić u tych, którzy wrzód sami u proszącego prosili.

Réprimable, *v. a.* wstrzymany, co wstrzymać etc. można.

Réprimande, *f.* burka, łacina, *f.*

Réprimander, *v. a.* dać komu burkę, strofować kogo.

Réprimer, *v. a.* zastanowić, wstrzymać, hamować.

Reprise, *f.* odebranie, odbicie, dobyte, *n.* okręt odbity, *m.* powtórzenie prawa, *n.*

Reprises, *pl. u piekarzy* gruba mąka i otręby od pierwszej mąki pozostałe.

Repriser, *v. a.* drugi raz oszaczować, otaxować.

Réprobation, *f.* potępienie, odrzucenie, *n.*

Reprochable, *a.* naganny, odrzuty.

Reproche, *m.* zarzut, *m.*

Reprocher, *v. a.* wy-, zarzucać, wymawiać, odrzucić świadków.

Reproductible, *a.* co może być znowu wydaniem, zrodzonym.

Reproduction, *f.* wydawanie, rodzenie powtórne, *n.*

*Reproduire, *v. a.* znowu wydawać, rodzić.

- *Repromettre, *v. a.* znowu obiecać.
- Réprouvé, *é, a.* odrzucony.
- Reprouver, *v. a.* powtórnie dowodzić.
- Réprouver, *v. a.* odrzucić, wzgardzić, nie mieć za dobre.
- Reptile, *a.* czołgający się, — *m.* zwierzę czołgające się, *n.*
- Républicain, *m.* — *aine, f.* republikański,
- République, *f.* rzeczpospolita, *f.*
- Répudiation, *f.* oddalenie od siebie żony, *n.*
- Répudier, *v. a.* oddalić żonę, rozwieść się.
- Répuissance, *f.* niechęć, nieochota, *f.* wstręt, *m.*
- Répuquant, *ante, a.* przeciwny.
- Répugner, *v. n. (à qc.)* sprzeciwiać się, bydź przeciw czemu.
- Répulluler, *v. a.* znowu się rozmnażać, wyrastać, wschodzić.
- Répulsif, *ive, adj.* w fizyce odpychający.
- Repulsion, *s. f.* odpięcie, odpychanie.
- Réputation, *f.* sława, powaga, *f.* mienie, imię, *n.*
- Réputer, *v. a.* mniemać, rozumieć.
- Requart, *s. m.* w sądach osma część wartości sprzedanej rzeczy.
- Requérable, *adj.* w sądach upominalny, czego się kto upominać może.
- Réquérant, *ante, a.* starający się, proszący o co.
- *Requérir, *v. a.* starać się, prosić o co.
- Requête, *f.* suplika, *f. fam.* prośba, *f.*
- Requêter, *v. a.* wysładować, śladu znowu dociec.
- Requiem, *s. m.* msza za umarłego.
- Requin, ou Chien de mer, *s. m.* ludojad, wielka ryba morska z rodzaju żartocznych.
- Requinguer (se), *v. r. fam.* wysmuknąć się, śmiesznie się ustroić.
- Requint, *s. m.* w prawie *lenném* piąta część piątego grosza oszacowanej przedaży.
- Réquirer, *v. a.* znowu ryszunkiem opatrzeć.
- Réquis, *ise, p. et a. po-*, żądany, potrzebny.
- Requise, *f. cette chose sera de —*, ta rzecz stanie się rzadką.
- Réquisition, *f.* proszenie, żądanie, *n.*
- Réquisitoire, *s. m.* rekwizycja, żądanie na piśmie przez prokuratora podane.
- Rère, *v. n. v. Raire.*
- Resacerer, *v. Ressacerer.*
- Resaigner, *v. Ressaigner.*
- Resaisir, *v. Ressaissir.*
- Resaluer, *v. Ressaluer.*
- Resarcelé, *v. Ressarcelé.*
- Resasser, *v. Ressasser.*
- Rescindant, *s. m.* droga, śródek do zniesienia wyroku, do uczynienia go nieważnym, — *adj.* znoszący, rozwiązujący, nieważnym czyniący.
- Rescinder, *v. a. w sądach* znieść, uniekzemnić, kassować.
- Rescision, *s. f.* kassowanie, zniesienie czego w sądach.
- Rescisoire, *s. m.* dekret co kassujący.
- Rescription, *f.* assygnacya na wybranie pieniędzy, *f.*
- Rescrit, *m.* odpis, reskrypt, *m.*
- Réseau, *m.* sieć mała, siatkowa robota, w botanice siatka z włókien przeplatanych, — w anatomii płatanina z naczyń krwistych, — gatunek konchy dwuskorupowej, — rodzaj węża.
- Resécher, *v. Ressécher.*
- Réséda, *s. m.* rezeda żółtofarbownik, rezeda pachnąca roślina.
- Reseller, *v. Resseller.*
- Resemer, *v. a. v. Ressemer.*
- Réservation, *f.* warunek, *m.*
- Résérve, *f.* warunek, wyjątek; odwód, *m.* ostrożność, skromność, *f. à la —*, oprócz, wyjąwszy, en —, do potrzeby, na posiłek.
- Réservé, *é, a.* skryty, ostrożny, baczny.
- Réserver, *v. a.* warować, wymó-

wić sobie, zatrzymać, chować, oszczędzać, se —, *r. (gc.)* warować, wymawiać sobie co.

Réservoir, *m.* sadz rybi, *m.* skrzynia rurmusowa, *f.*

Résident, *ante, a.* mieszkający.

Résidence, *f.* mieszkanie, siedlisko, *n.* stolica, *f.* rezydentostwo, *n.*

Résident, *m.* rezydent, *m.*

Résider, *v. a.* mieszkać, przebywać, stolicę gdzie mieć swoją.

Résidu, *m.* reszta, *f.* dług pozostały, *m.*

Résignant, *m.* ustępca urzędu.

Résignataire, *m.* urząd ustąpiony otrzymujący.

Résignation, *f.* ustąpienie, złożenie urzędu, godności, poddanie się do woli Boskiej, *n.*

Résigner, *v. a.* ustąpić (godności duchowney), *v. n. et se —, r.* poddać się.

Résiliation, *s. f.* zniesienie, kassowanie.

Résilier, *v. a.* znosić, kassować umowę, kontrakt etc.

Résine, *f.* żywica, *resine élastique*, niewłściwie *gomme élastique* nazwana, jest owa guma elastyczna z powszechnego użycia iey do wycierania okłó-wka zaioma, z drzew w południowey Ameryce rosnących wyptywająca, którą kraiowcy *Caoutchouc* nazywają.

Résineux, *euse, a.* żywiczny, żywicowaty.

Résingle, ou Rélingue, *s. m. u zegarmistrza* instrument do wyrównywania wychyloney koperty, czyli pokrywy zegarkowey.

Résino-extractif, *ive, adj. w chemii* mający własności żywicy i roślinnego ekstraktu.

Résino-gommeux, *euse, adj. w chemii* mający własności żywicy i gummy.

Résipiscence, *f.* pokuta, skrucha, poprawa, *f.*

Résistance, *f.* odpór, *m.*

Résister, *v. n. (à)* odpór czynić,

dawać, opierać się, sprzeciwiać się, wyrzynać.

Résolu, *ue, p. et a.* odważny, mężny, postanowiony, znieśiony, uchylony, rozdzielony.

Résoluble, *a.* do rozwiązania łatwy.

Résolument, *ad.* koniecznie, odważnie, mężnie.

Résolutif, *ive, a.* rozwiązujący, rozdzielający.

Résolution, *f.* rozwiązanie, przedsięwzięcie, postanowienie, *n.* odwaga, *f.*

Résolutoire, *adj. w sądach* znoszący, kassujący co.

Résolvant, *ante, adj.* rozwiązujący.

Résonnance, *s. f.* przedłużenie, dźwięk, odbicie się głosu, rezonancya.

Résonnant, *ante, a.* brzmący, dźwięk mocny wydawający.

Résonnement, *m.* odgłos, dźwięk, brzmienie, *n.*

Resonner, *v. a.* znowu dzwonić, bić etc.

Résonner, *v. n.* odgłos, dźwięk oddawać, dźwięk wydawać, brzmieć, huczeć.

*Résoudre, *v. a. et n.* rozpędzić, rozdzielić, rozwiązać, wyłożyć, znieść, uchylić, przedsięwziąć, postanowić, (*gc. à qc.*) naprowadzić, przywieść kogo do czego, se —, *r.* rozwiązać się, rozdzielić się, rozplynąć się, (*à qc.*) rezolwować się do czego, postanowić co u siebie.

Résous, *p. et a.* rozdzielony, rozwiązany.

Respect, *m.* respekt, *m.* poszanowanie, *n.* powaga, *f.*

Respectable, *a.* poważny, poszanowania godny.

Respecter, *v. a.* szanować, czcić, poważać, *fig.* oszczędzać, szanować, se —, *r.* szanować się.

Respectif, *ive, a.* obostronny, zobopólny, wzajemny.

Respectivement, *adv.* wzajemnie.

Respectueusement, *adv.* z poszanowaniem, uczciwie, uniżenie.

Respectueux, *euse, a.* uniżony, pełen poszanowania.

Respirable, *a.* czém oddychać można.
 Respiration, *f.* oddech, *m.* oddychanie, *n.*
 Respirer, *v. n.* et *a.* oddychać, brać w się powietrze etc., *fig.* odetchnąć, wycchnąć czém, — *qc.* albo après *qc.*, żądać, pragnąć czego.
 Resplendir, *v. n.* świecić się.
 Resplendissant, *ante, a.* świecić się, lśniący się etc.
 Resplendissement, *m.* łuna, *f.* glanc, *m.*
 Responsabilité, *s. f.* odpowiedzialność.
 Responsable, *a.* odpowiadający za co.
 Responsif, *ive, adj.* w sądach odpowiedź w sobie zawierający.
 Responson, *s. f.* dań, którą kawalerowie orderu wojskowego do skarbn kapituły wnoszą.
 Ressac, *m.* bicie fal morskich, *n.*
 Ressacer, *v. a.* znowu poświęcić.
 Ressaiguer, *v. a.* znowu krew puścić.
 Ressaigue, *s. f.* gatunek wielkiej sieci rybackiej.
 Ressaiguer, *v. n.* rzucać kamienie około sieci rozciągniętej, dla wpędzenia ryb.
 Ressaisir, *v. n.* et se —, *r.* znowu dostać, chwycić, obiać, opauować.
 Ressaluer, *v. a.* wzajemnie pozdrowić
 Ressaucelé, *ée, adj.* o herbownych krzyżach i bindach bramowany.
 Resser, *v. a.* powtórnie przepytować, *fig.* znowu przeglądać, dochodzić.
 Ressaute, *s. m.* w architekturze wypustek z muru, z budynku, wypukłość.
 Ressauteur, *v. a.* znowu odskoczyć.
 Ressécher, *v. a.* znowu o-, wysuszyć.
 Ressel, *s. m.* sól rosółowa na dnie w beczce po wyładowaniu ryb zostająca.
 Ressler, *v. a.* znowu osiodłać.

Ressemblance, *f.* podobieństwo, *n.*
 Ressemblant, *ante, a.* podobny.
 Ressembler, *v. n.* (à) być podobnym, równać się.
 Ressemeler, *v. a.* nowe dałz podszwy.
 Ressemer, *v. a.* znowu siać.
 Ressenti, *ie, par. pass. et adj.* dający się czuć, w *archit. i malarstwie* o członkach i muszkulach wybitny, wyrazisty.
 Ressentiment, *m.* ból powracający, *m.* uczucie, wspomnienie, *n.* zemsta, *f.*
 *Ressentir, *v. a.* czuć, se —, *r.* (de *qc.*) po-, czuć, pamiętać, przypominać sobie, (de *qc.*) zemsty szukać, równą w czém krzywdę ponosić.
 Resserre, *ée, par. pass. et adj.* ściśniony, zewsząd opasany, skrócony, — w *medyc.* nie mający wolnego żołądka.
 Resserrement, *m.* mocniejsze ściśnienie, natężenie, *n.* ból serca, ucisk, *m.*
 Resserer, *v. a.* et *n.* ściśnąć, ściśnić, zwięzić, ścigać, znowu zamknąć, schować, zatwardzać żołądek, *fig.* w ściślejsze wziąć kluby, skrócić, se —, *r.* zwięzić się, ściśnić się, skurczyć, zstępować się etc., *fig.* określić się, umiarkować się.
 Ressif, *m.* rafy, podwodne skały.
 Ressort, *m.* sprężyna, sprężystość, *f. fig.* sprężyna, *f.* tryb, sposób, *m.*
 *Ressortir, *v. n.* znowu wysiść.
 Ressortir, *v. n.* (à) do sądów iakich należeć.
 Ressortissant, *ante, a.* do sądów iakich należący.
 Ressouder, *v. a.* znowu zlutować etc.
 Ressource, *f.* ratunek, sposób, *m.* pomoc, nadzieia, ucieczka, *f.*
 Ressouvenir, *s. m.* pamięć, pamiętka, wspomnienie.
 *Ressouvenir (se), *v. r.* (de *qc.*) przypomnieć sobie co, — *i. il n'en ressouvient*, przypominam sobie to.
 Ressuage, *m.* pocenie się, *n.*

- Ressuer, *v. n.* pocić się (o kamieniach, murach).
- Ressui, *s. m.* w *mysłistwie* legowisko albo miejsce, gdzie ielenie z rosy na słońcu osychaia.
- Ressusciter, *v. a.* wskrzeszać umarłego, *fig.* ożywiać, odnawiać, znowu wzniecać, wszczynać, — *n.* zmartwychwstać.
- Ressuyer, *v. a. et n.* znowu zerzeć, otrzeć, oschnąć.
- Restagnation, *s. f.* w *medyc.* wystąpienie z brzegów.
- Restant, *ante, a.* pozostały, resztujący.
- Restant, *m.* reszta, *f.* dług pozostały, *m.*
- Restaur, *s. m. T.* handlowy marynarski nagroda szkody, której warunkiem okrętowy upomina się.
- Restauration, *ou Restoupage, s. m.* cerowanie igłą podziurawionego płótna.
- Restaurant, *m.* pokarm posilny, posiłek, *m.*
- Restaurateur, *m.* przywrócićiel, garkuchniarz, *m.*
- Restauration, *f.* przywrócenie, *n.* naprawa, *f.*
- Restaurer, *v. a.* przywrócić, naprawić, posilić, pokrzepić.
- Reste, *m.* reszta, *f.* ostatek, dług pozostały, *m.* au —, de —, *ad.* naostatek, wreszcie, z innych miar, w innych rzeczach.
- Rester, *v. n.* pozostać, zostać, zabawić się, zostać gdzie.
- Restituable, *a.* przywrotny, powrotny, nagrodzony.
- Restituer, *v. a.* przywrócić do przeszłego stanu, komu co, powrócić, nagrodzić, poprawić.
- Restituteur, *s. m.* przywrócićiel zdania, albo xięgi autora dawnego.
- Restitution, *f.* nagroda, *f.* przywrócenie, *n.* poprawa, *f.*
- *Restreindre, *v. a.* bardziej ścigać, *fig.* ograniczyć, określić.
- Restrictif, *ive, a.* określający, ograniczający.
- Restriction, *f.* określenie, ograniczenie, *n.* wyjątek, warunek, *m.*
- Restrignant, *ente, adj. w medyc.* zatwardzający, ściągający.
- Résultant, *ante, a.* płynący, pochodzący skąd.
- Résultat, *m.* skutek, koniec, wyrok, *m.* uchwała, *f.*
- Résulter, *v. n. (de qc.)* płynąć, pochodzić, iść skąd, wypaść.
- Résumé, *m.* krótka treść, *f.*
- Résumer, *v. a.* krótko powtórzyć.
- Résumpte, *s. f.* dysputa, albo akt solenny promocyi na doktora teologii.
- Résumpté, *adj. m. docteur* —, doktor teologii co akt solenny promocyi swojej w dysputę odbył.
- Résumption, *s. f.* krótkie powtórzenie argumentu w dysputach.
- Résure, *s. f.* przynęta z ikry rybicy do łowienia sardeli, — rodzaj sieci na sardele.
- Résurrection, *f.* zmartwychwstanie, *n.*
- Ret, *v. Ret's.*
- Retable, *s. m.* ozdoba architektoniczna u ołtarza, — rama do obrazów.
- Rétablir, *v. a.* znowu przywrócić, uprawić, przyporządzić, *v.* Restituer, *se* —, *r.* znowu ozdrowieć
- Rétablissement, *m.* przywrócenie, *n.*
- Retaille, *f.* okrawki, obrzynki, *pl.*
- Retaillement, *m.* powtórne obrzynanie etc, *n.*
- Retailer, *v. a.* znowu rznąć, oberznąć, odkroić.
- Retaper, *v. a.* zaginać brzegi kapeluszwowe nieforemnie.
- Retard, *m.* zwłoka, *f.* être en —, byż niedbałym.
- Retardation, *s. f.* odwłoka, zwłoka, odkładanie, w *fizyce* powolniejszy ruch ciała iakiego, z przyczyny oporu siły opóźniającej.
- Retardatrice, *adj. f.* w *fizyce* opóźniająca, — *force* —, siła

- ruch ciała opóźniająca, osłabiająca, iako ciężar rzuconego do góry ciała.
- Retardement, *m.* niedbałość, ośpałość, zwłoka, *f.*
- Retarder, *v. a.* odkładać, z-, odwłaczać, — *n.* iść z zapóźno, opóźnić się, poźniej przychodzić.
- Rétâter, *v. a.* dotykać się, macać kilkakrotnie, — powtórnie czego kosztować, iako wina etc.
- *Réteindre, *v. a.* ieszcze raz farbować.
- Réteindre, *v. a.* znowu za-, z-, ugasić.
- Rétendeur, *s. m.* rzemieślnik, co materyą po wywieściu z farbierni rozpina, rozciąga, rozwiesza.
- Retendre, *v. a.* znowu rozpiąć, naciągnąć, natężyć.
- Rétendre, *v. a.* znowu rozkładać, rozwieszać.
- Retenir, *v. a.* znowu otrzymać, dostać, zatrzymać, przytrzymać, trzymać, wymawiać, warować sobie, wstrzymać, najać, zamówić sobie, — *n.* ożrebić się, se —, *r.* trzymać się czego, utrzymać, — (*de qc.*) wstrzymać się od czego, umiarkować się, wstrzymać się.
- Retenter, *v. a.* znowu spróbować.
- Rétentif, *ive, adj.* wstrzymujący, ściągający.
- Rétention, *f.* za-, przytrzymanie, *n.* warunek, *m.*
- Rétentionnaire, *m. et f.* cudzą zatrzymujący własność.
- Retentir, *v. n.* rozlegać się, roznosić się (o głosie).
- Retentissant, *ante, a.* rozlegający się, rozległy.
- Retentissement, *m.* rozleganie się, *n.* odgłos, *m.*
- Retentum, *s. m.* w sądach warunek, albo przydatek niepublikowany, — przypisek dekretu skryty, — zatrzymanie cudzej własności, wyskok, wykryty.
- Retenu, *ue, a.* ostrożny, skryty, skromny.

- Retenue, *f.* skrytość, ostrożność, skromność, *f.*
- Rétépore, *s. f.* siatka polipowa wiele por maiaça, roślinna morska.
- Rétiaires, *s. m. pl.* w starożytn. siatkarz, szermierz, albo zapaśnik, co głowę przeciwnikowi Myrmillon nazwanemu w siatkę uwikłać usiłował.
- Réticence, *s. f.* w krasomostwie zmyślane zamilczenie czego, — w sprawach sądowych zdradliwe opuszczenie, umyślne zamilczenie.
- Réticulaire, *adj. m. et f.* siatkowaty, do siatki podobny.
- Réticule, *s. m.* w astronomii instrument z wielu nitk złożony w lunecie umieszczony do obserwacji przechodu gwiazd i mierzenia ich średnicy.
- Réticulé, *ée, adj.* w botanice siatkowany.
- Retif, *ive, a.* uporny, narowisty (koń). *fig.* uporny.
- Retiforme, *adj. m. et f.* w anatomii siatkowaty, w kształcie siatki będący.
- Rétine, *s. f.* retyna, błonka siatkowata w głębi oka z nerwów optycznych złożona.
- Retirade, *s. f.* w fortyfikacji okop albo kasztel odwrotowy, do którego obleżeni ustępują kiedy nieprzyjaciel zdobydzie szaniec.
- Retiration, *s. f.* w drukarni druga strona drukowanego arkusza, — druk odwrotny na drugiej stronie.
- Retiré, *ée, p. et a.* skurczony, zmarszczony, samotny, odległy.
- Retirer, *v. a.* znowu strzelać, ciągnąć etc., wy-, odciągnąć, odstawić, wziąć nazad, precz, przyjąć do siebie, schronić, (*de qc.*) mieć, brać dochody etc., se —, *r.* ustąpić, odejść, oddalić się, pójść precz, do domu, schronić się gdzie, zmarszczyć się, skurczyć się.
- Retirons, *s. m. pl.* to, co po

pierwszém wyczesaniu wełny w grzebieniu pozostaie.
 Retirure, *s. f.* dziurki próżne w odlewaniu cynowych naczyń formujące się.
 Retoiser, *v. a.* powtórnie sążnieniem mierzyć.
 Retombée, *s. f.* pochyłość, stożystość nad koszem sklepieniowym.
 Retomber, *v. n.* znowu u-, w-, spaść.
 Retondre, *v. a.* powtórnie postrzygać.
 Retordage, *s. m.* powtórne skręcanie nici.
 Retordement, *m.* kręcenie iedwabiu, *n.*
 Retordeur, *m.* ten, co iedwab kręci.
 Retordoir, *s. m.* młynek doskręcania iedwabiu.
 Retordre, *v. a.* powtórnie wykręcać, nitki skręcić, skręcać.
 Rétorquer, *v. a.* obrócić dowód własny, zbiaić własnemi dowodami.
 Retors, orse, *a.* kręcony, *fig. fam.* chytry.
 Rétorsion, *f.* obrócenie dowodu przeciw komu, *n.*
 Retorsoir, *m.* kołowrotek, *m.*
 Retorte, *s. f.* retorta, naczynie chemiczne szklanne, ziemne lub metalowe, które dziobem swoim łączy się z przyjemnikiem.
 Retouche, *s. f.* w malarstwie kończenie malowidła, — poprawa rysunku.
 Retouché, *ée, par. p. et adj.* wydoskonalony, ukończony, poprawiony, *o malowidle, rysunkach i sztychu.*
 Retoucher, *v. a.* powtórnie macać, poprawić, wydoskonalic.
 Retouper, *v. a.* u garniarza zrobić robotę uienależycie ukończoną.
 Retour, *m.* powrot, *m. fig.* odpowiedź wzajemna, usługa wzajemna, *f.* nadatek, dodatek, *m.* — *de chasse*, biesiada po skończonych łowach, *f. être sur*

le —, w lata postępować, bydź na schyłku.
 Retours, *s. m. pl.* zakręty, zawrety, iako rzeki, labiryntu etc.
 Retourne, *s. f.* w grze kartowej karta wyświecona.
 Retournement, *s. m.* w astronomii działanie przy sprawdzeniu kwadransu czyli ćwierci koła, obserwując gwiazdę blisko linii wierzchołkowej będąca, raz ku wschodowi, drugi raz ku zachodowi brzeg kwadransu obracaiać.
 Retourner, *v. a. et n.* powrócić, wrócić się, obrócić, odwrócić, se —, *r.* obrócić się, *fig.* wiedzieć, iak się obrócić, sobie postępować trzeba, s'en —, powrócić się.
 Retracer, *v. a.* powtórnie rysować.
 Rétraction, *f.* odwoływanie, *n.*
 Rétracter, *v. a.* odwoływać, se —, *r.* odwoływać się.
 Rétraction, *s. f.* w medyc. skrócenie, skurczenie się członka.
 Retraindre, *v. a.* klepać srebro na kowadle.
 Retraire, *v. a.* w prawie prawem sukcesyi albo dziedzictwa odebrać sprzedaną majątność.
 Retrait, *m.* sklep, prawo na odkupienie wyprzedanej albo zastawionej majątności, — prewet, *m.*
 Retrait, *f.* odwrot, odwod, czapstryk, *m.* osobność, samotność, spokojność, uciezka, *f.* mieszkanie, *n.*
 Retranchement, *m.* umniejszenie, skrócenie, *n.* okop, *m.* przegród, *f.*
 Retrancher, *v. a.* urznąć, uciąć, odłączyć, odstrychnąć, opuścić, umniejszyć, uiać, oddzielić, uszczuplić, ograniczyć, znieść, okopać, se —, *r.* kontentować się, ograniczyć się, okopać się.
 Retravailler, *v. a.* znowu obrobic, znowu koło czego pracować.

- Retrayant, ante, *s.* w prawie odkupiciel majątności zastawney, odłużoney, wyprzedaney.
- Rétrécir, *v. a.* ścieśnić, zwęzić, *se —, r.* ścieśnić się, zwęzić się, skurczyć się.
- Rétrécissement, *m.* zwężenie, ścieśnienie, skurczenie się, *n.*
- Retreindre, *v. a.* u kotlarza miedź wydeń, czyli wypukłą młotem obrabiać.
- Retremper, *v. a.* znowu maczać, namoczyć etc.
- Rétribution, *f.* nagroda, *f.*
- Rétriller, *v. a.* znowu konia zgrzebłem chędożyć.
- Rétroactif, *ive, adj.* do rzeczy przeszłych ściągający się, — spraw przeszłych tyczący się.
- Rétroaction, *s. f.* działanie na przeszłość.
- Rétroceder, *v. a.* w sądach oddać, powrócić temu prawo etc., co ie wprzód ustąpił.
- Rétrocession, *s. f.* zwrot, oddanie prawa etc. temu, co ie wprzód ustąpił.
- Petrogradation, *s. f.* cofanie się, — w astronomii pozorny ruch planet zdających się iść ku zachodowi.
- Rétrograde, *a.* nazad idący.
- Rétrograder, *v. n.* nazad iść, cofać się.
- Retroussé, *é, par. p. et adj.* zagięty, zadarty, zakasany, podwinięty.
- Retrousement, *m.* podkasanie, podwianie etc., *n.*
- Retrousser, *v. a.* podkasać, podwinać, założyć, (włosy) podgarnąć, podwizać, zwinąć, stosować, *nez retroussé, nos perkaty, m.*
- Retroussis, *m.* brzeg, *m.* (kapełusza) załoga, *f.*
- Retrouver, *v. a.* znowu znaleźć.
- Rets, *m.* sieć, *f.*
- Rétudier, *v. a.* znowu się uczyć.
- Reun, *s. m.* w maryn. rum, plac w okręcie do towarów.
- Réunion, *f.* połączenie, przyłączenie powtórne, *n.*

- Réunir, *v. n.* znowu połączyć, złączyć, przywrócić, spoić, *fig.* pogodzić, zjednać.
- Réussir, *v. a.* udać się, poszczęśliwić się, (*dans, à qc.*) dopiąć, doryć swego w czem.
- Réussite, *f.* kowiec, skutek pomysłu, *m.*
- *Revaloir, *v. n.* nagrodzić.
- Revanche, *f.* odwetowanie, odwzięczenie, oddanie za swoje, *n.* nagroda, zemsta, *f.* en —, w nagrodę, za to.
- Revancher, *v. a.* (qq) bronić, pomścić, nagrodzić, *se —, r.* bronić się, mścić się, (*de qc.*) odwetować, odwzięczyć, oddać za swoje.
- Révasser, *v. n.* spać niespokojnie, marzyć się komu.
- Rêve, *m.* sen, *m.* mara, *f.*
- Révêche, *a.* kwaśny, *fig.* markotny, nieprzyjazny.
- Révêche, *f.* gatunek materji wełnianej, *f.*
- Réveil, *m.* ocknienie, obudzenie się, *n.* excytaz, *m.*
- Réveille-matin, *m.* excytaz, zegar do budzenia, *m.*
- Reveillée, *s. f.* w fabryce szklanej czas, w którym bez przerwy przy iednym piecu pracują.
- Réveiller, *v. a.* o- budzić, *fig.* ocucać, wzruszać, zachęcać, *se —, r.* ocknąć się, obudzić się.
- Réveilleur, *m.* budziiciel, stróż, *m.*
- Réveillon, *m.* biesiada nocna, *f.*
- Révélation, *f.* wydanie, odkrycie, objawienie, *n.*
- Révelé, *é, par. p. et adj.* objawiony.
- Révêler, *v. a.* wydadź, odkryć, wyiawić, objawić.
- Revenant, *m.* strach, duch, *m.*
- Revenant, ante, *a.* przystoyny, przyjemny.
- Revenant-bon, *m.* reszta pozostała, *f.* dochody, obrywki, *pl.*
- Revendeur, *m.* euse, *f.* skupieñ, przekupieñ, *m.*
- Revendication, *s. f.* dochodzenie prawem swoiey należności, —

- upominanie się o swoją własność.
- Revendiquer, *v. a.* własności swej prawem dochodzić, poszukiwać.
- Revendre, *v. a.* znowu przedać, odprzedzić.
- *Revenir, *v. a.* wrócić się, powrócić, nazad, znowu przyjsz, pokazać się, odbić się, przyjsz do siebie, do sił, zapomódz się znowu, przynosić, kosztować, podobać się.
- Revenoir, *s. m. u zegarmistrza* narzędzie do szpolcowania stalowych sztuczek.
- Revente, *f.* odprzedanie, *n.*
- Reventier, *s. m.* dozorca solnych magazynów co sól małemi wydaie częściami.
- Revenu, *m.* pożytek, urodzaj, dochody, *pl. m.*
- Revenu, *ue, par. p. et adj.* wrócony, — *cuir* —, skóra za pomocą wody rozmiękczona.
- Revenue, *f.* odrost, *m.*
- Rêver, *v. a. et n. (de qc. albo qc.)* śnić się, sen mieć, marzyć się, przez sen gadać, (*à* albo *sur qc.*) rozmyślać, rozważać, wmyślach się zatopić.
- Réverbération, *f.* odbiienie się promieni, głosu, *n.* odgłos, *m.*
- Réverbère, *m.* blacha polerowana do rozmnożenia promieni, latarnia wielka na ulicy, *f.*
- Réverbérer, *v. a.* odbijać, — *n.* odbijać się.
- Revercher, *v. a.* zaprawiać dziury w odlewanych cynowych naczyniach formujące się.
- Reverdie, *s. f. w maryn.* morskie przybywanie w czasie porównania dnia z nocą.
- Reverdir, *v. n.* znowu zielenić się, wschodzić, — *a.* powtórnie zielono farbować.
- Reverdissement, *s. m.* zielenienie, odrastanie, wschodzenie.
- Reverdoir, *s. m. u piwowara* wanienska owalna, do której piwo z kadzi wypływa.
- Révéremment, *adv.* z poszanowaniem, uczciwie.
- Révérance, *f.* poszanowanie, *n.* ukłon, pokłon, *m.*
- Révérencielle, *a. f. crainte* —, boiażn z poszanowania pochodząca, *f.*
- Révèrencieux, *euse, a. fam.* u stawicznie się kłaniający.
- Révérénd, *ende, a.* przewielebny (w tytułach).
- Révéréndissime, *a.* nayprzewielebniejszy (tytuł).
- Révérer, *v. a.* czcić, szanować.
- Réverie, *f.* gorączka, myśl głupia, *f.* szaleństwo, rozważanie etc., *n.*
- Revenir, *v. a.* nanowo co polakierować.
- Reverquier, *s. m.* gra pewna na warcabnicy.
- Revers, *m.* uderzenie na odlew ręką obróconą, *n.* strona lewa odwrócona, *f.* nice, *n.* fig. nieszczęście, *n.*
- Reversal, *ale, adj.* assekuracja; rewers do uprzednio zawartego dokumentu odnoszący się.
- Reversales (lettres), *s. f. w Niemczech* reskrypt xiążęcy stanom prowincjonalnym wydany, przywileje kraiove potwierdzający.
- Réversaux, *s. m. pl. w Niemczech* dekreta, uchwały stanowiące, że to, co w szczególnym przypadku z potrzeby uczyniono było, nie może ogólnym prawidłom na przeszkodzie stawać.
- Réverseau, *s. m.* deska nade drzwiami, albo w ramie okienney, od wody deszczowey ochraniająca.
- Reversement, *s. m.* przeładowanie ładunku z iednego okrętu na drugi.
- Reverser, *v. a.* znowu nalać.
- Reversi, ou Reversis, *s. m.* gra pewna w karty, w której najmniey wygrywający wygrywa.
- Reversible, *adj.* T. prawny powrotny, to, co właścicielowi zwrócono bydź powinno.
- Reversion, *s. f. T. prawny* powrot, powrócenie, przyłączenie

- odpadły w obce władanie maigtności.
- Reversoir, *s. m. w hydraulice v. Déversoir.*
- Revertier, *s. m. v. Reverquier.*
- Revestiaire, *m. zakrystya, f.*
- Revêtement, *m. futrowanie, obsadzenie, darnowanie rowu, bazyty etc., — mur w rowie ze strony fortecy, — des terres, podmurowanie, ażeby się ziemia nie osypywała.*
- Revêtir, *v. a. odziać, ubrać, przebrać, nadadź lenność, urząd, futrować, sadzić, okryć.*
- Revêtissement, *s. m. darnowanie, obmurowanie, obsadzenie, okrycie.*
- Revêtu, *ue, par. p. et adj. ubraný etc. v. Revêtir.*
- Rêveur, *euse, a. w myślach zanurzony, fantastyczny, — m. f. fantastyk, diwak, m.*
- Revider, *v. a. u kamieniarzy powiększyć dziurę świderkiem stalowym wywierconą.*
- Reviqûé, *ée, par. p. et adj. materia wełniana z kurzawy i zbyteczney farby dobrze wypłkana.*
- Reviquer, *v. a. wypłókać farbę z materyi farbowaney.*
- Reviqueur, *s. m. rzemieślnik, co farbowane materye płóce.*
- Revirade, *s. f. w grze tryktrakowej odpędzenie dwóch kamieni poiedynczo.*
- Reviement, *s. m. kierowanie nawy sterem.*
- Revirer, *v. n. nawrócić, kierować okręt sterem, — lawirować.*
- Réviser, *v. a. przeyrzeć.*
- Reviser, *s. m. rewizor, przegladacz.*
- Révision, *f. powtórne rozrządzenie, przeyrzanie, n.*
- Revisiter, *v. a. znowu rewidować, oglądać.*
- Revivification, *s. f. w chemii przekształcenie, przywrócenie metali etc. do stanu naturalnego.*
- Révivifier, *v. a. znowu ożywić* — *le mercure*, oddzielić merkuryusz od metali, z którym był połączony, i przywrócić go do stanu naturalnego.
- *Revivre, *v. n. ożyć.*
- Révocable, *a. mogący być odwołanym.*
- Révocation, *f. odwołanie, n.*
- Révocatoire, *a. odwołujący.*
- Revoici, Revoilà, *prp. oto znowu.*
- *Revoir, *v. a. znowu widzieć, obaczyć, powtórnie przeyrzeć, poprawić, — au revoir, do zobaczenia, do widzenia się.*
- Revoler, *v. n. znowu lecieć na przeciw czemu.*
- Revoler, *v. a. znowu kraść.*
- Revolin, *s. m. w maryn. wiatr od jednego żaglu odbijający się i uderzający w drugi.*
- Révolte, *f. bunt, m. powstanie przeciwko prawey władzy.*
- Révolté, *s. m. buntownik, powstaniec.*
- Révolter, *v. a. buntować, se —, r. powstać, śpiknąć się, z-, buntować się.*
- Révolu, *ue, a. skończony, zeszyły, doszły.*
- Révoluté, *adj. f. w botanice o liściach powtórnie zwinięty.*
- Révolution, *f. obieg, m. upływanie, n. odmiana, rewolucya, burza, wrzawa, f.*
- Revomir, *v. a. znowu wyrzgać, wyrzucić etc.*
- Révoquer, *v. a. odwołać.*
- Revouloir, *v. a. znowu chcieć, — powtórnie czego żądać.*
- Revoyager, *v. n. puścić się powtórnie w drogę, — znowu podróż odbywać.*
- Revu, *ue, par. p. et adj. powtórnie przeyrzany, widziany, — poprawiony, wydoskonalony.*
- Revue, *f. przegladanie, n. rewia, musztra, f.*
- Revulsif, *ive, adj. w medycynie zwracający humory w przeciwną stronę.*
- Revulsion, *s. f. w medyc. odwrócenie złych humorów od chorego członka.*

Rez, *prp.* — *piec*, — *terre*, równy z ziemią.

Rez-de-chaussée, *m.* płaszczyzna, *f.* pierwsze, dolne piętro, *n.* dół, *m.*

Rhabdonalepsies, *s. f. pl.* w starożytności święta coroczne na wyspie Kos, w czasie których kapłani gałzki cyprysowe nosili.

Rhabdophores, *s. m. pl.* u Greków przestrzegacze dobrego porządku na zgromadzeniach publicznych.

Rhabillage, *m. fam.* poprawa, *f.* Rhabiller, *v. a.* znówu przyodzierać, ubrać.

Rhagades, *s. f. pl.* w *medyc.* pęknięcie wargi, wrzody na ustach etc., — rozpadliny, rysy.

Rhagoïde, *adj. f.* w *anatomii* gronista błonka w oku z okrągłą i ciemną dziurką w środku, inaczej *Uvée* zwana.

Rhamnoïde, *s. m.* krzew do bodzaku czyli bodzięcia, albo tarniu podobny.

Rhamnus, *s. m.* szakłak *krzew.*

Rhaphé, *s. m. v.* Raphé.

Rhapontic, *v.* Rapontic.

Rhée, *s. f.* w *mitologii* Rea, żona i siostra Saturna, — *le temps de Saturne et de Rhée*, wiek złoty.

Rhenne, *s. f.* v. Renne.

Rheteur, *m.* mowca, *m.*

Rhétoricien, *m.* nauczyciel, uczeń wymowy.

Rhétorique, *f.* krasnomowska nauka, wymowa, retoryka, *f.*

Rhexis, *s. m.* w *medyc.* pęknięcie żyły etc.

Rhin, *m.* Ren *rzeka.*

Rhinantoides, *s. f. pl.* Rhinanthé, *s. f.* szelązek pospolity roślina inaczej *Crête-de-cog* zwana.

Rhinenchyte, *s. f.* w *chirurgii* spryca do sprycowania w nosie.

Rhingrave, *m.* Hrabia Reński, — niegdys sędzia, rządca miast nad Renem położonych, — *s. f.* spodnie szerokie do iazdy, u dołu wstążkami przewiązowane.

Rhinocéros, *m.* nosorożec, *m.*

Rhinolophe, *s. m.* gatunek nietoperza ze skórzanym rozkiem na nosie.

Rhinoptie, *s. f.* w *medyc.* choroba oczu, w której od kąta ocznego do nozdrzy robi się otwór.

Rhintoniques, *s. et adj. f. pl.* u starożytn. dzieła teatralne przez Rintona z Tarentu napisane.

Rbisagre, *s. m.* kleszczyki do wymywania korzeni zębowych.

Rhizolithes, *s. f. pl.* korzenie drzew skamieniałych.

Rhizomorphes, *s. f. pl.* w *botanice* rodzaj roślin pasorzytnych na pniach w kształcie korzeni rosnących.

Rhizophage, *adj.* korzenkami karmiący się.

Rhizostomes, *s. m. pl.* spodopysk rodzaj zoofitu wiele mającego otworów, któremi pożywienie pompuje.

Rhodite, *s. f.* kamień z koloru i kształtu do róży podobny.

Rhodomel, *s. m.* miód różany.

Rhogmé, *s. f.* w *chirurgii* powierzchnowa ryna wązka i długa na kości głowicy.

Rhomba, *s. m.* balsam z wyspy Madagaskar.

Rhombé, *s. m.* w *ieometrii* czworokąt ukośny, — w *starożytn.* kręciotka czarnonieżłuków greckich, która ruchem swoim wedle ich upodobania miała ludziom różne wpaiać skłonności.

Rhombite, *s. f.* wytłoczenie albo skamieniałość ryby skarpieciem zwanej, albo konchy pod imieniem *miesiączek* zwanej.

Rhomboidé, *s. m.* równoległobok ukośny, czyli czworokąt dwa kąty ostre i dwa rozwarte mający. — w *anat. muscle* —, muszkuł ramienny, w tył ramie pociągający.

Rhubarbe, *f.* rabarbarum *rośl.*

Rhum, *s. m.* rom, gatunek gorzałki ze trzciny cukrowej pędzonej.

Rhumatisme, *adj. f.* douleur —,

- dolegliwość z romatyzmu pochodząca.
- Rhumatisme, *m.* fluks, rumatyzm, *m.*
- Rhumb, *s. m. v.* Rumb.
- Rhume, *m.* katar, *m.*
- Rhyas, *s. m. w medyc.* płynienie nieustanne łez.
- Rhyppographe, *s. m. u starożytn.* malarz podłe tylko i małej wagi rzeczy malujący.
- Rhyptique, *adj. v.* Ryptique.
- Rhythme, *s. m.* liczba, kadencya, miara.
- Rhythmique, *adj.* rytmiczny, rytmowny, na jedną kadencyą kończący się *o wierszach.*
- Rhytmopée, *s. f. u starożytn.* rodzaj deklamacyi teatralnej, kadencyą na celu mającej.
- Riant, *ante, a.* wesoły, wdzięczny, powabny.
- Riaule, *s. f.* koczerga żelazna zakrzywiona z drewnianą rękojeścią.
- Ribadoquin, *s. m.* dawne działo jedno i ćwierć funta kalibru.
- Ribaud, *aude, a. fam.* wszeteczny, — *m. f.* wszetecznik, *m.*
- Ribauds, *pl.* żołnierze wyborowi gwardy króla Filipa Augusta składający.
- Ribaudquin, *s. m. u starożytn.* machina do rzucania dzirydów i innych pocisków, — kusza wielka.
- Ribauderie, *f. fam.* wszeteczństwo, *n.*
- Ribaudure, *s. f.* fałd niekształtny w suknie od folowania.
- Riblette, *f.* mięso pieprzone etc., cienko kraiane i na rosztwie pieczone, *n.*
- Ribleur, *s. m.* oszust, nocny włóczęga.
- Ribord, *s. m. w maryn.* ostatnie piętro, duo okrętowe.
- Ribordage, *s. m.* uszkodzenie przy zetknięciu się okrętów kupieckich, — nagroda za tęszkodę.
- Ribot, Ribot, *m.* sztepel w maślnicy, *m.*
- Ric-à-ric, *adv.* iak naysurowiey bez politowania.
- Ricanement, *m.* naśmiejch, *m.*
- Ricaner, *v. n.* naśmiewać się.
- Ricaneur, *m.* —euse, *f.* naśmiewawca, *m.*
- Rich, *m. ryś, m.* skóra z niego, *f.*
- Richard, *m.* Rychard, *m. fam.* bogacz, *m.*
- Riche, *a.* bogaty, obfity, kosztowny.
- Richeiment, *adv.* wspaniale, bogato.
- Richesse, *f.* bogactwo, *n.* obfitość, kosztowność, *f.*
- Ricin, *s. m.* kleszczowina, konop włoska, słonecznik promienisty roślina, — kleszcz robak.
- Ricochet, *m.* kuraszek, *m.* odskakiwanie, *n.* ptaszek ustawicznie iednakowo śpiewający, *m. fam. par —*, ze słuchu, *batterie à ricochet*, bateria, z której wystrzelone kule kilka podskoków po linii nieprzyjacielskiej czynią, *v. batterie.*
- Ricochon, *m.* chłopiec w mienicy, *m.*
- Ridains, Rideaux, *s. m. pl.* Ridelles, *s. f. pl.* wyniosłości na dnie morskiem.
- Ride, *f.* marsk, zmarszczek, fałdzik, *m.* fala mała, *f.*
- Ridé, ée, *a.* zmarszczysty.
- Rideau, *m.* zasłona, *f.*
- Rideaux, *pl. v.* Ridains.
- Ridées, *s. f. pl. w łowiectwie* gnój starych ieleni.
- Ridelle, *f.* letra, drabina, *f.*
- Ridelles, *pl. v.* Ridains.
- Rider, *v. a. z-*, marszczyć, kędzierzawić.
- Ridicule, *a.* śmieszny.
- Ridiculement, *adv.* śmiesznie.
- Ridiculiser, *v. a.* śmiesznym czynić, podadź w pośmiewisko.
- Ridiculité, *s. f.* śmieszność, niedorzeczność.
- Rien, *ad. et m.* nic, co, *fig.* fraszka, *f.* — *du tout*, nic a nic.
- Rieur, *m.* —euse, *f.* śmieszek, naśmiewawca, *m.*
- Rieux, *s. m. pl.* gatunek sieci rybackiej.
- Riffard, *s. m.* hebel największy stolarski, — dłoto śpiczaste u

kamiennika, — dłoto snycerskie ząbkowate, — wełna najdłuższa na owczych skórkach.
 Risleau, *s. m.* żyła z obcego materiału w kopalni kamienia łupnego.
 Risler, *v.* Rasler.
 Risloir, *s. m.* piłka zakrzywiona na końcu, słórsarska albo złotnicza.
 Rigaux, *s. m. pl. u wapienników* gatunek iaderka w kamieniu od złego wypalenia.
 Rigide, *a. ostry, surowy.*
 Rigident, *adv.* ostro, surowie.
 Rigidité, *f.* ostrość, surowość, *f.*
 Rigodon, *s. m.* gatunek tańców wesolych, tak nazwanych od wynalazcy ich nazwiskiem *Rigaud*.
 Rigole, *f.* rowek, kanałek, *m.*
 Rigorisme, *m.* surowa nauka moralna, *f.*
 Rigoriste, *s. m.* człowiek zanadto surowy w postępowaniu moralnym, — gorliwy obrońca zdania albo sekty jakiej.
 Rigoteaux, *s. m. pl.* dachówki przez pół w poprzek odłamane.
 Rigoureuse, *s. f. v.* Stage.
 Rigourement, *adv.* ostro, surowie, twardo.
 Rigoureux, *euse, a.* ostry, surowy, *tggi.*
 Rigueur, *f.* surowość, ostrość, tęgość, *f. à la* —, iak naysurowiey, podług litery.
 Rimaille, *f.* wiersze podłe, *m. pl.*
 Rimailleur, *v. n.* rymować, podłe pisać wiersze.
 Rimailleux, *m.* rymoklet, *m.*
 Rimasser, Rimasseur, *v.* Rimailleur etc.
 Rime, *f.* rym, wiersz, kadencya.
 Rimer, *v. a.* rymować, — *n.* się, *fig.* zgadzać się, — *s. f. pl.* wiersze, poezya.
 Rimeur, *m.* rymoklet, wierszopis, poeta, *m.*
 Rinceau, ou rainceau, *s. m.* liście, gałęzie w ozdobać malarzkich i architektonicznych.
 Rincer *v. a.* wypłókać.
 Ringure, *f.* pomyie, *pl.*

Rinda, *s. f. w mitologii* Rynda, bogini dawnych Skandynawów.
 Ringard, *s. m.* drąg żelazny w hutach do robót używany. — *rekoieść* żelazna do rozegrzewania w piecu rozmaitych żelaznych robót.
 Ringeau, Ringeot, Brion, *s. m. w maryn.* koniec tramu spodniego albo dna okrętowego.
 Ringrave, *s. f.* spodnie szerokie do jazdy, *v.* Rhiingrave.
 Rinstruire, *v. a.* nauczać powtownie.
 Rioter, *v. n. fam.* uśmiechać się.
 Rioteur, *euse, s.* uśmiechający się.
 Ripaille, *f. fam.* biesiada, *f.*
 Ripe, *f.* skrobaczka, *f.*
 Ripier, *v. a.* oskrobać skrobaczką.
 Ripopée, *m.* wino etc. mieszane, *n. fig.* mieszanina, *f.*
 Riposte, *f.* odpowiedź prędka dobitna, *f.*
 Riposter, *v. n.* przędka i dobitnie odpowiedzieć.
 Ripuaire, *adj.* nadbrzeżny, *les lois ripuaires*, prawa narodów nad brzegami *Renu* i *Mozelli* zamieszkałych.
 *Rire, *v. n.* śmiać się, (*de qc.*, z czego), uśmiechać się do kogo, sprzyjać komu, *se* —, *r.* (*de qq.*) na-, wyśmiewać się, drwić sobie z kogo.
 Rire, Ris, *m.* śmiech, *m.*
 Ris, *m.* — *de veau*, mleczko cielece;
 Ris, *m. v.* Riz.
 Risban, *s. m.* grobla kamienna w morze ciągnąca się, albo wyniosłość iaka z ziemi usypiana działami opatrzona dla obrony portu.
 Risberme, *s. f.* ustęp stoczysty z faszyn i krat drewnianych przed groblą kamienną w porcie dawany na zabezpieczenie od gwałtowności wody rozczętych fundamentów.
 Risdale, *f. v.* Rixdale.
 Risée, *f.* pośmiewisko, *n.* pośmiech, *m.*
 Risibilité, *s. f.* śmiech, własność śmiechu.
 Risible, *a.* śmieszny, trafny.

- Risquable, *a.* odważny, niebezpieczny.
- Risque, *m.* niebezpieczeństwo, *n.* odwaga, *f.* — *f. à toute* —, na niebezpieczeństwo, na szanie, na trefunek.
- Risquer, *v. n.* odważyć, wystawić na niebezpieczeństwo.
- Risqueux, *ense, a. v.* Risquable.
- Rissaut, Risseau, *s. m.* gatunek sieci rybackiej w Prowancyi.
- Risser, *v. a. w maryn.* v. Arriser.
- Rissole, *f.* pasztecik z mięsa, *m.*
- Rissoler, *v. a.* przyrumienić, se—, r. się.
- Risson, *s. m.* kotwica o czterech łapach.
- Rit, ou Rite, *m.* obrządek kościelny, *m.*
- Ritournelle, *s. f.* mała symfonia poprzedzająca i kończąca śpiew, — powtórzenie wielokrotne tegoż samego śpiewu w ciągu muzyki.
- Ritualiste, *s. m.* autor opisujący rozmaite kościelne obrzędy.
- Rituel, *m.* książka opisująca obrządki kościelne, *f.*
- Rivage, *m.* pobrzeże, przymorze, *z.* brzeg, *m.*
- Rival, *m.* — *ale, f.* spółzalatnik, konkurent spółny, *m.*
- Rivaliser, *v. a.* ubiegać się wspólnie z kim, — iść z kim na wyścigi.
- Rivalité, *f.* zawzięść, *f.* wspólne zabieganie, *n.*
- Rive, *f.* przyrzecze, *n.* brzeg, *m.*
- River, *v. n.* za—, nitować.
- Riverain, *m.* przyrzeczny, na przyrzeczu mieszkający, pod lasem gruntu mający.
- Rivesaltes, *s. m.* gatunek wina muszkatelowego.
- Rivet, *m.* nit goździa wbitego, — nit hufolowy na wierzchu kopytowym, — szew w trzewiku, *m.*
- Rivets, *pl.* brzeg dachu u samego szczytu kończący się.
- Rivetier, *s. m.* gatunek sztydła szewskiego.
- Rivière, *f.* rzeka, *f.*
- Rivièreux, *adj. m.* w sokolnict.
- faucon —, sokół rzeczny na ptaki wodne wprawiony.
- Rivoir, *s. m.* młotek stalowy hartowany z jedney strony zaostrzony, do ucinania i nitowania goździ.
- Rivure, *s. f. u slosarza* pret żelazny zawiasy zwierający, — *u nożowników* goździ zwierający dwie sztuki z obu stron zanitowane, — *u zegarmistrza* nit, nitowanie klepane.
- Rixdale, *s. f.* Rixdaler, Rixdhaller, albo *lepicy* Riksdhaller. *s. m.* talar niemiecki, holleunderski, szwedzki, duński.
- Rixe, *s. f.* kłótnia, zwada, odgrażanie się, bitwa, — spór, kłótnia, niezgoda, rosterk.
- Rixort, *s. m.* moneta duńska.
- Riz, Ris, Rys, *s. m.* ryż, zboże w Azji naypospolitszém będące pożywieniem.
- Rize, Rizé, *s. m.* moneta rachunkowa w krajach sultana tureckiego 15 tysięcy dukatów wynosząca.
- Rizières, *f.* pole ryżem zasiane.
- Roable, v. Rable.
- Rob, *m.* sok gęsty z owoców wygotowany, *m.*
- Roba, *s. f.* tém imieniem nazywają na wschodzie rozmaite kupieckie towary.
- Robe, *f.* suknia, sutana, suknia białogłowska z ogonem, *f. fig. v. Poil, Pean,* — *de chambre,* szlafrok, *m. gens de* —, *fig.* stan cywilny, prawniczy, *m.*
- Robes, *pl.* wielkie liście tytuniu do obwiłania służące.
- Robé, *ée, par. p. et adj.* nieobłupany.
- Rober, *v. a. u kapelusznika* sierć długą z kapelusza bobrowego scierać.
- Robert, *s. m. c'est un vrai Robert,* mówiąc o małżonku nadzbyt powolnym, nad którym żona przewodzi.
- Robigales, Rubigales, *s. f. pl.* święta u dawnych Rzymian na cześć bożka Robigus zwanego.
- Robigus, Rubigus, *s. m. w nu-*

- tologii* Robigus, bożek rolnictwa u dawnych Rzymian.
 Robin, *m.* pieniacz, *m.*
 Robinerie, *n.* figle, *m. pl.*
 Robinet, *m.* kurek u beczki, *m.*
 Roblot, *s. m.* u rybaków mała wrzesciennica ryba morska, — koły, pale do łowienia tyczże.
 Roboratif, *ive*, *adj.* w medyc. wzmacniający, posilający.
 Robre, *v.* Rouvre.
 Robuste, *a.* silny, mocny.
 Roc, *m.* skała, opoka, *f.*
 Rocaille, *f.* sadzenie kamyczkami i ślimakami w grotach, — w hutach farba w proszku do farbowania szkła.
 Rocailleur, *m.* grotzy robiący, *m.*
 Rocambole, *f.* czosnek dziki o małych główeczkach, wybor- nego smaku, *fig.* wybór, *m. tresć*, *f.*
 Roc-fort, *s. m.* v. Roquefort.
 Roche, *f.* skała, opoka, — *vive*, skała głęboko idąca niezmi- szana z ziemią, — *à feu*, mie- szanina siarki, salety i prochu do rozmaitych sztucznych o- gniów, *coeur de roche*, serce iak ze skały, serce kamienne, którego nieczem wzruszyć nie można, *vieille roche*, staroda- wne obyczaje.
 Roches, *pl.* dachówki w nadto tęgim ogniu przepalone, wskzło zamienione.
 Rochelle noire et blanche, *s. f.* winne grona czarne i białe w winicach północnej Francyi.
 Rochelles, *s. f. pl.* płótno po- spolite francuzkie.
 Rocher, *m.* skała, rafa, zbiór śli- maczych skorupki i drobnych kamyków do skały podobny.
 Rochet, *s. m.* suknia z płótna cienkiego z wążkami rękawa- mi, — rókiet biskupi z cia- snymi rękawami, — motwi- dło wielkie do śiedwabiu.
 Rochette, *s. f.* w fabrykach szklanych gatunek sody wscho- dniej.
 Rocheux, *ense*, *adj.* skalisty, ska- łami okryty, skał pelen.
- Rochoir, *s. m.* u złotnika pu- szeczka z rurką do boraxu.
 Rocou, *s. m.* v. Roucou.
 Rocouler, *v.* Roucouler.
 Rode, *s. f.* w maryn. balka za- krzywiona, — *de poupe*, balka nakrzywiona w rufie.
 Rôler, *v. n.* obchodzić, latać, tam i sam biegać.
 Rôleur, *m.* włóczęga, *m.*
 Rodigast, *s. m.* w mitologii bo- żyszcze dawnych Germanów, mające głowę wołową na pier- siach, orła na głowie, i wło- cznią w lewey ręce.
 Rodomont, *m.* fanfaron, *m.* bra- wura, *f.*
 Rodomoutade, *f.* chępliwość, *f.*
 Roelmas, *s. m.* *pl.* chustki ba- wełniczne z Indyi wschodnich.
 Rogations, *s. f. pl.* modły pu- bliczne z processjami przez trzy dni przed Wniebowstąpieniem.
 Rogatoire, *adj. commission* — rek wizycya urzędowa sędziego o wyprowadzenie śledztwa, do równego sobie urzędu prze- słana.
 Rogaton, *m.* prośba (o iakmużnę), *f.* — *tous*, *pl. fam.* niedoiadki, szpargaly, *pl.*
 Roger, *m.* Rudygier imie.
 Rogne, *f.* krosta wkorzeniona, — mech na drzewie formujący się, który go psunie.
 Rognement, *s. m.* u *introligatora* obrzynywanie brzegów xiążki.
 Rogné-pied, *s. m.* rzezak kono- walski do wyrzynania rogu z kopyta.
 Rogner, *v. a.* obrzynać, *fig.* u- iąć, zmieyszyć.
 Rogneur, *m.* — *euse*, *f.* obrzy- nacz, *m.*
 Rognieux, *ense*, *a.* parszywy.
 Rognoir, *s. m.* blacha miedziana rozegrzana, na której w fa- brykach końce świec wyła- dzają.
 Roguon, *m.* nérka, *f.* stroie, ią- dra, *pl.* (niektórych zwierząt).
 Rognoner, *v. n. fam.* mruczeć, kłócić się.
 Rognure, *f.* obrzynki, okrayki, *pl.*

- Rogomme, *m.* wódka, *f.*
 Rogue, *a. fam.* dumny, pyszny.
 Roi, *m.* król, *m.*
 Roide, *a.* natężony, mocny, silny, tęgi, niezgięty, spadzisty, bystry, prędki, *tomber*, *être tué roide mort*, bytż zabitym od iednego strzału, od iednego sztychu, — *ad.* prędko, żywo, mocno, silnie.
 Roideur, *f.* tęgość, niezgiętość, bystrość, spadziatość, *f.*
 Roidillon, *m.* pagórek, *m.*
 Roidir, *v. a.* natężyć, napiąć, naciągnąć, — *n.* et se —, *r.* zdrętwieć, sężeć, *fig.* odpór czynić, opierać się.
 Roitelet, *m.* mysikról, ptak z rodzaju wróblowatych, skaczących, — *fam.* królik, *m.*
 Rokai, *s. m.* charakter pismienny turecki i arabski.
 Rôle, *m.* reistr, spisek, *m.* trąbka papieru, rola, *f.*
 Rôler, *v. n. fam.* wiele papieru zapisać.
 Rôlet, *m.* rolka, *f.*
 Rolette, *s. f.* płótno flamandzkie.
 Roleur, *s. m.* robotnik co tabakę w role zwiaia.
 Rolle, *s. f.* materya wełniana nakształt rasy.
 Rollier, *s. n.* kraska, ptak z rodzaju dziwokrzyków skaczących.
 Romain, *aine*, *adj.* rzymski, — *beauté* —, niewiasta wspaniałej postaci.
 Romain, *s. m. gros* —, *petit* —, charaktery drukarskie.
 Romaine, *f.* przezmian wielki, waga, — gatunek papieru do pisania.
 Roman, *m.* romans, *m.*
 Romance, *f.* romans wierszem pisany, czuła piosnka, nieszczęśliwe przypadki i skargi miłosne wyrażająca.
 Romancier, *m.* autor romanów, *m.*
 Romane, *adj.* *langue* —, ou *romance*, język gocki z łaciną mieszaony, niegdys we Francyi używany.
 Romanesque, *a.* romansowy.
 Romanesquement, *adv.* romansowie.
 Romaniser, *v. n.* romaus, romansowie pisać.
 Romaniste, *m. et f.* pisarz romansów, *m.*
 Romantique, *a.* romansowy, romantyczny.
 Romarin, *m.* rozmaryn, *m.*
 Rombalière, *s. f.* futrowanie z tarcic zewnątrz burtu galerowego albo okrętowego.
 Rombe, *s. f.* gatunek konchy morskiej.
 Rome, *f.* Rzym miasto.
 Romes, *s. f. pl.* dwa wały u warsztatu szpalerowego, na iednym osnowę, a na drugim tkane obicia zwiaiają.
 Romescot, *s. m.* u Anglików grosz S. Piotra.
 Rominagrobis, ou Raminagrobis, *s. m.* kot wielki, — twarz surowa, ogromna mina.
 Rompement, *m.* — *de tête*, łamanie głowy, *n.* kłopot, *m.*
 Rompre, *v. a. et n.* prze-, roz-, z-, wy-, łamać, łamać się, zrzucić, znieść, przerwać, rozzerwać, zerwać, (i *r.*) się, kołem bić, se —, *r.* roz-, od-, z-, łamać się, złamać sobie, à *tout* —, *ad. fam.* w złym razie, w największym niebezpieczeństwie.
 Rompu, *ue*, *p. et a.* złamany, — *de fatigue*, zmordowany, zfatygowany, — à *qc.*, wywiczony w czém.
 Rompure, *s. f.* u zlewaczów litererek drukarskich ułomek, wilk od literki.
 Ronce, *f.* ieżyna, cierń, — *fig.* trudność, zawada, przeszkoda.
 Ronceroi, *s. m.* Ronceraje, *s. f.* ciernisko.
 Rond, onde, *a.* okrągły, *fig. fam.* szczyry.
 Rond, *m.* okrągłość, *f.* okrąg, *m.*
 Rondache, *f.* tarcza okrągła, *f.*
 Ronde, *f.* obchód, ront, patrol nocny, co sztyldwachy i strażę

- wizytynie, *à la* —, naokoło, rzędem, koleją.
- Rondeau, *s. m.* Rondo, rymy francuzkie ze trzynastu wierszy złożone, z odpoczynkiem w piątym i ósmym wierszu, w których pierwsze słowa, po skończonym ósmym i ostatnim, powtarzają się, — *w muzyce* piosenka, w której pierwsza strofa powtarza się po każdej innej, — okrągła łopata piekarska, — koło do szlifowania szkła, — ozdoby naokoło dział w kształcie kołka albo pierścienia.
- Rondelet, *ette, a. fam.* okrągławy.
- Rondelle, *s. f.* mała okrągła tarcza, — krążek z blachy metalowej, — kielnia mularska okrągła, — dźwido sycerskie okrągłe, — kopytnik *roślina*.
- Rondelles, *pl.* główki małe osetowe tkacze do subtelnego sukna.
- Rondelettes, *s. f. pl.* płótno żaglowe.
- Rondellier, *s. m.* żołnierz z tarczą okrągłą.
- Rondement, *ad.* okrągło, równo, *fig.* szczyrze.
- Rondeur, *f.* okrągłość, *f.*
- Rondin, *m.* patka, *f. kiy,* patyk, *m.*
- Rondir, *v. a.* kamień łupny obrabiać.
- Rouflement, *m.* chrapanie, *n.*
- Roufler, *v. n.* chrapać, sapać, szumić, huczeć.
- Roufleur, *m.* — euse, *f.* chrapała, *m.*
- Ronge, *s. m.* w myśliwiewie przeżuwanie ielenia.
- Ronger, *v. a. o-, prze-, gryźć, fig.* gryźć, trapić, wynędnąć.
- Rongeur, *a. m. ver* —, robak gryzący złego sumienia, *m.*
- Rongeurs, *s. et adj. m. pl.* w historii naturalnej rząd zwierząt szczurowatych, czyli chwytanych, mających zębów przednich w obu szczękach po
- dwa, iako bobr, zając, wieśniówka etc.
- Ropographe, *s. m.* w starożytn. malarz zwierzęta tylko, rośliny i inne pomniejsze rzeczy malujący, — ogrodnik co cisy i bukszpany obcinał różne im figury nadając.
- Roquefort, *m.* gatunek sera owczego, *m.*
- Roquelaure, *m.* suknia podróżna, opończka, *f.*
- Rouquer, *v. n.* w grze szachowej roszować, toiest postawić wieżę obok nieruszanego ieszcze króla, a tego na drugą przetawić stronę obok teyże wieży.
- Roquet, *m.* rodzaj psów małych, *m.*
- Roquets, *pl.* małe skały na dnie morskiem gdzie ryba przebywa.
- Roquetin, *s. m.* mała cewka do nawiania nici, etc.
- Roquette, *s. f.* gorczyca biała, rukiew *roślina*, — faire la roquette, wypuszczać race w nocy dla dania sygnалу.
- Roquille, *f. fam.* najmniejsza miarka do wina, *f.*
- Rorifère, *adj.* w anatomii naczynia młeczne i limfatyczne.
- Rorqual, *s. m.* gatunek wieloryba przy brzegach Grenlandyi.
- Ros, ou Peigne, *s. m.* grzebień z drzewa, trzciny, albo zwyczajniey z żelaza, czyli retka albo płocha tkacza.
- Rosace, *s. f.* ou Roson, *s. m.* róża, rozeta w ozdobach architektonicznych na sklepieniach albo stropach.
- Rosacée, *adj. et s. f.* w botan. kwiaty wielolistkowe różowe, VI. klasa kwiatów według układu Turnefora.
- Rosage, *s. m.* Rosagiac, *s. f.* płochowiec, bobkowa róża *rośl.*
- Rosaire, *m.* różaniec, *m.*
- Rosalie, *s. f.* w muzyce powtórzenie strofy iednym tonem wyżey albo niżey.
- Rosat, *a.* różany.
- Rosbif, *s. m.* wołowa pieczenia,

- tylna część baraniny, skopowiny pieczona.
- Rosconnes, *s. f. pl.* płótno białe bretańskie.
- Rose, *f.* róża, *f.*
- Roses, *pl.* materia cienka iedwabna w drobne róże tkana.
- Rosé, *a. m. vin* —, wino różowe, *n.*
- Roseau, *m.* trzcina, *f.*
- Roseaux, *pl. w architekt.* laski, albo wypukłe strefy w ozdobach.
- Rose-croix, *s. f.* mniemane niedgdyś bractwo alchimizne w Niemczech, — kawaler krzyża różanego w towarzystwie wolnych mularzy.
- Rosée, *f.* rosa, *f.*
- Rosenoble, *s. f.* dawna moneta złota angielska.
- Roseraie, *f.* ogród różany, *m.*
- Rosereaux, *s. m. pl.* futerka z Rossyi przywożone.
- Rosetier, Rotier, *s. m.* rzemieślnik, co retki albo płochy tkacze robi.
- Rosette, *f.* rożyczka, ozdoby małe w kształcie róży, — miedź czerwona nąwyboruieysza, — gatunek atramentu czerwonego — czerwona kreda do malowania, — białe goździe do obijania kufarów, — kółko wewnętrzne w zegarku do przyspieszenia lub opóźnienia biegu, — kołek drewniany z różą tokarskiej roboty, — rzemyk u bóta, na którym ostroga leży, — *diamant à rosette*, diament z wierzchu w różę szlifowany, a pod spodem płaski.
- Rosettier, *s. m.* dółtko nożownicze do wycinania cętek, albo blaszek do nitów.
- Rosier, *m.* macieja, krzewina różana, *f.*
- Rosière, *s. f.* różana królowa, dziewica różanym wiankiem przystroiona w nagrodę cnoty, — gatunek ryby do leszcza podobney.
- Rossane, *f.* żółta brzoskwinia, *f.*
- Rosse, *f.* szkapa, *f.*
- Rosser, *v. a. jam.* bić, wytluc, wytrześć.
- Rossicler, ou Rosicler, *s. m.* minnerał peruwiański, który na srebro przetapiają.
- Rossignol, *m.* słowik *ptak*, — wytrych słóarski do otwierania zamków, — klin do wbiłania w gniazdo, albo dziurę czopową zbyt wielką.
- Rossignols, *s. m. pl. w kopalniach kamieni* podpory pod kołem wielkiem kafarowém.
- Rossignoler, *v. n.* śpiewać iak słowik.
- Rossigolette, *f.* słowik (samica), *f.*
- Rossinante, *s. m.* szkapa, koń ladaiaki.
- Rossolis, *m.* rosolis, wódka słodka i przyjemna, — rosiczka, rosa słoneczna *roślina*.
- Rostein, *s. m.* wielka cekwagrubym iedwabiem nawiana do szlaków materyalnych.
- Rostrale, *adj. f. couronne* —, wieniec zwycięzki za zdobycie okrętu, — korona ozdobiona sztabami okrętowemi, *colonne* — słup zwycięzki na pamiątkę wygranej na morzu potrzeby, również sztabami okrętowemi ozdobiony.
- Rostres, *s. m. pl. w historyi starożytney* sławna kolumna rzymska na placu publicznym postawiona, sztabami okrętów, na nieprzyaciółach zdobytych w 416 roku, ozdobiona, z której do ludu miewano mowy.
- Rostacisme, *s. m.* wada w wymawianiu, kiedy kto literę *r* powtarza, albo ją chrapliwie i z przyciskiem wymawia.
- Rot, *m.* rzygnięcie, *n.*
- Rôt, *m.* pieczenia, *f.* pieczone.
- Rotang, *s. m. v.* Rotin.
- Rotateur, *adj. m. w anatomii* muszkuł ukośny, obracający oko.
- Rotation, *s. f.* ruch kołowrotny, czyli wirowy ciała iakiego, — ruszanie się muszkułów ocznych, — *w iometrii* obieg

- płasczynny naokoło linii nie-
 ruchomey, która się osią tego
 okrętu nazywa, w *astronomii*
 ruch wirowy planety około
 swojej osi.
- Rot-de-bif, *s. m. v. Rosbif.*
- Rote, *s. f. rota*, najwyższy dū-
 chowny i świecki trybunał
 w Rzymie.
- Roter, *v. n. rzygać.*
- Rôti, *m. pieczone, n. pieczenia, f.*
 Rôtie, *f. grzanka, f.*
- Rotier, *s. m. v. Rosetier.*
- Rotifère, *s. m. w hist. nat. kor-*
ralin wieńczyk, rodzaj zoofitu
na stojących wodach.
- Rotin, Rottain, Rotan, *s. m. trzcina*
indyjska na brzegach Malaki
rosnąca na laski używana.
- Rôtir, *v. a. piec, — n. et se —,*
r. piec się.
- Rôtisserie, *f. garkuchnia, f. targ,*
gdzie pieczenie przedaia, m.
- Rôtisseur, *m. — use, f. garku-*
chniarz, kucharz, m.
- Rôtissoir, *m. zegar do piecze-*
nia, m.
- Rotonde, *f. fam. budynek okrą-*
gły, m.
- Rotondité, *f. okrągłość, f.*
- Rottain, *s. m. v. Rotin.*
- Rotule, *s. f. w anatomii cza-*
szka na kolonie.
- Roture, *f. stan nieszlachecki, m.*
- Roturier, *ière, a. nieszlachecki.*
- Rouage, *m. koła, kotka, n. pl.*
- Rouan, *a. m. cheval —, koń*
z kara gniady, m. — vineux,
koń brudnosiw, brudnoszpa-
kowy, m.
- Rouanne, Rouane, *s. f. piątno,*
którem będnarze beczi a cie-
śle cembrowinę cechują, —
świder do wywiercenia wię-
kszej dziury pompowej.
- Rouanner, *v. a. beczi albo cem-*
browinę cechować, — une
pompe, powiększać dziurę pom-
pową.
- Rouannette, *s. f. v. Rouanne.*
- Roubb ou Quart, *s. m. moneta*
srebrna turecka.
- Roubbié, *s. m. moneta złota tu-*
recka ieden piast wartująca.
- Rouble, *m. rubel, moneta srebrna*
rossyjska, złt. 6. gr. 20. war-
tująca.
- Rouck, ou Rock, *s. m. ptak nad-*
zwyczajnie wielki i silny, w po-
wieściach arabskich często wspo-
minany, — rodzaj Kondora.
- Rouche, *s. f. zrąb, wiązanie o-*
krętowe, toiest okręt bez ma-
szków, lin i żagłów.
- Roucou, *m. orlean, m. (farba),*
— couer, v. orleanem farbo-
wać.
- Roucoulement, *s. m. gruchanie*
gołębi.
- Roucouler, *v. n. gruchać.*
- Roucouyer, ou Roucou, *m. drze-*
wo orleanowe, n.
- Roudou, *s. m. v. Redoul.*
- Roue, *f. koło, kółko, n.*
- Roué, *ée, par. p. et adj. zбитy,*
zmordowany, zfatygowany.
- Roué, *m. kołem zбитy.*
- Rouelle, *f. kółko, n. talerzyk, m.*
- Rouennerie, *s. f. płótna i inne*
towary kupieckie z miasta Rueu.
- Rouer, *v. a. kołem bić, łamać,*
przeiechać.
- Rouerie, *s. f. łamanie, bicie ko-*
łem.
- Rouet, *m. kołowrotek, m.*
- Rouette, *f. wić, f.*
- Rouge, *a. czerwony, — bord,*
szklanka pod strych pełna, f.
— m. czerwony kolor, m. czer-
woność, fer rouge, żelazo do
czerwoności rozpalone, boulet
rouge, kule działowe rozpalone
do czerwoności.
- Rougeâtre, *a. czerwonawy.*
- Rougeaud, aude, *a. fam. rumiany.*
- Rouge-gorge, *raszka, f.*
- Rougeole, *f. T. odra, f.*
- Rouget, *s. m. wzdrenka, ryba*
morska z rodzaju bezbrzoznych
skrzelowatych, kościstych.
- Rougelle, *s. f. gatunek nietope-*
rza.
- Rougeur, *f. rumianość, krostka*
czerwona, f.
- Rougi, *ie, par. p. et adj. zaru-*
mieniony, zaczerwieniony.
- Rougir, *v. a. czerwono farbować,*
uczerwienić, rozpalic, — n.

- s-, czerwienieć, rozpalić się, zarumienić się.
 Rougissure, *f.* czerwoność na kołtarskiej robocie, *f.*
 Rouille, *f.* rdza, *f.*
 Rouiller, *v. a.* za-, rdzewieć, se —, *r.* za-, rdzewieć.
 Rouillure, *f.* rdza, *f.*
 Rouir, *v. a.* et *n.* moczyć konopie, len, moczyć się.
 Rouissage, *m.* moczenie lnu etc., *n.*
 Roulade, *f.* spadnienie, stoczenie się, *n.*
 Roulage, *m.* iechanie, toczenie się; furmaństwo, *n.* furlon, fracht, *m.*
 Roulant, *ante, a.* toczący się, *carosse bien* —, pojazd dobrze utrzymany, *chaise —te.* bieda, taradeyka na dwóch kółkach o jednym koniu.
 Roulé, *ée, par. p. et adj.* zwinęty, wywiniony, *bois* —; łom młodociany, drzewa młode od wiatru wywinione.
 Rouleau, *m.* wał, walec, wałek, *m.* trąbka, rola, *roulaux sans fin*, dwa wały ciesielskie do przetaczania ciężarów.
 Roulée, *s. f.* sieć obszerna na minogi.
 Roulement, *m.* toczenie się, *n.*
 Rouler, *v. a.* et *n.* toczyć, toczyć się, skręcać, związać w trąbkę, u-, wy-, wałkować, przeobrać się, na przemiany służbę odprawować, kołysać się, przeważać się (o okrętach), włóczyć się, wałęsać się, *fig.* przegryźć się, utrzymać się.
 Roulet, *s. m.* wałek do wałkowania kapeluszków.
 Roulette, *f.* kółko, łózko na kółkach, *n.* wózek, rodzaj gry azardowney.
 Rouleur, *s. m.* strycharz glinę taczkami wożący, — robotnik do wyładowania towarów z okrętu, — robaki w winnicach, czyli wołki pod imieniem ryyków znane.
 Rouleuse, *s. f.* gąsienica związająca list, w którym przemianę swoją odbywa.
 Roulier, *m.* furman, *m.*
 Roulis, *m.* kołysanie się okrętu, *n.*
 Rouloir, *s. m.* ou Platine, *s. f.* u woskownika deska do gładkiego świec woskowych wałkowania, — walec do gładzenia materyi.
 Roulon, *m.* szczebel w drabnicy, *m.*
 Roupeau, *m.* czapla, *f.*
 Roupie, *f.* kapka, kropła u nosa, moneta indyjska, *f.*
 Roupieux, *euse, a.* któremu ustawicznie z nosa ciecze.
 Roupiller, *v. a.* *fam.* drzymać.
 Roupilleur, *m.* — *euse, f. fam.* drzymała, *m.*
 Rouquet, *m.* T. kot, zając, *m.*
 Roure des Corroyeurs, *s. m. v.* Sumach.
 Roussable, *s. m.* dymnik, izba czarna do wędzenia śledzi.
 Roussatre, *a.* czerwonawy.
 Rousseau, *m. fam.* rudogłówka, *f.*
 Rousselet, *m.* miodówka (gruszka), *f.*
 Rohsette, *f.* pies morski mały, *m.* rodzaj piegży, *f.*
 Rousseur, *m.* czerwoność, rudłość, *f.*
 Roussi, *m.* iuchta, *f.* smród od przypalenia pochodzący, *m.*
 Roussin, *m.* bachmat, *m.*
 Roussir, *v. a.* czerwonałym, rudym robić, lisowacić, o-, przypalić, przyrumienić, — *n.* czerwienieć, rumienić się, lisowacieć.
 Rouster, *v. a.* w maryn. związywać, spaiać.
 Rousture, *s. f.* związanie dwóch sztuk drzewa.
 Routailler, *v. a.* w myśliwie napędzać zwierza psami.
 Route, *f.* gościniec, *m.* droga, *f.* bieg, marsz, *m.*
 Router, *v. a.* (*qq.*) przyzwyczajać kogo do czego, ćwiczyć w czém.
 Rouier, *m.* xiązka opisująca morze dla podróżnych, *f. fam.* bywalec, frant, *m.*
 Routine, *f.* zwyczaj, sposób robienia czego z doświadczenia nabyty, *m.*

Routiner, *v. a. (qq. à qc.)* wprawać, ćwiczyć, uczyć bez reguł.

Routinier, *s. m.* człowiek wiecey wprawy i doświadczenia mający aniżeli nauki.

Routoir, *m.* miejsce do suszenia konopi, *n.*

Rouverin, *adj. o żelazie* kruchy, łomisty, do kowania niesposobny.

Rouvieux, *s. m.* v. Roux-vieux.

Rouvre, *m.* dąb bardzo twardy.

*Rouvir, *v. n.* znowu otworzyć.

Roux, *oussé, a. rudy, lisowaty, lisawy, rumiany, — m. rudosc, f. masło* rozpuszczone rumiane, *n.*

Roux-vieux, *s. m.* gatunek parchoń we włosach końskich.

Royal, *ale, a. królewski, fig. wspaniały.*

Royale, *s. f.* gatunek płótna lekiego na podszewki, — sukno cienkie wązkie.

Royalement, *adv.* pysznie, wspaniale po królewsku.

Royaliste, *a. królewski, — m. królewską stronę* utrzymujący.

Royaume, *m.* królestwo, *n.*

Royauté, *f.* dostojenstwo królewskie, *n.*

Royes, *s. f. pl.* sieci rybackie na śledzie.

Royoc, *s. m.* szczaw rabarbarowy, którego korzeń żółtą daie farbę.

Ru, *m.* kanałek, rów, rynsztok, *m.*

Ruade, *f.* wierzganie koni etc., *n.*

Rub, *s. m.* waga piemoncka 25 funtów.

Rubace, Rubacelle, *m.* gatunek rubinu, *m.*

Ruban, *m.* wstążka, wstęga, tasiemiec, czyli *Soliter*, robak we wnętrznościach ludzi znajdujący się, — wstęgowiec *ryba*.

Rubalerie, *f.* handel wstążkami, *m.* robiecie wstążek, *n.*

Rubancier, *m. ière, f.* pasamanik, *m.*

Rubanner, *m.* wstążką, albo tasiemką lamować.

Rubanté, *ée, a.* wstążką oblamowany.

Rubasse, *s. f.* kryształ farbowany, v. Rubace.

Rubéfiant, *ante, adj. w medyc.* czerwonosc na skórze sprawujący.

Rubéfier, *v. a. w medyc.* czerwienić skórę powierzchownemi lekarstwami.

Rubellite, *s. f. w mineralogii* turmalin, kamień z rodzaju krzemiennych.

Rubiaceés, *s. f. pl.* rodzaj roślin czerwoną farbę dających, iako *marzana* etc.

Rubette, *s. f.* trucizna z pewnego gatunku żaby iadowitey wydobyta.

Rubican, *a. m.* pleśniwy, derezowaty (o koniach).

Rubicelle, *s. m.* v. Rubace.

Rubicond, *onde, a. fam.* rumiany na twarzy.

Rubification, *s. f. w medycynie* czerwienie skóry, v. Rubéfier.

Rubigales, Rubigus, v. Robigales. Rubigus.

Rubis, *m.* rubin, *m. fig. fam.* trać na twarzy, *m.*

Rubord, *s. m.* pierwszy rząd desek na burcie łodzi, szkuty etc.

Rubricaire, *m.* tytuły, rubryki w książce doskonałe znający.

Rubrique, *f.* rubryka, litery czerwone, *pl.* rubryka, *f.* tytuł, napis, *m. fig. fam.* frantostwo, *n.* chytrosc, *f.*

Ruche, *f.* barć, *f. ul, m.*

Ruchée, *f.* barć pełna miodu, *f.*

Rudancier, *ière, a. fam.* grubiański, niegrzeczny.

Rude, *a.* twardy, ostry, surowy, silny, tęgi, nierówny, przykry, ciężki, gruby, grubiański, chropawy.

Rudement, *adv.* twardo, ostro, surowie, przykro, po grubiańsku.

Rudenté, *ée, adj. w architekturne o kolumnach* żłobkowanych wypukłemi łaskami do trzeciej części wysokości napęlniony.

- Rudenture, *s. f.* laska w Hóbkowaniu słupów sncyerskich, albo kolumn.
- Ruderal, *ale, adj. w botanice, plantes ruderales*, rośliny na ruinach i starych murach rosnące.
- Rudération, *f. v.* Hourdage.
- Rudesse, *f.* chropawość, nieładkość, surowość, ostrość, grubość etc., *f.* grubiaństwo, *n.*
- Rudaire, *s. m. w starożytn.* szermierz wysłużony.
- Rudiment, *m.* początki języka łacińskiego, *pl.* — *pl.* początki nauki, *pl. m.*
- Rudolphines, *adj. f. pl. w astronomii, tables* —, tablice ruchu planet, które Keplę cesarzowi Rudolfowi dedykował.
- Rudoyer, *v. a.* ostro, surowo się z kim obchodzić.
- Rue, *f.* ulica, ruta roślina.
- Ruée, *s. f.* słoma, wrzos, rżysko, w obrze lub na ulicy gnoione, dla mieszania z bydłym nawozem.
- Ruelle, *f.* uliczka, *f.* miejsce za łóżkiem, *n.*
- Ruellée, *s. f.* ostatni rząd dachówek pokrytych wapnem, kiedy dach do wyższej przytka ściany.
- Rueller, *v. a.* wskopywać ziemię około macicy winney, hakować wino.
- Ruer, *v. a.* cisnąć, — *n.* wierząć, se —, *r.* (*sur qc.*) rzucić się na co.
- Ruflen, *m. fam.* wszetecznik, cudzołożnik.
- Rugine, *f.* piłka do oskrobania zębów, *n.*
- Ruginer, *v. a.* zęby, kości piłką chędożyć, oskrobywać.
- Rugir, *v. n.* ryczeć (o lwie).
- Rugissant, *ante, a.* ryczący, rykliwy.
- Rugissement, *m.* ryczenie, *n.* ryk, *m.*
- Rugosité, *s. f. w fizyce* zmarszczki, rzecz zmarszczona, zmarszczenie.
- Rugueux, *euse, adj. w botanice o liściach* zmarszczony, żyłowy, gdy żyły znacznie na nim wystają.
- Ruiler, *v. a. u cieśłów* czynić znaki do plant, do abrysów.
- Ruillée, *s. f.* zarzucenie wapnem dachówek do ścian i okien przytkających.
- Ruine, *f.* zapadnienie, obalenie się, obalenie, zburzenie, *n.* ruina, utrata, zguba, *f.* upadek, podupadek, *m.* — nes, *pl.* rozwaliny, ruiny, *pl. f.*
- Ruiner, *v. a.* obalić, ruynować, niszczyć, burzyć, w niewcz obrócić, zgubić, se —, *r.* zapadź, obalić się, zniszczyć się, w niewcz się obrócić. zepsuć się.
- Ruineux, *euse, a.* zruynowany, zniszczony, szkodliwy.
- Ruinure, *s. f.* rowki, nacięcia na drzewie, do przytka tynku, do polepy.
- Ruisseau, *m.* struga, *f.* strumień, rynsztok, *m.*
- Ruisselant, *ante, a.* szumiący.
- Ruisseler, *v. n.* pluszczyć, szermieć.
- Rum, *m.* rum, *m.* (gorzałka).
- Ruma, Rumia, Rumilia, *s. f. w mitologii* Rumilia, bogini dawnych Rzymian opiekunka i karmicielka dzieci.
- Rumb, *s. m. w maryn.* strefa wiatrowa na gwiazdzie wiatrowej, których jest 32.
- Rumeur, *f.* hałas, rozruch, *m.* wrzawa, *f.*
- Ruminal, *adj. m. w starożytn.* drzewo figowe, pod którym wileczya Remusa i Romulusa karmiła.
- Ruminant, *ante, a.* przeżuwiający.
- Ruminans, *s. et adj. m. pl.* przeżuwiające, klasa zwierząt ssących, które pokarm grubo i niedoskonale przegryziony połykają, lecz później do pyska go zwracają, nanowo przeżuwają i powtórnie połykają.
- Rumination, *f.* przeżuwanie, *n.*
- Ruminer, *v. a.* przeżuć, fig. rozważać.

- Runcina, *s. f. w mitologii* Runcina, bogini rzymska opiekująca się plewidlęm zbóż.
- Runciné, *ée, adj. w botanice o liściach w tył zakrzywiony.*
- Rundstykke, *s. m. moneta miedziana szwedzka.*
- Runes, ou Ruhnes, *s. f. pl. charakterystyki starożytności.*
- Runique, *adj. lettres, ou caractères* —, charakterystyki hieroglificzne, o których wspomina *Odin*, pierwszy prawodawca Skandynewów.
- Rupestral, *ale, adj. w botanice skalny, na skałach rosnący.*
- Ruptile, *adj. w botanice pękający się.*
- Ruptoire, *m. lekarstwo wygrzyzające, n.*
- Rupture, *f. wy-, prze-, odłamanie, n. ruptura, f. kiła, f. fig. złamanie, przerwanie, n.*
- Rural, *ale, a. wiejski.*
- Ruse, *f. chytryć, sztuka, podejście, n.*
- Rusé, *ée, a. chytry, sztuczny, frantowski.*
- Ruser, *v. n. sztuką nadrabiać, iść, podejść kogo.*
- Rusina, ou Rutina, *s. f. w mitologii* Rutyna, bogini rzymska roskoszy wiejskich.
- Rusor, *s. m. w mitologii* Rusor, bożek rzymski wiejski.
- Ruspone, *s. m. moneta złota florencka.*
- Russe, *adj. et s. Rossyanin, Rosyjski.*
- Russie, *f. Rossya, f.*
- Rustaud, *aude, a. chłopski, grubiański, prostak, grubianin, m.*
- Rusticité, *f. chłopskie obyczaje, m. pl. grubiaństwo, n.*
- Rustique, *a. wiejski, nieobyczajny, gruby, niepolityczny; w architekturze, ouvrage* —, budynek z kamieni polnych, lub też łamanych, ale ukształt polnych ociosanych.
- Rustiquement, *adv. niepolitycznie, nieobyczajnie.*
- Rustiquer, *v. a. w archit.* kamień podziurkować, chropawym uczynić, nieładko ociosać, — tynkować nakształt ściany wiejskiej z kamieni polnych.
- Rustre, *a. gruby, chłopski, — m. prostak, m.*
- Rut, *m. bekowisko, grzanie się, n.*
- Rutilant, *ante, adj. w chemii* lśniący się, błyszczący iak złoto.
- Rutoir, *v. Routoir.*
- Ryder, *s. m. moneta złota i srebrna hollenderska, iedna 14, druga 3 złote gr. 6 wynosząca.*
- Rye, *T. pomorze, pobrżeże, n.*
- Rye-grass, *s. m. v. Ray-grass.*
- Ryksdale, *s. f. talar duński, moneta srebrna.*
- Ryptique, ou Rhyptique, *adj. w medyc. czyszczący, szkodliwą wilgoć spędzający.*
- Rythme, *v. Rhythme.*
- Rythmique, *v. Rhythmique.*

S.

- Sa, *v. Son.*
- Sabah, *s. m. l'heure du* —, począwszy się dzień u Turków.
- Sabaïsme, *s. m. v. Sabéïsme.*
- Sabasies, *s. f. pl. u starożytn.* święta na cześć *Bachusa* w *Tracyi*.
- Sabatte, *s. f. w maryn.* podwalina, podstawa pod kotwicą.
- Sabbat, *m. szabas, m. fig. fam.*
- schadzka, *f. taniec czarownic, hałas, wrzask, m. —tique, a. szabasowy.*
- Sabbatine, *s. f. dysputa sobotnia w materyach filozoficznych, logicznych i moralnych.*
- Sabbatique, *adj. annee* —, rok odpoczynku, czyli każdy siódmiy rok w starym zakonie, w którym żydzi obowiązani

- byli obdarzać niewolników wolnością i roli daż odpoczynek.
- Sabdareffa, *s. f.* gatunek róży polnej amerykańskiej.
- Sabech, *s. m.* sokół, ieden z pięciu przedniejszych gatunków.
- Sabéisme, ou Sabaisme, *s. m.* Sabeizm, religia dawnych Persów, czczących ogień, słońce i gwiazdy.
- Sabelle, *s. f.* piasecznik, czyli nereida, robak morski na pochwecę skupionej z ziarn piasku żyjący.
- Saberdache, *s. f.* szabetas huzański u pendentu wiszący zamiast kieszeni.
- Sabine, *f.* iakowiec, krzew zawsze zielony, mocnego zapachu sawina, *f.*
- Sable, *m.* piasek, *m.* klepsydra, *f.*
- Sablé, *éé, par. p. et adj. o fałszywych monetach* na piasku subtelnym odlewany, — *fontaine sablée*, naczynie piaskiem napełnione, przez który filtruje się woda dla oczyszczenia.
- Sabler, *v. a.* piaskiem po-, za-, sypać, *fam.* — *un verre de vin*, kieliszek wina duszkiem wypić.
- Sableux, *euse, a.* piaszczysty.
- Sablier, *m.* klepsydra, *f.*
- Sablère, *f.* piaskownia, *f.* doły, gdzie piasek kopią, *m. pl.*
- Sablon, *m.* piasek drobny, piaseczek (do szorowania etc.), *m.*
- Sablonner, *v. a.* piaskiem szorować, trzeć.
- Sablonnette, *s. f.* w fabryce szklanej izba czysta gładko wymoszczona, na skład wpyłkanego piasku.
- Sablonneux, *euse, a.* piaszczysty.
- Sablonnier, *m.* człowiek, co piasek przedaie, *m.*
- Sablonnière, *f. v.* Sablière.
- Sabord, *s. n.* w maryn. strzelnica, albo okno w burcie do dział.
- Sabot, *m.* chodak drewniany, *m.* kopyto końskie, *n.* cyga, *f.* krążek, *n.*

- Saboter, *v. a.* cyge, krążek puszcząć, *fam. n.* tupać idąc.
- Sabotier, *m.* rzemieślnik, co drewniane chodaki robi, człowiek w takichże chodzący, *m.*
- Sabouler, *v. a. fam.* szarpać, szamotać.
- Sabre, *m.* szabla, *f.*
- Sabrenas, *m. fam.* partacz, *m.*
- Sabrenauder, *v. a. fam.* partaczyć.
- Sabrer, *v. a.* ciąć, zabić szabla, *fig. fam.* na łeb, na szyję co robić.
- Saburres, *s. f. pl.* balast, ładunek okrętowy, toiest piasek gruby do dopeńnienia ciężaru należytego.
- Sac, *m.* wór, worek, *m.* zburzenie, spustoszenie, *n.* — *à outrage*, woreczek (do robienia pończocli), *cul-de-sac, s. m.* ulica kątna bez wyjazdu.
- Sacah, *s. m.* iakmużna prawem Mahometa przepisana.
- Saccade, *f.* targnienie, pociągnięcie uzdeczką, targanie, szarpanie, *n. fam.* burka, *f.*
- Saccader, *v. a.* targać konia uzdeczką.
- Saccage, *m.* worowe, *n.* podatek od woru zboża, *m.*
- Saccagement, *m.* spustoszenie, zburzenie etc., *n.*
- Saccager, *v. a.* pustoszyć, burzyć, plondrować, *fam.* porozrzucać, pomieszać.
- Saccatier, ou Sacquatier, *s. m.* w hutach woźnica co węgle w worach przywozi.
- Saccharin, *adj. m.* w chemii *acide* —, kwas szczawiowy, *v. Oxalique.*
- Saccharoide, *adj.* do cukru podobny.
- Saccho-lacte, *s. m.* w chemii sól powstająca z kwasu kleiowego, skombinowanego z zasadą iaką.
- Saccho-lactique, *adj.* w chemii *acide* —, kwas kleiowy.
- Saccophores, *s. m. pl.* heretycy dawnych wieków, którzy na znak pokuty workiem się okrywali.

- Sacéennes, ou Sacées, *s. f. pl.* święta u Persów i Syryjczyków na cześć bogini *Anaitis* czyli *Wenery*.
- Sacellaire, *s. m.* podskarbi cesarza greckiego.
- Sacerdoce, *m.* kapłaństwo, *n.*
- Sacerdotal, *ale, a.* kapłański.
- Sachée, *f.* wór pefen czego, *m.*
- Sachems, *s. m. pl. u niektórych narodów Ameryki* starszyzna, radcy.
- Sachet, *m.* worek, woreczek z wonnościami.
- Sacki, *s. m.* piwo z ryżu.
- Sacoche, *f.* taistra, *f.*
- Sacome, *s. m. u architekt.* przecięcie iakiejkolwiek roboty albo modelu.
- Sacquage, *s. m. v.* Saccage.
- Sacquier, *s. m.* urzędnik portowy, przy ładowaniu okrętów solą, zbożem, obecny.
- Sacraire, *m.* świątynia domowa, mały kościół, bożyszcze małe.
- Sacramentaire, *s. m.* Sakramentarze, kacerce w XII. wieku w Anglii, co Sakrament S. odrzucali, — *a.* przeciwny nauce katolickiej o S. Sakramencie.
- Sacramental, *ale, Sacramentel, elle, a.* sakramentowy, sakramentalny.
- Sacre, *m.* poświęcenie, *n.* sokół podolski (samica), *m.*
- Sacré, *ée, p. et a.* poświęcony, święty.
- Sacrement, *m.* sakrament, *m.*
- Sacrer, *v. a.* poświęcać, namazać oleiem świętym, — *n. fam.* kłać, przeklinać.
- Sacret, *m.* sokół podolski (samiec), *m.*
- Sacrificateur, *m.* kapłan, ofiarnik, *m.* — *ture, f.* godność jego, *f.*
- Sacrifice, *m.* ofiara, *f. fig.* ofiarowanie, *n.*
- Sacrifier, *v. a. et n.* ofiarować.
- Sacrilège, *m.* bluźnierstwo, świętokradztwo, *n.* bluźnierca, świętokradzca, *m.* — *a.* bluźnierski, bezbożny.
- Sacristain, *s. m.* zakrystyan.
- Sacristie, *f.* zakrystya, *f.* aparat kościelny etc. w niey, *m.*
- Sacristine, *f.* zakrystyanka, *f.*
- Sacro-coccygien, *adj. m. w anatomii* muskuł do kości kuprzastej *sacrum*, i kości troygraniastej wewnątrz zakrzywioney *coccyx* zwauey, należący.
- Sacro-ischiastique, *adj. m. w anatomii* ścięgno do kości kuprzastej i czaski biodrowej przylegające.
- Sacro-lombaire, *adj. m.* do kości kuprzastej i lędźwi należący.
- Sacrum, l'os sacrum, *s. m. w anatomii* kość kuprzasta, ostatnia kość pacierzowa dolna.
- Sadacah, *s. m.* jałmużna dobrowolna.
- Sader, Sadder, *s. m.* Sader, święta księga Indyan, uczniów *Zoroastra*.
- Sadour, *s. m.* gatunek sieci rybckiey.
- Sadrée, *s. f. v.* Sarriette.
- Saducéens, *s. m. pl.* Saduceuszowie, dawni heretycy żydowscy, którzy nie wierzyli w zmartwychwstanie ciał, wopatrzność i nieśmiertelność duszy etc.
- Saducéisme, *s. m.* nauka Saduceuszów.
- Saette, ou Sagette, *s. f.* strzała.
- Safran, *m.* szafran, *m.*
- Safrané, *ée, a.* szafranowy.
- Safraner, *v. a.* szafranem przypawić, farbować.
- Safranier, *m.* — *ière, f. fam.* gałgan, łaydak, *m.*
- Safre, *s. m. w chemii* niedokwas siny kobaltu.
- Saffre, *s. f. w herbach* orle morskie.
- Saffre, *a.* żarłoczny, obżarty.
- Saga, *s. f. w mitologii* Saga, bogini dawnych narodów północnych, — księgi historyczne tychże narodów.
- Sagace, *adj.* rostopny, bystrego rozumu.
- Sagacité, *f.* rostopność, bystrość rozumu, *f.*

- Sagamité**, *s. f.* gatunek ciasta ze zboża indyjskiego, pokarm dzikich w Kanadzie.
- Sagapenum**, *s. m.* Gomme Sagapin, ou Seraphique, *s. f.* gumma żywiczna czerwona zewnątrz, a wewnątrz koloru rogowego, smak ma ostry i gryzący, zapach nieprzyjemny, jestto sok rośliny pewney, rosnącej w Persyi.
- Sage**, *a.* rostopny, rozumny, mądry, skromny, obyczajny, spokojny, — *m.* mędrzec, *m.*
- Sage-femme**, *f.* akuszerka, baba co dzieci odbiera, *f.*
- Sagement**, *adv.* rostopnie, mądrze.
- Sagene**, *s. f.* sążeń rossyjski, trzy arszyny w sobie zawierający.
- Sagérite**, *s. f.* w *mineralogii* tytan niedokwaszony siatkowaty.
- Sagesse**, *f.* rostopność, mądrość, skromność, obyczajność, spokojność, *f.*
- Sagetiére**, *s. f.* v. Segetiére.
- Sagette**, ou Flèche d'eau, *s. f.* uszycia wielka albo mała, uszue ziele, strzała wodna na bagnistych rosnąca miejscach, v. Saette.
- Sagittaire**, *s. m.* strzelec, łucznik, ieden ze dwunastu znaków Zodiaku niebieskiego.
- Sagittale**, *adj.* w *anatomii* szew strzałkowaty kości głowicy.
- Sagitté**, *ée*, *adj.* w *botanice* o liściach strzałowate, kiedy nasada na dwie proste, rozwarte, ostre klapy się dzieli, a wierzch jest zaostrozony.
- Sagou**, *s. m.* sago, istota maieca kształt ziarnka prosa, mączna, żółta, będąca produktem pewnego gatunku drzewa palmowego w Indyach, gdzie go na robieniu chleba używają.
- Sagouin**, *m.* gatunek matpy, *f.* fig. świntuch, *m.*
- Sagum**, *s. m.* w *starożytn.* saian czyli odzież żołnierska szeroka ku górze, spięta, z grubego i kosmatego sukna, robiona nakształt płaszcza.
- Saie**, *s. f.* Saian, v. Sagum, — materya do podszewek, — szcotteczka dróciiana złotnicza.
- Saieiter**, *v. a.* złotniczą robotę czyścić drócianą szcotteczką.
- Saiette**, *f.* saieta, *f.*
- Saieterie**, *f.* manufaktura saietowa, *f.*
- Saieuteur**, *m.* saietnik, *m.*
- Saignant**, *ante*, *a.* krwawy, skrwawiony.
- Saignée**, *f.* puszczenie krwi, *n.* fig. rów do spuszczenia wody.
- Saignement**, *m.* cieczenie, plynienie krwi, *n.*
- Saigner**, *v. a.* krew puszczać, spuścić staw, rów, odwrócić, zwrócić, *fig.* (qq.) oskubać, ogołocić kogo, — *n.* krwawić się, krwią płynąć, se —, *r.* krew sobie samemu puścić, *fig.* szkodzić sobie.
- Saigneur**, *m. fam.* doktor, co wiele o puszczeniu krwi trzyma, *m.*
- Saigneux**, *euse*, *a.* krwawy, skrwawiony.
- Saillant**, *ante*, *a.* wystawiający, wypuszczony, *fig.* okazały, znaczny.
- Sailler**, *v. a.* w *maryn.* ciągnąć, albo popychać silnie i szybko.
- Saillie**, *f. fig.* popędliwość, *f.* gniew niewstrzymany, *m.* myśl dziwna, *f.* głupstwo, *n.* figiel, dowcip, *m. par saillies*, po trochu, po mału.
- Saillir**, *v. n.* wystawać, wytryskiwać, wyskakiwać, — *a.* łączyć się (o zwierzętach wielkich).
- Saib**, *aine*, *a.* zdrowy.
- Sain-bois**, *s. m.* v. Garou.
- Sain-doux**, *m.* sadło.
- Saine**, *s. f.* v. Seine.
- Sainette**, *s. f.* mała sieć rybacka, v. Seine.
- Sainement**, *adv.* zdrowo, — *fig.* mądrze, rostopnie.
- Sainfoin**, *s. m.* konieczyna ślimacza, *roślina* bydlko nadzwyczajnie tuczaca.
- Saint**, *ainte*, *a.* święty, świętobliwy, — *m. f.* święty, *la sainte barbe*, komora puszkar-

- ska na okrętach, — miejsce, gdzie proch leży.
- Saint-Augustin, *s. m.* gatunek charakterów drukarskich.
- Saintement, *adv.* świątobliwie.
- Sainteté, *f.* świątość, świątobliwość, *f.*
- Saique, *s. f.* nawa lekka przewożowa na brzegach Egiptu i na wschodzie.
- Saisi, *m.* dłużnik, którego majątek zaareztowano, *m.*
- Saisie, *f.* areszt, *m.* zapowiedź sądowna, *f.*
- Saisine, *s. f.* podanie majątności nieruchomości, albo też obcięcie possessyi, — *w maryn.* liwy z hakami do zahaczenia statków.
- Saisir, *v. a.* uchwycić, niać, obiać majątność, aresztować. *fig.* poiać, poymować (rozumem), zdiać, obiać, opanować (zimno kogo), 'se —, *r. (de)*, opanować, obiać co, *fig. se*, albo *être saisi*, przelknąć się, bydz zdiętym czym.
- Saisissant, *ante. adj.* nagły, przenikliwy, *froid* —, *s. m.* kredytor dobra dłużnika swego aresztujący.
- Saisissement, *m.* strach nagły, *m.* przelknięcie, *n.* — *de coeur*, ściśnienie serca, *n.*
- Saison, *f.* pora roku, *f. fig.* wczas, czas sposobny do czego.
- Sakéa, *s. f.* *w starożytn.* święto uroczyste w Kapadocyi na pamiątkę wygnania *Scytów*.
- Sala, *s. f.* modlitwa turecka piątkowa o godzinie dziewiątej ranney.
- Salabre, *s. f.* kaszerz, gatunek sieci rybackiej,
- Salade, *f.* sałata, *f.*
- Saladier, *m.* salatyerka, salaterka, *f.*
- Salage, *s. m.* solenie, — ilość soli do nasolenia użytey, — cło od każdego statku ze solą płynącego.
- Salaire, *m.* myto, *n.* pensya, zapłata, *f.*
- Salaison, *f.* nasalanie, *n.* czas do
- nasalania czego sposobny, *m.* żywności nasalane, *f. pl.*
- Salamalec, *m.* pokóy niech będzie z tobą, *fam.* sozolemlechom, unizony pokłon żydowski, *m.*
- Salamandre, *f.* salamandra, *f.*
- Salamandres, *s. m. pl. u kabalistów* mniemane duchy ogniowe, mieszkające krajów powietrzem ognistém napełnionych.
- Salambo, *s. f. w mitologii* Salambo, bogini Babilończyków, toż samo co *IWenus* grecka.
- Salant, *a. m.* stony, solny.
- Saladier, *v. a.* płacić, nagradzać.
- Saland, *aude, a. fam.* plugawy, niechlunny.
- Salé, *a.* nieczysty, plugawy, niechlunny, sprosny.
- Salé, *m.* mięso solone, *n.*
- Salé, *éc, p. et a.* solony, stony.
- Salégre, *s. m.* ciasto z prosa, siemienia konopnego, zarobione ze solą i trochą gliny białey, i w piecu wysuszone, które daia kanarkom niemającym apetytu.
- Salemant, *adv.* nieczysto, niechlownie, plugawo, brudno, niechędgo.
- Salep, ou Salop, *s. m.* cebula storczykowa, którą wschodnie narody umieią przyprawiać i spuszyć.
- Saler, *v. a. o.*, solić, nasalać.
- Salerou, *m.* czaszka p solniczki, *f.*
- Saleté, *f.* nieczystość, plugawość etc., sprośność, *f.*
- Saleur, *m.* nasalacz, *m.*
- Salicaire, *s. f.* tależ roślina, między wierzbnami w miedyscach wilgotnych rosnąca.
- Salicite, *s. f.* kamień wzorzysty, liście wierzbowe nasładujący.
- Salicoque, *paiak* morski, raczek okrągły bez nożyc.
- Salicor, *s. m.* najlepszy gatunek sody, czyli solanki langwedockiej.
- Salicornin, *s. m.* gatunek solanki potażowej, mały krzew na brzegach morskich rosnący.
- Salicot, *s. m. v.* Soude.

- Saliens, *s. m. pl. u dawnych Rzymian* kapłani bożka Marsa, — *adj. m. pl. poëmes* —, wiersze śpiewane na cześć tegoż.
 Salière, *f. solniczka*.
 Saligaud, *m. aude, f. fam.* świntuch, plugawiec, *m.*
 Salignon, *m.* bryła soli, *f.*
 Saligol, *s. m. v.* Tribule.
 Salin, *ine, a.* solny, stony.
 Salin, *m.* solanka, *f.*
 Salinage, *s. m.* wywarzanie, czas użyty na wywarzenie wody stoney.
 Saline, *f.* mięso nasalane, *n.* ryba nasalana, koktura, buta solna, karbarya, zdroj stony, solny, szyby, żupy solne, kopalnia solna, *f.*
 Salinier, *s. m. w fabrykach szkła* rzemieślnik sodę czyli alkali stałe z roślinnych popiołów wydobywający.
 Salique, *adj. la loi salique*, prawo francuzkie wyłączające płeć żeńską od następstwa tronu.
 Salir, *v. a.* splugawić, zbrudzić, zesmolić.
 Salissant, *ante, a.* brudzący się.
 Salisson, *f. fam.* świnia, *f.* niechluy, *m.*
 Salissure, *f.* brud, *m.* plugastwo, *n.*
 Salivaire, Salival, *ale, a.* ślinny.
 Salivant, *ante, adj. w medyc.* ślinę pedzący, *v.* Ptyalagogue.
 Salivation, *f.* ślinienie, leczenie śliniżniem, *n.*
 Salive, *f.* ślina, *f.*
 Seliver, *v. n.* ślinić, wypluwać wiele śliny.
 Salle, *f.* sala, *f.*
 Salme, *m.* bigos z ptastwa pieczonego, *m.*
 Salmigondis, *m.* bigos z różnego mięsiwa pozostałego, *m.*
 Salmone, *s. m.* łosoś ryba.
 Saloir, *m.* solniczka, solnica, *f.*
 Salon, *m.* sala wielka, wysoka, *f.*
 Salop, *s. m. v.* Salep.
 Salope, *a.* plugawy, niechluy, — *f.* świnia, *f.*
 Salopement *adv.* nieochędożanie, nieczysto, brudno.
 Saloperie, *f.* plugawość, niechluy-ność, *f.*
 Salorge, *m.* żupa, *f.* skład soli, *m.*
 Salpa, Salpe, ou Saupe, *s. f.* pewna ryba morska, kolczaste pletwy maiąca.
 Salpêtre, *m.* saletra, *f.*
 Salpêtrier, *m.* saletrznik, *m.*
 Salpêtrière, *f.* huta, koktura saletrzana, *f.*
 Salpicon, *s. m.* potrawa z ogórków, szynki, truflów, mlecza cieleącego, soli, pieprzu i octu.
 Salpingo-pharyngien, *adj. m. w anatomii* dwa muszkuły od trąby Eustachyusza do krtani idące.
 Salpingo-staphylin, *adj. m. w anatomii* muszkuł czopka końcem iednym do trąby Eustachyusza przytykający.
 Salpicat, *s. m.* lakier iapoński z proszkiem złotym mieszany.
 Salsepareille, *s. f.* kolcowoy lekarski, roślina i korzeń peruwiański.
 Salsifix, ou Sersifi, *s. m.* wężymord ogrodowy roślina, *v.* Sersifi.
 Salsugineux, euse, *adj. w medyc.* solny, do rosoku solnego należący.
 Saltation, *s. f. w starożytn.* sztuka naśladowania gestów i wszystkich poruszeń ciała.
 Saltimbanque, *m.* ciarlatan oleyki przedający, — *fig. et fam.* mowca, co śmieszumi nadrabia gestami, — trefniś, bufonująca w zgromadzeniu.
 Saltaire, ou Saltare, *s. m.* dowdca straży pogranicznej w Lombardy, — *u Rzymian*, niewolnik, dozorca wiejskiego domu, maiątku, iego granic, lasów etc.
 Saluade, *s. f.* ukłon, pokłon, pozdrowienie, kłanianie się komu.
 Salubre, *a.* zdrowy, zdrowiu służący.
 Salubrité, *f.* zdrowość, dobroć, *f.*
 Saluer, *v. a.* kłaniać się komu kapelus z zdeymniąc, pozdrowić kogo, — witać, przywitać kogo w nowej dostojności, — li-

- stownie swoje oświadczyć uszanowanie, — obwołać, pozdrowić, witać salwą z dział, *w maryn.* pozdrowić spuszczeniem żagłów, flag.
- Salure, *f.* stoność, *f.*
- Salut, *m.* całość, *f.* zachowanie, dobre powodzenie, zbawienie, *n.* pokłon, *m.*
- Salutaire, *adj.* zdrowy, dobry, pożyteczny.
- Salutairement, *adv.* pożytecznie, zdrowo.
- Salutation, *f.* ukłon, pokłon, *m.*
- Salvage, *s. m. droit de salvage*, podatek od wyratowanych rzeczy z rozbitego okrętu, — nagroda za ratowanie okrętu i towarów.
- Salvatelle, *s. f. w anatomii* żyła na rękę między wielkim a średnim palcem.
- Salvations, *s. f. pl. w sądach* obrona munimentów i praw strony przeciwnej, zbiłaiąc do wody.
- Salve, *f.* salwa, *f.* strzelanie z wielu dział razem.
- Salvé, *s. m.* pozdrowienie anielskie, — *il faut chanter le salvé*, już po wszystkiem, już żadney nie ma nadziei.
- Salveline, *s. f.* ou *Salvelin*, *s. m.* gatunek łososiów dunayskich.
- Samare, *s. f. w botanice* skrzydlak, skórkowata pokrywa nasienia, która jedno, a naywięcey dwa ziarna zawiera, i one ze wszeh stron, lub z iednego tylko boku skrzydełkiem opasnie.
- Samaritain, *adj. m. caractères* — *s.* dawne charaktery hebrajskie, któremi Samarytanie niegdyś pięć ksiąg Moyzeszowych pisali, — *s. m.* Samarytańczyk.
- Sambouc, *s. m.* drzewo wonne z Gwinei.
- Sambuque, *s. f.* instrument muzyczny staroświecki, — machina wojenna starożytna do dobywania miast, dwa statki spły-
- cone, z których sztuczny most do murów przystawiano.
- Samedi, *m.* sobota, *f.*
- Samequin, *s. m.* okręt kupiecki mały w Turcyi, przy brzegu tylko żegluiący.
- Samienne, *adj. f. terre, pierre* —, glinka hiszpańska z wyspy Samos, na morzu Egejskiem.
- Samieih, *s. m.* wiatr duszący w Arabii.
- Samis, ou *Samit*, *s. m.* bogata materya, złotogłów wezecki, złotem i srebrem tkany.
- Samnites, *s. m. pl. w starożyt.* szermierze, których od czasów *Cycerona* pod panowaniem cesarzów, *Hoplomaques* zwano, *v. Hoplomaques*.
- Samole, *s. f. v. Mouron*.
- Samoreux, *s. m.* statek, nawa długa i płaska do żeglugi na Renie i wodach Hollandyi.
- Samoriu, ou *Zamorin*, *s. m.* imie panującego w Indostanie.
- Samoul, ou *Samour*, *s. m. na wschodzie* soból, futro sobolowe.
- Sampa, *s. m.* palmowe drzewo amerykańskie, rosnące na wodzie, z którego trwałe pompowe rury wyrabiaia.
- Sampogne, *s. f.* gatunek dudy we Włoszech, po wsiach używaney.
- Samscrit, ite, *Samskret*, *ète*, ou *Samskroutan*, ou *Shanscrit*, ite, *adj.* samskrycki ięzyk dawny Indów, mieszkańców Indostanu, dziś iest ięzykiem religijnym, od nayuczeńszych tylko Brachmanów zrozumianym.
- Sancir, *v. n. w maryn.* zatonąć, rozbić się.
- Sanctifiant, *ante, a.* poświęcaiający.
- Sanctificateur, *m.* poświęciciel, *m.*
- Sanctification, *f.* poświęcenie, *n.*
- Sanctifier, *v. a.* poświęcić, święcić, wielbić.
- Sanction, *f.* potwierdzenie (ustawy etc.), *n.*
- Sanctionner, *v. a.* potwierdzić.
- Sanctuaire, *m.* świętość, *f.*
- Sandal, *m.* sandał drzewo.
- Sandale, *f.* sandał, pantofel.

Sandalier, *m.* sandały robiący.
 Sandaline, *s. f.* materya wenecka.
 Sandaraque, *s. f.* sandaraka, żywica mająca zapach miły i przenikliwy, płynąca z drzewa iatowcowego, — złotokost czerwony, — miód pszczołom w czasie pracy na pożywienie słuszcy.
 Sandgins, *s. m. pl.* żołnierze wyborowi tureccy, straż obywatowa składający.
 Sang, *m.* krew, *f.*
 Sang-froid, *s. m.* przytomność umysłu, spokojność duszy, zimna krew, — *de sang froid*, bez uniesienia się, bez zapału, zimną krwią.
 Sang-de-dragon, *s. m.* smokowe drzewo, krwawosok, — z tego drzewa sok żywicowaty, czerwony, twardy, nieco przezroczysty, bez smaku i zapachu.
 Sangiac, *s. m. w Turcyi* rządzca pod rozkazami *Beglerbeja* zostający.
 Sangladsz, *f.* cięża, dęga od bicz lub rzemienia.
 Sanglant, *ante, a.* krwawy, skrwa-wiony, *fig.* bolesny.
 Sanglargan, *s. m.* lekarstwo pewne chińskie na zatamowanie krwi.
 Sangle, *f.* pas, poprąg, gurt, *m.*
 Sangles-blancs, *s. m. pl.* nie biała hollenderska do koronek.
 Sanglé, *é, par. p. et adj.* przy-gurtowany; *w herbach* zwierzęta mające na sobie pas innego koloru.
 Sangler, *v. a.* przy-, gurtować, *fig. fam.* — *un coup etc.*, uderzyć.
 Sanglier, *m.* dzik, *m.*
 Sanglons, *s. m. pl. w maryn.* trzy drewna w tryangul ciosane na dnie albo ostatnim tramie okrętowym w rusie.
 Sanglot, *m.* szlochanie, łkanie, *n.*
 Sangloter, *v. n.* szlochać, łkać.
 Sangsue, *f.* pijawka, *f.*
 Sanguification, *s. f. w medyc.* przerabianie się chylu w krew.

Sanguin, *ine, a.* krwisty, krwawy.
 Sanguinaire, *a.* krwi pragnący, okrutny.
 Sanguine, *f.* krwawnik, — rubryka, glinka czerwona.
 Sanguinelle, *s. f.* świdośliwka, dereń *drzewo*.
 Sanguinolent, *eute, a.* krwawy, z krwią pomieszany.
 Sauguisuges, *s. m. pl.* rodzaj owadu świerszczowego, krwią zwierząt żyjącego, jako pluskwa etc.
 Sanhédrin, *s. m.* Sanhedryn, niegdys wielka rada ierozolimska u Żydów w sprawach duchownych i świeckich.
 Sanicle, *s. f.* zankiel roślina.
 Sanie, *f.* posoka, ropa, *f.* otok, *m.*
 Sanieux, *euse, a.* posoczysty, ropisty.
 Sanitaire, *adj.* zdrowia tyczący się.
 Sans, *prp.* bez, oprócz.
 Sans-fleur, *s. f.* gatunek jabłek.
 Sans-peau, *s. f.* gatunek gruszek.
 Sansonnet, *m.* szpak, *m.*
 Santal, ou Sandal, *s. m.* drzewo sandałowe indyjskie.
 Santé, *f.* zdrowie, *n.*
 Santok, *s. m.* rządzca prowincyi w Chinach.
 Santoline, *s. f.* świętoziół, cyprysowe ziele.
 Sauton, *s. m.* mniach mahometański.
 Santonine, Semencine, Barbotine *s. f.* glistnik, piółunu glistnego nasienie dobre na robaki.
 Saouari, *s. m.* drzewo amerykańskie, z którego łodzie robią, *fig. s. m. w maryn.* v. Sapin.
 Sapa, *s. m.* gąszcz z jagód winnych, albo rozenków.
 Sapajou, *m.* rodzaj małych małych, długooonowych, ogon chwyty mających.
 Sapan, *s. m.* Sapan, albo Brezylia Japońska.
 Sape, *f.* podkop, *m.*
 Saper, *v. a.* podkopywać.
 Sapeur, *m.* podkopca, podkopnik, *m.*

Saphène; *s. f.* żyła goleniowa, z której krew puszczaią.
 Saphi, *s. m.* noszenia na szyi od czarów, choroby etc., które murzyni mahometanie nosić zwykli, sąto wypisanie niektóre wyiutki z alkoholu.
 Saphique, *adj.* o wierszach greckich i łacińskich sáficoszy, czyli wiersz iedenastosyllabowy, pięciostopy, przez sławną autorkę Safo wynaleziony.
 Saphir, *m.* szafir, *m.*
 Sapience, *s. f.* mądrość.
 Sapiaux, *adj. m. pl.* xięgi mądrości w piśmie świętém.
 Sapin, *m.* iedlina, iodła, *f.*
 Sapine, *f.* tarcica, cembrowina iodłowa, *f.*
 Sapinette, *s. f.* ślimaczki rodzące się na spodzie okrętu długo w wodzie stojącego.
 Sapinière, *f.* iedlina, *f.* las iodłowy, *m.*
 Saponacé, *éc, adj.* w medyc. mydlasty, mający własności mydła.
 Saponaire, *s. f.* mydło lekarskie, mydło zbożowe rośliny.
 Saponification, *s. f.* w chemii przekształcenie na mydło.
 Saponifier, *v. a.* w chemii przekształcić, przerobić na mydło.
 Saporifique, *a.* smak sprawujący.
 Sappare, *s. f.* w mineralogii talk błękitny, — istota mineralna dwoiakim sposobem elektryzująca się, *v.* Disthene.
 Saquebute, *f.* puzan basowy, *m.*
 Sarabande, *f.* taniec pewny poważny i muzyka do niego.
 Sarais, *s. m.* domy po miastach w państwie wielkiego Mogola dla kupców i ich towarów, za pewną opłatę przeznaczone.
 Sarbacane, *f.* dmuchawka, trąba głosowa, *f.*
 Sarcanda, *s. m.* sandał cytrynowy, drzewo iudyjskie.
 Sarcasme, *m.* mowa uszczypliwa, przymówka, *f.*
 Sarcelle, *v.* Cercell.
 Sarche, *s. m.* obręcz wielka do sita.
 Sarcite, *s. f.* kamień wzorzysty, mięso wotowe naśladowujący.

Sarcler; *v. a.* pleć, wypiełać.
 Sarcleur, *m.* —euse, *f.* plewiarz, *m.* plewka, *f.*
 Sarcloir, *m.* rydlik, *m.*
 Sarclure, *f.* plewidło, *n.* chwast, *m.*
 Sarcocèle, *m.* narostek mięsisty, wespolicie nieczuły, mający siedlisko swoje w jądrach, w naczyńiach spermacyjnych, albo na wewnętrzney błonie jądra okrywaiący.
 Sarcocolle, ou Colle-chair, *s. f.* sarkokolla, gumma żywiczna, złożona z małych okruszyn białawych, czerwonawych i bardzo kruchych, smaku gorzkiego, ostrego i nieprzyjemnego.
 Sarco-épiplocèle, *s. m.* wypuklina kałdunowa z narością mięsistą.
 Sarco-épiplomphale, *s. m.* także sama kita czyli wypuklina pępkowa.
 Sarcologie, *s. f.* nauka o mięsach ludzkich.
 Sarcoma, ou Sarcome, *s. m.* narostek twardy, mięsisty, lecz nieczuły, na każdej części ciała formujący się.
 Sarcomphale, *s. m.* narostek pępkowy dosyć wielki i twardy.
 Sarcophage, *s. m.* truna, grób starożytny z kamienia, który we 40 dni trawit włożone w niego ciała, — kamień grobowy.
 Sarcophage, *adj. et s.* w medycynie lekarstwo ciała wygryzające.
 Sarcoramphé, *s. m.* gryf, ścierwoiód, ptak z rodzaju drapieżnych.
 Sarcotomes, *s. m. pl.* rodzaj owadu muchowego, mającego pysk mięsisty.
 Sarcotique, *adj.* przyspieszające zarastanie mięsem (o lekarstwach na rany).
 Sardaigne, *f.* Sardynia, *f.* — oise, *a.* Sardynski.
 Sardar, *s. m.* Sardar, dowódzca wojska w Egipcie, władzę cywilną i wojskową piastujący.

- Sardinal, *s. m.* gatunek sieci rybackiej na sardele.
- Sardine, *s. f.* sardela, rodzaj małych słodków.
- Sardinière, *s. f.* sieć rybacka na sardele.
- Sardis, *s. m.* sukno grube z Burgundyi.
- Sardoine, *f.* agat, czyli chalcedon, mający w sobie części nieprzezroczyste kwarcu, kamien.
- Sardonien, ou Sardonique, *a. m. ris* —, śmiech przymuszony, *m.*
- Sardon, *s. m. u* rybaków taśma z mocnych nici do naprawy sieci.
- Sardonix, *s. f.* agat, mający w sobie kwarc i onyx.
- Sare, ou Saros, *s. m. w* chronologii przeciąg 3600 lat w chronologii chaldejskiej.
- Sargasse, ou Sargazo, *s. m.* trawa morska na morzu indyjskiem tak gęsta, że okręta w niej grzęzną.
- Sargue, *s. m.* leszczak, ryba morska z rodzaju bezbrzoznych.
- Saricovienne, *s. f.* wydra morska.
- Sarigue, *s. m.* dydelf, zwierz z rodzaju czwororęcznych, rękach.
- Sarione, *s. m. u* rybaków łosoś pewney wielkości niezupełnie dorosły.
- Sarisse, *s. f.* włócznia macedońska znaczney długości.
- Sarissophores, *s. m. pl.* żołnierze macedońscy uzbroieni włócznią.
- Sarment, *w.* wilk, *m.* winna macica, *f.* winny korzeń, *m.*
- Sarmentacées, *s. f. pl.* rodzaj roślin wspinających się, — wiciowych.
- Sarmenteux, euse, *adj. w* botan. wiciowy, — o roślinach na ziemi leżących i tylko w pewnych odległościach korzenie puszczaiących.
- Saronides, *s. m. pl. u* dawnych Gallów kapłani, druidowie, czyli bardowie, którzy na czele wojska, przed i po bitwie, przygrywając na instrumentach śpiewali.
- Saronies, *s. f. pl. w* starożytn. święta coroczne w Trezenie, na cześć bogini *Dyany*, nazwanej *Saronida*.
- Saros, ou Sare, *s. m.* peroyd astronomiczny u dawnych, 18 lat i 11 dni wynoszący.
- Sarrane, *s. f.* gatunek fletu u dawnych.
- Sarrasin, *m. et a. blé* —, tatarka, gryka, *f.*
- Sarrasine, *s. f.* krata drewniana albo żelazna zwodzona między mostem i bramą fortecy.
- Sarrau, *m.* sukmana, *f.*
- Sarrette, ou Serrette, *s. f.* ieleni trunk, sterpik, ziele farbiarskie do żółtego farbowania.
- Sarriette, *Sadrée*, Savorée, *s. f.* cząbr roślina.
- Sarritor, *s. m. w* mitologii bōżek rolnictwa u dawnych Rzymian.
- Sarro, *s. m. v.* Sarrau.
- Sart, *s. m. v.* Goemon.
- Sartie, *s. f. w* maryn. liny, kordele.
- Sas, *m.* sito, *m.*
- Sassafras, ou Laurier des Iroquois, *s. m.* Laur Sassafras, drzewo północnych krajów Ameryki, mające zapach korzenny, przyjemny, smak ostry, słodkawyy.
- Sasse, *s. f. w* maryn. czerpaczka do brania wody.
- Sassenage, *m.* gatunek séra, *m. pierre de* —, kamień dobry na oczy, *m.*
- Sasser, *v. a.* przesiewać.
- Sasset, *m.* sitko, *n.*
- Sassoire, *f.* skręt u poiadu.
- Satan, *m.* szatan, *m.*
- Satanique, *a. fam.* szatański.
- Sateau, *v.* Satteau.
- Satellite, *m.* hayduk, sługa uzbroiony, *w* astronomii towarzysze, czyli Planety drugiego rzędu, albo księżycy, niektórym planetom głównym dodane i nigdy ich nieodstępujące.
- Satiété, *f.* syt, *m.* sytość, *f.*

Satin, *m.* atlas, *m.*

Satinade, *f.* atlasu podłego gatunek, *m.*

Satinaire, *s. m.* atlasnik, fabrykant, co atlas robi.

Satiné, *ée, a.* atlasowy.

Satiner, *v. n.* tkac nakształt atlasu, — *n.* wyglądać, świecić się iak atlas.

Satire, *f.* satyra, *f.*

Satirique, *a.* satyryczny.

Satiriquement, *adv.* satyrycznie.

Satiriser, *v. a.* satyry pisać, nicować.

Satisfaction, *f.* ukontentowanie, *n.* wesołość, satysfakcyja, *f.* uczynienie zadosyć, *n.*

Satisfactoire, *a.* zadosyć czyniący, dostateczny.

*Satisfaire, *v. a.* (*qq. qc.*) zadosyć uczynić, zaspokoić, — *n.* (*à qc.*) zadosyć uczynić, wypełnić, wykonać, se —, *r.* zaspokoić swe żądania, dogodzić życzeniom swoim, mścić się.

Satisfaisant, *ante, a.* zadosyć czyniący, dostateczny.

Satisfait, *aite, p. et a.* zaspokoiiony, kontent, wesół.

Sator, *s. m.* w mitologii Sator, bóg siewby u dawnych Rzymian.

Satrape, *s. m.* Satrapa, rządzca prowincyi u dawnych Persów.

Satrapie, *s. f.* kray, którym Satrapa rządził.

Satron, *s. m.* mała rybka na przynętę używana.

Satteau, *s. m.* bat wielki do łowienia koralów.

Saturation, *s. f.* w chemii nasycenie.

Saturer, *v. a.* w chemii nasycić, czyli dawne ciało połączonych przymoty zupełnie z obu stron zniszczyć, — zoboiętnić.

Saturnales, *s. f.* pl. święta na cześć Saturna u dawnych Rzymian z wielką okazałością w miesiącu grudniu obchodzone.

Saturne, *s. m.* w mitologii Saturn, syn *Celusa* i *Tytei*, — w astronomii Saturn, ieden

z głównych czyli wyższych planet świata słonecznego, mający siedm towarzyszków czyli księżyców.

Saturnien, *ienne, a.* melancholizny, ponury.

Saturnilabe, *s. m.* w astronomii instrument do obserwacyi Saturna i jego towarzyszków.

Satyre, *s. m.* w mitologii półbożek, syn Merkurego, półkoźła i pół człowieka.

Satyre, *s. f.* satyry, wiersze uszczypliwe greckie.

Satyriase, *s. f.* Satyrjasis, *s. m.* satyrjizm, cięśle naprężenie członka, z gwałtowną żądzą spółkowania połączone, — *choroba*.

Satyrion mâle, Testicule de chien à feuilles étroites, Orchis mâle, *s. m.* storczyk samcowy rośl.

Satyrique, *adj.* satyryczny.

Sauce, *f.* sos, *m.*

Saucer, *v. a.* maczać, *fig.* wybuzować, wyłaiać.

Saucière, *f.* czaszka do sosu, *f.*

Saucisse, *f.* kielbasa, kiszka płocienna nabita prochem do zapalania min.

Saucisson, *m.* kielbasa, w fortyfikacyi kiszka długa z płótna osmolonego, prochem nabita, od założoney miny do otworu galeryi idąca.

Sauf, *auve, a.* nienaruszony, zdrowy.

Sauf, *pp.* bez naruszenia, z uchroną, z warunkiem, z zachowaniem, wyiąwszy, oprócz.

Sauf-conduit, *m.* gleyt, list żelazny, *m.*

Sauge, *f.* szalwiia, *f.*

Saugrenée, *s. f.* przyprawa grochu z masłem, ziołami, wodą i solą.

Saugrenu, *ue, a. fam.* błazeński, głupi.

Saulaye, *f. v.* Saussaie.

Saule, *m.* wierzba, *f.*

Saumache, Saumâtre, *a. f. eau--*, woda stona rzeczna w morze wpadaiąca, *f.*

Saumée, *f.* morg roli, *m.*

Saumier, *s. m.* hak na łososie.

Saumière, *s. f.* w maryn. dziura

- w pokładzie okrętowym kędy ster przechodzi.
- Saumou, *m.* łosoś, *m.* bryła ołowiu, cyny, *f.*
- Saumoheau, *m.* łososiak, *m.*
- Saumoné, *é, a.* truite —, *f.* pstrąg, *m.*
- Saumonelle, *s. f.* u rybaków gatunek przynęty na ryby.
- Saumure, *f.* rosół, — lak mięsa nasalanego.
- Saunage, *m.* handel solny, *faux-saunage*, przekupstwo solą zakazaną.
- Sauner, *v. n.* sól warzyć.
- Saunerie, *f.* żupnictwo, *n.* kuktura, huta solna, karbarya, *f.* żupy, *f. pl.*
- Saunier, *m.* żupnik, solnik, *faux-saunier*, przekupnik, co sól zakazaną przedaie.
- Saunière, *f.* solnica, *f.*
- Saupiquet, *m.* sos apetyt sprawujący.
- Saupoudrer, *v. a.* solić, solą etc. posypać.
- Sauquène, *s. f.* złotobrew, ryba morska sześciociałowa.
- Saur, *a.* hareng saur albo *saurret*, *m.* śledź wędzony, *m.*
- Sauvage, *s. m.* rok pierwszy sokoła, w którym się pierwszy raz pierzy.
- Saure, *adj. m. et f.* ciemnożółtawy, brunatnożółty, — o *sokołach* roczny, w pierwszym pierzu będący, — *s. m.* na galerach ballast, ładunek dla równowagi.
- Saurer, *v. a.* wędzić śledzie.
- Sauriens, *s. m. pl. w hist. nat.* iaszczurki, gady mające po cztery lub po dwie nogi, palce zakończone pazurami, ciało długie, skórą tuskowatą lub drobniemi tarczami pokryte.
- Saurin, *s. m.* śledź wędzony mleczak.
- Saurissage, *s. m.* wędzenie śledzi.
- Saurisserie, *s. f.* miejsce, gdzie śledzie wędzą.
- Saurisseur, Saurissorier, *s. m.* ten co śledzie wędzi.
- Saurite, *s. f.* kamień w brzuchu iaszczurki, nazwanej *Sauros*, zysydniający się.
- Sauroctone, *s. m.* w starożytn. zabijający iaszczurkę, nazwisko *Apollina*.
- Saussaie, *f.* wierzbieniec, *m.* wierzbina, *f.*
- Saut, *m.* skok, spad wody na rzecze, *saut de loup*, rów na końcu ulicy ogrodowej drzewami wysadzonej, *v.* Chûte.
- Sautage, *s. m.* przydeptywanie śledzi albo ryby soloney w beczkach.
- Sautant, *ante, adj.* skaczący, w herbach o kozłach i baranach łążący, czolgaący się, skaczący.
- Saute, *s. f.* w maryn. *saute de vent*, nagła odmiana wiatru.
- Sauteler, *v. n.* podskakiwać.
- Sautelle, *s. f.* latorośl winna z korzonkami.
- Sauter, *v. n.* skoczyć, skakać, wyskoczyć, uciec, rozsadzić się, wybuchnąć, *faire* —, wysadzić na powietrze, — *a.* przeskoczyć, *fig. fam.* przeskoczyć, ominąć, opuścić.
- Sautereau, *m.* chłopiec, co koziełki przewraca, skacze, *m.*
- Sauterelle, *f.* szarańcza, *f.*
- Sauteur, *m.* skoczek, *m.*
- Sautillement, *m.* skakanie, *n.*
- Sautiller, *v. n.* skakać, podskakiwać.
- Sautoir, *s. m.* figura herbowa w kształcie krzyża S. Andrzeja.
- Sautreux, *s. m. pl.* drewnka krosienne do tkania kobierców.
- Sauvage, *s. m.* bagazyja biała ze Suratu.
- Sauvage, *s. m.* ratowanie towarów z rozbitego okrętu w morze wyrzuconych.
- Sauvage, *a.* dziki, polny, odludny, — *m. f.* dziki, *m.*
- Sauvageon, *m.* drzewko owocowe nieszczepione, *n.*
- Sauvagin, *ine, a.* do zwierzyzny podobny, *sentir le* —, zwierzyzną trącić, cuchnąć, smakować.
- Sauvagine, *f.* pastwo wodne, *n.*

- Sauvegarde, *f.* obrona, *f.* list żelazny królewski uwalniający od czego, gleyt, *m.* załoga, *f.* żołnierz na obronę danu, *m.*
- Sauvegarde, *s. m.* ostrzegacz, iaszczurka czworonożna z rodzaju *Tupinambis* inaczej *Moniteur* zwana.
- Sauvement, *s. m.* ratowanie towarów, *v.* Sauvage.
- Sauver, *v. a.* ratować, wybawić, zachować, zbawić, uwolnić, oswobodzić, *se* —, *r.* ratować się, wybawić się, schronić się, zbawionym zostać, pokrzepić się.
- Sauve-raban, *s. m.* w *maryn.* kółko z powrozu, aby się liną nie przecierała.
- Sauvetage, *s. m.* ratowanie, odzyskanie towarów i okrętów rozbitych, albo na brzeg wyrzuconych, — ratunek, pomoc, posiłek.
- Sauveterre, *s. f.* marmur czarny z białemi i żółtymi żyłami.
- Sauveté, *s. f.* zabezpieczenie, zapewnienie.
- Sauve-vie, ou Rue des murailles, *s. f.* ruta mrowa *roslina*, gatunek paproci.
- Sauveur, *m.* wybawiciel, zbawiciel, *m.*
- Savacou, *s. m.* rakojad, albo łodkodziob, ptak z rodzaju brodzających, dziob bardzo szeroki, kształtu łodzi przewróconey mający.
- Savamment, *adv.* mądrze, rozumnie.
- Savanne, *f.* lasek, *m.*
- Savant, *ante, a.* uczony, — *m.* uczony.
- Savantasse, *m.* mędrak, *m.*
- Savate, *f.* chodak, postaniec idący z listami, *m.*
- Savaterie, *f.* targ szewski, *m.*
- Saveter, *v. a. fam.* spartaczyć, popsuć.
- Savetier, *m.* partacz, *m.*
- Saveur, *f.* smak, *m.* smakowitość, *f.*
- Savinier, *v.* Sabine.
- *Savoir, *v. a.* wiedzieć, umieć, módz, *c'est à* —, albo *à* —, albo —, to jest, jest to jeszcze niepewna, — *m.* umiejętność, nauka, *f.*
- Savoir-faire, *m.* sposobność, biegłość w czém, *f.*
- Savoir-vivre, *m.* sposób życia, *m.*
- Savon, *m.* mydło, *n.*
- Saxonaire, *s. f. v.* Saponaire.
- Savonnage, *m. na-*, mydlenie, *n.* mydliny, *pl.*
- Savonner, *v. a. na-*, mydlić, *fig.* wybuzować.
- Savonnerie, *f.* mydlarnia, *f.*
- Savonnette, *f.* kula z mydła (do mycia, do wywabiania plam), *f.*
- Savonneux, *euse, a.* mydlisty, mydlowaty.
- Savonnier, *m.* mydlarz, *m.*
- Savonnière, *s. f. v.* Saponaire.
- Savonnoir, *s. m.* płachta z pilści którą mydłem klejony papier smarują, kiedy na karty idzie do glancu.
- Savonule, *s. f. w chemii* kombinacja olejów lotnych z rozmaitemi zasadami.
- Savorée, *s. f. v.* Sarriette.
- Savouement, *s. m.* smakowanie, kosztowanie.
- Savourer, *v. a.* smakować, kosztować, zażyć, sprokować, polykać z upodobaniem.
- Savouret, *m. fam.* kość szpikowa, *f.*
- Savoureux, *euse, a.* smaczny.
- Savre, Savreau, *s. m.* gatunek sieci rybackiej.
- Saxatile, *adj. m. et f.* między kamieniami rosnący, znajdujący się o *roślinach*.
- Saxe, *f.* Saxonia, *f.* —xon, *nne, a. s.* Saski, Sas, *m.*
- Saxifrage, *adj.* kamienie nerkowe kruszący, — *s. f.* łomikamień *roslina*.
- Saxigenes, *s. m. pl.* kamieniorodne, o istotach morskich, iako polipach w bryły kamienne obracających się.
- Saya, *s. f.* materya iedwabna chińska.
- Sayetterie, *s. f.* rękodzielnia sa-

- ietowa; gdzie sukno cienkie wyrabiają.
- Sayon, *s. m. v. Saie.*
- Sbire, *m. ceklarz, m.*
- Scabellon, *m. podstawek wysoki a wązki, m.*
- Scabieuse, *s. f. dryakiew rośl.*
- Scabieux, *euse, a. trędownaty, świerzbowaty; nierówny, doli-
sty, górzysty, fig. śliski, nie-
bezpieczny.*
- Scabre, *adj. w botanice chro-
pawy, ostremi, twarde mi grud-
kami powleczoney.*
- Scabreux, *euse, adj. górzysty,
nierówny, niebezpieczny, tru-
dny.*
- Scaldes, *s. m. pl. kapłani u Cel-
tów.*
- Scalène, *adj. w ieometrii nieró-
wnoboczny, nierównościenny,
triangle —, trójkąt, którego
boki wszystkie są nierówne,
w anatomii, muscles — s, mu-
szkuły karkowe, co głowę ku
przodkowi obracają.*
- Scalme, *s. f. w maryn. kraniec
na burcie nawy, albo galery,
na którym się wiosła opieraia.*
- Scalpel, *s. m. nóż chirurgiczny
do operacyi i rozcinania.*
- Scalvine, *f. korbal, korbas, m.*
- Scammonée, *s. f. socznica, wi-
lec laxniący roślina.*
- Scandale, *m. zgorzenie, obraże-
nie, zadziwienie, n.*
- Scandaleusement, *adv. ze zgor-
szeniem innych.*
- Scandaleux, *euse, a. zgorzenie
czyniący, obrażający.*
- Scandaliser, *v. a. gorszyć, zgor-
szenie czynić, obrażać, gniewać,
se —, r. (de qc.) brać z czego
zgorzenie, gorszyć się, gniewać się.*
- Scander, *v. a. greckie albo łacińskie
wiersze skandować, —
dochodzić miary wierszów przez
liczbę składających je sylab.*
- Scandix, *s. f. trybula roślina.*
- Scape, *s. f. drag kotwiczny.*
- Scapha, *s. m. w anatomii kość
czołenkowata, przegubu i dłoni
— zwierchni obwód ucha.*

- Scaphandre, *s. m. ubiór z drze-
wa korkowego do pływania na
wodzie.*
- Scaphé, *s. instrument dawny a-
stronomiczny do obserwacyi
słonecznych, rodzaj małego
kompasu.*
- Scaphéphore, *s. m. w starożytn.
cudzoziemcy w Atenach mie-
szkający.*
- Scaphidie, *s. f. rodzaj owadu
chrząszczowego w kształcie
czołenka w grzybach przeby-
wającego.*
- Scaphisme, *s. m. w starożytn.
kara na zbrodniarzy, których
we dwa żłoby czyli wydrążone
dwie sztuki drzewa zabijano.*
- Scaphoide, *s. et adj. czołenko-
waty, w anatomii trzecia ko-
stka w stawie pod kostką u
nogi.*
- Scapiforme, *adj. w botan. głą-
bikowaty, gatunek łądygi ziel-
ney prosto z korzenia wyras-
tający, i same tylko kwiaty
bez liści na sobie trzymający.*
- Scapolithe, *s. f. w mineralogii
kamień w kształcie łądygi.*
- Scapulaire, *m. szkaplerz, m.*
- Scapulaire, *adj. w anatomii ło-
patkowy, ramienny.*
- Scapulum, *s. m. w anatomii kość
łopatkowa, v. Omoplate.*
- Scarabée, *m. chrabąszcz, m.*
- Scaramouche, *s. m. skaramuc,
biażen w komedyi włoskiej.*
- Scardasses, *s. f. pl. wielkie gře-
ple do czesania wełny.*
- Scare, *s. m. nagozab, ryba z ro-
dzaiu bezbrzoznych, kościstych,
skrzelowatych, iednę płetwę
na grzbiecie mająca.*
- Scarieux, *euse, adj. w botanice
o liściach suche, z przyrodze-
nia tak suche, iż za porusze-
niem szelest wydaia.*
- Scarificateur, *m. T. puszczadło, n.*
- Scarification, *f. nacięcie skóry
do stawiania baniek, n.*
- Scarifier, *v. a. nacinać skórę do
stawiania baniek.*
- Scariole, *s. f. v. Endive.*
- Scarlatine, *a. f. fièvre —, szkar-*

- łątowa febra, choroba inflama-
 matyczna, złączona z plamka-
 mi czerwonymi.
 Scarole, *s. f.* v. Endive.
 Season, *s. m.* wiersz iambiczny.
 Scatopse, *s. m.* rodzaj owadu
 motylowego w gnoiu żyjącego.
 Scavisson, ou Escavisson, *s. m.*
 laur kassia, drzewo w Malabar-
 rze, Sumatrze i Jawie rosnące,
 w skutkach swoich do cyna-
 monu zbliżone.
 Sceau, Scel, *m.* pieczęć, *f.* pie-
 czetowanie, *n.*
 Sceau de Salomon, *s. m.* koku-
 ryczka, krówka, *ziele*.
 Scel, *s. m.* v. Sceau.
 Scélerat, *ate*, *a.* złośliwy, nie-
 enotliwy, bezbożny.
 Scéleratesse, *f.* złość, niecnota, *f.*
 Scélite, *s. f.* kamień wzorzysty
 w kształcie nogi ludzkiej.
 Scellé, *m.* pieczęć urzędowa, *f.*
 pieczętowanie urzędowe, *n.*
 Scellement, *s. m.* wmurowanie
 balki, umocnienie baka.
 Sceller, *v. n.* za-, pieczętować,
 pieczęć przy-, wycisnąć.
 Scelleur, *m.* pieczętacz, *m.*
 Scène, *f.* teatr, *m.* widowisko, *n.*
 scena, *f.*
 Scénique, *a.* sceniczny, teatralny.
 Scénite, *m.* namiotnik, *m.*
 Scénographie, *f.* perspektywa, *f.*
 —plique, *a.* do tego wależący.
 Scénopegies, *f. pl.* kuczki (ży-
 dowskie), *pl.*
 Scepticisme, *m.* nauka wątpie-
 lów, *f.* powątpiewanie, *n.*
 Sceptique, *a.* wszystko powąt-
 piewający, — *m.* wątpiciel, *m.*
 Sceptre, *m.* berło, *fig.* najwyż-
 sza władza, cesarstwo, króle-
 stwo.
 Scévophylax, *s. m.* dozorca sprzę-
 tów i ozdób kościelnych, w da-
 wnym kościele wschodnim.
 Schach, ou Schah, *s. m.* cesarz,
 król, Szach perski.
 Schall, *s. m.* szal, którym wscho-
 dnie narody głowy zawiiają, a
 w Europie damy zamiast chu-
 stek na szyję używają.
 Schar, *s. m.* rozmaitego gatunku
 suszone ryby.
 Scheik, *s. m.* v. Cheick.
 Schelling, *s. m.* v. Schilling.
 Schéma, ou Schème, *s. m.* fi-
 gura, plan, *w astronomii* wy-
 obrażenie planet na swoich
 miejscach w danym czasie.
 Schématisme, *s. m.* tablice figur
 matematycznych.
 Schène, *s. m.* miara drożna e-
 gipska 60 staj.
 Schérif, *s. m.* książę arabski, —
 tytuł potomków Mahometa.
 Sché-toulon, *s. m.* gatunek ma-
 śla roślinnego z drzewa zwa-
 nego *Shéa*.
 Schiais, Schiaite, Schiite, ou
 Skiite, *s. m.* Mahometanie,
 Persy, przeciwnicy Mahometa-
 nów tureckich, *Sonnites* zwa-
 nych, v. *Sonnites*.
 Schidassédon, ou Schidakedon, *s.*
m. *w chirurgii* podłużne pę-
 knięcie kości.
 Schiite, *s. m.* v. Schiais.
 Schilling, Schilling, ou Sou ster-
 ling, *s. m.* szylling, czyli 2.
 złote polskie, moneta srebrna
 angielska 20 szyllingów czyni
 jeden funt sterling.
 Schismatique, *a.* odszczepieński,
 schizmatyczny.
 Schisme, *m.* odszczepieństwo, *n.*
 schisma, *f.*
 Schiste, *m.* kamień łupny, *m.*
 Schisteux, *euse*, *adj.* łupny, list-
 kami oddzielający się.
 Schlich, *s. m.* kruszec potłuczony
 do pławienia.
 Schoenante, Jonc odorant, *s. m.*
 trawa wonna, wielbładowa
 plewa, sitowie wonne *roślina*.
 Schoenobate, *s. m.* *w starożyt.*
 powrozobiegun, koczek na lin-
 nie u dawnych Greków.
 Scholie, *s. m.* v. Scolie.
 Schorl, *s. m.* *w mineralogii*
 szeryl, kamień z rodzaju krze-
 miennych, z rodziny berylu.
 Sciadéphore, *s. f.* niewiasty cud-
 zzoicemki w Atenach mieszka-
 jące.
 Sciage, *m.* tarcie, piłowanie, *n.*

- Sciographie, *s. f. w astronomii* nauka wynalezienia godziny w dnie i w nocy, za pomocą cieniu słonecznego i księżycowego — *w architekcie*. rysunek przecięcia budowy, czyli profilu cieniowanego.
- Sciamachie, *s. f. u starożytn.* ćwiczenie ciała, wywianie rękoma i nogami, iak gdyby się z własnym cieniem potykał.
- Sciamancie, *s. f. v. Sciomancie.*
- Sciament, *v. Sciemment.*
- Sciatère, *s. m.* igła, linią południową wskazująca.
- Sciatérique, *adj. cadran* — zegar słoneczny, wskazujący godziny za pomocą cieniu sztyftowego.
- Sciatique, *f. et a. goutte* — scyatyka, biedrzna choroba, *f.*
- Scie, *f.* piła, *f.*
- Sciemment, *ad. wiedzac.*
- Science, *f.* wiedzenie, *n.* wiadomość, umiejętność, nauka, *f.*
- Scientifique, *a.* umiętny, uczony.
- Scientifiquement, *adv.* uczenie, umiętnie.
- Scier, *v. a.* trzeć, piłować, — *a.* wznak płynąć.
- Scieries, *s. f. pl.* święta w Arkadyi obchodzone na cześć Barchusa.
- Scieur, *m.* tracz, pilarz, *m.*
- Scille, *f.* cebula morska, *f.*
- Scillitique, *adj. vin, vinaigre* —, wino, albo ocet z cebuli morskicy.
- Scindaphe, *s. m. w starożytn.* gatunek liry o czterech strónach.
- Scinque, *m.* Elada, iaszczurki rodzaj, *f.*
- Scintillant, *ante, adj.* błyszczący, iskrzący się, świecący.
- Scintillation, *f.* lśnienie się, świecenie się, *n.*
- Scintiller, *v. n.* lśnić się, świecić się, błyszczeć.
- Sciographie, *s. f. v. Sciographie.*
- Sciomancie, *s. f.* wieszczba przez wywoływanie umarłych, *v. Psychomancie.*
- Scion, *m.* wyrostek, *m.* gałązka, *f.*
- Scioptique, *adj.* w cieniu pokazujący, *w optyce* o doświadczeniach z kamerobskąurzymionych.
- Sciote, *s. f.* piłka mała stolarska.
- Scipoule, *s. f. v. Scille.*
- Scires, Skires, ou Sciries, *s. f. pl. w starożytn.* święta ateńskie, w czasie których noszono po mieście bóstwa baldakinami i namiotami przykryte.
- Scirophories, *s. f. pl.* podobneź święta w Atenach na cześć Minerwy, *v. Scires.*
- Scirophorion, *s. m.* dwunasty i ostatni miesiąc ateńskiego roku odpowiadający maiowi.
- Scirpe, *s. m.* sitowina, rodzaj trawy, *v. Souchet.*
- Scissile, *a.* łupisty, łupny.
- Scission, *f.* scyssa, *f.* rosterk, *m.*
- Scitie, Satie, ou Sétie, *s. f. w maryn.* gatunek małego okrętu z pokładem i żłalami.
- Scitre, *f.* trocin, pitowiny.
- Sciuriens, *s. m. pl.* wiewiórki, zwierzęta z rodzaju wiewiórek, chwytne, zęby przednie poiedyncze mające.
- Sclérisias, *s. f. w medyc.* ztwardnienie członka, chrząstki etc.
- Sclérome, *s. m. w medyc.* nabrzękłość twarda w macicy.
- Scléropthalmie, *s. f. w medyc.* twarde i bolesne zapalenie oczu, przy suchey czerwoności i trudem ruszaniu.
- Sclérosarcome, *s. m. w medyc.* nabrzękłość twarda i mięsista na działach.
- Sclérostomes, *s. m. pl.* rodzaj owadu muchowego, twarde żądło wysuwalne naksztalt trąby mającego.
- Sclérotique, ou Sclérotide, *s. f. w anatomii* błona oczna rogowa twarda, *remède* —, *adj.* lekarstwo ztwardniające.
- Scobiforme, *adj. w botan.* trocinowaty, do trocinu, albo opilków podobny.
- Scolarité, *f.* stan studencki, *m.*
- Scolastique, *a.* szkolny, schola-

- styčný, — *f.* teologii scholastyczna, *f.* — *m.* scholastyk, *m.*
- Scoliaſte, *m.* scholiast, wykładacz autora, *m.*
- Scolie, *s. f.* wykład autora greckiego, notagrammatyczna albo krytyczna, — śpiew bachusowy u dawnych Greków, — *s. m.* *w* *wieometryi* przestroga, adnotacya do poprzedzającego podania odnosząca się.
- Scolopax, *adj.* bekasowaty, mówiący o ptakach prostopiętych, mających dziób bardzo przedłużony, iako u bekasów.
- Scolopendre, *f.* stonóg, *m.*
- Scolopomachérion, *s. m.* cerulicki nożyk u dawnych w kształcie bekasowego dzioba.
- Scombres, *s. m.* wrzeciennica ryba.
- Scopelisme, *s. m.* czary arabskie, rzucanie kamieni zaczarowanych na rola, żeby ją uczynić niepodną.
- Scorbut, *m.* szkorbut, *m.* — *ti-que*, *a.* szkorbutyczny.
- Scordium, *s. m.* gatunek ozanki wodney, — *vrai*, *v.* German-drée.
- Scorie, *f.* szlak, pianka metalowa na roztopionym metalu pływająca, żużel.
- Scorification, *s. f.* przetworzenie w szlak czyli pianę metalową.
- Scorificateiro, *s. m.* tygiel do topienia metallów.
- Scorifier, *v. a.* szlakować, przerabiać na pianę metalową.
- Scorodoprase, *s. m.* czosnek ro-kambul *roślina*.
- Scorpioide, *s. m.* ptasze oczko polne, ptasze oczko niezapominay mnie *roślina*.
- Scorpiojelle, *f.* olejek skorpio-nowy, *m.*
- Scorpion, *m.* skororpion, niedźwiadek, *m.*
- Scorsonère, *s. f.* wężymord *rośl.*
- Scotie, *s. f.* *w* *architekt.* rowek wklęsły, półokrągły, między obręczą i podstawą słupową.
- Scotodinie, *s. f.* *v.* Scotomie.
- Scotomie, *s. f.* *w* *medyc.* ciemność oczu *choroba*.
- Scoué, *s. f.* *w* *maryn.* koniec zakrzywiony u balki poprzeczney pokład okrętowy trzymający.
- Scribe, *m.* *u* *żydów* wykładacz prawa ludowi, — kopista, pisarek, pisarz.
- Scripteur, *s. m.* *w* *kancellaryi* *apostolskiej* pisarz, co bulle pisze.
- Scrofulaire, *s. f.* trędownik *roślina*.
- Scrofules, *s. f. pl.* *w* *medyc.* skrofuly, gruczolki na szyi.
- Scrofuloux, *euse*, *adj.* skrofuliczny, gruczolowaty, wrzodowaty.
- Scrotocele, *s. m.* wypuklina worka mosznego.
- Scrotum, Scroton, *m.* woreczek moszny, *m.*
- Scrupule, *m.* szkrupuł, zawód sumnienia, *m.* wątpliwość, *f.* sumnienie, *n.*
- Scrupuleusement, *adv.* sumnienienie, szkrupulatnie.
- Scrupuleux, *euse*, *a.* sumnienny, szkrupulatny.
- Scruteur, *m.* badacz, *m.*
- Scruter, *v. a.* badać, przenikać, szpierać.
- Scrutin, *m.* wotowanie, ballotowanie, elekcyja, na której głosy gałkami albo karteczkami dawają, *f.*
- Sculpter, *v. a.* rzezać, rznąć, ryc.
- Sculpteur, *m.* snycerz, *m.*
- Sculpture, *f.* snycerstwo, *n.* sztuczna robota snycerska, *f.*
- Scurrile, *a.* nieprzyzwoity, grubiański.
- Scurrillement, *adv.* nisko, podle, nieprzyzwoicie.
- Scurrilité, *f.* żart, figiel nieprzyzwoity, gruby, *m.*
- Scutiforme, *adj.* *w* *anatomii* chrząstka tarczowata gardzielową, iabiko adamowe.
- Scytale, *s. f.* pismo tajemne lacedemońskie, — korbacz, wąż z rodzaju nierównotuskich.
- Se, *pr.* się, sobie.
- Séance, *f.* siedzenie, zasiadanie, posiedzenie.
- Séant, *a.* siedzący, — *m. en son* —,

bu sur son —, prosto siedząc,
 Séant, ante, a. przystoyny,
 przyzwoity.

Seau, m. węborek, m. wiadro, n.
 Sébacée, adj. f. w anatomii,
 gland-s — s, gruczoły, w któ-
 rych soki stają się łożowemi.
 Sébacique, adj. w chemii łożo-
 wy, acide —, kwas łożowy.

Sébate, s. m. w chemii sól po-
 wstająca z kombinacyi kwasu
 łożowego z zasadą iaką.

Sébeste, s. m. śliwki iedwabne
 egipckie.

Sébile, f. szalik, ceber, m.

Sec, sèche, a. suchy, suszony,
 fig. chudy, mizerny.

Sec, m. suchość, f. obrok za-
 miast paszy, m.

Sec, ad. sucho, à —, sucho, bez
 wody.

Sécable, adj. mogący bydź od-
 ciętym.

Sécante, s. f. w iéometrii siecz-
 zna, czyli linia prosta od
 środka koła przez obwód do
 styczney poprowadzona, — w o-
 gólności każda linia inną li-
 nią na dwie części przecina-
 jąca.

Seccatif, s. m. v. Siccatif.

Sèche, f. blekot czernik, robak
 morski, mający dziesięć ramion
 około głowy, któremi się skał
 czepia, a gdy się widzi w nie-
 bezpieczeństwie, wypuszcza ze
 siebie sok, albo krew czarną i
 wodę mąci.

Séchée, s. f. gatunek sieci ryba-
 ckiej, — woda preparowana do
 polerowania szkła.

Sèchement, adv. w suchém miey-
 scu, — fig. sucho, oziębłe,
 nieochotnie, surowo, ostro, —
 iałowo, chudo, podle.

Sécher, v. a. et n. suszyć, schnać,
 wędznąć.

Sécheresse, f. suchość, susza, f.
 fig. oziębłość, obojętność, tę-
 pość, f.

Sécherie, s. f. suszarnia.

Sécheron, m. iaką sucha, f.

Séchoir, s. m. tablica, na której
 suszą trociczki, mydła perfu-

mowane etc.; — spichrz, —
 suszarnia skór etc.

Second, onde, a. drugi, wtóry,
 powtórny.

Second, m. drugi, sekundant, po-
 mocnik, m. drugie piętro, n.

Secondaire, a. potoczny, nastę-
 pny, poboczny.

Seconde, f. sekunda, f.

Secondement, ad. powtórę.

Seconder, v. a. sekundować, do-
 pomódz.

Secondines, s. f. pl. w anatomii
 miejsce i błony płód w łonie
 macierzyńskiem okrywające.

Sécouement, m. trzęsienie, n.

Secouer, v. a. trząść, o-, wy-
 * trząść, wytrząsać.

Secoueur, s. m. u ostrogarza
 rzemieślnik sztuki pobielane ze
 zbyteczney cyny otrząsający.

Sécouiment, s. m. trzęsienie, wy-
 trząsanie.

Secourable, a. pomocny, przy-
 słuzny, któremu pomódz mo-
 żna.

*Secourir, v. a. (qq. ou qc.) do-
 pomódz, wspierać, po-, rato-
 wać, daćz odsiecz.

Secours, m. pomoc, f. ratunek,
 m. poratowanie, n. posilki, pl.
 odsiecz, f.

Secousse, f. trzęsienie, zatrzą-
 szenie, n. cios, m. zapuszcze-
 nie się na skok, na bieg, n.

Secret, ète, a. tajemny, tajny,
 sekretny, skryty.

Secret, m. tajemnica, f. sekret,
 m. tajność, w mechanicznej sprę-
 żyna ukryta, — potajemnik,
 tajnik w szkatule, w artylle-
 ryi panewka u działa, — fig.
 sposób, wynalazek, zręczność
 do wykonania, do dopięcia
 czego, — milczenie, — cień,
 ciemnota, en —, ad. potaje-
 mnie.

Secrétaire, m. sekretarz, m. biór-
 ko, n.

Secrétairerie, f. sekretarstwo, n.

Secrétariat, m. sekretarstwo, n.
 v. Secrétairerie.

Secrète, f. modlitwa prz d mszą
 cicho mówiona, f.

- Secrètement, *adv.* sekretnie, tajemnie, niewidomie.
 Sécréter, *v. a. u. kapelusznika* przygotować pilść na kapelusze.
 Sécréteur, *adj. w anatomii v. Sécrétoire.*
 Sécrétion, *f. w medyc.* sekrecya, oddział czyli działanie, przez które humory oddzielaia się od krwi.
 Sécrétoire, *adj. vaisseaux* — s, naczynia niektóre humory ze krwi oddzielające.
 Sectaire, *s. m. et f.* sektarz, odszczepieniec.
 Sectateur, *m.* stronnik, obrońca nauki iakiey, naśladowca, *m.*
 Secte, *f.* sekta, *f.*
 Secteur, *s. m. w ieometrii* wycinek koła, czyli część koła między dwiema promieniami i obwodem zawarta, — *u Anglików* cyrkiel proporcjonalny, — *w astronomii* instrument do mierzenia odległości gwiazdy iakiey od punktu wierzchołkowego *zenith* zwanego.
 Sectile, *adj.* łupny, szczepiący się, mogący być rozłupanym, popiłowanym.
 Section, *f.* przerznięcie, przecięcie, *n.* oddział, rozdział, *m.* część, *f.*
 Séculaire, *adj.* stoletni, co sto lat odnawiający się, powtarzający się, — *année* —, rok o statui w wieku stoletnim.
 Sécularisation, *f.* sekularyzacja, przemienienie rzeczy duchowney w świecką.
 Séculariser, *v. a.* sekularyzować.
 Sécularité, *f.* stan niezakonny, — stan duchownych świeckich, — inurydykcyja kościoła katedralnego.
 Séculier, *ière, a.* świecki, — *m.* duchowny świecki, *m.*
 Séculièrement, *adv.* po świecku.
 Sécurité, *s. m. v. Emerus.*
 Sécurité, *f.* bezpieczeńność, *f.* bezpieczeństwo, *n.*
 Sécuteurs, *s. m. pl. w starożytn.* zapasnicy mieczem i maczugą uzbroieni.

- Sédanoise, *s. f.* rodzaj drobnych charakterów drukarskich.
 Sédatif, *ive, a.* ból usmierzający.
 Sédentaire, *a.* wiele siedzący, miejscowy.
 Séder-bandes, *s. f. pl. u stolacza* lisztwy między taflami.
 Sédiment, *m.* ustoiny, fusy, *pl.*
 Séditionnement, *adv.* buntownie, burzliwie.
 Sédition, *euse, a.* buntowny, rosterkliwy.
 Sédition, *f.* bunt, rosterk, *m.*
 Sedor, *s. m.* gatunek sieci rybackiey.
 Sédre ou Seïdre, *s. m.* doktor prawa małometkańskiego u Persów, arcykapłan.
 Séducteur, *m.* — *trice, f.* zwodziciel, zwodzica, *m.* — *a.* zwodzicielski, zwodny.
 Séduction, *f.* zwodzenie, zwiezdzenie, *n.*
 *Séduite, *v. a.* zwiesdz, zwodzić.
 Séduisant, *ante, a.* zwodniczy, zwodny.
 Seduit, *ite, par. p. et adj.* zwiedziony, oszukany.
 Seelong, *s. m.* szeląg polski.
 Ségétal, *ale, adj. w botan.* zbożowy, między zbożem rosnący.
 Ségétière, *s. f.* gatunek sieci rybackiey.
 Segment, *s. m. w ieometrii* od-cinek koła, czyli część koła między cięciwą i obwodem zawarta.
 Ségovie, *f.* wełna naylepsza hiszpańska, *f.*
 Ségrairie, *f.* las spółny, *m.*
 Ségrais, *m.* część lasu na porąb odłączona, *f.*
 Ségrégation, *s. f.* odłączenie.
 Ségréger, *v. a.* oddzielić.
 Ségreyage, ou Ségréage, *s. m.* piąta część drzewa przedanego która panu lennemu w niektórych miejscach należy.
 Ségreyer, *m.* spółwłaściciel lasu, *m.*
 Séguédille, *s. f.* pieśń pewna hiszpańska.
 Seiche, *s. f. v. Sèche.*
 Seid, *s. m. v. Schérif.*

- Seigle, *m.* żyto, *n.*
 Seigneur, *m.* pan, *vivre en* —, żyć wspaulnie, *le Grand* —, cesarz turecki, *w Anglii*, *la chambre des seigneurs*, izba wyższa.
 Seigneurriage, *s. m.* zysk dla panującego z każdej grzywny na pieniądze przekutey.
 Seigneurial, *ale, a.* pański.
 Seigneurie, *f.* zwierzchność, *f.* państwo, *n.* (tytuł) wielmożność, *f.*
 Seille, *s. f.* węborek, wiadro.
 Seune, *f.* rozpadlina w kopycie.
 Sein, *m.* piersi, *pl.* łono, *n.* żywot, *fig.* umysł, serce człowieka, *le sein d'Abraham*, łono Abrahamowe, *le sein de la gloire*, mieszkanie błogostawionych, *le sein de l'Église*, łono kościoła, *porter la guerre dans le sein d'un Etat*, wprowadzić wojnę wewnątrz kraju nieprzyjacielskiego.
 Seinche, *s. f.* połów ryb na morzu śródziemném.
 Seine, *f.* matnia, *f.*
 Sainette, *s. f.* v. Sainette.
 Seing, *m.* podpis, *m.*
 Seizaine, *f.* szpagat gruby, *m.*
 Seize, *a.* szesnaście, *v.* Seizième.
 Seizième, *a.* szesnasty, — *m.* szesnasta (część), *f.*
 Seizièment, *adv.* poszesnaste.
 Séjour, *s. m.* pobyt, pomieszkarnie, mieszkanie doczesne, czas przemieszkania czyiego.
 Séjourner, *v. n.* przebywać, przemieszkiwać, bawić gdzie.
 Sel, *m.* sól, *f.*
 Sélage, *s. f.* roślina podobna do sawiny, pomocna od zarazy.
 Sélam, *s. m.* bukiet z kwiatów, któremi w Turcyi i na wschodzie namiętności swoje osobie ukochanej malują, *w Ameryce północney* straż pobrzeżna hiszpańska z Indyan złożona.
 Sélénes, *s. m. pl.* *w starożytn.* rogale, pirog, w kształcie pół księżycy.
 Séléniqne, *adj.* księżycowy, księżycyca tycający się.
 Sélénite, *s. f.* sól powstająca z połączenia ziemi wapienney z kwasem siarczanym, — siarczan wapienny.
 Séléniographie, *f.* opisanie księżycy, *n.* — *a.* do tego służący.
 Sélénostate, *s. m.* *w astronomii* instrument do obserwacyi księżycy.
 Séléucides (ère des), *s. f.* *w chronologii* Era poczynająca się 442 roku od założenia Rzymu 12 lat po śmierci Alexandra, a 311 lat przed erą zwyczajną, iestto epoka pierwszych zwycięztw Seleukusa Nikanora w tey części wschodu, gdzie później syryjskie utworzyło się państwo.
 Séléctar-aga, *s. m.* miecznik porty ottomańskiej.
 Selle, *f.* stołek, stolec, *m.* siodło, *n.*
 Seller, *v. a.* siodłać.
 Sellerie, *f.* komórka do chowania siodel i szorów, *f.*
 Sellette, *f.* siodelko, *n.* ławeczka.
 Sellier, *m.* siodlarz, *m.*
 Selon, *prp.* podług, według, — *ad. c'est* —, iak można, iak wypadnie, — *que, c.* iak, iako gdy.
 Semailles, *f. pl.* siew, *m.* siewba.
 Semaine, *f.* tydzień, *m.* robota tygodniowa, zapłata tygodniowa, *f.*
 Semainier, *m.* — *ière, f.* heblomadarz w kościele, w klasztorze, — oficyant tygodniowy, którego tydzień zawiadywania urzędem przypada.
 Semale, ou Semaque, *s. f.* szmaka wążka, statek hollenderski przewozowy.
 Semantron, *s. m.* bęben, którym na Archipelagu zwołnią lud na modlitwę.
 Semblable, *a.* podobny, równy.
 Semblant, *m.* pozor, *m. faire* —, udawać, na pozor czynić.
 Sembler, *v. n. et i.* zdawać się.
 Semé, *éc, par. p. et adj.* zasiany, usiany, pełny, napełniony.

- Séméologie*, *s. f.* semiotyka, nauka o znakach chorób.
- Semelle*, *f.* podeszwa, *f.*
- Semelles*, *pl.* deski spodu okrętowego, — gatunek ciasta francuzkiego.
- Semence*, *f.* nasienie, *n.* — *de perles*, peretki drobne, *f. pl.*
- Sementines*, *adj. f. pl.* święta dawnych Rzymian 24 stycznia przypadająca, w które bogów o dobre urodzaje błagali.
- Semer*, *v. a.* siać, zasiać, rozsiać.
- Semestre*, *a.* półroczny, sześciomiesięczny, — *m.* pół roku, półrocze, *n.* służba półroczna, urlop półroczny, *m.*
- Semeur*, *m.* siewca, siewiarz. *m.*
- Semi*, *ad.* pół (w słowach składowych).
- Semi-brève*, *s. f.* nota dawna muzyczna, czyli terazniejsza czterotaktowa miara.
- Semi-double*, *adj. w botanice* w pół napełniony, o koronie kwiatowej liśćmi przepętlionej.
- Semi-flosculeux*, *euse*, *adj. w botanice* kwiaty składane półkwiatowe, 15 klasa roślin według układu *Tourneforta*.
- Sémillant*, *anté*, *a.* żywy, swawolny.
- Séminaire*, *m.* szkoła, *f.* seminarjum, *m.*
- Séminariste*, *m.* seminarysta, *m.*
- Sémination*, *s. f.* w botanice rozsianie nasion i roślin przyrodzone.
- Semi-prébende*, *s. f.* beneficjum niższe od kanonickiego.
- Semi-preuve*, *s. f.* pół dowodu, dowód niedoskonały.
- Semi-quadrat*, *adj. v.* Semi-quartile.
- Semi-quartile*, *adj. w astronom.* odległość jednego planety od drugiego na ósmą część zodiaku, czyli 45 stopni — *quintile*, także odległość na 36 stopni, — *sextile*, odległość na 30 stopni.
- Semis*, *m.* miejsce ziarnkami owocowemi zasiane, *n.*
- Sémite*, *s. f.* bawetnica z archipelagu.
- Semitique*, *adj.* języki wschodnie.
- Semi-ton*, *s. m.* pół tonu.
- Semiothées*, *s. m. pl. w starożytności* najdawniejsi Druidowie u Gallów.
- Semoir*, *m.* wór siewniczy, *m.* maszyna siewnicza, *f.*
- Semonce*, *f.* zaproszenie uroczyste, napominanie, łaianie, *n.*
- Semoncer*, *v. a.* napominać, łaiać.
- Sémondre*, *v. a.* prosić, zaprosić.
- Sémotte*, *f.* podczos, wyrostek z głębia kapuścianego.
- Semoule*, *m.* makaron drobny nakształt ziarnek, *m.*
- Semper-virens*, *powój wonny*, *kozi*, *przewierścień roślinna*.
- Sempiterné*, *s. f.* materya welniana kroazowana, na krzyż tkana.
- Sempiternel*, *elle*, *adj.* długotrwała, wieczny, — zgrzybiała, staruteńka.
- Sempiternelle*, *s. f.* materya welniana grubsza od tej, którą *Sempiterné* nazywają.
- Senanis*, *s. m. pl.* filozofowie u dawnych Gallów, następcy druidów.
- Senapou*, *ou Sinapou*, *s. m.* roślina amerykańska do trucia ryby.
- Sénat*, *m.* Senat, *m.* rada wielka.
- Sénateur*, *m.* senator.
- Sénatorerie*, *s. f.* senatoria, czyli dobra koronne w powiecie jakim we Francyi na dochód senatora przeznaczone.
- Sénatorial*, *ale*, *a.* senatorski.
- Sénatorien*, *enne*, *a.* senatorskiego rodu.
- Sénatrice*, *f.* senatorowa, *f.*
- Sénatus-consulte*, *s. m.* uchwała, wyrok dawnego senatu rzymskiego, — *we Francyi* uchwała senatu zachowawczego.
- Senau*, *s. m.* barka długa flamandzka.
- Séné*, *m.* senes, *m.*
- Séné-bâtard*, *ou Emérus*, *s. m.* krzew mający niektóre wła-

- sności prawdziwego senesu, v. Emerus, i Coronille.
- Sénéchal, *m.* sędzia ziemski, starosta, *m.* — ale, *f.* sędzina ziemska, *m.*
- Sénéchaussée, *s. f.* sąd ziemski, starostwo.
- Senécon, *s. m.* przymiotowe ziele, starzek wielki, popiołek, *S.* Jakóba ziele, łomikość roślina.
- Sénégré, *s. m.* v. Fénu-grec.
- Sénéstre, *adj. m. et f.* w herbach lewy, na lewey stronie położony.
- Sénéstré, *éc, adj.* w herbach do lewey strony przydany.
- Sénéstrochère, *s. m.* w herbach bark lewy, ręka lewa.
- Sénévé, *m.* gorczyża, *f.*
- Sénéur, *m.* starszy gminy iakiej.
- Senjak Scherifi, *s. m.* sztandar Mahometa u Turków.
- Senne, *s. f.* v. Saine.
- Senné, *s. m.* v. Séné.
- Sens, *m.* zmysł, rozum, rozsądek, sens, *m.* znaczenie, zdanie *n.* myśl, strona, ściana, *f.* — *commun,* rozum prosty, *bon* —, rozum zdrowy, *m. fam.* — *dessus dessous,* nogami do góry, nieporządnie.
- Sensation, *f.* czułość, uczucie, czucie, *n.*
- Sensé, *éc, a.* rozumny, rozsądny, mądry.
- Sensément, *adv.* roztropnie, mądrze, z rozważą.
- Sensibilité, *f.* dolegliwość etc., uciążliwość, czułość, *f.*
- Sensible, *a.* przenikliwy, dolegliwy, znaczny, uciążliwy, wdzięczny, czuły.
- Sensiblement, *adv.* czule, znacznie, dolegliwie.
- Sensitif, *ive, a.* wyczułowy, zmysły mający.
- Sensitive, *s. f.* czulek zwyczajny roślina, inaczej *Noli me tangere* zwana, liścia iey za dotknięciem stulaią się, i dopiero po niejakim czasie znowu się rozwiaią.
- Sensorium, *s. m.* gruczoł pinelowy w mózgu, który uważają za siedlisko duszy, v. Pinéale.
- Sensualité, *f.* zmysłowość, lubieżne dogadzanie zmysłom, piekliwa czułość zmysłów, lubieżność, rokosz, *f.*
- Sensuel, *elle, a.* lubieżny, rokoszowy.
- Sentence, *f.* przypowieść, nauka, *f.* wiersz, dekret, *m.* sentencya, *f.*
- Sentencier, *v. a.* osądzić, skazać.
- Sentencieux, *euse, a.* pełen nauki.
- Senteur, *f.* zapach, *m.* wonia, rzecz wonna, *f.*
- Sentia, *s. f.* w mitologii bogini dawnych Rzymian, która ludzkościom myśli i uczucia wpaiała.
- Sentier, *m.* ścieżka, *f.*
- Sentiment, *m.* czucie, uczucie, rozumienie, zdanie, *n.* myśl, węch psa, *m.*
- Sentimental, *ale, adj.* sentymentalny, uczucie za zasadę lub przedmiot mający, czuły.
- Sentine, *f.* stek, zeża w okręcie, *f.* plugastwo, *n.*
- Sentinelle, *f.* straż, *f.* sztyldwach.
- Sentinus, *s. m.* w mitologii bóg dawnych Rzymian ludzkościom uczuciami kierujący, *vide* Sentia.
- *Sentir, *v. a. et n.* czuć, u-, poczuć, postrzedz, pachnąć, śmierdzieć, cuchnąć, wachać, smakować, trącić czém, zakrawać czego, pachnąć czém, wydawać się, se —, *r.* czuć, znać po sobie, czuć się, poznawać się, — *de qc.*, czuć co, uznawać.
- Senunius, *s. m.* w mitologii bóg dawnych Rzymian opiekujący się starościami.
- *Seoir, *v. n. et i.* siedzieć, przystawać komu, stroić kogo, wypadać.
- Sep, *v. C.*
- Séparable, *a.* odłączny.
- Séparation, *f.* odłączenie etc., przegrodzenie, *n.* przegroda, *f.*
- Séparatisme, *m.* odszczepienie, odstąpienie od zdania powsze-

- chnego religii, *n.* — *tiste*, *m.* odszczepieniec, odstępcza, *m.*
- Separatoire, *s. m.* naczynie chemiczne do oddzielenia płynów, — instrument chirurgiczny do odłączenia błony czaszkę opasuującej.
- Séparé, *é*, *p.* et *a.* odłączony, oddzielony, osobny, różny.
- Séparément, *ad.* osobno, zosobna.
- Séparer, *v. a.* roz-, odłączyć, oddzielić, przegrodzić, dzielić, podzielić, *se* —, *r.* roz-, odłączyć się, dzielić się, odstąpić, rozeydź się, rozwieśdź się.
- Sépé, *s. m.* bączek żelazny rurę u strzelby utrzymujący.
- Sépée; *v. Cépée.*
- Sépia, *s. f.* sepia, sok, który robak morski, *czernik* zwany, ze siebie wypuszcza, i który do rysunku używają, *v. Sèche.*
- Sépoule, Sépouler etc., *v. Bobine, Bobiner* etc.
- Seps, *m.* padalec, *m.*
- Sept, *a.* siedm, — *m.* siódmy, *m.* siódmka, *f.*
- Septante, *adj.* siedmdziesiąt, *la version des* —, tłumaczenie greckie starego testamentu.
- Sept-ayeul, *m.* pradziad prapradziada, *m.*
- Septembre, *m.* wrzesień, *m.*
- Septénaire, *a.* siedm, — *m.* professor etc., który 7 lat uczył, *m.* siedm lat.
- Septennal, *ale, a.* siedmioletni.
- Septentrion, *m.* północ, *f.*
- Septentrional, *ale, a.* północny.
- Séptérie, *s. f.* w starożyt. igrzyska pityyjskie co dziesięć lat w Delfach obchodzone, na pamiątkę walki i zwycięstwa Apollina nad wężem Pytonem.
- Septième, *a.* siódmy, — *m.* siódma (część), *f.*
- Septièmeement, *ad.* posiódme.
- Septifère; *adj.* w botanice komorkowaty, o torebkach czyli nasiennikach na komórki podzielonych.
- Septiforme, *adj.* w bot. w kształcie komorkowatym.
- Septique, *adj.* w medyc. lekarstwo zewnętrzne do rozgniecia ciała.
- Septuagénnaire, *a.* siedmdziesiątletni.
- Septuagésime, *f.* niedziela starozapustna, *f.*
- Septum, *s. m.* przegroda, przedział, komórka.
- Septuple, *a.* siedmioraki, — *m.* siedmiorakość, *f.*
- Septupler, *v. a.* siedm razy pomnożyć.
- Sépulcral, *ale, a.* grobowy, grobowcowy.
- Sépulcre, *m.* grób, *m.* grobowiec, *m.*
- Sépulture, *f.* pogrzeb, grób, *m.*
- Sequelle, *s. f.* poczet, orszak.
- Séquence, *s. f.* sekvens, w kartach, — sekwenca, część pō epistolach we mszy świąt niektórych.
- Séquestration, *f.* sekwestr, oddożenie, oddanie spornej rzeczy w ręce bezpieczne.
- Séquestre, *m.* sekwestr, *m.* rzecz sekwestrowana, *f.*
- Séquestré, *é*, *par. p.* et *adj.* sekwestrowany, — *fig.* oddzielony, odwrócony, zwrócony.
- Séquestrer, *v. a.* sekwestrować, na sekwestracją podadź, *fig.* skryć, sprzątnąć, pozbydź się, *se* —, *r.* stronić, oddalić się od świata.
- Sequin, *m.* cekin, *m.* (moneta złota).
- Sérail, *m.* seray, pałac cesarza tureckiego, — jego żony i nałożnice.
- Séran, *m.* ochlica, *f.*
- Sérancer, *v. a.* czesać len.
- Sérancolin, *m.* marmor pirenayski czerwony, *m.*
- Serapéon, *s. m.* kościół Serapisa w Alexandryi.
- Séraphin, *m.* serafin, *m.*
- Séraphique, *a.* seraficki, anielski.
- Sérapis, *s. f.* w mitologii najpierwszy bożek egipski.
- Serasquier, Séraskier, *s. m.* Seraskier, hetman wojsk tureckich.

- Serasses, ou Sarasses, *s. f. pl.* bagazy indyjsko wschodnie.
- Serche, ou Cherche, *s. f.* wańczas dębowy albo bukowy.
- Ser-dam, *s. m.* milicya ianżarska turecka, w czasie wojny tylko wybierana.
- Serdeau, *s. m.* kredens na pozostałe potrawy ze stołu królewskiego, — stołowy, co pozostałe potrawy przysyła i do kredensu wnosi, — urzędnicy do tej posługi.
- Serein, *m.* rosa wieczorna, *f.*
- Serein, *eine, a.* pogodny, iasny.
- Sérénaade, *f.* serenada, muzyka nocna, *f.*
- Sérénilissime, *a.* Najiaśniejszy.
- Sérénilé, *f.* wesołość, pogoda, *f.* niebo wypogodzone, *n.* Xiążęca Mość (tytuł), *f.*
- Séreux, *euse, a.* wodnisty, sérwatkowy.
- Serf, *erve, a.* niewolniczy, poddany, — *m. f.* poddany, niewolnik, *m.*
- Serfouette, *f.* motyczka ogrodnicza, *f.*
- Serfouetter, *v. a.* motyczką kopać.
- Serfour, *v. a. v.* Serfouetter.
- Serge, *f.* szarża, *f.*
- Sergent, *m.* ceklarz, woźny, serżant, podoficer, *m.*
- Sergenter, *v. a. (qq)* dopominać się długu przez woźnych, woźnym kogo obesłać, *fig.* nalegać, męczyć.
- Sergenterie, *f.* ceklarstwo, woźniństwo, *n.*
- Serger, ou Sergier, *m.* tkacz szarży, *m.*
- Sergerie, *f.* rękodzieło szarży, *n.*
- Sergette, *f.* szarża cienka, *f.*
- Série, *s. f.* w matematyce rząd wielkości w pewney proporcji po sobie następujących.
- Sérieusement, *adv.* do prawdy, — oziębłe, kwaśno, nieochotnie.
- Sérieux, *euse, a.* poważny, surowy, ważny.
- Sérieux, *m.* poważność, surowość, *f.*
- Serin, *m.* czyż, czyżyk, *m.* — *de canarie,* kanarek, *m.*
- Serine, *f.* czyżyk, kanarek samica, *f.*
- Serinette, *f.* pozytywka, *f.*
- Seringat, *s. m.* bez włoski pospolity krzew.
- Seringue, *f.* sikawka, serynga, *f.*
- Seringuer, *v. a.* sprycować, wtryskiwać.
- Serment, *m.* przysięga, *f.* przeklinanie, *n.*
- Sermon, *m.* kazanie, *n.*
- Sermonaire, *m.* autor kazań, kaznodzieia, — xiążka zbiór kazań zawierająca.
- Sermonner, *v. a. fam.* prawić kazanie, rozprawić, napominać.
- Sermonneur, *m.* — *euse, f. fig.* napominacz uprzykrzony, *m.*
- Sérosité, *f.* ostrość, wodnistość we krwi, *f.*
- Sérotine, *f.* rodzaj nietoperzów.
- Serpe, *f.* siekacz (ogrodnicy).
- Serpent, *m.* wąż, *m.*
- Serpentaire, *s. m.* wężownik, konstellacya północna ze 74 gwiazd złożona.
- Serpentaire, *s. f.* wężownik, gajowa miodunka, żmiiowiec, iaszczurcze ziele roślinna.
- Serpente, *f.* papier cienki przezroczysty ze znakiem węża, *m.*
- Serpenteau, *m.* wężyk, — raca mała wężykiem biegnąca.
- Serpentement, *s. m.* w teometryi linia krzywa wężykowata.
- Serpenter, *v. n.* snuć się, wic się, wężykiem iść.
- Serpentin, *ine, a. marbre* — wężownik, *m. langue* — język niespokoyny konia, *w chemii* trąbnik, rura miedziana wewnątrz pobielana w postaci węża zwiniona, od wierzchu alembika idąca, — dawne 24-funtowe działo, wężownicą nazywane.
- Serpentine, *f.* serpentyn, marmur nakrapiany, — wężownica dawne działo wielkiego kalibru, — gatunek żółwia chińskiego.

Serper, *v. n.* podnieść kotwicę na galerze.
 Serpette, *f.* nóż ogrodniczy do obrzynania winney macicy, *m.*
 Serpillière, *f.* płótno grube, *n.* pakłac, *m.*
 Serpolet, *m.* macierzanka, *f.*
 Serpule, *s. f.* rurówka, robak morski nitkowaty, w skorupce pojedynczey zakrzywioney żyjący.
 Serrage, *s. m.* wewnętrzne futrowanie okrętu tarciami.
 Serrail, *v. Sérail.*
 Serre, *f.* szpona, *f.* pazur, *m.* nożyce (raka), *pl.* pomarańczarnia, oranżerya, piwnica na owoce, *f.* prasa wina, *f.*
 Serré, *é, p. et a.* ściśniony, naciśniony, ściśły, gęsty, (żalem etc.) zdjęty, zawarty, zaniknięty, *fig.* skapy, sknęrowaty.
 Serré, *ad. fam.* bardzo, mocno, tego, *jouer* — ostrożnie grać.
 Serré, Serreté, Serrulé, *é, adj.* w botanice o liściach piłkowate, gdy brzeg naksztalt piły gęsto zębami osadzony, a ostrza tych zębów ku wierzchołkowi liścia są obrócone.
 Serre-file, *m.* żołnierz ostatni w szeregu, szereg ostatni w szuku, *m.*
 Serrément, *ad.* ściśle, ściśło, w kupie, *fig.* skapo.
 Serrement, *m.* ściskanie, ściśnienie, *n.* — *de coeur*, ściśnienie, bolenie serca, *n.*
 Serre-papiers, *m.* skrzynia, komórka do chowania papierów.
 Serrer, *v. a.* mocno związać, ścisnąć, skrępować, ścisnąć, uciskać, ścisnąć, dolegać, opasać, otoczyć, zamknąć, schować, zatkać.
 Serreté, *é, adj. v. Serré.*
 Serre-tête, *m.* chustka do związania głowy na noc, *f.*
 Serrette, *s. f. v. Sarrette.*
 Serrière, *s. f.* w ludwisarni zatoryczka żelazna do zatykania pieca, w którym się metall do odlewania działa topi.
 Serrirostres, *s. m. pl.* zębato-

dziobe, rodzaj ptaków pletwonogich, u których brzegi dzioba są ząbkowane w kształcie piły.
 Serron, *m.* skrzynia korzenna, *f.*
 Serrulé, *é, adj. v. Serré.*
 Serrure, *f.* zamek, *m.*
 Serrurerie, *f.* robota ślosarska, *f.* ślosarstwo, *n.*
 Serrurier, *m.* ślosarz, *m.*
 Sersifi, Sersifi blanc, Salsifi cultivé, Sersifi commun, *s. m.* wężymórd ogrodowy roślina.
 Serte, *s. f.* oprawa kamieni drogich, dyamentów etc.
 Serti, *ie, par. p. et adj.* oprawiony o drogich kamieniach.
 Sertir, *v. a.* osadzić kamień drogi w co.
 Sertissure, *f.* osadzenie onegoż.
 Serum, *s. m.* wodnistość krwi.
 Servage, *s. m.* niewola, niewolnictwo.
 Servant, *a. m.* służący.
 Servante, *f.* służąca, służebna, sługa, *f.*
 Serviable, *a.* do usług gotowy.
 Service, *m.* służba, *f.* nabożeństwo, *n.* służba wojskowa, usługa, postuga, *f.* noszenie, danie potraw, srebro stołowe, *n.* bielizna stołowa, *f.*
 Serviette, *f.* serweta, *f.*
 Servile, *a.* niewolniczy, niktzemny.
 Servilement, *adv.* niewolniczo, niktzemnie.
 Servilité, *f.* umysł podły, niktzemny, *m.*
 Servioté, *s. f.* w maryn. balka sztabę okrętową trzymająca.
 *Servir, *v. a. et n. (qq. albo qc.)* służyć, usługiwać, posługiwać, podawać, nosić na stół potrawy, czestować, rozdawać przy stole, (*de qc.*) służyć do czego, zamiast czego, (*à qc.*) służyć do czego, zdadż się, se —, *r.* (*de qc.*) używać, użyć czego.
 Serviteur, *m.* sługa, służący, *m.*
 Servitude, *f.* niewola, *f.* poddaństwo, iarzmo, *n.*
 Sésame, *s. m.* sesam, albo łogowa roślina indyjska.
 Sésamoïde, *adj.* w anatomii, les

- os — s, kostki w przegubach palców.
- Sesamoïde, *s. f.* czuryło, albo ciemierzycznik zieleni.
- Sesban, *s. m.* krzewina egipska strąkorodna.
- Seseli, *s. f.* Fenouil tortu, *s. m.* kopronnik kręcony, łomikamięń roślina.
- Sesquialtère, *adj. w matematyce, raison* —, proporcya półtora-czna, proporcya największej nierówności dwóch liczb, z których jedna jest półtora raza większa od drugiej.
- Sesqui-double, *adj. w arytmetyce i iometrii, raison* —, proporcya, w której liczba większa zawiera w sobie liczbę mniejszą dwa razy i pół.
- Sesqui-tierce, *adj.* proporcya dwóch wielkości, z których jedna jest raz i jeden i jedną trzecią częścią większa od drugiej.
- Sesse, *f.* pas na turbanie, — *s. m.* szufla do wyrzucania wody z łodzi.
- Sessile, *adj. w botanice o kwiatach i liściach* bezszypułkowy, bezszędnie na łodydze osadzony.
- Session, *f.* zasiadanie, *n.* sessya.
- Sesterce, *s. m.* grosz starorzymski srebrny 6 groszy pol. wynoszący.
- Sétacé, ée, *adj. w botanice* szęcinowaty.
- Séterée, *s. f.* rola na jeden korzec usiewu.
- Séticornes, *s. m. pl.* rodzaj owadu motylowego różki szęcinowate mającego.
- Setier, *s. m.* korzec, miara zbożowa i napoiów, w rozmaitych miejscach odmienna.
- Séton, *m.* zawłoka, *f.*
- Seuf, *s. m.* mała flamandzka nawa.
- Seuil, *m.* próg, *m.*
- Seuillet, *m.* prożek, *m.*
- Seul, eule, *a. sam, szczególny, iedyny, goły.*
- Seulement, *a.* tylko, ieno, szę-
- gólnie, przynajmniej, dopiero, *pas* —, ani, nawet nie.
- Seulet, ette, *a.* samiuchny, iedyny.
- Seulle, *f.* skład, *m.* żupa, *f.*
- Seune, *s. f.* v. Seine.
- Sève, *s. f.* sok ziemny drzewa i rośliny zasilaący, — pieprzyk, smak winny.
- Sévère, *a.* ostry, surowy, srogi.
- Sévèrement, *adv.* surowie, ostro, srogo.
- Sévérité, *f.* surowość, ostrość, srogość, *f.*
- Sévérone, *s. f.* wyskok dachowy na ulicę, obdach, ściek.
- Sévinces, *f. pl.* okrucieństwo przeciwko swej zonie popełnione.
- Sévir, *v. n.* w sądach srożyć się, pastwić się, przewodzić nad kim.
- Sevrage, *m.* odłączenie dziecięcia od piersi, porzucenie, opuszczenie szęcinęcia, *n.*
- Sevrer, *v. a.* odłączyć dziecię od piersi, porzucić, opuścić szęcinie, *fig. (qq. de qc.)* zabierać, zatrzymywać komu co.
- Sexagénaire, *a. et m.* szęśćdziesiątletni.
- Sexagène, *s. f.* v. Sextant.
- Sexagésime, *f.* niedziela mięsopustna.
- Sexangle, *adj. w iometrii* szęściokąt.
- Sex-digitaire, *s.* szęściopalcowy, ten co ma szęć palców.
- Sex digital, ale, *adj.* szęściopalcowy o rękę albo nodze.
- Sexe, *m.* płec, biała płec biogłowy, *pl. f.*
- Sextane, *adj. f.* w medyc. szęściodniowa, szóstego dnia wracająca, iako febra etc.
- Sextant, *s. m.* w iometrii sextant, szosta część koła, łuk 60 stopni, w astronomii instrument szostą część koła czyli 60 stopni zawierający.
- Sexte, *s. f.* sexta w muzyce, — *s. m.* szosta xięga dekretatów kanonicznego prawa, — szoste pacierze kapłańskie.
- Sexté, *adj. m. registre* —, rejestr majątności i dobr. żupników.

- reiestr poborowy parafianów.
- Sextil, ile, *adj.* w astronomii, *aspect* —, aspekt dwóch planet oddalonych od siebie na 60 stopni, czyli na szóstą część Zodiaku.
- Sextule, *m.* waga aptekarska 4 szkrupuły ważąca, *f.*
- Sextuple, *a.* sześcioraki, — *m.* sześciorakość, *f.*
- Sextupler, *v. a.* sześć razy pomnożyć.
- Sexuel, elle, *adj.* płciowy, płeć oznaczający, w botanice, *systeme* —, układ Linneusza na częściach płciowych zasadzony.
- Sfumato, malowanie optyczne, zdaleka tylko dobrze wydające się.
- Sgraffito, rodzaj malowania na świeżem wapie czarno pociągnięciem, — *al fresco*.
- Shako, *s. m.* kiwer, czapka lekkiem piechoty, *v. Tshaco*.
- Shanscrit, *s. m.* samskrycki język dawny w Indostanie.
- Shastra, *s. m.* iedna z ksiąg świętych Indostanu.
- Shérif, *s. m.* szeryf, burgrabia królewski w hrabstwie angielskiem.
- Si, *c. ad.* jeżeli, kiedy, czy, tak, *si bien que*, tak że, tak iż.
- Siagonagre, *s. f.* w medyc. podagra w szczękach.
- Siagonotes, *s. m. pl.* o rybach szczupakowate, rodzaj ryb kościstych, mających szczękę iedną znacznie wysuniętą.
- Sialagogue, *adj.* w medyc. ślinę pędzący.
- Sialisme, *s. m.* w medyc. saliwacya, obfity odchód śliny.
- Sialologie, *s. f.* część anatomii o ślinie.
- Siamoise, *f.* materya bawełniana.
- Sibarite, *m. fig.* rozpuśtnik, *m.*
- Sibérite, *s. f.* w mineral. turmalin, kamień niezgorzysty z familli berylu.
- Sibylle, *f.* Sybila, *f.*
- Sibyllin, *m.* Sybilski.
- Sicaire, *s. m.* zbójca, rozbójnik.
- Sicamör, *s. m.* w herbach obręcz, koło związane.
- Siccatisf, ou Seccatisf, *s. m.* w malárstwie olej prędko schnący, do farb mieszany.
- Siccité, *f.* suchość, *f.*
- Sicile, *f.* Sycyliia, *f.* Sicilien, enne, *a. S.* Sycylijski, Sycyliczyk, *m.*
- Sicilienne, *s. f.* gatunek muzycznych nót i tańca.
- Sicilique, *a.* waga aptekarska 6 szkrupułów wynosząca, *f.*
- Sicinnis, *s. f.* taniec starożytny ze śpiewami.
- Sicinniste, *s. m.* tancerz przyśpiewujący w tańcu, *v. Sicinnis*.
- Sicle, *s. m.* srebrnik, sykiel starożydowski, moneta z czystego srebra.
- Sicomore, Sicophante, *v. Sycomore*, Sycophante.
- Sideral, ale, *a.* gwiazdowy.
- Sidération, *s. f.* w medyc. apoplexya, — gangrena zupełna.
- Sidérite, *s. f.* w chemii fosforek żelaza.
- Sidéritis, *s. f.* złoceń roślina, — żelaznik kamień drogi.
- Sidéromancie, *s. f.* wieszczba z żelaza.
- Sidérotechnie, *s. f.* sztuka wyrobienia żelaza.
- Sidérurgie, *s. f. v. Sidérotechnie*.
- Sidèle, *m.* wiek, *m.*
- Sief, *s. m. v. Collyre*.
- Siège, *m.* stółek, *m.* krzesło, siedzenie, *n.* sądy, *pl.* sąd, *m.* obleżenie miasta, *n.*
- Siéger, *v. n.* siedzieć, panować.
- Sien, enne, *pr. swóy*, iego, iey.
- Sieste, *f.* spoczynek po południu, *n.*
- Sieur, *m.* pan, właściciel, *m.*
- Si fait, *v. Fait*.
- Siffant, ante, *a.* ksykający.
- Sifflement, *m.* ksykanie, gwizdanie, *n.* ksyk, *m.*
- Siffler, *v. a. et n.* gwizdać, świstać, ksykać, wygwizdać, wykrykać, poszepnąć, namówić.
- Sifflet, *m.* piszczałka, *f. fam.* krtań, *f.* gardziel, *f.*

- Silleur, *m.* —euse, *f.* gwizdacz, ksykacz, *m.*
- Sigaléon, ou Sigalion, *s. m.* w *mitologii* Sygalion, bożek milczenia u Greków.
- Sigillaries, *s. f. pl.* święta u dawnych Rzymian, w czasie których czyniono sobie wzajemne podarunki z figur woskowych, glinianych, rzeźby, pieczętek etc.
- Sigillateurs, *s. m. pl.* w *starożytności* kapłani egipcy, którzy przeznaczone na ofiarę bydła pieczęcią znaczyli.
- Sigillé, *ée*, *adj. terre* —, gatunek gliny białej z Archipelagu.
- Sigisbée, *m.* przyjaciel męża, a amant żony, *m.*
- Sigismund, *m.* Zygmunt, *m.*
- Sigles, *s. f. pl.* litery początkowe słowo całe, albo sylabę oznaczające.
- Sigmoïde, *adj. w anatomii* półokręgowy, *les cartilages* — s, obrączki, chrząstki w krtani.
- Signage, *s. m.* u *szklarza* wizerunek, model do okien figurowanych.
- Signal, *m.* znak, *m.* hasło, *n.*
- Signalé, *ée*, *p. et a.* oznaczony, znaczny, sławny, osobliwy, znakomity.
- Signalement, *m.* opisanie człowieka dokładnie, *n.*
- Signaler, *v. a.* opisać postać czyię, pokazać, wstawić, se —, *r.* wstawić się, popisywać się.
- Signature, *f.* podpis, *m.* podpisanie, *n.*
- Signe, *m.* znak, *m.* kiwnienie palcem etc., *n.*
- Signe de croix, *s. m.* znak krzyża świętego, żegnanie się krzyżem.
- Signer, *v. a.* podpisać, pisać, *n.*
- Signet, *m.* znaczek, wstążeczka do zakładania kart w książce.
- Signifiant, *ante. a. fam. v. Expre* —, *Significatif.*
- Significateur, *s. m.* w *astrologii* ukaziciel, punkt na ekliptyce zdarzenie iakie zapowiadający.
- Significatif, *ive, a.* dobitny, ważny.
- Signification, *f.* sens, *m.* znaczenie, sądowe oznajmienie, *n.*
- Signifier, *v. a.* znaczyć, oznajmiać.
- Siguette, *s. f.* kawecan, albo krygi ząbkowate w monsztku końskim.
- Sil, *s. m.* brunatna farba, rodzaj ochry niepospolitej rudy żelaznej.
- Silence, *m.* milczenie, *n. fam.* cisza, cichość, *f.*
- Silences, *pl.* w *muzyce* pauzy, przestanki.
- Silenciaire, *s. m.* u *dawnych Rzymian* niewolnik pilnujący, ażeby niehałasowano, — u *dawnej Grecyi* urzędnik porządku i spokojności przestrzegający, — sekretarz gabinetowy cesarski.
- Silencieux, *euse, a.* milczący, cichy.
- Silène, *m.* leniwiec, zwierzę ssące z wyspy *Ceylan.*
- Silènes, *s. m. pl.* w *mitologii* syleny, stare satyry, ieden z nich był karmicielem *Bachusa.*
- Silésie, *f.* Szląsk, *m.* —sien, enne, *a. S.* Szląski, Szlązak.
- Silex, *m.* skałka, krzemień.
- Silice, ou Terre silicée, *s. f.* w *chemii* krzemionka, ziemia będąca we wszystkich krzemieniach, kwarcu, piasku, agacie, iaspisie i kamieniu piaseczystym.
- Siliceux, *euse, adj.* krzemionkowy, krzemionkę w sobie mający.
- Silicule, *s. f.* w *botanice* strączek.
- Siliculeuse, *s. f.* w *botan.* strączkowy, pierwszy rząd w piętnastej gromadzie roślin według układu *Linneusza.*
- Siliginosité, *s. f.* własność mączna zboża, albo własność rzezzy flegmistey.
- Siliquastre, *s. m. S.* Jańska szar

- rańcza strąkowa, drzewo w ciepłych krajach rosnące.
- Silique, *s. f. w botanice* strąk, podłużny nasiennik z dwóch połówek szwami połączonych złożony.
- Siliqueuse, *adj. f. w botanice* strączkowy.
- Sillage, *s. m. w maryn.* ślad, droga, wart, tor, brózda od płynącego po morzu okrętu.
- Sille, *s. m.* wiersz uszczypliwy, satyra.
- Siller, *v. n.* płynąć, rozdzielać fale.
- Sillet, *s. m.* podstawek na gryfie instrumentu muzycznego ze słoniowej kości, w którym się stróny opierają.
- Sillomètre, *s. m.* instrument do mierzenia śladu czyli drogi okrętowej.
- Sillon, *s. m.* brózda, *f. fig.* dęga, cięga, *f.* zmarsk, *m.*
- Silloné, *ée, a.* brózdzisty, marszczokawy.
- Silonner, *v. a.* brózdzić, brózdzy robić, *fig. z-*, marszczyć.
- Silphium, *s. m.* bucień rośl.
- Silure, *s. m.* sum ryba.
- Silvain, *s. m.* Sylwan, bożek leśny u dawnych Rzymian.
- Silve, *f.* wiersz naprędce zrobiony, zbiór wierszów, *m.*
- Silvicoles, *s. m. pl.* leśne chrząszczyki, owad w pułciach znajdujący się.
- Simagrées, *f. pl. fam.* nienaturalne twarzy ułożenia, *pl. n.*
- Simaise, *s. f. v.* Cymaise.
- Simarouna, *s. f. v.* Vanille.
- Simarre, *f.* suknia z długim ogonem, sutana, *f.*
- Simbing, *s. m.* gatunek arfy siedmiostronnej, instrument muzyczny.
- Simbleau, *s. m.* sznur ciesielski do wykreślenia cyrkułów i łuków.
- Simblot, *s. m.* sznurki po stronach u krosien do płótna, albo materji floryzowanej.
- Simbor, *s. m.* ziele indyjskie z Jawy w kształcie rogów łosich.
- Simicon, *s. m.* instrument muzyczny o 35 stronach od *Simus* wynalazcy jego tak nazwany.
- Similaire, *adj.* jednorodny, iednego gatunku, tej samej natury.
- Similitude, *s. f.* podobieństwo, porównanie czego z czém.
- Similor, *m.* kruszec z miedzi i cynku mieszany, *m.*
- Simon, *m.* Szymon, *m.*
- Simoniaque, *a.* świętokupiecki, — *m.* świętokupca, *m.*
- Simonie, *f.* świętokupstwo, *n.*
- Simoon, *s. m.* wiatr duszący w pustyniach afrykańskich.
- Simousses, *s. f. pl.* taśmy do zdyczki.
- Simple, *a.* pojedynczy, iedny, prosty, szczéry, — *m.* raz tyle, pojedynczość, *f. Simples, pl.* lekarstwa proste, domowe, *pl.*
- Simplement, *adv.* tylko, — po prostu, szczerze, nieobłudnie, — bez ozdób, niewytwornie.
- Simplesse, *f.* prostota, szczerzość.
- Simplicicornes, *s. m. pl.* gładkorogie, rodzaj much z gładkimi różkami.
- Simplicité, *f.* prostozość, prostota, *f. fam.* głupstwo, *n.*
- Simplification, *f.* zjednoczenie, skrócenie, *n.*
- Simplifier, *v. n.* zjednoczyć, skrócić.
- Simpludiaire, *adj. u dawnych Rzymian* proste igrzyska odprawiający, *funérailles* — s, obrządek pogrzebowy z prostemi igrzyskami, do których tylko tancerze i skoczki wchodziłi, — te zaś obrządki pogrzebowe, do których konni iezdźcy, *v. Desulteurs*, należeli, nazywali się *indictives*.
- Simulacre, *m.* bożek, bałwan, *m. vain* — *v. Fantôme, Spectre*.
- Simulation, *f.* udawanie, zmyślanie, *n.*
- Simulé, *ée, par. p. et adj.* zmyślony, na pozór uczyniony, udawany.
- Simuler, *v. a.* udawać, zmyślać, na pozór czynić.

Simultanée, *a.* równoczesny.
 Simultanéité, *s. f.* równoczesność, czyli exystencya wielu rzeczy w jednymże czasie.
 Simultanement, *adv.* równocześnie, w jednymże czasie.
 Sin, *s. m.* drzewo iapońskie białe którego robactwo nie toczy.
 Sina, *s. f.* iedwab chiński.
 Sinapisme, *s. m.* w *medyc.* plastr z gorczycy, przyszcze naciągający.
 Sinapou, *s. m.* v. Senapou.
 Sincère, *a.* szczery, otwarty.
 Sincérité, *f.* szczerość, otwartość.
 Sincipital, *ale, adj.* w *anatomii* ciemieniowy, do wierzchu głowy należący.
 Sinciput, *s. m.* w *anat.* wierzch głowy, połowa głowy w móżdżku.
 Sindon, *s. m.* w *chirurgii* szarpiia do rany, płótno cienkie, — przescieradło, w którym J. Chr. pochowano.
 Singe, *m.* małpa, *f.*
 Singer, *v. a. fam.* naśladować.
 Singierie, *f. figle, m. pl.* błazeństwa, *n. pl.*
 Singliots, *s. m. pl.* ogniska eliipsy, około których sznurem przesuwając ogrodniczy na ziemi owalne wykreślają figury.
 Singulariser (se), *v. r.* wystawiać się, pokazywać się.
 Singularité, *f.* osobliwość, *f.*
 Singulier, ière, *a.* osobliwy, dziwny.
 Singulièrement, *ad.* osobliwie, nadzwyczajnie, dziwnie.
 Sinistre, *a.* nieszczęśny, przeciwny, opaczny, zły.
 Sinon, *ad.* ieżeli nie, albo, bo, oprócz, wyjąwszy, — que, *c.* tylko, że.
 Sinope, *s. m.* glinka zielona turecka.
 Sinople, *s. m.* gatunek kredy, *v.* Sinope, w *herbach* zielony, — w *botan.* zawitek, albo mazurek ziągęczy cielistego koloru.
 Sintos, ou Sintoïsme, *s. m.* najdawniejsze wyznanie bałwochwalcze iapońskie.

Sinué, ée, *adj.* w *botanice* o liściach buchtowate, kiedy boki liścia podługowatego okrągławo niegłęboko są wycięte.
 Sinueux, euse, *a.* wężykowaty, wklęsły, zapadły.
 Sinuosité, *f.* krzywość, *f.* zakręt.
 Sinus, *s. m.* w *matematyce* wstaw, czyli linia prosta od końca łuku do promienia przez drugi koniec tegoż łuku przechodzącego prostopadle poprowadzona, w *chirurgii* dołek w ranie głęboki ropą napełniony, — *sinus verse*, wstawa odwrócona albo poprzeczna.
 Sion, v. Scion.
 Sipahy, ou Spahi, *s. m.* żołnierz konny turecki.
 Siphilis, *s. f.* w *medyc.* choroba weneryczna.
 Siphon, *m.* lewar, *m.* trąba (na morzu), *f.*
 Siphonobranches, *s. m. pl.* trąby, rodzaj pławów, których konchly ze strony pyszczka mają dychawki powietrzne.
 Siphonostomes, *s. m. pl.* puszczalkowate, rodzaj ryb kościstych, skrzelowatych, otwór paszczy na końcu pyska przedłużonego mających.
 Sire, *m.* pan, Miłociwy, Najjaśniejszy Królu! (tytuł).
 Sirène, *f.* syrena, potwór baiczny pół niewiasty i pół ryby, *fig.* niewiasta śpiewaniem swoim zachwycająca.
 Sirerie, *s. f.* włość, państwo, dziedzina.
 Siriasie, *s. f.* w *medyc.* zapalenie mózgu i błon mózgowych od upału słonecznego.
 Siringa, Syringa, *s. m.* bez włośki, v. Seringat.
 Sirius, *s. m.* Syrius, największa gwiazda w konstellacji wielkiego psa.
 Sirk, ou Sourk, *s. m.* buda, szaszłaz murzyński z bambusowego drzewa wyplatany.
 Siroc, *s. m.* na morzu *szózdziem* wiatr południowowschodni.
 Sirop, *m.* syrop, *m.*

- Siroter, *v. n. fam.* powoli wyszczać, sykać.
- Sirtes, *f. pl.* haki, skały, niebezpieczne miejsca na morzu, — piaski.
- Sirupeux, euse, *adj. w medyc.* syropowy, — syrop wydający.
- Sirvente, Sirvante, *s. f.* satyra, dawne francuzkie satyryczne pismo.
- Sis, Sise, *a.* położony, leżący.
- Sison, Sison aromatique, *s. m.* amonek roślina.
- Sister, *v. a.* stawać u prawa, u sądu, — stawić się ua dzień przeznaczony u sądu.
- Sistre, *m.* brzękadło, *n.* albo grzechotka egipcka, *f.*
- Sisymbre, *s. m. v.* Thalictron.
- Site, *s. m.* stan miejsca, położenie miasta, obozu etc.
- Sitelle, *s. f.* kowalik, ptak z rodzaju skaczących, klinodziobych.
- Sitiologie, *s. f. w medyc.* nauka o pokarmach.
- Sitocome, *s. m. w starożytn.* urzędnik ateński, któremu dozór nad zbożem poruczano.
- Sitophylax, *s. m. w starożytn.* urzędnik ateński pilnujący, ażeby nikt więcej nad 50 miar zboża nie kupował.
- Si-tôt-que, *c.* skoro tylko, iak tylko.
- Situation, *f.* sytuacja, okolica, *f.* położenie, *n. fig.* okoliczność, *f.* położenie, *n.*
- Situé, *ée, p. et a.* położony, postawiony.
- Situer, *v. a.* położyć, postawić, wystawić.
- Six, *a.* sześć, — *m.* szóstka, *f.* szósty.
- Sixaieul, *m.* dziad prapradziada.
- Sixain, *m.* pół tuzina, *n.* strofa ze 6 wierszów złożona, *f.*
- Sixième, *a.* szósty, — *m.* szósta (część), *f.*
- Sixièmeement, *ad.* poszoste.
- Sixte, *s. f.* sexta muzyczna, — Syxtus imie mężkie.
- Skada, *s. f. w mitologii* Skada żona Niorda, bożka morskiego skandynawskiego.
- Skiites, *s. m.* odszczepieniec, przewrotny, potępieniec, *tém imieniem Turcy łaia Persów,* *v. Schiais.*
- Skulda, *s. f. w mitologii* Skulda, jedna ze trzech Park skandynawskich.
- Slabres, *s. f. pl.* małe okręci do łowienia śledzi.
- Slantz, *s. m.* krzew stożkowy w Kamczatce, owoc iadalny maiający.
- Sloop, *s. m.* okręt amerykański.
- Smalt, *s. m. w chemii* smalta, siny niedokwas kobaltu, umieszczany ze trzema częściami krzemionki, na szkło błękitne ztopiony.
- Smaragdin, *ine, a.* szmaragdowy.
- Smaragdoprase, *s. f.* gatunek szmaragdu nieprawego, niedoskonale przezroczystego.
- Smectite, *s. f. ou Smectin, s. m.* kamień mydlasty, glinka tłusta angielska zamiast mydła używana.
- Smilax, *s. m.* kolcowój lekarski roślina.
- Smille, *s. f.* młotek dwóspiczasty.
- Smiller, *v. a.* młotkiem dwuspiczastym mularskim obrobić.
- Smogleur, *s. m.* kupiec ukryty, utajony, skryty.
- Sobre, *a.* mierny, trzeźwy, wstrzeźmięzliwy, *fig.* skromny.
- Sobremment, *adv.* miernie, bacznie, wstrzeźmięzliwie.
- Sobriété, *f.* mierność, wstrzeźmięzliwość, trzeźwość, *f. fam.* skromność w mówieniu, *f.*
- Sobriquet, *m.* przezwisko uszczypliwie.
- Soc, *m.* lemiesz, *m.*
- Socage, *s. m.* czas utworzenia się soli w żupach.
- Sociabilité, *f.* towarzyskość, *f.*
- Sociable, *a.* towarzyski.
- Social, *ale, a.* towarzyski, towarzysztwa się tyczący.
- Société, *f.* towarzystwo, *n.*
- Sociunianisme, *s. m.* nauka here-

- tycka *Socinusa*, i jego naśladowców *Socinianami* zwanych.
- Socle, *s. m.* tablica marmurowa u podstawy, — podstawa wszelkich architektonicznych ozdób, słupów, posagów etc.
- Socletière, *s. f.* gatunek drobny sieci do łowienia sardeli.
- Socque, *m.* treпка, *f.*
- Soda, *s. f.* w medyc. zgaga.
- Sodomie, *f.* sodomia, *f.*
- Sodomite, *m.* sodomczyk, *m.*
- Soeur, *f.* siostra, zakonnica, *f.*
- Sofa, ou *Sopha*, *m.* sofa, *f.*
- Soffite, *s. f.* strop wytworny z tafel stolarskiej roboty, malowidłem albo gipsaturą ozdoby.
- Sofi, *Sophi*, *s. m.* król perski.
- Softas, *s. m.* *pl.* nauczyciele w szkołach publicznych przy meczetach konstantynopolskich.
- Soi, *pr. się*, — *ásant*, *a. m.* tak zwany, wydawający się, mieniający się.
- Soie, *f.* iedwab, *m.* szczecina, *f.* włosy długie niektórych zwierząt, *m. pl.*
- Soierie, *f.* iedwabne towary, bławaty, *pl. m.* rękodzieło bławatów, *n.* handel bławaty.
- Soif, *m.* pragnienie, *n. fig.* chuć, *f.* żądanie, *n.*
- Soigner, *v. a. et n.* sprawić, opatrzyc, pilnować, pielegnować.
- Soigneusement, *adv.* pilnie, starannie.
- Soigneux, *euse*, *a.* pilny, pieczołowity, staranny.
- Soin, *m.* pilność, pieczołowitość, staranność, *f.* Soins, *pl.* troski, kłopot, *m.*
- Soir, *m.* wieczór, *m.*
- Soirée, *f.* czas wieczorny, *m.*
- Soit, *c.* bądź, niech tak będzie, przypuściwszy.
- Soixantaine, *f.* sześćdziesiąt, *ko-pa, f.*
- Soixante, *a.* sześćdziesiąt.
- Soixantième, *a.* sześćdziesiąty, — *m.* sześćdziesiąta (część), *f.*
- Sol, *m.* ziemia, *f.* grunt, *m.*
- Solaire, *a.* słoneczny, w botan. kwiaty zamykające się w czasie bytu słońca na horyzoncie, — w chirurgii bandaż do arteryi ciemieniowej, *systeme* —, świat słoneczny, czyli zbiór wszystkich ciał do słońca należących i około niego krążących, wraz ze słońcem wzięty.
- Solaire, *s. f.* w astronomii linia krzywa, którą opisuia promienie światła, przechodząc przez atmosferę.
- Solamire, *s. f.* tkanina z włosów albo iedwabiu do sit.
- Solandres, *s. f. pl.* parchy końskie w przegubach i podkolan-kach.
- Solanum, *s. m.* psianka, słodkogorz, psianka kartofel, iabtko miłosne roślina.
- Solbattu, *ne, adj.* *cheval* — koń na strzałce obrażony, co się na grudzie podbił.
- Solbature, *s. f.* odbicie kopyta, rana końska na strzałce.
- Soldan, *s. m. v.* Soudan.
- Soldanelle, *s. f.* powóy zamorski roślina.
- Soldat, *m.* żołnierz, *m. l'air* —, mina żołnierska, *f.*
- Soldatesque, *f.* żołnierstwo, wojsko, *n.* — *a.* żołnierski, wojskowy.
- Soldé, *f.* żołd, *m.*
- Solder, *v. a.* zakończyć rachunek.
- Soldoyer, *v.* Soudoyer.
- Sole, *s. f.* oddział roli, poletek, — strzałka w kopycie końskim, osłém etc., — ięzyk, ryba z rodzaju bokoptywych, — pokład pierwszy okrętowy, — płatwy pod wiazaniem albo zrąbem.
- Solécisme, *m.* błąd grammatyczny.
- Soleil, *m.* słońce, w dawnej chemii złoto, — monstrancya bez hostyi, — upał słoneczny, — słońce w sztucznych ogniach, — słonecznik peruwiański kwiat, *le soleil de Justice*, słońce sprawiedliwości, Zbawiciel świata.
- Solen, *s. m.* pochwa, ślimak morski w podwoynej podłużnej skorupie, w chirurgii rura do wkładania złamanego członka.

- Solennel, elle, *a.* uroczysty.
- Solennisation, *f.* święcenie, obchodzenie, *n.*
- Solenniser, *v. a.* święcić, obchodzić uroczystość.
- Solennité, *f.* uroczystość, *f.*
- Solennités, *s. f. pl.* formy prawne.
- Solénostome, *s. m.* ryykoryb, ryba z rodzaju brzuchopławów, chrząstkowatych, bezzębnych.
- Soletard, *v.* Smectite.
- Solette, *s. f.* listewka, pręcik cienki drewniany do robienia sieci.
- Solfège, *s. m.* przykład pisany do śpiewania wymawiając nóty.
- Solfier, *v. a.* śpiewać wymawiając nóty.
- Solidaire, *adj.* współobowiązany, mówiąc o dłużnikach, którzy w przypadku, ieśliby ich współnicy części swoich nie opłacili, całą summę zapłacić są obowiązani.
- Solidairement, *adv.* wespół z drugimi, jeden za wszystkich, a wszyscy za jednego.
- Solidarité, *s. f.* społeczne zobowiązanie się do jednej powinności.
- Solide, *a. w iometryi* bryłowaty, toiest długość, szerokość i głębokość mający, mocny, gęsty, gruby, twardy, trwały, *fig.* pewny, prawdziwy, gruntowny, stały, poważny, — *m.* pewność, prawdziwość etc., *f.* ciało gęste, twarde, *n.*
- Solidement, *adv.* gruntownie, mocno, rzetelnie, trwałe.
- Solidicornes, *s. m. pl.* bryłoróżki, owad chrząszczowy, *v.* Stéréoceres.
- Solidifier, *v. a. w chemii* przeprowadzać do stanu skupienia i gęstości, — formować twarłą, nierozdzielną bryłę.
- Solidité, *f.* gęstość, mocność, trwałość, stałość, *fig.* gruntowność, *f.*
- Soliloque, *m.* rozmowa ze samym sobą, *f.*
- Solius, *s. m. pl.* miejsca między balkami, — wapno pierwszy rząd dachówek utrzymujące.
- Solipède, *adj.* iednokopytne, zwierzęta poiedyncze kopyta mające, iako koń, osieł, muł etc.
- Solitaire, *a.* odludny, samotny, *ver* —, tasiemiec, wstęgowiec, soliter, *m.*
- Solitaire, *m.* pustelnik, *m.*
- Solitude, *f.* samotność, puszcza.
- Solive, *f.* balka, *f.*
- Soliveau, *m.* balka mała albo cienka, balezka, *f.*
- Sollicitation, *f.* prośba usilna, *f.* naleganie, pobudzanie, *n.* pobudka, *f.* przynaglanie, pilnowanie, zalecenie sprawy sędziemu, *n.*
- Solliciter, *v. a.* pobudzać, zachęcać, (*qq*) nalegać komu, usilnie kogo prosić, (*qc.*) przynaglać, pilnować, prosić usilnie o co, zalecić sprawę sędziemu.
- Solliciteur, *m.* — euse, *f.* nalegający, pilnujący etc.
- Sollicitude, *f.* staranie, frasunek, kłopot.
- Solo, *s. m.* solo w muzyce i grze, — poiazd na iedną osobę.
- Solstice, *s. m.* przesilenie dnia albo nocy.
- Solsticial, ale, *adj.* do przesilenia dnia albo nocy należący.
- Soluble, *a.* łatwy do rozpuszczenia, do rozwiązania.
- Solutif, ive, *adj.* lekarstwo żółdek rozwalniające.
- Solution, *f.* rozwiązanie, rozpuszczenie, rozłączenie, *w sądach* zapłacenie.
- Solvabilité, *f.* wypłatność, *f.*
- Solvable, *adj.* wypłatny, mogący wypłacić.
- Somache, *v.* Saumâtre.
- Somatologie, *s. f.* opisanie części twardych ciała ludzkiego.
- Sombre, *a.* ciemny, posepny, *fig.* ponury, smutny, markotny.
- Sombret, *v. n. w maryn.* o okrędie żeglującym przewrócić się od wichru nagłego.
- Sommager, *v. a.* podwójnemi obręczami obiać beczki na watorach.
- Sommaire, *a.* skrócony, summa-

ryny, — *m.* summaryusz, krótki zbiór.
 Sommaire, *adv.* krótko, krótkimi słowy, summaryynie.
 Sommaton, *f.* napominanie, namawianie, nakazanie, stawienie się przed sądem, *n.*
 Somme, *f.* ładunek bydła iuczcznego, *m.* summa, *f.* summaryusz, krótki zbiór, *en somme*, *adv.* słowem, nakoniec.
 Somme, *m.* sen, *m.*
 Sommé, *ée*, *par. p. et adj. v.* Sommer.
 Sommeil, *m.* sen, *m.* spanie, drzymanie, *n.* zapałość, *f.*
 Sommeiller, *v. n.* drzymać, *fig.* opieszałym zostać.
 Sommelier, *m.* ière, *f.* piwniczny, *m.*
 Sommellerie, *f.* piwnica, *f.* piwnictwo, *n.*
 Sommer, *v. a.* napominać, namawiać, nakazać sądownie, zliczyć, zrachować, wzywać miasto do poddania się.
 Sommet, *m.* wierzch, szczyt, *m.* ciemie, *n.*
 Sommier, *m.* bydło iuczczne, *n.* materac wołosem końskim wytkany, *w* artylleryi tarcica okowana, do której petarda przyskrubowana bywa, — balka, — szpaga zwierzchnia u prassy drukarskiej, — kamień na słupie pod frambugą, — skrzynia podróżna na mułach iuczcznych, — obręcz podwójna na watorach beczkowych, — reiestr główny poborowy.
 Sommières, *s. f.* rasza z Langwedocyj naksztalt sukna.
 Sommité, *f.* wierzchołek, koniec.
 Somnambule, *m.* et *f.* lunatyk, sennowłok, *m.*
 Somnambulisme, *s. m.* sen czuwający, uśpienie magnetyczne, uśpienie zmysłów przy działaniu umysłowém.
 Somnifère, *adj. m. et f.* usypiający, sen sprawujący.
 Somptuaire, *m.* ustawa ściągająca się na ubiór i iedzenie, *f.*

loi —, prawo zbytęk zakazujące, *n.*
 Somptueux, *euse*, *a.* kosztowny, okazały, wspaniały.
 Somptueusement, *adv.* kosztownie, drogo, zbytecznie, bogato.
 Somptuosité, *f.* okazałość, wspaniałość, *f.*
 Son, *sa*, *pr.* swój, swoia, swoje, iego, iey.
 Son, *m.* otręby, *pl.* dźwięk, głos, *m.* brzmienie, *n.*
 Sonat, *s. m.* skórka barania wyprawna.
 Sonate, *f.* sonata, *f.*
 Sonde, *f.* sonda chirurgiczna do opatrzenia rany i zmierzania iey głębokości, — rozeń strażniczy, *m.* ołowianka, *f.*
 Sonder, *v. a.* macać, szukać szkadłem etc., dochodzić, badać, roztrząsać, — *n.* ołowiankę wyrzucić.
 Sondeur, *m.* dochodzić, badacz, *m.*
 Songe, *s. m.* sen, to co się śni.
 Songe-creux, *m. fam.* przemysłiwacz, obłudnik, *m.*
 Songe-malice, *m. fam.* złośnik, zdrayca, *m.*
 Songer, *v. n.* sen mieć, śnić się, (*à qc.*) myśleć, pamiętać o czém, rozważyć.
 Songeur, *m.* sny miewający, iak we śnie siedzący.
 Sonica, *w* grze faraonowej wygrana albo przegrana przy rzuceniu pierwszey pary kart, *fig. fam.* właśnie w czas, w sam czas.
 Sonna, *s. f.* xięga podać religijnych u muzułmanów, *v.* Souanna.
 Sonnaile, *f.* dzwonek do zyi pasącego się bydłęcia uwiązany.
 Sonnailler, *v. a. fam.* ustawicznie dzwonić, — *m.* bydło z dzwonkiem, *n.*
 Sonnant, *ante*, *a.* brząkający, brzmiający, biący.
 Sonner, *v. a.* dzwonić, brząkać, brzmieć, bić, — *n.* dzwonić, za-, trąbić, *fig. fam. ne* — mot,

- i słówka nie wymówić, ani pisać.
- Sonnerie, *f.* dzwonenie, *n.*
- Sonnet, *s. m.* sonnet, rytm ze czterestu wierszy złożony.
- Sonnette, *f.* dzwonek, *m.* baba, katar do zabijania palów, — *serpent à sonnette*, wąż grzechotnik.
- Sonneur, *m.* dzwoniarz, dzwonnik, *m.* — *de cor*, waltornista, *m.*
- Sonnez, *s. m.* w warcabnicy o bie szóstki.
- Sonnites, *s. m. pl.* Sonnitowie, pilnujący się ustnych podań *Mahometa* i jego następców, *v.* Sounna, tytuł ten przywłażczają sobie Turcy, którzy przeciwnie Persów, stronników *Alego*, odszczepieniami nazywają, *v.* Schiats, Skiites.
- Sonomètre, *s. m.* głosomierz, instrument do mierzenia i porównania tonów, — młotek do strojenia.
- Sonore, *a.* wdzięczno brzmiący, głośny.
- Sonorité, *s. f.* w fizyce własność ciał wydawania dźwięków albo głosu.
- Sopeur, *s. f.* otrętwienie, śpiączka.
- Sopha, *s. m. v.* Sofa.
- Sophi, *s. m. v.* Sofi.
- Sophisme, *m.* wniosek zawodny.
- Sophiste, *m.* wykrętarz, zwodźca.
- Sophistication, *s. f.* fałszowanie lekarstw.
- Sophistique, *a.* wykrętarski, chytry.
- Sophistiquer, *v. a.* zawodnie wystawić, dochodzić, opisać, fałszować.
- Sophistiquerie, *f.* wykręt, *m.* zwodzenie, fałszowanie, *n.*
- Sophistiqueur, *m.* oszust, fałszierz, *m.*
- Sophonistérion, *s. m.* w staroż. więzienie w Atenach, do którego swawolną młodzież zamykało.
- Sophonistes, *s. m. pl.* cenzorowie ateńscy, pilnujący obywateli.
- czalów młodzieży po gimnazyach.
- Soporatif, *ive, a.* zasypiający, *fig.* nudny, przykry.
- Soporeux, *euse, a.* śpiączkę sprawujący.
- Soporifère, *adj.* usypiający.
- Soporifique, *adj.* sen sprawujący, usypiający.
- Soprano, *s. m.* głos główny w muzyce, dyskant.
- Sor, Soret, *v.* Saur, Sauret.
- Sorbe, *f.* iarbębina, *f.*
- Sorbet, *m.* sorbet, *m.* (trunek słodki).
- Sorbetière, *s. f.* puszka cynowa do zamrażania sorbetu, albo innych przypraw na lody.
- Sorbier, *m.* iarbębina drzewo, *f.*
- Sorbonique, *s. f.* dysputa teologiczna w Sorbonie paryzkiej.
- Sorbonne, *s. f.* Sorbonna, zgromadzenie teologów paryzkich, — budynek, gdzie się członkowie tegoż zgromadzenia zbiegali.
- Sorboniste, *s. m.* sorbonist, doktor zgromadzenia teologicznego paryzkiego.
- Sorcellerie, *f.* czary, *pl.* czarnocięstwo, *n.*
- Sorcier, *m.* — ière, *f.* czarownik, czarnociężnik, *m.*
- Sordide, *a.* skąpy, sknerowaty, bezecny.
- Sordidement, *adv.* nieszczemnie, podle, bezecznie, skąpo.
- Sordidité, *f.* skępstwo, sknerstwo, *n.*
- Sorer, *v.* Saurer.
- Soret, *s. m.* gatunek sieci rybackiej.
- Soret, *adj. v.* Saur, ou Saure.
- Sorgho, Sorghum, *s. m. v.* Mil, ou Millet.
- Sori, Sory, *s. m.* minerał czarny z Egiptu.
- Sorie, *f.* wódna Hiszpańska z barauków, *f.*
- Sorissage, *s. m. v.* Saurissage.
- Sorite, *s. m.* w logice argument z kilku propozycy po sobie następujących złożony.
- Sorne, *f.* żużel, *m.*

- Sornette, *f.* bayka, wesola powieść, frazka.
- Soroial, *ale, a.* siostrzeński.
- Sororiant, *ante, a.* wznoszący się (o piersiach).
- Sort, *m.* przeznaczenie, *n.* wyrok, los, *m.* czary, *pl.*
- Sort principal, *s. m.* w sądach iścizna, kapitał, summa główna.
- Sortable, *a.* zgodny, składny, równy.
- Sorte, *f.* gatunek, rodzaj, sposób, *m. de la —*, tak, w ten sposób, tym sposobem, *de —*, *en —*, *que*, tak, tym sposobem że, żeby, aby, *toute —*, różny.
- Sortes, *s. f. pl.* xięgi własnym nakładem drukowane.
- Sortie, *f.* wychodzenie, wyście, wywożenie, *n.* wywóz, *m.* uście, wycieczka z twierdzy.
- Sortilège, *m.* czary, *pl.* czarnoksiężstwo, *n.*
- *Sortur, *v. n.* wychodzić, wysiść, wystąpić, wyiechać, wyciekać, wypływać, wytryskiwać, pokazać się, wyukać, pochodzić, *faire —*, wypuścić, wyprowadzić, wypędzić. — *a.* wyprowadzić, wyrwać, — *m. au —*, przy wyściu, przy wstaniu etc.
- Sose, *s. m.* w *chronologii* czas sześćdziesiątletni w *chronologii* chaldejskiej.
- Sosie, *s. f.* materya z kory drzewnej, którą Anglicy z Indyi sprowadzają.
- Sot, *otte, a.* głupi, błazeński, nierozsądny, — *m.* dudek, głupiec, *m.*
- Soter, Soteria, *s.* Zbawiciel, nazwisko, które Grecy bożkom i boginiom swoim nadawali.
- Soterias, *s. f. pl.* święta błagalne u dawnych Greków za oswobodzenie od jakiego niebezpieczeństwa.
- Sotie, ou Sotise, *s. f.* gatunek dramatu czyli satyry na obyczaje.
- Sot-l'y-laisse, *s. m.* grzbiet, miejsce nad kuperkiem u iadalnego ptastwa.
- Sottement, *adv.* głupie, niedorzecznie.]
- Sottise, *f.* głupstwo, błazeństwo, grubiaństwo, słowo zelżywe, bałamuctwo, *n.*
- Sottisier, *m.* zbiór sprosnych piosnek, figlów, bałamut, figlarz.
- Sou, ou Sol, *m.* półtorak francuzki, *m.*
- Souabe, *f.* Szwabia, *f.* — *a. S.* Szwabski.
- Soubab, *s. m.* wicekról w państwie W. Mogoła.
- Soubardiers, *s. m. pl.* podpory główne u kafaru kamienniczego do wywindowania kamieni z kopalni.
- Soubasement, *s. m.* fałbele u spodku łózka, gdy franki są krótkie, — w *architekturze* podmurowanie, fundament murywany pod podstawą słupową.
- Souberme, *s. f.* wezbranie rzek, powódź od deszczów i stopniałych śniegów.
- Soubresaut, *m.* skok konia, *m.* zatrząsienie woza. *n. fig.* przeszkoda, zawada, *f.*
- Soubrette, *f.* garderobiana, *f.*
- Soubreveste, *f.* kaftan bez rękawów, *m.*
- Souche, *f.* karcz, pień, ród, dóm, *m. fig.* dudek, *m.*
- Soucket, *s. m.* naypodlejsze kamienie łamane, — sitowina, o-rzechy ziemne *roślina*, — gatunek kaczk.
- Souchetage, *m.* zliczenie karczów w lesie, *n.* — teur, *m.* leśniczy do tego, *m.*
- Soucheteur, *s. m.* w *leśnictwie* szacownik, co spuszczone drzewa liczy i taxuje.
- Souchever, *v. a.* w *górach kamiennych* spodnie kamienie wyłamać, aby się wierzchnie zapadały.
- Souchever, *s. m.* kamiennik, co spodnie kamienie wyłamaie.
- Souchia, *s. f.* materya jedwabna złotem tkana z Indyi wschodnich.
- Souci, *m.* kłopot, frasunek, *m.* utrapienie, *n.*

Soucier (se), *v. r. (de qc.)* starać się, dbać, stać o co.

Soucieux, *euse, a.* frasobliwy, troskliwy.

Soucis, *pl.* iedwabne materje indyjskie w różnobarwne strefy.

Soucos, *s. m.* krokodyl w Egipcie czczony.

Soucoupe, *f.* taca, miseczka od filiżanki, *f.*

Soudain, *aiae, a.* nagły, prędki.

Soudain, — *nement, ad.* nagle, prędko.

Soudan, *s. m.* Sułtan egipcki.

Soudard, *m. fam.* żołnierz zastużony, *m.*

Soule, *f.* solanka *roślina*, potaż do szkła i mydła używany.

Souder, *v. a.* lutować, skuć.

Soudoyer, *v. a.* żołąd dawać, płacić.

Soudrille, *m. fam.* żołnierzysko, hultaj, *m.*

Soudure, *f.* materya do lutowania, *f. let, m.* lutowanie, *n.*

Soufflage, *s. m.* wydymanie szkła w hucie, — robota hutnika, co szkło wydyma, — zwierchnie futrowanie okrętu.

Souffle, *m.* dmuchanie etc., *n.* dech, oddech, chuch, *m.* — *de vent*, wietrzyk, *m.*

Soufflé, *ée, par p. et adj.* dmuchany, *v.* Souffler, — *papier* —, gatunek papieru pokrytego wełną rozmaitego koloru.

Souffler, *v. n.* chuchać, dmuchać, wiać, dyszeć, dychać, złoto robić, *fam.* pisać, — *a.* roz-, dmuchać, z-, w-, wydmuchać, szepnąć co komu do ucha, rozżarzać, chuchać, *fig.* wydrzeć, porwać.

Souffler, *f.* miechy organowe, miejsce, gdzie one leżą, — nadymanie miechami organowemi.

Soufflet, *m.* miech, policzek, — rurskopysk, ryba z rodzaju chrząstkowatych, zupełnoskrzelnych, brzuchopławych.

Souffletade, *f. fam.* policzkowanie etc., *n.* kilka policzków.

Souffleter, *v. a.* policzkować, popyskować.

Souffleteur, *m.* prędki do policzkowania.

Souffleur, *m.* — *euse, f.* dyszący, dychający, rozżarzacz ognia, pomagacz, alchymista, *m.* — *d'orgues*, nadymacz miechów organowych, *m.*

Souffleur, *s. m.* wieloryb wodę przez nozdrza wyrzucający.

Soufflure, *s. f.* dotki w odlewającym kruszcu, gdzie się powietrze zakradnie, — skaza na szkłe z odlewania niedoskonałego pochodząca.

Souffrance, *f.* cierpienie, znoszenie.

Souffrant, *ante, a.* cierpiący, cierpliwy.

Souffre-douleur, *m. fam. fig.* człowiek, zwierzę niedomęczone, *n.*

Souffreteux, *euse, a. fam.* nędzny, miserny.

*Souffrir, *v. a. et n.* cierpieć, znosić, wytrzymać, znieść, pozwolić.

Soufre, *m.* siarka, *soufre doré d'antimoine*, proszek pomarańczowy, zużyciony pod nazwiskiem złotej siarki antymonu, — *soufre rouge*, arsenik czerwony, *fleurs de soufre*, zupełnie przez sublimacją oczyszczona siarka, czyli kwiat siarczany.

Souffrer, *v. a.* siarkować.

Souffrière, *s. f.* kopalnia siarki.

Souffroir, *s. m.* mała skrzynia do bielienia wełny parą siarczaną.

Sougarde, *f.* antaba u strzelby, u szpady etc., *f.*

Sougorge, *f.* podgardle u uźdeczki, *n.*

Souhait, *m.* życzenie, *n. à —*, pomyślnie, podług życzeń.

Souhaitable, *a.* pożądaný, pożądlivy.

Souhaiter, *v. a.* życzyć, żądać.

Soui, ou Soi, *s. m.* sos japoński z mięsiami i korzeniami.

Souillard, *s. m.* balki na palach zabijane dla ochrony mostów od kry i lodów, — stróż przedmostowe, izbice ochraniające.

Souille, *s. f.* w myślśtwie mię-

- sce walania się dzika w kałuży, — *w maryn.* miejsce, gdzie okręt na dno osiada.
- Souiller, *v. n.* splugawić, zbrudzić, zesmolić, splamnić.
- Souillon, *m. et f.* dziecicę plugawę, plugawiec, — pomywaczka.
- Souillure, *f.* plugastwo, *n.* brud, *m. fig.* zmaza, nieczystość, *f.*
- Souïl, ouïle, *a.* syty, piiany, opiły, *fig.* niekontent.
- Souïl, *m.* (mon, ton etc.), dosyt, *m.* sytość, *f.*
- Soulagement, *m.* ulga, pociecha.
- Soulager, *v. a.* ulżyć, uiać ciężaru etc., pocieszyć.
- Souïlant, *ante, a. fam.* sytny.
- Soulas, *s. m.* ulga, pociecha.
- Souïler, *v. a.* zbytecznie nasycić, upoić kogo.
- Souleür, *f. fam.* przestach, *m.*
- Soulèvement, *m.* obrzydzenie, *n. fig.* bunt, rozruch, *m.* powstanie, *n.*
- Soulever, *v. a.* podnieść, *fig.* buntować, — *n.* obrzydliwość sprawić, czuć.
- Soulier, *m.* trzewik, *m.*
- Souïgner, *v. a.* podkręślić.
- Souloir, *v. n.* zwyknąć, mieć zwyczaj.
- Soulous, *s. m.* charaktery tureckie i arabskie do tytułów i napisów używane.
- *Soumettre, *v. a.* podbić, opanować, poddać, se — —, *r.* (à) poddać się, wystawić się.
- Soumis, *ise, p. et a.* poddany, podległy, pokorny, uniżony.
- Soumission, *f.* podległość, uniżoność, *f.* posłuszeństwo, *n.* — ons, *pl.* uszanowanie, *n.* pokora, *f.*
- Sounna, *s. f.* zbiór podań Mahomet.
- Soupape, *f.* kłapa, kłapka, zaporka, *f.*
- Soupon, *m.* podeyrzenie, mniemanie, *n.* domysł, *m.*
- Souponner, *v. a.* mieć w podeyrzeniu kogo, podeyrzenie o kim, mniamać, domysliwać się.
- Souponneux, euse, *a.* podeyrzliwy.
- Soupe, *f.* polówka, kawałek chleba, *m.*
- Soupeau, *s. m.* słupek, podporka u pługa.
- Soupe, ou Souper, *s. m.* wieczerza.
- Soupente, *f.* pas pod poizdem, *m.* komórka pod pułapem, — balka z kafaru ciesielskiego do windowania materyatów budowniczych wypuszczona, — *pl.* pręty żelazne co kaptur kominowy nad kuchnią trzymają, — pasy rzemienne pod poizdem, — stawidło u młyna.
- Souper, *v. n.* wieczerzć iedź.
- Souper, ou Soupé, *m.* wieczerza.
- Soupeser, *v. a.* z-, ważyć na ręce.
- Soupier, *s. m.* w górach kamiennych pokład najlepszych kamieni.
- Soupière, *s. f.* misa do supy, do polewki.
- Soupir, *m.* westchnienie, *n.*
- Soupirs, *pl. fig.* miłość.
- Soupirail, *m.* okno od piwnicy.
- Soupirant, *m. fam.* kochanek, *m.*
- Soupirer, *v. n.* wdychać, tęsknić, — *a.* ubolewać nad czém.
- Souple, *a.* smagły, gibki, miękki, *fig.* powolny, posłuszny.
- Souplesse, *f.* smagłość, gibkość etc., *f.*
- Souquenille, *f.* kitel, *m.*
- Source, *f.* źródko, *n.* zdroj, *m.*
- Sourcil, *m.* brew, *f.*
- *Sourciller, *v.* brwiami ruszać, brwi zmarszczyć.
- Sourcilleux, euse, *a.* (w poezyi) wyniosły, spadzisty.
- Sourd, *m.* iaszczurka głucha, *f.*
- Sourd, ourde, *a.* głuchy, niegłuchy, *fig.* nieugięty, nieczuły, nieporuszony, — *bruit sourd*, wiadomość, pogłoska niepewna, *lanterne* —, latarnia ślepa, przy której noszący ją widzi będąc niewidzianym, — *lime* —, piłka, której w pitowaniu nie słysząc, — *m. f.* głuch, głuszek, *m.*

Sourdard, aude, *a.* trochę głuchych.

Sourdeline, *s. f.* duda włoska.

Sourdement, *adv.* głucho, niegłówno, cicho, poszeptem, — sekretnie.

Sourdine, *s. f.* instrument muzyczny w kształcie lutni albo skrzypców, bez rózgi w dece — surdyka do przytłumienia głosu instrumentowego, *à la—*, *ad.* skrycie, pocichu.

Sourdon, *s. m.* gatunek ślimaków,

Sourdre, *v. n.* wynikać, wytryskać, *fig.* wynikać, pochodzić.

Souriceau, *m.* myszka, *f.*

Souricière, *f.* połapka, *f.*

Souriquois, *oise, a.* myszy.

*Sourire, *v. a.* uśmiechać się.

Sourire, Souris, *m.* uśmiech, — uśmiechanie się, *n.*

Souris, *f.* mysz, *f.*

Sourive, *s. f.* dotki pod korzeniami wielkich pniów, na brzożach wód formujące się.

Sournois, *oise, a.* ponury, — *m. f.* człowiek taki, *m.*

Soursomeau, *s. m.* kosz na nóżkach od owoców.

Soury, *s. m. v.* Tari.

Sous, *prp.* pod.

Sous-arrimer, *v.* Sous-fermer.

Sous Bacha, Soubacha, Soubachi, *s. m.* podbasza turecki.

Sous-bail, *m.* subarenda, *f.*

Sous-bande, *s. f.* w chirurgii pierwsza binda, wewnętrzne związki na ranie, — w artylerji pas żelazny na końcu ścian łoża działowego.

Sous-barbe, *f.* podbrodek u konia, *m. fam.* uderzenie w podbrodek, *n.*

Sous-barque, *s. f.* rząd ostatni tarcic na spodzie łodzi albo szkuty.

Sous-berme, *s. f. v.* Souberme.

Sous-bibliothecaire, *s. m.* pomocnik, namiestnik bibliotekarza.

Sous-Brigadier, *s. m.* namiestnik Brygadiera, co w niebytności jego ma nad brygadą komendę.

Sous-Camérier, *s. m.* podskarbi.

Sous-cap, *s. m.* w maryn. do-

wodźca maytków albo dziennych robotników w arsenale pracujących.

Sous-Chantre, *s. m.* podkantorz kapituły.

Sous-chevron, *s. m.* sztuka drzewa, co klucz drewnianego sklepienia albo kopuły utrzymuje.

Souscripteur, *m.* prenumerant.

Souscription, *f.* podpis, *m.* subskrypcya, prenumeracya, *f.*

*Souscrire, *v. a.* podpisać, podpisać się, prenumerować.

Sous-délegue, *par. p. et adj. v.* Subdélégué.

Sous-déléguer, *v. a.* Subdéléguer.

Sous diaconat, *m.* subdyakonia.

Sous-diacre, *m.* subdyakon, *m.*

Sous-diviser, *v.* Subdiviser.

Sous-double, *a.* pół.

Sous-doublé, *éc, adj. w matematyce* na dwoje podzielony, *raison — éc,* proporcya dwóch wielkości tak się do siebie mających, iak pierwiastki kwadratów innych dwóch ilości.

Sous-doublis, *s. m.* rynna z dachówek na płask położonych.

Sous-doyen, *m.* poddziałek, *m.*

Sous-entendre, *v. a.* rozamięć co pod czém, zamykać co w czém.

Sous-entendu, *a.* wraz zrozumiany pod czém, zamknięty w czém.

Sous-entente, *f. fam.* wykręt, wybieg, *m.*

Sous-épineux, *adj. w anatomii* myszka siódma barkowa.

Sous-faite, *s. m.* podłużka w dachu, tram na wierzchu krokiew.

Sous-ferme, *f.* arenda, dzierżawa daley komu od arendarza etc. dana, *f.*

Sous-fermer, *v. a.* arendować, wdzierżawę, dać komu rzeczy od siebie arendowane etc.

Sous-fermier, *m.* — ière, *f.* arendarz, dzierżawca powtórzy rzeczy już arendowaney, *m.*

Sousfréter, *v. a.* nagięty okręt znowu komu dać najać.

Sous-garde etc., *v.* Sougarde etc.

Sous-gorge, *s. f. v.* Sougorge.

- Sous-ligner, *v. a. v.* Souligner.
 Sous-lieutenant, *f.* podporucznikostwo, *n.*
 Sous-lieutenant, *m.* podporucznik, *m.*
 Sous-locataire, *m.* rzecz najęta dający w naieł.
 Sous-louer, *v. n.* znowu komu, u kogo nająć rzecz najętą.
 Sous-maitre, *m.* nauczyciel drugi.
 Sous-multiple, *s. m.* liczba kilka razy w innej liczbie zawierająca się bez żadnej pozostałości, iako 5 we 20, albo 7 we 35.
 Sous-orbulaire, *adj. w botan.* o liściach okrągławe, gdy szrednica podłużna od poprzecznej, lub przeciwnie, iest dłuższa.
 Sous-ordre, *s. m.* podkomendny, pod rozkazami czyiełi będący.
 Sous-pénitencier, *s. m.* wikary penitencyarski.
 Sous-pied, *s. m.* rzemyk od ostrogi pod nogę idący.
 Sous-précepteur, *s. m.* pomocnik, zastępa nauczyciela.
 Sous-prieur, *eure, s.* podprzeorzy klasztorny.
 Sous-rente, *s. f.* czynsz z majątności przez się arendowany.
 Sous-scapulaire, *s. m. w anatomii* pod barkami leżący.
 Sous-sacristain, *s. m.* pomocnik zakrystyana.
 Sous-secrétaire, *s. m.* zastępa sekretarza.
 Sous-sesquialtère, *adj. w aryt. i ieometr. raison* —, proporcya półtoraczna czyli najmniejszy nierówności dwóch wyrazów, z których ieden półtora raza iest większy od drugiego.
 Sous-sesquiterce, *adj.* proporcya dwóch wyrazów, z których ieden raz ieden i iedną trzecią częścią większy iest od drugiego.
 Soussigné, *m.* podpisany.
 Sous-styłaire, *s. f. v.* Soustyłaire.
 Sous-tendante, *s. f. w ieometrii* cięciwa łuku będącego imarą kąta iakiego.
- Soustraction, *f.* ukradnienie, schwyćenie, odebranie, odjęcie, *n.*
 *Soustraire, *v. a.* ukradź, schwyć, odebrać, odjąć, T. odra-chować, se —, *r. de* albo à *gc.*, uchronić się, uchodzić, unikać.
 Sous-traitant, *s. m.* subarendarz, ten co u arendarza co najęt.
 Sous-traité, *s. m.* arenda od arendarza najęta.
 Sous-traiter, *v. a.* arendować co u arendarza.
 Sous-triplée, *adj. f. w matema-tyce, raison* —, proporcya dwóch wielkości tak się maiających do siebie, iak pierwiastki kubiczne innych dwóch wielkości.
 Soustyłaire, *s. f.* linia południowa na zegarze słonecznym, — linia prosta, na której prostopadle osadzony iest sztyłt zegara słonecznego.
 Sous-ventriale, *f.* poprag, *m.*
 Sous-vicaire, *s. m.* podwikary.
 Soutane, *f.* sutana, *f. fig.* stan duchowny, *m.*
 Soutanelle, *f.* sutanka, *f.*
 Soute, *s. f.* komora na spodzie okrętowym do prochu i sucharów, — zrównanie rachunku przy podziale.
 Soutenable, *a.* dowodny, znośny, obronny.
 Soutenant, *s. m.* broniący, twierdzący co.
 Soutenelle, *s. f. v.* Arroche.
 Soutènement, *s. m.* w sądach obrona, u mularzy podpora, filar.
 Souteneur, *s. m.* podpierający, utrzymujący, — wspierający co lichemi dowodami, — broniący złej sprawy.
 *Soutenir, *v. a.* podpieierać, wspieierać, dźwigać, *fig.* utrzymywać, wspieierać, dopomagać, podpieierać, bronić, wytrzymać, se —, *r.* stać, trzymać się na nogach, utrzymać się, trwać.
 Soutenu, *ue, par. p. et adj.* wsparty, wzmocniony, — ro-

- wném piórem albo stylem do-
kończony.
- Souterrain, aine, *a.* podziemny.
- Souterrain, *m.* sklep podziemny,
m. pieczary, *pl.* — ains, *pl. fig.*
wykrety, wybiegi, *pl.*
- Soutien, *m.* podpora, — *fig.*
podpora, obrona, wsparcie, pro-
tekcya.
- Soutirage, *m.* przetoczenie wina
etc. z beczki do beczki, *n.*
- Soutirer, *v. a.* przetoczyć wino
etc. z beczki do beczki.
- Soutis, *s. m. pl. v.* Soucis.
- Souvenance, *f.* pamiętka, *f.*
- *Souvenir (se), *v. r. (de)*, przy-
pominać sobie co, pamiętać o
czém.
- Souvenir, *m.* pamiętka, pamięć, *f.*
- Souvent, *ad.* często.
- Souverain, aine, *a.* najwyższy,
główny, iedyny, samowładny,
— *m. f. pa.* pan, rządca, samo-
władzca, *m.*
- Souverainement, *adv.* wybornie,
doskonale, — bardzo, nadwy-
czajnie, — wolnowładnie, peł-
nomocnie, — w ostatniej in-
stancyi, bez dalszej appellacyi.
- Souveraineté, *f.* samowładztwo,
państwo, *n.*
- Soye, *v.* Soie.
- Soyeux, euse, *a.* miękki jak ie-
dwab, bogaty w iedwab.
- Spacieusement, *adv.* przestronnie,
szeroko.
- Spacieux, euse, *a.* obszerny, prze-
stronny.
- Spaciment, Spaciment, *s. m.*
przechadzka, miejsce do spa-
ceru w klasztorach kartuzyań-
skich we Francyi.
- Spadassin, *m.* zawadyś, *m.*
- Spadille, *s. m.* as winny w grze
lombra i innych niektórych.
- Spadix, *s. m. w botanice* kolba,
czyli kwiatostan, w którym
kwiaty w swych pierwiastkach
szczególną kwiatową pochwą,
spatha są pokryte.
- Spagyrie, *f.* chemia medyczna.
- Spagyrique, Spagirique, *a. f.* ro-
zbiór metallów, szukanie ka-
- mienia filozoficznego, — al-
chemiczny.
- Spahi, Spahy, *s. m.* Spah, żoł-
nierz konny turecki.
- Spalax, ou Aspalax, *s. m.* kreto-
mysz, zwierzę z rodzaju szczu-
rów, inaczej *Rat-taupe* zwane.
- Spalt, ou Spath, *s. m.* spalta, ro-
ślina błyszcząca do roztopiania
metallów używana.
- Sparadrap, *s. m.* płótno z obu-
stron plastrem namazane i wy-
glądzone.
- Spare, *s. m.* leszczak ryba.
- Spargane, *s. f.* wilczybob prosty
roślina.
- Spargelle, *s. f.* żarnowiec ro-
ślina.
- Spargoute, *s. f. v.* Sperjule.
- Sparies, *s. f. pl.* wyrzuty mor-
skie, — wszystko to, cokol-
wiek morze na brzegi wyrzuca,
v. Epave.
- Sparsile, *adj. f. w astronomii*
gwiazdy rozproszone, do ża-
dnej konstellacyi nieuależące.
- Sparte, *s. m.* żarnowiec roślina,
z której liny, kosze etc. robią.
- Sparterie, *s. f.* rękodzielnia rze-
czy plecionych z żarnowcu.
- Sparton, *s. m. w maryn.* łyżaki
żarnowcowe, liny ianowcowe.
- Spasme, *s. m.* kurcz, *m.*
- Spasmodique, *a.* z kurczu po-
chodzący, na kurcz służący.
- Spasmologie, *s. f.* nauka o kur-
czach, spazmach i konwulsjach.
- Spatague, Spatangue, *s. m.* ieżyk
morski, niedźwiadek, rodzaj
konchy.
- Spath, *s. m.* spat łupkowy ka-
mien.
- Spathé, *s. f. w botanice* pochwa
kwiatowa, gatunek liścia, który
nasadą swą łodygę opasuje, i
służy za pokrycie kwiatom,
póki się nie rozwiną.
- Spathille, *s. f.* mała pochewka
kwiatowa, *v.* Spathé.
- Spatule, *f.* szpadło, *n.* szpatela,
— warzęcha, ptak z rodzaju
brodzących.
- Spatulé, ée, *adj. w botanice o*
liściach łopatkowate, gdy mają

- wierzch okrągły, a potem nagle aż do nasady są zwięzione.
- Spé, *s. m.* chłysta starszy w kościele katedrałnym paryzkim.
- Spécia, *s. f.* w handlu zawarcie rachunku kupieckiego.
- Spécial, *ale, a.* osobliwy, szczególny.
- Spécialement, *ad.* osobliwie, szczególnie.
- Spécialité, *s. f.* w prawie osobność, szczególnosc, rzecz do powszechności nienależąca.
- Spécieusement, *adv.* pozornie.
- Spécieux, *euse, a.* pozorny.
- Spécification, *f.* spis, spisek, reiestr, *m.* opisanie, *n.*
- Spécifier, *v. a.* spisać.
- Spécifique, *a.* osobliwy, właściwy, w botanice gatunkowy, w fizyce, *pesanteur spécifique*, ciężkość gatunkowa, czyli względna.
- Spécifique, *m.* osobliwe, właściwe lekarstwo.
- Spectacle, *m.* dziwowisko, igrzysko, *n.* komedia, *f.* widok, *m.*
- Spectateur, *m.* — trice, *f.* spektator, *m.*
- Spectre, *m.* strach (woczny), gatunek nietoperza.
- Spéculaire, *a. f.* talk, kamień biały, lśniący, przezroczysty iak szkło, z którego starożytni okna robili, — *fer* —, żelazo gładkie lśniące się iak zwierciadło, *science* —, sztuka robienia zwierciadeł
- Spéculateur, *m.* badacz natury etc., rozmyślacz, spekulator.
- Spéculatif, *ive, a.* rozmyślający, dochodzący.
- Spéculatif, *m.* badacz rzeczy politycznych, *m.*
- Spéculation, *f.* badanie, rozmyślanie etc., *n.* teoria, spekulacja, *f.*
- Spéculative, *s. f.* nauka, teoria spekulacyjna, na rozumowaniu oparta.
- Spéculatoire, *s. f.* nauka, wykład fenomenów niebieskich.
- Spéculer, *v. a.* obserwować, badać, — *n.* rozmyślać, rozwa-
- żać, spekulować, o zysku zamyslać.
- Speculum oculi, uteri, ani, oris, *s. m.* instrument chirurgiczny do otworzenia oka, macicy, otworu stolcowego etc.
- Spée, ou Cépée, *s. f.* las roczny albo dwuroczny.
- Spergule, Sperjule, Espargoute, Spargoute, *s. f.* sporek rolowy roślina.
- Sperma-ceti, *s. m.* olbrot, mattera tłusta, biała, oleiowata, którą znajdują w głowie wieloryba potfiszem wielkogłowym zwanego.
- Spermatique, *a.* nasienny.
- Spermatocèle, *s. f.* fałszywa kiła z nabrzmiałości naczyn nasiennych pochodząca.
- Spermatologie, *s. f.* nauka o nasieniu.
- Spermatose, *s. f.* w medyc. wyrabianie się nasienia w naczyniach nasiennych.
- Sperme, *m.* nasienie, *n.*
- Spéronelle, *s. f.* ostróżka, brunatek, modrzemiec rogaty roślina.
- Sphacèle, *s. m.* uschnięcie doskonałe iakiej części ciała, różniące się tylko od gangreny całkowitem ogołoceniem części zbiegu ciał płynnych.
- Sphagébranche, *s. m.* podwójnica, ryba z rodzaju węzowatych.
- Sphaigne, *s. m.* gatunek mchu roślina.
- Sphène, *s. m.* szel fioletowy, kamień krystallizowany.
- Sphénoïdal, *ale, adj.* do kości kliniastej należący.
- Sphénoïde, *s. m.* w anatomii kość kliniasta, siódma w czasie głowy.
- Sphéno-maxillaire, *adj.* w anat. do kości kliniastej i czelusciowej należący.
- Sphéno-palatin, *adj. m.* w anatomii do kości kliniastej i podniebienia należący.
- Sphéno-pharyngien, *adj. m.* w anatomii dwa muszkuły do ko-

- ści kliniastej i krtani należąca.
- Sphéno-ptérygo-palatin, *adj. m. w anatomii* mówiąc o muszkułce czopka do kości kliniastej, dwóch wypukłości teyże kości i podniebienia należącym.
- Sphéno-salpingo-staphylin, *adj. m. w anatomii* muszkułki czopka do kości kliniastej i trąby Eustachyusza należący.
- Sphère, *f.* okrąg, krag, *m.* kula, gałka, sfera, glob niebieski, — *w fizyce*, — *d'activité*, sfera działania, okrąg siły, — *fig.* rozległość władzy, wiadomości, talentów.
- Sphéricité, *f.* okrągłość, *f.*
- Sphéride, *s. f.* chrząszcze w gnoiu zwierząt żyjące okrągławe.
- Sphérique, *a.* okrągły.
- Sphériquement, *adv.* sferycznie, okrągło.
- Sphériste, *s. m. w starożytn.* nauczyciel gry w piłkę wielką.
- Sphéristère, *s. m.* pilarnia, mieysce do grania w piłkę.
- Sphéristique, *s. f. u starożytn.* sztuka grania w piłkę nadętą.
- Sphérocarpe, *s. m.* grzyby okrągłe na drzewach rosnące.
- Sphérocéphale, *s. m.* grzyb, szampion z okrągłą głową.
- Spheroidal, *ale, adj.* niezupełnie okrągły.
- Spheroidé, *s. m.* sferoida, kryła do sfery zbliżona, niezupełnie okrągła.
- Sphéromachie, *s. f. u starożytn.* ćwiczenia w grze piłką nadętą.
- Sphéromètre, *s. m. w optyce* instrument do mierzenia wypukłości albo wklęsłości szkielec lunetowych.
- Sphincter, *s. m. w anatomii* zwieracz, muszkułki w kształcie obrączki, zwierający pęcherzowy i odchodowy kanał.
- Sphinx, *s. m.* Sfinks, dziwotwór baieczny, mający głowę dziecęcyną, ciało psa, ogon i skrzydła smoczce, lwie nogi i pazury, *u snycerzów* figura mająca twarz i piersi niewie-
- ście, a resztę ciała lwiego, — zmierzchnice, gatunek motyla, — mała kudłata o cych obwisłych i długim ogonie.
- Sphygmique, *adj. w medyc.* pulsowy, do pulsu należący.
- Spic, *s. m.* lawenda zwyczajna roślina.
- Spica, *s. m.* bandaż, przewiązka chirurgiczna.
- Spicilège, *m. fig.* pokłosie, *n.* zbiór, *m.*
- Spina-ventosa, *s. m.* spróchniałość kości wewnętrzna, osobliwie koło spoień.
- Spinal, *ale, adj. w anatomii* pacierzowy, do pacierzowej kości należący.
- Spinelle, *adj. rubis* —, rubin bładozerwony lśniący.
- Spinosisme, *s. m.* nauka Ateusza materialisty Spinozy.
- Spinthere, *s. m.* minerał mało znany, którego kryształy jak iskry błyszczą.
- Spinthéromètre, *s. m.* instrument fizyczny do mierzenia mocy iskier elektrycznych.
- Spinthrienne, *adj. f.* sprosny, *medailles* — s, medale, albo kamienie ryte ze sprosnymi figurami.
- Spirale, *s. f.* linia krzywa naokoło ostrokągu do góry się wznosząca, — węzownica.
- Spirak, *ale, a.* wężykowaty, kręcony.
- Spiration, *s. f. w teologii* pochodzenie Ducha świętego od Ojca i od Syna.
- Spire, *s. f. w ieometrii* węzownica, albo właściwiej ieden z iey okręgów, — *w architekturze* podstawa kolumny w węzownicy.
- Spirée, Spiréa, *s. f.* parzydło krzew.
- Spiritualisation, *s. f. w chemii* obrócenie rzeczy zsiadłych w spirytus.
- Spiritualiser, *v. a.* obrócić w spirytus, dystylłowac.
- Spiritualiste, *s. m.* spirytualista, ten co odrzucając materializm

- wszystkiemu własność duchową przysnaie.
- Spiritualité, *f.* własność, istota duszy, *f.* duch, *m.* rzecz duchowna, *f.*
- Spirituel, elle, *a.* duszny, dowcipny, duchowny.
- Spirituel, *m.* duchowność, władza kościoła duchowna, *f.*
- Spirituellement, *adv.* dowcipnie, rozumnie.
- Spiritueux, euse, *a.* mocny, tegi, subtelny, ulotny, przenikający.
- Spirule, *s. f.* gatunek pławu w skorupie wężowniczej.
- Spithame, *s. m.* w starożytn. miara długości u Greków dwaście cali wynosząca.
- Splanchnique, *adj.* w anatomii do wnętrzości należący.
- Splanchnographie, *s. f.* opisanie anatomiczne wnętrzości.
- Splanchnologie, *s. f.* część anatomii o wnętrzościach.
- Splanchnotomie, *s. f.* dyssekcyja anatomiczna wnętrzości.
- Splane, *s. m.* gatunek mchu roślinna.
- Spleen, *s. m.* splin, rodzaj wyniszczenia z melancholii pochodzącego, o którym rozumieją, że ma siedlisko w śledzionie.
- Splendeur, *f.* glanc, *m.* światłość, *f. fig.* wspaniałość, *f.*
- Splendide, *a.* wspaniały, kosztowny.
- Splendidement, *adv.* wspaniale, okazałe.
- Splénalgie, *s. f.* w medyc. dolegliwość śledziony.
- Splénétique, *adj.* w medyc. mający zatwardzenie śledziony, — lekarstwo na śledzionę.
- Splénique, *adj.* śledziony dotyczący sie.
- Splénite, ou Splénitis, *s. f.* w medycynie zapalenie śledziony.
- Splénius, *s. m.* niektóre muszkuły do śledziony podobne.
- Splénocèle, *s. f.* w medyc. przepuklina śledziony.
- Splénographie, *s. f.* opisanie anatomiczne śledziony.
- Splénologie, *s. f.* część anatomii o śledzionie.
- Splénotomie, *s. f.* dyssekcyja śledziony.
- Spode, *s. f.* popiołek kruszcowy osiadający na ścianach pieca, w którym zynk pławią.
- Spodomancie, *s. f.* wieszczba z popiołu.
- Spoliateur, *s. m.* łupieżca, rabus.
- Spoliation, *s. f.* w sądach naiechanie, odebranie possessygiwałtem, — łupieztwo, rabunek.
- Spolier, *v. a.* zrabować, ogołocić kogo, — naiechać majątność czyię, wziąć komu possessygiwałtem, — wydrzeć.
- Spondiaque, *adj.* o poezyi łacińskiej i greckiej spondiaiczny, toiest dwie długie zgłoski mający.
- Spondalies, *s. f. pl.* rymy, które śpiewano podczas ofiar.
- Spondaule, *s. m. u starożytn.* muzyk przygrywający na flecie w czasie ofiar.
- Spondée, *s. m.* miara wiersza zawierająca dwie zgłoski długie.
- Spondyle, *s. m.* w anatomii kość pacierzowa, — pielgrzymek pław dwuskorupowy, — gąsienice, owad korzenie winne gryzący.
- Spondyles, ou Articles, *s. m. pl.* stawy, spoienia kości pacierzowych zwierzęcych, kopalnych.
- Spondylolithe, *s. f.* kość pacierzowa rybia kopalna.
- Spongieux, euse, *a.* gąbczasty.
- Spongite, *s. f.* kamień gąbczasty.
- Spontané, ée, *a.* dobrowolny, naturalny, w medycynie mimowolny, *mouvements spontanés*, ruch mimowolny bez udziału w tém duszy następujący.
- Spontanéité, *f.* dobrovolność, *f.*
- Spontanément, *adv.* dobrowolnie.
- Spontan, v. Espontan.
- Sporade, *adj.* w astronomii rozproszony, *étoiles* — s, gwiazdy rozproszone do żadnej konstellacyi nienależące, v. *Spar-siles*, — wyspy rozproszone.
- Sporadique, *adj.* w medycynie

- grassiujący, *maladie* —, choro-
 gra grassiująca.
- Sporte, *f.* kosz kapucyński do
 iałmużny, *m.*
- Sportule, *s. f.* u Rzymian roz-
 dawanie ludowi monety, chle-
 ba i wina, — koszyk iałmu-
 żniczy ubogich.
- Sprate, *s. f.* v. Sardine.
- Spumeux, *euse, a.* pienisty.
- Spumosité, *f.* własność rzeczy
 pieniaący się, *f.*
- Sputation, *f.* plucie, plwamie, *n.*
- Spüter, *s. m.* metall biały i
 twardy.
- Squadroniste, *s. m.* w *konkla-
 wach* kardynał nietrzy mający
 się żadney partyi.
- Squajote, *s. f.* gatunek czapli
ptak.
- Squale, *s. m.* ludojad, ryba z roz-
 dzaiu żarłoczných.
- Squameux, *euse, adj.* łusko-
 waty, do łuski podobny.
- Squammules, *s. f. pl.* w *botan.*
 łuszczyki miodnikowe, — łus-
 zczkowate błonki na pazno-
 gciu listków koronnych osa-
 dzone.
- Squelette, *m.* szkielet, *m.*
- Squille, *f.* straszek, raczek mor-
 ski, *m.*
- Squinancie, *s. f.* v. Esquinancie.
- Squine, ou Esquine, *s. f.* china
 korzeń indyjski.
- Squirre, *m.* skir, narostek wy-
 stający twardy i nieczuły.
- Squirreux, *euse, adj.* skirowaty,
 własności skiru mający.
- St, *interj.* cyt, cicho, milczenie.
- Stabilité, *f.* trwałość, stałość, *f.*
- Stable, *a.* trwały, stały.
- Stachide des bois, *s. f.* czyściec
roślina.
- Stachis, *s. f.* szalwiia polna, czy-
 ściec leśny *rośl.*
- Stacté, *m.* sok mirrowy, *m.*
- Stade, *s. m.* u dawnych Greków
 staia 125 kroków mierniczych
 długa, gdzie się zwykle goni-
 twy odbywały, — zawód, plac
 do gonitw na przestrzeni 625
 stóp, — miara drożna teyże
 długości.
- Stadiodrome, *s. m.* w *starożytn.*
 zawodnik, wyścigacz w zawo-
 dniczych gonitwach.
- Stage, *s. m.* rezydencya kanonika
 przy swey kanonii.
- Stagier, *s. m.* kanonik przy swey
 kanonii rezydujący.
- Stagnant, *ante, a.* stojący, nie-
 płynny.
- Stagnation, *f.* stanie, zatamowa-
 nie się, *n.*
- Staimbouc, *s. m.* kozieł dziki,
 gienza.
- Stalactite, *s. f.* skamieniałość
 w pieczarach podziemnych z wo-
 dy formująca się, — kamień
 kropłowy, — węglan wapna.
- Stalagmite, *s. f.* rodzaj skamie-
 niałości kropłowej, brodawko-
 watey.
- Stalle, *m. et f.* miejsce, stołek
 obracający się w chórce.
- Staltique, *adj.* w *medyc.* o le-
 karstwach ściągający, ściska-
 jący.
- Stamate, Stamete, *s. f.* szarża,
 materya wełniana.
- Staminal, *ale, adj.* w *botanice*
 pręcikowy, do pręcików kwia-
 towych należący.
- Stamineux, *euse, adj.* w *botan.*
 o długich pręcikach.
- Staminifère, *adj.* w *botanice* prę-
 ciki na sobie mający, pręcik-
 kowy.
- Stampe, *s. f.* stępel do piātu-
 wania murzynów, — w *kopal-
 niach mineralnego węgla* prze-
 strzeń między iedną a drugą
 żyłą.
- Stance, *f.* gatunek wierszów, *m.*
- Staque, *s. f.* w *herbach* sztaba
 kotwiczna z prawey strony.
- Stanislas, *m.* Stanisław.
- Stanté, *adj.* *m.* v. Stenté.
- Stapédien, *adj.* et *s. m.* strze-
 mieniowy.
- Staphisaigre, *s. f.* gnidosz, sokola
 gryka *roślina.*
- Staphyle, *s. f.* ięzyczek, czopek
 u podniebienia wiszący.
- Staphylin, *s. m.* zbójca, owad
 chrząszczowy, zbyte nie chciwy na
 pożarcie innego różnego owadu.

- Staphylin, *ine*, *adj.* do czopka, czyli ięzyczka należący.
- Staphylodendron, *s. m.* kłokocina leśna *roślina*.
- Staphylôme, *s. m.* wrzód na rogowej błonie oczney.
- Stanie, *s. f.* w handlu wschodnim czas, przez który dowodzący konwoiów hollenderskich przemieszkują w Smyrnie.
- Staroste, *m.* starosta, *m.* — stie, *f.* starostwo, *n.*
- Stase, *s. f.* w *medyc.* zatamowanie się soków w ciele.
- Stasimon, *s. m.* u dawnych Greków śpiewy choralne po spełnieniu ofiar.
- Statère, *f.* przemian, *m.*
- Stathmos, *s. m.* w *starożytn.* domy zaiezdne dla podróżnych na gościncach w Azji.
- Stathouder, *s. m.* szatuder, niegdys wielkorządca hollenderski.
- Stathouderat, *s. m.* szatuderat, wielkorządy hollenderskie.
- Statice, ou Staticee, *s. f.* zawięci *roślina*.
- Statilius, *s. m.* w *mitologii* bóg rzymski, którego błagano, ażeby dzieci nabierały mocy i chodzić zaczęły.
- Station, *f.* stanowisko, *n.* stacya, *f.*
- Stationnaire, *adj.* w *astronomii* nieruchomy, — u Rzymian, *soldats* — s. żołnierze na czasach rozstawieni, w *medycynie*, *fièvres* — s. febra ciągła.
- Stationnal, aie, *a. f.* *eglise* —, kościół na stacyą pielgrzymującym przeznaczony, *m.*
- Statique, *s. f.* statyka, nauka o miarkowaniu ciężarów i równowadze.
- Statistique, *s. f.* statystyka, część ekonomii polityczney.
- Statmeistre, *s. m.* prezydent miasta Strazburga.
- Sator, *s. m.* który ratuje, daie pomoc, albo który wzmacnia, ukrzepia, — przydomek Jowisza, nadany przez *Romulusa*, za wstrzymanie Rzymian przed Sabinami uciekającymi.
- Statuaire, *m.* snycerz, *m.*
- Statuaire, *f.* snycerstwo, *n.* — *a. marbre* —, marmur do kolumnady sposobny, zdalny, *colonne* —, posąg, *m.*
- Statue, *f.* statua, *f.* posąg, obraz, *m.*
- Statuer, *v. a.* ustanowić, uchwalić.
- Stature, *f.* wzrost, *m.*
- Statut, *m.* ustawa, uchwała, *f.*
- Staurolâtres, *s. m. pl.* dawni heretycy w Armenii, część krzyżowi tylko oddający.
- Staurotide, *s. f.* w *mineralogii* staurolit, kamień z familii granatu.
- Stéatyte, *s. f.* w *mineralogii* steatyt, czyli sioniniec z rodzaju talkowego.
- Stéatocèle, *s. m.* w *medyc.* nabrzmiałość worka moszniego, z materji do łoiu podobney pochodząca.
- Stéatome, *s. m.* guz łoiowaty, najczęściej w przegubach bywający.
- Stéatomateux, *adj.* do guza łoiowatego podobny.
- Stéchas, ou Stochas, *s. m.* kocenki arabskie, lawenda szyszłowa *roślina*.
- Stéganographie, *f.* T. tajemne pisanie cyframi, *n.* — *phique*, *a.* do tego należący.
- Stegnotique, *s. m.* et *adj.* w *medycynie* lekarstwo zwierające otwory naczyń, kanalików i por.
- Stégoptères, *s. m. pl.* owad siatkoskrzydłowy, u którego skrzydła są w kształcie daszku.
- Stèle, *s. m.* w *starożytn.* pregiertz, słupek, do którego winowayców przywieszowano na widok publiczny.
- Steles, *pl.* filar, albo słupek czworograniasty.
- Stéléchite, *s. f.* kamień popielaty do pnia podobny.
- Stélégraphie, *s. f.* sztuka wyrzynania napisów na kolumnach.
- Stéllion, *s. m.* kolcogon, iaszczurka czworonożna, w gwiazdeczki nakrapiana.
- Stéllionat, *s. m.* w *sądach* skryte

- przedawanie albo zastawienie majątności do kogo innego należącej, — u *Rzymian* każdy występpek właściwego niemający nazwiska.
- Stellionataire*, *s. m.* szalbierz co skrycie cudzą rzecz przedał albo zastawił.
- Stemurates*, *s. m. pl.* różki, wypukłości lóniące się na czole niektórych owadów, iako u konika etc.
- Sténochorie*, *s. f. w medyc.* zatkanie kanału lub naczynia iakowego od hamoru lub nabrzmiałości.
- Sténographie*, *f.* stenografia, sztuka pisania znakami przez skrócenie.
- Sténographique*, *adj.* stenograficzny, *v.* *Sténographie*.
- Sténoptères*, *s. m. pl.* rodzaj owadu chrząszcowego zwięzone na tyle skrzydła mającego.
- Stenté*, *adj. m.* w malarstwie malowidło pracowite, wymuszone, w którym usiłowania i praca artysty daie się postrzegać.
- Stentor* (*voix de*), głos nadzwyczajnie mocny i donośny, głos *Statora* Greczyna, którym wedle Homera pięciudziesiąt przewyższał krzykaczów.
- Stéphanophore*, *s. m.* u dawnych *Greków* laurem uwieniczony kapłan wyższego rzędu.
- Stéphanite*, *adj.* w starożytn. *jeux*, *exercices*, *stephanites*, igrzyska, ćwiczenia w których koroną kwiecistą nagradzano.
- Stercus Diaboli*, *s. m.* smrodzieniec, sok syryacki, likwor syryjski, diable wymioty, — gatunek gummy żywicznej, bardzo nieprzyjemnego zapachu, — zwyczajniey *Assa-foetida*, zwaney.
- Stercutius*, *s. m.* przydomek Saturna za nauczenie ludzi gnoienia roli.
- Stère*, *s. m.* ster, miara miąższości dwadzieścia dziewięć stop sześciennych wynosząca.
- Stéréobate*, *s. m.* w architekt.
- fundament pod podstawą słupową.
- Stéréocères*, *s. m. pl.* rodzaj owadu twarde stawowate różki mającego.
- Stéréographie*, *s. f.* sztuka wykreślenia brył w planie, czyli na powierzchni iakiey, — *phique*, *adj.* do tego należący.
- Stéréométrie*, *s. f.* bryłomiernictwo, nauka wynierzania brył, iako słupów, piramid etc.
- Stéréotomie*, *s. f.* nauka podziału i przecięty.
- Stéréotypage*, *s. m.* drukowanie charakterami stałemi.
- Stéréotype*, *adj.* drukowany charakterami stałemi, zlewaniem, *v.* *Stéréotyper*.
- Stéréotyper*, *v. a.* drukować tablicami z ruchomych liter drukarskich zlewaniem.
- Stérile*, *a.* niepłodny, płonny, nieurodzayny.
- Stériliser*, *v. a.* nieurodzaynym czynić.
- Stérilité*, *f.* niepłodność etc., *f.*
- Sterlet*, *s. m.* sterlet, mały gatunek iesiotra, ryba w północnych krajach poławiająca się.
- Sterling*, *s. m.* sterling, moneta rachunkowa angielska czterdzieści zł. p. wynosząca, wymawia się z dodaniem słów *une livre* —.
- Sterno-claviculaire*, *adj.* w anatomii o częściach od kości mostkowej do kluczki czyli kości ramienney nad piersiami idących.
- Sterno-costal*, *adj. m.* w anatomii do kości mostkowej i żeber należący.
- Sternoptyx*, *s. m.* przeyzren, ryba z rodzaju bezbłonnych, kościstych.
- Sternoxes*, *s. m. pl.* piersioróg, rodzaj owadu chrząszcowego z wypukłą piersią, *v.* *Thoracique*.
- Sternum*, *s. m.* kość mostkowa piersi okrywająca.
- Sternutatoire*, *adj.* kichanie sprawujący.

- Sterquilinius, *s. m. w mitologii* v. Stercutius.
 Sthénie, *s. f. w medyc.* moc, siła włókien muszkularnych.
 Sthénien, *adj. m. w starożytn. jeux* — *s.* igrzyska na cześć Jowisza, wszechwładnego, w mieście Argos odprawowane.
 Stibié, *ée, adj.* z antymonu wyciągnięty, — siarczyk, niedokwas antymonu.
 Stichomancie, *s. f.* wieszczba z wierszów na karteczkach pisanych i do urny wrzuconych.
 Stichométrie, *s. f.* podział dzieła jakiego na strofy wierszami pisane.
 Stigmate, *m.* rany Zbawiciela na nogach i rękach, — piętno żelazem wypalone na ciele ludziem albo zwierzęcém, *w botanice* znamie, sam wierzchołek słupka z wielu wciągających gruczołków złożony, — *pl.* dychawki, otwory powietrzne dla oddychania u niektórych owadów.
 Stigmatisé, *ée, par. p. et adj.* piętnowany żelazem.
 Stigmatiser, *v. a.* piętnować.
 Stigmites, *s. f. pl.* kamienie nakrapiane.
 Stil-de-grain, *m.* glinka żółta, *f.*
 Stilage, ou Stélage, *s. m.* podatek dla pana od zboża na jego targach przedawanego.
 Stilbite, *s. f. w mineralogii* ceolit włóknisty.
 Stimula, *e. f. w mitologii u Rzymian* bogini pobudzająca ludzi do gwałtownych namiećności.
 Stimulant, *ante, adj.* pobudzający, wzbudzający.
 Stinkerke, Steinkerke, *s. f.* wielka chustka niewieścia na szyję.
 Stipe, *s. f.* trawa piórowa *rosłina*.
 Stipendiaire, *m.* iurjeltnik, żołdownik, na żołdzie czym będący, — płatny sługa.
 Stipendier, *v. a.* żołd płacić, dawać.
 Stipité, *ée, adj. w botan.* trzonowy, na trzonie osadzony.
 Stipulacée, *adj. f. w botanice* o liściach przysadkami opatrzoney.
 Stipule, *s. f. w botanice* przysadki liściowe, czyli szczególne listki, które na pniu lub gałązkach przy nasadzie ogonków lub na samych ogonkach wyrastają.
 Stipulant, *ante, a.* obowiązujący się, warniący sobie.
 Stipulation, *s. f.* kontrakt, uroczka, warunki, klauzury w kontrakcie lub umowie jakiej zawarte.
 Stipuler, *v. a.* obowiązać się, przyobiecać, warować.
 Stoicien, stoik, filozof sekty Zenona, — *fig.* człowiek wielką stałością w przeciwnościach okazujący.
 Stoicien, enne, *a.* stoiczny, mężny, stały, surowy.
 Stoïcisme, *s. m.* stałości w przeciwnościach i boleściach.
 Stoïque, *adj.* surowy, ostry, nieporuszony, stały w przeciwnościach.
 Stoïsme, *s. m.* własność, przymiot stoika surowego i stałego w nieszczęściu.
 Stokfiche, *m.* stokfisz, *m.*
 Stole, *s. f. w starożytn.* szata niewieścia długa z długimi rękawami.
 Stolonifère, *adj. w botanice* rozłogowy, odrosłe ze siebie wypuszczający.
 Stomacacé, *s. f. w medyc.* szkorbutu gatunek w gębie i dziąsłach.
 Stomacal, ale, *a.* żołądek wzmacniający.
 Stomachique, *a.* żołądkowy, żołądkowi służący, — *m.* lekarstwo na żołądek, *n.*
 Stomatique, *adj. w medyc.* lekarstwa na dolegliwości w ustach i gardle.
 Stomatique, *adj. écaille* —, opilki, łuski stalowe.
 Stomoxe, *s. m.* rodzaj owadu muchowego, *v.* Sclérostomes.

- Storax, Styrax, *m.* storax, guma żywiczna tłusta, lśniąca się, szarawa, z drzewa w Syrii i Cylicyi rosnącego.
- Store, *m.* zasłona do okien na wałku zwiaiająca się.
- Strabisme, *s. m.* w *medyc.* zezowatość, patrzanie zezem.
- Strabite, *s. et adj.* zezowaty, zezem patrzący.
- Stramonium, *m.* szaleń wielki.
- Strangulation, *f. v.* Etranglement.
- Strangurie, *s. f.* w *medyc.* stranguria, trudność puszczania uryny, w której uryna idzie kropla za kroplą z żywemi bolami.
- Strapasser, *v. n. fam.* zbić, wytrzepać.
- Strapassonner, *v. a.* grubo mallować.
- Strapontin, *m.* siedzenie małe w karecie, na okręcie łódź zawieszona w powietrzu.
- Stras, *m.* dyament fałszywy, *m.*
- Strasse, *f.* wyczoski iedwabne.
- Stratagème, *m.* sztuka, chytrość woienna, — *fig.* podeyscie, *n.* chytrość, *f.*
- Stratège, *s. m.* w *starożytn.* hełtan wojska ateńskiego.
- Stratification, *s. f.* w *chemii* układanie rozmaitych materyałów warstami w naczyniu iakiem.
- Stratifier, *v. a.* układać warstami rozmaite materyały.
- Stratiomes, *s. m. pl.* owad mający piersi dwiema różkami uzbroidone.
- Stratote, *s. m.* krwawnik ziele.
- Stratocratie, *s. f.* rząd woienny, — wojskowa forma rządu.
- Stratographie, *s. f.* opisanie tego wszystkiego z czego się wojsko składa.
- Stratopédarque, *s. m.* dowódzca gwardyi lacedemońskiej.
- Stréltitz, *s. m. pl.* strzelcy, niedgdyś przyboczna straż carów w Rosyi.
- Strenua, *s. f.* w *mitologii* bogini rzekkości u Rzymiau.
- Stribord, *s. m.* w *maryn.* sztymbork, prawy bok okrętu.
- Strict, *icte, a.* ścisły, właściwy, pewny, ostry.
- Strictement, *adv.* ściśle, pewnie, ostro, właściwie.
- Stries, *s. f. pl.* laskowanie wklęsłe, albo laskowania dotki u słupów, — smugi igietkowate na konchach niektórych z iednego punktu rozchodzące się, — w *botanice* zgrzebła, czyli szczeciny nayeżsściey białe, przy nasadzie spłaszczone.
- Strié, *ée, adj.* laskowany filar etc., *v.* Stries.
- Strigile, *s. m.* gąbka, drapaczka, łaziebnie narzędzie do chędżenia ciała.
- Strigiliforme, *adj.* w *botanice* zgrzeblowate, gdy szczeciny są płaskie, przy nasadach łuskowato rozszerzone, — w kształcie szcztoki.
- Striures, *s. f. pl.* laskowanie słupowe, — strefy na konchach.
- Strobile, *s. m.* w *botanice* szyszka, składająca się z łusk stwardniałych kotka, które miejsce nasiennika zastępują.
- Strombe, *s. m.* skrzydlatek, gatunek pławu iednoskorupowego.
- Strongle, *m.* glista, *f.*
- Strontiane, *s. f.* w *chemii* stroncyana, ziemia z wielu własności do barty podobna.
- Strontianite, *s. f.* w *chemii* strontcyanit, czyli stroncyana z kwasem węglowym złączona.
- Strophe, *f.* strofa, *f.*
- Structure, *f.* struktura, budowa, *f.* skład, *m.*
- Struthopodes, *s. f. pl.* niewiasty indyyskie, bardzo małe nogi mające.
- Stryges, *m. pl. v.* Vampire.
- Stuc, *m.* gips, *m.* wapno z białym marmurem mieszane, *n.*
- Stucateur, *m.* rzemieślnik do gipsowej roboty.
- Studieusement, *adv.* pilnie, pracowicie.

- Studieux, euse, *a.* pilny w naukach.
- Stupéfactif, *adj.* remède —, lekarstwo drętwiące.
- Stupéfaction, *f.* za-, ogłupienie, zdrętwienie, *n.* *fig.* zdumienie, *n.*
- Stupéfait, aite, *a.* zdumiały.
- Stupéfier, *v. a.* *fig.* za-, zdumieć, zadziwić.
- Stupeur, *f.* *fig.* zadziwienie, *n.* v. Engourdissement, Assoupissement.
- Stupide, *a.* głupi.
- Stupidité, *f.* głupota, *f.* nierozum, *m.*
- Stuyver, *s. m.* moneta holenderska i brabancka, dwudziesta część złotego.
- Stygienne, *adj. f.* w chemii eau —, serwaser, kwas sale-trowy.
- Style, *m.* grafka, *f.* rylec, *m.* *fig.* styl, drót, *index, m.* igła na kompasie, *f.*
- Stylé, *ée, par. p. et adj.* wprawiony, ćwiczony, doświadczony.
- Styléphore, *s. m.* prętooczek, ryba z rodzaju bezskrzylanych, kościstych.
- Styler, *v. a.* *fam.* sposobieć, ćwiczyć, uczyć.
- Stylet, *m.* szylet, puginał, *m.*
- Styliste, *adj.* słupnik, na słupie będący.
- Stylobate, *s. m.* podstawa słupowa.
- Stylo-glosse, *adj.* w anatomii muszkuł do kości skroniowej i języka należący.
- Stylo-hyoïdien, *adj.* w anatomii do kości skroniowej i hyoidalnej czyli podstawy językowej należący.
- Styloïde, *adj.* mówiąc o wypukłości kości skroniowej.
- Stylométrie, *s. f.* nauka mierzenia słupów i kolumn.
- Stylo-pharyngien, *adj.* myszki, co krtań otwierają i rozprzestrzeniają.
- Stymphalides, *adj. pl.* oiseaux —, ptaki baicczne jeziora stym-
- falus, dziwotwory mające skrzydła, głowy i dzioby żelazne, które, gdy pustoszyły Arkadyę, przez Herkulesa pozabiane zostały.
- Styptique, *adj.* ściskający, zwieraający, — krew tamujący.
- Styrax, *v.* Storax.
- Styx, *s. m.* styx, rzeka piekielna.
- Suada, Suadela, *s. f.* bogini przekonywania i wymowy u dawnych Rzymian.
- Suage, *s. m.* wilgoć wychodząca z drzewa nowo zbudowanego okrętu, — łój do smarowania okrętów, — kowadło kotlarskie do uklepania krańców czyli brzegów, — młot słóarski do dęty roboty.
- Suaire, *m.* Weronika, *f.* prześcieradło (na umarłego), *n.*
- Suant, *ante, a.* pocący się, zapocony.
- Suave, *a.* miły, przyjemny, (o zapachu).
- Suavité, *f.* przyjemność, *f.*
- Subalterne, *m.* niższy, — *m.* niższy, podległy.
- Subdélégation, *f.* subdelegacya, stanowienie namiestnika, plenipotencya, którą poseł, albo plenipotent inieniem pana swego daie.
- Subdélégué, *m.* subdelegat, namiestnik, *m.*
- Subdéléguer, *v. a.* subdelegować, namiestnika na swe miejsce wyznaczyć.
- Subdiviser, *v. a.* rzecz podzieloną znouwu dzielić.
- Subdivision, *f.* podział dalszy, mniejszy, *m.*
- Subduple, *adj. m. et f.* w arytmetyce i iometryi połowa czego, iako 3 połowa 6.
- Subérate, *s. m.* sól powstająca z kombinacyi kwasu korkowego z zasadą iaką.
- Subéreux, euse, *adj.* w botanice korkowy.
- Subérique, *adj.* w chemii acide —, kwas korkowy.
- Subgronde, *s. f.* v. Séveronde.

- Subhastation, *f.* aukcja, licytacja, sprzedaż sądowa, *f.*
 Subhaster, *v. a.* publicznie, sądownie przedadź przez licytacja.
 Subintrante, *adj. f. w medycyn.* *fièvre* —, febra nadchodząca, następująca, w której drugi paroxyzm przed końcem pierwszego nadchodzi.
 Subir, *v. a.* znosić, cierpieć, poddać się.
 Subit, *ite, a.* nagły, prędko, niespodziany.
 Subitement, *adv.* nagle, prędko, niespodzianie.
 Subjection, *s. f.* *figura retoryczna* pytanie siebie samego i odpowiadanie.
 Subjonctif, *m.* T. tryb łączący.
 Subjonction, *s. f.* szyk dawnego wojska greckiego, w którym lekko uzbroioną piechotę na skrzydłach stawiano.
 Subjugal, *ale, adj.* *w muzyce* do innej noty należący.
 Subjuguer, *v. a.* podbić pod iarzmę, opanować.
 Sublimation, *s. f.* sublimacja, działanie chemiczne, w którym mocą ognia, przez wyparowanie, otrzymuje się ciało suche.
 Sublimatoire, *s. m.* naczynia do sublimacji używane, iako banie z długimi szyjami etc.
 Sublime, *a. fig.* wyniosły, wspaniały, wysoki.
 Sublimement, *adv.* wspaniale, wyniosłe.
 Sublimier, *v. a. w chemii* sublimować, *v.* Sublimation.
 Sublimité, *f. fig.* wyniosłość, wspaniałość, wysokość, *f.*
 Sublingual, *ale, a.* podjęzyczny.
 Sublunaire, *a.* podjęzyczny.
 Sub-marin, *ine, adj.* podwodny, pod morzem będący.
 Submergé, *ée, par. p. et adj.* zatopiony, pogrążony, *w bot.* podwodny.
 Submerger, *v. a.* zatopić, pogrążyć.
 Submersion, *f.* zatop, *m.* pówódź, *f.*
 Submultiple, *v.* Sous-multiple.

- Subordination, *f.* porządek, podział, *m.* subordynacja, podległość, *f.*
 Subordinément, *adv.* porządkiem rzeczy, albo osób po sobie następujących.
 Subordonnément, *f. ad.* następnie, porządkiem.
 Subordonner, *v. a.* porządkiem, następnie ułożyć, poddać.
 Subornateur, *s. m.* namawiacz zdrażliwy.
 Subornation, *f.* namowa, *f.* poduszczanie, *n.*
 Suborner, *v. a.* poduszczać, zachęcać, namawiać do złego.
 Suborneur, *m.* —euse, *f.* poduszczacz, namawiacz, *m.*
 Subrécargue, *s. m.* faktor handlowy kompanii indyjskiej.
 Subrecoit, *m. fam.* naddatek, *m. fig.* niespodziana dopłata, *f.*
 Subreptice, *a.* wymachlowany, ukradkiem nabyty.
 Subreption, *f.* wmykanie się, wkradanie, — podejście sędziego, przez zatajenie przed nim potrzebnej iakiej wiadomości.
 Subrogation, *s. f.* surogacja, osadzenie, umieszczenie na czyim miejscu.
 Subrogatis, *s. m. w sądach* obranie innego referendarza.
 Subrogatur, *s. m.* akt, postanowienie na piśmie o obraniu innego referendarza.
 Subrogé, *ée, adj.* na miejsce czyie obrany.
 Subrogé-tuteur, *s. m.* opiekun do testamentowego przez krewnych przydany.
 Subroger, *v. a.* na miejsce czyie kogo obać, prawa czyie komu nadadź.
 Subséquemment, *adv.* następnie, w następującym czasie.
 Subséquent, *ente, a.* następujący.
 Subsida, *m.* składka, *f.* podatek, pobór, *m. pl.* summy posiłkowe, *f. pl.*
 Subsidaire, *a.* pomocny, posiłkowy.
 Subsidiarement, *adv.* posiłkowie.

- Subsistance, *f.* wyżywienie, utrzymanie *n. pl.* żywności, *f. pl.*
- Subsister, *v. n.* trwać, bydź, utrzymać się.
- Substance, *f.* istność, istota, substancya, siła, *f. fig.* mądrość, treść istotna, *f. en* —, *ad.* krótko, istotnie.
- Substantiel, *elle, a.* istotny, posiadny.
- Substantif, *m. T.* rzeczownik, *m.*
- Substantivement, *ad. T.* w rzeczownym następny, *m.*
- Substituer, *v. a.* zamiast czego postawić, położyć, obrać, podać.
- Substitut, *m.* namiestnik, *m.*
- Substitution, *f.* umieszczenie, obranie na miejsce, zamiast czego, *n.*
- Substruction, *s. f.* budowa podziemna, budowa pod inną budową wykonana.
- Subterfuge, *m.* wybieg, wykręt, *m.* wymówka, *f.*
- Subtil, *ile, a.* subtelny, cienki, lekki, *fig.* sztuczny, chytry, dowcipny.
- Subtilement, *adv.* subtelnie, cienko, lekko, sztucznie.
- Subtilisation, *s. f. w chemii* subtelizowanie, ulotnienie za pomocą ciepła i ognia.
- Subtiliser, *v. a.* sciencyć, cienszym robić, *fig.* dowcipnie oszukać, — *n.* subtelizować, nicować.
- Subtilité, *f.* cienkość, subtelność, *f. fig.* dowcip, *m.* bystrość rozumu, chytrość, subtelności, *f. pl.*
- Subtriple, ou Sous-triple, *adj. m. et f. w matematyce* liczba trzy razy w innej liczbie zawierająca się, iako 2 w 6.
- Subulé, *ée, adj. w botanice o liściach* sztyłowate, równo wązkie, bardzo zastrzone.
- Subulirostres, *s. m. pl.* ptaki skaczące, mające szczupłe i zastrzone dzioby w kształcie sztyła.
- Suburbicaire, *adj.* przedmiejski, — *provinces* —, niedyś dzie-
 sięć prowincy włoskich z wyspami Sycylią, Korsyką i Sardynią, — *eglises* —, kościoły do rzymskiej diecezji należące.
- Subvenir, *v. n.* (à) wspomagać, wspierać, ratować, zdążyć, wystarczyć, opatrzeć.
- Subvention, *f.* podatek podczas gwałtownej potrzeby, *m.*
- Subversion, *f. fig.* ruina, *f. upadek, m.*
- Subvertir, *v. a. fig.* zniszczyć, zburzyć, znieść, obalić.
- Suc, *m.* sok, *m.*
- Succédané, *ée; adj. o lekarstwach* zastępujący, zamiast niedostającego użyty, i też same własności mający.
- Succéder, *v. n.* (à) następować (komu, po czym), dziedziczyć, poszczęścić się, udadź się.
- Succès, *m.* skutek, koniec, *m.* pomyślność, *f.*
- Successesseur, *m.* następca, dziedzic, *m.*
- Successif, *ive, a.* następujący, następny.
- Succession, *f.* rząd, porządek, *m.* następstwo, dziedzictwo, dziedziczenie, *n.*
- Successivement, *ad.* następnie; iedno po drugim.
- Succidanée, *adj. f. u starożytn.* zabite drugie bydło na ofiarę dla niedostateczności pierwszej ofiary.
- Succin, *m.* bursztyn, *m.*
- Succinate, *s. m. w chemii* sól powstająca z kombinacyi kwasu bursztynowego z zasadą iaką.
- Succinct, *incte, a.* krótki, węzłowaty.
- Succinctement, *ad.* krótko, w krótkich słowach.
- Succinique, *adj. m. w chemii* acide —, kwas bursztynowy.
- Succion, *f.* ssanie etc., *w fizyce* działanie, którym płyn iaki do pewney podnoszą wysokości.
- Succise, *s. f. v. Scabieuse.*
- Succomber, *v. n.* podlegać, upadać.
- Succube, *m.* diabeł w postaci biało-

- głowskię, — nalożnica, nierządca.
- Succulent, ente, *a.* soczysty, potylicny.
- Succursale, *f.* ou église —, kościół do fary należący, *m.* córka, *f.*
- Sucement, *m.* ssanie, *n.*
- Sucer, *v.* *a.* ssać, wyssać.
- Suceur, *m.* wysysacz, *m.*
- Sucoir, *s. m.* delikatna rurka, którą są opatrzone niektóre owady, pławy i rośliny, do ciągnięcia czyli ssania pożywnych z rozmaitych ciał soków.
- Suçon, *m.* plama czerwona od całowania, od ssania, *f.*
- Suçoter, *v.* *a.* często ssać.
- Sucré, *m.* cukier, *m.*
- Sucré, *ée, p. et a.* cukrowany, *fig. elle fait la* —, czyni się niewiniątkiem.
- Sucrer, *v.* *a.* po-, cukrować.
- Sucrerie, *f.* cukiernia, *f.* cukry, *m. pl.*
- Sucrier, *m.* cukierniczka, *f.*
- Sucrin, *a. m.* melon —, melon cukrowy, *m.*
- Sucrion, *s. m.* gatunek ięzczenia.
- Suction, *v.* Succion.
- Sud, *m.* południe, *n.* wiatr południowy, *m.*
- Sud-est, *m.* z południa na wschód, okolica, wiatr.
- Sud-ouest, *m.* z południa na zachód, okolica, wiatr.
- Sudorifère, Sudorifique, *adj.* poty sprawujący.
- Suède, *f.* Szwecya, *f.* — *dois, oise, a.* Szwedzki, — *s.* Szwed.
- Suée, *f.* *sam.* pot ze strachu, *m.*
- Suer, *v.* *n.* pocić się, potnieć, — *fig.* pracować wiele, starać się.
- Su-rie, *s. f.* miejsce gdzie tytuń dla fermentacji składaia.
- Suette, *s. f.* pot angielski, choroba zaraźliwa i śmiertelna w Anglii.
- Sueur, *f.* pot, *m.*
- Suffètes, *s. m. pl.* w starożytn. Suffetowie, pierwsi urzędnicy w Kartagenie.
- *Suffire, *v.* *n.* (*à*) wystarczyć, zdołać, poradzić, dosyć być,
- Suffisamment, *adv.* dostatecznie, dosyć, — dumnie, pysznie, zuchwale.
- Suffisance, *f. sam.* dostatek, *m.* v. Présomption, Vanité, Capacité, Habileté.
- Suffisant, ante, *a.* dostateczny, zdolny, dumny, nądęty.
- Suffocant, ante, *a.* duszący, oddech zatrzymujący.
- Suffocation, *f.* duszenie, *n.*
- Suffoquer, *v.* *a. et n.* za-, dusić, przydusić, przytłumić.
- Suffragant, *s. m.* sufragan arcybiskupski.
- Suffrage, *m.* głos, *m.* kreska, pochwała, *f.*
- Suffrages, *pl.* modlitwy kościelne do Boga za wiernych, — *des saints*, przyczyna świętych za kim, *f. pl.*
- Suffumigation, *s. f.* kadzenie przy ofiarach pogańskich, — *w medy cynie* naparzenie, kurzenie ziołmi, nakadzania lekarskie.
- Suffusion, *s. f.* rozlanie krwi i żółci, — katarakta, skatka na oku.
- Suggérer, *v.* *a.* poduszczać, zwozdzic, namawiać.
- Suggestion, *f.* poduszczenie, zwozżenie, *n.* namowa, *f.*
- Sugillation, *f.* sinak, *m.*
- Suicide, *m.* samobójstwo, *n.* samobójca, *m.*
- Suie, *f.* sadze, *pl.*
- Suif, *m.* łój, *m.*
- Suint, *m.* tłustość z potu pochodząca niektórych zwierząt.
- Suintement, *m.* wilgotnienie, pocenie się, *n.*
- Suinter, *v.* *n.* wilgotnieć, pocić się, sączyć się, cieć.
- Suisse, *f.* Szwajcarya, *f.* — *m.* Szwajcar, odzwierny, *m.* — *a.* Szwajcarski.
- Suite, *f.* orszak, rząd, porządek, związek, ciąg dalszy, *m. de-*, *ad.* porządkiem, rzędem, iedno po drugim, *tout de -*, *ad.* natychmiast.
- Suivant, ante, *a.* następujący, następny.
- Suivant, *prp.* podług, według,

- *que*, c. tak iak, podług tego iak.
- Suivante, *f.* garderobiana, izdebną, *f.*
- Suiver, *v. a.* okręt Ioiem smarować.
- Suivi, *ie, par. p. et adj.* sławny, wiele mający słuchaczów, przywlekający, — w związku będący, porządny.
- Suivre, *v. a. (gg. ou gc.)* iść za kim, za czem, następować, iść z kim, odprowadzić kogo, stosować się do czego, trzymać się czego, gonić.
- Sujet, *m.* poddany, pochop, powód, *m.* materya, przyczyna, *f.*
- Sujet, *ette, a. (u)* podległy, poddany, *fig.* skłonny, wystawiony na niebezpieczeństwo.
- Sujétion, *f.* poddaństwo, poddanie się, *n.* zwyczaj przykry.
- Sulfate, *s. m. w chemii* sól powstająca z kombinacji kwasu siarczanego z zasadą iaką.
- Sulfite, *s. m. w chemii* sól powstająca z kombinacji podkwasu siarczanego z zasadą iaką.
- Sulfure, *s. m. w chemii* siarczyk, siarczan żelazny, — piryt magnesowy.
- Sulfuré, *ée, Sulfureux, euse, a.* siarczysty, siarkowaty, siarczany, *acide sulfureux*, podkwas siarczany.
- Sulfurique, *adj. acide* —, kwas siarczany, — kwas koperwasowy, oleik wtryolowy.
- Sulla, ou Silla, *s. m.* gatunek koniczyny maltańskiej.
- Sultan, *m.* sultan, cesarz turecki, tytuł książąt Mahometańskich, a szczególniej tatarskich.
- Sultane, *s. f.* sułtanka, żona cesarza tureckiego, — matka cesarza panującego w Turcyi, którą nazywają także *Sultane Validé* —, okręt wojenny turecki.
- Sultanin, *s. m.* moneta złota turecka, cekin.
- Sumac, ou Sumach, *s. m.* sumak garbarski, krzew w hiszpanii, Lombardyi i Szwaycach rosnący, ieden z nayużyteczniejszych do wyprawy skór.
- Super, *v. n. w maryn.* zatkać.
- Supération, *s. f. w astronomii* różnica biegu dwóch planet.
- Superbe, *a.* pyszny, dumny, *fig.* pyszny, wspaniały.
- Superbement, *adv.* wspaniale, pysznie.
- Supercessions, *s. f. pl.* uchwały rady stanu, usprawiedliwiające tych, którzy z czego sprawę albo rachunek zdawali.
- Supercherie, *f.* szalbierstwo, *n.* podstęp, *m.*
- Superfétation, *s. f.* powtórne porządzenie płodu przed narodzeniem.
- Superficie, *f.* wierzch, *m.* powierzchność, płaszczyzna, *f.*
- Superficiel, *elle, a.* powierzchniowy, niegruntowny.
- Superfin, *ine, a.* subtelný, zacienki.
- Superflu, *ue, a.* zbyteczny.
- Superflu, *m.* zbytek, *f.* rzecz zbywająca, *f.*
- Superfluité, *m.* obfitość, *f.* dostatek, *m.*
- Supérieur, *eure, a.* przełożony, starszy, wyższy, naywyższy, przechodzący, mocniejszy.
- Supérieur, *m.* —eure, *f.* starszy, przełożony, *m.*
- Supérieurement, *ad.* lepiej, przedniey, wybornie.
- Supériorité, *f.* przełożenie, *n.* zwierchność, większa moc, siła, *f.* przewyższenie, *n.*
- Superlatif, *m. T.* stopień trzeci przymiotników, *m.*
- Superlativement, *ad. fam.* w naywyższym stopniu.
- Superpartient, *ente, adj. w matematyce* dwie liczby albo dwie linie, z których jedna w drugiej zawiera się kilka razy z pozostałością.
- Superposition, *s. f.* położenie linii, płaszczyzny, lub ciała iakiego na innej linii, płaszczyźnie lub ciełe.

- Superpurgation, *s. f.* purgacya zbyteczna.
 Supersaturé, *ée, adj.* w chemii v. Sur-saturé.
 Superséder, *v. n.* (*à qc.*) v. Sur-seoir.
 Superstitiusement, *adv.* zabobonnie, przesądnie.
 Superstitieux, *euse, a.* zabobonny.
 Superstition, *f.* zabobon, przesąd, — *fig.* zbyteczna surowość w przestrzeganiu czego.
 Supin, *s. m.* w grammatyce łacińskiej supinum, słowo bez osób i liczby, z trybem bezokolicznym łączące się.
 Supinateur, *adj. et s. m.* w anatomii muszkuły dłoni do góry obracające.
 Supination, *s. f.* w anatomii przewrócenie do góry, *mouvement de —*, poruszenie, którym się dłoń ręki do góry obraca.
 Supplantateur, *s. m.* zwodziciel podstępny, ten co innego usiłuje wyrugować, ażeby miejsce jego zająć.
 Supplanter, *v. a.* (*qq.*) wyrugować, oszukać, wysadzić.
 Suppléer, *v. a. qc. et n.* (*à qc.*) dołożyć, dopełnić, dodać.
 Supplément, *m.* przydatek, dodatek, przypis, — *d'un arc*, w *ieometrii* liczba stopni niedostająca do łuku pół koła, czyli do stopni 180.
 Suppliant, *ante, a.* pokornie proszący, — *m. f.* supplikant, *m.*
 Supplication, *f.* prośba uniżona, pokorna, *f.*
 Supplice, *m.* kara cielesna, gardłowa, męka, *f.* miejsce, gdzie ludzi traca, *n.*
 Supplicier, *v. a. s-*, tracić.
 Supplier, *v. a.* uniżenie, pokornie prosić.
 Supplique, *f.* prośba do Papieża etc., *f.*
 Support, *m.* podpora, *f. fig.* pomoc, podpora, opieka, *f.* ratunek, *m.*
 Supportable, *a.* znośny.
 Supportablement, *adv.* znośnie.
 Supportant, w *herbach* balka, binda pod figurą w osobném polu.
 Supporter, *v. a.* podpierać, wspierać, dźwigać, znosić, cierpieć, wytrzymać, *fig.* wspierać, ratować, bronić.
 Supposé, *par. p.* de Supposer, — przypuściwszy, — dajmy na to.
 Supposer, *v. a.* dać na co, przyjąć, przypuścić, podrzucić, zfałszować, zmyśleć, *se supposer*, wystawiać sobie za przykład, — podstawić się na czyje miejsce.
 Supposition, *f.* przypuszczenie, zfałszowanie etc., *n.*
 Suppositoire, *s. m.* czopek lekarski do rozwolnienia żołądka.
 Suppôt, *m.* członek akademii, obrońca, adherent, *m.*
 Suppression, *f.* zataienie, zamilczenie, zniesienie, skasowanie, w *medyc.* — *d'urine*, zatamowanie uryny.
 Supprimer, *v. a.* zataić, zamilczyć, zniesić, skasować, opuścić, zatłumić.
 Suppuratif, *ive, a.* ropiący.
 Suppuration, *f.* ropienie, *n.*
 Suppurer, *v. n.* ropić się.
 Supputation, *f.* przeliczenie, zrachowanie, *n.*
 Supputer, *v. a.* rachować, liczyć.
 Suprématie, *s. f.* najwyższa władza królów angielskich w sprawach kościelnych.
 Suprême, *a.* najwyższy.
 Sur, *prp.* na, nad, o, w, za, po, około, przy, dla, według, podług.
 Sur, *ure, a.* kwaśny, cierpki.
 Sûr, *ûre, a.* bezpieczny, niezawodny, pewny.
 Surabondamment, *adv.* zbytecznie, więcej niż potrzeba.
 Surabondance, *f.* dostatek, zbytek wielki, *m.* obfitość, *f.*
 Surabondant, *ante, a.* zbyteczny, zbytni, obfity.
 Surabonder, *v. n.* zbytkować, obfitować, mieć w dostatku, niewypowiedzianym być.
 Suracheter, *v. a.* zadrogo kupować, przepłacić.

- Suraign, uę, *a.* zaostry, zawysoki.
- Sural, *ale, adj. w anatomii* łyt-kowy, do łyki należący.
- Sur-aller, *v. n. o psach łowczych* nie odzywać się na tropach znalezionych.
- Sur-andouiller, *s. m. w łowiectwie* koniuszek większy przy mniejszym na rogu jelenim.
- Surannation, *s. f. lettres de --*, list z kancelaryi na potwierdzenie i odwołanie skryptu zależnego, albo niewniesionego w swoim czasie.
- Suranné, ée, *a.* zapadły, zastarzany.
- Suranner, *v. n.* zaniedbanie skryptu jakiego, plenipotencyi etc. więcej niż roczne.
- Sur-arbitre, *m.* pierwszy kompromissarz, superarbitr, *m.*
- Surard, *adj. m.* bżowy, *vinaigre --*, ocet bżem zaprawny.
- Surbaissé, ée, *adj. w architek.* o arkadach i sklepieniach spłaszczone, których wysokość nie wynosi połowy szerokości.
- Surbaissement, *s. m. w architek.* sklepienie spłaszczone eliptycznej formy.
- Surbaïsser, *v. a.* stawić arkadę albo sklepienie mniejszej wysokości aniżeli obwód koła.
- Surbande, *s. f. w chirurgii* binda zwierzchnia na ranę.
- Sur-bipartiente tierce, *adj. f. w arytmetyce i geometryi raison --*, proporcya największy nierówności między dwiema wyrazami, z których jeden zawiera się w drugim raz iedeu i dwie trzecie.
- Surcens, *s. m.* czynsz przyczyniony, — niezwyczajna powinność z dóbr lennych.
- Surcharge, *f.* ciężar nowy, *m.* przeładowanie, *n.*
- Surcharger, *v. a.* przeładować, obciążać.
- Surchauffer, *v. a. u słórszy* przepalić żelazo.
- Surchauffures, *s. f. pl.* wady sta-
- lowe, plamy, dziurki z przepalenia.
- Surcomposé, ée, *adj. w grammatyce* dwoiako złożony, *w botanice, feuilles surcomposées*, liście dwa razy składane, gdy w składanych liściach na ogólnym ogonku zamiast listków pojedynczych szczególnie ogonki z listkami swemi są osadzone.
- Surcomposé, *s. m. w chemii* ciało złożone z kombinacji innych ciał składanych.
- Surcostaux, *s. m. pl. w anatomii* muskuły na tylnych częściach żeber unieszczone.
- Surcroissance, *f. v. Excescence.*
- Surcroît, *m.* przydatek, wzrost, *m.* pomnożenie, *n.*
- Surcroître, *v. n.* wyrastać, przyrastać.
- Surdemande, *f.* preteusya niesłuszną, *f.*
- Surdent, *f.* przyrostek (zęb), *m.*
- Surdité, *f.* głuchota, nieużytość.
- Surdorer, *v. a.* pożłocić gruntownie, mocno.
- Surdos, *m.* rzemień krzyżowy, *m.* pochwa w szorach, *f.*
- Sureau, *m.* bez roślina.
- Surelle, *s. f.* szczaw ziele.
- Sûrement, *ad.* pewnie, niezawodnie.
- Suréminent, *ente, a.* wyniosły.
- Surenchère, *f.* podkup.
- Surenchérir, *v. a.* podkupić, poddać więcej.
- Surérogation, *f.* zbyteczność, *f.* dobry, dobrowolny uczynek.
- Surérogatoire, *a.* zbyteczny, dobrowolny.
- Suret, éte, *a.* kwaskowaty.
- Sûreté, *f.* bezpieczeństwo, pewność etc., *f.*
- Surface, *f.* wierzch, *m.* płaszczyzna, powierzchność, *f.*
- *Surfaire, *v. a.* przecenić, drożyć się, zawiele zaciąć.
- Surfaix, *m.* gurt do przygurto-wania siodła, *m.*
- Surfeuille, *m.* błonka na pączku.
- Surgarde, *m.* gaiowy, *m.*
- Surge, *a. f. laine --*, wełna nie-prauna, *f.*

Surgeon, *m.* wyrostek z odziemka
m. fig. potomek, pochodzący
z pokolenia, — *d'eau*, zdroj, k,
strumyk.

Surgir, *v. n.* przybijać do brzegu,
zarzucać kotwicę.

Surhaussement, *m.* podwyższenie.

Surhausser, *v. a.* podwyższyć,
przybudować.

Surhumain, *aïne. a.* nadludzki.

Surintendance, *f.* dozór naywyż-
szy, *m.* przełożenie, *n.*

Surintendant, *m.* — *ante, f.* do-
zorca naywyższy, superintendent,
m.

Surjalée, ou Surjaulée, *adj. f.*
w maryn. przekrecony, prze-
winiony, iako lina.

Surjet, *m.* obrąbek, szew okrą-
gły, *m.*

Surjeter, *v. a.* okrągło obrabiać,
obszywać, — podwyższyć cenę.

Surlendemain, *m.* po jutrze, *n.*

Surlonge, *f.* krzyż wołu, *m.*

Surmarcher, *v. n.* *w myślistwie*
o zwierzach powracać na da-
wne tropy.

Surmeneur, *v. a.* zbieżać, spędzić
(bydło).

Surmesure, *f.* nadmiara, kupka.

Surmonté, *ée, par. p. et adj.*
w herbach figurą z wierzchu
przyozdobiony.

Surmonter, *v. a.* przechodzić,
wstawać, *fig.* przewyciężyć,
przechodzić.

Surmoule, *s. m.* forma na figu-
rze gipsowej odlana albo wy-
tłoczona.

Surmouler, *v. a.* formę odlewać
na figurze albo ozdobach gi-
psowych.

Surmoût, *m.* moszcz niepraso-
wany, *m.*

Surmulet, *m.* barwana, ryba z ro-
dzaju bezbrzuchych, kościstych.

Surmulot, *m.* szeczur dziki, *m.*

Surnager, *v. n.* na wierzchu pły-
wać.

*Surnaitre, *v. n.* (à) rosnąć na
czém.

Surnaturel, *elle, a.* nadprzyro-
dzoney.

Surneigées, *adj. f. pl.* *w łowie-*

ctwie tropy, ślady zwierzęce
na śniegu.

Surnie, *s. f.* gatunek sowy, ptak
nocny.

Surnoi, *m.* przezwisko, *n.*

Surnommer, *v. a.* przeważać ko-
go, dać komu przezwisko.

Surnuméraire, *a.* przydatny, li-
czbą przechodzący, nadliczbowy.

Surnuméraires, *s. m.* czas, w któ-
rym osoba iaka była nadkom-
pletna, nadliczbową.

Suron, *s. m.* skóra wołowa nie-
wyprawna, którą w Ameryce
towary obszywają.

Suros, *m.* guz twardy (na nodze
u konia), *m.*

Sur-oxygéné, *ée, adj.* *w chemii*
przesycony kwasorodem, ostatni
stopień ukwaszenia.

Surpartient, *ente, adj. w mate-
matyce, raison* — *ente*, pro-
porcyja naywiększej nierówno-
ści dwóch wyrazów, z których
jeden zawiera się w drugim
raz jeden i więcej niż jednę
część.

Surpasser, *v. a.* przechodzić, prze-
wyższać, celować.

Surpayer, *v. a.* przepłacić, za-
drogo, zawiele zapłacić.

Surpeau, *s. f.* zwierchnia skórka.

Surpentes, *s. f. pl.* *w maryn.*
liny do windowania dział z o-
krętu, albo na okręt.

Surplis, *m.* alba kaptańska.

Surplomb, *m.* pochyłość, *f. en*
—, pochyłość, nie do pionu.

Surplomber, *v. n.* pochylać się.

Surpluées, *adj. f. pl.* *w łowie-*
ctwie ślady, tropy zwierzęce
w miejscu tém, gdzie deszcz
padał.

Surplus, *m.* nadatek, *m.* reszta,
f. au —, *ad.* wreszcie, oprócz
tego.

Surpoids, *m.* przewaga, *f.*

Surpoint, *s. m.* u garbarza o-
skrobiny skór wyprawionych.

Surprenant, *ante, a.* zadziwiający,
dziwny, osobliwy.

Surprendre, *v. a.* napaść, na-
deyść, oszukać, zwieść, po-
deyściem czego dostać, pod-

- chwycić, przeiać, zadziwić, przerazić, przeniknąć.
- Surpris, *ise*, *par. p. et adj.* ubieżony, przydybany, zdumiały, przelękniomy, przerażony, przetyty, podchwycony, iako listy etc.
- Surprise, *f.* napadnienie, podeyscie, oszukanie, zdumienie, *n.* błąd, *m.* omyłka, *f.*
- Sur-quadri-partiente, *adj. f. w arytmetyce i iometrii* proporcya największy nierówności dwóch wyrazów, z których ieden zawiera się w drugim raz ieden i cztery siódmym.
- Sur-saturé, *éé*, *adj. w chemii* przesycony, nasycenie ciała rzadszego, zagęszczonego i nasyczonego ciałem stałym.
- Sursaut, *m. s'éveiller en* —, nagłe, ze strachu się obudzić, zerwać się we śnie.
- Surséance, *f.* odkład prawny, zawieszenie.
- Sursemer, *v. n.* powtórnie zasiać.
- Surseoir, *v. a.* odłożyć.
- Sursis, *s. m.* odkład.
- Sursis, *ise*, *par. p. et adj.* odłożony na inny czas, — w odkładzie będący.
- Sursolide, *s. et adj. w algebrze* czwarta potęga wielkości iakiey.
- Surtaux, *m.* obciążenie podatkami etc., *n.*
- Surtaxer, *v. a.* zawysoko oszacować.
- Surtondre, *v. a.* trochę postrzydz.
- Surtout, *m.* surdut, *m.* kara, bieda, taca do cukierniczki, solniczki etc.
- Sur-tout, *ad.* osobliwie, nade-wszystko.
- Sur-tripartiente-quarte, *adj. f. w arytmetyce i iometrii* proporcya największy nierówności dwóch wyrazów, z których ieden zawiera się w drugim, raz ieden i trzy czwarte.
- Surveillant, *ante, a.* czynny, baczny, — *m. f.* dozorca, *m.*
- Surveille, *f.* dzień przed wigilią święta lub innego dnia, *m.*
- Surveiller, *v. n.* (à qc.) pilnować, doglądać czego, — *à* (qq.) mieć baczność na kogo.
- Survenance, *f.* przybycie niespodziane, *n.*
- Survenant, *m.* — *ante, f.* niespodzianie nadchodzący.
- Survendre, *v. a.* przedrożyć, drogo przedadź.
- *Survénir, *v. a.* nadeyśdź, przypaśdź, stać się, zdarzyć się, napaśdź.
- Survente, *f.* przedrożenie, przepłacenie, *n.*
- Surventer, *v. n.* w *maryn. o gwałtownym wietrze*, — wzmaczać się.
- Survénu, *ue*, *par. p. et adj.* nadeszły, nadchodzący, następujący.
- Survêtir, *v. a.* oblec, wdziać na wierzch (ozieżach).
- Survider, *v. a.* odlać, odsypać, uiać, odiać.
- Survie, *f.* przeżycie, *n.*
- Survivance, *f.* ekpektatywa, przeznaczone następstwo do urzędu albo obowiązku iakiego.
- Survivancier, *m.* ekpektatywę mający.
- Survivant, *s. m.* żyjący, pozostali po czyiey śmierci.
- *Survivre, *v. n.* (à qq. à qc.) et *a. fam. (g.)* przeżyć.
- Sus, *prp. courir* — à qq., nacierać, isdź na kogo, en —, do tego rachuiąc, *i. fam.* nu tedy, daley.
- Susanne, *f.* Zuzanna, *f.*
- Sus-bande, *s. f.* antaby żelazne czyli panwie u łoża działowego, któremi działa za czopy jest przytwierdzone.
- Sus-bec, *s. m. u sokolników* katar, albo ryma sucha, od której się mózg psunie i ptak zdycha.
- Susceptibilité, *f.* poiętność, sposobność, zdolność.
- Susceptible, *a.* poiętny, sposobny, zdolny.
- Susception, *f.* przyięcie reguły zakonu, *n.*
- Suscitation, *f.* pobudka, *f.* pobudzenie etc., *n. v.* Suggestion, instigation.

Susciter, *v. a.* wskrzeszać, wzbudzać, wszczynać, pobudzać, wzniecać.
 Suscription, *f.* napis, *m.*
 Susdit, *ite, a.* wyżey wspomnio-
 ny, namieniony.
 Susin, *s. m.* pokład rufowy na okrecie.
 Suson, *f.* Zuzia, *f.*
 Suspect, *ecte, a.* podeyrzany.
 Suspecter, *v. a.* mieć w podeyrzeniu.
 Suspendre, *v. a.* po-, zawiesić, odłożyć, zatrzymać, na czas z urzędu złożyć.
 Suspendu, *ue, par. p. et adj.* zawieszony, wiszący, — buiający, na powietrzu unoszący się, — zawieszony od sprawowania urzędu, na inny czas odłożony.
 Suspens, *a. m.* z urzędu na czas nieiaki złożony, *en —, ad.* w wątpliwości, w niepewności.
 Suspense, *f.* złożenie, oddalenie na czas od urzędu, *n.* suspensa.
 Suspensif, *ive, adj.* wstrzymujący, odkładający.
 Suspension, *f.* odłożenie, zatrzymanie, ustanie, *n.* — *d'armes*, zawieszenie broni, *point de — d'une balance*, punkt, na którym szale i wagi są zawieszony i wstrzymane.
 Suspensoir, *s. m.* kółko albo kruczek, na którym szala wisi.
 Suspensoire, *s. m.* w chirurgii pas na rupturę lub tym podobne dolegliwości.
 Suspicion, *s. f.* w sądach podeyrzenie.
 Sus-pied, *s. m.* rzemyk szeroki do ostrogi przez nogę idący.
 Susséyement, *s. m.* szeplunienie, wada w wymawianiu, kiedy kto literę *j* wymawia iak *z*, a *ch* iak *ç*.
 Sustentation, *f.* wyżywienie, utrzymanie, *n.*
 Sustenter, *v. a.* wy-, żywić, utrzymywać.
 Suture, *f.* szew kości głowy, spoienia, — haft rany.
 Suzeau, *s. m.* v. Sureau.

Suzerain, *aine, adj.* pan zwierzchni lenny, od którego inni lenności biorą.
 Suzeraineté, *s. f.* lenność wysoka, hrabstwo.
 Svelte, *adj.* w malarstwie i snycerstwie lekki, szczupły, subtelny, wykwinny.
 Swan-pan, *s. m.* machina arytmetyczna chińska do liczenia z gałek kościanych na drótach osadzonych w kilku kolumnach składająca się.
 Sycomanie, *s. f.* wieszczba z liści figowych.
 Sycomore, *m.* figomorwa, *f.*
 Sycophante, *m.* zdrajca, oszust.
 Sycose, *s. f.* w medyc. nabrzmiatość, tumor w odchodowym kanale do figi podobny.
 Syllabaire, *m.* abecadło, *n.*
 Syllabe, *f.* sylaba, *f.*
 Syllaber, *v. a. n.* syllabizować.
 Syllabique, *a.* sylabny.
 Syllepse, *s. f.* postać słów i składni, która zależy na złączeniu pod iednym rządem liczby mnogiej z liczbą pojedynczą, — figura krasomowska, w której iedno słowo w dwoiakim sensie iest wzięte, raz właściwie, a drugi raz figurycznie.
 Syllogisme, *m.* syllogizm, wniosek, *m.* — *stique, a.* tego się tyczący.
 Sylphe, *m.* duch napowietrzny.
 Sylvain, *m.* dziki, *m.*
 Symbole, *m.* znak, *m.* — *de la foi*, wyznanie wiary, *n.* — *lique, a.* znaczący co.
 Symboliser, *v. n.* (avec qc.) związek mieć, zgadzać się z czém.
 Symbologie, *s. f.* w medycynie część patologii o znakach i symptomatach chorób.
 Symétrie, *f.* pomierność, *f.* umiarkowanie, *n.* symetria, *f.* — *trique, a.* symetryczny.
 Symétriser, *v. n.* symetrycznie byż ułożonym, urządzonym.
 Sympathie, *f.* skłonność przyrodzona, synpatya, *f.* — *thique, a.* sympatyczny.

- Sympathiser, *v. n.* zgodzać się.
 Sympétalique, *adj.* w botanice zrosłoniłkowe, o koronie wielolistkowej kwiatów; u których listki korony tak są zrosłe, iż kwiat iednolistkowy stanowić здаją się.
 Symphonie, *f.* symfonia *f.* dźwięk.
 Symphyse, *s. f.* w anatomii spojenie naturalne kości.
 Symphite, *s. f.* żywokost *rośl.*
 Symphytogynes, *adj.* w botanice mówiąc o kwiatach, w których słupki nasienne w części tylko albo zupełnie do kielicha przystają.
 Synpode, *adj.* zrosłonogi, piętwnonogi.
 Symposiarque, *s. m.* u dawnych biesiada zwierzchnik, przetłózony ucztą, biesiady.
 Symposie, *s. f.* u Greków uczta, biesiada filozoficzna, zgromadzenie mędrców.
 Symptomatique, *a.* przypadkowy (o chorobie).
 Symptomatologie, *s. f.* część medycyny o przypadkach czyli symptomatach chorób.
 Symptóme, *m.* przypadek, *m.* (w chorobie), *fig.* znak, *m.*
 Symptose, *s. f.* w medyc. ścieśnienie, osłabienie naczyń po wypróźnieniach.
 Synagélastique, *adj.* o rybach wędrujące kupami, iako śledzie etc.
 Synagogue, *f.* bożnica, szkoła żydowska, *f.*
 Synalèphe, *s. f.* wyrzucenie samogłoski w zetknięciu się z drugą samogłoską.
 Synallagmatique, *adj.* w prawie, *contrat* —, umowa wzajemna, kontrakt wzajemne warunki obeymujący.
 Synancie, Synanchie, *s. f.* w medycynie zapalenie krtani z zapaleniem muszkułów wewnętrznych połączone.
 Synanthérique, *adj.* w botanice o główkach przecikowych zrosłe.
 Synarthrose, *s. f.* w anatomii

- stawy, spojenia kości nieruchomych, iako dłoniowych etc.
 Synaulie, *s. f.* u Greków dawnych koncert na ślatrowersach.
 Synaxaire, Synaxarion, *s. m.* krótki zbiór żywotów świętych wyznania greckiego.
 Synaxe, *s. f.* zgromadzenie dawnych Chrześcian w czasie wieczery pańskiej.
 Syncarpe, *s. m.* w botanice o nasiennikach czyli owocach składany, jeśli wiele szczególnych w ieden ogólny iest zrosłych.
 Syncelle, *s. m.* w dawnym kościele greckim dozorca Patriarchy, Biskupów, Kapłanów i Dyakonów.
 Synchronrose, *s. f.* w anatomii chrząstkowate połączenie czyli spojenie dwóch kości.
 Synchronne, *adj.* w mechanice i fizyce iednoczasowy.
 Synchronisme, *s. m.* równość czasu, w którym się kilka działań odbywa.
 Synchroniste, *adj.* et *s.* współczesny.
 Synchyse, *s. f.* pomieszenie porządku wyrazów, — przekładanie wyrazów psuających porządek.
 Syncope, *s. f.* w medyc. omdlenie, — w grammatyce wyrzucenie litery, albo syllaby ze słowa.
 Synchrèse, *s. f.* w chemii zgęszczenie, obrócenie rzeczy płynnej w stałą.
 Synchrétisme, *s. m.* zbliżenie, poiednanie rozmaitych wyznań.
 Syncononiste, *s. m.* iednacz, ten, co rozmaite wyznania usiłuje poiednać.
 Synderèse, *s. f.* zgryzoty sumienia.
 Syndesmographie, *s. f.* opisanie ścięgnów ciała ludzkiego.
 Syndesmologie, *s. f.* część anatomii o ścięgnach.
 Syndesmo-pharyngien, *adj.* et *s. m.* w anatomii muszkuł do

ścięgną iabtką adamowego i krtani należący.

Syndesmose, *s. f.* v. Synnévrose.

Syndesmotomie, *s. f.* dyssekcyja anatomiczna ścięgnów.

Syndic, *m.* syndyk, *m.* — cal, *ale*, *a.* syndyczny, — cat, *m.* syndyctwo, *n.*

Synecdoque, Synecdoche, *s. f.* figura retoryczna, w której mało mówiąc wiele się daie do zrozumienia, albo przeciwnie.

Synecphonèse, *s. f.* w *grammat.* połączenie dwóch sylلاب w wymawianiu.

Synérèse, *s. f.* w *grammatyce* połączenie dwóch sylلاب w iedną.

Synévrose, *s. f.* v. Synnévrose.

Syngénésie, *s. f.* w *botanice* roślógówkowa XIX. gromada roślin według układu *Linneusza*.

Syngathe, *s. m.* iglica, ryba z rodzaju chrząstkowatych, zupełnie skrzelnych.

Syngraphe, *s. m.* umowa z wierzycielem zawarta rewersalnie.

Synia, *s. f.* w *mitol.* odźwierna pałacu bogów skandynawkich.

Synnévrose, Synévrose, ou Synévrose, *s. f.* w *anatomii* spoienie kości ścięgnem.

Synode, *m.* synod, zbór, sobór, *m.* — dal, *ale*, *a.* synodowy, synodalny.

Synodique, *adj.* ze synodu pochodzący, synodalny.

Synodon, *s. m.* gietkożab ryba.

Synodontide, *s. f.* kamień w głowie ryby gietkożab zwany znajdowany.

Synoecies, *s. f. pl.* święta przez Tezeusza ustanowione na pamiętkę połączenia iedenastu miasteczek atyckich w Atenach.

Synonyme, *a.* w *grammatyce* iednoznaczący, mówiąc o wyrazach iednego znaczenia, lubo we właściwém znaczeniu, swoim wziętych, lekką odmianę mających.

Synonymie, *s. f.* własność słów

iednoznaczących, — figura krasomoska, w której taż sama rzecz iednoznaczącemi lecz różnobraźniacemi wyraża się słowami, — w *botanice* zgodność powszechna nazwisk przez różnych autorów roślinom uadanych.

Synoptique, *adj.* iednym rzutem oka widziany.

Synoque, *adj.* febra ciągła.

Synosteographie, *s. f.* część anatomii, nauka o stawach i spoieniach kości.

Synosteologie, *s. f.* rozprawa o stawach i spoieniach kości.

Synostéotomie, *s. f.* dyssekcyja stawów i spoiień kości.

Synovial, *ale*, *adj.* do humoru chrząstki stawowe odwilżającego należący.

Synovie, *s. f.* w *anatomii* humor, rozciek białawy szlamowaty chrząstki i ścięgnu stawowe odwilżający.

Syntaxe, *f.* T. składnia, *f.*

Syntexis, *s. f.* w *medyc.* utrata sił, wyniszczenie.

Synthèse, *s. f.* sposób złożenia rzeczy iakiey, — przygotowanie lekarstw, — u *starożytn.* suknia biesiadna nakształt płaszczu, — sposób dowodzenia prawdy matematycznej, w *chirurgii* połączenie rozdzielonych części.

Synthétisme, *s. m.* w *chirurgii* połączenie rozdzielonych części, — wszystkie działania razem wzięte przy pierwszém opatrzeniu złamanego członka.

Syrie, *f.* Syrya, *f.* — rien, *nne*, *a. s.* Syryjski, Syryczyk.

Syringa, *s. m.* v. Seringat.

Syringe, *s. f.* piszczałka, flecik bożka leśnego *Pan*, ze siedmiu rurek złożony.

Syringoide, *s. f.* kamień do pęka trzciny skamieniały podobny.

Syringotome, *s. m.* instrument chirurgiczny do operacyi fistuły.

Syringotomie, *s. f.* operacyja fistuły.

Syrphe, *s. m.* muchy wielką trąbę u pyska mające, która miód z kwiatów wysysaia.
 Syrtes, *s. m. pl. v. Sirtes.*
 Syssarcose, *s. f. w anatomii* połączenie, spoienie kości mięsne albo muszkułarne.
 Systaltique, *adj. w anatomii* ściśniaiaący, zwieraiący.
 Systématique, *a.* systematyczny, porządkowy.

Système, *m.* systemat, porządek, skład, układ, *m.*
 Systole, *s. f. w anatomii* ruch serca ściągaiący, za pomocą którego wypędza krew do arteryi.
 Systyle, *s. m. w architekt.* budowa, w której kolumny oddalone są od siebie na dwie średnice.
 Szygie, *s. f.* pełnia księżycy, albo czas nowiu.

T.

Ta, *pr.* twoia.
 Tabac, *m.* tabaka, *f.* tytuń, *m.*
 Tabagie, *f.* kompania, izba w której tytuń palą, puszką, skrzynką na tytuń, lulki etc.
 Tabala, *s. m.* wielki bęben u murzynów.
 Tabarin, *m.* ciarlatan, *m.*
 Tabarinage, *m.* błaznowanie, *n.* figle, *m. pl.*
 Tabarro, *s. m.* płaszcz wenecki.
 Tabatière, *f.* tabakierka, *f.*
 Tabellion, *m.* pisarz, notaryusz.
 Tabellionage, *m.* pisarstwo, *n.*
 Tabernacle, *m.* przybytek (w starym zakonie), *m.* kuczki, *pl.* miejsce, gdzie iest cyboryum.
 Tabes, *m.* suchoty, *pl.*
 Tabide, *a.* na suchoty chory.
 Tabis, *m.* tabin, *m.*
 Tablature, *f.* tabulatura, (w muzyce).
 Table, *f.* stół, *m.* tablica, tabella, *f.* spisek, reiestr, — stół Boży, kommuniia, — deka zwierchnia w instrumencie muzycznym, — blacha, tablica ołowiana, — tafla, z której szyby wyrzynaia, — u iubilatorów kamień drogi w tabliczkę rznięty, — w niektórych prowincyach ekonomia, dobra stolowe, — warcabnica, — *table de marbre*, naywyższe sądy marszałkowskie, sądy leśnicze, admiralicya, — *table Pythagorique*, tablica Pitagoresowa do mnożenia liczb prostych.

Tableau, *m.* obraz, *m.* malowanie, *n.* opis, spisek, reiestr, *m.*
 Tableé, *f.* stół pełen czego, *m.*
 Tabler, *v. n.* stawiać warcaby, *fig. fam. la dessus*, spuszczać się na co.
 Tabletier, ière, *f.* stolarz od wykładaney roboty, *m.*
 Tablette, *f.* wisiadełko, *n.* tresułka, półka, przegroda w szafe, tabliczka, *f.* — ttes, *pl.* łupki, *pl.* pugilares, *m.*
 Tableterie, *f.* stolarstwo kunsztowne, *m.* robota taka wykładana, sadzona, *f.*
 Tablier, *m.* fartuch, szorc, *m.*
 Tabloin, Tablouins, *s. m.* pomost, czyli podłoga z legarów i dylów zbudowana, na której w działobitni armaty stoia.
 Tabouret, *m.* taboret, *m.*
 Tabrouba, *s. m.* drzewo surynamskie, którym Indyanie ciało sobie farbuią.
 Tac, *m.* parch owczy, *m.*
 Tac, tac, *in.* puf, puf!
 Tacamaque, ou Tacamahaca, *s. m.* topola balsamowa drzewo, — żywica sucha, zapachu przenikliwego wypływaiąca z kory tego drzewa.
 Tache, *f.* plama, *f.* ciemie, *n.* *fig.* zmaza, wada, przywara, *f.*
 Tâche, *f.* robota wyznaczona, *f.*
 Tachéographe ou Tachigraphe, *s. m.* skoropis, znakami prędko piszący.

Tachéographie, ou Tachygraphie, *f.* prędkie znakami pisanie, *n.*

Tacher, *v. a.* zwałać, spaskudzić, splugawić.

Tächer, *v. n.* (de), starać się, (à...) zamierzać, zamyslać.

Tacheté, *ée, a.* pstrokaty, nakrapiany.

Tacheter, *v. a.* pstrzyć, nakrapiać.

Tacite, *a.* skryty, domyślny.

Tacitement, *adv.* skrycie, domyślnie, pod kondycją.

Taciturne, *m.* milczący, skryty.

Taciturnité, *f.* za-, milczenie, *n.* skrytość, milczatość, *f.*

Tact, *m.* czucie, *n.* (zmysł).

Tacticien, *s. m.* taktyk, biegły w sztuce szykowania wojska i czynienia różnych obrotów.

Tactique, *s. f.* taktyka, nauka szykowania wojska, czynienia z niem rozmaitych obrotów i użycia go w czasie wojny.

Tad, *s. m.* w mitol. Bóg, stwórczytel świata dawnych Celtów.

Tadge, *s. m.* korona, wieniec, który kalifowie wkładali sami na głowę swoich marszałków,

Emir-al-Omara zwanych, kiedy ich do tey przypuszczano godności, *v.* Emir-al-omara.

Tadorne, *s. f.* kaczka z zieloną na skrzydłach smugą.

Tael, *s. m.* moneta rachunkowa chińska.

Taenia, *s. m.* tasiemiec, robak wewnątrznościach ludzi i zwierząt znaydujący się, znaiomy pod imieniem Solitera.

Taffetas, *m.* kitayka, *f.*

Tafia, *m.* gorzałka cukrowa, *f.*

Taiaut, krzyk łowczych, gdy się ieleń z miejsca ruszy.

Taie, *f.* poszewka, powłoka, w anatomii błona płód okrywająca lub inne wewnątrzności.

Taillable, *a.* poborowy, czynszowy.

Taillade, *a.* króy, *m.* cięcie, *n.* rozpór, *m.*

Taillader, *v. a.* posiekać, porąbać, roz-, narzynać.

Taillanderie, *f.* rzemieśło kowala, który z czarney blachy rzeczy robi, *n.* rzeczy z blachy takiej, *pl.*

Taillandier, *m.* kowal, co z czarney blachy rzeczy robi, *m.*

Taillandin, *s. m.* cytryny albo pomarańcze w płaskie talezki kraiane.

Taillant, *m.* ostrze, *n.*

Taille, *f.* króy, *m.* rznięcie, cięcie, wyrzynanie kamienia, nacięcie, *n.* porąb, korb, *m.* karbowa laska, postać, *f.* wzrost, pobór, podatek, *m.*

Taille-douce, *f.* kopersztych, rycina na miedzi sztychowana.

Taillé, *ée, par. p. et adj.* ociosany, obcięty, skroiony, rzezany, szlufowany, — w herbach na ukos, z lewey ku prawey stronie przecięty albo przedzielony.

Taille-mèche, *s. f.* szczypce do ucinania knotów u świeczarzy.

Taillemer, *s. m.* w maryn. *v.* Gorgère.

Tailler, *v. a.* rznąć, oberznąć, obciąć, ociosać, przykroić, porznąć, pokraić, porąbać, wyrznąć, tailler en pièces, w pień wyciąć, zniszczyć, pobić zupełnie nieprzyziaciela, — *v. n.* w grze kartowej trzymać bank, — zdejmować karty.

Tailleresse, *s. f.* w mennicy niewiasta, co monetę do przeznaczoney wagi doprowadza.

Taillet, *s. m.* siekacz ostry, którym hutnicy obcinają żelazo przy robocie kotwic okrętowych.

Tailllette, *s. f.* gatunek kamienia łupnego do dachów.

Tailleur, *m.* krawiec, *m.* — de pierres, kamienik, *m.* — de limes, *m.* piłownik, *m.*

Tailleuse, *f.* krawcowa, *f.*

Taillis, *m.* porąb, *m.* krzewina.

Tailloir, *m.* deszczka do siekania, *f.*

Taillon, *m.* podatek dodatny, *m.*

- Taillure, *s. f.* robota płatkowa, ze sztuczek różney materyi wykrojonych uszyta.
- Tain, *m.* cyna płatkowa, *f.*
- Tains, *s. m. pl.* walce pod okrętem, na których okręt budnią albo naprawiaią.
- *Taire, *v. a.* zamilcząć, se —, *r.* milcząć.
- Taisson, *m.* zbik, *m.*
- Talanche, *s. m.* drogiat iedwabny i lniany w Burgundyi.
- Talapoin, *m.* małpa z czarnym nosem, kapłan indyyski bałwochwalczy.
- Talaro, *s. m.* talar wenecki na wschodzie kursujący, moneta srebrna.
- Talb, *s. m.* kupiec maurytański z Barbaryi.
- Talbe, *s. m.* uczony doktor mahometański w królestwie Fezu i Maroko.
- Talc, *m.* talk, gatunek kamienia przezroczystego łupnego.
- Taled, *m.* tales, *m.* zawicie żydowskie w bożnicy, *n.*
- Talent, *m.* talent, waga pewna złota albo srebra, *fig.* sposobność, *f.* talent, dar, *m.*
- Taler, *m.* talar, *m.*
- Talinuer, *v. a. w maryn.* linę do kotka kotwicznego przywiązywać.
- Talion, *s. m.* wet za wet, — kara wyrównywiająca uczyioney krzywdzie, iako oko za oko, rękę za rękę etc.
- Talisman, *m.* talisman, *m.* (znak, obraz zabobonny), — nique, *a.* tego się tyżący
- Talle, *s. f.* gałąź u spodu pnia wyrastająca.
- Taller, *v. n.* o drzewach od spodu pnia gałęzie wypuszczają.
- Tallevanes, *s. f. pl.* garnki, iaszczyki kamienne do masła.
- Tallevas, *s. m.* gatunek wielkiego puklerza.
- Tallipot de Ceylan, Coryphe de Malabar, *s. m.* wielkie palmowe drzewo w Indyach.
- Talmouse, *f.* placek ze séra, *m.*
- Talmud, *m.* tałmud, *m.* (xięga praw żydowskich).
- Talmudique, *adj.* talmudowy.
- Talmudiste, *s. m.* talmudysta, wykładowca talmudu żydowskiego, — biegły w nim, naśladowca talmudu.
- Taloché, *f. fam.* uderzenie ręką po głowie.
- Talon, *m.* pięta, *f.* absas, klocek, korek, — ostroga, — *w architektury* ozdoby esowate u góry wklęsłe a u spodu wypukłe, — *w botanicy* macica, łodyga karczochowa, — piętko u rygła zamkowego co w kluczkę wpada, — żelazo u spodka piki albo proporca, — tył kolby u strzelby, — koniec balki w dnie okrętowém, — *w grze kartowey* pozostałe karty po rozdaniu, — *de l'epée*, ostrze szpaly u rękosięci, — *d'un cout-au*, część noża u trzonka, *fig. montrer les talons*, uciec, zemknąć, *avoir l'esprit aux talons*, nie mieć rozumu, błąd iaki wielki przez głupstwo popełnić, *talons de flusque*, tył łoża działowego.
- Talonner, *v. a. fam.* gonić za kim, iśćż, biedz tuż za kim, przynaglać, przypilać, nalegać.
- Talonnier, *m.* kopytarsz, *m.*
- Talonnieres, *f. pl.* choboty, nąpiętki zakonników bosych, *pl.* skrzydła u nóg Merkurego, *n. pl.*
- Talpa, *s. f.* *w chirurgii* gatunek guza na głowie formującego się, miękki narostek.
- Talus, *s. m.* spadzistość, pochodzistość, stoczystość wału, muru etc.
- Taluter, *v. a.* pochodzisto murować, stoczysto usypać.
- Taly, *s. m.* kleynot ślubny, który w małżeństwach indyyskich mąż żenie na szyi zawieszaz.
- Tamandu, *s. m.* mrowkoład, zwierzę czworonożne Ameryki porządnowey, *v. Fourmilier.*
- Tamariu, *m.* tamarynda drzewo indyyskie.
- Tamaris, T. merise, *m.* tamaryszek roślina.

- Tamata, *s. m.* drzym, ptak z rodzaju łażących.
- Tambac, *s. m.* drzewo indyjskie do aloesowego podobne.
- Tambour, *m.* bęben, dobosz, drzwi przed sieniami od wiatru, — puszką okrągłą w zegarku, w której się sprężyna mieści, — w *architekturze* kapitele, wierzch słupowy, na którym są różne snycerskie ozdoby, — walce kamienne u podstawy słupowej, — podwójne sito do przesiewania cukru, — *de basque*, bębenek murzyński z dzwoneczkami naokoło, — *battant*, przy odgłosie bębnów, *mener quelqu'un tambour battant*, odnosić nad kim kilka zwycięstw iedno po drugim.
- Tambourin, *m.* bębenek dziecinny, bębenek z dzwonekami, ten, co na nim bębni, *m.*
- Tambouriner, *v. n.* bębnić (o dzieciach etc.), — *a.* rzecz zgnubiona bębnieniem ogłaszać.
- Tambourineur, *m.* (pogardliwie) bęben, bębennica, *m.*
- Tamis, *m.* sito, — deska podziurawiona w organach, na której piszczałki stoją.
- Tamisaille, *s. f.* w *marynarce* miejsce, gdzie się rękoieść stérowa obraca.
- Tamise, *s. f.* materya glancowana, — gatunek tulipana purpuro-brunatnego.
- Tamiser, *v. a.* przesiać (przez sito).
- Tamiseur, *s. m.* w *hutach szklanych* rzemieślnik co materyał do topienia przygotowany przez sito przesiewa, — przesiewacz.
- Tampe, *s. f.* wałek przyciskający drapaczkę do kuczbał.
- Tamper, *v. a.* wałkiem drapaczkę do kuczbał przyciskać.
- Tamplon, *s. m.* płócha krosienna mała do rozszerezenia tkaniny.
- Tampon, *m.* zatyczka, korek, kołek, czop, *m.*
- Tamponner, *v. a.* zatkać, zaczo-pować.
- Tam-tam, *s. m.* zcle, talerze bronzowe do muzyki iańczarskiej, *instrument.*
- Tau, *m.* kwas garbarski, kora tłuczona dębowa do wyprawy skór.
- Tanaisie, Tanésie, Herbe aux vers, *s. f.* wrotycz *roślina.*
- Tancer, *v. a. fam.* wyłaiać, wyfukać.
- Tanche, *f.* lin, *m.* (ryba).
- Tandis-que, *c.* gdy, w ten czas, kiedy, tymczasem, gdy przeciwnie.
- Tandour, *s. m.* stół dywanem aż do ziemi przykryty, pod którym stawia się w naczyniu rozżarzone węgle, służy w Konstantynopolu zamiast kominka.
- Tandrole, *s. f.* sól przy pierwszém roztopieniu szkła w hutach na wierzchu pływająca.
- Tanésie, *s. f.* v. Tanaisie.
- Tang, *s. m.* bawełnica indyjska gładka albo wzorzysta.
- Tangage, *m.* kołysanie się okrętu wduż, *n.*
- Tangara, *s. m.* Tanagra, ptak z rodzaju skaczących, wciętodziobych.
- Tangas, *s. m.* moneta rachunkowa indyjska.
- Tangente, *s. f.* w *ieometrii* styczna czyli linia prosta dotykająca się okręgu koła, nieprzecinająca go w żadnym punkcie.
- Tanger, *v. a.* w *maryn.* *tanger la côte*, przy lądzie żeglować.
- Tang-tang, *s. m.* bęben murzyński u spodu otwarty.
- Tanguer, *v. n.* w *marynarce* mówiąc o okręcie kołysać się, przechylać się na przód i na tył.
- Tanguer, *adj.* et *s. m.* okręt przechylający się na przód i na tył.
- Tani, *s. f.* iedwab surowy bengalski w najlepszym gatunku.
- Tanière, *f.* iama zwierza, *f. fig.* kął, loch, *m.*
- Tanin, *s. m.* w *chemii* garbnik, czyli pierwiastek cierpki albo garbniący.
- Tanne, *f.* krostka czarna w na twarzy etc., *f.*

- Tanné, *é*, *a.* dębiony, dębiasty, cisawy.
- Tannée, *f.* kwas garbarski wyciszony, *m.*
- Tanner, *v. a.* dębować, dębić, skóry garbować.
- Tannerie, *f.* garbarnia, *f.*
- Tanneur, *m.* garbarz, *m.*
- Tanqueur, *m.* przewoźnik, *m.*
- Tant, *ad.* tyle, tak wiele, tak często, tak, tak bardzo, tak długo, tak dalece, *tém.*
- Tantale, *s. m.* lewar do czerpania wina z kufy, — *w mineralogii* tantal, czyli kolumb, metall ziemny przez *Ekeberga* w kruszcu szwedzkim *tantalit* zwanym odkryty.
- Tantalite, *s. m.* tantalit, kruszec, z którego się tantal otrzymuje, *v.* Tantale.
- Tantarella, *s. f.* piosnka przeciw ukąszeniu tarantuli we Włoszech używana.
- Tante, *f.* ciotka, stryjenka, *f.*
- Tantun, Tantinet, *m. fam.* troszeczkę, troszkę.
- Tantôt, *ad.* zaraz, wnet, wkrótce, niedawno, dopiero co.
- Taomali, *s. m. v.* Taumalin.
- Taon, *m.* bąk, *m.*
- Taouschans, *s. m. pl. w Turcyi* wyspiarze z wysp *Tyniot, Sciot etc.*
- Tapabor, *m.* czapka podróżna, *f.*
- Tapage, *m. fam.* hałas, gomon.
- Tapageur, *m. fam.* hałasownik.
- Tape, *f.* czop, *m. fam.* plask, klask, policzek, *m.* uderzenie ręką, *n.*
- Tapé, *é*, *par. p. et adj.* tapirowany, — *w mennicy* powtórnie piątowany, — *o owocach* pokrajań i w piecu suszony, — *w malarstwie* z łatwością wykonany.
- Tapéon, *s. m. v.* Uranoscope.
- Tapecu, *s. m.* waga, tył zwodzonego mostu, kobylicy, — kieszekapurowana z tyłu pod płaszczem będąca, — żagiel kwadratowy mały na rufie, — *fam.* poiązd trzęsący.
- Taper, *v. a. et n.* tapirować
- (włosy), tupać (nogami), zatkać, *fam.* policzkować, uderzyć ręką.
- Tapette, *s. f. u sztycharza* poduszeczka z bawełny do rozprowadzenia równo lakieru na blasze.
- Tapia, Tapin, *s. m.* drzewo indyjskie wielkości buku, mające owoc do pomarańczy podobny.
- Tapière, *s. f.* drewno długie u cztery cale grube w burcie okrętowym.
- Tapin, *s. f. v.* Tapia.
- Tapinois (en), *ad.* pocichu, skrycie, nieznacznie.
- Tapioca, *s. m.* owad z iadowitego soku z korzenia chróstu amerykańskiego *Manioc* zwanego, pomocnym będący lekarstwem.
- Tapion, *s. m. w maryn.* okolica na lądzie w odmienny okazywająca się barwie, — znak, plama.
- Tapir, *s. m.* Tapir, zwierz Ameryki południowej z rodzaju wielokopytowych.
- Tapir (se), *v. r.* zniżyć się, schylić się, usieść na nogach.
- Tapis, *m.* kobierzec, kilim, *m.* murawa, *f.*
- Tapissendis, *s. f. pl.* bawełnica w kwiaty na obie strony malowana.
- Tapisser, *v. a.* obić, okryć kościami.
- Tapisserie, *f.* obicie, *n.*
- Tapissier, *m. ère, f.* tapisyer, tapicyer, *m.*
- Tapon, *m. fam.* kłęb, wałsukien zwinionych etc., zatyczka korkowa do zatykania działa na okrętach.
- Tapoter, *v. a. fam.* klaskać, bić ręką.
- Tapsel, *s. m.* gruba błękitna bawełnica z Bengalu.
- Tapure, *f.* tapirowanie, *n.* włosy tapirowane, *m. pl.*
- Taquer, *v. a. w drukarni* równać deszczułką litery w formie złożone.
- Taquet, *s. m. w łowiectwie* deszczułka, w którą biały dla przy-

- wabienia wypuszczonego sokoła,
— mały kółek w ziemi utkwiony przy wtykaniu linii za znak służący.
- Taquin, *ine*, *a.* skąpy, sknérowaty, krnabruny.
- Taquinerie, *f.* *fam.* skępstwo, sknérstwo, *n.* hardość, *f.*
- Taquoir, *s. m.* w drukarni deszczutka do równania liter w formie ułożonych.
- Taquons, *s. m. pl.* w drukarni futrowanie u dekła albo nakrywki prasowej popolicie z pergaminu.
- Tara, *s. m.* kałamarz, drzewo peruwiańskie, z którego owoców robią atrament.
- Tarabiscot, *s. m.* gatunek hebelka stolarskiego, do zdejmowania ozdób.
- Tarabuster, *v. a. fam.* dręczyc kogo, nalegać komu.
- Taragas, *s. m. v.* Taruga.
- Taranche, *s. f.* gruba szpaga żelazna do zakręcania szruby w prasie.
- Taraude, ou Tarente, *s. m. v.* Rhenne.
- Tarare, *i. fam.* terefere! bay prawie!
- Taratoufle, *s. m. v.* Taupinambour.
- Taraud, *s. m.* gwintownica, szruba żelazna do robienia macic szrubowych.
- Tarauder, *v. a.* gwintownica szruby wywiercać, *v.* Taraud.
- Tard, *ad.* późno.
- Tarder, *v. n.* zwłaczać, nie śpieszyć się, bawić się, — *i.* tęskno bydlę, przykrzyć się.
- Tardif, *ive*, *a.* późny, nierychły, nierzący, leniwy, zimoźrzały.
- Tardigrades, *s. m. pl.* w *historii naturalnej* leniwe zwierzęta ssące, niemające przednich zębów, u których palce do pazurów są zrosłe.
- Tardivement, *adv.* nierychło, leniwo, powolnie.
- Tardiveté, *f.* nierychłość, nierączność, zimoźrzałość, *f.*
- Tare, *f. fig.* wada, przywara, utrata, *f.* ubytek, *m.*
- Taré, *éé*, *a.* zepsuty, niedoskonały.
- Tarentisme, *m.* pomieszanie rozumu od ukąszenia tarantuli pochodzące, *n.*
- Tarentule, *f.* tarantula (paiać), rodzaj małych iaszczurek, *f.*
- Tarer, *v. a.* zepsuć, — ważyć próżne naczynie, nim się co do niego włoży.
- Tareronde, Pastinague, ou Pastinaque, *s. m.* pastynak, ryba z rodzaju płaskich, chrząstkowatych, wieloszparywych.
- Taret, *s. m.* rodzaj robaków morskich nagich, psuających okręty i groble.
- Targe, *f.* tarcza, *f.*
- Target, *s. m.* tarcza Góralów szkockich.
- Targette, *f.* rygiel, *m.* zasuwka.
- Targuer (se), *v. r. fam.* (de *gc.*) chęłpic się, pysznić się czém.
- Targum, *s. m.* wykład chaldejski tekstu hebrajskiego starego Testamentu, — *igue*, do tego należący, — *iste*, autor takiego wykładu.
- Tari, ou Soury, *m.* sok palmowy, kokosowy, *m.*
- Tarier, *s. m.* rudzik, ptak z rodzaju skaczących, wciętodziobych.
- Tarière, *s. f.* świder ciesielski, — motyka do przebijania ziemi.
- Tarif, *m.* taryfa, *f.*
- Tarifer, *v. a.* taryfę ustanowić, w taryfę wpisać.
- Tarin, *m.* sikorka, *f.*
- Tarir, *v. a. et n.* wysuszać, spuścić, ustać, wyschnąć, oschnąć.
- Tariri, *s. m.* drzewo indyjskie którego liście purpurową farbę daie.
- Tarissable, *a.* wysuszalny.
- Tarissement, *m.* wysuszenie, osuszenie, ustanie, *n.*
- Tarlatane, *s. f.* muślin przezroczysty.
- Taro, *s. m.* moneta miedziana maltańska.
- Tarot, *v.* Basson.

Taroté, *éc.*, *a.* na grzbiecie malowany (o kartach).

Tarots, *m. pl.* karty wielkie i długie do gry Tarok, *f. pl.*

Taroupe, *f.* kozieł, włosy między brwiami, *pl. m.*

Tarpéien, *enne*, *adj.* w starożytności tarpejski, *jeux* — s, igrzyska tarpejskie na cześć Jowisza przezwanego tarpejskim, od góry *Tarpei*, — *roche tarpéienne*, skała tarpejska, na której Kapitolium zbudowane było i z której złoczyńców w przepaść strącano.

Tarse, *s. m.* przyszwia u nogi, — chrząstka podobna u powiek, — u zwierząt i ptaków noga.

Tarso, *s. m.* marmur bardzo twardey toskański do robienia szkła używany.

Tarsier, *s. m.* rękacz, zwierzę czworonogie z wysp Moluckich.

Tartan, *s. m.* materia wełniana szkodka w kostki różnego koloru.

Tartare, *m.* piekło, — tatar, mieszkaniec Tartary, — *a.* tatarski.

Tartareux, *euse*, *a.* mający własności winnego kamienia, — *acide* —, kwas winny.

Tartarie, *f.* Tartary, *f.*

Tartariser, *v. a.* oczyszczać za pomocą *cremoris tartari*.

Tarte, *f.* tort, *m.*

Tartellette, *f.* torcik, *m.*

Tartre, *m.* winny kamień, sól w czasie fermentacji soku winnego na bokach naczyń osiadająca.

Tartrite, *s. m.* w chemii sól powstająca z kombinacji kwasu winnego z zasadą iaką.

Tartufe, *m.* obłudnik, świętoszek.

Tartuferie, *f. fam.* obłuda, *f.*

Tartufer, *v. n.* uabożnego udawać.

Tatuga, *s. m.* wigonia peruwiańska, zwierz z rodzaju wielbłądów, w którego żołądku znajduje się *bezooz*.

Tas, *m.* kupa, zbiór, — motłoch, tłuszcz, mnóstwo, — małe ręczne kowadło u złotników, *tas droit*, kilka rzędów bruku na środku murowanej drogi *chaussée* —, *tas de charge*,

kroksztyn w murze, występy kamieni, sklepienie formujących, — *à tas*, w wielkiej liczbie, kupami.

Tasse, *f.* czaszka, filiżanka, *f.*

Tassé, *éc.*, *adj.* w architekturze budynek albo most, co się ugiął pod własnym ciężarem, — *chylący się*, — w malarstwie ciężki, niezgrabny, nieszlachetny.

Tasseau, *m.* lisztwa, *f.*

Tasser, *v. a.* w kupę usypać, ułożyć.

Tasser, *v. n.* w ogrodnictwie rozszerzyć się, wzrastać, powiększać się.

Tassette, *s. f.* tonno u zbroi, dolne okrycie w niedostatku pancierza.

Tatuba, *s. m.* drzewo brzyliyskie.

Tâte-poule, *m. fam.* liczykrupa, groszosyzsek.

Tâter, *v. a.* macać, ob-, pomacać, sprobować, skosztować, dochodzić, se —, *r.* porachować się ze sobą, zapytać się siebie samego.

Tâteur, *m.* — *euse*, *f.* macający, kosztujący etc., nierezolut, wątpiciel, *m.*

Tâte-vin, *v.* Siphon.

Tati, *s. m.* kolibr indyjski, ptaszek bardzo mały.

Tatillon, *m. et f. fam.* baiać.

Tatillouage, *m. fam.* baianie, *n.* brednie, *pl.*

Tatillonner, *v. n. fam.* baiać, bredzić.

Tâtonnement, *m.* macanie etc.,

Tâtonner, *v. n.* macać koło siebie, pociemku, pomacku idąć.

fig. chwiać się, wahać się, powątpiewać.

Tâtonneur, *m.* — *euse*, *f.* pociemku, pomacku idący etc.

Tâtons (*à*), *ad.* pomacku, pociemku, w niepewności.

Tatou, *m.* paucernik, zwierz z rodzaju zbroynych, bezzębnych etc.

Tatouage, *m.* pomalowanie ciała.

Tatouer, *v. a.* ciało farbami pomalować.

- Tau, *s. m. w herbach* litera T.
 Taudis, (Taudion, *fan.*) *m. chata, ciupa, iama, f.*
 Taugours, *s. m. pl. małe drążki do utrzymywania osi powozowych na nosidłach.*
 Taumalin, *s. m. tłustość raków morskich i innych ptawów.*
 Taupe, *f. kret, guz na głowie.*
 Taupe-grillon, *m. vid. Courfilière.*
 Taupier, *m. ten, co krety łapie.*
 Taupière, *f. połapka na krety.*
 Taupin, *ne, a. czaruy (o sierci i włosie).*
 Taupinambour, Topinambour, Artichaut de terre, *s. m. słonecznik bulwa roślinna.*
 Taupinée, Taupinière, *f. kretowisko, n. kretowizna, f.*
 Taure, *f. isłowica, f.*
 Taureau, *m. byk, m.*
 Taurilien, *adj. m. w starożytn. jeux tauriliens, igrzyska na cześć bóstw piekielnych przez Tarkwiniusza pysznego ustanowione.*
 Taurobole, *m. zabijanie byków na ofiarę bogini Cybelli.*
 Taute, *v. Sèche.*
 Tautochrone, *adj. w mechanice* jednoczasowy, równoczesny.
 Tautochronisme, *s. m. w mechanice* równoczesność, własność skutków w jednostajnym czasie wynikających.
 Tautogramme, *s. m. wiersze, w których wszystkie słowa od jedney poczynają się litery.*
 Tautologie, *f. powtarzanie słów niepotrzebne.*
 Tautologique, *a. często i niepotrzebnie powtarzany.*
 Tantométrie, *s. f. w poezji* niewolnicze powtarzanie teży samej miary.
 Taux, *m. taxa, ustawa poborowa, prowizya kraiowa, f.*
 Tavaiolle, *f. tuwałnia, f.*
 Tavele, ou Taveille, *s. f. taśma wążka do obszywania, — podnózek tkaczy.*
 Tavelé, *ée, par. p. et adj. upstrzony, nakrapiany.*
- Taveler, *v. a. upstrzyć.*
 Tavelure, *f. pstrocinia, plamy pstre tygrysa et. pl. f.*
 Taverner, *f. szynkownia, f.*
 Tavernier, *m. — ière, f. szynkarz, m.*
 Taxateur, *m. taxator, szacownik.*
 Taxation, *f. szacowanie, taxowanie, n. — pl. opłata od wpisu poborowego.*
 Taxe, *f. taxa, ustawa, f. pobór, podatek, m.*
 Taxer, *v. a. szacować, taxować, taxę ustawić, ułożyć, podatek nałożyć, (qq. de qc.) zarzucić komu co, obwinić kogo, se —, r. oszacować się, dobrowolny dawać podatek.*
 Taxiarque, *s. m. w starożytn. u Atenyżków* dowódca piechoty jedney klasy ludu czyli tribus.
 Taxidermie, *s. f. wyprawa skór zwierzęcych z zachowaniem kształtu i koloru.*
 Taxis, *s. m. w chirurgii* naprowadzenie iakiey części ciała na swoje przyrodzone imieysce.
 Tayan, *s. m. w łowiectwie* krzyk łowczy, gdy się ielen z miedsca ruszy.
 Tayove, *s. m. kapusta amerykańska.*
 Te, *pr. tobie, ci, cię.*
 Té, *s. m. mina, albo podkop w kształcie litery T.*
 Téalik, *s. m. pismo, którego u Turków i Arabów używają* doktorowie prawa, sędziowie i poeci.
 Technique, *a. kunsztowny, techniczny.*
 Technologie, *f. nauka o rzemiosłach i kunsztach etc. f.*
 Technologique, *adj. technologiczny, do sztuki i rzemiosł odnoszący się.*
 Tectipennes, *s. m. pl. Stégoptères.*
 Te Deum, *m. hymn na chwałę Boga, m.*
 Tédoro, *s. m. gatunek sieci rybackiey.*
 Teftardar, *s. m. podskarbi państwa w Turcyi.*

- Tégument**, *s. m.* w anatomii powłoka, nakrycie.
- Teignasse**, *f. fam.* peruczysko, *n.*
- Teigne**, *f.* mól, parch, *m.*
- Teignes**, *s. f.* parch koński nad kopytem, — kopyto zgniłe.
- Teignerie**, *f.* izba dla parszywych, *f.*
- Teigneux**, *euse*, *a.* parszywy.
- Teille**, *f.* włókno, łyczko konopne, lniane, *n.*
- Teiller**, *v. a.* trzeć konopie, — łyczaki lipowe kręcić.
- Teilleur**, *s. m.* ten co trze konopie.
- *Teindre**, *v. a.* farbować.
- Teint**, *m.* farbowanie, *n.* cera (twarzy), *f.*
- Teinte**, *s. f.* farba, barwa w malowaniu, — *demi-teinte*, świetne umbrы malarskie.
- Teinture**, *f.* farba, barwa, kolor materyi, — farba, którą roślinina płynowi udziela, — *fig.* powierzchowna znajomość rzeczy, nauki etc.
- Teinturerie**, *s. f.* farbiernia, — sztuka farbowania.
- Teinturier**, *m.* — *ière*, *f.* farbierz, *m.*
- Tèke**, *s. m.* klasztor derwiszów w Turcyi.
- Tel**, **Telle**, *a.* taki, taka, takie, nie ieden, pewny, nieiaki, ten, a ten, tak, iak . . . , tak, — *que*, tak, że aż, iakikolwiek, — *quel*, iaki, taki, mierny.
- Téla**, *s. m.* medal złoty wartości dukata bity w Persyi z powodu wstąpienia na tron, i na początku każdego roku.
- Télamons**, ou **Télamones**, *s. m. pl* w starożytn. figury gzemsy podpierające, — rzemieńce, na których Grecy puklerze swoje na szyi zawieszali.
- Télégraphe**, *s. m.* telegraf, machina na wysokim maszcie osadzona, do przesyłania odległych wiadomości umówionemi znakami.
- Télégraphie**, *s. f.* sztuka przesyłania odległych wiadomości w narychlejszym czasie.
- Télégraphique**, *a.* telegraficzny;
- Télobranches**, *s. m. pl.* o rybach zupełnoskrzelne, ryby chrząstkowate, mające skrzela wyraźne błoną przyskrzelową i promieniami przyskrzelowemi opatrzone.
- Téléologue**, *s. m.* narzędzie głosowe, za pomocą którego w wielkiej odległości rozmawiać można.
- Téléphieu**, *adj. m.* w chirurgii, *ulcere* — wrzód iadowity, trudny do uleczenia.
- Téléphore**, *s. m.* rodzaj owadu chrząszczowego, którego poczwardki wichrem niekiedy uniesione ze śniegiem spadają.
- Telescope**, *m.* dalekowied, albo teleskop, perspektywa, *f.*
- Télescopique**, *adj.* w astronomii, *étoile* — gwiazdy przez teleskop tylko widziane.
- Téléste**, *s. f.* szafir, — ciało doskonałe.
- Télètes**, *s. m. pl.* w starożytn. doskonali, — do tajemnic bogini *Izdy* przypuszczeni.
- Tellement**, *adv.* tak, takim sposobem, tak bardzo, *quellement*, iako tako.
- Tellenon**, *s. m.* taran starożytny do łamania murów przy oblężeniu.
- Telline**, *s. f.* odgiętek, pław morski.
- Tellure**, *s. m.* istota metaliczna w złotych kopalniach Transylwanii odkryta.
- Telon**, *s. m.* gatunek sukna grubego.
- Téméraire**, *a.* zuchwały, poufały, śmiały, nierozsądny, nierozważny.
- Témérairement**, *adv.* zuchwale, śmieie, nierozważnie.
- Témérité**, *f.* zuchwałość, poufałość, śmiałość etc., *f.*
- Témin**, *s. m.* dawna moneta francuzka na wschodzie używana, — dwunasta część piastra w Smyrnie.
- Témine**, *s. f.* moneta barbarzyńska.

- Témoignage, *m.* świadectwo, *n.* dowód, znak, *m.*
 Témoigner, *v. a.* za- / świadczyć, oświadczać, okazać.
 Témoins, *m.* świadek, *m.*
 Témoins, *pl.* cełty potłuczone pod kopcami na roli, — pagórki na polu albo w rowie zostawione, aby wiedzieć wiele wykopano albo zdieto ziemi.
 Tempe, *f.* skroń, *f.*
 Tempérament, *m.* temperament, *m.* postanowienie ciała, *n.* własność, natura ciała, *f. fig.* szrodek, pomiar, *m.* pomiarkowanie.
 Tempérance, *f.* mierność w życiu, pomiarkowanie, skromność, wstrzemięźliwość, trzeźwość.
 Tempérant, *ante, a.* wstrzemięźliwy, trzeźwy, mierny.
 Température, *f.* temperatura, własność powietrza, nieba o ile jest zimne lub ciepłe, suché lub wilgotné.
 Tempéré, *éé, par. p. et adj.* umiarkowany, mówiąc o klimacie i powietrzu, — o osobach skromny, baczny, uważny, umiarkowany.
 Tempérer, *v. a. u-*, po-, miarkować, uśmierzyć, zmiększyć.
 Tempête, *f.* nawalność, zawierucha, burza, *fig.* zamieszanie, bunt, nieporządek, — hałas, przesładowanie zawzięte.
 Tempêter, *v. n. fam.* hałasować.
 Tempêteux, *euse, a.* burzliwy, wicherzasty.
 Temple, *m.* kościół, świątynia, bożnica, bałwochwalnia, — więzienie w Paryżu, — *de memoire*, świątynia sławy na Parnassie, wiekuista pamięć, — *de la gloire*, świątynia sławy, — sława, honor.
 Templier, *m.* templaryusz, kawaler zakonu w Jerozolimie w 1118 roku ustanowionego, a przez Klemensa V. za panowania Filipa pięknego w roku 1311. zniesionego.
 Temporal, *ale, adj.* skroniowy.
 Temporalité, *f.* inrudykcyja świecka biskupa etc., *f.*
 Temporel, *elle, a.* doczesny, marny, świecki, nikczemny.
 Temporel, *m.* władza świecka, *f.* dochody duchowne, *m. pl.*
 Temporellement, *adv.* docześnie, na czas, nie wiecznie.
 Temporiser, *v. n.* czasu, lepszezy pory oczekiwać, wyglądać, czasować.
 Temporiseur, *m.* czasujący.
 Temps, *m.* czas, *m.* pogoda, słońca, *f.* à—, *ad.* w sam czas, dosyć wcześnie, na czas pewny, *en même* —, *ad.* właśnie w ten czas, oraz, wraz, *de tout* —, każdego czasu.
 Tenable, *a.* obronny, *fig.* wytrwały, gdzie można wytrwać, zostać.
 Tenace, *a.* lipki, lepisty, *fig.* sknerowaty, hardy.
 Ténacité, *f.* lipkość, *f. fig.* sknerowatość, hardość, *f.*
 Tenaille, *f.* cęgi, obcęgi, kleszcze, — *w fortyfikacyi* kleszcze, wał z przedpiersieniem wysypny w rowie forticznym przed zasłoną, załamanym kształcie kleszczów otworzonych.
 Tenailleur, *v. a.* rozpalonemi cęgamii szarpać, szczypać.
 Tenailleur, *s. m.* obrona przedforteczna z jednego narożnika i podwójnych zewnętrznych szanców złożona.
 Tenancier, *m.* — ière, *f.* czynszownik, okupnik, *m.*
 Tenant, *ante, a.* trzymający etc.
 Ténans, *m. pl.* kopce, miedze, granice między rolami, dobrami, *v. Aboutissans.*
 Ténare, *s. m.* *w stylu poetycznym* piekło, otchłań.
 Tendance, *f.* pąd, *m.* ciagnienie ku czemu, *n.*
 Tendant, *ante, a. (à qc.)* ściągający się na co, godzący ku czemu.
 Tendelet, *s. m.* *na galerach* zasłona od słońca, namiot z firankami.
 Tenderie, *s. f.* polowanie, mięysce, gdzie siła na ptaki i zwierzęta zastawiają.

- Tendeur, s. m.** tapicer, ó obicia obia, — ptasznik sióła i sieci zastawiający.
- Tendineux, euse, a.** żyłasty, żyłowaty.
- Teudoires, s. f. pl.** ramy wielkie sukienne do suszenia farbowanego sukna.
- Tendon, m.** ściągacz, żyłasty koniec muszkułu, — chrząstkowata część koło kopyta końskiego.
- Tendrac, s. m.** kretoież, zwierz z wyspy Madagaskaru z rodzaju nastopnych.
- Tendre, a.** miękki, kruchy, delikatny, dolegliwy, słaby, *fig.* czuły, serdeczny, miły, — *m. fam.* serdeczność, czułość, *f.*
- Tendre, v. a.** natężyć, wyprężyć, napiąć, rozpiąć, rozciągnąć, podadź, rozbić, zastawić, obić, zawiesić, — *n.* (à) iść dokąd, *fig.* godzić, zamierzać, zachodzić.
- Tendret, ette, a. fam.** miłuchny, pieścuchliwy.
- Tendrement, adv.** czule, serdecznie, pieścuchliwie, — *wmalarstwie* delikatnie, subtelnie.
- Tendresse, f.** serdeczność, *f.*
- Tendreté, f.** miękkosć, kruchość.
- Tendron, m.** wyrostek, *m.* lato-rośl, chrząstka, *f. fig.* dziewczeczka, dziewczynka, *f.*
- Tendrons, pl.** chrząstki w mięsiwie, — grudziuka.
- Tendu, ue, par. p. et adj.** napięty, naciągnięty, *fig. avoir l'esprit tendu.* mieć czém mocno zaprzątnięty umysł.
- Ténebres, f. pl.** ciemności, *pl.* ciemność, *fig.* błąd, zaśpiepnie, ciemnota, — nabozęstwo wieczorne w wielką szrodę, w wielki czwartek i w wielki piątek.
- Ténébreux, ense, a.** ciemny, *w pozycji, séjour* — piekło, — ponury, kwaśny, melancholijny.
- Ténébricoles, s. m. pl.** mącznik, rodzaj owadu chrząszczowego w miejscach ciemnych przebywającego.
- Ténement, m.** zagroda, *f.* folwark, *m.*
- Ténésme, s. m.** wydymanie stolcowe, chęć próżna na stolec.
- Tencette, s. f.** kleszcze chirurgiczne do wymywaniania kamienia z pęcherza.
- Teneur, f. tresé, f.**
- Teneur de livres, m.** xiążki i rachunki utrzymujący.
- Tenez! i. stóy! postóy! oto! masz!**
- Tenia, s. m.** tasieniec *robak*, *v.* Taenia.
- Tenie, s. f. w archit.** binda na słupach doryjskich.
- *Tenir, v. a. et n.** trzymać, zatrzymywać, bawić, posiadać, mieć, zajmować, utrzymywać, (*qc. de qq.*) byđz komu co winien, mieć wiedzieć, dowiedzieć się, nauczyć się czego od kogo, (*de qq.*) podobnym byđz komu, zakrawać, iść na co, mnićmać, trzymać że tak, (*contre*) trzymać się, wytrwać, trwać, utrzymać się, — (*à qc., à qq.*) blisko przy czém leżeć, schodzić się z czém, zależeć na kim, na czém, *en* —, kochać się, rozkochać się, obrwać co, dostać po grzbiecie, *se* —, *r.* (*à qc.*) trzymać się czego, *fig.* przestawać na czém, bawić się, przebywać gdzie, (*de qc.*) wstrzymać się od czego, znośić, — mnićmać, rozumieć o sobie, — *tenir à* —, uależeć, trzymać się czego, — *tenir bon.* *tenir ferme.* opierać się, mężnie się stawić, nie ulegać.
- Tenon, m.** czop stolarski albo ciesielski, — uszko, antabka u rury strzelbowej, — koniec masztu nad bocianem guizdem, — *pl.* nieociosane wydatności w posagach dla ławiejszego ich przenoszenia, które się na miejscu ociosują. — kliniki któremi pręt kotwiczny zakliniony bywa.
- Tenor, s. m.** tenor, głos między basem i dyszkantem szrodek trzymający.
- Tensil, ive, adj. w medyc.** z napięciem połączony.

Tension, *f.* natężanie, napinanie etc., *n.*
 Tenson, *s. m.* dysputa, spór między dwoma poetami.
 Tentant, *ante, a.* zwodny, powabny.
 Tentateur, *m.* — *trice, f.* kusiciel, *m.*
 Tentatif, *ive, a.* kuszący, powabny.
 Tentation, *f.* pokusa, *f.*
 Tentative, *f.* examen bakałarza teologicznego, — usiłność, kuszenie się o co, proba.
 Tente, *f.* namiot, knutek ze szarpki do rany, — obłak, siłko na ptaki, zastawianie sieci.
 Tentement, *s. m.* u fechtmistrza podwójne uderzenie o szpadę przeciwnika.
 Tenter, *v. a.* kusić, próbować, próbę zrobić, wabić, zwodzić.
 Tenture, *f.* obicie, *n.*
 Tentoi, *s. m.* drąg w krosnach, co kobierzec w tkaniu rozpina.
 Tenu, *ue, par. p. et adj.* utrzymany, poczytany, obowiązany, powzięty.
 Tenu, *ue, a.* cienki, subtelny.
 Tenue, *f.* trzymanie, *n. fig.* stałość, *tout d'une tenue, adv.* bez przerwy.
 Ténuité, *f.* cienkość, subtelność.
 Tenure, *s. f.* obowiązek lenny, trzymanie lenności, — *w kopalniach kamienia żupnego* mała dziura do wbijania klinu.
 Téorbe, *s. m.* v. Théorbe.
 Tephramancie, *s. f.* wieszczba z popiołów zabitych na ofiarę bydła.
 Tératoscopie, *s. f.* wieszczba ze zwiastek nadzwyczajnych, ukazywania się potworów, cieniów i straszylek.
 Tercer, Terser, *v. a.* po raz trzeci wianą macię uprawiać.
 Tercet, *m.* trzy wiersze jednej kadencji, *m. pl.*
 Térébeiles, *s. f. pl.* skałowierc, robaki nitkowate, mające pysk w kształcie żółędzi na szypałce stojącej, w skorupie

z ziarn piasku złożoney mieszkające.
 Térébentine, *f.* terpentyna.
 Térébinthe, *m.* terpentynowe drzewo, *n.*
 Térébration, *s. f.* przecięcie drzewa, ażeby gümna albo żywica wypływała.
 Térédyles, *s. m. pl.* v. Percebois.
 Térégam, *s. m.* wielkie drzewo figowe w królestwie Malabar.
 Téréniabin, *m.* maśna płynna, *f.*
 Térénit, *s. m.* *w starożył.* miesce na marsowém polu w Rzymie, na którym był ołtarz bóstwom piekielnym poświęcony.
 Téréntins, *adj. m. pl.* jeux — igrzyska na cześć bogów piekielnych w dawnym Rzymie, v. Térénte.
 Téréicaudes, *s. m. pl.* *w hist. nat.* okrągłogoniaste, rodzaj iaszczurek ziemnych iako *Kamneleon* etc.
 Téréiostres, *s. m. pl.* o ptakach okrągłodziobe, ptaki brodzące, mające dzioby proste walcowate, iako *bekas* etc.
 Tergiversation, *f.* wykręty, wybiegi, *m. pl.*
 Tergiverser, *v. r.* wykrętów, wybiegów szukać.
 Terme, *m.* koniec, cel, kres, *m.* czas porodzenia, czas, termin, kopiec, znak graniczny, *m.* granica, *f.* wyraz, — bożek granic u pogan, — *w archit.* słup, filar z głową i piersią człowieczą co podpierający, — *pl.* okoliczność, *f.* stan, *m.*
 Terminaison, *f.* zakończenie słowa, *n.*
 Terminal, *ale, adj.* *w botanice* wierzchołkowy, na wierzchu gałęzi będący.
 Terminer, *v. a.* określić, ograniczyć, zakończyć, ułatwić, se —, *r. za-* s-, do-, kończyć się, wypaść.
 Terminthe, *m.* krosta czarna, *f.*
 Termités, *s. m. pl.* drewniak, pustos, rodzaj owadu siatko-

- skrzydłowego, wszystko niszczącego.
- Ternaire, *a.* potrójny.
- Terne, *a.* blade, ciemny.
- Terne, *s. m.* terno, trzy numera loteryjne razem wzięte i razem z koła losem wyciągnięte.
- Terné, *ée, adj. w botanice* trzylistkowe, kiedy na jednym ogonku trzy listki wyrastają.
- Ternes, *s. m. pl.* dwie trójki grające w kości.
- Terni, *ie, par. p. et adj.* spełzły, zblakowany, zaćmiony, — nadwątlony, iako sława.
- Ternir, *v. a.* zblakować, spłowić, *fig.* skazić, zaćmić, nadwątlić, *se —, r.* spłowić, zblakować.
- Ternissure, *f.* bladeść, ciemność, *f.* zblakowanie etc., *n.*
- Terpsichore, *s. f. w mitologii* Terpsichora, muza przełożona nad tańcami i muzyką.
- Terrage, *m.* wytyczna dziesięcina, *f.*
- Terrageau, Terrageur, *m.* wytycznik, *m.*
- Terrager, *v. a.* wytykać, wybierać wytyczne.
- Terragnol, Terraignol, *adj. m.* koń co bardzo nisko przy ziemi pracuje, z trudnością przód podejmujący.
- Terraille, *s. f.* gatunek garnków i innych naczyń żółtawych albo szarawych, we Francji wyrabianych.
- Terrain, *m.* ziemia, rola, *f.* pole, *n.* grunt plac, *menager le —,* ostrożnie w czem postępować, — z pożytkiem mały używać przestrzeni, *disputer le —,* pola dotrzymywać, mężnie się stawić, w niczem nie ustępować, *connoitre bien le —,* znać się na osobach, z którymi kto ma do czynienia, *gagner du —,* ubiedz, uprzędzić nieprzyjaciela w polu, powoli do zamierzonego postępować celu.
- Terral, *m.* wiatr lądowy, *m.*
- Terraqué, *ée, a.* z wody i ziemi złożony.
- Terrasse, *f.* taras, wał, wzgórek, *m.* altana, dach płaski odkryty, — *w malarstwie* przód kuszafu, — piec do pozłoty drótu srebrnego, — miękisz, miejsce w kamieniu albo marmurze niedające się polerować.
- Terrassé, *ée, par. p. et adj. w herbach o drzewach* korzenie w ziemi mający.
- Terrasser, *v. a.* obalić, powalić, rzucić o ziemię, ziemią osypać, wałem opasać, *fig.* zbić, upokorzyć, strwożyć, uspokoić, *se terrasser, v. r.* okopać się, oszańcować się.
- Terrasseur, *s. m.* ten co wapnem deski albo przepierzienia obrzuca.
- Terrasseux, euse, *adj.* miękki, kruchy, *marbre —,* marmur miękki niedający się polerować.
- Terrassier, *m.* kopacz, szanconwnik, *m.*
- Terre, *f.* ziemia, *f.* okrąg ziemi, *m.* okolica, kraina, rola, *f.* pole, *n.* wieś, włość, *f. à —,* *ad.* nisko, na dole, blisko ziemi, ponad brzegiem, — *terre ferme* ląd, *terres neuves,* kraje nowo odkryte, *terre à potier,* glina biała, *terre franche,* w ogrodnictwie ziemia czysta, przesiewana, *prendre terre,* przylądować.
- Terre-à-terre, *s. m. w szkole* iezdnej poziome skoki konia na przód, gdy z boku idzie.
- Terreau, *m.* nawóz, *m.*
- Terrein, *m. v.* Terrain.
- Terre-mérite, *s. f.* Souchet, on Safran des Indes, Curcuma, *s. m.* ostrzyż żółcień roślinna.
- Terre-neuvier, *m.* do wyspy
- Terre-neuve na łowienie kałblionu pływający, okręt do tego.
- Terre-noix, *f.* orzech ziemny.
- Terre-plein, *s. m. w fortyfikacyi* równina, płaszczyna wałowa, plac na wale przed para-

- petem, gdzie działa stoją; —
w archit. taras z ziemi między dwiema ścianami murowanemi.
- Terrer, *v. a.* glinką pomazać, se —, *r.* zakopać się, okopać się.
- Terrestre, *a.* ziemski, ziemny, doczesny, światowy.
- Terrestréité, *s. f. pl. w chemii* cząstki ziemne, najgrubsze części istoty iakiey.
- Terreur, *f.* strach, przestrasz, przelęknięcie.
- Terreux, *euse, a.* ziemisty.
- Terrible, *a.* straszny, straszliwy, srogi.
- Terriblement, *adv.* strasznie, straszliwie, *fig.* bardzo, zbyt, haniebnie, srodze.
- Terrien, *m.* — enne, *f.* possessor dóbr, włości, *m.*
- Terrier, *m.* ou *a. m.* papier —, rejestr lenny, czynszowy, *m.* xięga ziemska, — loch, nora, iama w ziemi, gdzie się zwierzęta kryją.
- Terrier, *m.* iama (lisia etc.).
- Terrière, *s. f.* iama królików.
- Terrification, *s. f. w chemii* zbiór części ziemnych we fermentacyi.
- Terrine, *f.* waza, *f.*
- Terrinée, *f.* waza pełna czego.
- Terrir, *v. n.* wysiść na ląd (o żółwiu), przylądować.
- Territoire, *m.* kraina, okolica, *f.* kray, *m.*
- Terroir, *m.* grunt, *m.* ziemia, *f.*
- Terser, *v. a. v.* Tercer.
- Terset, *v.* Tercet.
- Tertianaire, *s. f. w botanice v.* Toque.
- Tertre, *m.* pagórek, *m.*
- Tescaret, ou Theskéré, *s. m.* kwit na cło wchodowe w Smirnie.
- Tessarocoston, *s. m. w starożytn.* wywodziny, obrządek wprowadzenia niewiasty greckiey do świątyni czterdziestego dnia po połogu.
- Tesseaux, *s. m. pl. w maryn.* czworo drewn na krzyż zwią-
- zanych pod bocianiem gnazdem na maszcie.
- Tessère, *s. f. w starożytn.* kość do grania, — hasło w czasie wojny na tabliczce metallovey albo drebhianey napisane, — miara zbożowa dla żołnierzy, — znak, kontramarka dla weyścia na teatr.
- Tesson, *s. m.* czerep, skorupa.
- Test, ou Tet, *s. m.* skorupa, — *w botanice* zwierzchnia pokrywa nasienia.
- Test, *s. m. w Anglii, le serment du test*, rota odprzysiężenia się wiary katolickiey.
- Testacé, *éc, a.* skorupiasty, — *cées, pl.* pławy skorupiaste, *m. pl.*
- Testament, *m.* testament, *m.*
- Testamentaire, *a.* testamentowy.
- Testamenter, *v. n.* zrobić testament.
- Testateur, *m.* — trice, *f.* testator, *m.* — rka, *f.*
- Tester, *v. n.* testament zrobić.
- Testicule, *m.* iądro, *n.*
- Testi, *s. m.* sierć wielbłąda.
- Testif, *m.* kamelor, *m.*
- Testimonial, *ale, a.* poświadczający, — świadczy.
- Teston, *s. m.* moneta srebrna francuzka, włoska i portugalska, trzecią część talara wynosząca.
- Testudo, *s. m. w medyc.* nabrzmiałość szeroka i okrągła między czaszką iskorą w kształcie żółwia.
- Tèt, *m.* czerep, — czoło ielenie, skorupa, *f.*
- Tétanos, *s. m. w medyc.* gatunek spazmy, wyężenia, albo konwulsyi powszechney, która nagle całe ciało obeymnie.
- Têtard, *m.* żabi krzek, *m.*
- Tétasses, *f. pl. fam.* piersi obwisłe, *f. pl.*
- Tête, *f.* głowa, *f. fig.* przodek, początek, wierzch, herszt, *m.* głowa, *f.* czoło, *n.* odpór, — *de pont*, szaniec mostu broniący, — *emboutie*, ćwiek wielki.
- Tête-à-tête, *ad.* twarz w twarz,

- potaiemnie, — *n.* rozmowa tajemna, *f.*
- Tête-chèvre, ou Tette-chèvre, *s. m.* kozodój, ptak z rodzaju przyczepnych, inaczej zwany *Crapaud Volant* albo *Engoulevent*.
- Tête-de-chat, *s. f.* u mularzów kamień łamany zaokrąglony.
- Tête-de-dragon, ou Cataleptique, *s. f.* smocza głowa, melissa turecka roślina.
- Tête du dragon, *s. f.* w *astro-nomii* węzeł podniesienia siężycowego, jeden z tych punktów, do którego przyszedłszy siężyte, zaczyna wznosić się nad ekliptykę ku północy.
- Tête de Moine, *s. f.* gatunek sera francuzkiego.
- Tête de mort, *s. f.* ramki małe czarne i gładkie do kopersztychów.
- Tête de nègre, *s. f.* na brzegach *afrykańskich* murzyn od 16 do 30 lat mający.
- Tête morte, *s. f.* w *chemii* części ziemne ciała iakiego po dystylowaniu pozostałe.
- Téter, *v. a.* et *n.* ssać.
- Téthys, *s. f.* skałoczep, pław morski.
- Tethys, *s. f.* w *mitologii* Tetys, córka nieba i ziemi, siostra i żona Oceanu, matka trzech tysięcy nimf *Oceanidami* zwanych.
- Têtère, *f.* czapeczka dziecięcia, *f.* nagłownik (konia), *m.*
- Tétin, *m.* brodawka piersiowa.
- Tétine, *f.* wymię, zagięcie, *n.* guz, *m.*
- Tétair, *s. m.* wydrążenie kuliste w machinie do robienia szpilek, w które główka szpilkiowa się wkłada do przyklepania.
- Téton, *m.* pierś, *f.*
- Tétra, słowo do składni innych słów wchodzące, oznaczające cztery.
- Tétracères, *s. m. pl.* o owadach czteromackowe, cztery różki mające.
- Tétracorde, *f.* lira o czterech strónach, *f.*
- Tétradactyle, *adj.* o *zwierzętach* czteropalczaste, czteropalcowe.
- Tétradites, *s. m. pl.* odszczepiency szczególnie liczbę 4 poważający, — w *starożytn.* dzieci w czwartym miesiącu narodzone.
- Tétradrachme, *s. m.* moneta srebrna grecka, cztery drachmy wynosząca.
- Tétradynamie, *s. f.* w *botanice* nierówno sześcionikowa, XV. gromada roślin według układu *Linneusza*.
- Tétraèdre, *s. m.* tetraeder, bryła foremna ze czterech równych i równobocznych trójkątów złożona.
- Tétraétérís, *s. f.* w *chronologii* przeciąg czasu czteroletni u Ateńczyków.
- Tétragone, *adj.* czworokątny, czworoboczny.
- Téragonisme, *s. m.* kwadratura koła.
- Tétragynie, *s. f.* w *botanice* czterootworowy, toiest czwarty rząd pierwszych trzynastu gromad płciowego układu roślin.
- Tétralogie, *s. f.* u *Greków* cztery dramatyczne sztuki iednego autora, z których trzy były tragedye, a czwarta satyryczna i żartobliwa, w celu odniesienia zwycięztwa literackiego napisane.
- Tétramètre, *s. m.* w *dawney łacińskiej i greckiej poezyi* wiersz czteromiarowy.
- Tétrandrie, *s. f.* w *botanice* czteronitkowa, IV, gromada roślin według układu *Linneusza*.
- Tétraocons, *s. m. pl.* kolcobrzuch ryba z rodzaju stałożuchwych, chrząstkowatych, dwuszparowych.
- Tétraorie, *s. f.* w *starożytn.* gonitwy czterokonne, — wóz czterokonny.
- Tétrapaste, *s. m.* w *mechanice* klubka o czterech kótkach do podnoszenia ciężarów.
- Tétrapétalé, *ée, adj.* w *botanice*

- o koronie kwiatowej czworolistny.
- Tétraphylle, *adj.* w botanice czterolistny.
- Tétraples, *s. m. pl.* w historii kościelney dzieło na cztery kolumny podzielone, cztery tłumaczenia biblii zawierające.
- Tétrapode, *adj.* czworonożny.
- Tétrapodologie, *s. f.* część historii naturalney o zwierzętach czworonożnych.
- Tétrapole, *s. f.* okolica, w której są cztery główne miasta.
- Tétraptère, *adj.* cztery skrzydła mający.
- Tétrarchat, *s. m.* dostojenstwo xiążęcia czwartą częścią państwa rządzącego.
- Tétrarque, *s. m.* xiążę czwartą częścią państwa rządzący.
- Tétras, *s. m.* głuszc, ptak z rodzaju grzebiących.
- Tétrasperme, *adj.* w botanice czteroziarnowy.
- Tétrastique, *s. m.* czterowiersz.
- Tétrastyle, *adj.* budynek o czterech kolumnach.
- Tétrasyllabe, *s. m.* słowo czterosyllabowe, ze czterech sylab złożone.
- Tétrobole, *s. f.* dawna moneta grecka cztery obole wynosząca.
- Tette, *f.* cyc u zwierząt, *m.*
- Tétu, *ue, a.* uparty, krnąbrny.
- Tétu, *s. m.* młot mularski do wyłamywania, — głowacz ryba morska.
- Teucricette, *s. f.* ozanka rośl.
- Teugue, ou Tugue, *s. f.* zastona na okrętach od słońca z desek albo płótna.
- Teutonique, *a.* Teutoński, — *ordre* — zakon kawalerów teutońskich, ku pomocy Niemcom w Palestynie pozostałym w 1190 roku ustanowiony.
- Tévertin, *s. m.* twardy czerwopopielaty kamień z Tiwoli, do murowania używany.
- Texte, *m.* text, *gros* —, *petit* —, gatunek charakterów drukarskich.
- Textile, *a.* co prządź można.
- Textuaire, *m.* sam text bez nót, biegly w texcie, *m.*
- Textuel, *elle, a.* textowy.
- Texture, *f. fig.* budowa, *f.* związek, *m.*
- Thalassarchie, *s. f.* panowanie morza.
- Thalassomètre, *s. m.* instrument do mierzenia głębokości morskiej i poznania gatunku gruntu.
- Thaler, *s. m.* talar, moneta srebrna niemiecka, polska i Szwajcarska.
- Thalictron, *s. m.* rukiew rośl.
- Thalictrum commun, *s. m.* rutka roślina.
- Thalie, *s. f.* w mitologii Taliia, jedna z trzech gracy, — Taliia, jedna z dziewięciu muz, przełożona nad komedya.
- Thallophores, *s. m. pl.* u dawnych Ateńczyków starcy, którzy w czasie świąt panateńskich gałązki oliwne nosili.
- Thalysies, *s. f. pl.* u dawnych Greków święta na cześć Minierwy po żniwach odprawowane.
- Thapsie, *s. f.* łoczyga roślina.
- Thargélies, *s. f. pl.* święta ateńskie na cześć Apollina i Dyany.
- Thargélion, *s. m.* iedenasty miesiąc ateńskiego roku.
- Thaumaturge, *a.* cudotworny, cudowny, — *m. f.* cudotwórca, *m.*
- Thé, *m.* herbata, *f.*
- Théandrique, *adj. m. et f.* Boskoludzki.
- Théantrope, *m.* Bóg wcielony.
- Théâtral, *ale, a.* teatralny.
- Théâtre, *m.* teatr, *m.* komedyałnia, *f.* dziwowisko, *n. fig.* sztuka teatralna, *f.* zbiór teatralnych pism, *m.*
- Thébaïque, *adj. pierre* —, gatunek marmuru egipskiego.
- Thèère, *f.* inbryczek do herbaty, *m.*

- Théisme, *m.* nauka o istności Boga, *f.*
- Théiste, *m.* wyznawca Boga, *m.*
- Thème, *m.* zadanie, tema, *n.* materya, *f.*
- Thémis, *s. f.* w mitologii Temida, bogini sprawiedliwości, córka nieba i ziemi.
- Thénar, *s. m.* w anatomii mizszku u palca wielkiego na rękę i nodze.
- Théocratie, *f.* Bogowładztwo, *n.*
- Théocratique, *a.* bogowładny.
- Théodicée, *s. f.* tytuł księgi Leibnica, o własności Boskiej, — dosłownie sprawiedliwość Boską oznaczająca.
- Théodolite, *s. m.* w iometryi instrument mierniczy do mierzenia wysokości i odległości.
- Théodore, *m.* Bogdan, Teodor.
- Théogamies, *s. f.* pl. święta greckie na cześć Przerpiny, o raz na pamiętkę iey związku małżeńskiego z Plutoniem.
- Théogonie, *f.* ród, *m.* genealogia bożków pogańskich, *f.*
- Théologal, *ale, a.* Boski, święty.
- Théologie, *f.* teologia, nauka o Bogu i religii.
- Théologien, *m.* teolog, *m.*
- Théologique, *a.* teologiczny.
- Théologiquement, *adv.* teologicznie.
- Théomancie; *s. f.* w starożytn. wieszczba z natchnienia bogów.
- Théomaque, *s. m.* nieprzyjaciel Boski.
- Théopaschites, *s. m. pl.* heretycy utrzymujący, że w męce Pańskiej cała Trójca cierpiała.
- Théophanie, *s. f.* zjawienie bóstwa, — święto zjawienia Apollina w Delfach.
- Théophilanthrope, *s. m.* czciiciel Boga i przyjaciela człowieka, członek towarzystwa rozszerzenia religii naturalney na celu mającego.
- Théophilanthropie, *s. f.* nauka czciicieli Boga, członków tegoż towarzystwa, — *ique*, do tego należąca.
- Théophile, *m.* Bogumił, *f.*
- Théopsie, *s. f.* zjawienie, ukazanie się bożków baiecznych, *v.* Théophanie.
- Théorbe, Thuorbe, *s. m.* teorbán, instrument muzyczny nakształt lutni.
- Théore, *s. m.* u dawnych Greków deputowany do odbywających się uroczystości po różnych miastach.
- Théorème, *s. m.* w matematyce podanie, propozycja mogąca być dowiedziona.
- Théorétique, Théorique, *a.* teoretyczny.
- Théorètre, *s. m.* w starożytn. podarunek pannie młodej dawany, kiedy się pierwszy raz w publiczności pokaże i zasłoną zdeymie.
- Théoricien, *s. m.* teoretyk, znający się na teoryi.
- Théoride, *s. m.* u starożytn. okręt deputowanych Théores zwanych do Delos wiozący, *v.* Theore.
- Théorie, *f.* teorya, umiętność nauki sama, *f.*
- Théorique, *adj.* teoretyczny, samey teoryi tyżący się, — *argent* —, podatek od ludu w Atenach na wydatki teatralne i różnych widowisk.
- Théoriquement, *adv.* teoretycznie.
- Théoriste, *s. m.* teoryk, autor teoryi iakiey.
- Théosophes, *s. m. pl.* natchnieni filozofowie z Bogiem biesiadujący.
- Théosophie, *s. f.* nauka z Bogiem biesiadujących.
- Théoxénies, *s. f. pl.* u dawnych Greków święta na cześć wszystkich bogów.
- Thérapeutes, *s. m. pl.* sługa Boży, mnich żydowski narozmyślaniu życie przepędzający.
- Thérapeutique, *f.* część nauki lekarskiej o właściwych lekarsztwach na rozmaite choroby.
- Thérarque, *s. m.* u starożytn. w woiennych wyprawach do-

- wodzca, naczelnik mający dwa słonie pod swoimi rozkazami, — dowodzący iednym nazywał się *Zoarque*, czterema *Epithararque*, ośmiu *Itarque*, trzesnaścą, *El-phantarque*, a trzydziestą dwiema *Herarque*.
- Thérese**, *f.* Teresa, *f.*
- Thériacal**, *ale, a.* dryakiewny.
- Thériacologie**, *s. f.* nauka o zwierzętach iadowitych.
- Thériaque**, *f.* dryakiew, *f.*
- Thériotomie**, *s. f.* anatomia dzikich bestyy.
- Thermal**, *ale, a. eaux* — *es*, wody mineralne z przyrodzenia ciepłe.
- Thermantide**, *s. f. w mineralogii* istota na działanie podziemnego ognia wystawiona.
- Thermantique**, *adj. m. et f. ou s. m. w medycynie o lekarsztwach* rozgrzewający, przyrodzone ciepło powiększający.
- Thermes**, *m. pl.* kąpiele, źródła z przyrodzenia ciepłe, u starożytnych łąźnie, kąpiele.
- Thermomètre**, *s. m.* termometr, ciepłomierz, instrument meteorologiczny wskazujący ilość stopni ciepła i zimna.
- Thermopyles**, *s. m. pl.* Termopile, wąwozy góry *Oeta* w Tesalii, sławne poświęceniem się Leonidasa i trzechset Spartanczyków pod wodzą jego będących.
- Thermoscope**, *s. m.* ciepłomierz, instrument meteorologiczny wskazujący odmiany ciepła i zimna.
- Thésauriser**, *v. n.* pieniądze, złoto zbierać.
- Thésauriseur**, *m.* — *euse, f.* pieniądze wielkie zbierający.
- Thèse**, *f.* nauka, *f.* wniosek, *m.*
- Théséide**, *s. f. w starożytn.* sposób strzyżenia włosów przez *Tezeusza* wprowadzony, — część mitologii dawnych wierszem pisana.
- Thesmophories**, *s. f. pl. u dawnych Greków* święta na cześć bogini *Cerery*, przezwaney *prawodawczynią*.
- Thesmothète**, *s. m.* stróż praw u Greków.
- Thètes**, *s. m. pl.* naypośledniejsza klasa obywateli ateńskich z rzemieślników i wyrobników złożona.
- Thétis**, *s. f. w mitologii* *Tetys*, matka *Achillesa*, córka nimfy *Loris* i *Nereusza*.
- Théurgie**, *s. f.* rodzaj czarodzieystwa, za pomocą którego wywoływano bogów i cienie, — *ique, adj.* tyżący się tegoż czarodzieystwa.
- Thiase**, *s. f.* tańce bachantek na cześć *Bachusa*.
- Thie**, *s. f.* przęstyłk, skówka żelazna na wierzchu wrzecziona do przedzenia, — krąż, rodzaj skorupiaka nabrzeżnego.
- Thlasis**, ou *Thlasme, s. f. w chirurgii* stłuczenie albo wgięcie kości płaskiey.
- Thlaspi**, ou *Taraspic, s. m.* tobołki roślina.
- Thlipsie**, *s. f. w medyc.* ścisnienie naczyń z przyczyny zewnętrzney.
- Thnétopsychites**, *s. m. pl.* dawni heretycy, którzy rozumieli, że dusza ludzka z ciałem umiera.
- Tholus**, *s. m.* zawornik drewniany sklepienie zwierający, — kopuła, dach okrągły na budynku.
- Thomas**, *m.* Tomasz, *m.*
- Thomisme**, *s. m.* nauka *S. Tomasa* o przeznaczeniu i łasce.
- Thomiste**, *s. m.* teolog tę naukę popierający, — naśladowca nauki *S. Tomasa*.
- Thon**, *m.* tunetek, ryba z rodzaju wrzecionkowatych, kościstych.
- Thonaire**, *s. m.* sieć na łowienie tunetów.
- Thonine**, *f.* tuńczyk solony, *m.*
- Thora**, *s. f.* złotogłów, roślina, której sokiem zatruwają strzały.
- Thorachique**, *adj.* piersiowy, o lekarsztwach pomocny na piersi.
- Thoracique**, *adj. et s. m.* o ry-

- bach* piersiopłetwe, ryby kościste, skrzelowate, mające płetwy brzuchowe prawie pionowo pod płetwami piersiowymi umieszczone.
- Thorax*, *s. m. w anatomii* piersi.
- Thrace*, *f.* Tracja, *f.* — *u.* Tracki.
- Thracés*, *s. m. pl. u dawnych Rzymian* zapaśnicy, szermierze trackim mieczem uzbrojeni.
- Thrène*, *s. m. treny*, żałobne śpiewy, lamentacje.
- Thrénetique*, *s. et adj. f.* ślet frygijski do żałobnych pieśni.
- Thréodie*, *s. f.* śpiew smutny pogrzebowy.
- Thrips*, *s. m. pl.* rodzaj owadu pszczołowego, drzewo gryzącego.
- Thrombe*, *Thrombus*, *ou Thrombus*, *s. m.* nabrzmałość ze krwi zaskrzepłej po upuszczeniu zformowana.
- Throne*, *s. m. v.* Trón.
- Thurifraire*, *m.* duchowny z turybularzem, *m.*
- Thuya*, *s. m.* rodzaj Cedru, drzewo zawsze zielone.
- Thyades*, *s. f. pl. u mitologii* kapłanki igrzyści Bacchusa Bachantkami zwane.
- Thym*, *s. m.* tym, cząbr włoski roślina.
- Thymbre*, *s. m.* cząbr rośl.
- Thymélé*, *s. m. w starożytn.* miejsce w teatrze, gdzie muzyka siadała.
- Thyméléé*, *s. f.* wilcze łyko roślina.
- Thymique*, *adj. w anatomii* piersiowy, do gruczołu w części wyższej piersi umieszczonego należący.
- Thymus*, *s. m. w medyc.* gruczoł umieszczony w części wyższej piersi, około tego miejsca, gdzie arterya pulsowa (*aorta*) i żyła zwana (*cava*) dzieli się na odnogi.
- Thynnés*, *s. f. pl. u starożytn.* ofiary, w których rybacy rybę tunetek zwaną Neptunowi ofiarowali.
- Thyroide*, *adj. w anatomii* chrząstka największa z pomiędzy tych wszystkich, które składają krtani.
- Thyroidien*, *enne*, *adj.* do chrząstki największej krtaniowej należący.
- Thyrse*, *m.* laska bachusowa, w botanice bukiet, wiecha, której gałęzie są krótkie, gęsto skupione, a cały skład ma kształt iaiowaty.
- Thysiades*, *s. f. pl. v.* Thyades.
- Tiare*, *f.* tyara, korona perska, korona troista papieżka, *f.*
- Tibia*, *s. m. w anatomii* kość goleniowa.
- Tibial*, *ale*, *adj. muscle* —, muszkuł goleniowy.
- Tibir*, *s. m.* piasek złoty.
- Tic*, *m.* łykawość konia, -- ruch konwulsywny muszkułów niektórych części, iakoto oczu, szczęki albo szyi, *fam.* dziwuy, osobliwszy sposób, zwyczaj, *nałóg*, *m.*
- Tical*, *s. m.* waga i moneta złota i srebrna bengalska i w państwach wielkiego Mogola.
- Tiède*, *a.* letni, wolnociepty, *fig.* oziębły, ospały.
- Tièdement*, *adv. fig.* niedbale, niepilnie.
- Tièdeur*, *f.* letniość, oziębłość, ospałość, *f.*
- Tièdre*, *v. n.* zletnieć, zwolnieć, oziębnać.
- Tien*, *Tienne*, *pr.* twój, twoja, twoje.
- Tièran*, *s. m. w łowiectwie* dzik trzyletni.
- Tierce*, *f.* tercja w muzyce, w kartach etc., sześćdziesiąta część sekundy, trzecia korektura, *f.* podły gatunek wełny, *m.* socyszka do kraty, *f.*
- Tiercé*, *adj. w herbach* na trzy części podzielony.
- Tierce-feuille*, *s. m. w herbach* kwiat trójlistny na szypulce.
- Tiercelet*, *m.* samiec niektórych ptaków drapieżnych, *m.*
- Tiercement*, *m.* podwyższenie ceny trzecią częścią, *n.*
- Tiercer*, *v. n.* trzecią częścią ce-

- nę podwyższyć, więcey zadadź, odkupić.
- Tierceron, *s. m. w architekt.* lunary, albo obłaki węgielne w sklepieniu na krzyż idące.
- Tierceur, *m.* trzecią częścią podkupujący.
- Tiercière, *s. f.* gatunek sieci rybckiey.
- Tiercine, *s. f.* wdłuż rozłupana dachówka.
- Tierçon, *m.* trzecia część miary do trunków, skrzynia do mydła, *f.*
- Tiers, *erce, a.* trzeci, *fièvre tierce*, tercjana, *tiers état*, stan średni, iako mieszczanie, kupcy etc.
- Tiers, *m.* trzeci, *m.* trzecia osoba, trzecia część. *f.*
- Tiers-point, *s. m.* trójkąt, — trzy punkta w trójkąt ułożone, — *w architekturze* krzywizna kopuły gotyckiey, ze dwóch łuków po 60 stopni mających złożoney, a które otworem średnicy kopułowej za promień wziętym są wykreślone, — *w perspektywie* punkt na linii wzroku dowolnie obrany, *u zegarmistrzów* piłka trójkątna.
- Tige, *f.* łądoga, *f.* odziomek, pniak, słupiec, *m.* rurka, cholewa bota, *f. fig.* ród, *m.* plemie, *n.*
- Tigé, *ée, adj.* *w herbach* na łądydze stojący.
- Tigette, *s. f. w architekturze* łądoga laskowana, z owocami i kwiatami na makowicach słupów korynckich.
- Tignasse, Tigne, *v.* Teignasse.
- Tignon, *m. fam.* włosy tylne u białogłowy, *pl.* czépek ubogiej białogłowy.
- Tignonier, *v. a. fam.* włosy tylne kędzierzawić, tapirować, se —, *r.* czocierać się za włosy.
- Tigre, *m.* tygrys, *fig.* człowiek nieczuły i złośliwy, — rodzaj owadu nakrapianego, który liście gruszkowe ogryza.
- Tigré, *ée, a.* tygrysowy, plamisty.
- Tigresse, *f.* tygrzyca, *f.*
- Til, *s. m. v.* Tilleul.
- Tiliacées, *s. f. pl. w botanice* rodzaj drzew lipowych.
- Tillac, *m.* pokład okrętowy, *m.*
- Tillau, *s. m. v.* Tilleul.
- Tille, *f.* łyko, *n.*
- Tiller, *v.* Teiller.
- Tilleul, *m.* lipa, *f.*
- Tillole, ou Tillote, *s. f.* mała łądź rybcka.
- Tillotiers, *s. m. pl.* rybacy Bawońscy.
- Tillotte, *s. f.* tarlica do tarcia konopi.
- Tiltre, *s. m.* znak, cecha, sztepel na suknie.
- Tim, *s. m. v.* Thym.
- Timar, *s. m. w Turcyi* tymar; lenność z obowiązkiem służby żołnierskiej.
- Timbale, *f.* kocioł (do bębnieńia), puhar, piłatyczek, *m.*
- Timbalier, *m.* paukier, kotlarz.
- Timbo, *s. m.* ryboiad, roślina brezyliyska.
- Timbre, *m.* dzwon bez serca; dźwięk, stépel, *m.* stéplowe, — dwadzieścia par skórek sobolowych.
- Timbré, *ée, par. p. et adj.* stéplowy, stéplowany, *fig. mal—*, miąłkiey głowy, miąłkiego rozumu.
- Timbrer, *v. a.* stéplować.
- Timbreur, *m.* stéplarz, *m.*
- Timide, *a.* boiaźliwy, trwoźliwy, nieśmiały.
- Timidité, *f.* boiaźń, trwoźliwość, nieśmiałość, *f.*
- Timon, *m.* dyszel, *m. fig.* stér.
- Timonnier, *m.* koń dyszlowy, sternik, *m.*
- Timoré, *ée, a.* bogoboaźliwy, boiaźliwy o sumnieniu.
- Timpf, Timpfe, Timpfen, *s. m.* tyńf, moneta srebrna gdańska, 18 groszy wartuiąca.
- Tin, *s. m.* kłody, na których okręt naprawiaią.
- Tine, *f.* ceber, *m.* stągiew, *f.*
- Tinet, *s. m.* drag obłaczysty z łańcuchami do przenoszenia

- beczek, — u rzeźnika orczyk;
na którym wół oprawiony
wisi.
- Tinette, *f.* ceberek, *m.* stągiewka.
- Tinkal, *s. m.* w Indyi borax ro-
dzimy.
- Tintam-rré, *m. fam.* hałas, gwar,
wrzask.
- Tintamarrer, *v. n. fam.* hałaso-
wać, wrzeszczeć.
- Tinteau, *s. m.* gatunek winnych
gron czerwonych.
- Tintement, *m.* szcęk, dźwięk,
m. — *d'oreille*, dzwonienie
w uchu, *n.*
- Tintenaque, *s. m.* miedź chińska
z ołowiem albo cyną zmie-
szana, *v.* Toudenague.
- Tinter, *v. a.* bić sercem w ied-
ną tyłką stronę dzwonu, — *n.*
dzwonić, brząkać.
- Tintouin, *m.* dzwonienie, szum
w uszach.
- Tiphanie, *s. f.* zjawienie pańskie,
święto trzech królów.
- Tiphon, *s. m.* v. Typhon.
- Tipule, *f.* pałk wodny, *m.*
- Tique, *f.* kleszcz, *m.*
- Tiquer, *v. n.* o koniach łyga-
wieć, opierać się zębami o
żłób.
- Tiqueté, *é, a.* nakrapiany, pstry.
- Tiqueur, *m.* koń łygawy, *m.*
- Tir, *m.* linia celownicza od oka
do celu, — strzelenie, *n.* wy-
strzał, *m.*
- Tirade, *f.* rząd słów, myśli etc.,
m. fam. tout d'une —, ied-
nyni ciągiem, razem.
- Tirage, *m.* trelowanie statka,
ciągnięcie, — trel, ścieszka
nadbrzeżna dla koni skutę
ciągnących, — drukowanie,
drukarska praca, zapłata pres-
syerowi, — rozciąganie mate-
ryi, sukna etc.
- Tiraillement, *m.* ciągnięcie, szar-
panie, *n.*
- Tirailleur, *v. a.* ciągnąć, szarpać,
szamotać, — *n. fam.* hukac, pukać
ze strzelby.
- Tirailleur, *m.* hukacz, pukacz,
strzelec zle strzelający, — *pl.*
- strzelcy przed frontem wojska
dla flankierowania rozsypani.
- Tiraillerie, *f.* hukanie, pukanie
(ze strzelby), *n.*
- Tiran, *v.* Tyran.
- Tirant, *m.* uszko u cholewy, —
sznurek u woreczka ściągający,
— nerw wielki i szeroki w kar-
ku wołów i cieląt, — sznurek
pergaminowy do związywania
papierów, — hak klamrę żel-
azną z balką spinający, —
tram, balka główna, dwie ściany
zwierająca, — w maryn. głę-
bokość wody nawie do pły-
nienia potrzebna.
- Tirans, *pl.* uszy u trzewików, —
sznurki, któremi skóry na bę-
bnach naciągają.
- Tirasse, *s. f.* tyras, sieć na prze-
piórki, kuropatwy etc.
- Tirasser, *v. a. et n.* kuropatwy,
przepiórki siecią łowić.
- Tire, *f. voler à —, d'aile*, pręd-
dko lecieć, *fam.* tout d'une
tire, ciągiem, bez przerwania.
- Tire-aux-dents, *m.* żyłowatość
w mięsie, *f.*
- Tire-balle, *s. m.* instrument chi-
rurgiczny do wymowania kul
z ran ognistą bronią zadanych,
— graycar do wyciągania kuli
ze strzelby.
- Tire-botte, *m.* owcug, chłopiec
do bótów, *m.*
- Tire-bouchon, *m.* graycar, *m.*
- Tire-bourre, *m.* graycar (do
strzelby), *m.*
- Tire-bouton, *m.* hak do zapina-
nia guzików, *m.*
- Tire-clou, *s. m.* młotek rozdwo-
iony do wyciągania goździ.
- Tire-d'aile, *m.* ruch skrzydeł,
lot, *m. v.* Tire.
- Tire-fond, *s. m.* szruba bednar-
ska do dna wprawienia, — in-
strument chirurgiczny do wyy-
mowania kości trepanem od-
piłowaney.
- Tire-laine, *m.* rzezimieszek, no-
cny złodziej.
- Tire-laisse, *m. fam.* próżna na-
dziecia, *f.*

- Tire-larigot, *n. fam. boire à* — bez miary, duszkiem pić.
- Tire-ligne, *m. piórko do liniowania papieru*, — architekt ladański.
- Tire-lire, *f. skarbonka, f.*
- Tire-lirer, *v. n. śpiewać iak skowronek.*
- Tire-lisses, ou Contre-lames, *s. f. pl. podnożki u krosien tkaczych w warstatach do gazy.*
- Tire-moëlle, *s. m. łyżeczka żłóbkowata długa do wymowniania szpiku.*
- Tire-pied, *m. pociągacz szewski.*
- Tire-plomb, *s. m. kółko do ciągnięcia ołowiu okiennego.*
- Tirer, *v. a. et n. ciągnąć, wyciągnąć, ściągnąć, naciągnąć, przyciągnąć, ssać, doić, czerpać, przetoczyć, wziąć, otrzymać, strzelać, spuścić, strzelić, rysować, malować, drukować, wyciskać, — krew puszczać, — sur, (o kolorach) równać się, bydź podobnym, — au sort, los rzucić, ciągnąć, fig. fam. — sur qq., iść, rzucić się na kogo, dadź, zapisać na kogo wexel, se —, r. ciągnąć się, — d'affaire, wybrnąć, wyszść z czego, — de pair, wynosić się nad równych, — en barbe, szanć nieprzyjacielskie wystrzałami działowemi wdułż przeymować, — à barbettes, strzelać przez wierzch parapetu czyli przedpiersienia, — à fleur d'eau, wystrzałami płaszczyzną wody strychować, — la rame, wiosem robić, — raison, dopominać się satsyfikacyi, — les vers du nez à qq., wypytywać się, dopytywać się, ciągnąć z nosa robaki.*
- Tire-sou, *m. fam. lichwiarz, m.*
- Tiret, *m. rzemyk, sznurek, do którego się skryptury etc. przyszywają, m. łącznik, znak taki (-) w pisaniu.*
- Tiretaine, *s. f. materya wełniana gruba.*
- Tire-tête, *s. m. kleszcze, instrum.*
- ment chirurgiczny przy ciężkich połogach używany.
- Tirette, *s. m. rzemień szewski do naciągania trzewika na kopyt, — blachia do zamykania komina.*
- Tireur, *m. strzelec, — bankier za opłatą wexel do korrespondenta swojego wydający, — szpilkarz, co drót na szpilki wyciąga, — de laine, włóczęga nocny, co płaszcze po nocy kradnie, — d'or, drótownik drótu złotego.*
- Tire-veille, *s. f. w maryn. liny po obu stronach schodów okrętowych, węzłami opatrzone, służące za poręczę.*
- Tiroir, *m. szuflada, f.*
- Tirolle, ou Treaulle, *s. f. gatunek sieci rybackiey.*
- Tirot, *m. łydka, f.*
- Tirsa, *s. m. psi ząb roślin.*
- Tisane, *f. tyzanna, woda z ięczmienia albo owsa wygotowanego.*
- Tisiphone, *s. f. w mitologii Tyzifona, iedna ze trzech furyy.*
- Tison, *m. główńia, f.*
- Tisonné, *a. m. srokaty, cheval gris —, koń srokaty, m.*
- Tisonner, *v. n. żarzyć, rozżarzać ogień.*
- Tisonneur, *m. —euse, f. co ogień lubi rozżarzać, przy ogniu siedzieć.*
- Tisonnier, *s. m. ożóg do żarzenia węgla.*
- Tissage, *s. m. tkanie, tkacza robotą.*
- Tisser, *v. a. tkać.*
- Tisserand, *m. tkacz, m.*
- Tisseranderie, *f. tkactwo, n.*
- Tisseur, *s. m. v. Tisserand.*
- Tissier, *s. m. v. Tisserand.*
- Tissotier, *s. m. v. Tissutier.*
- Tissu, *ue, p. et a. tkany.*
- Tissu, *m. robota tkana, f. fig. urządzenie, ułożenie, n. rząd, związek, m.*
- Tissu réticulaire, *w botanice v. Parenchyme.*
- Tissure, *s. f. tkanie, tkana ro-*

- hota, — rozłożenie, związek rzeczy, sprawy.
- Tissutier rubanier, *m.* pasamanik, *m.*
- *Tistre, *v. a. v.* Tisser.
- Titane, *s. m.* w *mineralogii* tytan, metall świetny, żółtoczerwonego koloru, twardy i kruchy.
- Tithénidies, *s. f. pl.* święta lacedemońskie, w które dzieci płci męskiej do świątyń wnaoszano.
- Tithymale, *m.* wilcze mleko roślinna.
- Titillat, *ante, a.* łechtliwy.
- Titillation, *f.* łechtliwość, *f.* łaskotki, *pl.*
- Titiller, *v. a. et n.* łechtać, łaskotać.
- Titre, *m.* tytuł, napis, dokument, fundament, *m.* prawo, — urząd aktualny, — liga, walor monety złotej i srebrnej, — w *łowiectwie* stanowisko, gdzie myśliwy z ogarami stoi, — *onereux*, prawo na co z kupna albo frymarku pochodzące, — *en titre d'office*, nadzwyczajny, w najwyższym stopniu.
- Titre, *ée, a.* wysoki, wysokiego dostojenstwa, — tytuły posiadający, iako Xiążę, Hrabia, Baron etc.
- Titre-planche, *m.* tytuł xiążki sztychowany, *m.*
- Titrer, *v. a.* tytuł dać komu.
- Titrier, *m.* fałszerz dokumentów, *m.*
- Titubation, *s. f.* w *astronomii* v. Trépitation.
- Titulaire, *a.* tytularny, — *m.* prawdziwy possessor godności etc., *m.*
- Tmèse, *s. f.* w *grammatyce* podział słowa złożonego, na dwa inne słowa.
- Toast, *s. m. v.* Toste.
- Tocane, *f.* wino młode, *n.*
- Tocanhoha, *s. n.* psimor, owoc z Madagaskaru.
- Tocsin, *m.* dzwon do dzwonicia na gwałt, *m.* dzwonicie na gwałt, *n.*
- Toddi, *s. m.* sok z drzewa palmowego, z którego przez dystryllacją *arak* robią.
- Todier, *s. m.* płaskodziób ptak.
- Toge, *s. f.* toga, szata rzymska w czasie pokoju używana.
- Toi, *pr. ty, cie, ci, tobie.*
- Toile, *f.* płótno, zasłona na atrze, *f.* — *de coton*, bazyza, *f.* kartun, *m.* — *d'araignée*, paęczyna, *f.*
- Toiles, *s. f. pl.* sieci na dzików, ieleni, sarny etc.
- Toilé, *m.* grunt w koronkach.
- Toilerie, *f.* płótna, *pl.* handel płócienny, *m.*
- Toilette, *f.* kilimek do gotowania, *m.* gotownia, kapa płócienna do postawu sukna etc.
- Toilier, *m.* — *ière, f.* płóciennik, *m.*
- Teinette, Toinou, *f.* Antosia, *f.*
- Toise, *s. f.* sążen.
- Toisé, *m.* wymiar sążniem, *m.*
- Toiser, *v. a.* sążniem mierzyć.
- Toison, *f.* wełna ostrzyżona, *f.* runo, *n.*
- Toison d'or, w *mitologii* runo złote barana, na którym *Fryxus* i *Hella* morza przebyli, *ordre de la toison d'or*, order złotego runa w 1429 r. przez *Filipa dobrego*, xiążęcia burgundzkiego, ustanowiony.
- Toit, *m.* dach, *m. fig.* dóm, dach, *m.* — *à cochons, m.* chlew.
- Toiture, *s. f.* robienie dachów.
- Tôle, *f.* blacha czarna, *f.*
- Tolérable, *a.* znośny, mierny.
- Tolérance, *f.* znoszenie, cierpienie, — tolerancya, wolność wyznania, cierpienie innej religii.
- Tolerant, *ante, a.* znoszący etc. cierpliwy.
- Tolérantisme, *m.* tolerancya, *f.*
- Tolérer, *v. a.* znosić, cierpieć, dozwałać.
- Tolet, ou Toulet, *s. m.* szpaga żelazna albo drewniana, którą za pomocą liny skręconey

- przytwierdzają się wiosła na czołnach i szalupach.
- Tollart, *s. m.* kat, mistrz.
- Tollé, *s. m. crier* — *sur qq.*, krzyżeć w celu wzbudzenia na kogo gniewu i nienawiści, — ukrzyżuj go! niech zginie, niech gardłem przyptaci.
- Tollenon, *s. m.* żóraw nad studnią do wyciągania wody.
- Toman, *s. m.* moneta rachunkowa perska.
- Tombac, *m.* tombak, *m.*
- Tombal, *ale, v.* Séculcral.
- Tombant, *ante, adj. w botanice* o liściach i gałęziach spadających, zwisły.
- Tombe, *f.* kamień grobowy, grób, *m.*
- Tombeau, *s. m.* grób, nagrobek, grobowiec, — *fig.* ruina, upadek, zguba, — śmierć, zgon, koniec życia.
- Tombelier, *m.* karownik, *m.*
- Tomber, *v. n.* padać, paść, upaść, zapadź, wisieć na dół, spadać, — *dans* albo *en...*, dost.ć się, wpaść, — *sur qq.*, napaść kogo, — *malade*, wpaść w chorobę, zachorować, — *d'accord*, przystać na co, przypuścić.
- Tombereau, *m.* kara, *f.*
- Tome, *m.* tom, *m.*
- Tomenteux, *euse, adj. w botan.* kutnerowaty, krótką i ledwo widzialną wełną pokryty.
- Tomotocie, *s. f. w chirurgii* operacya cesarska, wyprucie płodu z żywota macierzyńskiego.
- Ton, *m.* ton, dźwięk, szczeł, głos, *m.*
- Ton, *pr.* twój.
- Tonalchile, *s. m.* pieprz gwinejski.
- Tondaille, *f.* wełna ostrzyżona.
- Tondeur, *m.* postrzygacz (owiec, sukna), *m.*
- Tondin, *s. m.* wał drewniany do odlwania rury ołowianey, *w archit.* obrączka u spodu słupa.
- Tondre, *v. a.* postrzygać, ostrzydz, zdzierać.
- Tondu, *ne, par. p. et adj.* ostrzyżony, *fig.* zgubiony, zniszczony.
- Tonicité, *s. f. w medyc.* siła stałych części ciała ludzkiego.
- Touillière, *s. f.* bucz, wincia, gatunek sieci na ryby.
- Tonique, *adj. w medyc.* mouvement tonique, działanie toniczne, przybyt sił, który natura znajduie ilekroć potrzebuie pomocy dzielnych, remede —, lekarstwo, albo źródkki bądź zewnętrzne bądź wewnętrzne do utrzymania, odzyskania albo powiększenia tęgności przyrodzoney.
- Toulieu, *m.* targowe, *n.*
- Tonnage, *s. m.* opłata od ładunku okrętowego, — beczkowe.
- Tonnant, *ante, adj.* grzmotliwy, grzmiący.
- Tonne, *f.* beczka, — pływak na morzu, beczka o niebezpiecznych miejscach ostrzegająca, — *d'or, w Hollandyi* summa stu tysięcy złotych.
- Tonneau, *m.* beczka, miara pewna do trąnków, *f.* łaszt okrętowy, *m.*
- Tunnelage, *s. m.* bednarstwo, wszystko cokolwiek tycze się tego rzemiosła.
- Tonneler, *v. a.* siecią łapać, łowić, *fig.* złapać, schwycić, podejść.
- Tonnelet, *s. m.* łono u szat starorzymskich.
- Tonneleur, *m.* człowiek co kuropatwy łowi, *m.*
- Tonnellier, *m.* bednarz, *m.*
- Tonnelle, *f.* sieć na kuropatwy etc., — altanka, chłodnik pleciony w ogrodzie.
- Tonnellerie, *f.* bednarstwo, *n.* warsztat bednarski, *m.*
- Tonnelles, *pl. w hutach szklanych* dwa otwory sklepione z piecem do topienia połączone.
- Tonner, *v. n. et i.* grzmieć, łuczeć.
- Tonnerre, *m.* grzmot, piorun.
- Tonnes, *ou Congues sphériques, s. f. pl.* gatunek pławu morskiego okrągłego.

- Tonotechnie, *s. f.* sztuka nabliania nót na walcach instrumentalnych.
- Tonsillaire, *adj. w anatomii* do ślinnych iągód, czyli gruczołów krtniowych należący.
- Tonsure, *f.* postrzyżyny, *pl.* tonsura, *f.* plesz, korona, *f.*
- Tonsuré, *ée, par. adj. et s. m.* duchowny koronę kapłańską mający.
- Tonsurer, *v. a.* koronę zrobić.
- Tonte, *f.* postrzyżyny, *pl.* stryżenie owiec, *n.* wełna ostrzyżona, *f.*
- Tontine, *s. f.* tontyna, bank od lokowanego w nim na wieczność kapitału procenta płaćący, stosownie do wieku lokatora.
- Tontinier, *ière, s.* lokator summy w banku tontyną zwany.
- Tontisse, *f.* papiers tontisses, papierowe obicia, *n. pl.*
- Tonture, *f.* stryżenie owiec, postrzyżanie, przycinanie krzewin etc., postrzyżyny, *pl* wełna strzyżona, *f.* gałązki, liście obcięte, *pl.*
- Toparchie, *s. f.* okolica, dystrykt, prefektura.
- Toparque, *s. m.* rządca iakiey okolicy, albo dystryktu.
- Topaze, *f.* topaz, *m.*
- Topé, *i. fam.* top! zgoda na to!
- Tôper, *v. n. fig. fam.* przystać, zezwolić na co.
- Topinambour, *s. m.* słończnik bulwa rośl.
- Topique, *s. m. et adj. o lekarstwach* zewnętrznie na rozmaite części ciała przykładające się.
- Topiques, *s. m. pl. w retoryce* topika, nauka wynaydowania do wiary podobnych dowodów.
- Topographie, *m.* kraiopis, *m.*
- Topographie, *f.* kraiopisarstwo.
- Topographique, *a.* kraiopisarski.
- Topraky, *s. m.* milicye prowincjonalne tureckie.
- Toque, *s. f.* biret studencki, — teryanna, roślina we febrach używana, — waga chińska i indyjska złota i srebra, — kapelusze szwajcarski.
- Toquer, *v. a. v.* Toucher, Frapper.
- Toquet, *m.* czapka dziecinna białołowska, *f.*
- Toraille, *s. f.* korale surowe z Egiptu.
- Torche, *f.* pochodnia, wiecheć.
- Torche-cul, *m.* szpargał, papier do ucierania na mieyscu potrzebny.
- Torche-nez, *s. m.* dudka do zakręcenia chrapów swawolnegokonia.
- Torche-pinceau, *s. m.* ściereczka malarska do wycierania pędzłów i palety.
- Torche-pot, *m.* dzieciół, *m.*
- Torcher, *v. a.* trzeć, *o-*, *u-*, wycierać, oblepić polepą.
- Torchère, *f.* girydon, *m.*
- Torchette, *s. f.* wypukłe plecienie we środku dna kosowego.
- Torchis, *m.* polepa do ścian.
- Torchon, *m.* ściierka, *f.* wiecheć, szmat, *m.*
- Torciner, *v. a.* skręcać szkło póki jest ciepłe.
- Torcol, Torcot, Torcou, *m.* kręciogłowa, *f.* krętogłów, *m.* (ptak).
- Tordage de la soie, *s. m.* skrecanie iedwabiu ze dwóch nitok.
- Torde, *s. f.* w maryn. kółko z powroza, aby się liny nie przecierały.
- Tordeur, *m.* —euse, *f.* prządca wełny, *m.*
- Tordion, *s. m.* taniec starodawny wesoly, *v.* Gaillarde.
- Tordre, *v. a.* kręcić, wykrcić, przekrcić, ukrcić.
- Tordyle, *s. m.* nasienie zebryczy rośliny albo czarnogłowa ziela.
- Tore, *s. m.* listwa, ozdoba używana na powierzchni dźiała, pasek wązki nad przyległą płasczynę cokolwiek podniesiony.
- Toreumatographie, *s. f.* nauka, opisanie starożytnych płaskich rzeźb, wypukłych rzeźb.
- Tormentille, *s. f.* kurze ziele, pępawa, siedm list roślinna.
- Toron, *m.* sznur, *m.*
- Torpeur, *s. f.* zdrętwienie, młodość, słabość.

- Torpille, *f.* drętwa, ryba z rodzaju płaskich, wieloszparych, obdarzona siłą, mocą której bez dotknięcia się zadaje nieprzyjaciółom swoim tak bolesne uczucia, jakie sprawia uderzenie iskry elektrycznej.
- Torque, *s. f.* w herbach natęcza, binda okrągło związana.
- Torques, *pl.* drót na szpilki w kółko skręcany.
- Torquer, *v. a.* — *le tabac*, tytuń w rolę zwijać, skręcać.
- Torquet, *m. fam.* donner le —, à qq, za nos wodzić, oszukać kogo.
- Torquette, *f.* pęk ryb morskich.
- Torqueur, *s. m.* robotnik, co tytuń skręca.
- Torrefaction, *f.* prażenie, smażenie przy ogniu, — suszenie etc., *n.*
- Torréfier, *v. a.* suszyć, prażyć.
- Torrent, *m.* rzeka, *f.* potok, *m.*
- Toricelli (Tube de) *s. m.* barometr Toricellego Włocha, profesora matematyki we Florencji w połowie 17 wieku przez niego wynaleziony.
- Torride, *adj.* gorący, — *zone torride*, pas powierzchni ziemskiej, między zwrotnikami zawarty, przez którego szródek przechodzi równik, a który *pasem gorącym* nazywają.
- Tors, torse, *a.* skrzywiony, krzywy, kręcony.
- Torse, *s. m.* tułów posągu, bałwan bez głowy, bez rąk i nóg, — *s. f.* kłoc wężykowato toczoney.
- Torsier, *v. a.* słup albo kolumnę wężykowato wyrabiać.
- Tort, *m.* krzywda, szkoda, *f.* à —, *ad.* z krzywdą, niesłusznie, à — *et à travers*, nierozsądnie, bez uwagi, bez zastanowienia się.
- Tortelle, *s. f.* v. Velar.
- Torticolis, *m.* sztyca krzywa, — choroba, która skrzywia głowę na bok, *fig. fam.* nabożniś, świętoszek, *m.*
- Tortil, *s. m.* w herbach dyadem, przepaska na głowie murzyna, — sznurzek koronę opasujący.
- Tortillant, ante, *adj.* w herbach wężem okrążony.
- Tortillé, ée, *par. pass. et adj.* kręcony, w herbach wężem albo sznurkiem okręcony.
- Tortillement, *m.* kręcenie, *n. fig. fam. pl.* wykrety, wybiergi, *pl.*
- Tortiller, *v. a.* kręcić, wić, pleść, — *n. fig.* wykrecać się, kręcić.
- Tortillère, *f.* ulica z drzew kręcona, *f.*
- Tortillis, *s. m.* prążki wydrążone na architektonicznych ozdobach.
- Tortillon, *m.* warkocz, *m.* opuszka do noszenia ciężaru, służąca ze wsi, *f.*
- Tortin, *s. m.* obicia wełniane z Bergamo.
- Tortionnaire, *a.* bezprawny, gwałtowny.
- Tortis, *m.* nici skręcone, *f. pl.* wieniec z kwiatów pleciony.
- Tortoir, *m.* krępulec, *m.*
- Tortu, ue, *a.* krzywy, garbaty, *fig.* przewrotny.
- Tortue, *f.* żółw, u dawnych Rzymian galerja przykryta dla przystępu do obleżonego miasta, — zastłona z puklerzów od nieprzyjacielskich pocisków.
- Tortuer, *v. a.* na-, skrzywić.
- Tortueusement, *adv.* zatokami, wężykiem, krzywo, zatoczysto.
- Tortueux, euse, *a.* krzywy, wężykowaty, zatoczysty.
- Tortueuse, *f.* krzywość, *f.*
- Torture, *f.* tortura męka, *f.* ból.
- Torys, *s. m. pl.* imieniem tém nazywano w Anglii stronników królewskich w czasie rozruchów za panowania Karola I. trwających.
- Toscan, ane, *adj.* w architek. porządek tokański, kształt budowania.
- Toste, *f.* ława dla wioślowych.
- Toste, *m.* picie na zdrowie czyie.
- Toster, *v. a.* pić zdrowie czyie.
- Tostion, *s. f.* w chemii prażenie na ogniu.
- Tôt, *a.* zaraz, wcześniej, prędko.

- Total, *ale, a. cały, zupełny.*
 Total, *m. Totalité, f. rzecz cała, całość, f. wszystko.*
 Totalement, *ad. wcale, do szczytu, zupełnie.*
 Totalité, *s. f. całość, całkowitość.*
 Toton, *m. fryga, f.*
 Touage, *s. m. w maryn. ciągnięcie statku liną na brzegu przywiązaną.*
 Touaille, *f. ręcznik, m.*
 Touante, *s. f. materya iedwabna chińska.*
 Toucan, *s. m. Tukan, ptak z rodzaju łązących, zębatodziobych.*
 Touchant, *ante, a. żaloszny, wrzuszający, przenikliwy.*
 Touchant, *prp. o, co się tycze, względem.*
 Touchante, *s. f. w iometryi styczna, v. Tangente.*
 Touchaux, *s. m. pl. sztuczki złota probierskie, któremi inne złoto probują.*
 Touche, *f. gryf, m. kostka, skazówka, kreska na kamieniu złotniczym, f. smyk, smyczek u bicia, m. pierre de —, kamień złotniczy probierski, fig. szwank, upadek, nieszczęście, choroba.*
 Touché, *ée, par. p. et adj. ruszony, poruszony, w grze szachów, dame touchée, dame jouée, kto ruszy, iechać musi.*
 Toucher, *v. a. et n. dotykać się, tykać się, ruszyć, bić, graniczyć, leżeć przy czém, (à gc.) tykać się czego, targać się na co, gwałcić, krzywdzić, fig. wruszać, przenikać, tyceć się czego, obchodzić kogo, (à), blisko bydź, — de l'argent, pieniądze odebrać, zarobić, — le cluvecin, la harpe etc., grać na klawikorcie, na harfie, — de l'or, złoto na kamieniu probierskim probować, se —, r. tykać się, schodzić się.*
 Toucher, *m. czucie, dotykanie.*
 Toucheur, *s. m. w kopalniach kamienia łupnego przewodnik*
- co konia obracającego maszyny prowadzi.
 Toue, *s. f. windowanie okrętu w port, — szkuta, prum.*
 Touer, *v. a. przybiciać z okrętem do brzegu za pomocą liny przywiązanej na nim.*
 Touffe, *f. pęk, szypel, chochół.*
 Touffu, *ue, a. gęsty.*
 Toug, ou Touc, *s. m. buńczuk, ogon koński, który przed wielkim Wezyrem i innymi Baszami noszą.*
 Toujours, *ad. zawsze, fam. iednak, przecie.*
 Toulola, Touloula, *s. m. trzcina, z której Karaibowie strzały swoje robią.*
 Toupet, *m. szypel, warkocz włosy na czole, pl. m.*
 Toupie, *f. cyga, wartotka, — gątniek pławu morskiego.*
 Toupiller, *v. n. fam. biegać, latać, tuc się po kątach.*
 Toupillon, *m. kosmek, m.*
 Toupin, *s. m. ostrokrąg drewniany, podłużnie żłobkowany, do równego skręcania nici albo sznurków.*
 Tour, *m. okrąg, obchód, obieg, m. przechadzka, przejazdka, f. brzeg, galon, m. strefa, sztuka, f. figiel, obrot, m. zręczność, f. warsztat tokarski, krążek garncarski, koto, n. wał do windowania, kotowrotek do przedzenia, m. koley, f. fig. figiel, psikus, m. — de reins, przetrącenie krzyża, n. — à —, koleja, na przemiany.*
 Tour, *f. wieża, f.*
 Touraco, *s. m. świetnoczub, ptak z rodzaju łązących, zębatodziobych.*
 Touraille, *s. f. suszarnia, w której piwowary zboża suszą.*
 Tourbe, *f. torf, m.*
 Tourbeux, *euse, a. torfisty.*
 Tourbier, *m. torf przedawający.*
 Tourbière, Tourberie, *f. okolica torfista, f.*
 Tourbillon, *m. wicher, wir, zakręt, m.*

- Tourd, Tourde, *s. m.* rodzaj ryby morskiej.
- Tourd, Tourdelle, *v. Grive.*
- Tourdille, *a. gris* —, brudno-szpakowaty (koń).
- Tourelle, *f.* wieżyczka, *f.*
- Touret, *s. m.* gwoździł obrotny u miusztuka końskiego na końcu zakrzywiony, — kołek w burcie czolnowym, na którym się wiośło obraca, — kurek w wiosce, — larwa, maskara, — poduszeczka pod głowę.
- Tourette, *s. f. v. Tourelle.*
- Tourière, *f.* ffortyanka (w klasztorze).
- Tourillon, *m.* czop u działa, na którym w lawetach leży, biegun, *m.*
- Tourmaline, *s. f.* turmalin, kamień przezroczysty
- Tourment, *m.* męka, *f.* ból, kłopot, *m.* trudy, troski, *pl.*
- Tourmentant, *ante, a.* trapiący, uciskliwy.
- Tourmente, *f.* nawałność, burza morską, *f.*
- Tourmenter, *v. a.* męczyć, dręczyć, trapić, kłopotać, ucieszać, uciskać, rzucać, miotać, se —, *r.* męczyć się, dręczyć się, cholebać się, skrzywić się.
- Tourmenteux, *euse, a.* burzliwy.
- Tourmentin, *s. m.* w maryn. maszty mały w drąg wstawiony na przodzie okrętu.
- Tournant, *m.* odwrot, zawrot; zakręt, róg, wir, wał, walec.
- Tournant, *ante, a.* obracający się.
- Tournaser, *v. a.* ogładzać, równać w robocie porcellanę, rylcem albo sztrychulcem.
- Tournasin, *s. m.* rylce, nożyk do równania i gładzenia w robocie porcellany.
- Tournasine, *s. f.* pewna ilość masy porcellanowej na kołowrocie do roboty położona.
- Tourné, *ée, par. p. et adj.* obrocony, przewrócony, — dojrzałe zboża, owoce etc., *homme*
- bien* —, człowiek kształtny, dobrej miny.
- Tourne-a-gauche, *s. m.* korba do obracania koła, — kłanika w zamku, instrument do obracania czego.
- Tournebout, *s. m.* surma, trąba angielska, instrument muzyczny.
- Tournebride, *m.* karczma przy zamku, *f.*
- Tournebroche, *m.* zegar, kołowrotek do pieczenia, *m.*
- Tournée, *f.* obchód, *m.* obiadyka, *f.*
- Tourne-feuillet, *m.* mały kutasik ze wstażczkami do przekładania stonic w książce i zaznaczenia karty, którą kto czyta.
- Tourne-fil, *s. m.* musat, stał w s7tabce czworoboczney do ostrzenia nożów etc.
- Tourne-gants, *s. m. pl.* u zamieszniaka drewna do wywracania rękawic.
- Tournelle, *f. v. Tourelle,* sądy kryminalne, *m. pl.*
- Tournemain, *m. en un* —, *fig.* w oka mgnieniu.
- Turner, *v. a.* obracać, przewracać, nakręcać, nawracać, kierować, toczyć, *fig.* nakłaniać, nawracać, obrócić co na co, tłumaczyć, — *n. et se* —, *r.* obeysźdź, objechać, obrócić się, obracać się, odmienić się, psuć się, skwaśnieć, koloru nabierać, *fig.* wyosźdź, wypasźdź na co.
- Tournesol, *m.* słonecznik, brodawnik, lazur, *m.*
- Tournette, *f.* kołowrotek, *m.*
- Turneur, *m.* tokarz, *m.*
- Turnevire, *s. f. w maryn.* lina gruba u kałaru wielkiego do windowania kotwicy.
- Turnevis, *s. m.* klucz do macie szrubowych.
- Turnoille, *s. f.* gatunek zanokciy na palcu.
- Turniquet, *m.* kołowrot, krzyż poziomy na słupie obracający się w kobylicy, — haczyk

- z antabką u drzwi, — kołek, na którym pręt żelazny do firanek leży, — sztuka ogniowa z dwóch rac odwrotnie do kołowrotka przymocowanych złożona, w *chirurgii* turnikiet, instrument do ściskania naczyń krwistych, — obwiąsto, binda do zatrzymania krwotoku, — kręciel, rodzaj owadu chrzęszczowego, który po wodach pływając kręci się wkoło.
- Tournis**, *s. m.* zawrot głowy, szaleństwo, choroba owiec.
- Tournoi**, *m.* turniej, *m.* gonitwy, *pl.*
- Tournoisement**, *m.* kręcenie, zakręt, wir, zawrot głowy, *m.*
- Tournoir**, *s. m.* drewno krąg garnieński obracające.
- Tournois**, *adj.* moneta dawna francuzka srebrna w mieście *Tours* bita.
- Tournoyer**, *v. n.* kręcić się, biegać, latać, krążyć, zachodzić.
- Tournure**, *f.* obrót, *m.* tokarstwo, *n.*
- Touron**, *s. m. v.* Toron.
- Tourons**, *pl.* ciasto z migdałów, orzechów, skórek cytrynowych i białka jaiowego robione.
- Tourte**, *f.* tort, — ognisko w piecu hutarskim szklannym.
- Tourteau**, *s. m.* kołacz, placek, — w *artylleryi* stara lina, albo lont w oleju lnianym i w smole moczony, pyłem prochowym nasycony i wysuszony do oświetlania w oblężonej twierdzy, — krabba, skorupiak nabrzeżny.
- Tourtereau**, *m.* synogarliczę, *n.*
- Touterelle**, *s. f.* sinogarlica, *f.*
- Tour-terrière**, *s. f.* wielki drewniany walec do przenoszenia znacznych ciężarów.
- Tourtes**, *f. pl.* wyłoczyny, *pl.*
- Tourtère**, *f.* forma do tortów.
- Tourtoire**, *s. f.* w *myślistwie* źerdź, tycz do wystraszania zwierza.
- Tourtouse**, *s. f.* powróż, stryczek do powieszenia winowaycy.
- Toutre**, *f.* sinogarlica (do iedzenia), *f.*
- Tousselle**, *s. f.* pszenica langwedocka.
- Toussaint**, *f.* (święto) wszystkich świętych.
- Toussier**, *v. n.* kaszlać.
- Tousseur**, *m.* — euse, *f.* kaszacz, *m.*
- Tout**, **Toute**, *a.* cały, wszystek, każdy.
- Tout**, *m.* wszystko, *n.*
- Tout**, *ad.* wcale, zupełnie, do szczytu, *tout-à-fait*, *ad.* wcale, zupełnie, *après* —, ztémwzyskiém, *tout bas*, cicho, poszeptem, pocichu, *tout à coup*, wskok, nagle, w momencie, natychmiast, wraz, *tout au plus*, naydaley, naywięcey, naywyżey, *tout de bon*, do prawdy, bez żurtu, *tout de même*, tegoż gatunku, tegoż kształtu, *tout du long*, od początku aż do końca, *après tout*, ztémwzyskiém, wszystko zważywszy.
- Toute-bonne**, *s. f.* granatek ziele, szarłat, lepiennik *roślina*.
- Toute-fois**, *ad.* mimo to, iednak, wszelako.
- Toutenague**, *f.* istota metaliczna w Chinach znaydująca się, którą Hollendrzy z ołowiem, cyną i nieco miedzi zmieszawszy pod imieniem *Tintenaque* przedają.
- Tout-ensemble**, *s. m.* w *malarstwie* całe dzieło, całość obrazu, malowidło, całego malowania rozłożenie, — *adv.* razem, tegoż czasu.
- Toute-présence**, *f.* wszędybytność, *f.*
- Toute-puissance**, *f.* wszechmocność, *f.*
- Tout-saine**, *s. f.* dzwonki czerwone wielkie *rośl.*
- Tout-ou-rien**, *s. m.* sprężyna w repetycji zegarkowej.
- Tout puissant**, *ante*, *a.* wszechmocny.
- Tou tou**, *m. fam.* pieśń, *m.*
- Toux**, *f.* kaszel.

- Toxicodendron, *s. m.* gatunek sumaku, iadowite drzewo amerykańskie.
- Toxique, *m.* trucizna, *f.*
- Toyère, *f.* trzonek noża, *m.*
- Trabau, *m.* trabant, *m.*
- Trabe, *s. m.* meteor ognisty walcowaty, — *w herbach* proporzec, drzewce u chorągwi.
- Trabée, *s. f.* szata zwycięzka hetmanów rzymskich.
- Trac, *s. m.* ślad, trop zwierzęcia, — skrzyp pióra pisarskiego, — szczęk, chrzęst.
- Tracanoir, *s. m.* u *pasamannika* narzędzie do oznaczenia potrzebnej długości i wagi złotych i srebrnych nici.
- Tracant, *ante, adj. w botanice* o korzeniach poziomo rozchodzący się, w niewielkiej głębokości od łodygi rozłogowy.
- Tracas, *m.* hałas, zgiełk, *m.* zamieszanie, *n.* ciężkość, *f.*
- Tracasser, *v. n.* uwić się, kręcić się, hałasować, kłopotu nabawić, — *a.* dręczyć, kłopotać
- Tracasserie, *f.* psikus, *m.* kłótnia, waśń, sprzeczka, *f.*
- Tracassier, *m.* ière, *f.* człowiek niespokojny, co tylko kłótnie i waśnie sprawnie, *m.*
- Trace, *f.* trop, trud, tor, ślad, *m.* odrysowanie, wyznaczenie, *n.* *fig.* znak, *m.*
- Tracé, *ée, par. p. et adj.* odrysowany, naznaczony, *w herbach* cieniowany.
- Tracé, *s. m.* rys, rysunek, plan.
- Tracement, *m.* odrysowanie, wyznaczenie, *n.*
- Tracer, *v. a.* od-, rysować, wyznaczyć, *fig.* pokazać, utworzyć, nbić drogę, krótki abrys zrobić, opisać, wyrazić, — *n.* na wierzchu ziemi korzenie puszczać.
- Traceret, *s. m.* graśka żelazna do czynienia śladu albo linii na drzewie.
- Trachée, *s.* naczynie powietrzne, oddechowe roślinne.
- Trachéales, *adj. f. pl. veines,*
- artères*, żyły, arterye wdłuż krtani, czyli rury oddechowej idące.
- Trachée-artere, *s. f.* krtąń, gardziel, rura oddechowa.
- Trachéocèle, *s. f.* nabrzmiałość krtani.
- Trachéotomie, *s. f. w chirurgii* przecięcie rurki krtaniowej, *v.* Broncotomie.
- Trachine, *s. f.* smocznik, ryba z rodzaju kościstych, skrzelowatych, gardłopłetwych, cienkich.
- Trachoma, *s. m.* ostrość i chropawość części wewnętrznych powiek.
- Tragoir, *s. m.* rylec złotniczy, — rylec ogrodniczy albo sztaba żelazna spieczasta do oznaczenia śladu na ziemi, — motyka spieczasta.
- Traction, *s. f. w mechanice* działanie siły, przez którą ruchome ciało przyciągnięte jest do tego, które go ciągnie za pomocą nitki, sznura etc.
- Tradition, *f.* wydanie, podanie, *n.* powieść, *f.*
- Traditionnaire, *s. m.* tłumacz żydowski, wykładający pismo święte z podań Talmudu.
- Traditionnel, elle, *a.* powiestny.
- Traditionnellement, *adv.* według ustnego podania, — według powieści.
- Traducteur, *m.* tłumacz, *m.*
- Traduction, *f.* tłumaczenie, *n.*
- *Traduire, *v. a.* tłumaczyć, pozwać do sądu, — przeprowadzić kogo z jednego miejsca na drugie.
- Traduisible, *adj.* mogący być wytłumaczony.
- Trafic, *m.* handel, *m.*
- Trafiquant, *m.* kupiec, *m.*
- Trafiquer, *v. n.* handlować, handel prowadzić, — *a.* przehandlować.
- Tragacanthé, *s. f.* traganek gumowy roślina.
- Tragédie, *f.* tragedia, *f. fig.* przypadek smutny, żalostny.

- Tragédien, *enue*, *s.* tragic, aktor w tragedyi grający.
- Tragélaphe, *s. m.* ielen do kózki podobny.
- Tragi-comédie, *f.* komedia smutna i wesoła, *f.*
- Tragi-comique, *a.* wesoły i smutny.
- Tragien, *adj. m. et f.* w anatomii muszkuł zewnętrznej części ucha.
- Tragique, *a.* smutny, żalony, tragiczny, tragedyczny, — *m.* tragedia, *f.* tragedyi pisarz.
- Tragiquement, *adv.* tragicznie, smutnie, żalownie, okropnie.
- Tragus, *s. m.* w anatomii wyniosłość nad skroniami, — mały guzik pod końcem przedniej skóry ucha, z wiekiem włosami porastający.
- Trahine, *s. f.* gatunek wielkiej sieci rybackiej na śródziemnym morzu używanej.
- Trahir, *v. n.* zdradzić, odkryć, *fig.* szkodzić.
- Trahison, *f.* zdrada, *f.*
- Traille, *f.* prom, *m.*
- Train, *m.* chód, krok, rząd, orszak, *m.* czeladz, konie, powozu etc. pana iakiego, *f. m.* hultajstwo, *n.* train d'artillerie, pociągi artylleryczne, wszystkie silnie i cała postęga tej broni.
- Trainage, *s. m.* iezdzenie na saniach.
- Trainant, *ante*, *a.* włóczący się, rozwlokły.
- Trainasse, *s. f.* wróble ięzczyki, sporyż wielki roślina.
- Trainé, *f.* linka, na której flisowie chusty do prania w morze wpuszczają, — u powroźnika zrab na saniach osadzony, który linkę kręcąc pomykają, *bateau à la —*, czołn za pierwszym płynący, do którego jest przywiązany, — *perdreux en —*, kuropatwy nie mogące jeszcze latać, — powłok, włok, *m.*
- Trainéau, *m.* sanki, sanie, *pl.* włok, niewód, powłok.

- Trainée, *f.* ślad rzeczy rozsypanej, *m.*
- Trainelle, *s. f.* u rybaków wór płócienny do łapania ryb.
- Trainé-malheur, *m. fam.* żebrak, biédak, *m.*
- Trainé-potence, *m. fam.* wisielec niespokoiny, *m.*
- Trainéur, *v. a. et n.* włóczyć, wlec, ciągnąć, rozszerzać, prowadzić ze sobą, mieć za sobą, wlec się, długo trwać, zwłaczać, odkładać, wlec się, poniewierać się, *fig.* prowadzić za sobą, cherłać, se —, r. wlec się, czołgać się.
- Trainéur, *m.* ten co powłokiem po polu strychnie, rabuś, żołnierz za woyskiem idący, *m.* — *d'épée*, *m.* włóczęga, *m.*
- *Traire, *v. a.* doić, ciągnąć.
- Trait, *aite*, *p. et a.* doiony, ciągniiony (o srebze, złocie).
- Trait, *m.* strzała, *f.* dzryd, *m.* pociągnięcie, ciągnięcie, łyknienie, *n.* mina, *f.* kres twarzy, ramię, *postr.* nek do orczyków, smycz, cios, *m.* rznięcie, *n.* kręsa, przewaga, *f.* drót srebrny, złoty, *m. fig.* rząd, sposób, dowód, znak, *m.*
- Traitable, *a.* obyczajny, przystępny, użyty, gibki, smagły.
- Traitant, *s. m.* arendarz cła, myta.
- Traite, *f.* iazda, droga, odległość, *f.* wywóz, *m.* — *des Negres*, handel niewolnikami czarnymi, *m.*
- Traité, *m.* wywoderie, roztrząśnienie, *n.* traktat, *m.* ugoda.
- Traitement, *m.* sposób postępowania, obchodzenia się z kim, przyjęcie, *n.* opłata, *f.* leczenie, opatrywanie, *n.*
- Traiter, *v. a. et n.* postępować sobie, obchodzić się z kim, z czém, dowodzić, roztrząsać, rozbierać, przyiać, czestować kogo, leczyć, opatrywać, traktować, w ugodę się wdazć, (*qq. de qc.*) tytułować, nazywać kogo iak, — *n. (de qc.)* mówić, pisać o czém, zawie-

rać w sobie, w ugodę się z kim wdadź, umawiać się.
 Traiteur, *m.* traktownik, *m.*
 Traitoire, *s. f.* naciągacz, instrument bednarski w kształcie kruka płaskiego do naciągania obręczy.
 Traître, *m. esse, f.* zdrajca, *m.* — *a.* zdradziecki, zdradliwy.
 Trajectoire, *s. f.* linia rzutu, linia krzywa, którą opisuje ciało rzucone, ciężarowi jakiemu ulegające.
 Trajet, *s. m.* przestrzeń do przebycia wodą albo lądem, — przebywanie tey przestrzeni.
 Tramail, ou Tremail, *s. m.* sieć rybia; — sieci potrójne na zwierzęta.
 Tramaille, *s. f.* v. Tramail.
 Trame, *f.* watek, *m.* watek życia ludzkiego, *m.* zmowa, *f.* spiknienie, *n.* spisek, *m.*
 Tramer, *v. a.* T. wbić watek, *fig.* ułożyć, zwinąć, spiknąć.
 Trameur, *s. m.* nawiaacz wątku.
 Tramière, *s. f.* gatunek sukna.
 Tramillon, *s. m.* mała sieć rybia.
 Tramontane, *f.* wiatr północny, — pomorze północne, — gwiazda polarna, *fig. fam.* perdre la —, przytomność stracić.
 Tranchant, *ante, a.* ostry.
 Tranchant, *m.* ostrze, *n.* brzuszek, *m.*
 Tranche, *f.* króyką, sztuka, *f.* pasek, brzeg książki, *m.*
 Tranche-couteau, *m.* hebel iutroligatorski, *m.*
 Tranchée, *f.* rów, okop, *m.*
 Tranchées, *pl.* rzućcie w brzuchu, *n.*
 Tranchefile, *s. f.* u *introligatore* sznurek poprzeczny na obu końcach grzbietu u xięgi.
 Tranchefiler, *v. a.* obszywać iedwabnie sznurek poprzeczny na obu końcach grzbietu u xięgi.
 Tranchelard, *m.* nóż do kraiania stoniny, *m.*
 Tranche-montagne, *s. m. fam.* faufaron, samochwał
 Trancher, *v. a.* po-, u-, kroić,

prze-, u-, ciąć, rozbierać. *fig.* zakończyć, — *n.* krajać, ostrym bydź, rznąć w brzuchu, *fig.* odbiiać od czego, — *du grand seigneur*, udawać wielkiego pana.
 Tranchet, *m.* guyp, *m.*
 Tranchis, *s. m.* cegła żłobkowana, którą ostatni rząd pokładaia.
 Tranchoir, *m.* talerz drewniany, *m.* stolnica, *f.*
 Trangles, *s. m. pl.* bindy herbowne w nieparzystey liczbie.
 Tranler, *v. a.* w *myślistwie* ielenia śledzić, wietrzyć, szukać.
 Tranquille, *a.* spokojny, cichy.
 Tranquillement, *adv.* spokojnie.
 Tranquillisant, *adj.* uspokajający.
 Tranquilliser, *v. a.* uciszyć, uspokoić, se —, uspokoić się.
 Tranquillité, *f.* spokoyność, cisza, *f.* pokóy, *m.*
 Transaction, *f.* ugoda, tranzakcyja, — *transactions philosophiques*, dziennik towarzystwa królewskiego londyńskiego, zawierający w sobie nowe wynalazki, doświadczenia fizyczne, astronomiczne obserwacye etc.
 Transcendance, *f.* przemoc, przewaga, *f.*
 Transcendant, *ante, a.* wspaniały, bystry, przenikający (o rozumie), *geometrie* —, geometryja wyższa.
 Transcendental, *ale, adj.* przewyższający, przechodzący, przodkujący w czém.
 Transcolation, *s. f.* w *chemii* i *farmacyi* cedzenie, przedczadanie, v. Filtration.
 Transcription, *f.* przepisanie, *n.*
 *Transcrire, *v. a.* przepisać, wypisać.
 Transcrit, *ite, par. p. et adj.* przepisany.
 Transse, *f.* strach, ucisk serca.
 Transférer, *v. n.* przenieść, przestawić, przesadzić, wlać na kogo.
 Transfiguration, *f. de notre Seigneur*, przemienienie Pańskie, *n.*

- Transfigurer (se), *v. r.* przemienić się.
- Transformation, *f.* przemienienie, *n.*
- Transformer, *v. a.* przemienić, przekształtować, *se —, r. fig.* przemienić się.
- Transfuge, *m.* zbieg, *m.*
- Transfuser, *v. a.* przelać, przeprowadzić ze zwierzęcia krew w inne zwierzę.
- Transfusion, *f.* przelanie, przeprowadzenie krwi, *n.*
- Transgresser, *v. a.* wykroczyć, przestąpić przeciwko czemu.
- Transgresseur, *m.* przestępca.
- Transgression, *f.* przestępstwo.
- Transi, *ie, par. p. et adj.* zimnem przeięty, umroźony, zmarzły, — zdięty, przenikniony afektem.
- Transiger, *v. a.* ugodę stanowić, zgodzić się.
- Transir, *v. a.* przeiać, zdiąć, przeysdź, przerazić, — *n.* zdrętwieć.
- Transissement, *m.* zdrętwienie etc., *n.*
- Transit, *v. Passavant.*
- Transitif, *adj. m.* przechodzący, w grammatyce słowa albo imiona rzeczowne, których znaczenie i moc przechodzi do innych osób.
- Transition, *s. f.* postać krasomowska, gdzie krótko wskazuje mowca to, o czym mówił, i o czym następnie ma mówić.
- Transitoire, *a.* znikomy, doczesny, marny.
- Translator, *v. a.* tłumaczyć.
- Traducteur, *s. m.* tłumacz, translator.
- Translation, *f.* przeniesienie.
- Transmettre, *v. a.* przynieść, wlać co na kogo, ustąpić czego komu, przynieść, przestawić, *fig.* utrzymać, potomności podać, zostawić.
- Transmigration, *f.* przechodzenie.
- Transmissible, *a.* przenośny, ustępnny.
- Transmission, *f.* przeniesienie, ustąpienie, wlanie, utrzymanie; *n.* wlewek, *m.*
- Transmutable, *a.* przemienny.
- Transmuuer, *v. a.* przemienić.
- Transmutabilité, *s. f.* przemienność.
- Transmutation, *f.* przemiana, *f.*
- Transparence, *f.* przezroczystość.
- Transparent, *ente, a.* przezroczysty, przeświecający.
- Transparent, *m.* karta liniowana do podkładania w pisaniu, *f.*
- Transpercer, *v. a.* przebić, przeszyc.
- Transpirable, *a.* waporujący, parę wydawający.
- Transpiration, *f.* waporowanie, wydawanie pary, *n.*
- Transpirer, *v. n.* waporować, parę wydawać, *fig.* wyiawić się.
- Transplantation, *f.* przesadzenie.
- Transplanter, *v. a.* przesadzić.
- Transport, *m.* sprzątnienie, wywożenie, przewożenie, *n.* wywóz, przewóz, *m.* przeprawa, *f.* przeniesienie, ustąpienie etc., *n. fig.* zapal, *m.* gorącość, *f.* zachwycenie, pomieszanie rozumu, *n.*
- Transporter, *v. a.* sprzątnąć, przeprowadzić, przewieźć, wywieźć, przynieść, ustąpić, wlać co na kogo, spuścić komu, *fig.* unosić, przenikać, przeiać, *se —, r. fig.* unosić się, rozgniewać się.
- Transposer, *v. a.* przestawić, przełożyć, poprzekładać arkusze w książce.
- Transposition, *f.* przestawienie etc., poprzekładanie omylne arkuszy w książce, *n.*
- Transsubstantiation, *s. f.* przemiana chleba w ciało J. C. a wina w krew.
- Transsudation, *f.* przebiehanie etc. potu, *n.*
- Transuder, *v. a.* przebiać, przechodzić (pot).
- Transvaser, *v. a.* przelać, przetoczyć.
- Transversaire, *adj. w anatomii*

- muscle* —, muszkuł pacierzowy kości na szyi.
- Transversal*, *ale*, *adj.* poprzeczny, poprzek położony, ukośnie przecinający.
- Transversales*, *s. f. pl. w astronomii* linie poprzeczne na kwadransie koła do podziału stopni służące.
- Transversalement*, *adv.* poprzecznie, ukośnie.
- Transverse*, *adj.* poprzeczny.
- Transylvanie*, *f.* Siedmiogród, *m. — nien*, *nne*, *a.* siedmiogrodzki, Siedmiogrodzianin.
- Trantran*, *m. fam.* zwyczaj śmiejszy, pospolity, *m.*
- Trapan*, *s. m.* wierzch wschodów.
- Trapèze*, *s. m. w iometryi* czworokąt z czterech nierównych boków złożony, z których dwa są równoodległe.
- Trapéziforme*, *adj. w botanice* czworokątny.
- Trapezoide*, *s. m. w iometryi* czworokąt nie mający równoodległych boków.
- Trappe*, *Trape*, *f.* spust, szlak w gołębniku, dół wilczy etc., potrzask, *m.*
- Trapu*, *ne*, *a.* krępy, niski a otyły.
- Traque*, *s. f.* obława na dzikie zwierzęta, — dziesiątek skórek niewyprawnych, *w marynarce* trzy wiosła.
- Traquenard*, *m.* kłus, *m.* połapka na kuny.
- Traquer*, *v. a.* obławą na zwierzęta dzikie polować.
- Traquet*, *m.* połapka, *f.* przesiewacz we młynie, *m.*
- Traquet* ou *Groulard*, *s. m.* rudzik, ptak z rodzaju wcięto-dziobych, skaczących.
- Trasi*, *s. m.* rodzaj gałganowego korzenia.
- Trastravat*, *s. m. o koniach* na krzyż białe nogi albo białe płamy na nogach mający.
- Tratte*, *s. f. pl.* tramy pod wianiem wiatrakowóm.
- Traumatique*, *adj. et s. m. w medycynie* lekarstwo na rany.
- Trav-de*, *s. m. w maryn.* wiatr odmienny z deszczem, blyskawicą i grzmotami.
- Travail*, *m.* robota, praca, zabawa, *f.* — *d'enfant*, *m.* boteści rodzący, doniesienie ministra, *z.* klatka konna, — *pl.* czyny rycerskie, dzieła bohateryskie, — prace, trudy, sprawy.
- Travaillé*, *éé*, *par. p. et adj.* *cheval* —, koń spracowany, zużywany, — *o poezyi* starannie wypracowany.
- Travailler*, *v. a.* robić, pracować, krzywić się, pęczyć się, — *a.* robić, dręczyć kogo, dokuczać komu, hucować na koniu, *se —*, *r.* męczyć się, starać się.
- Travailleur*, *m.* robotnik, *m.*
- Travat*, *s. et adj. m.* koń płamy białe na obu nogach z jednej strony mający.
- Travate*, *s. m. w maryn.* *v.* *Travade*.
- Travée*, *s. f.* międzypiętrze, wysokość ściany od piętra do piętra, — szródwaga mularska.
- Travers*, *m.* szérz, poprzecz. *f.* poprzek, ukos, *m. fig.* przewrotność, *f. en —*, *ad.* w poprzecz, w poprzek, *de —*, *ad.* ukosem, *fig.* przeciwrotnie *a-le*, *la...*, albo *au — de...*, *ppp.* przez, przez szódek czego.
- Traversage*, *s. m.* strzyżenie li-cowe sukna.
- Traversaire*, ou *Traversier*, *s. m.* cel ruchomy na szrubie posuwający się wzdłuż szalki instrumentu astronomicznego do wymierzania wysokości gwiazd.
- Traversant*, ou *Traversin*, *s. m.* kołowrot u wagi.
- Traverse*, *f.* rzecz poprzeczna, balka poprzeczna, *f.* rygiel, drog poprzeczny, *m.* droga poprzeczna, *f. fig.* przeciwność, *f.* przypadek niepomyślny, *m.*
- Traversée*, *f.* przeprawa, *f.*
- Traverser*, *v. a.* w poprzek przeysdz,

- przepłynąć etc., przeyść, przeiechać, przebydź, przeiać, przechodzić, *fig.* przerwać, pomylić, — *n.* przechodzić.
- Traversier, *ière, a. vent* —, wiatr przeciwny, *m. barque* —, łódź do przewozu, *f. flute* —, fujara, *f.*
- Traversin, *m.* wałek (pod głowę), *m.* balka poprzeczna, *f.*
- Traversine, *s. f.* brus na palach osadzony, — ulica poprzeczna.
- Travesti, *ie, par. p. et adj.* przebrany, skryty, zmyślony.
- Travestir, *v. a.* przebrać, *fig.* pokryć, przebrać, *se* —, przebrać się, *fig.* zmyślać, udawać.
- Travestissement, *m.* przebranie się, *n. fig.* zmyślanie, udawanie, *n.*
- Travon, *s. m.* tram poprzeczny w moście.
- Travure, *s. f.* izba marynarska na tyle statku.
- Trayon, *m.* cye u krowy, kozy, etc.
- Tréaule, *s. f.* gatunek sieci rybackiej.
- Trébellianique, *adj. f.* w prawie, *Quarte* —, czwarta część całego spadku, której testamentarz dziedzicowi uszczuplić nie powiuen.
- Trébuchant, *ante, a.* przeważający.
- Trébuchant, *m.* przewaga, *f.* przydatek w monecie, *m.*
- Trébuchement, *m.* potknięcie się, upadnienie, *n.*
- Trébucher, *v. n.* potknąć się, u- , paść, przeważać, *fig.* zbłądzić.
- Trébuchet, *m.* wążka do złota, *f.* potrzask, *m. fig.* sieci, si- dła, *pl.*
- Tréce, Trécer etc., *v.* Tresse, Tresser etc.
- Tréfilerie, *ou Tirefilerie, s. f.* machina do ciągnięcia drótu mosiężnego.
- Trefle, *f.* koniczyna, żołądź (*w kartach*), mina, podkop w kształcie liścia koniczyny.
- Tréfilé, *ée, adj.* *w herbach* krzyże

- liściami koniczyny zakończone, *une mine tréfilée*, mina, podkop o trzech komorach.
- Tréfler, *v. a.* *w mennicy* nie- dbale wybić sztepel na monecie, — z niedozoru podwoyny sztepel wyprasować.
- Tréfler, *s. m.* rzemieślnik co łańcuszki robi.
- Tréfonceur, *m.* pan dziedziczny.
- Tréfonds, *m.* grunt, na którym las stoi, — grobla, tama.
- Treillage, *m.* kraty, *pl. f.*
- Treille, *f.* chłodnik winem obro- sły, *m.* ramy, ściany drewniane na wino, *pl.* ulica winem obsadzona, *f.*
- Treillis, *m.* kratka, kratka, *f.* drélich, *m.* płótno glaucowue.
- Treilliser, *v. a.* o-, zakrać, kratać ogrozić.
- Treizain, *s. m.* pieniądze za mszą ślubną, — moneta starodawna 9. groszy wynosząca, — trzy- naście snopów zboża z dzie- sięciny wytyczney.
- Treize, *a.* trzynastie.
- Treizième, *a.* trzynasty, — *m.* trzynasta część, *f.*
- Treizièmeement, *adv.* potrzynaste.
- Trelingage, *s. m.* *w maryn.* lina okrętowa o wielu końcach.
- Trelinguer, *v. a.* *w maryn.* zażyć liny z wielą końców.
- Tréma, *adj.* kropkowane zgóski, dwiema kropkami znaczone, iako é, i, ü.
- Tremail, *s. m.* *v.* Tramail.
- Trématopéus, *s. m.* *o rybach* wieloszarowe, ryby bez skrzeli i bez promieni przyskrzelowych, mające na bokach lub pod spodem ciała po kilka otworów do oddychania.
- Tremblaie, *f.* topolowy gay, to- polina.
- Tremblant, *ante, a.* drżący, trzę- sący się.
- Tremblant, *s. m.* tremula na organach.
- Tremblante, *s. f.* dręt wik *ryba*, *pièce tremblante*, sztuka most- kowa od wołu.
- Tremble, *m.* topola, osina.

- Tremblement, *m.* drżenie, za-
trzęsienie, *n.* — *de terre*,
trzęsienie ziemi, *n.*
- Trembler, *v. a.* drżeć, zdrzeć,
trząść się, zatrząść się.
- Trembleur, *m.* euse, *f.* tchórz,
bojaźliwy, — drętwik *ryba*.
- Trembleurs, *pl.* Kwakrowie, sek-
ta w Anglii, *v.* Quaker.
- Tremblotant, *ante, a.* drżący,
trzęsący się.
- Trembloter, *v. n. fam.* trochę
drżeć, wzdrugać się
- Trémeau, *s. m.* w fortyfikacyi
miedza, czyli miąższość przed-
piersienia, wzięta od strzelnicy
do strzelnicy.
- Tremelle, *s. f.* trzęsidło, gnoyn-
nica, induszkowe ucho *roślina*.
- Trémie, *s. f.* kosz młyński, —
miara solna, — ognisko, kuch-
nia pod kominem.
- Trémion, *s. m.* balka pod kuch-
nią, albo ogniskiem kuchen-
ném.
- Tremoise, *s. f. v.* Torpille.
- Trémolite, *s. f. v.* Grammatite.
- Trémoussement, *m.* trzęsienie,
trzeptanie, *n.*
- Trémousser, *v. a.* trząść skrzy-
dłami, trzeptać, se —, *r.*
skakać, *fam.* ruszać się.
- Trempe, *f.* hartowanie żelaza,
stali, *n.* hart, *m. fig.* myśl,
własność, *f.* umysł, *m.*
- Trempé, *é, par. p. et adj.* na-
moczony, mokry od potu, —
zimkły od deszczu, — roz-
tworzony.
- Trempér, *v. a.* namoczyć, na-
puszczać czém, prze-, zmoczyć,
hartować stal, żelazo, — *n.*
moknąć, *fig.* — *dans un crime*,
bydź uczestnikiem występku,
wchodzić, wdawać się w to.
- Tremperie, *s. f.* w drukarni
miejsce, gdzie papier moczą.
- Trempis, *s. m.* wymoczniny, woda
po moczonych rybach i skór-
kach, — kwas, w którym mie-
dziane czyszczą roboty.
- Trempin, *m.* ławka do skakan-
ia, *f.*
- Trempoire, *s. f.* najpierwsza
stągiew do przygotowania in-
dychtu.
- Trempure, *s. f.* waga, którą
młyn zastawiają.
- Tremue, *s. f.* ganek z tarcic na
statku do łowienia śledzi.
- Trentain, *s. m. w grze w piłkę*
trzydzieści ok, — trzyczyma,
trzydzieści mszy za umarłego,
— gatunek sukna.
- Trentaine, *f.* trzydzieści sztuk,
pół kopy.
- Trentanel, *s. m.* urzet farbierski
do żółtego farbowania *rosł.*
- Trente, *a.* trzydzieści.
- Trente-six-mois, *s. m.* ten co
chcąc bezpłatnie odbyć że-
glugę do Indyi zachodnich,
przyjmuje trzyletnią na okrę-
cie służbę.
- Trentième, *a.* trzydziesty, — *m.*
trzydziesta część, *f.*
- Tréou, *s. m.* żagiel kwadratowy
na galerze.
- Trepan, *s. m.* trepanowanie, o-
peracya chirurgiczna zależąca
na zrobieniu otworu w czaszce,
dla zdjęcia kawałków kości,
które kłnią lub uciskają mózg,
albo też dla wyprowadzenia
materii rozlanej pod czaszką,
— trepan, narzędzie chirurgi-
czne, gatunek świdra stalowego
do powyższej operacyi, —
świder do przewiercania mar-
murów i kamieni.
- Trepaner, *v. a.* trepanować, —
w galerii podkopowej prze-
świdrować dziurę dla wpu-
szczenia powietrza.
- Trépas, *m.* śmierć, *f.*
- Trépassé, *m.* zmarły, umarły.
- Trépasser, *v. n. fam.* umrzeć.
- Trépidation, *s. f.* w medycynie
drżenie, drganie, trzęsienie, —
w astronomii trzęsienie firma-
mentu.
- Trépied, *m.* trójnóg, dynarek.
- Trépiquement, *m.* tupanie, tą-
panie, *n.*
- Trepigner, *v. n.* tupać, tupać.
- Trepigner, *v. a.* mieszać wełnę
różnego koloru.
- Trépoint, *s. m.* ou Trépointe,

- s. *f.* nadpodeszwie, szew w trzech wiku, — rzemień w szwie dwóch skór sposztych.
- Tréport, *s. m.* bolka poprzeczna w okrętowej rufie.
- Très, *ad.* bardzo, mocno, *le Très-haut*, najwyższy, *roi très Chrétien*, król francuzki.
- Trésalle, *s. f.* rozwora między drabinami wozowemi.
- Tréseau, *s. m.* kwintel, kwinta *waga*, — trzech młocków razem młójących.
- Trésillon, *s. m.* przekładki, krokwie między żłoznemi do suszenia deskami.
- Trésor, *m.* skarb, *m.*
- Trésorerie, *f.* podskarbstwo, skarbnikostwo, mieszkanie podskarbiego etc.
- Trésorier, *m.* podskarbi, skarbnik, *m.*
- Tresquilles, *s. f. pl.* wełna z państw wschodnich.
- Tressaillement, *m.* ogrzałka, *f.* wzdryganie, drżenie, skakanie.
- *Tressaillir, *v. n.* wzdrygać się, drzeć, skakać.
- Tresse, *f.* galon, *m.* plecionka, *f.* sitowie, *n.*
- Tresser, *v. a.* pleść, T. włosy w nitki wplatać.
- Tresseur, *m.* — euse, *f.* perukarz co włosy w nitki wplata.
- Tressoir, *s. m.* u prukarza narzędzie, na którym włosy w nitki wplatają.
- Tresson, *s. m.* gatunek sieci rybackiej.
- Tressure, *s. m.* gatunek sieci rybackiej.
- Trest, *s. m.* płótno żaglowe.
- Trestoire, *s. f.* kleszcze drewniane do plecienia koszów.
- Tréteau, *m.* kozły, nogi (pod stołem etc.), *pl.* — *pl.* teatr ciarlatana, *m.*
- Tréteaux, *s. m. pl.* kobylice, — kozły do pitowania tarcic.
- Treuil, *s. m.* wał kafarowy, na którym jest lina.
- Trève, *f.* zawieszenie broni, *n. fig.* pokój, odpoczynek, *m.*
- Trévier, *s. m.* rzemieślnik co
- żagle robi, — dozorca żagłów na okręcie.
- Trévrier, *v. a.* składać, zwiać razem dwie liny.
- Trézalé, *ée, adj.* o obrazie malowanym popekany, porysowany, toż samo o porcellanie.
- Triacteur, *s. m.* dryaktewnik, ciarlatan, — *sum.* gaduła, człowiek wielomowny oszukając pragnący.
- Triacentaèdre, *s. m.* o kryształach powierzchnia ze trzydziestu ukośnych czworokątów.
- Triage, *m.* wybieranie, obieranie.
- Triaires, *s. m. pl.* w starożytn. kopiynik w zbroi, trzeci korpus legii rzymskiej.
- Triandrie, *s. f.* w botanice trynitkowa, trzecia gromada roślin według układu *Linneusza*.
- Triangle, *m.* trójkąt, *m.* trygramastość, *f.*
- Triangulaire, *a.* trójkątny, trygraniasty.
- Triade, *f.* białogłowa z białogłową sodomią pełniąca, *f.*
- Triaille, *f.* świeżo gotowana wieprzowina, *f.*
- Tribomètre, *s. m.* instrument do mierzenia siły tarcia.
- Tribord, *s. m.* szymbork, prawy bok okrętu.
- Tribordais, *s. m.* straż szymborkowa na okręcie.
- Tribouillement, *m.* niepokój, *m.* zamieszanie etc., *n.*
- Tribouiller, *v. n.* drzeć, skakać, — *a.* niepokój sprawić, męczyć, kłopotać.
- Triboulet, *s. m.* uźlotnika młotek drewniany do klepania w robocie.
- Tribrague, *s. m.* stopa wiersza greckiego albo łacińskiego ze trzech krótkich syllab złożona.
- Tribu, *f.* cech, *m.* pokolenie, *n.*
- Tribulation, *f.* ucisk, *m.* przeciwność, *f.*
- Tribule, *s. m.* kotewki, orzech wodny rośliny.
- Tribun, ou Tribun du Peuple, *s. m.* w dawnym Rzymie try-

- hun; obrońca spolsztwa, — *militaire*, półkownik starożymski.
- Tribunal, *m.* krzesło sędziego, *n.* sądy, *pl.*
- Tribunat, *s. m.* trybunaństwo, dostojność trybuna starożymskiego, — czas jego urzędowania.
- Tribune, *f.* miejsce oratorskie, *n.* chórek, *m.*
- Tribunitien, *iennie*, *adj.* *puissance* — *iennie*, władza trybuna.
- Tribut, *m.* pobór, podatek, czynsz, *m.* dań, *f.*
- Tributaire, *a.* poborowy, czynszowy etc., — *m.* do opłacania podatków obowiązany.
- Tricapsulaire, *adj.* *w botanice* trzytorebkowy, potrójny, ze trzech udzielnych terek złożony.
- Tricbalac, *s. m.* instrument muzyczny z deszczutki i dwóch młotków w nią białych złożony.
- Triceps, *adj.* *et s. m.* na trzy gałęzie rozdzielony *o muszkulach*.
- Tricher, *v. a. fam.* szalbierować, machlować (w grze).
- Tricherie, *f. fam.* szalbierstwo, machlarstwo (w grze), *n.*
- Tricheur, *m.* — *euse*, *f. fam.* szalbierz, machlarz taki, *m.*
- Trichiasie, *s. m. w medyc.* choroba oczu i powiek, kiedy włosy wyrastające na powiekach obracają się wewnątrz, i irytują oczy do tego stopnia, iż niezmiernie bole i zapalenie sprawiają.
- Trichismos, *s. m. w chirurgii* pęknięcie małoznaczne kości płaskiej.
- Trichite, *s. f.* koperwas zsiady w krysztaly długie, białe nakształt włosów.
- Trichiure, *s. m.* wstęgowiec, ryba z rodzaju węgorzowatych.
- Trichodes, *s. m. pl.* włosówka, rodzaj zoofitu.
- Triline; ou Triclinium, *s. m.* sala iadalna u dawnych Rzymian, w której trzy łóżka postawione były.
- Tricoises, *s. f. pl.* kleszcze kowalskie.
- Tricolor, *s. m.* brunat, szarłat trójbarwisty, — rodzaj goździków ogrodowych, — futerko kocie o trzech farbach.
- Tricon; *s. m. w grach niekórych* trzy równe karty, iako trzy króle, trzy tuz etc.
- Tricorde, *s. m. v.* Trigone.
- Tricot, *m. fam.* kiy, *m.* pałka; robota pończoszkowa, *f.*
- Tricotage, *m.* robienie na drótach, wiązanie koronek, *n.* robota pończoszkowa etc., zapłata od niey *f.*
- Tricoter, *v. a.* robić na drótach, wiązać koronki.
- Tricoteur, *m.* — *euse*, *f.* pończoszniczek, ten, co koronki robi.
- Trictrac, *s. m.* tryktrak, gra w warcabnicy, — warcabnica składana z zamkiem do zamykania, — działo z pięcią otworów przy zamku S. Anioła w Rzymie niegdyś stojące.
- Tricuspide, ou Tricuspidal, *ale*, *adj.* *w anatomii* trzy pokrywki albo klapki trójgraniaste u serca.
- Tridactyle, *adj.* *w historii naturalnej* o zwierzętach trzy-palczasty, po trzy palce na każdej nodze mający.
- Tride, *adj. m. et f.* *w iezdnej szkole* krótki a prędki, — krótkolotny.
- Trident, *m.* trózząb, *m.*
- Trie, *s. m.* gatunek świeżego stokfisu.
- Trièdre, *adj.* *w iometryri* trzycienny, trzema płaszczyznami objęty.
- Triennial, *ale*, *a.* trzyletni.
- Triennialité, *f.* czas trzyletni urzędu, *m.*
- Triennat, *m.* trzyletne zawiadywanie, *n.*
- Trié, *ée*, *par. p. et adj.* wybrauy zpomiedzy wielu.

- Trier, *v. a.* obrać, wyszukać, wybrać.
- Triérarchie, *s. f.* dowództwo galery.
- Triérarque, *s. m. u starożytn.* kapitan okrętowy, dowódzca galery.
- Triétéride, *s. f.* czas trzyletni.
- Triétérique, *adj.* trzyletni, co trzy lata przypadający.
- Trifide, *adj. w botanice* trzydzielny, na trzy części podzielony.
- Trigame, *s. et adj.* trzecią żonę mający.
- Trigaud, *a. fam.* fałszywy, podstępny.
- Trigauder, *v. n. fam.* szalbierować, oszukiwać.
- Trigauderie, *f. fam.* szalbierstwo, oszukiwanie, *n.*
- Trige, *s. f. w starożytn.* wóz trzema kołmi zaprzęzony.
- Triglochide, *adj. m. w botan.* trzy zadziorki, albo szczeciwy w dół zagiętymi haczkami zakończone mający.
- Triglochines, *s. f. pl. w anatomii* kłapki trójkątnie w sercu.
- Triglottisme, *s. m.* słowo albo frazes ze trzech różnych języków złożony.
- Triglyphe, *s. m. w architek.* lochowanie potrójne w kapteli słupów doryjskich.
- Trigone, *s. m.* instrument muzyczny u dawnych Egipcyan i Persów w kształcie trójkąta ze stronami.
- Trigone, *adj. w astronomii, aspect* —, aspekt potrójny dwóch planet oddalonych od siebie na trzecią część Zodyaku, czyli na 120 stopni, *w botan.* trójkątny, trzyboczny, trzy płaszczyzny odmiennie mający.
- Trigonométrie, *f. T.* trygonometria, *f.* — trique, *a.* trygonometryczny.
- Trigynie, *s. f. w botanice* trzyotworowy, trzeci rząd trzynastu pierwszych gromad roślin według układu *Linneusza*.
- Trijugué, *éc, adj. w botanice o liściach* trzyparzyste, jeśli trzy pary listków na ogonku się znajdują.
- Trilatéral, *ale, adj.* trzyboczny.
- Trillion, *m.* trylion, trzy miliony.
- Trilobé, *éc, adj. w botanice* trzyklapowy, od obwodu aż do połowy na rozwarte klapy podzielony.
- Trilogie, *s. f. u dawnych Greków* trzy tragedye do *Tetralogii* wchodzące, *v. Tétralogie*.
- Trimer, *v. n.* prędko chodzić, biegać.
- Trimérés, *s. m. pl.* rodzaj owadu chrząszczego, którego stopa ze trzech członków się składa.
- Trimestre, *m.* kwartał, *m.* trzymiesięczne, *n.*
- Trin, albo Trine, *adj. w astronomii, Trin aspect*, *v. Trigone*.
- Trinerve, *adj. w botanice o liściach* trzynerwowe, gdy nerwy czyli wypukłe wiązki naczyń wduż liścia od nasady aż do wierzchu w liczbie trzech przebiegają.
- Tringle, *f.* pręt, dźwąg do firanek, pręcik żelazny u szyby, *m.* koronka, lisztwa, lisztewka.
- Tringler, *v. a. et n.* sznurem cienielskim wysmarowanym węglem albo kredą na drzewie linie odbijać.
- Tringlettes, *s. f. pl.* tasle do szyb, — szpatelka do wymarszczenia okowiu okiennego.
- Trinitaire, *s. m. et f.* Trynitarz, zakonnik *S. Trójcy*.
- Trinité, *f.* trójca, *f.*
- Trinôme, *s. m. w algebrze* wielkość ze trzech części złożona.
- Trinquant, *m.* bat do łowienia śledzi, *m.*
- Trinquer, *v. n. fam.* pić, kieliškami brząkać.
- Trinquerin, *s. f.* zwierzecznie futowanie galery pod burtem.
- Trinquet, *s. m.* maszt sztabowy i żagiel na przodzie galery.

- Trinquetin, *s. m.* trzeci żagiel na galerze.
- Trinquette, *s. f.* żagiel trójkątny.
- Trio, *s. m.* w muzyce aria na trzy osoby albo głosy, -- *fig.* et *fam.* trzy w kompanii, kompania ze trzech osób.
- Triobole, *s. m.* u dawnych Greków waga trzech obolów, -- moneta trzy obole wartująca.
- Triocicie, *s. f.* w botanice pęci potrójnie podzieloney, czyli trzeci rząd XXIII. gromady roślin według układu Linneusza.
- Triolet, *s. m.* tryolet, poezya z ośmiu wierszy złożona, -- w botanice *v.* Trefle.
- Triumphal, *ale, a.* zwycięzki, tryumfalny.
- Triumphant, *ante, a.* tryumfujący, zwycięzki.
- Triumphante, *s. f.* materya iedwabna w kwiaty adamuszkowe.
- Triumphateur, *m.* zwycięzca, *m.*
- Triomphe, *m.* tryumf, zwycięstwo, *n.*
- Triomphe, *s. f.* gra pewna w karty, -- kożera, karta wyświecona.
- Triompber, *v. n.* tryumfować, zwyciężyć.
- Tripaille, *f.* wnętrzości, trzewa, *n. pl.*
- Tripartite, *adj. f.* troisty, na trzy części podzielony.
- Tripartition, *s. f.* w arytmetyce i ieometrii dzielenie na trzy części, *v.* Trisection.
- Tripe, *f.* wnętrzości zwierząt, *f.* trzewa, *n.* flaki, *m. pl.* -- *de velours*, axamit szalony.
- Tripe-madame, *s. f.* rozechodnik wielki *ziele*.
- Triperie, *f.* iatki, gdzie flaki przedaja, *pl.*
- Tripetale, *adj. w botan.* trzylistny, kwiat o trzech liściach.
- Tripette, *f. fam.* słaczek, *m.*
- Triptongue, *f.* trójgłoska, *f.*
- Triphylle, *adj. w botanice* trzylistny, ze trzech sztuk oddzielnych złożony.
- Tripier, *m.* przekupnik flaków, *m.* -- *piere, f.* przekupka flaków, *fam.* kobieta otyła, niezgrabna.
- Tripier, *adj. oiseau* --, sokół niezdatny, którego do polowania zaprawić nie można.
- Triple, *a.* troisty, potrójny, troiaki.
- Triplement, *m.* pomnożenie do trzeciej części, *n.* -- *ad. trois* sto, troiakiim sposobem.
- Tripler, *v. a.* po-, troić, trzy razy pomnożyć, -- *n.* po-, troić się.
- Triplicité, *f.* troistość etc., *f.*
- Triplinervé, *ée, adj. w botanice* potrójnienervowe, gdy podziały nerwów nad nasadą są umieszczone.
- Tripliquer, *v. n.* w sądach tryplikować, na duplikę odpowiedzieć.
- Tripliques, *s. f. pl.* odpowiedź na duplikę.
- Tripoli, *m.* trypla, *f.*
- Tripolir, *v. a. fam.* tryplą polerować.
- Tripot, *m.* piłarnia, szynkownia, *cela est de mon tripot*, rzecz ta do mnie należy.
- Tripotage, *m.* mieszanina, *f.*
- Tripoter, *v. a.* et *n.* mieszać, *fig.* po-, mieszać, ułożyć, ukartować.
- Trips, *s. m.* mały owad w kwiatkach i pod korą drzew starych żyjący.
- Triptère, *adj. w botanice* trzy skrzydełka mający.
- Triptéronote, *s. m.* rodzaj ryb trzy promienie przyskrzelowe mających z rzędu piszczalkowatych.
- Triptérygien, *adj. m.* o rybach trzy płetwy mający.
- Trique, *f.* pałka, *f.* patyk, *m.*
- Trique-bale, *s. m.* w artylleryi przodkary do przewożenia dział.
- Trique-madame, *s. f.* rozechodnik mały *roślina*.
- Triquer, *v. a.* wybrać i osobno na stronę położyć, postawić, po-, mieszać.
- Triquet, *m.* piłatyk mały, -- rusztowanie ciesielskie albo mularskie na linie zawieszony.
- Triquètre, *adj. w botanice* o

łodydze i liściach trójboczny, mający trzy ostre kąty, a płaszczyzny ani wklęsłe ani wypukłe.

Triquètre, *s. f.* trzy uda z nogami razem połączone na starożytnych medalach.

Trirème, *s. f.* galera starożytna ze trzema rzędami wiosel.

Trisagion, *s. m.* hymn, prefacya pieśń kościelna, *Święty, Święty, Święty Bóg* zastępów.

Trisaieul, *m.* — eule, *f.* prapradziadów dziad, *m.* babka, *f.*

Trisannuel, *elle, adj. w botan.* trzyletni, trzy lata trwający.

Trisarchie, *s. m.* tryumwirat, rządy przez trzy osoby spełniane.

Trisection, *s. f. w iometryi i algebrze* dzielenie na trzy części, — podzielenie kąta na trzy równe części.

Trisme, *s. f. w medyc.* ścieśnienie konwulsyjne szczęk, — zgrzytanie zębami.

Trismégiste, *adj. m.* Merkury egipski.

Trismégiste, *s. m.* średni kanon, litery drukarskie.

Trisolympionique, *s. et adj. m. w starożytn.* szermierz, który na olimpijskich igrzyskach trzy razy odniósł zwycięstwo.

Trispaste, *s. m.* kafar o trzech klubach do windowania ciężarów.

Trisperme, *adj. w botanice* trzyziarnowy, trzy ziarna zawierający.

Trisyllabe, *a.* trójsyllabny.

Triste, *a.* smutny, posępny, ponury, markotny.

Tristement, *adv.* smutnie, posępnie, ponuro, żałośnie.

Tristesse, *f.* smutek, *m.*

Trisule, *s. m. w chemii* sól dwie zasady mająca, — sól potrójna, iako *siarczan magnezyoammoniakalny*.

Tritéophye, *s. f. w medyc.* febra trzydniowa.

Triterne, *ée, adj. w botanice o liściach* trzy razy troiste, gły

w troistém liściu, w miejscu każdego szcz gólnego listka, dwa razy troisty iest osadzony.

Trithéisme, *s. m.* nauka kacerzów trzy bóstwa czczących.

Tritheiste, *s. m.* kacerz w trzech bogów wierzący.

Triticite, *s. f.* kamień wzorzysty, figury kłosów zbożowych na sobie mający.

Triton, *s. m. w mitologii* Trytony, synowie *Neptuna* do połowy ryby, a do połowy ludzie, bóstwa morskie, — machina do zanurzania się w wodzie przez Barona *Driberg* w 1811 roku wynaleziona, — *w muzyce* akord niezgodny ze trzech całych tonów.

Tri-tri, *s. m.* ikra rybia z rzecznych ryb na morze uniesiona.

Tritrable, *a.* łatwy do pokruszenia, do tarcia.

Trituration, *f.* pokruszenie, pośluczenie, tarcie, *n.*

Triturer, *v. a.* zetrzeć, pośluc, pokruszyć.

Triumvir, *s. m. u dawnych Rzymian* tryumwir, jeden ze trzech urzędników do rządu wybranych.

Triumviral, *ale, adj.* do tryumwiratu należący.

Triumvirat, *s. m.* tryumwirat, rządy ze trzech osób do tego wybranych.

Trivalve, *adj. w botanice* trzyścienny, kiedy torebka ze trzech ścian iest złożona.

Triviale, *a.* trzydrożny, trójdrogi, plac, do którego trzy ulice, albo trzy drogi się schodzą.

Trivial, *ale, a.* podły, powszechny, zwyczajny.

Trivialement, *adv.* podle, płasko, zwyczajnie.

Trivialité, *f.* podłość, powszechność wyrazu etc., rzecz zwyczajna, powszechna, *f.*

Troc, *m.* zamiana, *f.*

Trocar, *s. m. w chirurgii* igła długa o tróyrzamiastym końcu.

- Trochâiques, *adj. m. pl. o wierszach łacińskich* tyczący się wiersza złożonego ze zgłoski długiej i krótkiej.
- Trochanter, *s. m. w anatomii* obróciiciel, czyli wypukłość u udowej kości, których iest trzy.
- Troches, *s. m. pl. w myślistwie* łajno zwierząt dzikich czasu zimy.
- Trochée, *s. m.* miara wiersza łacińskiego złożona ze zgłoski długiej i krótkiej.
- Trochet, *m. pek, m. kupka, f.* (owoców etc.).
- Trochile, *s. m. w architekturze* rowek okrągły wydrążony.
- Trochisque, albo Trochique, *s. m.* kołaczek aptekarski, — farba utarta zaszuszona.
- Trochite, *s. f.* kamień płaski okrągły, w którym ze środkowego punktu rozchodzą się promienie do obwodu.
- Trochléateur, *adj. m.* muszkuł oczny ukośny.
- Trochlée, *s. f. w anatomii* pierścień chrząstkowaty, przez który muszkuł oczny ukośny przechodzi.
- Trochoïde, *s. f. w iometryi* cykloida, linia krzywa, którą punkt będący na obwodzie koła po prostej linii obracającego się opisuje.
- Trochologique, *s. f.* część mechaniki o ruchu kołowym.
- Trochure, *s. f.* róg jeleni na trzy albo cztery części podzielony.
- Trochus, *s. m.* wartołka, ślimak morski.
- Troene, *s. m.* ptasza zob *drzew.*
- Troglodytes, *s. m. pl.* mieszkańcy pieczar podziemnych, — krzyczący, ptak z rodzaju skaczących, wietodziobych.
- Trogne, *f. sam.* twarz brzydka, trędowata, *f.*
- Trognon, *m.* komórka iadrek owocowych, *f.* ogryzek, *m.*
- Trogosite, *s. m.* rodzaj owadu chrząszczowego zboże psującego.
- Troguo, *s. f.* watek do sukna pstregu.
- Trois, *a.* trzy, — *m.* trójka, *f.* trzeci, *m.*
- Troisième, *a.* trzeci, — *f.* trzecia szkoła, klasa, *f.* — *m.* uczeń z trzeciej szkoły, *m.*
- Troisièment, *ad.* potrzenie.
- Trois-quarts, *s. m. v.* Trocar.
- Trôler, *v. n. fam.* tom i sam biegać, łązić, — *a. fam.* wlec, prowadzić za sobą.
- Trolle, *s. f.* plecionka z gałęzi drzewnych, — *aller à la* —, rozsforować psy na zwierza.
- Troller, *v. a.* plecionkę z gałęzi robić.
- Trombe, *s. f.* trąba powietrzna w kształcie przewróconego ostrokręgu wiatrami pędzona, najokropniejsze zrządająca szkody na łądzie i morzu.
- Trompe, *f.* trąba, drumla, trąba słoniowa, *f.* nos komorzy, *m.*
- Trompé, *ée, par. p. et adj.* oszukany.
- Tromper, *v. n.* oszukać, zwieść, se —, *r.* oszukać się, zwieść się, omylić się.
- Tromperie, *f.* oszukanie, oszukaństwo, *n.*
- Trompes, *s. f. pl. w anatomii* dwa kanały maciczne w kształcie trąb.
- Trompeter, *v. n.* otrąbywać, *fig.* otrąbywać, roznosić.
- Trompeteur, *s. m. w anatomii* wydymacz, muszkuł od korzeni zębów trzonowych idący.
- Trompette, *f.* trąba, *f.* — *m.* trębacz, *m.*
- Trompeur, *euse, a.* szalbierski, zdradliwy, zawodny, — *m. f.* szalbierz, oszukaniec, *m.*
- Trompeux, *euse, a.* omylny, zawodny.
- Trompillon, *s. m. w architekt.* sklepik w kształcie obłączyłości gąłkowej.
- Tronc, *m.* pniak, odzimek, karcz, tułów, kadłub, *m.* puszka na iałmużnę, *f.*

- Tronche, *s. f.* kłoda nieociosana.
 Tronchet, *m.* kłoc pod kowadłem, piak do rąbania, *m.*
 Trongon, *m.* odłomek, kawałek, *m.* drzażga, sztuka, *f.* dzwono ryby, *n.*
 Tronçonner, *v. a.* na sztuki, kawałki etc. pokrajać, porąbać.
 Trône, *m.* tron, — *fig.* najwyższa władza.
 Trônes, *s. m. pl.* chór aniołów trzeci.
 Trônière, *s. f.* w artylleryi strzelnica, otwór w baterii do strzelania.
 Tronqué, *ée, par. p. et adj.* ucięty, wierzchołka niemniący.
 Tronquer, *v. n.* obciąć, nadwzględzić, uszczuplić, — skaleczyć.
 Trop, *ad.* zawiele, zanadto, za., — *m.* zbytek, *m.* rzecz zbyteczna, *f.*
 Trops, *m.* wyraz przenośnie, niewłaściwie użyty, *m.*
 Trophée, *m.* zwycięstwo, łupy zdobyte na nieprzyjacielu, — pomnik przez zwyciężcę postawiony, rozmaita zbroja i broń ozdobiona, — trofea, czyli znaki zwyciężkie, — słup zwyciężki, *m.*
 Tropique, *s. m.* zwrotniki, czyli koła niebieskie, za które słońce dalej ku północy i południowi nie przechodzi, bo do nich doszedłszy wraca się ku równikowi.
 Tropique, *adj.* w botanice kwiaty otwierające się z rana a zamykające się wieczorem, *année* —, czas między porównaniem dnia z nocą i nocy ze dniem zawarty.
 Tropologie, *a.* przenośny, niewłaściwy.
 Troquer, *v. a.* zamienić.
 Troqueur, *m.* — euse, *f.* zamieniacz, *m.*
 Trot, *m.* kłus.
 Trotade, *f. fam.* przejazdka, *f.*
 Trotte, *f. fam.* droga, odległość, *f.* kawał (drogi), *m.*
 Trotter, *v. a.* kłusem iść, *fig.* biegać, latać, włóczyć się.
 Trotteur, *m.* kłusak, *m.*

- Trottin, *m. fam.* posłaniec, usługiwacz, *m.*
 Trotter, *v. n. v.* Trotter.
 Trottoir, *m.* trotuar, drożka wykładana gładkim kamieniem przy cębowaniu rzecznem, albo przy ścianach na ulicy, dla wygody pieszo chodzących, — ścieżka przy gościńcu.
 Trou, *m.* dziura, *f.*
 Troubadour, *m.* (przedtém) poeta francuzki w Prowancyi, *m.*
 Trouble, *s. m.* pomieszanie, zamieszanie, *n.* wrzawa, — wojna domowa, niespokojność, poruszenie umysłów, — bunt, nierząd.
 Trouble, *adj.* mętny, — niepokojny, burzliwy, pochmurny, posępny.
 Troubeau, *s. m.* kaszerz wielki do ryb łowienia przy brzegu albo pod lodem.
 Trouble-fête, *m. fam.* natręt, nieproszony gość, psujący radość, uciechę, *m.*
 Troubler, *v. a.* mącić, *fig.* niepokój czynić, sprawiać, przeszkadzać, mieszać, *se* —, *r.* mącić się, chmurzyć się, pomieszać się, uwięznąć w mowie.
 Troué, *ée, a.* dziurawy.
 Trouée, *f.* otwarczość, *f.* otwór, *m.*
 Trouelle, *s. f.* obręcz z wici do sieci rybackiej.
 Trouer, *v. a.* po-, przedziurawić.
 Trouillotte, *s. f.* gatunek sieci rybackiej.
 Trou-madame, *m.* gra pewna w gątki, *f.*
 Troupe, *f.* kupa, gromada, *f.*
 Troupes, *s. f. pl.* wojsko, piechota i kawalerja, — korpus, oddział wojska.
 Troupeau, *m.* stado, *n.* trzoda.
 Troupiale, *s. m.* żółt-czek, ptak z rodzaju skaczących, klinodziobych.
 Trousse, *f.* pęk, *m.* wiązka, *f.* worek barbierski, *m.*
 Trousses, *pl.* spodnie paziów, *être aux* —, *de qq.*, ścigać, gonić kogo.

- Troussé, *par. p. et adj.* podkaszany, podwiązany, *petit homme bien* —, kształtny, proporcjonalny, chędogi, piękny.
 Trouseau, *m.* pęk, *m.* wyprawa.
 Trouse-galant, *s. m.* choroba nagła i bardzo niebezpieczna.
 Trouse-quin, *m.* obłak tylny z opuszką u siódła.
 Trousser, *v. a.* podkasać, podnieść, do góry pociągnąć, podwiązać, zawinać, *fig. fam.* zamorzyć, sprzątnąć, zjeść, — *bagage*, zemknąć, uciec.
 Troussis, *m.* założenie, *n.* fałd.
 Trouvaille, *f. fam.* rzecz znaleziona, *f.*
 Trouvé, *é, p. et a.* znaleziony *etc.*, *enfant* —, podrzutek, *m.*
 Trouver, *v. a.* znaleźć, zastać, wynaleźć, wyśledzić, mniemać, rozumieć, se —, *r.* bydź, znajdować się, bawić się, mieć się.
 Trouvere, Trouveur, *m.* starofrancuzki wierszopis, *m.*
 Troyen, *s. m.* rycerze, motyle mające piersi czerwone, rycezmami trojańskimi zwane, — te zaś co piersi czerwonych nie mają, *rycezmów greckich* noszą nazwisko.
 Truage, *s. m.* pobór, cło, podatek od towarów.
 Truand, *m.* ande, *f. fam.* hultaj, włóczęga, *m.*
 Truandaille, *f. fam.* hultajstwo, *n.* chałastwa, *f.*
 Truander, *v. n. fam.* włóczyć się i żebrać.
 Truble, *f.* kaszerz, czerp, *v.* Troubleau.
 Troubleau, *s. m.* mały kaszerz.
 Trucheman, *m.* tłumacz, *m.*
 Trucher, *v. n. fam.* z lenistwa żebrać.
 Trucheur, *m.* euse, *f. fam.* żebrak.
 Truelle, *f.* kielnia, *f.*
 Trueller, *f.* kielnia pełna czego.
 Truffe, *f.* bedłka kulkowa trufła, roślina w ziemi znajdująca się, do przypraw stołowych używana.
 Truffer; *v. a.* oszukiwać, zwodzić.
 Trufferie, *s. f.* oszukaństwo.
 Truffenr, *s. m.* zwodziciel, szalbiarz, oszust.
 Truffière, *s. f.* miejsce, grunt, gdzie się trufle obficie znajdują.
 Truie, *f.* maciora (świnia).
 Truite, *f.* pstrąg, *m.*
 Truité, *é, a.* pstragowaty.
 Trumeau, *m.* ówierć tylnia wołowa, *f.* słup, filar, *m.* zwierciadło między dwiema oknami, *n.*
 Trusion, *s. f.* w *medyc.* *mouvement de* —, krążenie krwi, czyli poruszenie, za pomocą którego krew idzie ze serca do ostatecznych części ciała, za pośrednictwem arteryi, a powraca nazad za pośrednictwem żył.
 Trusquin, *s. m.* prawidło stolarskie do oznaczania na drzewie linii równoodległych.
 Trupelu, *ue, a.* zabawny, wesoły.
 Tryphère, *s. f.* konfekt aptekarski z opium na wzmocnienie żołądka.
 Tschako, *s. m.* czapka żołnierska.
 Tu, *pr. ty.*
 Tuable, *a. fam.* śmierci godzin.
 Tuage, *s. m.* zakłócić świni i oprowienie.
 Tuant, *ante, a. fam.* niecznośny, przykry.
 Tu-autem, *m. fam.* koniec, sęk sprawy, *m.*
 Tube, *s. m.* rura, walec wydrążony, *v.* Tuy-u.
 Tubercule, *s. m.* narość, guzik na liściu, na roślinie, — guzik, wrzodek, nabrzmiałość.
 Tubéreuse, *f.* iacynt iesienny.
 Tubéreux, *euse, a.* pękaty, pęczysty.
 Tubérosité, *f.* guz, pukiel, *m.*
 Tubicine, *s. m.* trębacz, który trąbi.
 Tubicinelle, *s. f.* gatunek morskiej żółdzi.
 Tubulé, *é, adj.* rurkowaty, rurką opatrzoney.
 Tubuleux, *euse, adj.* w *botan.*

- rurkowaty, długi, nieco mięsisty, wewnątrz próżny.
- Tubulure, *s. f.* v. Tubulé.
- Tudesque, *a.* ięzyk teutoński albo staroniemiecki.
- Tue-loup, *s. m.* rodzaj toiadu albo iadu wilczego.
- Tue-mouches, *m.* klapka na muchy, *f.*
- Tuer, *v. a.* zabić, zamorzyć, zardnąć, psuć, niszczyć, se —, *r.* zabić się, odebrać sobie życie, *fig.* usilnie się starać.
- Tuerie, *f. fam.* rzeź, szlachthuz.
- Tue-tête (à), *ad.* ze wszystkich sił.
- Tue-vent, *m.* w kopalniach kamiennych schronienie, zaszczyta z desek, z chróstu etc. od przenikającego wiatru, — chata, buda łowiecka od wiatru.
- Tueur, *m.* rzeźnik do świń, *m. fam.* brawura, zawadyak, *m.*
- Tuf, *s. m.* kamień dziarstwisty, — wygorzelina w roli, — ziemia sucha zaczynająca się w kamień obracać, — wełna podła, sierć do kilimów.
- Tuilage, *m.* barwa sukna, *f.*
- Tuile, *f.* dachówka, *f.*
- Tuiléau, *m.* kawałek dachówki.
- Tuilée, *adj. f. coquille* —, koncha w kształcie dachówki, — dachówkowaty.
- Tuiler, *v. a.* barwić sukno deszczką do tego sposobną.
- Tuilerie, *f.* cegielnia, gdzie cegłę i dachówkę wypalaia.
- Tuileries (les), *s. f. pl.* w Paryżu pałac królewski z rozkazu Katarzyny de Medicis w 1564 roku zbudowany, na tém samym miejscu, gdzie dawniej dachówkę robiono.
- Tuiler, *m.* cegielnik, *m.*
- Tulipe, *f.* tulipan, *m.*
- Tulle, *s. m.* tiul, antolarz, koronka szeroka.
- Tuméfaction, *f.* puchlina, *f.* puchnienie, *n.*
- Tuméfier, *v. a.* puchlinę sprawić.
- Tumeur, *f.* nabrzmiałość, puchlina, *f.*
- Tumulte, *m.* rozruch, zgiełk, bunt, *m.* wrzawa, *f.*
- Tumultuaire, *a.* buntowny.
- Tumultuairement, *adv.* burzliwie, nieporządnie, buntownie.
- Tumultueusement, *adv.* buntownie, w zgiełku.
- Tumultueux, *euse, a.* burzliwy, gwałtowny, buntowny.
- Tunga, *s. m.* pchła amerykańska pod paznogie u nóg wkradająca się, bardzo uprzykrzona.
- Tung-stène, *s. m.* tunstan, istota metaliczna.
- Tunicelle, *f.* kaftanik biały niektórych zakonników.
- Tuniqué, *f.* kaftanik (zakonniczy), — w botanice zwierchnia skórka nasienna, którą nasienie jest pokryte.
- Tunstate, *s. m.* w chemii sól powstająca z kombinacyi kwasu tunstanowego z zasadą iaką.
- Tunstique, *adj. m.* w chemii, acide —, kwas tunstanowy.
- Tuorbe, *s. m.* torban, instrument muzyczny.
- Turban, *m.* turban, zawój, *m.*
- Turbans, *s. m. pl.* płótno w pasy błękitne i białe do przykrycia turbanów.
- Turbe, *f.* kupa, gromada, *f.*
- Turbé, *s. m.* kaplica grobowa u Turków przy meczecie.
- Turbier, *s. m. v.* Turbe.
- Turbine, *f.* chór do śpiewania w kościele, *m.*
- Turbiné, *ée, adj.* kończato okrągły, — miesiącek, pław morski kręcony szrubowato.
- Turbinite, *s. f.* miesiącek, pław morski kręcony kopalny.
- Turbith, *s. m.* turbit, korzeń bardzo purgujący z Judyi.
- Turbith mineral, *s. m.* turpet mineralny, proszek żółty czyli przysiarczan nadkwaszony żywego srebra.
- Turbot, *m.* płaszcz, *f.* (ryba morska), — tin, *m.* płaszczka.
- Turbulent, *adv.* burzliwie.
- Turbulence, *f.* burzliwość, *f.*
- Turbulent, *ente, a.* burzliwy, niespokojny.

- Turc, *m.* Turczyn, Turek, ię-
zyk Turecki, *m.* *Le Grand*
Turc, Cesarz Turecki, Sultan.
Turc, Turque, *a.* Turecki, *à la*
turque, po turecku, okrutnie.
Turcie, *f.* grobla z kamieni, *f.*
Turcol, *s. m.* ustronie, domek
pustelniczy brachmanów in-
dyjskich.
Turcopolier, *s. m.* dowódzca,
ienerał iazdy zakonu maltań-
skiego.
Turcot, *v.* Torcol.
Turelure, *f. fam.* *c'est toujours*
la même —, zawsze jedna
piosnka, *f.*
Turgescence, *s. f.* w *medyc.* *v.*
Orgasme.
Turiférsire, *v.* Thuriféraire.
Turion, *s. m.* latorośl roczna.
Turlupin, *m.* błazgon, *m.*
Turlupinade, *f.* błaznowanie, *n.*
drwiny, *pl.*
Turlupiner, *v. a.* drwić, błazno-
wać, — *à qq.*, drwić, szydzić
z kogo.
Turlut, *s. m.* gatunek skowronka
ptak.
Turluter, *v. n.* naśladować śpiew
skowronka, — albo flecika.
Turnix, *s. m.* przepiórka z Ma-
dagaskaru.
Turpitude, *f.* hańba, sromota.
Turpot, *s. m.* balka w rufie i
sztabie okrętowej.
Turquet, *m.* piesek turecki, *m.*
gatunek zboża tureckiego, *n.*
Turquette, Herniaire, Herniole,
s. f. sporyż trzeci, żabie gronka
roślina.
Turquie, *f.* Turki, *pl.* Turcja, *f.*
—rc, —rque, *a.* Turecki, Tur-
czyn, Turek.
Turquin, *a. bleu* —, granatowy,
ciemnomodry.
Turquoise, *f.* turkus, *m.* (ka-
mień drogi).
Tussilage, *m.* podbiał, *m. rośl.*
Tutelaire, *a.* broniący.
Tutelle, *f.* opieka, *f.*
Tutenag, *s. m.* zynk chiński, *v.*
Toutenague.
Tuteur, *m.* opiekun, *m.*

Tutie, *s. f.* tucya, uiedokwas
zyku.

Tutoiement, *m.* potykowanie, *n.*
Tutoyer, *v. a.* potykiwać komu,
bratać kogo.

Tutrice, *f.* opiekunka, *f.*

Tuyau, *m.* rura, słomka, łożdga,
pipka, piszczałka w organach.

Tuyère, *s. f.* w *hutach* rura, ka-
nał, którym powietrze z mie-
chów przechodzi.

Tympan, *s. m.* bębenek w uchu,
— przykrywa pergaminowa u
prassy drukarskiej, — w *hy-*
draulicz koło do podnoszenia
wody, — koło próżne, w któ-
rém ludzie chodząc obracają,
— w *architekt.* płaszczyzna,
pole trójkąta między trzema
gzemami zawartego, nade
drzwiami albo oknami zwykle
dającego się.

Tympaniser, *v. a. qq.*, lżyć, o-
sławiać, obmawiać kogo.

Tympanite, *s. f.* w *medyc.* wy-
dęcie żywota od wiatrów.

Tympanon, *m.* cymbały, *pl.*

Tympfe, *s. m.* tyuf polski *mo-*
neto.

Type, *m.* wyobrażenie, *n.* wzór,
m. figura na monecie, *f.* T.
litera, *f.*

Typho, *s. m. v.* Typhon.

Typhode, *adj.* w *medyc.* gorą-
czka ciągła z obfitym potem i
osłabieniem.

Typhomancie, *s. f.* w *medyc.*
szaleństwo z letargiem połą-
czone.

Typhon, *s. m.* wiatr gwałtowny
trąbie powietrzney towarzy-
szący.

Typhus, *s. m. v.* Typhode.

Typique, *a.* symboliczny, taie-
mny, niewłaściwy.

Typographe, *m.* drukarz, *m.*

Typographie, *f.* drukarstwo, *n.*

Typographique, *a.* drukarski.

Typolithe, *s. f.* kamień wzorzy-
sty, mający na sobie figury do
roślin i zwierząt podobne.

Typométrique, *a. m. part* —,
sztuka drukowania map, *f.*

- Tyran, *m.* tyran, okrutnik, *m.*
 Tyrannie, *f.* tyranstwo, okrucieństwo, *n.*
 Tyrannique, *a.* tyrański, okrutny.
 Tyranniser, *v. a. et n.* tyranizować, okrutnym sposobem sobie postępować.
- Tyromancie, *s. f.* wieszczka ze sera.
 Tyromorphite, *s. f.* kamień wzorzysty do sera podobny.
 Tzar, *s. m. v.* Czar.
 Tzeiran, *s. m.* gatunek antylopy z zakrzywionemi rogami.

U.

- Ubiquiste, *s. m.* doktor teologii uniwersytetu paryżkiego do żadnego kollegiumu nienależący, — *fam.* człowiek, któremu każda strona jest obojętną, któremu wszędzie jest dobrze.
 Ubiquitaire, *s. m. u protestantów* ten co wierzy, że Zbawiciel po wniebowstąpieniu swoim wszędzie jest obecny.
 Ukase, *m.* ukaz, *m.*
 Ulan, *m.* ułan, lekkokonny żołnierz Polski.
 Ulcération, *f.* iątrzenie, *n* wrzodowatość, *f.* wrzód, *m.*
 Ulcère, *m.* wrzód, *m.*
 Ulcérer, *v. a.* roz-, iątrzyć, *fig.* rozjątrzyć, zranić.
 Oulemas, albo Oulemas, *s. m. v.* Oulemas.
 Ulérieur, *eure, a.* z tamtej strony leżący, tameczny, dalszy.
 Ultimatum, *s. m.* ostateczne warunki do traktatu pokoju, albo umowy jakiej od stron podane i nieodstępne.
 Ultramontain, *aine, a.* zagórny, za górami leżący.
 Ulve, *s. f.* warka śliwnica, warka ziarnista rośl.
 Umbares, *s. m. pl.* sędzia w Etyopii i Abissynii.
 Umbilic, *v.* Embilic.
 Umble, *m.* pstrągi ieziorney rozdzy.
 Un, *a.* jedno, — *m.* jedna, *f.*
 Un, une, *a.* jeden, jedna, jedno, jedyny, szczególny, *un à un,* po jednemu, jedno po drugim, *l'un l'autre etc., vid. Autre.*
 Unanime, *a.* iednomyślny, zgodny.
 Unanimement, *adv.* razem, zgodnie, iednogłośnie.
 Unanimité, *f.* iednomyślność, zgoda, *f.*
 Unau, *s. m.* żazęga, zwierz z rodzaju leniwych, dwupalczastych.
 Unguis, *s. m. w anatomii* dwie kostki nosowe w kształcie paznogcia, — skaza albo plamka na oku *choroba.*
 Uni, ie, *a. et p.* złączony etc., równy, płaski, gładki, prosty.
 Uni, *ad.* prosto, równo.
 Unibranchaperture, *s. f.* gardłodech, ryba z rodzaju węzowatych, kościstych, mająca pod gardłem otwór oddechowy.
 Unicapsulaire, *adj. w botanice* iednotorebkowy.
 Unième, *a.* pierwszy (po liczbach 20, 30 etc.).
 Uniflore, *adj. w botanice* iednokwiatowy, ieden tylko kwiat wydający.
 Uniforme, *a.* iednakowy, iednostayny, równy, iednomyślny, — *m. uniforme, mundur, suknia żołnierska* wedle przepisu zrobiona.
 Uniformément, *ad.* równo, iednostaynie etc.
 Uniformité, *f.* iednostayność, równość, iednomyślność, *f.*
 Unilatéral, *ale, adj. w botanice* iednostronny, kiedy szczególne

- szypułki, lubo ze wszech stron wyrastaia, w iednę tylko są obrócone.
- Unilobé, *ée*, *adj.* w botanice o iednym zarodkowym listku.
- Uniloculaire, *adj.* w botanice iednokomorkowy.
- Uniment, *ad.* równo, gładko, prosto.
- Union, *f.* złączenie, ziednoczenie, *n.* związek, *m. fig.* iedność, iednomysłność, zgoda.
- Unique, *a.* iedyny, szczególny.
- Uniquement, *adv.* szczególnie, iedynie.
- Unir, *v. a.* złączyć, ziednoczyć, związać, wyrównać, wygładzić, wyprostować.
- Unissant, *ante, adj.* łączący, iednoczący, — w chirurgii obwiąsało, bandaż ranę stuliojący.
- Unisson, *m. fig.* iednomysłność, zgoda, *f.*
- Unitaire, *s. m.* unitarz, arianin, kacerz w iedną osobę bóstwa wierzący.
- Unité, *f.* iedność, *f.*
- Unitif, *ive, adj.* w teologii mistycznej z Bogiem w miłości ziednoczony.
- Univalve, *adj. m. et f.* w botanice iednościenny, o konchach iednoskoropowy.
- Univers, *m.* świat, *m.*
- Universaliser, *v. a.* upowszechnić.
- Universalité, *f.* powszechność, *f.* wszystko, *n.*
- Universel, *elle, a.* powszechny.
- Universel, *s. m.* w logice własność wspólna wielu rzeczom iedney natury.
- Universaux, *pl.* listy okolne, uniwersały królewskie zwołujące na seym.
- Universellement, *adv.* powszechnie.
- Université, *f.* uniwersytet, akademii, wysoka szkoła, *f.*
- Univocation, *s. f.* iednomysłność słów, iedno znaczenie słów wielu rzeczom wspólnych.
- Univoque, *adj.* iednozowny, iednegoż imienia, którego nazwisko wielu różnym rzeczom służy.
- Unzaïne, *s. f.* łoż do przewożenia soli na rzecze Loarze.
- Ura, *s. m.* gatunek raka morskigo wybornego smaku.
- Urane, Uranite, *s. m.* w mineralogii uran, metall w kruszcu *Pe. hbl-ndy* w 1789 roku przez Klaprota odkryty.
- Uranie, *s. f.* w mitologii Wenus niebieska, — Urania, iedna z dziewięciu Muz, przełożona nad astronomią, — w starożytności gra dziecinna w piłkę wielką.
- Uranite, *s. m. v.* Urane.
- Uranographie, *s. f.* opisanie nieba.
- Uranométrie, *s. f.* umiejętność astronomiczna wymierzania nieba.
- Uranoscope, *s. m.* gwiazdozrań, ryba z rodzaju płaskogłowych, kościstych, skrzelowatych.
- Uranus, *s. m.* w astronomii Uranus, planeta główny, sześciu towarzyszących mający, przez Herschela w 1781 roku odkryty.
- Uraque, *s. m. v.* Ouraque.
- Urate, *s. m.* w chemii sól powstająca z kombinacyi kwasu urynowego z zasadą tną.
- Urbain, *s. m.* mieyski obywatel, mieyski, do miasta należący, w mieście mieszkający.
- Urbanité, *s. f.* obyczayność, grzeczność, — gładkość, czystość stylu, przyjemność wyrazów.
- Urcéolé, *ée, adj.* w botanice o koronie kwiatowey kubkowata, kiedy u spodu rurkowata, potem płasko rozszerzona, ma brzeg w górę zagięty.
- Ure, *m. tur. v.* Urus.
- Urebec, *s. m.* robaczek pączki winne ogryzający.
- Urédó, *s. m.* gatunek grzyba parasorzytnego.
- Urée, *s. f.* w chemii uryu, pierwiastek szczególny uryu, dający iey kolor i smak.

- Uretère, *s. m.* uretra, żyła od nerek do pęcherza moczowego idąca.
- Urétritis, albo Urétritis, *s. f. w medyc.* zapalenie uretry.
- Urétique, *adj. w medyc.* urynowy, — lekarstwa urynę pędzące, — kanały, naczynia urynowe.
- Urètre, *s. m.* żyła urynna, urynę z pęcherza wyprowadzająca.
- Urgence, *f.* nagłość, pilność, *f.*
- Urgent, *ente, a.* nagły, pilny, gwałtowny.
- Urinaire, *adj.* urynowy.
- Urinal, *m.* urynał lekarski szklany, *m.*
- Urinateur, *m.* nurek, *m.*
- Urine, *f.* uryna, mocz, *f.*
- Uriner, *v. n.* szczać, wodę odlewać, moczyć.
- Urineux, *ense, a.* urynnny.
- Urique, *adj. w chemii, acide* —, kwas urynowy.
- Urne, *f.* bańka popiołowa, *f.*
- Urocère, *s. m.* rodzaj owadu pszczołowego z okrągłą głową i nitkowatemi różkami.
- Urocrise, *s. f. w medyc.* sądzenie o chorobie z obserwacji uryny.
- Urodèles, *s. m. pl.* żaby z ogonami.
- Uromancie, *s. f.* sztuka dociekania stanu choroby z obserwacji uryny.
- Uromante, *s. m.* lekarz, ciarlatan ze samey uryny tylko o chorobie sądzący.
- Uropodes, *s. m. pl.* o ptakach bezlotne, ptaki z rzędu pływających, skrzydła bardzo krótkie, niedołężne mających.
- Uropistes, *s. m. pl.* rodzaj owadu pszczołowego, który żądłem, czyli piłką na tyle będącą, korę na drzewach dziurawi.
- Urson, *s. m.* ieżozwierz północnej Ameryki.
- Urtication, *s. f. w chirurgii* chłostanie pokrzywą dla wzbudzenia przyrodzonego ciepła.
- Urus, *s. m.* tur, byk dziki.
- Us, *m. pl.* — *et coutumes*, zwyczaj i obyczaj, *m.*
- Usage, *m.* zwyczaj, obyczaj, *m.* używanie, zażywanie, *n.* pożytek, *m. droit d'* —, albo *usages*, *pl.* wrab wolny, *m.* pasza wolna, *f.*
- Usager, *s. m.* mający wrab wolny w lesie, albo paszę na cudzej łące.
- Usance, *s. f.* czas trzydziestodniowy na opłacenie wexlu, — miesiąc, — wywóz zakupionego lasu z puszczy.
- Usant, *ante, adj. w prawie* mający wolne dóbr swoich używanie.
- Usé, *ée, par. p. et adj.* wyrobiony, wyniszczony, zużywany, wynoszony, wypłeniony, zmniejszony, wysiłony, wytarty.
- Usier, *v. n.* używać, zażywać, *en* —, postępować sobie, obchodzić się, — *a. wy-*, potrzebować, strawić, schodzić, wytrzeć, wyrobić, stępieć, *s'* —, *r.* popsuć się, wytrzeć się, wypotrzebować się, *fig.* gasnąć, znikać, stępieć, — *n.* używanie, noszenie czego, *n.*
- Usine, *s. f.* zakład hutniczy fabryki szklanej etc.
- Usité, *ée, a.* zwykły, zwyczajny.
- Usnée, *s. f.* mech dębowy.
- Usquebac, *m.* wódka szafranowa.
- Ustensile, *m.* sprzęt, *m.* narzędzie, *n.*
- Ustion, *s. f.* palenie, — kalcynowanie na popiół.
- Ustulation, *s. f. w chemii* prażenie, suszenie istoty iakiej wilgotney.
- Usucapion, *v.* Prescription.
- Usuel, *elle, adj.* używalny, do użycia naznaczony, używający się.
- Usufructuaire, *a.* użytek wydawający, do tego należący.
- Usufruit, *m.* użytek, użycie majątności, *n.*
- Usufruitier, *m. ière, f.* użytek z majątności odbierający.
- Usun, *s. m.* gatunek wiśni peruwiański.

Usuraire, *a.* lichwiarski.

Usure, *f.* lichwa, *f.* wytarcie, znoszenie, psucie używaniem.

Usurier, *m.* idre, *f.* lichwiarz.

Usurpateur, *m.* trice, *f.* nieprawny possessor, przywłaszczyciel, *m.*

Usurpation, *f.* trzymanie, przywłaszczanie czego nieprawne.

Usurper, *v. a.* przywłaszczać sobie co, niesłusznie co posiadać.

Ut, pierwsze słowo używane przez dawnych drukarzy, życząc zdrowia przy kieliszku, *Ut tibi prosit meri potio*, — dzisiaj zwyczaj ten przez skrócenie odbywa się iednym słowem *Ut*.

Utensile, *v.* Ustensile.

Utérin, *ine, a. frères —, soeurs —*, bracia przyrodni, *m.* siostry przyrodne, *f. pl. fureur utérine*, wściekłość macicy.

Utile, *a.* pożyteczny, użyteczny, zyskowy.

Utilement, *adv.* pożytecznie, zyskownie.

Utilité, *f.* pożytek, użytek, zysk.

Utilités, *pl.* obowiązek aktora, który w potrzebie wszystkie role zastępuje.

Utopie, *s. f.* zmyślona kraina, imaginaryjne królestwo, — *fig.* plan rządu imaginaryny, iako rzeczpospolita Platona.

Utriculaires, *s. m. pl.* pływaki co na worach skórzanych rzeki przebywali.

Utricule, *s. m.* mały worek skórzany.

Uvaure, *s. m.* gatunek cielęcia morskiego.

Uvée, *s. f.* trzecia powłoka czyli błona oczna.

Uzifur, *s. m.* cynobr ze siarki i żywego srebra.

V.

Va, *i.* dla mnie niech będzie! niech się stanie!

Vacance, *f.* wakans, *m.* wakancyja urzędu etc., *f.*

Vacances, *s. f. pl.* wakacje szkolne, sądowe.

Vacant, *ante, a.* wakujący, próżny.

Vacarme, *m.* hałas, wrzask, gomon, *m.*

Vacation, *f.* rzemieśło, *n. sessya, f.* zasiadanie, spisne, pamiętne, sądowe, *n.*

Vacations, *s. f. pl.* wakacje sądowe, — salarya sędziom i urzędnikom sądowym naznaczone.

Vaccin, *s. m.* materyja krowiej ospy.

Vaccination, *s. f.* szczepienie krowiej ospy.

Vaccine, *s. f.* krowia ospa.

Vacciner, *v. a.* szczepić krowią ospę.

Vache, *f.* krowa, skóra krowia,

fig. et fam. vache à lait, rzecz albo osoba, z której bezprzeżanne zyski ciągnąć można.

Vaches, *s. f. pl. w żupach solnych* stos soli podłużno okrągły u spodu, zwężający się ku górze, — dwa rzemieńce albo sznury u prassy drukarskiej.

Vacher, *m.* krowiarz, *m.*

Vachère, *f.* krowiarka, *f.*

Vacherie, *f.* obora dla krów, *f.*

Vacillant, *ante, a.* chwiejący się etc., wątpliwy, niepewny.

Vacillation, *f.* chwanie się etc., *n. fig.* wątpliwość, niepewność, *f.* iąkanie się z pomieszania etc. pochodzące, *n.*

Vaciller, *v. n.* chwiać się, kolebać się, ruchać się, *fig.* chwiać się, powątpiewać.

Vacuité, *s. f. w medyc. i fizyce* próżność, czczość.

- Vade, *f.* stawka w grze, — *fig. fam. część, f.*
- Vademanque, *s. f.* uyma, ubywanie, zmuieyszenie pieniędzy bankowych.
- Vadé-mecum, *m. fam.* rzecz, którą kto zawsze przy sobie ma, *f.*
- Vadrouille, *s. f.* mietła do zamiatania okrętu.
- Vagabond, onde, *a.* tułający się, błąkający się, — *m. f.* włóczęga, *m.*
- Vagabonner, *v. n. fam.* tułać się, włóczyć się, błąkać się.
- Vagans, *s. m. pl.* hołota, żebraki, co w czasie nawalności morskiej, po brzegach się włóczą w nadziei zdobyczy iakiey.
- Vagin, *s. m.* w anatomii szyja maciczna.
- Vaginal, ale, *adj.* do szyi macicznej należący.
- Vaguant, ante, *adj.* w botanice pochwkwaty, pochwkwami liściowemi otoczony.
- Vagissement, *m.* płacz niemowlątka, *m.*
- Vagistas, *s. m.* szyba otwierająca się w oknie, — żaluzie w oknie karetowém.
- Vague, *f.* wał, *m.* fala, *f.*
- Vague, *s. m.* w poezyi tylko przestwor, przeciąg, śrzodek powietrza.
- Vague, *a.* nieograniczony, nieokreślony, *fig.* niepewny, *terres* —, pu te krainy, *f. pl.*
- Vaguement, *adv.* niepewnie, wątpliwie.
- Vague mestre, *m.* magazyn, *m.*
- Vaguer, *v. n.* błąkać się, tułać się.
- Vaguisse, *s. f.* w malarstwie lekkość, subtelność w cieniowaniu.
- Vaigrage, *s. m.* w maryn. całe węgrzne obicie okrętu z tarcie.
- Vaigrer, *v. a.* obiać wewnątrz okręt tarcicami.
- Vaigres, *s. f. pl.* tarcice, któremi okręt wewnątrz iest obity.
- Vaillamment, *adv.* odważnie, mężnie.
- Vaillance, *f.* mężtwo, odwaga.
- Vaillant, ante, *a.* mężny, odważny.
- Vaillant, *m.* właścizna, maiećtność, *f.*
- Vaillantise, *s. f.* dzieło mężne, dzielność.
- Vain, vaine, *a.* marny, nieczemny, daremny, próżny, pyszny, chełpliwy, parny, *en vain*, *ad.* próżno, daremnie.
- *Vaincre, *v. a.* prze-, zwyciężyć, pokonać, przewyższać, przechodzić.
- Vaincu, *m.* zwyciężony.
- Vainement, *ad.* daremnie, próżno.
- Vainqueur, *m.* zwycięzca, *m.*
- Vair, *s. m.* w herbach futerko nakształt dzwonka wyrażone.
- Vairé, *adj.* w herbach futerkami kształtu dzwonkowego przyozdobiony.
- Vairé, *s. m.* porost morski na skałach, gdzie się ostrzygi czepiają.
- Vairou, *m.* sielawa, *f.*
- Vaisseau, *m.* statek, *m.* naczynie, *n.* beczka, *f.* okręt, *m.* nawa w kościele.
- Vaisselle, *f.* statki stołowe, *pl.*
- Vaissellée, *s. f.* w foluszach folowanie iedno.
- Vakyl, *s. m.* Wakil, tytuł niektórych panuiących w Persyi.
- Val, *s. m.* padoł, dolina.
- Valable, *a.* ważny, prawny.
- Valablement, *adv.* ważnie, prawnie.
- Valanède, *s. m.* dąb drzewo, toż samo co Chêne.
- Valant, *a.* wart.
- Valaquie, *f.* Wołochy, Wołoszczyzna.
- Valentin, *m.* Walenty, *m.*
- Valère, *m.* Walery, *m.*
- Valériane, *s. f.* kozłek rośl.
- Valérien, *m.* Waleryan, *m.*
- Valet, *m.* sługa, lokaj, pacholek, — niżnik w kartach, — waga u drzwi, ażeby się zamykały, — nożka, podstawek u zwiciadła na stole stawia-

- iącego się, — *u stolarza* zwora żelazna do utwierdzenia drzewa na warstacie, — *w maryn.* kłęb ze starych liu do przybijania ładunku działowego.
- Valetage, *m. fam.* stan służebny, służba.
- Valetaille, *f.* słudzy, czeladź domowa.
- Valet-à-patin, *s. m.* szczypczyki chirurgiczne do ściskania otwartych naczyń, które zawiązać potrzeba.
- Valeter, *v. n.* nadsłaskiwać komu z podłością, usługiwać.
- Valétudinaire, *a.* chorowity.
- Valeur, *f.* wartość, cena, odwaga, *f.* mężstwo, znaczenie, *n.* sens właściwy wyrazów, *m. la — de... , fam.* prawie do, aż na..., (*z negacją*) ledwie, nie tyle co, ani.
- Valeurusement, *adv.* mężnie, walecznie.
- Valeureux, euse, *a.* mężny, waleczny.
- Valhalla, *s. m.* v. Vaxhalla.
- Validation, *f.* potwierdzenie, umocnienie, *n.*
- Valide, *a.* prawny, ważny, *mendiant* —, zdrowy i czerstwy żebrak, *m.*
- Validé, *s. f.* matka cesarza tureckiego panującego.
- Validement, *adv.* ważnie, prawnie.
- Valider, *v. a.* potwierdzić, umocnić.
- Validité, *f.* ważność, prawność.
- Valise, *f.* łomoczek, *m.*
- Valkiries, *s. f. pl.* *w mitologii dawnych Skandynawów* nimfy w postaci *Vaxhalla* czyli w raju mieszkające, które będącym tam bohaterom napój podawały, *v. Vaxhalla*.
- Vallaire, *adj. f.* wałowy, *couronne* —, wieniec wałowy u Rzymian dawany temu, który pierwszy na wały nieprzyjacielskie wskoczył.
- Vallée, *f.* padół, *m.* dolina, *f.*
- Vallon, *m.* padolek, *m.* dolinka, *f.*
- *Valoir, *v. n.* wart bydź, płacić, ważyć, zdadź się, służyć, popłacać, donosić, *faire* —, wstać, wbić w sławę, pokazać co, popisywać się czcąc.
- Valse, *s. f.* walc, taniec niemiecki.
- Valser, *v. n.* walcować, walca tańcować.
- Value, *s. f.* *w sądach* pieniądze, wartość cenę rzeczy przechodząca.
- Valve, *f.* skorupa ślimaków, *w botanice* ściany, zewnętrzne łupiny torebki, na które ona, otwierając się, dzieli się.
- Valvulaire, *adj.* mnogoskorupowy, mnogościenney.
- Valvule, *s. f.* *w anatomii* kłapki sercowe, *w botanice* v. Valve, *w mechanice* pokrywka kłótkowa, kłapa w pompie.
- Vampire, *m.* upiór, strach nocny, — upiór, gatunek nietoperza amerykańskiego krew z ludzi i bydła wysysającego.
- Van, *m.* opatka, *f.*
- Vandoise, *f.* głowacz, *m.* (ryba).
- Vanille, *f.* podszewnica wanilia, roślina w Indyi i Ameryce rosnąca, do czekolaty używana.
- Vanillier, *s. m.* v. Vanille.
- Vanité, *f.* marność, próżność, duma, pycha, *f.*
- Vaniteux, euse, *a. fam.* dumny, pyszny.
- Vanne, *s. f.* stawidło, zastawa w upustach młynowych, — wreta słozowe.
- Vanneau, *m.* czayka, *f.*
- Vanneaux, *pl. u sokolników* najdłuższe pióra w skrzydle drapieżnego ptaka.
- Vanner, *v. a.* przewiewać, opalać zboże.
- Vannerie, *f.* koszownictwo, *n.*
- Vannet, *s. m.* *w herbach* koncha częścią wewnętrzną wyrażona.
- Vannette, *f.* opatka, *f.*
- Vanneur, *m.* ten, co zboże przewraca, przewiewa, *m.*

- Vase, *m.* statek, *m.* naczynie, *n.*
 Vase, *f.* muł, szlam, *m.*
 Vaseux, euse, *a.* mulisty, szlamisty.
 Vassal, *m.* ale, *f.* hołdownik, man, *m.*
 Vasselage, *m.* hołdownictwo, maństwo, *n.* lenność, *f.*
 Vassoles, *s. f. pl.* w *maryn.* deski do przykrywania kraty w pokładzie okrętowym.
 Vaste, *a.* wielki, obszerny, ogromny.
 Vaté, *s. m.* ryż w łupinie.
 Vatican, *m.* Watykan, pałac papieżki, *fig.* dwór papieżki, *les foudres du* —, bulle ekskomunikacyjne, wyklęcia, zawieszenie kościelnych obrzędów publicznych, zakaz etc.
 Vaccination, *s. f.* wieszczba, przepowiadanie przyszłych rzeczy.
 Vatrouille, *s. f.* płachta wełniana na końcu żerdki do mycia stokiżu.
 Vau-de-route (à), *ad.* nagle, bez porządku o wojsku uciekającym, na łeb i na szyję.
 Vaudeville, *m.* piosenka brukowa, wesota komedia, *f.*
 Vau-l'eau (à), *ad.* v. Aval.
 Vaurien, *m.* nicwart, hultaj.
 Vautour, *m.* sęp, *m.*
 Vautrait, *s. m.* przybor cały do polowania na dzika.
 Vautrer, *v. n.* szczuć dzika brytanami.
 Vautrer, *se* —, *r.* tarzać się, walać się.
 Vaxhalla, albo Valhalla, *s. m.* w mitologii dawnych Skandynawów przepyszny pałac, rodzaj raju, gdzie się dusze wiernych uczniów Odina, i z bronią w ręku poległych znajdować miały.
 Vayvode, *m.* woiewoda, *m.*
 Veau, *m.* cielę, *n.* skóra cielęca, cielęcina, *f.*
 Vecteur, *adj.* w astronomii, *le rayon* —, promień wodzący, czyli linia prosta od słońca prowadzona do planety znajdującego się na którymkolwiek punkcie swej ellipsy.
 Vedam, albo Veda, *s. m.* księga święta Indyjan, którą iakoby Brama, ich prawodawca, z rąk Boga otrzymał.
 Védasse, *f.* potaż, *m.*
 Vedette, *f.* straż konna, *f.* sztylderhaus, *m.*
 Végétable, *a.* rosnący (o roślinach).
 Végétal, *m.* roślina, *f.*
 Végétal, ale, *a.* roślinny, roślinowy.
 Végétant, ante, *adj.* rosnący, sokami ziemnymi utrzymujący się.
 Végétatif, ive, *a.* rosnący.
 Végétation, *f.* rośnienie, *n.* wzrost.
 Végéter, *v. n.* rosnąć, rość, (o roślinach), *fig.* *il ne fait plus que* —, żyć bez zmysłów.
 Véhémence, *f.* moc, siła, *f.* gwałt, impet, *m.*
 Véhément, ente, *a.* gwałtowny, mocny, silny.
 Véhicule, *m.* sposób, powód, *m.* spółprzyczyna, *f.*
 Veille, *f.* bezsenność, czayność, *f.* czucie, *n.* straż nocna, wigilia, *f.* *être à la* — *de...*, właśnie mieć, chcieć co uczynić, uskutecznić, zakończyć, Veilles, *pl. fig.* nauka. robota nocna, nocy bezsenne, *pl. f.*
 Veillée, *f.* wieczorna pora, kompania, *f.* nocowanie przy chorym, *n.*
 Veiller, *v. n.* nie spać, czuć, *fig.* — *à, sur qc.*, pilnować czego, mieć na pieczy, — *a.* strzedz, pilnować, *qq.* pilnować kogo, nocować przy kim, *fig.* mieć kogo na oku.
 Veilleur, *m.* trupa pilnujący.
 Veilleuse, *f.* lampa nocna, *f.*
 Veilloir, *s. m.* stolik nocny rzemieślniczy do świecy i różnego naczynia.
 Veillotte, *f.* kupka siana na łące.
 Veine, *f.* żyła, — stół w drzewie, — żyła kamienna, kruszcowa, — geniusz, duch, wena poetycka.

- Veiné, *é*, *a.* żyłowaty, żyłasty, pstragowaty.
 Veiner, *v. a.* naśladować w malowaniu żyły marmurowe, albo słoistowatość drzewa.
 Veineux, *euse, a.* żyłasty.
 Velar, albo Tortelle, *s. f.* gorczyca polna, pszonak roślinna.
 Velaut, *słowo myśliwskie do zachęcania psów na zaięca o-tiu, haha, hohu!*
 Vêler, *v. n.* ocielić się.
 Vêlin, *m.* pergamin cienki, *m. papier* —, papier przedni, cienki, *m.*
 Velites, *s. m. pl. u dawnych Rzymian* żołnierzy pieszy lekko uzbrojeni.
 Velléiré, *f.* wola słaba, niedoskonąła.
 Vellon, *s. m.* o monetach hiszpańskich przysada monety nad ordynacją menniczną.
 Vélocité, *f.* prędkość, szybkość.
 Velours, *m.* axamit, *m.*
 Velouté, *m.* axamitka, *f.*
 Velouté, *é*, *a.* axamitowy, axamitny.
 Velouter, *v. a.* tkąć nakształt axamitu.
 Veltage, *s. m.* wymierzanie beczech, łaską do tego przysposobioną.
 Velte, *s. f.* łaska do wymiaru napoju w beczech, — miara do wina półtoragarncowa.
 Velter, *v. a.* łaską beczi wymierzać.
 Velteur, *s. m.* ten co łaską napój w beczech wymierza.
 Velu, *ue, a.* włochaty, kosmaty, kudłaty.
 Velue, *s. f.* guz na głowie ieleniey, z którego róg wyrasta.
 Velvete, albo Veronique femelle *s. f.* Mustler articulé, *s. m.* lenek P. Maryi. Inica o włochatém liściu roślin.
 Venado, *s. m.* gatunek ielenia peruwiańskiego.
 Venaison, *f.* zwierzyzna, *f.* czas, w którym jest najlepsza, *m.*
 Vénal, *ale, a.* przedajny, kupny.
 Vénalité, *f.* przedajność etc., *f.*
 Venant, *p. et a.* przychodzący.
 Vendange, *f.* zbieranie wina, *n.* tłoka, *f.* — *pl.* iesień.
 Vendangeur, *v. a.* wino zbierać, sprzątać, *fig. fam.* popsuć, zniszczyć winnice.
 Vendangeur, *m. euse, f.* zbieracz wina, *m.*
 Venderesse, *s. f.* w sądach przedająca majątność, dziedzictwo, urząd etc.
 Vendeur, *m.* — *euse, f.* kupiec, kramarz, przekupień, *m.*
 Venduse, *s. f.* przedająca, zakupka.
 Vendication, *s. f.* v. Revendication.
 Vendiquer, v. Revendiquer.
 Vendition, *s. f.* w sądach przedaź dziedzictwa.
 Vendre, *v. a.* przedawać, *fig.* przedaź, zdradzić.
 Vendredi, *m.* piątek, *m.*
 Vendu, *ue, par. p. et adj.* przedany, zdradzony, zaprzędany.
 Vené, *é*, *par. p. et adj.* viande — *é*, mięso psujące się, cuchnące.
 Vénéfice, *s. m.* w sądach otrucie.
 Venelle, *f.* uliczka, *f. enfler la* —, uciekać, chorągiewkę zwinąć.
 Vénéneux, *euse, a.* iadowity (o roślinach).
 Vener, *v. a.* gonić, straszyć zwierzę przyswoione, żeby mięso skruszało, *faire* — *de la viande*, kruchém robić mięso.
 Vénétable, *a.* uczciwy, czci godny.
 Vénération, *f.* poszanowanie, czczenie, *n.* cześć, *f.*
 Vénére, *v. a.* szanować, czcić (rzeczy święte).
 Vénerie, *f.* łowy, *pl.* polowanie, *n.* pałac, domek łowczy, *m.*
 Vénérien, *enne, a.* weneryczny, wenusowy.
 Venet, *s. m.* gatunek sieci rybackiey.
 Venette, *s. f.* strach, niespokojność, trwoga.
 Veneur, *m.* myśliwy, łowczy, *m.*

- Vengeance, *f.* zemsta, pomsta.
 Veuger, *v. a.* mścić się, pomścić się.
 Veugeur, *m.* — *eresse, f.* mściciel, *m.* — *a.* mszczący.
 Veniat, *s. m.* w sądach zapozwanie sędziego niższej instancji do sądu wyższego o bezprawny postępek.
 Véniel, *elle, a.* o grzechach powszedni, nieśmiertelny, — zasługujący na przebaczenie, — niewielki, mały.
 Véniellement, *adv.* o grzechach nie śmiertelnie, powszednie.
 Venimeux, *euse, a.* iadowity, (osobliwie o zwierzętach), — *fig.* złośliwy, uszczypliwy, potwarliwy, iadowity.
 Venin, *m.* iad, *m.* trucizna, *f.* *fig.* iad, *m.* złość, *f.*
 Venir, *v. n.* iść, przyśdź, przyiechać, rosnać, chować się, wynikać, pochodzić z czego, *en* — *aux mains*, za tły się brać, bić się, *en* — *aux injures* etc., lżyć się nawzajem, — *bien*, rosnać, chować się, przystoić komu, leżeć dobrze, — *à dire* etc., mieć, zdarzyć się, że, *il vient de dire* etc., właśnie, dopiero co mówił etc., *à* —, na dal, na przyszłość.
 Vent, *m.* wiatr, dech, oddech, — zapach, — *fig.* próżność, uprzedzenie, — *coulis*, wiatr przeciągły, — *du boulet*, w artylleryi różnica między średnicą kanału działowego i średnicą kuli, — *instruments à* —, instrumenta dęte muzyczne.
 Ventail, *s. m.* spodnia część szyzaka, przyłbicy, otwór w przyłbicy do oddychania.
 Vente, *f.* przedaż, *m.* przedaż, *f.* targ, — porąb, plac na porąb corocznie naznaczony.
 Venter, *v. n.* wiać, huczeć, (wiatr).
 Ventes, *pl.* w prawie *feodal-ném* czynsz gruntowy, danina panu należna ze sprzedanego dziedzictwa.
 Venterolles, *s. m. pl.* danina, którą kupujący od majątności czynszowej daie.
 Venteux, *euse, a.* wietrzny, wietrzysty, nadymaiący.
 Ventier, *m.* drzewem kupczący.
 Ventilateur, *s. m.* wiatropad, machina do odświeżania powietrza w miejskach zamkniętych.
 Ventilation, *s. f.* w prawie oszacowanie dóbr do podziału przeznaczonych.
 Ventilier, *v. a.* szacować dobra do podziału przeznaczone, — dysputować o czym, rozrząsać, rozbierać.
 Vent-jagers, albo Wint-jagers, *s. m. pl.* łodzie co nappierwey na połów śledzi wychodzą.
 Ventolier, *s. m.* w sokolnictwie ptak przeciw wiatrowi dobrze latający.
 Ventosité, *f.* wzdymanie, *n.* wiatry, *pl. m.*
 Ventouse, *f.* bańka, trąba, rura, dziura dla oddechu, *f.* oddech, *m.*
 Ventouser, *v. a.* bańki stawiać.
 Ventral, *ale, adj.* żołądkowy, do brzucha należący.
 Ventre, *m.* brzuch, głab, *m.* pękatłość, *f.*
 Ventrée, *f.* gniazdo, *n.*
 Ventricule, *m.* żołądek niektórych zwierząt, *m.*
 Ventrière, *f.* poprąg, gurt u szorów, *m.*
 Ventriloque, *a.* brzuchoomowny, — *m. f.* brzuchoomowca, *m.*
 Ventru, *ue, a.* brzuchaty, pękaty.
 Venu, *ue, par. p. et adj.* przybyły, *confier son secret au premier* —, wyjawić sekret każdemu bez różnicy osób, *il est bien* — *partout*, wszędzie jest dobrze przyjęty.
 Venne, *f.* przybycie, *n.* przyjazd, wzrost, *m.* pierwsze rzucenie kuli (graiąc w kregle).
 Vénule, *f.* żyłka, *f.*
 Venus, *f.* w mitologii Wenera, bogini piękności, — Wenus,

- jeden z głównych planet po *Merkuryuszu* najbliższy słońca, w dawnym chemii miedź, — *vitriol de venus*, siarczan miedzi, — wenera, rodzaj ptawu dwuskorupowego.
- Venusté, *s. f.* piękność, przyimność.
- Vèpre, *m.* wieczór, *m.*
- Vèpres, *f. pl.* niespor, — *siciliennes*, nieszpory sycylijskie w dzień wielkonocny w 1282 roku, na które skoro zadzwoniono wszystkich wycięto Francuzów.
- Ver, *m.* robak, *m.*
- Véracité, *f.* prawdziwość, *f.*
- Verbal, *ale, a.* ustny, słowny.
- Verbalement, *adv.* słownie, ustnie.
- Verbaliser, *v. n. fam.* rozwodzić się słowami.
- Verbe, *m.* słowo, *n.*
- Verbération, *s. f.* w fizyce przyczyna głosu, z odbicia się powietrza pochodząca.
- Verbeux, *euse, a.* szczebietliwy, plekliwy.
- Verbiage, *m.* szczebietliwość etc.
- Verbiager, *v. n. fam.* świegotać, pleść, baiać.
- Verbiageur, *m.* — *euse, f. fam.* świegot, baiać, *m.*
- Verboquet, *s. m.* leyc, sznur, którym ciecła linę do ciężaru uwiązaną kieruje.
- Verbosité, *f.* wielomowność, świegotliwość, *f.*
- Ver-coquin, *m.* robaczek pączki winne ogryzniący, robak w głowie, *m. fig.* upor, *m.* dziwactwo, *n.*
- Verd, *v.* Vert.
- Verdâtre, *a.* zielonawy.
- Verdée, *f.* wino białe lekkie toskańskie, *n.*
- Verdelet, *ette, a.* kwaskowaty, trochę cierpki (o winie młodém), dosyć rzeki, żywy.
- Verderie, *f.* leśnictwo, *n.*
- Verdet, *m. v.* Vert-de-gris.
- Verdeur, *f.* sok drzew i roślin, *m.* cierpkość wina, *f. fig.* ży-
- wość, żwawość wieku młodogo, *f.*
- Verdier, *m.* trznadel, leśniczy.
- Verdillon, *s. m.* deski u krosien kobiercowych do wátku.
- Verdir, *v. a.* zielono farbować, uzienić, — *n.* zienić.
- Verdoyant, *ante, a.* zieleńiejący.
- Verdoyer, *v. n.* zienić.
- Verdure, *f.* zieloność, zieleńizna, *f.* obicie w drzewa malowane.
- Verdurier, *s. m.* stołowy, co sąłaty i inne zieleńiny do stołu dostarcza.
- Vérétille, *s. f.* rodzaj zoofitu, którego polip jest wolny, mogący pływać na powierzchni wody.
- Véreux, *euse, a.* robaczywy, roztoczony od robaków, *fig.* niebezpieczny.
- Verge, *f.* pręcik, *m.* różga, *f.* pręt mierniczy, pierścień, obrączka, — członek męzki, — kiełek, laseczka, patyk, — gałąź, latorośl u winny macicy, — drag masztowy, reia, — łokieć do mierzenia, Verges, *pl.* różga do karania, kara, *f.*
- Vergeage, *m.* odmierzenie materji, wymierzenie napoju, *n.* paski, kresy w materji, *m. pl.*
- Vergée, *a. f. étoffe* —, przegoty (o materji).
- Vergée, *s. f.* w Normandji miara 538 sążni kwadratowych.
- Verges, *m.* sad, *m.*
- Verges, *v. a.* mierzyć prętem, laską pomierną napój.
- Vergeron, *m.* pokrzywka, *f.* (ptak).
- Vergeté, *ée, par. p. et adj. a.* skórze ludzkiej pokresłony, strefisty, przegoty, — *wherbach* kilkunastą palów strefowany, palowany.
- Vergeter, *v. a. o.*, wychodzić, o, wyczesać szczotką.
- Vergeties, *m.* szczotkarz, *m.*
- Vergettes, *sf pl.* szczotka, — obręcz do naciągania skór na bębnie, — *w herbach* pal skrócony.
- Vergeure, *s. f.* drót, na formie do

- robienia papieru, — prążki, strefy na papierze od tegoż drótu.
- Verglas, *m.* gofoleń, ślizgawica.
- Vergue, *s. m.* olsza drzewo.
- Vergobret, *s. m.* najwyższy urzędnik w Kaledonii z druidów obierany, pełniący obowiązki dyktatora w czasie wojny.
- Vergogne, *s. f.* wstyd, sromota, hańba.
- Vergue, *f.* reia, *f.* drag masztowy, *m.*
- Véritable, *f.* kamień drogi fałszywy, *m.*
- Véridicité, *f.* prawdziwość etc.
- Véridique, *a.* prawdziwy, prawdziwomowny.
- Vérficateur, *s. m.* rozeznawca prawdziwości monumentów.
- Vérfication, *f.* weryfikacya, rozeznanie, sprawdzenie monumentów, — roboracya sądowa, — w parlamentach przeczytanie i przyjęcie wydanego edyktu.
- Vérfier, *v. a.* sprawdzić, spełnić, dowieść, po-, stwierdzić.
- Verin, *s. m.* szruba, machina do podnoszenia największych ciężarów.
- Vérine, *f.* najlepszy tytuin gatunek, *m.*
- Véritable, *a.* prawdziwy.
- Véritablement, *adv.* prawdziwie.
- Vérité, *f.* prawda, prawdziwość, szczerłość, *f. en* —, prawdziwie, doprawdy, zaiste, *à la* —, w rzeczy samej, wprawdzie.
- Verjage, *s. m.* nierówność nitki i farby w materji.
- Verjus, *m.* sok winny niedozrzały, *m.*
- Verjuté, *ée, a.* kwaśny, cierpki.
- Ver luisant, *s. m.* świetlik, rodzaj owadu chrząszczowego, w ciemności świecącego się.
- Vermeil, *eille, a.* czerwony, rumiany.
- Vermeil, *m.* srebro w ogniu położane, *n.*
- Vermeille, *f.* granatek czeski.
- Vermicelle, *m.* makaron włoski.
- Vermiculaire, *a.* robaczkowaty.
- Vermiculé, *ée, adj.* robaczkowany, w kształcie drzewa robaczliwego robiony.
- Vermiforme, *adj.* w anatomii do robaków podobny.
- Vermifuge, *a.* przeciwny robakom, — lekarstwo na glisty.
- Vermiller, *v. a.* szukać robaków (o dzikach).
- Vermillon, *m.* cynober niesamodrodny, *m.* jagoda szarłatna, rumianość twarzy etc., *f.*
- Vermillonner, *v. n.* robaków szukać (o żbikach).
- Vermine, *f.* owad człowiekowi uprzykrzony, iako pchły etc., *fig.* żebractwo, hultajstwo, złe plemie.
- Vermisseau, *m.* robaczek, *m.*
- Vermouler (se), *v. r.* robaczywieć.
- Vermoulu, *ue, a.* robaczywy, roztoczony.
- Vermoulure, *f.* robaczywość, *f.* toczenie od robaków, *f.* proch z tego, *m.*
- Vernal, *ale, a.* wiosenny.
- Verne, *f.* olsza, *f.*
- Vernir, *v. a.* pokościć.
- Vernis, *m.* lakier, pokost, *m.* polewa, *f.*
- Vernisser, *v. a.* lakierować, pokościć, pokostem napuścić, polewać.
- Vernisseur, *m.* pokostnik, lakiernik, *m.*
- Vernissure, *f.* pokoszczenie, lakierowanie, *n.*
- Vérole, *f.* choroba weneryczna, *petite* —, ospa, *f.*
- Vérolé, *ée, a.* na chorobę weneryczną chory.
- Vérolique, *a.* weneryczny, z choroby wenerycznej pochodzący.
- Véron, *s. m.* sielawa ryba, *v.*
- Vairon.
- Veronique, *s. f.* przetacznik roślinna.
- Verrat, *m.* kiernoz, *m.*
- Verre, *m.* szkło, szkietko, *n.* szklanka, *f.* kieliszek, *m.*
- Verrée, *s. f.* szklanka pełna czego.

- Verrerie, *f.* huta, *f.* hutarstwo, szkła, *pl. n.*
 Verrier, *m.* hutarz, szklarnik, kosz do szkła, *m.*
 Verrière, Verrine, *f.* szkło do obrazka etc., *n.*
 Verrillon, *s. m.* harmonika szklana, instrument muzyczny.
 Verroterie, *f.* szkła kolorowe, *n. pl.*
 Verrotier, *s. m.* rybak co robaków na przynętę szuka.
 Verrotis, *s. m. pl.* robaki czerwone, których rybacy na przynętę używają
 Verrou, *m.* zasawa, zapora, *f.* rygiel, *m.*
 Verrouiller, *v. a.* na zasuwkę zamknąć, zaryglować.
 Verrue, *f.* brodawka, *f.*
 Vers, *m.* wiersz, rym, *m.*
 Vers, *prp. ku,* do, około, koło.
 Versade, *s. f.* wywrócenie się z poizd. *m.*
 Versant, *ante, a.* wywrotny.
 Versatile, *a.* odmienny, niestały.
 Versatilité, *f.* odmiennosc, niestałość, *f.*
 Verse, *adj. m. w iomet* odwrócony, *sinus* —, wstawa odwrócona, czyli ucinek średnicy przechodzący przez koniec łuku, zawarty między tymże końcem łuku i między wstawą.
 Verse (à), *ad. il pleut* —, deszcz leie, iak konwiemi.
 Versé, *é, a.* biegły, doświadczony.
 Verser, *v. a.* lać, sypać, naroz-, wy-, wlać, w-, wy-, rozsypać, — *a et n.* wywrócić się, pokładać się (o zbożu), — *des larmes*, płakać, — *son sang pour la patrie*, umrzeć, poledz w sprawie oyczynny.
 Verset, *m.* wiersz w piśmie świętém, — paragraf w książce.
 Versificateur, *s. m.* ladaiaiki wierszopis.
 Versificateur, *m.* wierszopis, rymoklet, *m.*
 Versification, *f.* nauka pisania

- wierszów, poezya, — kształt rymów pisania.
 Versifié, *é, a.* wierszem pisany.
 Versifier, *v. n.* wiersze pisać.
 Version, *f.* tłumaczenie, *n.*
 Verso, *m.* druga strona karty, *f.*
 Ver solitaire, *s. m. v.* Toenia.
 Verste, *s. f.* wiersta, miara drożna rossyyska, 500 sążni zawierająca.
 Vert, Verte, *a.* zielony, *fig.* nie-dojrzały, świeży, żywy, cierpki (o winie).
 Vert, *m.* zieloność, cierpkość wina, *f.*
 Vert-de gris, *m.* grysipan, niedokwas miedzi.
 Vertébral, *ale, adj.* do paciierzów, do paciierzowych kości należący, paciierzowy.
 Vertèbre, *s. f.* pacierz, paciierzowa kość.
 Vertèbré, *adj. m. w hist. nat.* o zwierzętach grzbietne, te, które mają kościane paciery w grzbiecie, — te zaś, które ich nie mają, nazywają się niegrzbietnymi *invertèbrés*.
 Vertelle, *s. f.* szpunt w stawidle stawu iakiego.
 Vertement, *ad.* żywo, śmiało, odważnie.
 Vertenelles, *s. f. pl. w maryn.* czopy i okow, w których stér biega.
 Vertevelles, *s. f. pl.* haczki ryglowe w zamku
 Vertex, *s. m. w anatomii* ciemnie, wierzch głowy.
 Vertical, *ale, a.* prostopadły, pionowy.
 Verticalement, *adv.* prostopadle, pionowo.
 Verticille, *s. m. w botanice* okółek, składa się z wielu bezszypułkowych, lub krótkoszypułkowych kwiatów, które w pewnych odległościach piętami niby łądygę otaczaia.
 Verticillé, *é, adj. w botanice* okręgowy, kiedy kwiaty w gęste okręgi ma skupione.
 Verticité, *s. f. w fizyce* dążenie, obracanie się ciała iakiego w ie-

- dną stronę, iako igły magnetycznej ku północy.
- Vertige, *m.* zawrot, *m.* zawrócenie głowy, *n.*
- Vertigieux, *euse*, *a.* zawrot głowy cierpiący, temu podległy.
- Vertigo, *m.* dziwactwo, szaleństwo, *n.*
- Vertigieux, *euse*, *adj.* w fizyce i medycynie kręcący się, obracający się, iako wir na wodzie.
- Vertu, *f.* cnota, siła, moc, *f. en — de ...*, *ad.* na mocy, podług, według.
- Vertuement, *adv.* cnotliwie.
- Vertueux, *euse*, *a.* cnotliwy.
- Vertugadin, *s. m.* rogówka o jednej tylko obręczy, opuszka, — tarasy ogrodowe w półkoła z darniny.
- Verve, *f.* wena poetyczna, duch poetyczny, *m. fig. fam.* głupstwo, szaleństwo, *n.*
- Verveine, *s. f.* koszyko rośl.
- Vervelle, *s. f.* piatno na blaszce u nogi ptaka łowczego.
- Verveux, *s. m.* gatunek sieci rybkiej, — kosz do przenoszenia owoców.
- Vesce, *f.* wyka, *f.*
- Vesceron, *m.* wyka polna, *f.*
- Vésicains, *s. m. pl.* muchy S. Jańskie, rodzaj owadu chrząszczego, przyszcze naciągającego.
- Vésication, *s. f.* w medyc. formowanie się pęcherzy od oparzenia, — albo od lekarstw naciągających.
- Vésicatoire, *m.* kantaryda, wezykatoryja, *f.*
- Vésiculare, *adj.* w botanice pęcherzykowaty.
- Vésicule, *f.* przyszczel, bębel.
- Vésiculeux, *euse*, *a.* bąbelisty.
- Vésou, *m.* sok cukrowy surowy.
- Vespérie, *f. fig. fam.* burka, *f.*
- Vespériser, *v. a.* strofować, łać, burkować.
- Vesse, *f.* wiatry zcicha odchodzące.
- Vesse-de-loup, *f.* pruchawka, *f.*
- Vesser, *v. n.* wiatry puszczać.
- Vesseur, *m.* — *euse*, *f.* ten co wiatry puszcza, śmierdziel.
- Vessie, *f.* pęcherz, przyszczel.
- Vessigon, *s. m.* ociekłość u kolan końskich.
- Vessir, *v. n.* o kruszcu roztopionym trzeszczeć, sykać.
- Vesta, *s. f.* w mitologii Westa, bogini przełożona nad ogniem, — planeta przez D. Olbera w 1807 r. odkryty.
- Vestale, *f.* Westalki, panny, którym w dawnym Rzymie poruczony był dozór nad ogniem nieustannie gorzącym, — *fig.* białołłowa wstydlıwa, *f.*
- Vestales, *s. f. pl.* w starożytn. święta rzymskie na część bogini Westy.
- Veste, *f.* kamizelka, *f.* kaftan.
- Vestibule, *m.* przedsionek, *m.* przedsien, *f.*
- Vestige, *m.* ślad, trop, znak, *m.*
- Vêtement, *m.* odzież, *f.* odzianie, *n.*
- Vétéran, *m.* żołnierz etc., wyśtużony, *m.*
- Vétérançe, *f.* godność, *f.* stan z-służonego, *m.*
- Vétérinaire, *s. m.* — *adj. m. et f.* kowal, — *part* —, weterynaryja, nauka leczenia koni i bydła, *école* —, szkoła weterynaryi.
- Vétillard, *arde*, *v.* Vétilleur.
- Vétille, *f.* fraszka, kłótko Salomonowa, *f.*
- Vétiller, *v. n.* fraszkami się bawić.
- Vétilleur, *m.* — *euse*, *f.* fraszkami się bawiący.
- Vétilleux, *euse*, *a.* fraszkami zatrudniający.
- Vétir, *v. a.* odziać, ubrać, se —, z. ubrać się, nosić się, ubierać się.
- Véto, *s. m.* prawo zaprzeczenia, którego używali dawni posłowie na sejm dla wstrzymania uchwały iakiey.
- Vetu, *ue*, *par. p. et adj.* ubrany, przyodziany.

- Véture, *f.* obłoczyny, postrzyżyny, *pl.*
- Vétusté, *f.* starość, starożytność, *f.* (budynków).
- Veuf, Veuve, *a.* owdowiały, — *m. f.* wdowiec, *m.* wdowa, *f.*
- Veule, *a. fam.* słaby, *terre* —, ziemia lekka, *f.*
- Veuvage, *m.* owdowiałość, *f.* stan wdowi, *m.*
- Vexation, *f.* ucisk, uciemiężenie, *n.*
- Vexer, *v. a.* uciemięzać, uciśkać.
- Vexillaire, *adj. w maryn.* znaki banderowe.
- Viable, *adj.* mogący żyć, dosyć silny.
- Viager, ère, *a.* dożywotny, *rente viagère*, dochody dożywotne, *m. pl.*
- Viande, *f.* mięso, mięsiwo, *n.* potrawa, *f.*
- Viander, *v. n. o ieleniach* paść się.
- Viandis, *s. m.* pasza zwierząt dzikich.
- Viateur, *s. m. w starożytn.* kuryer rzymski zwołujący senatorów na zgromadzenie.
- Viatique, *m.* strawne, podróżne, — wiatyk, Sakrament Przenajświętszy dla unieraiącego.
- Vibond, *s. m. w maryn.* burt okrętu wierzchni.
- Vibration, *f.* wibracja, ruch iakby kołysań, wahadłowemu podobny, — kołysanie się, ruchanie się, *n.*
- Vibrer, *v. n.* kołysać się, ruhać się, trząść się.
- Vibrion, *s. m.* robaczki w occie znajdujące się.
- Vicaire, *m.* namiestnik, wikary.
- Vicaire, *f.* wikaryuszostwo, *n.*
- Vicarial, *ale, a.* namiestny, wikaryjski.
- Vicariat, *m.* Wikaryat, *m.*
- Vicarier, *v. n.* wikarym być.
- Vice, *m.* niecnota, wada, przywara, narów, błąd, wszeteczeństwo, *n.*
- Vice . . . , wice-, pro-, pod-, namiestniczy.
- Vice-amirał, *m.* wiceadmirał.
- Vice-amirauté, *f.* namiestnictwo admirałskie, *n.*
- Vice-chancelier, *m.* podkanclerzy, *m.*
- Vice-consul, *m.* prokonsul.
- Vice-gérent, *m.* wicesgierent, wices regient.
- Vicennal, *ale, adj.* dwudziestoletni.
- Vicennales, *s. f. pl. u Rzymian* święta dwudziestego roku panowania, — święta pogrzebowe dwudziestego dnia po śmierci.
- Vice-président, *m.* wiceprezydent.
- Vice-recteur, *m.* prorektor, *m.*
- Vice-reine, *f.* wielkorządczyni, *f.*
- Vice-roi, *m.* wielkorządca, *m.*
- Vicié, ée, *par. p. et adj.* zepsuty, uszkodzony, nadwergężony.
- Vicier, *v. a.* znieść, skasować, — zepsuć, nadwergężyć.
- Vicieux, euse, *a.* wadę mający, niecnotliwy, obłądliwy, błędny, nieważny.
- Vicissitude, *f.* odmiana, niestałość, *f.*
- Vicomte, *m.* (przedtém) podgrabia, *m.* — tesse, *f.* podgrabini, *f.* Vicomté, *f.* powiat, *m.* godność tego, *f.*
- Victime, *f.* bydlę na ofiarę, *n.* ofiara, *f.*
- Victimer, *v. a.* poświęcać, zabijać na ofiarę.
- Victoire, *f.* zwycięztwo, *n.* bogini zwycięztwa, *f.*
- Victorieusement, *adv.* zwyciężając, zwycięzko, — skutecznie.
- Victorieux, euse, *n.* zwycięzki.
- Victuaille, *f.* żywności, *f. pl.*
- Victuailler, *m.* prowiantmagister na okręcie, *m.*
- Vidame, *m.* starosta biskupski.
- Vidamé, *m.* Vidamista, *f.* starostwo biskupskie, *n.*
- Vidange, *f.* wyprowadzanie, wywożenie, sprzątanie, *n.* — *pl.* wywożenie gnoju z przewetów etc., plugastwo, *n.* wywóz, *m.*
- Vidangeur, *m.* przewetnik, *m.*

- Vide. *a.* próżny, miejsce próżne.
 Vidé, *éé, par. p. et adj.* wypróżniony.
 Vide-boutelle, *m. fam.* domek, altana w bliskości miasta.
 Videlle, *f.* kółko do ciasta, *n.*
 Vider, *v. a.* wypróżnić, wyprzątnąć, wyprowadzić, wywieść, wydrążyć, wywiercić, wypatroszyć, *fig.* znieść, zakończyć.
 Viderecome, *s. m. v.* Vidrecome.
 Vidimer, *v. a. w sądach* świadczyć urzędowo, że się kopiai we wszystkim z oryginałem zgadza.
 Vidimus, *s. m. w sądach* kopiai potwierdzona z oryginałem skonfrontowana i roborowana.
 Vidrecome, *s. m.* pular do napoju.
 Viduité, *f.* owdowiałość, stan wdowczy, wdowi, *f.*
 Vidure, *f.* ząbkowanie, wydrążenie, *n.*
 Vie, *f.* życia opisanie, *n.* czas, sposób życia, *m.* żywność, *f. eau de vie*, wódka, gorzałka.
 Vidase, *m. fam.* dudek, błazen.
 Vieil ou Vieux, Vieille, *a.* stary.
 Vieillard, *m.* starzec, *m.*
 Vieille, *f.* baba, staruszka, *f.*
 Vieilleries, *f. pl.* gałgany, graty, szpargały, *pl.*
 Vieillesse, *f.* starość, *f.* wiek, *m.*
 Vieillir, *v. n.* starzec, zgrzybieć, — *a. ze-*, zastarzec się.
 Vieillot, *otte, a.* podeszły, stary.
 Vielle, *f.* lira, *f.*
 Vieller, *v. n.* grać na lirze.
 Vielleur, *m.* — *euse, f.* lirownik.
 Vienne, *f.* Wiedeń.
 Vierge, *f.* panna, dziewica prawa, — panna, ieden ze dwunastu znaków zwierzęcych na niebie, ze 120 gwiazd złożony, — *a.* prawdziwy, niewinny, o kruszczach czysty, samorodny, bez żadnej mieszanki, *huile* —, oliwa wyborna nieprasowana, *cire* —, wosk iarszący, *parchemin* —, pergamin iagnięcy, *marbre* —, marmur biały pirenejski.
 Vieil, *a. v.* Vieil.

- Vignier, *s. m.* sędzia ziemski.
 Vil, vile, *a.* nikkczemny, podły.
 Vilain, *m.* prostak, *m.*
 Vilain, aine, *a.* beieczny, nikkczemny, skapy, sknerowaty.
 Vilanelle, *s. f.* v. Villanelle.
 Vilebrequin, *s. m.* świder stolarski, który się do piersi dla przycięnienia przystawia.
 Vilenie, *f.* plugawstwo, sprosne, plugawe słowa, *n.* czyny, *m.* skapstwo, sknerstwo, *n.*
 Vileté, *f.* podłość, nikkczemność, *f.* beczem, *m.*
 Vilpender, *v. n. fam.* pogardzać, ponieważać.
 Villace, *f.* miasteczko, *n.*
 Village, *m.* wieś, *f.*
 Villageois, oise, *a.* wiejski, — *m. f.* wieśniak, *m.* wieśniaczka, *f.*
 Villanelle, *f.* skotopaski, *pl.* tancie wiejski, *m.*
 Ville, *f.* miasto, *n.*
 Villeté, *f.* miasteczko, *n.*
 Vimaire, *f.* drzewo wywrócone.
 Viminal, ale, *adj. w starożytn.* pagórek rzymski, ieden ze siedmiu pagórków w trzeciej części miasta tak nazwaney od rokinowego gaju.
 Vin, wino, *n.*
 Vinage, *m.* dziesięcina, *f.* cło od wina, *f.*
 Vinaigre, *m.* ocet winny, — każdy płyn skwaśniały przez fermentacyę, — *distillé*, kwas octowy, — *de Saturne*, ocian ołowiu.
 Vinaigré, *ée, par. p. et adj.* o ctem zaprawiony.
 Vinaigrer, *v. a.* octem zaprawić.
 Vinaigrierie, *f.* octownia, *f.*
 Vinaigrette, *f.* sos z octu, powóz, który człowiek zamiast konia ciągnie, *m.* bieda, *f.*
 Vinaigrier, *m.* karafinka, *f.* octownik, *m.*
 Vinaire, *adj.* winny, do wina służący, *vases* — *s.* beczki winne, winiówki.
 Vinales, *s. f. pl. w starożytn.* święta na cześć Jowisza, dla otrzymania obfitego zbioru wina.

- Vincent, *m.* Wincenty.
 Vindas, *s. m.* winda stoiąca, do przywindowania okrętów i innych ciężarów do ładu.
 Vindicatif, ive, *a.* mściwy.
 Vindicte publique, *s. f. w sądach* zemsta, albo kara za przestępstwo.
 Vinée, *f.* zbieranie wina, *n.* tłoka, *f.*
 Vinet, *m.* wino podłe, *n.*
 Vinetier, *m.* berberys, *m.*
 Vineux, euse, *a.* winorodny, winny.
 Vingeon, *s. m.* gatunek kaczki z Madagaskaru.
 Vingt, *a.* dwadzieścia.
 Vingtaine, *f.* dwadzieścia sztuk etc.
 Vingtains, albo Vintains, *s. m. pl.* osnowa albo nawicie do sukna z dwóch tysięcy nitk.
 Vingtème, *a.* dwudziesty, — *m.* dwudziesta (część), *f.*
 Vingt-quatre (in), *s. m. w drukarni* format książki, którey arkusze składają się ze 48 stronic.
 Vinula, *s. f.* gasienica winnego koloru, na dębach i topoli znajduiąca się.
 Viol, *m.* zgwałcenie białygłowy.
 Violat, *a. m.* sokiem siałkowym zaprawiany.
 Violateur, *m.* — *trice, f.* gwałciiciel, *m.*
 Violation, *f.* gwałcenie, łamanie, *n.*
 Viole, *f.* wiola, *f.*
 Violement, *m.* zgwałcenie prawa; przymierza etc.
 Violence, *f.* gwałt, *m.* srogość, krzywda, *f.*
 Violent, ente, *a.* gwałtowny, srogi, niesłuszny, krzywdzący.
 Violenter, *v. a.* gwałcić, łamać, gwałtem przymusić.
 Violer, *v. a.* gwałcić, łamać, rwać, zgwałcić białygłowę.
 Violet, ette, *a.* fiołkowy, — *m.* fiolet, fioletowy kolor, *m.*
 Violette, *f.* fiołek, *m.*
 Violier, *m.* fiołek żółty, *m.*
 Violon, *m.* skrzypce, *pl.* skrzypek, *m.*

- Violoncelle, *m.* basetła mała, *f.*
 Viorne, *s. f.* hordowid *rośl.*
 Vipère, *f.* żmija, *f.*
 Vipèreau, *m.* żmijka, *f.*
 Viperine, *s. f.* węzotrud *rośl.*
 Virago, *f. fam.* kobieta iak huzar, dziewczka tęga, *f.*
 Virelai, *s. m.* dawna piosnka francuzka o dwóch rymach.
 Virement de parties, *s. m. u* bankierów porachowanie się, płacenie długu długiem.
 Virer, *v. n. tourner et —*, kręcić się, wybiegów szukać.
 Vires, *s. m. pl. w herbach* kilka kołek iednostrzodkowych.
 Vireton, *s. m.* strzała żelazem okuta w powietrzu kręcąca się, — bełt dziryt mały.
 Virevault, *s. m.* kafar kotwiczny na okrętach, — drag do lin skręcania.
 Vire-volte, *f.* harcowanie konia w koła, *n.*
 Virevouste, *f. fig. fam.* obojęćcie, obieżeństwo, *n.*
 Virginal, *ale, a.* panieński.
 Virginité, *f.* panieństwo, *n.*
 Virgoulesse, *f.* rodzaj gruszek zinożrzalnych, *f.*
 Virgule, *f.* kreska, *f.*
 Viril, *ile, a.* męzki.
 Virilité, *f.* męztwo, *n.* wiek męzki.
 Virole, *f.* refa, *f.* kółko, *n.*
 Virolé, *ée, adj. w herbach* kółko odmiennego koloru mający.
 Virolet, *s. m. w maryn.* gałka drewniana, przez którą rękoieść sterowa przechodzi.
 Virtualité, *s. f.* moc działania, sposobność.
 Virtuel, *elle, adj.* utajony, skryty, niewidomy, — mający własność działania.
 Virtuellement, *adv.* według możności działania.
 Virtuose, *m. et f. T.* doskonały artysta, *m.*
 Virulence, *f.* złośliwa, iadowita własność.
 Virulent, *ente, a.* ropisty.
 Virure, *s. f. w maryn.* futrowanie całe wlnuż okrętu.
 Virus, *m. iad, m.* ropa, *f.*
- Vis, *f.* szruba, *f.* wschody kręczone, *pl.* ślimak, *m.*
 Vis-à-vis, *ad. et prp. (de)*, naprzeciwko, — poiazd wazki na dwie osoby, *m.*
 Visa, *s. m.* świadectwo urzędnika skrypt iaki utwierdzającego, — świadectwo biskupie na sposobność czyię do godności kościelney.
 Visage, *m.* twarz, *f.* oblicze, *n.*
 Visagère, *f.* przodek u czepka.
 Viscéral, *ale, n.* ielitowy, wnetrzny.
 Viscéaux, *adj. m. pl.* remedes — lekarstwawnętrznosci wzmacniające.
 Viscère, *m.* ielita, wnetrzności, trzewa, *pl.*
 Viscosité, *f.* kleiowatość, lipkość, *f.*
 Visée, *f.* celowanie, *n. fig. fam.* changer de —, odmienić swój zamiar.
 Viser, *v. a. à qc.* celować, godzić, *fig.* zmierzać, godzić na co.
 Visibilité, *f.* widomość, widzialność, *f.*
 Visible, *a.* widomy, widzialny, iawny, oczywisty.
 Visiblement, *adv.* widocznie, oczywiście.
 Visière, *f.* celik, policzki u przyłbicy.
 Visigoth, *s. m.* satyrycznie grubianiu, człowiek nieokrzesany, dziki, — Gotowie zachodni niegdys w Hiszpanii.
 Vision, *f.* widzenie, patrzienie, *n.* mara, obłuda, *f. fig.* próżna imaginacya, *f.* przywidzenie, *n.*
 Visionnaire, *a. et m. f.* obłudnik, co duchy widuie, *m. fig.* fantastyk, *m.*
 Visir, albo Vizir, *s. m.* Wezyr, minister stanu cesarza tureckiego, — Grand —, wielki Wezyr Turecki.
 Visirat, albo Vizirat, *s. m.* wezyrostwo, urząd, dostoięństwo, czas urzędowania wielkiego Wezyra.

- Visitation, *f.* wizytacja, *f.* wiedzienie, przyzrenie, *n.* — *de la Vierge*, nawiedzenie P. Maryi, *n.*
 Visite, *f.* wizyta, *f.* na-, odwiedzenie, *n.* wizytacja, *f.* o-, przeglądanie, *n.*
 Visiter, *v. a.* na-, odwiedzić, przeglądać, wizytować.
 Visiteur, *m.* wizytator, *m.*
 Visnage, Fenouil annuel, Cure-dent d'Espagne, *s. m.* gatunek kopru w ciepłych krajach rosnącego, z którego w Hiszpanii szpilki do zębów robią.
 Vison, *s. m.* łasica kanadyjska.
 Visorium, *s. m.* u drukarzy kle-szczyki co exemplarz na kasie utrzymują.
 Visqueux, euse, *a.* lipki, kleiowaty.
 Visser, *v. a.* przysrubować.
 Vistnou, *s. m.* Wisnu, ieden ze trzech wielkich Bogów w teologii Braminów.
 Vistule, *f.* Wisła, *f.*
 Visuel, elle, *a.* widzialny, widoczny.
 Vital, ale, *a.* żywotny, do utrzymania życia potrzebny.
 Vitichoura, *m.* futro, wilczmra.
 Vite, *a. et ad.* prędki, szybki, szybki.
 Vitesse, *f.* prędkość, chybkłość, szybkość, *f.*
 Vitonières, *s. f. pl.* w maryn. rury, kanały, któremi woda w pompie okrętowej sływa.
 Vitrage, *m.* szkło, *n.* szklarska robota, *f.*
 Vitraux, *m. pl.* okna wysokie kościelne, *n. pl.*
 Vitre, *f.* okno, szkło, *n.* szyba.
 Vitre, ée, *par. p. et adj.* oknami szklanemi opatrzone, — *humeur vitrée*, humor kryształowy w oku, *parchemin* —, pergamin przezroczysty, niedoskonały.
 Vitre, *s. m.* gatunek płótna w Bretanii tkanego.
 Vitrer, *v. a.* szybami opatrzyć, osadzić.
- Vitrierie, *f.* szklarstwo, handel szklanny, *m.*
 Vitreux, euse, *a.* szklanny.
 Vitrier, *m.* szklarz, *m.*
 Vitrifiable, Vitrescible, *a.* co w szkło obrócić można.
 Vitrification, *s. f.* obrócenie w szkło za pomocą ognia.
 Vitrifier, *v. a.* w szkło obrócić.
 Vitriol, *m.* koperwas, *m.*
 Vitriolé, ée, *a.* koperwas w sobie mający.
 Vitriolique, *a.* koperwasowy, *a-cide* —, kwas siarczany.
 Vitupère, *m. v.* Blâme.
 Vitupérer, *v. a. v.* Blâmer.
 Vivace, *a.* długo żyjący.
 Vivacité, *f.* żywóść, żwawóść, gorącość, bystrość, *f.*
 Vivandier, *m.* —ière, *f.* markietan, *m.*
 Vivant, ante, *a.* żyjący, żywy, — żywy, *m. bon* —, *fam.* o-chotniś, *n. du vivant*, za czasów, za życia.
 Vivat, *m.* niech żyć! wiwat.
 Vive, *s. f.* smocznik, ryba z rodzaju gardłopłetwych, kości-
 stych, skrzelowatych.
 Vivelle, *f.* céra, *f.* cérowanie, — piła, ryba z rodzaju żarłoc-
 cznych.
 Vivement, *ad.* żywo, żwawo, gorąco,
 Vivier, *m.* sadzawka, *f.* sadz, *m.*
 Vivifiant, ante, *a.* ożywiający.
 Vivification, *f.* ożywienie, *n.*
 Vivifier, *v. a.* ożywić.
 Vivifique, *a.* ożywiający.
 Vivipare, *adj.* żyworodny, płód żywy wydający, iay nie no-
 szący.
 Vivoter, *v. n.* nędznie, mizernie żyć.
 *Vivre, *v. n.* żyć, żywić się, u-
 trzymywać się, sprawować się, — *m.* żywność, *f.* Vivres, *pl.* żywności, *pl. f.*
 Vizir, *m. v.* Visir.
 Vocabulaire, *m.* słownik, *m.*
 Vocabuliste, *s. m.* autor słow-
 wnika.
 Vocal, ale, *a.* głosowy.
 Vocalement, *adv.* ustnie, głośno.

Vocatif, *m.* w grammatyce przypadek piąty.
 Vocation, *f.* powołanie, *n.* chęć, wola, wokacya, *f.*
 Vocaux, *m. pl.* T. głos mający w kapitule, *m. pl.*
 Voeu, *m.* ślub, *m. v.* Voix, Suffrage. Vocux, *pl.* żądania, życzenia, *n. pl.*
 Vogue, *f.* bieg statku, okrętu, *m. fig.* sława, powaga, zwyczaj.
 Voguer, *v. n.* wiosłem robić, popłynąć.
 Vogueur, *m.* wiosłowy, rudelnik, *m.*
 Voici, *ad.* oto, otoż.
 Voie, *f.* droga, *f.* gościniec, *m.* koley wozowa, fura, *f. fig.* okazya, *f.* sposób, *m.* -- *d'eau*, tyle wody, ile na raz można unieść.
 Voilà, *ad.* oto, otoż, ot.
 Voile, *m.* zastona, *f.* welon, kwef, *m. fig.* pokrywka, *f.* pozór, *m.*
 Voile, *f.* żagiel, okręt, nawa, *mettre à la* —, wypłynąć z portu, *faire* —, pod żagle wynieść, płynąć, *faire force de* — *s.*, wszystkie żagle rozpuścić. Voiles, *pl.* okręty flotę składające.
 Voilé, *ée, par. p. et adj.* przykryty zastoną, *fig.* przykryty, schowany, utajony.
 Voiler, *v. n.* zastonić, zasunąć, przykryć zastoną, *fig.* pokrywać.
 Voilerie, *f.* warsztat do robienia żagli, *m.*
 Voilier, *m.* żagielnik, *m.* — *a. vaisseau bon* —, okręt dobrze żaglami opatrzoney.
 Voilure, *f.* żagle wszystkie na okręcie, *m. pl.* robienie i używanie należyte żagli.
 *Voir, *v. a.* widzieć, patrzeć, oglądać, poznać, pojąć, postrzedz, obaczyć, sprobować. przypastrywać się, nawiedzić, odwiedzić kogo, — *n.* wychodzić, iść.
 Voire, *ad.* prawdziwie.

Voirie, *f.* dozór nad gościńcami i drogami, *m.* miejsce pod szubienicą na ścierwi, *n.*
 Voisin, *ine, a.* sąsiedzi, graniiczny, przyległy, — *m. f.* sąsiad, *m.*
 Voisinage, *m.* sąsiedztwo, *n.*
 Voisiner, *v. n. fam.* w dobrém żyć sąsiedztwie, sąsiadów odwiedzać.
 Voiture, *f.* powóz, wóz, ładunek, *m. fura, f.* furlon, fracht, *m. lettre de* —, list frachtowy.
 Voiturier, *v. a.* wieź, przewozić.
 Voiturier, *m.* furman, *m.*
 Voiturin, *m.* we Włoszech konie i poiazy do nאיęcia trzymający.
 Voix, *f.* głos, *m.*
 Vol, *m.* kradzież, grabież, rzecz ukradziona, *f. lot, m.*
 Volable, *a.* do okradnienia, do ukradzenia.
 Volage, *a.* lekkomyślny, niestały, niestateczny, nieuważny.
 Volaille, *f.* ptastwo, *n.* drób, *m.*
 Volant, *ante, a.* latający, lotny.
 Volant, *m.* piłka z piórami, *f.* skrzydło u wiatraka, *n.* surdut lekki, *m.*
 Volatil, *ile, adj.* ulotniający się, niknący w powietrzu przez działanie ognia.
 Volatile, *m.* zwierzę skrzydlate.
 Volatilisation, *s. f.* ulotnienie ciała iakiego.
 Volatiliser, *v. a.* ulotnić.
 Volatilité, *s. f.* własność ulotnienia się.
 Volatille, *f.* ptastwo, *n.*
 Volcan, *m.* wulkan, *m.* góra ognista, *f.*
 Volée, *f. lot, m.* gniazdo, *n. fig.* stado, *n.* chmara, kupa, *f. stan, m.* — *de coups de bâton*, basy, kiie, *pl.* — *de canon*, wystrzał armatny, *m.* — *de canons*, strzelanie, bicie z armat, *n. à la* —, *ad. fam.* na pospiech, na odbyt.
 Voler, *v. n.* lecieć, latać.
 Voler, *v. a.* kraść, rabować.
 Volercan, *m.* złodzieick, *m.*

- Volerie, *f.* kradzież, *f.* łowy ptakami, *pl.*
- Volet, *m.* gołębnik, gołębeniec, *m.* okiennica, zasuwka, *f.* drzewiczki, *pl.*
- Voleter, *v. n.* tam i sam latać.
- Volettes, *f. pl.* fręzle u dywdyka, *pl.*
- Voleur, *m.* —euse, *f.* złodziey.
- Volhinie, *f.* Wołyń, *m.*
- Volice, *s. f.* łąty dachowe, na których kamień łupny przybijaia.
- Volière, *f.* ptaszyniec, gołębnik.
- Volige, *f.* deszczka cienka, szcrocka, *f.*
- Volition, *s. f.* okazanie woli w czémkolwiek, —wola, chcenie.
- Volontaire, *a.* dobrowolny, ochotny, — *m.* wolontaryusz.
- Volontairement, *adv.* dobrowolnie, bez przymusu.
- Volonté, *f.* wola, chęć, żądza.
- Volontiers, *ad.* chętnie, rad, z ochotą.
- Volte, *s. f.* w szkole iezdnej krąg, koło, w którym konia niezdżaja, obrot w koło.
- Volté, *éc, adj.* w herbach podwójny.
- Volter, *v. n.* obrócić się (fechtując).
- Voltigement, *m.* latanie, *n.*
- Voltiger, *v. n.* tam i sam latać, T. skakać, ćwiczyć się w skakaniu na konia, krążyć na koniu, iezdzić koło czego.
- Voltigeur, *m.* po linie chodzący, na konia skakać uniciący.
- Voltigeurs, *pl.* Wołtyżery, żołnierze lekkiey piechoty.
- Voltigole, *s. f.* lina gruba galerowa.
- Volubilis, *s. m.* rośliny wiiące się.
- Volubilité, *f.* obrotność, zręczność, szybkość, *f.* — *de langue*, gładkomowność, *f.*
- Voluble, *adj.* w botanice o łożdydze wiiąca się, słaba, szrubowato na wszelkie podpory się wiiie.
- Volue, *s. f.* cewka w czołuku tkackim.
- Volume, *m.* wielkość, *f.* przerwór, tom xiążki, *m.*
- Volumineux, *euse, a.* wielki, gruby (o xiążkach).
- Volupté, *f.* roskosz, *f.*
- Voluptueusement, *adv.* roskosznie, miękko.
- Voluptueux, *euse, a.* roskoszny.
- Voluspa, *s. f.* poemat dawnych Skandynawów, dogmata religiyne zawieraiący w sobie.
- Volute, *s. f.* część kapiteli słupowej w kształcie kory drzewney, w węzownięć skręconey — koncha jednoskorupowa kręgielkowata.
- Voluter, *v. a.* na wrzeczono zwiać.
- Volva, *s. m.* w botanice opona, gruba mięgsista skóra, która grzyb w początkowém powstaniu okrywa.
- Volvoes, *s. m. pl.* kółka, robaki gołera okiem niewidziane, przezrocyste i okrągłe.
- Volvulus, *s. m.* w medyc. kolka zwana mizerere.
- Vombare, *s. m.* motyl różnofarbuy.
- Vomer, *s. m.* w anatomii lemmiesz, szósta kostka w nosie między nozdrzami.
- Vomique, *s. f.* wrzodzenia, wrzód w piersiach.
- Vomique, *adj. noir* —, wronie oko, trucizna na zwierzęta ślepo rodzące się.
- Vomir, *v. a.* womitować, rzygać, bluć, *fig.* wyrzucać, wylewać.
- Vomissement, *m.* womity, *pl.* rzyganie etc., *n.*
- Vomitif, *m.* lekarstwo na womity, *n.*
- Vomitif, *ive, a.* womity sprawuiący.
- Vomitoire, *m.* v. Vomitif.
- Vontaca, *s. m.* drzewo wielkie kolezyste w Indyach wschodnich, owoc iego smażony w cukrze używany bywa.
- Vorace, *a.* żarliwy, żarłoczny, obżarty.

- Voracité, *f.* żarliwość, *f.* żarłocztwo, obżarstwo, *n.*
- Vorticelle, *s. m.* rodzaj zoofitu zawierającego nagie robaki mające sposobność stulania się.
- Votant, *m.* głos, kreskę dający.
- Votation, *f.* kreskowanie, wotowanie, *n.*
- Vote, *m.* głos, *m.* kreska, *f.*
- Voter, *v. a.* głos, kreskę dążyć, wotować.
- Votif, *ive, a.* poświęcony, ślubny.
- Votre, *pr.* wasz, wasza, wasze.
- Vôtre (le, la), *pr.* wasz, wasza, wasze.
- Vouer, *v. a.* poświęcić, ślubować, przyobieczać.
- Vouge, *f. v.* Epieu.
- *Vouloir, *v. a. et n.* chcieć, życzyć, żądać, wymagać, zezwolić, rozkazać, stanowić, *en — à qc.*, mieć chrapkę na kogo, napadać kogo, ściągać co na kogo, — *dire, s.* znaczyć, — *m.* wola, chęć, *f.*
- Voulon, *s. m.* trzcina indyjska.
- Vousoir, albo Vouseau, *s. m.* zwornik, kamień kliniasty sklepienie zwierający.
- Voussure, *f.* sklepienie, *n.* obłączystość, *f.*
- Voute, *f.* sklepienie, *n.* sklep.
- Vouté, *ée, par. p. et adj.* sklepiony, — *fig.* zgięty, garbaty.
- Vouter, *v. a.* sklepić, *se —, r.* *fig.* zgarbić się, skrzywić się.
- Voyage, *m.* podróż, droga, *f.*
- Voyager, *v. n.* iezdzić, zwiedzić kraie.
- Voyageur, *m.* euse, *f.* podróżny.
- Voyant, *ante, a.* widzący, *fam.* iasny (o kolorach).
- Voye, *v.* Voie.
- Voyelle, *f.* samogłoska, *f.*
- Voyer, *m.* dozorca dróg, *m.*
- Voyer, *v. a.* ługować.
- Vrac, *s. m.* śledź świeży solony.
- Vrai, *aie, a.* prawdziwy, prawy, istotny, poctwiwy, szczery.
- Vrai, *m.* prawda, prawdziwość, *f. au —*, wprawdzie, wistocie.
- Vraiment, *ad.* prawdziwie, do-prawdy, w rzeczy samey.
- Vraisemblable, *a.* podobny do prawdy, pozorny, *m.* — podobieństwo, *n.* pozór, *m.*
- Vraisemblance, *f.* podobieństwo.
- Vreder, *v. n. fam.* latać, biegać.
- Vrille, *s. f.* świder bednarski.
- Vriller, *v. n. o sztucznych ognioch* kręcać się po węzłowicy wzbiić się do góry.
- Vrillerie, *f.* towary żelazne, stalowe, *m. pl.*
- Vrillette, *s. f.* rodzaj owadu chrząszczowego, w drzewie żyjącego.
- Vrillier, *m.* kowal, co świdry robi, *m.*
- Vu, *m. fam. au — et au su de tout le monde,* publicznie, iawnie.
- Vu, *prp.* względem, mając wzgląd, — *que, c.* gdy, ponieważ.
- Vue, *f.* wzrok, *m.* widzenie, patrzenie, *n.* rzut oka, *m.* oczy, *pl. n.* widok, prospekt, *m. fig.* cel, zamiar, zamysł, rozsądek, *m.* umiejtność, *f. à — de pays,* bez wymysłu, iak z biczka, na oślepi, *à — d'oeil,* oczywiście.
- Vuidange, Vuide, Vuider etc. *v.* Vidange...
- Vulgaire, *a.* pospolity, podły, powszechny, — *m.* pospółstwo, *n.* gmin, *m.*
- Vulgairement, *ad.* pospolicie, po prostu.
- Vulgate, *f.* wulgata, *f.* (pismo S.)
- Vulnérable, *a.* ranny, łatwy do zranienia.
- Vulnéraire, *a.* na rany służący, — *m.* lekarstwo na rany, *n.*
- Vulve, *s. f.* otwór zewnętrzny części rodzajnych samiczych u zwierząt.

W.

- Wallón, *s. m.* język, dyalekt Wallonów w Niderlandach.
 Waraudeurs, *s. m. pl.* urzędnicy przez zwierzchność miejscową wyznaczeni, do pilnowania przy nasalaniu śledzi w porcie.
 Wapnettenr, *s. m.* mały statek rybacki.
 Wigh, *s. m.* Wig, stronnik opozycyji w Anglii, przeciwnik stronników królewskich, pod imieniem *Torys* znanych, v. *Torys*.
 Wiloc, *s. m.* wozyłok tatarski.
 Wisk, Whist, *m.* gra pewna w karty, *f.*
 Wiski, *m.* karyolka o dwóch kołach, *f.*
 Wiskey, *s. m.* gorzałka Szkocka z ięczmienia.
 Withérite, *s. f.* węglan wapna.
 Wllans, albo Uhlans, *s. m. pl.* Ułani, jazda lekka polska uzbroiona proporcami.
 Watregans, *s. m. pl. w maryn.* kanał wodą napełniony.
 Wolftram, *s. m.* tunstan żelaza i manganazu.

X.

- Xabéga, *s. f.* gatunek sieci rybackiej.
 Xaca, *s. m.* w mitologii Xaka, jeden z bogów japońskich, najwięcej cudów czyniący.
 Xaco, *s. m.* przełożony bonzów japońskich.
 Xanthium, *s. m.* czepiec rzepikowy rośl.
 Xavier, *m.* Xawery, *m.*
 Xénélasie, *s. f.* zakaz bawienia w miastach cudzoziemcom.
 Xénies, *s. m. pl. u dawnych Greków* podarunki gospodarzom przez obcych czynione.
 Xénodochion, *s. m. w starożytn.* domy, w których Grecy przyjmowali bezpłatnie cudzoziemców.
 Xenographie, *s. f.* nauka wszystkich języków tak starożytnych jako i nowoczesnych, i charakterów w tychże językach używanych.
 Xérasin, *s. m.* moneta miedziana w Bombaiu.
 Xéranthème, *s. m.* kwiatotrwał roślina.
 Xérasie, *s. f.* schnięcie włosów choroba.
 Xérophagie, *s. f. w starożytn.* używanie owoców suchych.
 Xérophtalmie, *s. f. w medyc.* płynienie suche choroby oczu.
 Xérottribie, *s. f. w medyc.* suche nacieranie ręką.
 Xiphias, *s. m.* piła, ostropysk, ryba z rodzaju żarłoczných.
 Xiphion, *s. m.* mieczyk zbożowy ziele.
 Xiphioide, *s. m. et adj. w anatomii* strzałka, chrząstka przy dotku serdecznym
 Xochicapal, *s. m.* drzewo amerykańskie, przyjemnego bardzo zapachu
 Xochiocotzol, *s. m.* drzewo indyjskie żywicę liquidambar wydające.
 Xocoxochilt, *s. m.* drzewo amerykańskie, którego owoc zamiać pieprzu używają.
 Xomolt, *s. m.* gatunek kaczki meykańskiej.
 Xutas, *s. m.* gęś dzika indyjska.
 Xylobalsamum, *m.* balsamowe drzewko, *n.*
 Xylocope, *s. m.* rodzaj owadu pszczołowego, dziurawącego drzewa dla złożenia iay.

Xyloglyphe, *s. m.* rzeźbiarz, co na drzewie wyrzyna.

Xylographie, *s. f.* sztuka drukowania drewnianemi charakterami.

Xylographique, *adj.* druk charakterami drewnianemi.

Xylogologie, *s. f.* nauka o drzewie.

Xylon, *m.* bawełnik, *m.*

Xylophages, *s. m. pl.* chrząszczyki drzewo gryzące.

Xylophorie, *s. f.* święto żydowskie, w które uroczystie wieszono drzewo do świątyni dla utrzymania świętego ognia.

Xylostéum, albo Xylostéon, wiciokrzew, wisienka *rosł.*

Xynoécies, albo Synoécies, *s. f. pl.* święta ateńskie przez Tezeusza ustanowione, na pamiątkę połączenia w jednę rzeczpospolitą całej Attyki.

Xystarque, *s. m.* mistrz szermierski, dozorca igrzysk szermierskich, u Greków.

Xyste, *s. m. w starożytn.* przysionek, galerya, miejsce na igrzyska szermierskie przeznaczone w czasie słoty.

Xystique, *s. m. et adj.* szermierze, zapaśnicy, którzy w zimie nie na wolnym powietrzu, lecz w przysionkach igrzyska i walki odbywali.

Y.

Y, *ad. et pars. rel.* tam, do tego, o tym, o nim, na niego, na nim etc.

Yable, *s. f. v.* Yeble.

Yacht, *m.* iacht, okręt odkryty szybko płynący, *m.*

Yappé, *s. f.* trawa szkodliwa, psująca pastwiska w Ameryce.

Yapu, *s. m.* ptak brazylijski, dudek czarny o żółtym ogonie.

Yassa, *s. m.* zbiór praw tatarskich, których Genghis-khan był autorem.

Yatisi, *s. m. u Turków* godzina spoczynku.

Yaws, *s. m. pl. w medyc.* choroba ze symptomatów do wenerycznej podobna, właściwa mieszkańcom ciepłych krajów Afryki.

Yeble, *s. f.* hehd roślina.

Yélion, *s. m.* szkło.

Yenke, *s. f. u Turków* niewiasta co nowo zaślubioną do żonicy prowadzi.

Yeuse, *f.* więzózółd, *f.*

Yeux, *m. pl.* oczy, *pl. n. vid.* Oeil,

Yezdedgerdique, *adj. Ere* —, era perska, od roku 532 przed narodzeniem Chr. P. poczynać się.

Yuca, *s. m. v.* Inca.

Yokola, *s. m.* potrawa z ryb suszonych, służąca mieszkańcom Kamczatki zamiast chleba.

Yole, *s. f.* najmniejszy bacik okrętowy.

Youc, *s. m. v.* Yuca.

Yourte, *s. m.* mieszkanie podziemne Kamczadalów.

Ypecacuanha, *v.* Ipécacuanha.

Ypréau, albo Ypereaue, *s. m.* olsza o szerokim liściu we Flandryi pospolita.

Yttria, *s. f.* Itrya, ziemia z wielką własności podobna do Glucyny w 1794 roku przez Gadolina odkryta.

Yu, *s. m.* kamień chiński dźwięk wydający, do robienia instrumentów muzycznych używany.

Yuca, *s. m.* drzewo amerykańskie do aloesu podobne.

Yvoire, *s. m. v.* Ivoire.

Yvraie, *v.* Ivroie.

Z.

- Zaccon, *s. m.* rodzaj śliwkowego drzewa.
- Zaciuthe, *s. f.* brodawnik, słonecznik, nawrot, podróżnik *roślina.*
- Zagaie, *f.* dzirył murzyński, *m.*
- Zagu, *s. m.* drzewo palmowe wielkie.
- Zail, albo Borozail, *s. m.* w *medycynie* upraw nasienny, choroba właściwa Afrykanom.
- Zaim, *s. m.* żołnierz konny milicyi tureckiej, — lenność turecka z obowiązkiem służby wojskowej.
- Zaimet, *s. m.* fundusz na utrzymanie milicyi konney w Turcji przeznaczony.
- Zain, *a. m.* zupełnie kary, kasztanowaty (koń).
- Zani, *m.* błazen, *m.*
- Zèbre, *m.* zebra, *f.*
- Zédoaire, *s. f.* korzeń cytwarowy.
- Zée, *s. m.* pryskacz, ryba z rodzaju listkowatych.
- Zélateur, *m.* — trice, *f.* gorliwiec, *m.*
- Zèle, *m.* gorliwość, *f.*
- Zélé, *é, a.* gorliwy.
- Zétètes, *s. m.* w *starożyt.* urzędnicy ateńscy, którym wyszukanie summ rzeczypospolitey należnych poruczano.
- Zemindar, *s. m.* w *Persyi* dzierżawca koronny dobra skarbowe za opłatę trzymający.
- Zemni, *s. m.* ślepiec, zwierz wielkości szczura, mieszkający na Ukrainie i w ziemi dońskiey.
- Zend, Zend-Avesta, *s. m.* księga święta Persów uczniów Zoroastra.
- Zénith, *s. m.* Zenit, punkt nieba prostopadle wyniesiony nad każdym punktem ziemi.
- Zénonique, *adj.* z nauką Zenona zgodny.
- Zénonisme, *s. m.* nauka, filozofia Zenona.
- Zenzerle, *s. m.* moneta alexandryjska.
- Zéolithe, *s. f.* Ceolit, minerał w ogniu wzdymający się i formujący szkło dziurkowane białego koloru.
- Zéphyr, *m.* zefir, wietrzyk łagodny, *m.*
- Zéro, *m.* zero, kółko, — *fig.* człowiek bez żadnego znaczenia, bez wziętości.
- Zest, *m.* pudrownik, woreczek do pudrowania, *m.* — *i.* ba! właśnie! *entre le zist et le —, fam.* iako, tako.
- Zeste, *m.* przegródka w orzechu, skibka skórki pomarańczowej, cytrynowey, *f.*
- Zététique, *adj.* *la méthode —, sposób* rozwiązania zagadnienia, wynajdujący przyczynę i własność rzeczy.
- Ziam, *s. m.* moneta złota algerska.
- Zibeline, *f.* soból, *m.*
- Zigzag, *m.* wężykowatość, *f.* gatunek obcęgów, *pl.*
- Zimbis, albo Simbos, *s. m.* gatunek konch małych jednoskorupowych, w Afryce zamiast monety używanych.
- Zimmer, *s. m.* dziesięć par futerek.
- Zinc, *m.* cynk, metall świetny bładniebieskawy z cienkich złożony blaszek.
- Zinzolin, *m.* et *a.* czerwony, fioletowy, *fam.* affektownis.
- Zircon, *s. m.* cyrkon, kamień drogi, w skałach granitowych znajdujący się.
- Zircone, *s. f.* cyrkona, ziemia rodzima w Hyacynie albo Cyrkonie znajduiąca się.
- Zisel, *s. m.* gatunek szczura.
- Zist, *v.* Zest.
- Zizanie, *f.* kakówł, *m.* *fig.* niezgoda, *f.*

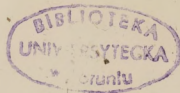
- Ziziphe, *s. m.* miuba *drzewo*.
 Zoanthe, *s. m.* morska pokrzywa, rodzaj zoofitu, zawierającego w sobie robaki nakształt roślin.
 Zocle, v. Socle.
 Zodiacal, ale, *adj.* zwierzyńcowy, zodyakowy.
 Zodiaque, *m.* T. zwierzyńiec, pas niebieski, *m.*
 Zoile, *m.* Zoil, dawny krytyk Homera, — *fig.* zazdrośnik, lichy krytyk, ganiiciel, *m.*
 Zonaire, *adj.* crystal —, kryształ mający z małych powierzchni niby obwódkę, albo pas.
 Zone, *f.* T. kray, dział ziemi; *m.* strefa ziemi, *f.*
 Zooglyphites, *s. f. pl.* kamienie wzorzyste mające na sobie figury zwierząt.
 Zoographie, *f.* opisanie zwierząt.
 Zoolâtrie, *f.* modlenie się do zwierząt, *n.*
 Zoolite, *s. m.* części zwierzęce skamieniałe.
 Zoologie, *s. f.* zoologia, nauka o zwierzętach.
 Zoomorphite, *s. f.* kamień do zwierzęcia znanego podobny.
 Zoonate, *s. m.* w chemii sól powstająca z kombinacji kwasu zwierzęcego z zasadą iaką.
 Zoonique, *adj.* w chemii zwierzęcy, *acide* —, kwas zwierzęcy.
 Zoonomie, *s. f.* zoonomiia, badania przyrodzonych przyczyn życia ludzkiego.
 Zoophage, *a.* mięsożeruy.
 Zoophore, *s. m.* urrednia część gzensu budowy, którą dawniey ozdabiano figurami zwierząt
 Zoophorique; *adj.* colonne —, kolumna mająca na sobie figurę zwierzęcia.
 Zoophytes, *s. m. pl.* zoofity, rodzay zwierząt niegrzbietnych, niemających ani nerwów ani członków.
 Zoophytolithé, *s. f.* skamieniałość zoofitu w kształcie krzewu.
 Zoophytologie, *s. f.* opisanie zoofitów.
 Zootomie, *s. f.* anatomia zwierzęca.
 Zootypolithe, *s. f.* kamień mający na sobie piałno zwierzęcia iakiego; albo tego części.
 Zopissa, *s. m.* Poix navale, *s. f.* smoła zeschlâ, którą z okrętów zdzierają.
 Zoroche, *s. m.* kruszec srebrâ; do talku podobny.
 Zoucet; *s. m.* nurek; ptak wodny.
 Zygoma; *s. m.* kość iarznowa u skrobi.
 Zygomatique, *adj.* do kości iarznowey należący.
 Zygostate, *s. m.* w starożytn. urzędnik grecki, dozorca miar i wag.
 Zymologie, *s. f.* część chemii o fermentacyi, czyli burzeniu się płynów.
 Zymosimètre, *s. m.* instrument do mierzenia stopni ciepła zwierzęcego i fermentacyi.
 Zymotechnie, *s. f.* nauka o fermentacyi ciał, v. Zymologie.
 Zythogala, *s. m.* napóy z piwa i mléka.

1. C
2. T
3. A
4. C
5. T
6. C
7. T
8. P
9. W

Imiona Muz.

1. Clio, Historji
2. Thalia, Komedji
3. Melpomene Tragiczki
4. Caliope poezji bohaterzkiej
5. Terpsiphore tańca
6. Euterpe fletu
7. Polyhymnia Krasomówstwa
8. Erato miłości wierszem
9. Urania.

Clio dziejów nauczca, Thalia komickie,
Melpomene widoki przekłada tragiczne,
Caliope opiećca bohaterów dzieła,
Terpsiphore w opiekę bożi tańca wzięta
Euterpe śród ko brnięcyym śród ko brnię-
cym fletom przewodzięcy
Polyhymnia się w rzędzie krasomówców
liczy
Erato opiećca Kochanków zaloty
Urania na wiebie zwanca gwiazd
obrotę.

~~XXXX~~
Fauvstau Fisser

~~XXXX~~
v. 13 w. 1865.

~~XXXX~~
A. Stos. P. 11w. Gr. Hgr. J. M.

~~XXXX~~
album sp.

Pliltre, franca na wialad

805125

